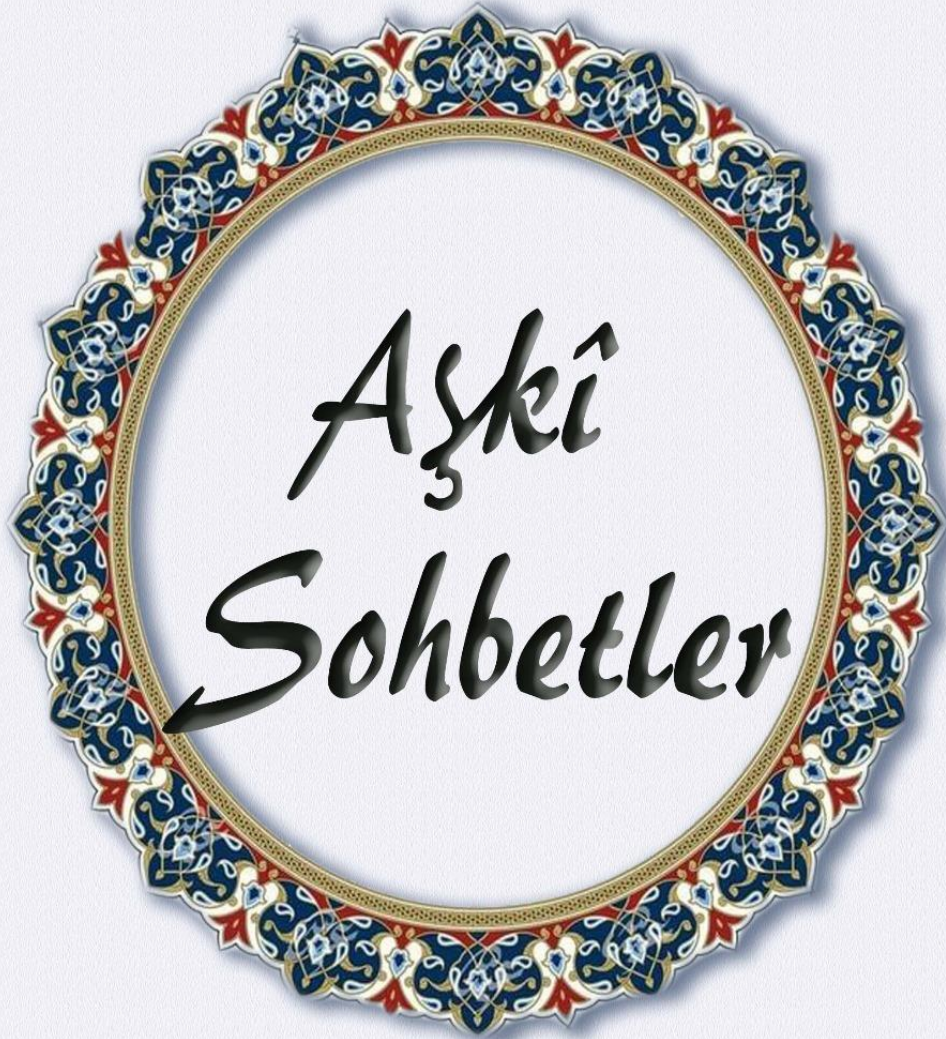

Muzaffer Ozak

Cami Sohbetleri

2025

AŞKÎ SOHBETLER

BAYEZİD CÂMİ-İ ŞERÎFİNDEKİ RAMAZAN SOHBETLERİ

Yayına Hazırlayan Nureddin Ergür

Yazışma adresi a.n.ergur@gmail.com

Web Sitelerimiz

<https://www.muzafterozak.com/>

<https://defter-i-ussak.blogspot.com/>

<https://www.youtube.com/c/MuzafterOzak>

<https://soundcloud.com/www-muzafterozak-com>

1.Edisyon Kasım 2025, Cemaziyyülevvel 1447

İstanbul

© Ticârî maksadlar için hiçbir sûretle kullanılamaz. Eğitim, tanıtım ve irşâd hizmetleri için, aslını bozmamak şartıyla, iktibaslar yapılabilir.

*Aşkî'ye gel her derdine devâdır
Aşkın yoksa Lokman gelse hevâdır*

TAKDİM

Mürşid-i Azîzim Muzaffer Efendi Hazretlerinin tadına doyumaz sohbetlerinden ve O'nun kendisine has sohbet uslûbundan biraz bahsetmek istiyorum. Gerçi bu kitap O'nun Bayezid Câmî-i Şerîfindeki Ramazan sohbetlerine münhasırdır ama ben diğer sohbetlerini de gözönünde bulundurarak şumüllü olarak anlatacağım.

Efendi Hazretlerinin sohbetlerindeki tadına doyumaz lezzet ve insanı âdetâ büyüleyen hârikulâde uslûb, hem yaradılışlarından gelen hitâbet kâbiliyyetinden hem de uzun yıllar meclislerinde bulunduğu çok kıymetli âlimlerin, hocaların, mürşidlerin ve her biri kendi sahasında parmakla gösterilen kıymetli insanların sohbetlerinden kaynaklanıyordu. Bu zevâtın isimlerini tek tek sayabilmek mümkün değil ama fikir verebilmek için her zümreden birkaç ismi de zikretmekte fayda var. Mürşidler zümresinden, başda kendi mürşidleri Abdurrahman Sâmî Efendi, Ahmed Tâhir Efendi ve Fahreddin Efendi Hazretleri olmak üzere Tâhirü'l Mevlevî, Seyyid Şefîk Efendi, Şeyh Râşid Efendi, Şeyh Gavsi Efendi, Şeyh Muhyiddin Efendi gibi devrin şeyh ve mürşidlerinin birçoğu sayılabilir. Âlimler meyânında, başda kendi hocaları Hayrullah Efendi, Hüsrev Efendi, Alasonyalı Cemâl Efendi, Gümölcineli Mustafa Efendi, İsmail Hakkı Efendi olmak üzere devrin birçok âlimi sayılabilir. Akademisyen hocalar arasında da başda meşhûr târih profesörü Mükrimin Halil Yinanç olmak üzere Süheyl Ünver, Râif Ogan ve daha birçok kıymetli hocalar sayılabilir. Her biri kendi sahasında mütehassıs, kıymetli insanlara misâl olarak da İbnülemin Mahmud Kemal İnal, Neyzen Tevfik, Allâme Said Efendi, Zâkirbaşı Mazhar Baba, Reîsülhattâtın Kâmil Efendi, Tuğrakeş İsmail Hakkı Bey, Zâkirbaşı ve Hattat Nuri Korman ilk aklıma gelen isimler. İşte Efendi Hazretleri, bu kadar çeşitli ve zengin kaynaklardan topladıklarıengin mahfûzâtı, kendi imbiğinden süzerek, öğrendiklerinin özünü, usâresini çıkarmışlardı ve halka bu özü takdim ederlerdi. Tıpkı tonlarca gülden bir şişe gülyağı elde edilmesi gibi. Nasıl ki hâlis gülyağının bir damlası bile gülün kokusunu buram buram duyurursa, Efendi Hazretlerinin sohbetleri de hâlis gülyağı misâli hak ve hakikat kokusunu duyururdu.

O'nun sohbetlerinde dikkat çeken bazı husûslara gelince.

“Filin lokması karıncaya verilmez”

Efendi Hazretlerinin sık sık dile de getirdiği “kellimunnâsi 'alâ kaderi 'ukûlihîm” yani “insanların seviyesine göre konuşun” tavsiyesi O'nun en önemli düstûrlarındandı. Hep dinleyenlerin seviyesini dikkate alır ve ona göre konuşurlardı. Meselâ uluorta Arapça tabirler ve terkiebler kullanmaz, sarf-nahiv kâidelerinden bahsetmez, ıstilahât-ı fıkhiyye denilen özel dînî terimleri pek kullanmazlardı. Daha

da önemlisi, bazı ilmî konuları ve özellikle tasavvufun bazı ince meselelerini herkesin önünde konuşmazlardı. “Filin lokması karıncaya verilmez” buyururlardı. Bu husûsda şöyle bir hâtıram var:

Efendi Hazretleri her Ramazan Bayezid Cami-i Şerîfinde ikindiden sonra sohbet ederlerdi. Sohbet camide olduğu için, her kesimden ve her seviyeden insan olurdu. Birgün dinleyenler arasında bulunan bir zât, Efendi Hazretlerine hitâben “Efendim, sohbetinize hiç doyulmuyor ama bir gün de lutfedip İbn Arabi Hazretlerinin eserlerinden meselâ Fusûs’dan Fütuhât’dan da bahsetseniz ne güzel olur” deyince Efendi Hazretleri, tam da bu meseleye ışık tutan zarîf bir hikâyeye anlatmak sûretiyle “Bu konular burada konuşulmaz” mesajını vermişlerdi.

“Târihden ibret almayanlar târihe ibret olurlar”

Efendi Hazretlerinin sohbetlerinde, kıssalar yani hikâyeler önemli bir yer tutardı. “Târihden ibret almayanlar târihe ibret olurlar” buyurarak eskilerin hikâyelerinden ibret almanın ehemmiyetini sık sık vurgularlardı. Yine aynı hususda şöyle buyurmuşlardı: “Uzun bir ders, çoğu zaman dinleyenlerin aklında kalmaz. Ancak o dersin özü hükmündeki bir kıssa hem dersin akılda kalmasını sağlar hem de yeri ve zamanı geldiğinde muhâtaba bir meseleyi anlatmak hususunda paha biçilmez bir cevher hükmünde olur.”

“Latîfe latîf gerekdir.”

Efendi Hazretleri son derece hazırcevap ve nüktedândı ve şakayı, latîfeyi pek severlerdi. O’nun sohbet ve irşâd uslûbu içinde, nükte ve latîfelerin ayrı bir yeri vardı. Belki bu latîfeler bazılarına sadece bir mizah unsuru gibi gelebilir fakat biraz dikkat edilirse görülecektir ki bunlar güldürücü olduğu kadar düşündürücü ve ibret verici hikâyelerdir. Kıssalarda olduğu gibi latîfeler de yerinde ve zamanında kullanıldığında maksadı ifâde etmek bakımından son derece tesirlidir. Nükte ve latîfelerin bir başka faydası da bazı hassas konuları “anlayana sivrisinek saz” kabîlinden üstü kapalı bir şekilde ifâde edebilmektedir.

Efendi Hazretleri “Biz mürşidler hem ağlatır hem de güldürürüz” buyururlardı. “Bu dünyaya geldik, hep ağlayacak değiliz ya biraz da gülmemiz lâzım” derler ve latîfenin dînen de câiz olduğunu ve Resûl-i Ekrem Efendimizin de latîfeleri olduğunu söylerlerdi.

Efendi Hazretleri ne anlatırsa anlatsın, kuru kuru anlatmazlardı. Bir hâtırasını da anlatsa, bir kıssa, bir nükte veyâ latîfe de anlatsa hep sanki bir tiyatro sahnesi gibi canlandırarak anlatırlardı. Bu hususda Allah vergisi bir kâbiliyyetleri vardı. Yeri geldiğinde anlattığı hâtıra ve hikâyelerde sık sık Arap, Rum, Ermeni,

Yahudi, Acem, Laz, Arnavud karakterleri birebir şive taklidleri ile anlatırlardı. Tabii böyle bir anlatımın insanda bıraktığı tesir de çok farklı olurdu.

“Laf lafı açar”

Efendi Hazretlerinin sohbetlerinde en çok dikkat çeken husûsiyyetlerden biri de, sohbetlerini hep iç içe parantezler açarak sürdürmesi ve açtığı parantezleri maharetle birer birer kapatarak sohbetini tamamlamasıydı. Sohbet içinde geçen meselâ bir şahıs, yer ya da hâdiseyi ikinci bir bahis gibi ele alır bazen bu ikinci bahis içinde geçen bir âyet, hadis ya da hikmet hakkında üçüncü bir fasıl açardı. Bu iç içe fasılların sayısı sohbetine göre değişmekle beraber bazen kimi kısa kimi uzun on-on beş fasıl açılır ve kapanırdı. Bu, fasıl içinde fasıl, sohbet içinde sohbet usûlü sâyesinde dinleyenlerin dikkati dağılmaz, sohbet ne kadar uzarsa uzasın dinleyenler hiç bitmesin isterlerdi.

“Taklid tefekkürü kaldırır”

Efendi Hazretlerinin bazı sohbetleri, kendisine sorulan sorulara cevap mâhiyetinde olur, bazı sohbetlerinde de kendisi bir soru sorardı. Maksudı insanları tefekküre sevk etmek ve ezbercilikden vazgeçirmek idi. Bu usûlün bir faydası da dinleyenlerin dikkatini toplamak, onların da sohbe iştirâkini sağlamaktır. Efendi Hazretleri öğrendiklerini ezberleyerek tekrarlamak yerine, onları birer birer tahkîk etmiş, hepsini hakkıyla idrâk ettikten sonra başkalarına anlatmayı ve öğretmeyi şîâr edinmişlerdi. Kendisi böyle olduğu gibi herkese de bunu tavsiye ederlerdi.

“Zamân, mekân, ihvân”

Büyükler sohbeti şu üç şarta bağlamışdır: Zaman, mekân ve ihvân. Efendi Hazretleri, öyle bir sohbet insanıydı ki, âdetâ bu üç şartın ikisine hâcet kalmamışdı. Çünkü O, hemen hemen her yerde ve her zaman sohbe müheyyâ idi. Yeter ki sohbet edilecek bir dost, ihvân, yârân bulunsun. Meselâ, aslında bir ticârethâne olan Sahaflar Çarşısındaki meşhûr dükkânı O'nun en önemli sohbet mekânı, aslında alışverişe ayrılması gereken mesâî saatleri de sohbet zamânı idi. O dükkâna kimler gelmezdi ki. Âlimler, üniversite hocaları, müftü efendiler, hoca efendiler hâfız efendiler, yazarlar, edebiyatçılar, hattatlar, mûsikîşinâslar daha kimler kimler. Akşam olunca tabii dükkân kapanır ama sohbet bitmez. Akşam saatlerinde de sohbet, gününe göre, ya Efendi Hazretlerinin postnişîni olduğu dergâhda, ya bir ahhâbın evinde, ya bir kiraathânedede devâm ederdi. Tabii sohbe iştirâk edenler kısmen ya da tamâmen değişebilir buna göre de sohbetin muhtevâsı, uslûbu değişir ama sohbet hep devâm ederdi.

Sohbet mekânları arasında Küllük ve Marmara Kıraathânelerinin ayrı bir yeri vardır. Zîrâ buraları kamuya açık mekanlar olduğu için herkes çekinmeden gelebilir, istediği kadar oturabilir, istediği zaman da ayrılabilir. Halbuki özel meclislere ya da dükkâna bu rahatlıkta gelmek ve istenildiği kadar oturmak herkes için mümkün olmazdı. İkincisi bu kıraathaneler hem üniversiteye hem de o devrin kültür merkezlerine yakın olduğu için müdâvimleri de çok seçkin insanlardı.

Efendi Hazretleri seyahat esnasında da sohbet etmeyi çok severlerdi. Trende, arabada, gemide, uçakda kısacası sohbet edilebilecek ihvân ve yârânın olduğu her yer ve zaman onun için sohbe müsaîd idi.

Efendi Hazretleri sohbet için radyo ve televizyon da dahil her mecrâyı kullanmışlardı. Hattâ kitaplarını yazarken kullandığı uslûb da sohbet uslûbudur.

Efendi Hazretleri sohbetten o derece büyük keyif alırlardı ki, bir seferinde, saatler süren sohbetin onu çok yorulduğunu fark edenler “Lütfen biraz istirahat buyurun, çok yoruldunuz” dediklerinde “Lüzum yok, benim istirahatim ancak ahhâb u yârân ile sohbetdedir” buyurmuşlardı.

“Dervişin fikri neyse zikri de odur”

Sohbet konularına gelince.

Efendi Hazretleri sohbetlerinde kâh bir hâtırasını anlatır, kâh bir Allah dostundan bahseder, menkıbelerini anlatırdı. Bazen tarihi bir hâdiseyi anlatır, bazen tasavvufî bir meselenin inceliklerinden bahseder, bazen bir âyet-i kerîmenin, bazen bir hadîs-i şerîfin derin manâlarından bahseder, yeri gelir akâid meseleleri üzerinde durur, bazen de fikhî bir mes'eleden bahsederlerdi. Tabii bunları kitâbî bilgiler şeklinde değil, dinleyenin hayâtına tatbîk edebileceği şekliyle, merak uyandıran muğlak taraflarını açıklayacak şekilde anlatırdı. Bazen de nevâdir kabîlinden hikâyeler anlatır yani pek bilinmeyen şahıs ve hâdiselerden bahsederlerdi, ibretlik hâdiseleri gözönüne sererlerdi. Meselâ, vaktiyle bütün türbelerde aydınlatma için zeytinyağı kullanıldığı halde Ravza-yı Saâdet'in mis gibi kokması için sadece gül yağı kullanıldığını ve bunun için vakıflar yapıldığını, Hazret-i Hüseyin'in İstanbul'u muhasara etmek için gelen islam ordusu ile gelip Kağıthâne civârında oturduğunu, İstanbul'da hangi camilerde hacrû'l esved taşından parçalar bulunduğunu, meşhûr Şeyhülislam Kemalpaşazâde'yi Sünbül Efendi Hazretlerinin nasıl irşad ettiğini, gençliğinde kara sevdaya tutulan Ahmed Cevdet Paşa'yı Kuşadalı İbrahim Efendi Hazretlerinin nasıl bu dertten kurtardığını, Sultan 3. Mustafa Han'ın devrin meczublarından Lâleli Baba ile yaşadığı macerayı ve yaptırdığı caminin neden bu meczûbun adıyla anıldığını, boğazda neden fok

balığı yetiştirildiğini ve daha bunun gibi sayılamayacak kadar çok şeyleri O'nun sohbetlerinden öğrendik.

Büyük bir mürşidin, yalnız Kurân âyetlerinden, hadîs-i şerîflerden ve dînî konulardan bahsetmesi gerektiğini zannederek Efendi Hazretlerinin bu kadar farklı konulardan bahsetmesini yadırgayanlar olabilir. Bu hususu da yine Efendi Hazretlerinin sözleriyle aydınlatalım. Buyururlardı ki: “Üç türlü âyet vardır. Elfâzî, Âfâkî, Enfüsî. Kurân âyetleri, âyât-ı elfâziyyedir. Âyât-ı âfâkiyye, kâinât kitabıdır. Âyât-ı enfüsiyye ise insanın vücududur. Okuyabilene seriyyeden süreyyâya kadar âyetdir.”

Konular ne kadar çeşitli olursa olsun, aslında O'nun bu sohbetlerden maksadı hep aynıydı. O'nun gâyesi, herkesi iyiye, güzele, hakka, hakîkate çağırmak ve kötüden, çirkinden, yanlıştan vazgeçirmek ve her hâdisede ders alınacak tarafları göstermek, her şeye ibretle bakabilmeyi öğretmekdi. O'nun sohbetlerindeki asıl hedef, insanları Cenâb-ı Hakk'ın hem âfâkî, hem enfüsî hem de elfâzî âyetleri üzerinde tefekküre sevk etmek ve böylece her hâl ü kârda Allah'ın zikri ile meşgûl olmalarını sağlamaktı. Sık sık tekarladıkları “Bil, bul, ol” sözüyle kasdettikleri de buydu zâten.

Bu çalışmada yayınladığımız sohbetlerin hepsi Bayezid Câmi-i Şerîfinde Ramazan aylarında yapılmıştır. Efendi Hazretleri ekseriya İkinci namazından sonra okunan mukâbelesi dinledikten sonra sohbe başlar, Akşam ezanına yarım saat, kırk beş dakika kalıncaya kadar sohbe devâm ederlerdi. Sohbetin lezzetiyle mest olup, evine iftara yetişemeyenler de olurdu. Bazen Efendi Hazretleri de iftara yetişemezlerdi. Bu sohbetlerin çoğunu daha önce iki ayrı sosyal medya platformunda ses kayıtları hâlinde yayınlamıştık. [Youtube](#) ve [Soundcloud](#) üzerinde Efendi Hazretleri adına açılan hesaplardan bunlara erişebilirsiniz. Daha sonra bunları birer birer yazıya aktararak [Defter-i Uşşak](#) adlı blogumuzda ve [Efendi Hazretleri adına açtığımız sitede](#) yayınlamıştık. Şimdi sıra bütün bu yazıları biraraya getirip kitap hâlinde okuyucuya sunmaya geldi.

Cenâb-ı Hakk ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri tesîrini halk eylesin ve okuyanları, dinleyenleri irşâd buyursun. Ve cümlemizi sırat-ı müstakîmde sâbit-kadem kılsın, rızâsına, rıdvânına, cemâline nâil eylesin. Âmîn, bi hürmeti seyyidi'l-mürselîn.

Nureddin Ergür
24 Ekim 2025
İstanbul

YAZIM, İMLÂ ve BAZI TABİRLER HAKKINDA

Efendi Hazretleri sohbetlerini dâimâ irticâlen yani hazırlıksız olarak yaparlardı. Ne bir metin olurdu ellerinde, ne de önceden bir hazırlık yapmış olurlardı. Tamâmen o günkü hattâ o ândaki zuhûrâta göre konuşurlardı. Zaman zaman bunu ifâde etdikleri de olurdu. Meselâ, “Şimdi zuhûr etdi, söylemeden geçemeyeceğim” diyerek o ânda kalbine gelen ilhâma göre bir şey anlatırlardı. Bu yüzden pek çok yerde devrik cümleler, takdim tehirler, tekrarlar vardır, bazı yerlerde tekid için yapılan tekrarlar, bazı yerlerde de kasden yapılan hazifler vardır, yani bazı kelimeler kasden söylenmemiştir. Tabii insanlık hâli, bazı yerlerde dil sürçmeleri de vâki olmuştur.

Biz bütün bu husûsiyyetleri gözönünde bulundurarak yer yer müdâheleler yaptık. Bu müdâhelelerden maksadımız, muhtemel yanlış anlaşılmanın önüne geçmek ve ifâdelerin doğru anlaşılmasını sağlamaktır. Malûm ya, konuşma ve hitâbetde, vurgularla manâya dikkat çekildiği için devrik cümleler kurulur ve takdim tehirler yapılır. Ne var ki yazı dilinde bu vurguları belirtmek mümkün olmadığından, birebir yazıya çevirilen bir hitâbe, okuyucunun ifâdeyi yanlış anlamasına yâhud manâ çıkarmakda zorlanmasına sebep olabilir.

İmlâ meselesine gelince, bunu birkaç başlık altında îzâh etmemiz lâzım.

Telaffuz ve yazılış farkları:

Konuşma ve hitâbet diline mahsûs bazı kısaltmalar vardır, malûm. Orda deriz, orada demeyiz, nerde deriz nerede demeyiz, burda deriz burada demeyiz. Biz bunları yazı diline göre değiştirdik. Orda yerine orada, nerde yerine nerede burada yerine burda, ahret yerine âhiret, buyurun, yerine buyurun, hadi yerine haydi, kitle yerine kitle yazdık. Bir de Efendi Hazretlerinin kendisine mahsûs bazı telaffuzları vardır ki bugünkü nesil bunları yadırgayacaktır. Meselâ altına, altın, kefene kefin, sigaraya cigara, sarhoşa serhoş, tercüman olmak, yerine tercemân olmak, ermek yerin irmek, erişmek yerine irişmek, erenler yerine

irenler, gönlü yerine göynü, gönlünü yerine göynünü, gönlünde yerine göynünde diye telaffuz ederlerdi. Biz kafalar karışmasın diye, bunları herkesin kullandığı şekliyle yazdık.

Transkripsiyon:

Herkesin bildiği, yaygın kullanılan kelimelerde transkripsiyon ifâdelerini kullanmadık. Arapça kökenli kelimelerde sık sık karşımıza çıkan ve latin harflerinde bir karşılığı olmayan Hemze ve Ayın harflerini istisnâlar hâricinde pek kullanmadık. Meselâ câmi dedik, câmi' demedik, Kâbe diye yazdık Ka'be demedik. Kezâ men dedik, cem dedik, men' demedik, cem' demedik. Herkesçe bilindiği için Mü'min diye yazmadık, Mümin dedik, Kur`ân diye yazmadık, Kurân dedik, az bilinse de Mir`ât demedik Mirât dedik. Hemze ve Ayın harflerini belirtmek üzere kullandığımız üst tırnak işâretini herkesin bilmediği kelimelerde yanlış anlamalara meydan vermemek için kullandık. Meselâ Resûl-i Ekrem Efendimiz hakkında geçen "nûru evvel ba'si sonra" ifâdesindeki "ba's" kelimesinde Ayın harfi olduğunu göstermek zorundaydık. Aksi hâlde "bas" diye okunacaktı. Kezâ kör manâsına gelen "a'mâ" kelimesinde Ayın harfi için işâret kullandık. Aksi takdirde "ama" diye okunacak ve ne olduğu anlaşılmayacaktı. Diğer taraftan mes'ele için işâret kullanmadık, mesele diye yazdık. Çünkü herkesin iyi bildiği bir kelimedir bu.

Özel isimleri ve sıfat şeklinde de olsa belli bir zâta mahsûs sıfat ve lakapları büyük harfle yazdık. Meselâ Resûl-i Ekrem, Resûlullah, Habîb-i Hudâ, Allah Resûlü, Efendimiz, Peygamberimiz, Esedullah, Ehl-i Beyt, Haseneyn, Aşere-i Mübeşşere, Melekü'l-mevt, Azrâil, Cebrâil gibi. Kezâ ayları da böyle yazdık. Ramazan, Receb, Şaban gibi. Allah'a ve Hazret-i Peygamber'e işâret eden o zamirlerini dâimâ büyük harfle yazdık. O'nun, O'na, O'nunla gibi.

Uzun heceler:

Arapça'daki medleri ifâde etmek için şapka kullanmayı tercih ediyoruz. Zîrâ uzatılması gereken heceleri başka türlü göstermek mümkün olmuyor. O yüzden, pek çok yerde, a, i, u harfleri üzerine şapka göreceksiniz. Bunlar o sesin uzun okunacağını göstermekdedir. Meselâ, Kurân, Resûl-i Ekrem, Âbid, Îmân gibi. Ne var ki Arapça kökenli olduğu hâlde Türkçeleşmiş birtakım kelimelerde buna lüzûm görmedik. Meselâ "Sevâb" demedik, "Sevap" diye yazdık.

Mecaz-hakikat farkı:

Meselâ "Kendini hayırlı gören de şeytândır. Çünkü evvelâ kendisini Âdem'den hayırlı gören Şeytân'dır" ifâdesinde aynı kelimeyi iki ayrı şekilde yazdık. Sebebi şudur ki, birinci cümledeki şeytan mecâzîdir, insana izâfe edilmiş

şeytanlık manâsınadır, ikinci cümledeki şeytan ise bildiğimiz Şeytan'dır. O yüzden birinciye cins isim, diğerini özel isim olarak yazdık.

Vurgular:

Bazı vurguları ünlem işâretiyle ifâde etdik. "Uyuma!", "Gözünü aç!" ifâdelerindeki gibi. Bazı nidâları, uzatmaları, harflerle gösterdik, "Eyvaaaaah", "Yaaa", "Tuuuu" gibi.

Üçüncü şahısların soru ve ifâdeleri:

Efendi Hazretlerinin hutbelerinde sık sık karşımıza çıkan bir husûsdur bu. Üçüncü şahısların sorularını yâhud konuşmalarını ifâde eden cümleleri tırnak içine alarak belirtmeye çalıştık. Meselâ, "Efendim, ben memurum, orada namazı kılamıyorum filan" gibi.

Bazı kelime ve tabirlerin anlam ve izahı:

Sohbetlerde bugünkü neslin yabancılık çekebileceği bazı kelimeler ve tabirler var. Bazıları Arapça bunların, o yüzden Türkçe karşılıklarını verdim. Bir de Türkçe olduğu hâlde bugün artık pek kullanılmayan kelimeler ve tabirler var. Bazıları da herkesin bildiği ama Efendi Hazretleri tarafından başka türlü kullanılan kelimeler. Aşağıda bunları tek tek îzâh etmeye çalıştım:

Fa'tebirû yâ ulu'l-ebsâr: Kurân'dan bir âyetdir, "ibret alın ey basîret sâhibleri" demektir

Küllü âtin karîb: Her gelici yakındır

Fefham: Anla!

İftah ayneyk: Gözlerini aç

Melekü'l-mevt: Azrâil aleyhisselâm

Binâenalâzâlik: Buna binâen, bu sebebdendir dolayı

Binâenaleyh: Buna binâen, bu sebebdendir dolayı

Alâ kaderi'l-imbân: Mümkün olduğu kadar

Li hikmetillâhi teâlâ: Allah'ın bir hikmeti olarak

İlâ yevmi'l-haşrı ve'l-karâr: Kıyâmet gününe kadar

Nısfü'l-leyl: Gece yarısı

Bâhusûs: Bilhassa, özellikle

Kâffesi: Hepsî, cümlesi, tamâmı

Fî-zamâninâ: Zamânımızda

Bi gayrı hak: Haksız yere

Lâ şekk velâ şübhe: Hiç şüphesiz, kesin olarak

Ve illâ: Yoksa, aksi takdirde

En ekall: En az

Evveliemirde: Her şeyden önce

Bir defa: Her şeyden önce

Malûm-ı ihsânınız: Bildiğiniz gibi

Âile: Eş, zevce, erkeğin nikahlı hanımı

Som'a: Arapça savmaa kelimesinden bozma, dergâh, tekke, zâviye manâsına

Davâ: Ayrı bir davâ, başka davâ gibi kullanımlarda, mesele, hûsus anlamındadır

Sevişmek: Karşılıklı sevmek

Şimdi: İki farklı manâda kullanıyor. Biri hepimizin kullandığı gibi “şu ânda” manâsına. Diğer ise “o hâlde”, “öyleyse”, “bu yüzden” manâsına. Paragraf başında gördüğünüz şimdi ifâdelerinin hepsi bu ikinci manâdadır.

Bedâvaya, bedâva yere: Boşuna, yok yere

Komprime: Öz, hulâsâ

Antrparantez : Bu arada, aç parantez

İslâm: Yerine göre dînimiz islâm, yerine göre müslüman manâsına. İslâm olmak, müslüman olmak manâsına. Kezâ islâmlar denildiğinde müslümanlar demektir

Güneş gurûba eriyor yâhud erdi yâhud ermekde yâhud yaklaştı: Ölüm vakti yaklaştı manâsına

ALLAH'A GEL

*Gel ey kardeş ömrünü havâyâ verme
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a
Vebâl ile kara yerlere girme
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a*

*Ömür kuşu bu kafesden uçmadan
Yollarımız kabristâna düşmeden
Ecel gelip eyne kefen biçmeden
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a*

*Hani Îsâ hani Mûsâ hani Nûh
Nerde Şeddad nerde Karneyn nerde Hûd
Hani Sâlih kavm-i Semûd kavm-i Lût
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a*

*Mevt şarâbın Azrâil'den içmeden
Bu âlemden âhirete göçmeden
Yılan çıyan yuvasına düşmeden
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a*

*Bir gün gelir libâsımız soyarlar
Teneşirde koyup bizi yuyarlar
Mamûrlardan bir harâba koyarlar
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a*

*İnsân ölse kalmalıdır eseri
Hayvân ölür kalır elbet semeri
Aşkî bağla hemen kulluk kemeri
Allah'a gel Allah'a gel Allah'a*

MUZAFFER OZAK

1916-1985

Gerek dünyânın gerek memleketimizin yangın yerine döndüğü bir dönemde, İstanbul'da dünyâyâ geldi. Birinci dünyâ harbi esnâsında kazanılan bir zafer dolaşısıyla, ismini Muzaffer koymuşlar. Babası Aslen Konyalı olup İstanbul Kurşunlu Medrese'de tahsîlini tamamladıktan sonra Rumeli'ye tayîn olunmuş, Şumnu'da müderrislik yapmış ve orada Efendi Hazretlerinin annesi Yanbolu Cerrâhî Dergâhı Şeyhi Seyyid Hüseyin Efendi'nin torunu Ayşe Hanım'la evlenmiştir. Âilesi, gâyet mazbut ve müreffeh bir hayât sürmekte iken, Rumeli Bozgunu sebebiyle İstanbul'a hicret etmek mecbûriyyetinde kalmış ve o hengâmede mallarını, mülklerini kaybetmişler, pek çok zorluklar çekmişler. Birbirini takîb eden harbler, darbler, felâketler netîcesinde, yalnız mal mülk değil, âile de darmadağın olmuş, bir kısmı harblerde şehîd düşmüş, bir kısmı gâzî olmuş, bir kısmı da sağa sola dağılmış. Bütün bu felâketlerin üstüne bir de babasını kaybetmiş Efendi Hazretleri, henüz altı aylıkken üstelik. O geniş âileden geriye yalnız beş kişi kalmış, harbde şehîd düşen dayısının iki yetîm kızı, kız kardeşi, annesi ve kendisi. Bu beş kişilik âilenin bütün yükü de onun sırtına yüklenmiş, âilenin tek erkek ferdi o olduğu için.

Efendi Hazretleri tahsîle önce mahalle mektebinde başlamış, Cumhuriyet'le beraber bu mektebler kapanınca, ilkokula devâm ederek ilk tahsîlini tamamlamış. Daha sonra Gelenbevî Ortaokuluna başlamış fakat fakr u zarûret sebebiyle çalışmak mecbûriyyetinde kaldığından ağlaya ağlaya okuldan ayrılmıştır. Annesi, geçim sıkıntısı sebebiyle, onu askerî okula vermeye niyet edince bir rüyâ görmüş. Rüyâsında ona görünen bir veliyyullah, "Hanım, sen oğlunu devletin ordusuna değil, Allah ordusuna asker yap" demiş. O da bu rüyânın tesîriyle oğlunu askerî okula göndermekden vazgeçmiş ve dînî ilimlere yönlendirmiştir.

Efendi Hazretleri, çocuk yaşında bir taraftan cüzî bir yevmiye ile ağır işler yapıyor, bütün gün çalışıyor, bir taraftan da okuyor, tahsîl görüyor. Bir taraftan da ibâdetlerini hiç aksatmıyor, câmiye, cemâate devâm ediyor. Onun bu hâli Sultan Selim Türbedarı Hoca Şâkir Efendi'nin nazar-ı dikkatini çekmiş, bakmış ki diğer çocuklar gibi değil, bambaşka bir hâlet var onda, alâkadar olmuş, ona Kurân talîm etmeye başlamış, hıfza başlatmış ve ilme teşvîk etmiş onu.

Daha sonra Ayaklı Kütüphâne nâmıyla bilinen Gümölcineli Mustafa Efendi'nin himmetiyle hıfzını ikmâl etmiş ve Arapça'ya başlamış, Fatih Câmi-i Şerîfi başı-mamı Mehmed Rasim Efendi'den kiraât öğrenmiş, Hacı Hayrullah Efendi'den tefsîr dersleri almış. Gene devrin kıymetli âlimlerinden biri olan [Hüsrev Aydınlar](#)

[Hocaefendi](#)'den Buhârî ve Hidâye, Kemahlı Mahmud Efendi'den Müslim-i Şerîf, Kastamonulu Ahmed Efendi ile [Beşiktaşlı Cemal Efendi](#)'den de tefsîr ve âdâb okumuşdur.

Yıllar süren bu tahsîl hayâtından sonra, Sarıyer Müftüsü Hüseyin Hüsnü Efendi'nin imtihanıyla ilk vazîfesine tayîn olunmuş, Sarıyer Fahrî Vâizi olmuştur. Kısa bir müddet Ali Yazıcı Câmisinde görev yaptıktan sonra sırasıyla Soğanağa, Kefeli ve Bayezid Cami-i Şerîflerinde müezzinlik yapmış, sonra gene bir imtihânla, Vezneciler'deki Camcı Ali Cami-i Şerîfinin imâm ve hatîbi olmuştur. Bu câmi-i şerîfde vazîfe gördüğü sırada dersini dinleyen Diyânet İşleri Reisi Ahmed Hamdi Akseki'nin talîmatıyla İstanbul'un bütün câmilerinde vaaz u nasîhatde bulunmasına müsâade edilmiştir. O günden itibaren İstanbul'un her tarafına koşmuş, başda Fâtih, Bayezid, Sultan Ahmed, Yeni Câmî, Eyüp Sultan gibi büyük câmiler olmak üzere kırktan fazla câmide vaazlar vermiş, dersler yapmıştır. Onun irşâd faaliyetlerinde ayrı bir yeri olan bu dersler yanında 1950'den itibaren Cuma namazlarını kıldırıldığı mescidde okuduğu hutbelerin de ayrı bir kıymeti vardır.

Aynı zamanda [kitapçılık sanatını öğrenmiş ve sahaflık mesleğine girmiştir](#) ve Bayezid'deki Sahaflar Çarşısında bir dükkân açmıştır. Zamanla sahaflıkda ustalaşmış ve bilhassa Arapça yazmalar, dînî kîtâblar, hüsn-i hat ve yazma mus-haflar konusunda mütehassıs olmuştur. Hattâ bu işi en iyi şekilde öğrenebilmek için, bir ara misâfir talebe olarak Güzel Sanatlar Akademisi'ne devam etmiş, orada Hattat Hacı Nûri Korman, Hattat Hacı Kâmil Akdik ve Tuğrakeş İsmail Hakkı Bey'lerden yazı ve tezhib sanatı üzerine dersler almıştır.

Efendi Hazretlerinin en büyük hizmetlerinden biri de o yıllarda pek kimsenin cesâret edemediği bir iş olan dînî kitap yayınlama işine el atmış olması ve dînî tahsîl gören talebelerin, medrese mollalarının ve onlara ders okutan hocaların ihtiyâcı olan klasik eserleri yayınlaması, bütün Türkiye'ye dağıtmasıdır. Ayrıca halkın istifâde edeceği bir takım dînî kitapları da yayınlamış ve o sahadaki büyük bir eksikliği gidermiştir. Kendi kitapları da vardır Efendi Hazretlerinin. Bâhusûs üç cildlik İrşâd nâmındaki eseri çok beğenilmiş, her tarafa yayılmış, bugün de okunmaktadır.

Bir taraftan da mûsıkî talîm etmiştir, bâhusûs dînî mûsıkîyi gâyet güzel öğrenmiştir. Hocası, meşhûr Zekâî Dede'nin oğlu Hâfız Ahmed Efendi'nin talebesi [Bakırköy Müftüsü İsmâil Hakkı Başeski](#)'dir. [Bestekârlığı da vardır Efendi Hazretlerinin](#), 60 kadar ilâhî bestelemiştir. Mûsıkî bilgisi yanında icrâcılığı da vardı, Mevlid de okurdu, ezan da okurdur, kasîde de okurdu zikir meclislerinde. [Enderûn usûlûyle terâvih namazı](#) kıldırabilen bir iki kişiden biriydi ve

Süleymânîye Câmî-i Şerîfinde 23 sene bu üsulde namaz kıldırışılığı vardır. Yok olmaya yüz tutmuş olan bu âdetin günümüze ulaşmasında emeği çokdur.

Tasavvufî hayâtına gelince. Daha küçük bir çocukken, babasının vasiyetiyle himâyesi altına girdiği [Abdurrahmân Sâmi Saruhânî Hazretleri](#)nin hizmetinde bulunmuş ve on iki yaşında ona intisâb etmiştir. Onun vefâtından sonra bir müddet mürşidsiz kalmış, bilâhare üstüste gördüğü üç rüyâ ile kendisine gösterilen ve hattâ ayağına kadar gönderilen [Ahmed Tâhir Efendi](#)'ye bağlanmışdır. Yıllarca onun terbiyesinde yetişmiş, tasavvufun bütün inceliklerini öğrenmiş, Fusûs'u ve Fütûhat'ı ondan okumuş ve hilâfet de almışdır kendisinden. O vefât edince, istihâre etmiş ve gene bir rüyâda verilen manevî işâretle Karagümrük'deki Nûreddin Cerrâhî Tekkesi şeyhi [Fahreddin Efendi](#)'ye gitmiş ve ona intisâb etmiştir. Bu üç zât-ı akdes, onun bizzat intisâb ettiği ve terbiyeleri altında seyr u sülûk ettiği mürşidleridir. Bunlardan başka pek çok şeyhden de istifâde etmiştir, o devrin hemen hemen bütün mürşidleriyle görüşmüş, sohbetlerinde bulunmuş, duâlarını almış, feyzlerinden istifâde etmiştir. O kadar çokdur ki bu zevât, bunu ifâde etmek için, "Herkesin bir şeyhi olur, benim yüz şeyhim oldu" buyurlardı.

Ona Aşkî mahlasını veren son şeyhi Fahreddin Efendi Hazretleri, altı ay gibi kısa bir müddet içinde ona hilâfet vermiş ve âlem-i cemâle gitmeden evvel de meydanı ona bırakarak kendisine halef tayîn ettiğini göstermiştir. Fahreddin Efendi'nin vefâtıyla, Dergâh-ı Şerîf'de postnişin olmuş, vefâtına kadar da bu hizmeti yürütmüştür. Şu farkla ki, posta geçdiği vakit, aldığı bir emr-i manevî ile, dergâhın kapılarını herkese açarak irşâd halkasını genişletmiş, tekkeyi dervîşlere münhasır bir yer olmakdan çıkarmış, tarîkati ve tasavvufu halkı Hakk'a götürmek için vesîle ittihâz etmiş, hattâ "İnsanlara bir kerre Allah dedirtsem kâdır" düşüncesiyle didinmiş, uğraşmıştır. Zâten gençliğinden beri şiârı, dâimâ halkı îmâna ve Kurân'a davet etmek olmuş ve alışlagelenin aksine irşâdını câmilere ve mescidlere hasretmemiş, müsâid olan her zamanı ve zemini değerlendirmiş gerek kıraathânelerde gerek kendi dükkânında gerek ihvân u yârânının evlerinde ve işyerlerinde, hattâ mesîrelerde, düğünlerde, cenâzelerde bile irşâdına devâm etmiştir. Hattâ hattâ bir iftirâyâ uğrayarak haksız yere gönderildiği hâpishânde bile boş durmamış, oradaki mahkûmlara tövbe ettirmiş, pek çoğunu irşâd etmiştir. Ömrü boyunca nice sarhoşlara kadehlerini kırdırış, nice kumarbazlara kumarı terketdirmiş, nice bî-namazları câmîye getirmiş, nice taş kalblileri merhamete getirmiş, nice fâsıkları, nice zâlimleri hak yola getirmiş, nice gâfilleri de gaflet uykusundan uyandırmıştır. Bunlarla da yetinmemiş, Avrupa ve Amerika seyahatleri ile bu daveti uzak diyarlara taşımıştır. Nice gayr-i müslimlerin îmânına vesîle olmuş, küfür diyarlarında nice mescidler inşâsına sebep

olmuştur. Ecdâdımızın i'lâ-yı kelimetullah için ordularla yaptığı cihadı, tek kişilik bir ordu gibi ferden yapmış ve bi-inâyetillahi teâlâ adı gibi muzaffer olmuştur.

Bu kadar kelâmdan sonra, onun hayâtını iki kelime ile özetleyebilirim: "Davet ve irşâd". Vazîfesi buydu onun, Peygamber vârisiydi zîrâ. Müezzinliği de odur, imamlığı da hatîbliği de odur, vâizliği de şeyhliği de odur, yazarlığı da kitapçılığı da odur, yayıncılığa da seyahatlerini de onun için yapmıştır, sohbetlerini de. Duâlarında bile vardır bunlar. Hattâ latîfelerinde, şakalarında bile vardır bunlar. Hepsi hepsi, şu iki maddeden ibâretdir: Davet ve İrşâd. Bu ikisinin kaynağına gelince, o da aşktır. Aşk-ı ilâhî ve aşk-ı Muhammedî. Hem de o kadar ileri de-recededir ki onda aşk, "aşkın tecessüm etmiş hâlidir" de diyebiliriz onun için.

Bu kısa hayat hikayesinde, temas etmediğim pek çok şey var. Efendi Hazretle-rinin hayâtını bütün teferruâtıyla öğrenmek isteyenler, onun için hazırladığım [şu sayfaya](#) bakıversinler.

İÇİNDEKİLER¹

TAKDİM	5
YAZIM, İMLÂ ve BAZI TABİRLER HAKKINDA	10
MUZAFFER OZAK	16
İÇİNDEKİLER	20
Okumakdan Öğrenmekden Maksad Ne?	22
Nefsimizi Nasıl Islâh Edebiliriz?	24
28 Temmuz 1981	36
1982	45
1983	50
11 Haziran 1983	56
13 Haziran 1983	64
14 Haziran 1983	73
15 Haziran 1983	81
19 Haziran 1983	88
20 Haziran 1983	100
22 Haziran 1983	107
25 Haziran 1983	116
30 Haziran 1983	120
2 Temmuz 1983	126
3 Temmuz 1983	134
5 Temmuz 1983	142
6 Temmuz 1983	150
7 Temmuz 1983	159

¹ Muzaffer Efendi Hazretlerinin bugüne kadar yayınladığımız bütün sohbetlerine web sitemizin [sohbetler sayfası](#)ndan erişebilirsiniz. Câmi sohbetlerinin ses kayıtlarına ise [Youtube](#)'daki ve [Soundcloud](#)'daki oynatma listelerinden erişebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

8 Temmuz 1983.....	175
9 Temmuz 1983.....	185
10 Temmuz 1983.....	193
11 Temmuz 1983.....	200
1 Haziran 1984	214
2 Haziran 1984	219
5 Haziran 1984	225
6 Haziran 1984	230
7 Haziran 1984	237
8 Haziran 1984	246
9 Haziran 1984	260
10 Haziran 1984	268
11 Haziran 1984	273
12 Haziran 1984	283
14 Haziran 1984	289
17 Haziran 1984	301
18 Haziran 1984	313
21 Haziran 1984	323
22 Haziran 1984	330
23 Haziran 1984	342
24 Haziran 1984	350
25 Haziran 1984	360
26 Haziran 1984	371
27 Haziran 1984	384
29 Haziran 1984	391

Okumakdan Öğrenmekden Maksad Ne?

Birisi gelip dese ki, "Efendi, İbrâhim Peygamberin bize kıssasını anlatdın. İbrâhim Peygamber götürmüş oğlu İsmail'i, kesmeye yatırmış. Mekke'de bir yerde. Bundan üç bin sene, dört bin sene evvel. Sonra bir koç gelmiş, onun yerine, Allah tarafından. Bunu anlatdın, doğru değil mi?". "Evet doğru". "E bana ne bundan yâhu? Bana ne bundan? Dört bin sene evvel birisi, kalkmış oğlunu kesmeğe, onun yerine bir koç kesmiş orada, bunu bana niye anlatıyorsun yani?" dese, ne cevap verir müslümanlar? Bunu bir misâl olarak söylüyorum.

İşte müslümânların geri kalmasının sebeblerinden bir tânesi de budur. Direkman alıyor, ama Allahu Sübhânehû ve Teâlâ bununla ne demek istiyor ve bizi neye teşvîk ediyor, ne yapmamız lâzım geliyor, ona hiç elini vurmuyor, klişe olarak okuyor, onda kalıyor.

Allah emrinde İbrâhim Peygamber gibi olacaksın baba. Allah'ın emrine itâatda İbrâhim Peygamber gibi olacaksın. Allah onu gösteriyor sana. Oğlunu bilâ-te-reddüd kesmeğe yatırdı. Babana da İsmâil gibi teslîm olacaksın. "Baba istediğini yap bana" demiş, "inşâallah beni sâbirînden bulursun" demiş, teslîm olmuş. Bunu gösteriyor. Müslümanlar böyle olacak. Yani her baba İbrâhim Nebî gibi evlâdını kurbâna hazır olacak. Evlâd da babaya isyân etmeyecek, babasının keseceğini bilse dahi, boynunu uzatacak. Onu gösteriyor. İş böyle olunca, Allah onlara ikrâm ediyor, koç geliyor o vakit. Buraya girmiyor müslümanlar. Bunu anlatıyor hikâye olarak, öteki de dinliyor, sonra uykusu geliyor, yatıyor uyuyor, filan. Onu da ters anlıyor zâten.

Bayram'ın birinci günü hoca bunu anlatmış, bu kıssayı. Dördüncü günü bir sarhoş gelmiş, ağlıyor. "Hocaefendi, o gün Bayram'da bir vaaz etdin" demiş, "hâlâ o vaazın tesiriyle ağlıyorum". "Ulan neye ağlıyorsun" demiş hoca. Hem de kızmış, çünkü adam sarhoş. "Niye ağlamayayım, bir kadın kızını kesmeğe yatırdı Şam'da, yer titredi, yerden bir keçi çıktı" demiş. "Ulan kör olasıca!" demiş hoca, "neresini düzelteyim. Şam değil Mekke, kadın değil İbrâhim aleyhisselâm, kız değil oğlu İsmâil Peygamber, keçi değil koç, yerden çıkmadı, gökden indi". Bunu da ters anlıyor böyle.

Talebenin biri senelerce ders okumuş hocadan, en nihâyet icâzet alıp memleketine dönmek istemiş, hocasına ricâ etmiş, "Bana bir icâzet verseniz de memleketime dönüp öğrendiklerimle halkı irşâd etsem" demiş. Hocaefendi demiş ki, "Seni bir imtihan edeyim, bu imtihanı verirsen icâzeti alırsın" demiş. "Şimdi sana bir soru soracağım, eğer sen benim verdiğim derslerden bir şey anladınsa, bunun çâresini bulacaksın. Farzet ki buradan köyüne dönerken arazide köpekler sardı etrafını. Beş altı köpek birden saldırıyor, parçalayacaklar seni. Paçayı kurtarmak için ne yaparsın?". "Elimdeki sopayla vururum, kaçıtırım köpekleri" demiş talebe. "Birine vurursun, ikisine vurursun, beş altı tâne köpek var, hangi biriyle başa çıkacaksın, seni paramparça ederler orada" demiş hoca. "Taş atarım" demiş talebe. "Hangi birine atacaksın?" demiş. Talebe verecek bir cevap bulamayınca hocaefendi demiş ki, "Haa bak" demiş, "okuduğun âyetlerin, hadîslerin manâsını anlamamışsın. Okumuşsun geçmişsin. Hâfız olmuşsun, hoca olmuşsun ama manâsından haberin yok. Okuduğun ilmin meyvası yok, meyvasız. Şimdi ben sana nasıl icâzet vereyim, sen irşâd edemezsin ki halkı. Sende iş yok. Sen kendini irşâd edemezsin, nerede kaldı ki halkı irşâd edesin". Talebe yalvarmış hocaya, "Aman hocam bu kadar sene ders okudum sizden, bu meseleyi de lutfedip öğretiverin" deyince, "Oğlum" demiş, "böyle bir hâdise olduğu vakitte, köpekler çıkdı mı, sakın hâ köpeklerle uğraşmaya kalkma, taşla, sopayla filan. Çobana bağıracaksın" demiş. "Çobaaaaan!" dedin mi çoban oradan çıkar, "Karabaş marabaş, hayt huyt der, köpekleri dağıtır" demiş. "Yani bundan ne anlaşılıyor biliyor musun? Sen yarın halkı irşâda kalkacaksın, birtakım zâlimler sana musallat olacak, onlarla uğraşmaya kalkarsan, başın belâdan kurtulmaz, iki yakan bir araya gelmez. Zâlimler Allahu Sübhânehû ve Teâlâ Hazretlerinin köpekleridir. Öyle olunca, sen köpekle uğraşma, köpeklerin sâhibine çağır, Allah de, Allah'a çağır. O vakit, O, karabaş marabaş o zâlimleri toplar hepsini alır götürür, paçayı kurtarır. Haydi şimdi icâzet veriyorum sana, al git. Allah'sız iş görme" demiş.

Lillâhi'l-Fâtîha!

Nefsimizi Nasıl Islâh Edebiliriz?

Ebü'd-Derdâ Hazretlerine, sahabenin ileri gelenlerinden Ebü'd-Derdâ, bir zât gelmiş, demiş ki, "Yâ Ebe'd-Derdâ, ben ıslâh-ı nefis etmek istiyorum, ne yapayım ıslâh-ı nefis etmek için" demiş. "İstiyorum" demiş, "Allah'ı tanıyorum, Peygamber'i tanıyorum ama bir türlü kendimi namaza, oruca, hayır hasenâta alıştırıramıyorum, dâimâ nefis-i emmârem'in uşağı oldum" demiş. "Şeytan'a tâbi oluyorum gidiyorum, ben ne yapayım yani? Bana bir şey söyle. Şu gözlerinle, şu mübârek gözlerinle Resûlullah'ı gördün mü?". "Elbet gördüm". "Şu mübârek ellerinle Resûlullah'ı tutdun mu?". "Elbette tuttum" demiş Ebü'd-Derdâ Hazretleri. "Hah öyleyse, şu mübârek ağzınla bana, ilâcımı tarîf et, derdime çâre bulayım" demiş.

Bir defa Ebü'd-Derdâ kim? Ebü'd-Derdâ, sahabenin ileri gelenlerinden. Ve İstanbul'da burada makâmı var, burada İstanbul'da, Eğrikapı'da. Ecnebîler okumuşlar kitapda, bana dediler ki "götür bizi" dediler, götürdüm. Keşke götürmez olaydım! Ebü'd-Derdâ'nın önüne bir kamyon çöp dökmüşler bizim Türkler, İstanbullular.

Ebü'd-Derdâ nasıl bir adam, onu tarîf edelim. Ebü'd-Derdâ'ya Melekü'l-mevt, Azrâil aleyhisselâm gelmiş. Hazret-i Azrâil, Melekü'l-mevt, Azrâil aleyhisselâm gelmiş. İnsan şeklinde gelmiş Melekü'l-mevt.

Melekler insan şekline girer. Melekler insan şekline girer, bilmezsin kovarsın, yâhud kalbini kırarsın filan, mülkünü tersine çevirirler. Buhârî'de var. Onun için dâimâ iyi muâmele yapacaksın.

İsm-i a'zâmı bulmak için Kurân-ı Kerîm'in hepsini okuyacaksın. İsm-i a'zâmı bulmak için Esmâ-yı Husnâ'nın hepsini okuyacaksın. Ramazan-ı Şerîf'de Leyle-i Kadir'e ermek için bütün Ramazan gecelerini Kadir bileceksin, Allah'a ibâdet edeceksin. Derse öyle girelim şimdi, evet. Sonra, Allah'ın gadabının hangi günahda olduğunu bilmediğin için bütün günahları terkedeceksin. Hiç kıymet vermediğin bir günah, adamı ebedî cehenneme götürür koyar. Meselâ bir karıncayı yakarsın ateşde, Allah da seni yakar ateşde, götürür cehenneme. Hiç kıymet vermediğin böyle. Bitdi o kadar. Gene zerre kadar hayır yaparsın, senin gözünde hiç o görülmez, Allah indinde çok makbûle geçer, seni Allah cennete alır. Allah bahâ Allah'ı değildir, bahâne Allah'ıdır.

Onun için Allahu Teâlâ meleklerini de böyle gizli olarak insan şekline koydu ki, müslümanlar birbirlerine hüsn-i zann etsinler diye. Herkes birbirini itip kakmasın diye, horlamasın diye. Bazı adam var önüne geleni ısırtıyor, arkasına geleni tepiyor. "Har har har har", Ramazan'da, "har har har" böyle. Aman hâ! Sakın hâ! Orucun bir faydası olmaz. Açlığın yanına kâr kalır yani hiç kıymeti yok. Allahu Teâlâ, Hızır aleyhisselâmı, sevdiklerini, velîlerini insanlar arasına koymuştur, hiç kıymet vermediğin bir adam Allah'ın sevgilisidir. Meselâ bir tânesini söyleyeyim ben sana. Çok var ama bir tânesini söyleyeceğim.

Eskici bir adam varmış, gidermiş onun yanına, "Ben Medîne'de ölmek istiyorum" dermiş. Hepimizin arzusu ya. Müslümanların, Peygamber'i sevenlerin, hepsinin arzusudur bu. "Medîne'de ölmeyi isterim efendi ben, çok isterim". "N'apıcan oğlum Medîne'de ölmeyi" demiş o kunduracı. "E Resûl-i Ekrem orada yatıyor". "Evlâdım, sen Medîne'de ölmeye bakma. Medîne'ye lââyık olmaya çalış".

Kendine kabir yaptırma, kendini kabre hazırla sen. Ahmak adam! Bazı adam kabir yaptırıyor, koca bir türbe, bilmem ne, falan fıstık, altı cehennem çukuru, haberi yok bir şeyden. Onun için sen kendine kabir hazırlama, kendini kabre hazırlayacaksın.

"Sen Medîne'ye yatmaya çalışma, Medîne'ye lââyık olmaya çalış" demiş. "Aman efendi öyle deme" demiş, "Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem Efendimizin evvelâ şefâat edeceği Medîne halkıdır" demiş. "Öyle ama" demiş, "oraya lââyık ol sen" demiş. "Ama çok istiyorum" deyince, elini bir sürmüş, gözünden perdeyi böyle kaldırıvermiş, kaldırıncaya bir de bakmış ki, aaa İstanbul'da ölüp de Medîne'ye lââyık olanları buradan melekler götürüp oraya gömüyorlar. Orada da lââyık olmayan orada öldü mü onu da alıp götürüyorlar, başka yere koyuyorlar. Sen mezarlığa adam taşıyorsun, zannediyor musun orada kalıyor o. İmânsızsa, kâfir mezarlığına götürürler onu. O kâfirlerden de imânlı olanları islâm mezarlığına getirirler. Hep gece gündüz taşırlar, birtakım melekler vardır. Hep cenâze teşkilâtındaki belediye imamları cenâze taşımaz, Allah'ın da cenâze teşkilâtı var. Onun için "Oraya lââyık ol" demiş. O vakit anlamış eskicinin ne olduğunu. Ondan evvel bilmiyor ki eskicinin ne olduğunu.

Gene bir eskiciden bahsedelim. Gaziantep'deymiş bu Hazret, ismine Yuh Baba derlermiş, ismine Yuh Baba diyorlar. Cenâze giderken sorarmış, "Kim gidiyor?". "Filanca kimse gitdi". Kötü bir adamsa eğer, "Yuh onun ervâhına!" dermiş. Kimse bir şey diyemiyor, meczûb bir adam. "Kim gidiyor?". "Filanca öldü". "Rahmet ola" dermiş, mübârek ola".

Bir gün eşrafdan birisi ölmüş, geliyor cenâze kalabalık halk, önüne bando mızıkacı koymuşlar, dangada dangada, Şopen'in marşını çalıyorlar filan, çelenkler,

melenkler, çiçekler derken, "Kim o?" diye sormuş Yuh Baba. "İşte filan kimse". "Yuh onun ervâhına" demiş. Demiş ama o cenâzenin oğlu da oradaymış, "Vay pezevenk! Babama yuh dedi" demiş. "Aman!" demişler, "ilişme ona, ilişilmez ona, meczûb adam, boş ver" demişler. Küçük oğlan demiş ki, "Ulan bu pezevenk benden evvel geberirse babama çektiği yuhu ben de buna çekeceğim" demiş, babamın intikâmını alacağım" demiş.

Yuh Baba ölmüş. Yuh Baba ölmesin mi! Ölü ya Yuh Baba. Oğlan biliyor meseleyi, cenâze geçerken soruyor, "Kim bu be gelen?". "Yuh Baba" demişler. "Yuh onun ervâhına!" deyince, Yuh Baba kalkmış tabutun içinde oturmuş, "Ulan pezevenğin oğlu! Baban gibi gitdimse yuh bana, ama baban gibi gitmiyorum, yuh senin ervahına!" demiş.

Efendi Hazretleri, o gün sohbetine gelen Süleyman Bey'e iltifatda bulunarak, "Bugün benim keyfim yerinde. Sen geldin bugün, zevkliyim ben, konuşacağım" buyurdular.

Onun için Allahu Teâlâ, insanların arasına velîlerini koydu böyle. Melekler de insan şekline girerler. Kimse kimseyi kırmasın, herkes birbirine hüsn-i teveccüh etsin diye.

Daha söyleyeyim mi böyle gizli evliyâlardan. Hızır aleyhisselâm gitmiş oturmuş, Abdürrezzak Hazretleri vaaz veriyor, ders yapıyor. Hızır oturmuş orada. Bir zât önde oturuyor, böyle uyukluyor orada, pinekliyor. Birisi demiş ki ona, oruçlunun uykusu tesbîh demiş, o da uyuyormuş böyle orada. Hızır dürtüyor onu, "Uyumasana! Abdürrezzak ders veriyor ulan! Bu fırsat ele geçmez". Dürtüyor. Hızır aleyhisselâm ama o dürtten. Gene dürtüyor, "Abdürrezzak ders veriyor, uyumasana ulan!" derken, bir dönmüş, bakmış şöyle, "Bana bak" demiş, "kulağını ver bana. Sen Abdürrezzak'dan ders alıyorsun, ben Rezzak'dan alıyorum" demiş. "Bana bak, senin Hızır olduğunu söylerim bu cemaate, paçayı kurtaramazsın burada" demiş. Şaşırmış Hızır aleyhisselâm.

Efendi Hazretleri, o gün kendisini görmekden çok memnûn olduğu Süleyman Bey'e takılarak, "Nereden geldin Süleyman Efendi bu akşam sen benim yanıma" buyurunca, Süleyman Bey "Sermâye bitdi toplamaya geldim" diye cevap verdi.

Efendi Hazretleri sohbetlerine devâm ederek şöyle buyurdular:

"Bana bak" demiş "söylerim senin Hızır olduğunu" demiş, "paçayı kurtaramazsın" demiş. Hızır aleyhisselâm hemen defteri çıkarmış bakmış, bu adamın ismini arıyor. Çünkü Allahu Teâlâ sevdiği kullarının isimlerinin bir defterini Hızır'a vermiş. Arıyor arıyor, bu adamın ismi yok. Ne ismi var ne cismi var. Demiş, "Yâ Rabbi, verdiğin defterde bu adamın ismi yok". "Yâ Hızır, iki defter var" demiş,

"يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ"², ben sana sevdiklerimin isimlerini verdim, benim sevdiklerimin ismini verdim, o, beni sevenlerden, o bana âşık olanlardan. Ben, benim sevdiklerimin isimlerini sana verdim, ama o beni sevenlerden, onların defterini sana vermedim" demiş. "El-evliyâî tahte kubâbî lâ ya'rifuhum gayrî"³. Bitdi o kadar.

Şimdi, Allahu Teâlâ'yı sevenler var, Allah'ın sevdikleri var. Allah sevdiklerinin ismini vermiş Hızır'a fakat Allah'ı sevenlerin ismini vermemiş. Allah biliyor onu. Onun için herkes birbirine hüsn-i teveccüh edecek, müslümanlar. Önüne gelene har, har, har, har, ardına geleni, tepmeyecek. Müslüman öyle, güzel muâmele edecek. Bitdi.

Nereden açdım ben bunu? Ebü'd-Derdâ'dan açdık, değil mi? Ebü'd-Derdâ Hazretleri sahabeden. Geçenlerde adamın birisi kitap yazmış, benim de acâib gözüm vardır böyle, kitâbı şöyle çevirdim, "Ashâbdan kerâmet zâhir olmamışdır" diyor. Tuh! Câhil herif! Utanmaz! İnsan kitap yazar mı böyle! Ashâbın kim olduğunu sen bilmiyorsun. Sahabe-i kirâm büyük insanlar, onların hepsi yıldız, hidâyet yıldızıdır. Güneş çıkınca yıldızlar görünmediği gibi Resûl-i Ekrem'in mucizâtından onların kerâmetine fırsat gelmemişdir. Yoksa hepsi kerâmet sâhibi insanlar. Resûlullah'dan, şems-i hakikat-i Muhammediyyeden ahzetmişlerdir, hepsinde var onların kerâmet, öyle şey olur mu. Şimdi dinle. Hazret-i Ömer üç aylık yoldan, "Yâ Sâriye el-cebel!" diye bağıyor. Görmedin mi! Şimdi, Ebü'd-Derdâ da bu.

Gelmiş Melekü'l-mevt Ebü'd-Derdâ'ya insan şeklinde. Orada iş. "Yâ Ebe'd-Derdâ, şu kulubeni biraz büyütsen, gecekondu, sarayını. Sarayı varmış Ebü'd-Derdâ'nın. Bir sarayı varmış ki Ebü'd-Derdâ'nın yazın sıcakdan ayaklarını kurtaramıyor, kışın soğukdan. Saray! Ebü'd-Derdâ'nın sarayı bu. "Yâ Ebe'd-Derdâ!", "Lebbeyk" demiş. İnsan şeklinde gelmiş, konuşuyor. "Şu sarayını biraz büyütsen, kışın ayaklarını soğukdan korusan, yazın da güneşden korusan, olmaz mı?" demiş. Şöyle bakmış Ebü'd-Derdâ, "Sen beni takîb etdikden sonra" demiş, "bu bile çok" demiş. "Peşimi bırakmıyorsun ki sen benim. Hep kılıcın ensemde dolaşıyor" demiş Azrâil aleyhisselâma. Şaşırmış Melekü'l-mevt. Ebü'd-Derdâ bu.

Şimdi, bu Ebü'd-Derdâ'ya gelmiş bir zât, "Aman Yâ Ebe'd-Derdâ, ben nefs-i emmâre elinden kurtulamıyorum, beni kurtar bu işden. Bir ilaç ver bana" demiş. "Sen Peygamber'i gözünle gördün mü?". "Gördüm".

² Sure-i Mâide 54

³ Velilerim kubbelerim altındadır, onları benden gayrı kimse bilmez (Kudsî Hadis)

Hem de görmüş, bakmış değil, görmüş. Bir de bakar da göremez. Ebü'd-Derdâ görenlerden. Ebû Cehil bakmış, görememiş. O bakmış böyle, bakar. Bakmış görememiş. Ebü'd-Derdâ görenlerden sallallahu aleyhi vesellemi.

Haydi salavât verelim Peygamberimize. "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî ve sellim". Bir de aşk ile, şevk ile bir Kelime-i Şehâdet getirelim." Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh". Yâ Rabbi, bu kelime-i tayyibeyi cümlemize hâtime-i kelâm eyle, son sözümüz bu olsun Yâ Rabbi. Bu kelime, cennât-ı âliyâtın sekiz kapısını açar. Cennet sekizdir, cehennem yedi.

Haydi yedileri sayalım. İklîm yedi, hafta yedi, semâ yedi, ard yedi, cehennem yedi. Say bakalım daha. Söyleyin bakalım yedileri. Ama cennet sekiz. Sekiz cennet, her cennetin yüz derecâtı var. Esmâ-yı Husnâ mikdârı. Yüz derecâtdır, dereceleri.

Üç türlü cennet vardır. Cennet-i efâl. Bunları işitmediniz hocaefendiler söylememişlerdir size bunları, bunlar gizli ilimlerdenidir. Ben gevezelik yapıyorum. Cennet-i efâl, cennet-i sıfat, cennet-i zât vardır. Âşıklar, cennet-i zâta giderler. Âşıklar. Neresidir o? Sûre-i Kamer'de, ⁴ "فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ". Âşıkların yeri orası. Cennet-i efâle gidenler, onlar orada, ⁵ "وَحُورٌ عِينٌ * كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ * جَرَاءَ بِمَا كَانُوا", güzel hûri kızları var, yemek içmek var, güzel, fevkalâde güzel. İnşâallah hep berâber gideceğiz. Evet, gideceğiz. Babamızdan kaldı, Hazret-i Âdem'den. Babamız değil mi? Babamızın malı, babanın malına mîrâs düşer, evladlar babaya vâris olurlar be.

"Söyle Yâ Ebe'd-Derdâ, sen Resûl-i Ekrem'i mübârek gözlerinle gördün mü?". "Gördüm". Bakmak var, görmek var. Ebü'd-Derdâ Hazretleri, Resûl-i Ekrem'i görenlerden, bakanlardan değil.

Meselâ bir sahabe var, ileri sahabeden o da, ismi Abdullah el-Ensârî Hazretleri. Efendimizin âlem-i cemâle erdiği gün, Medîne'den feryâd u figân kopuyor, kıyâmet kopuyor, o da bahçede çalışıyormuş, oğlu gelmiş. "Ne oldu?". "İşitmiyor musun kıyâmeti, kıyâmet kopdu?". "Ne oldu?". "Resûl-i Ekrem mülâkat etdi, vuslat-ı rabbânî, Allah'a mülâkat etdi". "Eyvaaah!" Hemen çapayı yere atdı. "İlâhî ben Muhammed'siz bu dünyâyı görmek istemem, gözümün nûrunu al benim, söndür" dedi ve iki gözü kör oldu. Ziyâret etdik beraber, sizi götürdüm ben ziyârete o zâtı, Abdullah el-Ensârî Hazretleri. Selmân-ı Fârisî, Abdullah el-Ensârî, Huzeyfetü'l-Yemânî, üçü bir arada yatıyorlar. Bağdad'a on beş

⁴ Sure-i Kamer 55

⁵ Sure-i Vâkı'a 22-24

kilometre, Basra yolunda. Götürdüm sizi. Selmân-i Pâk'de yatıyorlar, üçü beraber. "Ben kâinâtı Muhammed'siz görmek istemiyorum Yâ Rabbi, gözümün nûrunu söndür" dedi o.

Niye diğer sahabeler söylemediler bunu? Neyse onu başka zaman anlatırız. Bunu bana gizli sor. Herkese söylenmez o. Niye diğer sahabeler söylemedi de o söyledi? Onu sonra gizli sor sen bana, kulağıma gel. Öyle bazı şeyleri gizli söylemek lâzım. Filin lokması karıncaya verilmez. Filin lokmasını karıncaya vermeyeceğiz. Herkese söylemeyeceğiz.

Geçelim biz dersimize.

"Mübârek gözlerinle gördün mü Resûlullah'ı", "Elbet gördüm". "Elinle tutdun mu?", "Tabii tutdum".

Kimde Resûlullah'ın cüz'ü varsa, vücûdunda cüz'-i Muhammedî, cehennem haramdır ve cehennemi söndürür o. Semâ, ard, arş, kürsî, ard-ı simsime, ne varsa işte, bilinen bilinmeyen, hepsi Resûl-i Ekrem için halkolunmuştur. Bitdi o kadar. Cehennem de O'nun için halk olundu. Neden biliyor musun? O'nu sevmeyenleri koyacak Allah oraya. Yaaa! Onun için halk olundu. Kim Resûl-i Ekrem'e hıyânet yaparsa, âline, ashâbına, evliyâsına, nâra girecek onların hepsi, hapishâne orası. Kim Resûl-i Ekrem'in âline, evlâdına, kendi zâtına, ashâbına, evliyâsına, ulemâsına hürmet ederse, o cennete girecek. Bitdi, o kadar.

"Peki öyleyse ne istiyorsun benden?". "Sen gözlerinle Resûl-i Ekrem'i görmüşsün, elinle Resûl-i Ekrem'i lems etmişsin Yâ Ebe'd-Derdâ, bana bir çâre söyle, çâre. Ben Hakk'ı arıyorum, Allah'ı arıyorum, Allah'ı bulmak istiyorum. Allah'ı bulmak istiyorum ve iyi insan olmak istiyorum ben. Kendimi kurtaramıyorum ama. Durduk kıyâma, uyduk kalabalığa, namaz öyle gidiyor gürültüye. Namazın ne olduğunu bilmiyorum. Oruç tutuyorum, orucun ne olduğunu bildiğim yok. Ben kulum, Allahu Teâlâ beni halk etmiş".

Öyle bir kurbiyyet var ki, namazda bulunuyor bu iş. Biz farkında değiliz ama. Meselâ ne diyor "ikrâ' bismi" nin sonunda, "secde et yaklaş" diyor. Bitdi, o kadar. Kendisi diyor, kendisi, zât-ı ulûhiyyeti, esteîzübillah, ⁶ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ, ben size can damarınızdan yakınım, size sizden yakınım ben" diyor Allahu Teâlâ, "siz bana uzaksınız" diyor. "Secde et", uyanık secde et ama, "secde et bana yaklaş" diyor. Abdiyyetle mabûdiyyetin birleştiği vuslat ânı secdedir. Müslüman namaz kılıyor ama bilmiyor bunu. Bunun sırrını bilmezse ne olacak hâli? Bile bile namaz kılacak. İrfân sâhibi olacak. Namazla, oruçla iş bitmiyor yalnız.

⁶ Sure-i Kâf 16

İrfansız olursa, bilmez, aç durur akşama kadar. Güzel bir şey ama ecir alır yalnız. Biz öyle istemiyoruz, Allah öyle istemiyor.

Allah Celle Celâluhû Hazretleri ne diyor bir kudsî hadîsde, "Ey insanoğlu! Bütün mahlûkatı, mevcûdatı senin için halk etdim, seni kendim için halk etdim" diyor. İnsanoğlu Allah için halk olunmuştur. Melek, felek, ne varsa işte, ne görüyorsan, hepsi insanoğlu için halk olunmuştur. Bitdi o kadar. İnsanda ne varsa var, insanda! Ne varsa âdemde var. "Bunu nasıl isbât edersin Efendi?". Görmüyor musun? Habîbini insandan seçmiş, melekden seçmemiş ki. Sevgilisi insandan, Muhammed aleyhisselâm, Allah'ın habîbi, mahbûbu.

Öyle diyormuş Râbia-i Adeviyye, hiç Allahu Teâlâ'nın esmâ-yı zâtını anmazmış, hep sevgilim diyor, başka yok. Sevgilim diyor, o ismi kullanıyor, habîb ismini kullanıyor. Neyse oraları açmayalım, iyi değil. İftara ne kaldı?

Süleyman Bey sabırsızlık edip, "Ebü'd-Derdâ ne cevap veriyor ona? Tavsiyesi ne yani?" deyince, Efendi Hazretleri, "Anlatacağız kardeşim, dur biraz" buyurdular. Süleyman Bey tekrar, "İhtiyâcımız var o tavsiyeye" diye ısrar edince, Efendi Hazretleri, "Eyvâh! Oruç kafasına vurdu gâliba, felâketin büyüğü. Anlatacağız, konuşacağız" buyurdular.

"Yâ Ebe'd-Derdâ, derdime çâre" diyor, "beni Hakk'a mülâkât etdir" diyor. Bu tavsiye de Kurân reçetesiyle olacak, Kurân reçetesiyle, Muhammed reçetesiyle, Kurân şifâhânesinden alacağız ilacı. Akılla değil, akıl kurbân edilecek bir defa. Akıl, akl-ı maâş, denizin kenarına kadar seni götürecek, ata binmiş gibi olursun sen. Oradan ileri gitmez, yürümez, orada kalır o. Onun için Cebrâil aleyhisselâm ne dedi, "Yâ Resûlallah, benim makâmım burası, ben ileri gidemem, yanarım" dedi. Peygamberimiz gitdi, aşka süvâr oldu Resûl-i Ekrem. Yani Refref'e. Aşka süvâr olup mirâc etdi Peygamberimiz.

"Peki öyleyse, sana üç tavsiyem var" dedi o zât. Kulaklarını benden yana aç. Ver kulağını benden yana. Sana üç tavsiyem var. Bunları yaparsan Allah'a mülâkat eder, için dışın insan olur, dışın insan, için hayvan kalmazsın".

Çünkü dünyâyâ insan, insan gelir, hayvan yaşar, hayvan ölür. İnsan gelir, insan yaşar, insan ölür. İnsan gelir, hayvan yaşar, hayvan ölür. Gelişi insan. Âlem-i ervâhda أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ⁷ hitâbında "kâlû belâ" demiştir, "kâlû belâ" dedikten sonra dünyâyâ gelip unutmazsa, ahdine vefâkâr olursa mesele kalmaz. Biz gelelim gene dersimize, dönelim. Keseyim mi? Evi uzak olanlar var.

⁷ Sure-i A'râf 172

Abdullah el-Mübârek geliyormuş haccdan, aklıma geldi, söylemeden geçmeyeceğim, gelirken bakmış ufak bir çocuk, küçük çocuk, dört beş yaşında bir çocuk, toprakları böyle yığıyor, yığıyor ortaya, gülüyor filan, sonra vuruyor dağıtıyor, ağlıyor çocuk. Oynuyor böyle ufak çocuk. "Bu çocuğa selâm vereyim mi vermeyeyim mi?" demiş Abdullah el-Mübârek. İçinden bir kuvvet demiş ki, "Verme, çocuk ne bilir selâmın kıymetini". Bir kuvvet demiş ki, "Ver, aklını Muhammed yoluna kurbân et, Resûl-i Ekrem çocuklara selâm verirdi".

İşte onu söylüyorum şimdi. Resûlullah yoluna akıl kurbân olunmayınca, insan Allah'a vuslat edemez. Akılla iş yok. İşte akıllı denizin kenarına kadar götürür insanı, ileri götürmez, daha ileri gidemezsin. Ata benzer o, binersin, oraya kadar. Sonra gemi lâzım. Sonra denize inmek lâzım. Gemiden denize inemezsin. Şerîat gemidir, Nûh'un gemisi gibi, aşağı düşersen boğulursun. Hakîkate ineyim dersen, gemiyi terketmek lâzımdır filan. Neyse oralara hiç karışdırmayalım, senin kafan karmakarışık olur, Arnavudluğun bozulur.

Neyse, efendime söyleyeyim, "selâm vereyim mi vermeyeyim mi?" Bir kuvvet dedi ki "verme, çocukdur selâmın kıymetini bilmez". Bir kuvvet dedi ki, "Ver, aklını kurbân et, Resûl-i Ekrem çocuklara selâm verirdi".

Hepsinin başını okşardı, çocuk gördü mü Cenâb-ı Peygamber mübârek eliyle böyle. Sen de okşa. Hattâ birisi bir yetîmin kafasına vurmuş da çocuk, yetîm zannetmiş ki okşuyor zannetmiş, ondan dolayı cennete gitmiş adam. Adam vurmuş, çocuk okşuyor zannetmiş, yetîm. Yetim. Mahallede yetîm var mı, elbise alacaksın, ayakkabı alacaksın. Paraları toplayıp bankaya koymakla işi yürütemezsin. Burada kalır o. Kim yetime giydirirse ayakkabıyı, gözyaşını silerse yetîmin, o vakit para onun olur, ebedî onun olur. Köşeyi döner. Neyse geçelim.

"Selâmün aleyküm yâ veledî". Bilmediği bir memleket. "Ve aleykümü's-selâm yâ Abdullah el-Mübârek" demiş çocuk. Şaşırmış Abdullah el-Mübârek. Abdullah el-Mübârek nasıl Abdullah el-Mübârek olmuş, onu da söyledim ama ne yapayım şimdi ben, vakit dar. "Oğlum sen beni nereden tanıyorsun" demiş. "Âlem-i ervâhdan" demiş, ilk safdaydık beraber" demiş, "Allahu Teâlâ sana Abdullah el-Mübârek diye hitâb etdi, ben de oradaydım, oradan hatırlıyorum seni" demesin mi! Fesühânallah! Beş yaşındaki çocuk. Bunlara istafâ derler Süleyman Bey, bunlar seçilmişler Allah tarafından. Sonra Abdullah el-Mübârek şöyle durmuş, demiş, "Bunu ben bulmuşken, bunda vehbî ilim var, şunu öğreneyim. Akılla nefsi, akl-ı maâd ile nefsi bana tarîf edebilir misin evlâdım?". "Elbette, gâyetle basit" demiş. "Karşıdan gelirken, ben bu çocuğa selâm vereyim mi vermeyeyim mi diye düşündün. Bir kuvvet dedi ki verme. O nefsidir" demiş. "Diğer kuvvet dedi ki nefsinin, aklını kurbân et, Resûl-i Ekrem'in yolunda, çocuğa selâm ver.

İşte o senin akl-ı maâdındır". "Niye oynuyorsun burada?". "Çocuğum ben" demiş, "oyun ihtiyâcım var".

Çocuklarını oynat, eğer çocuğu oynayacak zamanda oynatmazsan, sonra oynamayacak zamanda oynar. Herif altmış yaşına varmış, hâlâ domino oynuyor. Saçı ağarmış, ölüm yanına gelmiş, oyun oynamaya gidiyor. Kanamamış. Çocukken oynat çocuklarını. Hakkı çocukların oynamak. Öyle yumruk, tekme, sille, lüzûm yok. Çocuklar oynayacaklar.

"Oynuyorum" demiş, "çocuğum ben" demiş. "Peki ama, bunda bir iş var". "Nedir o?". "Sen bu toprakları böyle topluyorsun, gülüyorsun, sonra dağıtıp ağlıyorsun, bunda bir iş var". "O toplanan toprak, insan vücûduna teşbîhdir" demiş. "İnsan dünyâyâ geldiği vakitte, o tarladan, bu tarladan, şuradan buradan yenen mevâdd ile menî olur, menîden kana inkılâb eder, sonra insan şekline gelir, bir mamûr olur. O mamûr, beytullah olur. Semâvâta sığmayan Allah insanın kalbine sığar. Allah kalbe nazar eder. Sonra o beytullah, zamanı gelir, ölür ve dağılır" demiş, "ona ağlıyorum tabii, beytullah dağılıyor ağlıyorum". Geç, çocuk benim gibi. Sakallı çocuk. Neyse geçelim biz bu tarafa doğru.

Demiş, "Aç kulağını benden yana bakayım. Üç şeye dikkat edeceksin. Öyle paçayı kurtarırsın. Biri, cenâze namazı kıl". Ebü'd-Derdâ diyor şimdi o adama. "Cenâze namazı kıl. Karşıdan bakma cenâze namazına, cenâze namazını kıl." demiş. Bir de karşıdan bakıyor böyle, "ona var bana yok" diye. Mal kaldı diye seviniyor, göbek atıyor. "Makâmı bana kaldı" diyor. Öyle değil. "Cenâze namazı kıl". "Sonra?" "Hastahânelere git, hastaları yokla. Mezarlıkları dolaş" demiş. "O vakit senin kalbin yumuşayacak, şehvetden kurtulacaksın, Hakk'a kul olacaksın. Haydi bakayım git, sonra bana gel gene".

Gitmiş adam dolaşmış dönmüş gelmiş. Gelmiş Ebü'd-Derdâ'ya, "Yâ Ebe'd-Derdâ, yaptım. Vallahi, billahi nasıl o gün seninle konuştuysam kalbim aynı" demiş, "hiç dönmedi, taş gibi elhamdülillah". "Evlâdım anladım" demiş, "hak konuşuyorsun ama sen cenâzeyeye gittin, cenâze imamı gibi" demiş.

Dinleyenlerden birisi, "estağfirullah" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Estağfirullahı mestağfirullahı bırak şimdi. Hep estağfirullah deriz. Ben herkesi müsâvî tutmam ki. Ben de cenâze namazı kıldırıdım ve cenâze yıkadım ben yani. Kaç bin tâne ölü yıkamış bir adamım ben. İnşâallah içlerinde birkaç tâne diri vardır, onlar şefâat eder bize âhiretde. Sen biliyor musun, bazı adam cenâzeyi yıkar, yıkadığı için imam affolur, bazı adam cenâzeyi yıkar, o imam yıkadığı için cenâze affolur. Ondan haberin var mı? Bazı adam namaz kıldırır, o meyyitin namazını kıldırıldığı için imam affolur ve cemâat affolur, bazen imâm efendi onun

namazını kıldırıldığı için meyyit affolur. Bunların misâlleri vardır babacım. Ayı şey bunlar. Biz tek taraflı konuşmuyoruz.

Ebü'd-Derdâ, "Sen" demiş "cenâze imamı gibi namaz kılmışsın".

Mezarcı gibi. Olmaz öyle. Keçi can kaygusunda, kasap et kaygusunda. İmam kaç para alacağım akşama diye düşünüyor, ölümden haberi yok, er kişi niyetine, hâtûn kişi niyetin diye götürüyor. Öyle değil, tabutun içinde ben varım diye düşüneceksin, saksı kafalı! Karım dul kaldı, çocuklarım yetim kaldı, malım mülküm ele kaldı, işim, iskemlem halk tarafından taksîm olundu. Düşmanlarım seviniyor, dostlarım ağlıyorlar. Ben amelimle başbaşa kaldım, çenem kapandı, gören gözüm görmez oldu. Koydular beni tabutun içerisine. Öyle diyeceksin. Namazı öyle kılacaksın, namaz kıldığın vakitte, cenâze namazı. Yoksa, ona var bana yok diye kıalarsan yüz bin tâne namaz kıl istersen, hiçbir faydası olmaz onun. Namazı kılarken, niyet etdin mi er kişi niyetine, "tabutda ben varım" diyeceksin, kendi namazını kılacaksın.

Bunun da işâret var. Doğan çocuğa ne yaparlar? Sağ kulağına ezan okurlar. Sol kulağına ne yaparlar? Kâmet getirirler. Bunun namazı ne vakittir? Cenâze namazıdır. Manâsı şu. Ezan okundu, kâmet getirildi, namaz hemen kılınmıyor mu, o kadar kısa dünyâ hayâtı, onu gösteriyor. Ezânı okundu sağ kulağına, sol kulağına da kâmet edildi, hemen namazın kılınacak işte senin. Musallâya çıkar meyyit, vaaz etmeye, halka vaaz eder meyyit musallâda. Anlayabilirsen eğer. Onu duysan sen. Yaaa! "Tabutun içinde ben yatıyorum, benim çocuklarım yetim kaldı, benim malım ortada kaldı. Ben şimdi elim ayağım kanlı. Elâlemin hakkını hak etmeden buraya geldim. Haram yemişim, tövbe etmeden, hakkı yerine kazâ etmemişim, zekâtımı vermemişim, namazımı kılmamışım, abdestimi almamışım. Günahları suçları yüklenmişim". Edirnekapı hâricindeki yılanı ne bakıyorsun sen. Gördüm ben orada bir yılan, buradan tâ oraya kadar ama o yılan değil, herkes yılanını buradan götürüyor.

Sonra ikincisi, "hastahâneye gitdiğin vakitte, hastaya bakıyorsun, sen bakmışsın böyle bakar gibi, ben hastayım, ben yatıyorum" diyeceksin.

Milyonları vermeye hazır olan adamlar var şimdi, milyon verecek, bir yudum su içebilsin, bir lokma ekmek yesin yâhud bir bardak idrar çıkarsın, bir fincan dolusu. "Bir milyon vereceğim" diyor. Çıkart haydi! Sen kaldırıp bacağını şar şar işiyorsun, haberin yok senin dünyâdan.

Hani bir bardak su almış Behlûl-i Dâna, gelmiş Hârûn'a, "Ey halîfe, senin mâlik olduğun mülk ve saltanat bir bardak sudur" demiş. "Olur mu öyle şey Behlûl" demiş, "benim emrim altında, denizler, deryâlar, nehirler var, pınarlar var, şunlar

var, şunlar var" filan. "Öyle ama bir bardak su değildir" demiş. "Nasıl olur?". "İsbât ederiz. Çölde kaldın, ölüm hâline geldin, hiç su yok. Bir çıkdı sana dedi ki, sana bir bardak su vereceğim, mülkünün yarısını bana verir misin dedi. Ama ölümle baş başasın. Gel, doğru söyle". Düşündü pâdişah, dedi ki, "Evet, yarısını veririm" dedi, "o suyu almak için". "İçdin suyu" dedi, "yarısını verdin, fakat kaldı içeride su, çıkmıyor dışarıya, şişdi.

Prostatı olan var mı içinizde? Ben şekerliyim, ikide birde su dökmeye çıkıyorum, bir meczûb vardı Süleyman Bey, bizim dükkâna geliyordu, şikâyet etdim, çok sık su dökmeye çıkıyorum diye. "Efendi" dedi, "sen hâline şükret" dedi bana, "sen çıkıyorsun, biz çıkamıyoruz" dedi "yâhu çıkamıyoruz biz" dedi. Hiii, o sözü söyleyince ben, estağfirullah yâ Rabbi, sana şükürler olsun, ben çıkıyorum hiç olmazsa. Saatde bir kalkıyorum ama yataktan. Uyumam ben gece hiç. Her saat kalkıyoruz çok şükür Allahu Teâlâ'ya. Her saat kalkarım ben su dökmeye, her saat! O, "Biz" dedi "hiç çıkamıyoruz" dedi o.

"Çıkaramadın" dedi pâdişaha, "öteki mülkünü da verir misin, çıkaracağım o idrarı oradan". "Veririm" dedi. "Gördün mü işte bir bardak su senin mülkün" dedi.

"Hastaya gitdiğin vakitte, hastaya bakma böyle bakar gibi, hastanın yerine kendini koyacaksın. O da senin gibi sıhhatli insandı".

Şimdi namaz kılmak istiyormuş ama kılamıyor., oruç tutmak istiyor tutamıyor. Bitdi o. Fırsatı ganîmet bilsene. Gençsin şimdi, kıl namazını, tut orucunu. Birisini görüyorsun, "Birazcık daha, bir tekâüd olayım da ben, namaza öyle başlarım" diyor. Allah diyecek ki yevm-i kıyâmetde "Kullar seni işe yaramazsın diye çıkardılar, tekâüd etdiler, ondan sonra mı bana kul olacaksın" derse ne cevap vereceksin? Yatakda yatan hasta benim diyeceksin.

Üçüncüsü, kabristana gitdiğin vakitte basdığın topraklar, hangi pâdişahın yanağı, hangi dilberin dudağı? Vaktiyle pâdişahlar seninle konuşmaya tenezzül etmez değil, girmen meseleydi huzûrlarına. Onlar hepsi şimdi mezarlıklarda bağırlıyorlar, "Âh a'mâl-i sâlihâ, âh niye yapmadık! Bu kadar Ramazan geçdi, niye oruçlarımızı tutmadık, niye tesbîh etmedik, niye namaz kılmadık, eyvâhlar olsun! Ey üstümüze basanlar! Yâhu uyanın!". Bağırlıyorlar. Duysan, bir daha gülmezsin, oynamazsın. Tamam. Onun için böyle basdığın toprağa şey gibi basma. Yere tüküreceğin vakitte, ben tavsiye ederim halka, ya bir şehîdin yüzüne tüküreceksin, yere tüküren adam şehîdin yüzüne tükürür, duvara işemeğe kalkarsa, ya bir şehîdin yüzüne işemeğe kalkar. Bu toprakla islâm şehîdleriyle doludur.

"Haydi git bakayım şimdi". Öyle yapıdı adam geldi dedi, "Vuslatı bulduk" dedi.

İnsanlar iki şeyi unutursa helâk olurlar. Topluyoruz şimdi dersi. İki şeyi unutursa insanoğlu helâk olur. Biri Allah, biri ölüm. İki şeyi unutmazsa âbâd olur. Biri Allah, biri ölüm. Hem dünyâsı hem âhireti âbâd olur.

Sübhâne rabbike rabbi'l-izzeti ammâ yasifûne ve selâmün ale'l-mürselîn ve âli-him ve'l-hamdülillahi rabbi'l-âlemîn.

Yâ Rabbi, senin beytinde toplandık. Bizi sevmesen bizi buraya toplamazsın sen. Her ne kadar bizde irâde-i cüziyye olsa da senin irâde-i külliyyen yanında bizim irâde-i cüziyyemiz ne olabilir. Sen istedin, biz geldik buraya toplandık. Biz kulken hânemize gelen misâfirleri boş çevirmeyiz. Bir kahve veririz hiç olmazsa ya iki tâne zeytin. Biz senin misâfirin olarak gelmişiz, bizi câmiden boş mu çevireceksin yâ Rabbi. Affet Yâ Rabbi, affı seversin. Kerem et yâ Rabbi, keremi seversin. Fâtiha!

28 Temmuz 1981

Vaktiyle Eyüp'de malı emlâki çok fakat mürüvveti kıt olan bir zât varmış, sarıklıymış kendisi yani bizim cinsden.

Şimdiki hocaefendileri bilmiyorum, gençleri, bizim zamanımızdaki hocaefendilerin elleri gâyetle sıkı olurdu. Böyle bu vaziyetde (Efendi Hazretleri bir ellerini yumarak gösterdiler).

İnsan dünyâya doğduğu vakitte, dikkat edersen, çok güzel şeyler söyleyeceğim, insan dünyâya geldiği vakitte, elleri böyle sıkı gelir. Kapalı gelir, bak. Bunun manâsı, dünyâya hırsla gelir. Fakat giderken, elleri böyle açık gider. Bir şey götüremez o tarafa doğru.

Yani bu demek değil ki, ⁸ "إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ", malının hepsini tebzîr etsin, yani israf etsin, o manâya değil. Allah'ın ölçüleri vardır, Cenâb-ı Hakk'ın ölçüleri. O ölçülere her bir müslüman, islâmın temeli olmak münâsebetiyle, riâyet etmesi şerâitdendir.

Nedense ekseri hocaefendiler, eski hocaefendilerden bazıları gâyetle sıkı olurlardı. Böyle bu vaziyetde. (Yine ellerinden biriyle gösterdiler). Meselâ bir fukarâyâ bir hocaefendi, bir Kurban Bayramında, ben orada bulunduğum için söylüyorum, ismini vermeyeceğim, belki tanıyan olabilir, dedikodu da olabilir, şu kadar bir et verdi. İnsan kediye verir onu, kediye de vermez, veremez, bir şeye yaramaz. Böyle sıkı olurlardı.

Böyle bir hocaefendi, zenginmiş ama, hâli vakti yerinde fakat mürüvveti kıt.

Kimi böyle alır sıkar, kimi altdan yalıyor, kimi altdan alıp üste koyuyor böyle, israf olmasın diye. Kimisi peynir kavanozunun dış tarafına ekmeği sürüyor. Ekmeği kavanozun dış tarafına. Öteki de gelmiş kafa tutmuş, "Bir gün de katıksız yer herif!" diyor. "Ne olur bir gün katıksız yesen kör olasıca!"

⁸ Sure-i İsrâ 27

İşte bu tarzda bir hocaefendi. Fakat bunu bir mürşid, ârif-i billah, bunu irşâd edecek. Olan bir hâdise bu. Eyüp Sultan'da.

Eyüp Sultan nerede bakayım? Biliyor musun Eyüp Sultan'ı? Kim yatıyor orada Eyüp Sultan'da. Bir alay adam var orada yatan. Niye oraya toplanmışlar. Çok adam var orada. Kulağını benden yana ver! Güzel şeyler söylüyorum. Çünkü insanlar dünyâda kötü komşudan rahatsız olduğu gibi, kabristanda da kötü adamın yanına yatarsan rahatsız olursun. Onun için iyilerin yanına git.

Hani herifin birisi, bir gecekondu varmış, efendime söyleyeyim, bir gecekondu varmış adamcağızın. İyi dinle! Adam gecekonduyu satılığa çıkarmış, bir kâğıt yazmış üzerine satılıktır diye. Geliyorlar, gecekondu ne yapacak meselâ o devirde, üç yüz beş yüz lira yapıyorsa, adam istiyor elli bin lira. Herkes gülüp gidiyor, gülüp gidiyor, gülüp gidiyor filan. Sonra biri gelmiş, "Sen bunu oyun için mi çıkardın satılığa? Yani oyun mu yapıyorsun, yoksa satacak mısın bunu sen?" demiş. "Satacağım". "Bu kadar para kimse vermez" demiş. "Niye vermesin?". "Senin evin elli bin lira yapmaz. Seni evin yapar beş yüz lira, bin lira. Niye elli bin lira istiyorsun, alay mı ediyorsun milletle?". "Ondan değil" demiş, "ben evimi satmıyorum". "Neyi satıyorsun?". "Komşuyu satıyorum. Burada sahabe-i kirâmdan bir zât-ı muhterem var, aç olduğum vakitte doyurur, çıplak oldum mu giydirir, odunsuz kalırsam, odunumu kömürümü verir, yemeğim pişmezse, dumanım tütmezse, yemek getirir kapıma kadar, hasta olursam gelir benim hatırıma sorar, doktor getirir, ilaç getirir, ölürsem cenâzemde bulunur" demiş, "onu satıyorum ben" demiş.

Onun için maneviyyât da böyledir. Niye Eyüp'de çok cenâze gömülü? Hâlid ibn Zeyd Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellemin dayısının oğludur. Yani Cenâb-ı Peygamber, âyât-ı beyyinât ile, emr-i ilâhî ile Medîne-i Münevvere'ye gitdiği vakitte, Hâlid ibn Zeyd'in evinde misâfir kaldı. Cebrâil aleyhisselâm deviyi oraya çekti. Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellemin önüne çıktılar herkes devenin önüne yemler çıkarıyorlar ki evlerine misâfir şerefe versin diye, Efendimiz buyurdu ki, "Yook, benim devemin yularını bırakınız, benim devam beni nereye götürecekse oraya götürsün". Götüre götüre evvelâ bugünkü Ravza-i Mutahhara'nın olduğu yere geldi deve, oraya çökdü, ağladı, yüzünü gözünü yerlere sürdü. Deve! Evet. Sonra kalktı gene aldı Hâlid ibn Zeyd'in evine götürdü oraya. Sonra orasını aldı Cenâb-ı Peygamber. İşte Efendimizin mübârek cesedi orada gömülü.

O deve sonra ne yaptı biliyor musun? Cenâb-ı Peygamber âlem-i cemâle göçtüğden sonra, Hazret-i Fâtîme annemiz bir ev yaptırdı. İsmi Beytül-Hazen koydu, Beytül-Hazen. Yani ağlama evi, hüznün evi, üzüntü evi, sıkıntı evi demek.

Oraya gider ağılardı. Evinin yan tarafında bir misvak ağacı vardı, o Beytül-Hazen'in yanında. Ağlardı orada. Günlerce ağladı, gitdi ağladı. Haydi baş tarafına gelelim gene. Nereden nereye çıktık. Çabuk bitireyim diye konuşuyorum ama. Sizi geç bırakmayayım.

Efendimiz âlem-i cemâle göçeceği vakitte, Hazret-i Fâtîme'nin kulağına eğildi bir şey söyledi, Hazret-i Fâtîme başladı ağlamaya. Sonra gene eğildi, bir şey söyledi, Cenâb-ı Fâtîme güldü. Sonra sordular Cenâb-ı Fâtîmetü'z-Zehrâ'ya, "Anne" dediler, "Yâ Fâtîmetü'z-Zehrâ, ey hayru'n-nisâ, ey Resûlullah'ın sevgili kerîme-i muhteremesi, zürriyet-i Muhammediyye'nin tarlası, Hazret-i Ali'nin eşi, iki cihânın güneşi, Yâ Fâtîme, peder-i âlî'niz Cenâb-ı Fahr-ı Risâlet rahmeten-lil-âlemîn, kulağınıza bir şey söyledi, evvelâ ağladınız, sonra bir şey söyledi, güldünüz. Bu neydi, size ne haber verdi". "Buyurdu ki, 'Yâ Fâtîme, ben refîk-i a'lâyâ gideceğim, dostumun yanına, yani âhirete gidiyorum', ona ağladım. Sonra kulağıma eğildi dedi ki, 'Bana ehl-i beytimden en evvel sen geleceksin' dedi". Ve Cenâb-ı Fâtîmetü'z-Zehrâ Cenâb-ı Peygamber'den sonra, altı ay ağladı, gece gündüz ağladı, yemez içmez oldu. Ne eve bakıyor, ne iki şehzâdeye annelik vazîfesi yapabiliyor. Kim o iki şehzâde? Biri İmâm-ı Hasan biri İmâm-ı Hüseyin. Hep gözleri yaşlı, "yâ ebetâ, yâ ebetâ, yâ ebetâ, yâ ebetâ" diye Resûlullah için ağlıyor. O hâlde iken birdenbire o deve geldi. O deve, deve, işte o dediğimiz deve.

Ben biraz deveyi konuştururum, benim âdetim öyledir. Deveyle konuşmazmış, konuşur deveyle. Ne develer var, ne konuşuyor adama. Ne develer var! Türkiye'de ne develer var!

Geldi oraya, "Yâ Fâtîme". Kim söylüyor bunu biliyor musun? Deve söylüyor. O deve Cenâb-ı Fahr-ı Risâlet'den sonra kaçdı, Medîne'ye girmez oldu. Geliyor, Mescid'den içeri bakıyor, Resûlullah'ı mihrâbda görmeyince, bağıra bağıra dağlara kaçıyordu. Gene geliyor, gene bakıyor, gene bağıra bağıra dağlara kaçıyordu. Efsâne mefsâne değil. Hani Mevlûd'de deve varmış da efsâneymiş. Düdük! Sensin efsâne. Füsûndan geliyor efsâne. Kusûra bakmayın ben bazen böyle delileşirim.

Neyse efendime söyleyeyim, bu deve geldi Cenâb-ı Fâtîmetü'z-Zehrâ'ya dedi, "Yâ Fâtîmetü'z-Zehrâ, ben âhirete gidiyorum, bir söyleyeceğin var mı, bir haberin var mı?". İltifat bunlar. "Babama selâm söyle, dayanamıyorum hasretine. Resûlullah'a selâm söyle, hasretine dayanamıyorum artık, alsın beni oraya. Söylesin Allah'a alsın".

Ve Cenâb-ı Peygamber'i gördü rüyâsında Cenâb-ı Fâtîme. "Yâ Fâtîme, hazırlan, yarın geleceksin bana, yarın bendesin" dedi. O gün Fâtîmetü'z-Zehrâ aman

efendim, evde şenlik içerisinde. O ağlamalar geçti. Hasan'ın, Hüseyin'in başlarını yıkadı, taradı, onlara kokular sürdü, öpdü, sevdi onları, kokladı, saçlarından okşadı. Sanki biliyormuş başlarına gelecekleri gibi. Evet, biliyordu ya. Tabii biliyordu, Resûlullah haber vermişti çünkü. Sonra, efendime söyleyeyim, Cenâb-ı Hayder-i Kerrâr geldi, Cenâb-ı Ali, bakdı ki hergün Fâtîme ağlarken, o gün şen şakrak. "Yâ Fâtîme, nedir?". "Yâ Ali, gidiyorum Allahâısmarladık. Âşık maşûkuna varacak. Babama gidiyorum babama".

Hazret-i Ali şakacıydı, latîfeciye, latîfeyi severdi. Resûlullah da latîfeyi severdi. Ama latîfe latîf gerek. Öyle nâmusla, iffetle, dînle, vatanla, îmânla şaka olmaz. Peki nasıl olur? Haydi bir tânesini anlatalım. Bir misâl verelim. Bir gün Hazret-i Ali'yle Cenâb-ı Peygamber oturmuşlar, hurma yiyorlar. Resûlullah salallahu aleyhi vesellem, hurmaların çekirdeklerini Hazret-i Ali'nin önüne sürüyormuş. Hurma bitmiş, Efendimiz dedi ki, "Yâ Ali, ne kadar çok hurma yemişsin, baksana önündeki çekirdeklerle". Hazret-i Ali tebessüm buyurdu, "Yâ Resûlallah, siz gâlibâ çekirdekleri yutdunuz" dedi. Böyle şaka, latîfe. Geçiyoruz.

"Yâ Fâtîme, nedir bu hâlin?". "Yâ Ali gidiyorum ben". Şakacı ya, "Nerede o günler, nerede o günler. Üstüne bir tâne daha evleneyim" dedi, şaka yaptı. "Yok yok, şaka yapma. Şaka değil, ciddî söylüyorum. Hasan'ıma, Hüseyin'ime iyi bak. Bir de senden ricâm şudur ki, yukarı katda bir kutu var, o kutunun içerisinde benim hakkımda bir berat vardır. Bu berat da ben sana varacağım vakitte, senin malın mülkün yokdu Yâ Ali".

Çünkü niye yokdu biliyor musun? Hepsini verirlerdi fukarâya. Bize göre kırkda birini vermek, onlara hepsini vermek, üstüne kelleyi de vermekdi. Vermişler. Sözlerinde durdular.

"Ben mihr istedim, onun üzerine Allahu Teâlâ bu mihri bana gönderdi. Mihrim şu. Yarın yevm-i kıyâmetde Ümmet-i Muhammed'e ve bâhusûs ümmetin hanım kısmına, hanımlara, onlara ben şefî olayım. Ve Hasan'ıma, Hüseyin'ime ağlayanlara şefî olayım, onların musîbetine. O bukayı koyarsın, götürürsün beni Ravza-i Mutahhara'ya ve dersin ki, Yâ Resûlallah, kızın Fâtîme'yi getirdik. Eğer bir ses çıkarsa, bir emir olursa, getir bana diye, götürürsün. Yok öyle bir şey söylemezse o vakit beni götür garîbler mezarlığına, yani Bakî'ye götür, orada bir yere sırla beni". Hazret-i Ali şaşırdı. Hakîkaten de Cenâb-ı Fâtîmetü'z-Zehrâ o gece göçdü.

Kim yıkadı Hazret-i Fâtîmetü'z-Zehrâ'yı biliyor musunuz? Hazret-i Ali yıkadı. Şeriatda kadın kocasını, koca kadını yıkayamaz ama onların nikahları düşmediği için, Hazret-i Fâtîmetü'z-Zehrâ'yı İmâm-ı Ali yıkadı. Buhârî-i Şerîf'in tercümesinin dördüncü cildine bakabilirsin, Menâkıb-ı Fâtîmetü'z-Zehrâ'ya. İkincisi,

Cenâb-ı Sıddîk-i Ekber'i de Seyyidinâ Ebâbekir Sıddîk'i, âilesi yıkadı. Onun da nikâhı düşmez, âhiret âleminde. Bizimkiler düşdüğü için yıkayamayız birbirimizi biz. Tutamayız hattâ. Geçiyoruz.

Yıkadı. Sardı. O bukayı, o beratı onun sandukasının içine koydu. Ve götürdüler. İmâm-ı Ali diyor ki, "Ben götürdüm Ravza-i Mutahhara'ya, 'Es-selâmü aleyke yâ Resûlallah, sana kızın Fâtîmetü'z-Zehrâ'yı getirdim' der demez, 'Fâtîme'mi bana ver' dedi, ellerini açdı, kabrin içinde, Fâtîme'yi Hazret-i Peygamber'in kucağına koydum" diyor İmâm-ı Ali kerremallahu vecheh.

Onlar öyleydi. Biz gelelim dersimize.

Bizim hocaefendi Eyüp'de, zengin kendisi fakat mürüvveti benim gibi kıt. Böyle, altdan alıyor, üste koyuyor, yalıyor filan. Orada bir meczûb-i ilâhî varmış, insanları Hakk'a götüren.

Sinekler, mikroplar, müşidler, her şey seni Allah'a götürebilir. Eğer gözünde görmek nimeti varsa, ibret sâhibiyse gözün. Aklın varsa, tefekküre müsâidse aklın, seni Allah'a her şey götürebilir. Gafletde olmazsın. Bak, oturduğun yer sana bağılıyor, diyor ki, "Ey üstümde oturan müslüman! Ben nice Ramazan'lar gördüm, senin gibi nice insanlar geldi benim üstüme oturdular, tevhit etdiler, namaz kıldılar, tesbih etdiler, şimdi âhiretde bir Fâtîha'ya muhtaçlar, Fâtîha bekliyorlar". Öyle diyor sana. Mihrâb imâma bağılıyor, "Ey imâm efendi! Ben çok imâm eskitdim" diyor mihrâb. Hutbe diyor ki, "Ey hatîb efendi! Senin gibi ben çok hatîbler eskitdim burada" diyor. Yani aklın başındaysa, her şey sana vaaz ediyor. Akli olmayan için de hiçbir şey yok. Ben burada konuşurum, sen orada uyuklarsın, ondan sonra iftarı yaparsın, gidersin, mesele kalmaz.

Haaa şimdi biz geliyoruz dersimize. Buyurun Kelime-i Şehâdet getirelim. "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh". Bir dahi. "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh". Bir dahi. "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh", diyerek Allah cümlemize hüsn-i hâtîme nasîb ü müyesser eyleye. Şimdi iyi dinle bakalım.

Bu zât-ı muhterem orada, Eyüp'de kahvede oturuyormuş, Eyüp Sultan'da. Oradan açdık ya dersi, oradan başladık.

Eyüp'e gitdiğin var mı? Eyüp'e vaktiyle pâdişâhlar, sadrazamlar, büyük paşalar gitdiği vakitde, Bostan İskelesinden aşağı inerler, bineğe binmezler, ayakkabılarını ellerine alırlar, koltuklarının altına koyarlar, öyle yürürlerdi. Kim? Allah Resûlünün ensârı O!

Şimdi bizimki, elinde sigara, bir eli cebinde, abdestli, abdestsiz, namazlı namazsız. Allah affetsin, kimseyi kınamıyorum. Hâlimiz böyle, çirkin bir vaziyette. O vakitler böyle, sultanlar dahi ayakkabılarını çıkarırlar, yalınayak giderlerdi. Niye? Çünkü Hâlid ibn Zeyd var.

Birinci cihân harbinde de öyle, Enver Paşa gitmiş Medîne-i Münevvere'ye, orada ayakkabılarını çıkardı, tren yolundan tâ Huzûr-i Saâdet'e kadar yürüdü, yayan yürüdü, yalınayak yürüdü yani. Tabii. Çok değil. Enver Paşa'nın Enver Paşa olması Hazret-i Muhammed'in yüzünden. Gavur olsaydı, gavur çocuğu Enver Paşa olmazdı, paşa yapmazlardı ki. Niko olurdu, ya eskici olurdu, eski toplardı yâhud sütçü olurdu.

Onun için senin burada oturmanı da Resûlullah'a borçlusun! Neden? "İstanbul alınacak" dedi. "Le tûftehanne'l-kostantiniyye ve le ni'me'l-emîrû emîrühâ ve le ni'me'l-ceyş zâlike'l-ceyş" demiş. İşte sana burayı feth etdirdi Peygamber. Sen memûr musun? Sen de yediğin ekmek için Cenâb-ı Peygamber'e medyûn-i şükrânsın. Neden? Çünkü eğer sen müslüman olmasan, seni bu memleketde memûr yapmazlar, ekmek yiyemezsin, olmaz öyle şey. Hazret-i Muhammed'e medyûn-i şükrânsın. Paşanın paşalığı, pâdişahın pâdişahlığı, hocanın hocalığı, O'nun saltanatı yani. Hattâ kâfirlerin dahî dünyâda oturup, bir yudum su bulması, bir lokma ekmek yemesi, gene Hazret-i Muhammed'in yüzünden. Allah diyor ki, ⁹ "وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ" diyor. "Sen onların arasında iken ben onlara azâb etmeyeceğim" diyor Allah Celle Celâluh. Sen ne zannediyorsun Peygamber'i? Rahmeten-lil-âlemîn'i? O, Hakk'la berâber görür, Hakk'la berâber tutar, Hakk'la berâber yürür. ¹⁰ "وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى".

Hiç Allahu Teâlâ peygamberine "Yâ Muhammed!" diye nidâ etmedi. Hâfızların dediğine bakma sen. "Yâ Resûlallah" diyeceksin, "Yâ Muhammed" diye söylemek câiz değil, edebsizliktir, terbiyesizliktir. Allah diyor ki Sûre-i Hucurât'da, "Birbirinizi çağırır gibi çağırmayın Peygamber'i" diyor. "Yâ Nebiyyallah, Yâ Resûlallah, Yâ Habîballah". Böyle hitâb edilecek Peygamberimize. Bu millet ne vakit ki, hürmetini kesdi, Allah yardımını kaldırdı üzerinden Ümmet-i Muhammed'in. Peygamber'e ne kadar hürmet olursa, Allah insanı o kadar yüceltir, yükseltir. Peygamberimiz, rahmeten-lil-âlemîn, iki cihânın sultanı. Ümîdimiz O'ndan, başka değil vallâhi! O derse kurtuluruz, bitdi o kadar! Şefâati hakdır ve gerçektir ve şefâati mutlakdır. ¹¹ "وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى" âyeti O'nun hakkındadır. Bitdi o kadar! Allah bizi Muhammed'inden ayırmasın.

⁹ Sure-i Enfâl 33

¹⁰ Sure-i Enfâl 17

¹¹ Sure-i Duhâ 5

Evet. Oradan açıldı. Eyüp'e giden pâdişâhlar, ayakkabılarını çıkarırlar, koltuklarının altına alırlar, öyle giderlermiş. Edeb bakımından. Öyle gidiyorlar. Kim O? Hâlid ibn Zeyd Ebâ Eyyûbe'l-Ensârî.

Geçenlerde turistler geldi. Benim Avrupa'da benim elimde islâm olan bir takım zevât var, onlardan birkaç tânesi geldi buraya, "Aman Efendi, İstanbul'da sahabeler varmış, bizi götür" dediler. Ben de aldım götürdüm. Keşke götürmez olaydım. Yaaa! Eğrikapı'da var iki tâne. Birisi Said-i Hudrî. Makâmdır o ama ismi öyle anılıyor, edeb bakımından.

Hani bir veliyyullah bir zâta öyle yaparmış. "İsmi Mehmed onun için seslenemiyorum" demiş, "korkuyorum Peygamber'i incitirim diye, Mehmed dersem" demiş. İrfan meselesi bu a gözümün nûru, irfan meselesi. Hâfız efendi bağılıyor, "Yâ Muhammed!". Sallallahu aleyhi vesellem. Estağfirullah. "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Elfü elfü salâtin elfü elfü selâmin aleyke yâ Resûlallah. Elfü elfü salâtin elfü elfü selâmin aleyke yâ Habîballah. Elfü elfü salâtin elfü elfü selâmin aleyke yâ emîne vahyillah. Ve salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî vesellim".

Bir de götürdük oraya, ne göreyim! Çöp dökmüşler, sahabenin kabrinin önüne. Kümeleme çöp! Malûm ya hep bizim müslüman mahalleleri böyle, "Anne çöpçü gelmedi", "Al tenekeyi, git câminin duvarına dök". Haydi çocuk götürüyor çöpü câmi duvarına döküyor. Tabii çocuk câmi duvarına çöpü dökerse, câmi duvarına işer sonra da. Yalan mı söylüyorum? Yalan söylüyorsam, yalan söylüyorsun Efendi de, haydi söyleyin, buyurun. Bilmem nesi yok, haydi câminin duvarına, mezarlığın içerisine. Allah'dan kork! Feryâd u figân ediyor duvarlar, mezarlar, onları duysan sen bir gün gülemezsin bir daha. Geçdi, gitdi.

Gelelim dersimize. Eyüp Sultan'da oturuyormuş hocaefendi hazretleri. Âlim, kâmil fakat gelgelelim böyle. (Efendi Hazretleri elini yumarak hocanın cimriliğini tarîf ediyorlar). Yalayamıyor da altdan, üste koyarmış, ne olur ne olmaz diye. Derse oradan başladık ya, hikâyeye.

Bir meczûb, bu meczûb, emîn olun ki ben okumuşdum kitapda, sonra birgün kabristandan yukarı çıkıyordum gâliba, Piyer Loti'de, yoruldum, böyle durdum, bir de bakdım bu meczûbun taşını gördüm. Önüme çıktı. Arap Ali. Arap Ali diye bir meczûb varmış.

Bu meczûbun ne olduğunu benim şimdi size burada îzâh etmem güç olur biraz. Yalnız bu kadarını söyleyeyim. Esrâr-ı ilâhiyyeyi kaldıramayan kimse demektir. O kadar kulağınızda kalsın. Onun tefsîri var, meczûbun. İki türlüdür. Bir de deli

var. Deliye meczûb diyorlar, deli başka. Deli başka. Deli başka. Bu meczûb, esrâr-ı ilâhiyyeyi kaldıramayan, görüp kaldıramayan, cezbe içerisinde. Sen meczûb olma, câzib ol. Sen beni dinle. Ağrıdır biraz o iş. Neyse geçiyoruz.

Gelmiş hocanın önüne, "Hocaefendi" demiş, "Ne var ulan!" demiş, "Bana yoğurt alsana" demiş. "Haydi git başkası alsın" demiş. "Yok canım, sen al, sen al" demiş. "Ulan git başımdan, başkası alsın yoğurdu". "Ben senden isteriiiiim". Haydaaa kıyâmeti koparmış. Hemen toplanmışlar, "Ali gel buraya, biz alalım". "Olmaz! Hocaefendi alacak bana". Allah Ali'den râzı olsun. Bir kıyâmet koparmış orada, bağıra bağıra. En sonunda hoca "Allah cezânı versin" demiş, "belâya çatdık gâlibâ" demiş, çıkarmış o devirde bir metelik, bir metelik!, "Al şununla yoğurt al" demiş. "Hi hi hi, biraz da ekmek alsana bana hocaefendi". "Ekmeği de başkası alsın!" demiş. Fenâ hâlde bozulmuş hocaefendi. "Hasbünallah ve nime'l-vekîl" filan demiş, ciğerinden kopmuş âdetâ o metelik.

Gene söylemeden geçemeyeceğim, beni affedin, Ramazan'ın da son akşamı zâten, Kadir Gecesi. Resulullah sallallahu aleyhi vesellem, Kâbe'nin önünde bir zât görmüş, bir adam, öyle ağlıyor, o kadar ağlıyor, o kadar ağlıyor ki müdhiş sûrette fecâat içerisinde bir adam. Efendimiz gitdi, "Niye ağlıyorsun hacı? Hacı neye ağlıyorsun?" dedi. "Yâ Resûlallah bende bir hastalık var, bu hastalıktan kendimi kurtaramıyorum, onun için ağlıyorum". "Canım nedir bu hastalık?". "Günah" demiş "bir günah". "O günah bu dünyâdan büyük değil ya, Allah'ın rahmeti geniştir" demiş. "Hayır, bu dünyâdan da büyük, gökden de büyük, yerden de büyük, yedi kat semâdan da büyük, öyle bir günah var bende. Biliyorum bunu ben" demiş. "Nedir bakayım senin günahın?". "Bir fukara gelse, bana el açsa, istese, koca bir mızrak geliyor, benim kalbime dayıyorlar, sanki o parayı veririm yâhud fukarânın isteğini yerine getirirsem benim kalbime o mızrağı batırıyorlar" demiş, "onun için veremiyorum" demiş, "ateş geliyor kalbime". "O vakit ağla" demiş "ağla hacı ağla. Gözyaşların nehir olsa, etrafında ağaçlar bitse affın biraz güç olur" demiş, cennete geç gidersin" demiş. Îmândan dolayı cennet var da, en son gidecek. Geçiyoruz.

Hoca, "Hasbünallah ve nime'l-vekîl" diye oradan fırlamış, dışarı çıkmış. "He he he he, yoğurdu aldım ya" diye bağırıyor o meczûb.

O gece bir rüyâ. Biz rüyâsız olmayız. O gece bir rüyâ. Peygamberimize de rüyâ le başladı vahiy, rüyâ-yı sâdika ile. Bir rüyâ. Rüyâda, hocaefendi açlıktan ölüyor, barsakları kesiliyor. Fakat o kadar güzel bir mevkide ki, o ağaçlar, o nehirler, o altından, elmasdan, mücevherden yapılmış saraylar, ipekden kurulmuş haymeler filan böyle. Fakat hoca açlıktan ölüyor. "Ulan burası neresi?" diyor hoca. Rüyâ bu ya. "Burası neresi?" derken bir adam zâhir olur karşıdan. "Aman

birâder" demiş, "burası neresi yâhu?". "Burası cennet" demiş o zât. "Canım ne cenneti, belki cennet olmasına cennet ama biz Kurân'da okuduk, 've lahmi tayrin mimmâ yeştehûn ve hûrun 'îyn ke emsâli'l-lü'lü'il meknûn cezâen bimâ kânû ya'melûn', kebâblar var, kuşlar var, ne istersen Allah verecek, öyle söylüyor Kurân-ı Kerîm. Burası çok güzel ama ölüyorum açlıktan ben, bana yiyecek bir şey yok mu?" demiş. "Vallâ hocaefendi" demiş, "herşey burada bulunur ama dünyâdan gönderirsen" demiş. "Hah hah hah, bulduk", "Nedir o?", "Yoğurt var burada" demiş, "buyurun. Bu yoğurdu ye". Hemen hoca yoğurda sarılmış, iftarda dalar gibi böyle. "Bir lokma da ekmek". "Hocaefendi bizde kusur yok, yoğurt göndermişsin, yoğurt buldun, ekmek de gönderseydin onu da bulacaktın" demiş.

Hoca uyanmış. Hemen karısına demiş, "Kalk kalk" demiş, "O Arap Ali'yi bul, beni irşâd etdi bu iş" demiş. Kapıyı açmış, sarayın kapsını. Saray yapmış yani konağının kapısını, gelen giden fukarâ-yı müslimîne elinden geldiği kadar yardımda bulunmuş ve hânedân olmuş. Hem dünyâ saâdetine ermiş, hem âhirette makâm-ı ulyâya erişmiş.

Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Resûlallah. Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Habîballah. Es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Allâhümme zeyyin zevâhirenâ bi hidmetik ve bevâtinenâ bi marifetik ve kulûbenâ bi muhabbetik ve ervâhenâ bi muâvenetik ve esrârenâ bi müşâhedetik. Sübhâne rabbike rabbî'l-izzeti ammâ yasifûn ve selâmün ale'l-mürselîn ve âlihîm ve'l-hamdü lillahi rabbî'l-âlemîn. Kabûl-i niyâz, el-Fâtîha!

Efendi Hazretleri, salât ü selâmın fazîleti hakkındaki bu sohbetlerine başlamadan evvel iki ayrı salât okumuşlardı. Bu iki salâtın Arapça aslı, okunuşu ve manâsı hakkında bilgi almak isterseniz aşağıdaki yazılarımıza bakıverin:

Salât-ı Kemâliyye

Salât-ı Kutbiyye

Salavât-ı şerîfeler okunduktan sonra Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Bu okuduğumuz son salavât otuz beş bin salavât yerine kâimdir. Yaaa, öyle diyor, İsmâil Hakkı Bursevî Hazretleri. Bu, "Allahümme salli 'alâ seyyidînâ Muhammedin mahtelefe'l-melevân ve te'âkabe'l-'asarân ve kerrera'l-cedîdân" diye başlayan salavât otuz beş bin salavât yerine kâimdir.

Bir kadın gelmiş, salavâtın fazîleti hakkında bir şey konuşayım da, bir kadın gelmiş, Hasenü'l-Basrî'ye. Hasenü'l-Basrî kim biliyor musun? Hasenü'l-Basrî İmâm-ı Ali kerremallahu vechenin yetiştirdiği zât, halîfesi, maneviyyatda. Mülkde, imâretde değil de maneviyyatda. "Kızım öldü" demiş "yâ Şeyh" demiş, "anneyim, yanıyorum" demiş. "Bunun bir çâresi yok mu? Kurân'da, ¹² وَلَا رَظْبَ وَلَا يَأْسَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ buyrulmuş, her şey Kurân'da vardır, bunun bir çâresi yok mu, evlâdımı göreyim?". Demiş ki "Hanım, niye görmek istiyorsun, görme. Görmek iyi değildir" demiş, "Görmemen hayırlıdır" demiş.

Çünkü bazı şeyler vardır ki bilmemesi bilmesinden hayırlıdır. Başımıza yarın ne gelecek. İyi şeyler olduğu gibi kötü şeyler de olabilir. Onun için bazen gayb ve gaflet iyidir. Allah'dan gaflet kötüdür. Ölümünden gaflet kötüdür. Allah'ı unutursan, ölümü unutursan, o kötü. Yoksa gaflet bazen iyidir. Meselâ bildiklerimizi, sevdiklerimizi kaybediyoruz, o acı hep böyle devam etse hiç kimse tahammül edemez dünya yüzünde. Sonra işte yemek içmek davasıyla gaflete düşüyorsun filan, unutuyorsun filan. Arada aklına geldiğinde rahmet okuyorsun, en hayırlı arkadaşın, kimse. En hayırlısı rahmet okur.

¹² Sure-i En'âm 59

"Kurân oku evlâdının rûhuna" demiş. "Yok Yâ İmâm" demiş, "Yanıyorum, evlâdımı göreyim" demiş. "Peki öyleyse, cumartesi günü ikindi namazından sonra şu şu sûre-i şerîfleri okursun Akşamla Yatsı arasında bir Sûre-i Nûh okuyup, iki rekât namaz kıalarsın, Cenâb-ı Hakk'a duâ edersin, Allahu Teâlâ sana kızını gösterir" demiş. Netekim de kadıncağız yapmış, hüsn-i niyetle.

Çünkü bazen meselâ kitapda okuyorsun, meselâ işte on defa Besmele çekersen şöyle olur, beş defa çekersen böyle olur, yaparsın olmaz. O ağız lâzımdır ona. Rütbeli olması lâzım adamın. Meselâ bir tabur asker giderken, birisi çıksa bağırırsa, "Duuur!", asker gider. Başdaki kumandan, "Dur" derse durur. O da "dur" dedi o da "dur" dedi. "Dur" dedi ama rütbeli olması şart. Rütbelininkini dinlerler yani. Duâ da böyledir, istiğfâr da böyledir. Meselâ Peygamber'in yaptığı istiğfârla senin yaptığın istiğfâr bir değildir. Kelimeler birdir ama, "estağfirullahe'l-azîm" diye. Peygamber de yâhud bir veliyyullah da "Allahuekber" der, sen de "Allahuekber" dersin, elfaz birdir manâları bir değildir onun. Onun için hep buna aldaniyoruz. "Peygamber de benim gibi adam değil mi?". Ulan sen kim oluyorsun, Peygamber de senin gibi adam olsun. Neyse.

Allah'dan bir şey istenildiği vakitte, duâda, senâda, Allah'dan hüsn-i niyetle istemeli ve olacağına inanmalı işin. Allah yapacak bunu, beni boş çevirmeyecek kapısından diye böyle inanmalıdır yani. O vakit duâ kabûl olur. Yağmur yağarken edilen duâlar kabûldür. "Hayye-ale'l-felah"lar arasında edilen duâlar kabûldür, fırtınalı zamanlarda edilen duâlar kabûldür. Sana söyleyeyim de, sen yap. Meselâ bir yerde zevk ü safâ var, herkes Allah'ı unutmuş, orada edilen duâ kabûldür, kim duâ ederse. Daha birçok şeyler var, bu kadarı kâfi. Hüsn-i niyetle yapılacak duâ.

Görmüş kadın kızını. "Keşke görmez olaydım" diyor. Hazret-i İmâm'a gelmiş. Demiş, "Ne oldu? "Kızım benim azâb içinde" diyor. Kadın daha fenâ ağlıyor, felâket olmuş kadın için. Daha berbat oldu iş. "Ben sana demedim mi hanım" demiş, "ben sana demedim mi, görmemen görmenden hayırlıdır" diye. "Ben sana Kurân oku dedim, rûhuna hayrat yap dedim filan, sen niye göreyim diye uğraşıyorsun".

Şimdi âhiret âlemini biz görsek, ne yemek yiyebiliriz, ne gülebiliriz bir daha. Kabristanlardan haberin var mı senin? Üstleri süslü ama içinde feryâd ediyorlar, insan duyarsa onu, ne yemek yersin ne yataklar üzerinde cümbüş yapabilirsin. Peygamber öyle söylüyor, sallallahu aleyhi vesellem. "Eğer benim bildiğimi siz bilseniz" diyor, "hiç gülmezsiniz" diyor Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem.

Sonra demiş, "Cenâb-ı Allah rahmet etsin, duâ ederiz inşâallah Cenâb-ı Hakk şöyle yapar, hayırlı olur" demiş kadını göndermiş. O gece Hazret-i Hasenü'l-Basrî bir rüyâ görmüş, bir manâ. Bir kız, dünyâ güzeli, başındaki konulan taç, dünyâ ve mâfîhâdan hayırlı. Ziyâ saçıyor böyle yani nûr içerisinde. Libâs-ı cennet giymiş, filan filan. "Kimsin?" demiş kadına sormuş, "Hangi peygamberin kızıydın?" demiş Hazret-i Şeyh, "hangi peygamberin âilesinin yâhud kızıydın". Demiştir, "Ben peygamber kızı değilim, peygamber âilesi de değilim". "Ya sen kimsin?". "Sana gelip kızımı görmek istiyorum dedi ya bir kadın, o kadının kızayım ben" demiş. "Aaaa, o kadın geldi bana, senin azâbda olduğunu söyledi" demiş. "Azâbdaydık, o kabristanda beş bin kişi vardık, beş bin küsur, hep azâbdaydı, bir zât geldi, kabristanın önünde Resûlullah'a salavât okudu" demiş. "Salavat okudu" demiş, "o salavât hürmetine Allahu Teâlâ, o beş bin küsur kabrin azâbını nimete çevirdi, işte bir tânesi benim" demiş.

Onun için salavât-ı şerîfeye çok dikkat etmek lâzım. Peygamber'e muhabbetdir çünkü salavât-ı şerîfe. Haydi bir daha okuyalım:

Es-salâtü ve's-selâmu aleyke yâ Resûlallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Habîballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve selâmün ale'l-mürselîn, ve âlihîm ve'l-hamdülillahi rabbi'l-âlemîn.

İftar saati çok yaklaştığı için Efendi Hazretleri buyurdular ki, "Evleri uzak olanlar kalksınlar, geç kalırsanız, top yolda patlar sonra. Saat sekiz, kırk beş dakîka var". Sonra "Haydi onu da söyleyeyim de" diyerek sohbetlerine şöyle devâm etdiler:

Süleymân-ı Cezûlî Hazretleri diyor ki, Süleymân-ı Cezûlî Hazretleri. O vakit İspanya müslümanların elinde, Kurtuba, Kurtuba şehri. "Abdest almak için bir kuyunun başına vardım" diyor, "bakdım kuyunun etrâfında ip yok, kova da yok, çeşme de yok, su derinde biraz" diyor. "Bakıyorum etrâfa filan. Yan tarafda bir duvarın üstüne bir kız çocuğu çıkmış duruyor orada, "Kızım bir kova, ip yok mu, su çıkarayım buradan dedim" diyor. "O kız bana dedi ki" diyor, ufak bir kız böyle minicik, "Yazıklar olsun! Koca bir şeyhsin, başında lenger kadar sarığın var, sırtında İmâm-ı Azam cübbesi, kuyudan bir su çıkaramıyor musun dedi" diyor. "Kızım, kovasız, ipsiz nasıl su çıkar?" demiş. "Yazıklar olsun senin şeyhliğine" demiş, gelmiş, ufakık kız böyle, "Bismillahirrahmânirrahîm püfff", su böyle feverân etmiş, "Buyur abdestini al" demiş. Fesûbhânallah! Hoca şaşırılmış. Allâme-i cihân. Süleymân-ı Cezûlî Hazretleri, kendi anlatıyor. "Orada abdest aldık" diyor "fakat yahu bu kadar ilim okuduk, parmak kadar çocuk nasıl bu kerâmete nâil oldu, bizim böyle şeyden haberimiz yok" filan.

Çok adam öyledir. Seksen sene meydân-ı evliyâda dolaşır, Peygamber'i bir kere göremez. Yüz sene câminin kürsüsünde vaaz eder, bir kere bir kerâmete nâil olamaz. Muhabbetdir her şeyi bağlatan, aşkdır, muhabbetdir. İşin başı o. Yani sırrı bu, sırrı burada. Muhabbet ve aşk.

Gelmiş gece Şeyh Efendi, uykusu kaçmış. Bir o taraf dönüyor, bir bu tarafa dönüyor. Derken, haremi kalkmış, haremi, yavaşçacık. Demiş, "Gâlibâ abdest bozmaya kalkdı" demiş Şeyh Efendi. Bakmış kapıya gidiyor, sokak kapısına. Sokak kapısını açmış haremi, dışarı çıkmış. Çıkınca Şeyh de kalkmış, sırtına ferâcesini, başına tacını, peşinden. Nereye gidiyor kadın diye. Aaaa, dışarı bir çıkmış, dışarıda iki arslan bekliyor. Biri dişi biri erkek iki arslan, hanımı ortaya almışlar, biri önde biri arkada, denizin kenarına inmişler. Deniz varmış orada. O da peşinden, ne oluyor bunlar diye. Varmışlar denizin kenarına, kadın seccâdeyi suyun üstüne atmış ve karşıda bir adacık varmış orada, oraya gitmiş. Kadın orada ibâdetini ne kadar yapıyorsa yapmış, tekrar postunu suya atmış gelmiş, arslanlar orada bekliyorlar. Şeyh Efendi onlardan evvel koşmuş gelmiş eve, yatağa yatmış. Kadın gelmiş eve, yatağına girmiş. Sabahleyin kalkmış, hemen tutmuş kadının elinden, "Sen bu kerâmete nereden erdin?" demiş. "Daha şimdi mi haberdar oldun" demiş. "Evet, bu gece. Böyle oldu hâdise, böyle oldu, onu düşünürken sen başıma iş çıkardın" demiş. "Yirmi seneden beri ben her gece teheccüd namazına giderim ben o adaya" demiş. "Neyle erdin bu kerâmete?". "Resûlullah sallallahu aleyhi veselleme salât ü selâm okumakla" demiş. "Hangi salavât?". "Sorayım bir defa" demiş, söylemeye müsâade yok" demiş. Sonra sormuş, gelmiş, "Dediler ki, o âlim adamdır, bildiği salavâtları toplasın, bir kitap yapsın, sana okusun, içinde varsa, söyle. Ama salavâtı gösterme". Onun üzerine oturmuş Süleymân-ı Cezûlî Hazretleri, "Delâil'ül-Hayrât ve Meşâriku'l-Envâr" diye kitâbı yazmış, meydana getirmiş, sonra karısına okumuş. "O salavâtdan iki yerde var" demiş. "Hangisi?". "İ-ih, söylemem. Çünkü söylersen başka salavât okumazlar" demiş. O kitap okunacak başdan aşağı.

Hani biliyor musun sen, gammazlık yapmaya lüzum yok. Aklıma geldi şimdi onun için söyleyeceğim. Hazret-i Mûsâ aleyhisselâm Tûr'a gitmiş, duâ etmek için, yağmur duâsına. Allah buyurmuş ki, "Yâ Mûsâ yağmur vermeyeceğim, içinizde gammaz var" demiş. Gammaz ne demek? Bir cemiyetden lafı alıp diğer cemiyete vermek. Laf taşıyan böyle ama bir de muhabbetle taşımak var. Seni bana ısındırıyor, beni sana ısındırıyor. O ayrı, o makbûl. Yağmur yağmayınca, Mûsâ aleyhisselâm demiş, "Yâ Rabbi, mahrûm etdin bizi", koca bir peygamber yâhu, kelîm, "Ben senin kelîminim. Bu da Hârun, kardeşim, bu da peygamber. Bizi mahrûm etdin yâ Rabbi". "İçinizde gammaz var" demiş. Hazret-i Mûsâ, "Yâ Rabbi o gammazı bana söyle, kimse onu getirmeyeyim bir daha". Demiş ki, "O

gammazı haber vereyim de ben de mi gammaz olayım?" demiş Allah. Settâre'l-uyûb. Aradan bir müddet geçmiş, "Yâ Mûsâ, o gammaz öldü, farazâ Bayezid Câmisine getirdiler". Haydi Mûsâ Peygamber mescide, hangi mescidse o. Bir de gitmiş elli tâne cenâze var orada yatıyor. Demiş, "Yâ Rabbi, gammazı öğrenmeye geldik buraya, elli cenâze var, hangisi bunun?". "O gammazı bildirmemek için elli kişinin rûhunu kabz etdim" demiş, saklamak için onu.

Allahümme innî es'elüke tamâme'n-ni'me ve devâme'l-'âfiye ve hüsne'l-hâtime, lillâhi'l-Fâtîha.

1983

Bir dervîş şeyhine otuz sene hizmet etmiş. Dile kolay otuz sene hizmet! Otuz sene sonra demiş ki, "Efendi, benden sonra gelenler hep icâzet aldılar, hepsi birer şeyh oldular gitdiler, ben bir şey olamadım. Bana bir icâzet verip göndermediniz, uzun seneler çoluğuma çocuğuma hasret, memleketimden uzak kaldım, artık ölümüm yaklaştı" demiş. Şeyh Efendi, "Yaaa, peki öyleyse" demiş, "Git Aksaray'dan bana biraz yoğurt al gel" demiş. "Orada bir Bulgar var" demiş. O vakit Vâlîde Câmîsinin karşısında vardı, eskiden. Şeyh Efendi, "Bana yoğurt al ama tâze olsun" demiş. Adam "Peki" demiş, taaa Silivrikapı'dan yaz günü dört nala koşarak, icâzet alacağım, şeyh olacağım diye, Aksaray'daki Bulgar'a gelmiş, "Aman Yanko, canıma can ko, oradan biraz yoğurt ver ama tâzesinden olsun" demiş. Bulgar'dan yoğurt almış koşarak gitmiş Efendi'ye, Efendi almış eline yoğurdu...

İyi dinle! Kulağını benden yana ver!

O vakit Bulgarlar, bizim bahçıvanlarımızdı, sütçülerimizdi, çobanlardı. Sırplar, bahçıvan, bekçi. Rumlar, meyhaneci, kerhâneci. Ümmet-i Muhammed'in süfehâsının hizmetçileri. Sonra bir zaman geldi, sen dînine yan çizdin, Kurân'ı geriye atdın, Allah senin başına papazı musallat kıldı. Papazla konuşamıyorsun. Çünkü Cenâb-ı Allah öyle diyor, "Bana itâat edene ben itâat ederim" diyor. "Men etâ'anî fekad eta'tehû". ¹³ "إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ", âyet-i kerîmede. "Benim dînine kim yardım ederse ona yardımcıyım" diyor Cenâb-ı Allah. Koskoca Macar Kralının tacını bizim bir çavuş giydiriyor, askerî çavuş. "Gel bakayım buraya Yanko, otur buraya", kafasına tacı koyuyor. Çavuş! Çavuş! Öyle sadrazam filan değil, paşa değil, çavuş, Türk çavuşu. Bu koskoca millet sonra bu zillete düşsün. Neyse.

Yâ Rabbi, biz müslümanız, Muhammedîyiz ve habîbin Muhammed'e gönül verdik, bizi zilletten kurtar yâ Rabbi. Senin islâmın âlîdir, biz zillete düşdük yâ

¹³ Sure-i Muhammed 7

Rabbi. ¹⁴ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ " buyuruyorsun yâ Rabbi, "Hakkıyla î mân eder-seniz sizi âlî kılacağım". Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah, oruçluyuz, şu-rada şu oruçlu olan zevâtın duâsı hürmetine bizi âlî kıl, ordularımızı karada, de-nizde mansûr u muzaffer et, bir harb olursa düşmanlarımıza gâlib et. Allah muhâfaza etsin harbden filan. Ne iffet, ne ırz, ne nâmûs kalır yani. Allah muhâfaza etsin. Zâten bozulmuş iş, çarkı çıkmış işin. Neyse.

Getirmiş şeyhin önüne koymuş, "Buyurun Efendi Hazretleri". Bir kaşık almış, "Ulan bu tâze yoğurt değil bu, edebsiz herif, nereden aldın bunu?" diye çıkışmış. Dervîş, "Efendi Hazretleri, Yanko'dan aldım, Yanko'ya Yanko canıma can ko dedim filan" dediyse de, Efendi, "Ulan ekşi bu yoğurt, şap bu, şap! Tat bakayım". Adam yoğurdun tadına bakmış, hakîkaten de yoğurt ekşi. Şeyh Efendi "Git he-men değiştir bunu!" diye gürlemiş. Adam, tırrrr hemen Silivrikapı'dan Aksaray'a doğru koşa koşa, koşa koşa gelmiş o Bulgar sütçüye, "Aman Yanko, sen ne yaptın yâhu! Parasında değiliz biz bunun, bana ekşi yoğurdu vermişsin" demiş. Bulgar sütçü, "Yok bre komşu, tâzesini verdim, daha yeni yaptım, istersen bu-rada bak tadına" demiş. Adam yoğurdun tadına bakmış, "Hah, tamam iyi, ver" deyip yoğurdu almış, götürmüş, Efendi'nin önüne koymuş. Efendi yoğurdun ta-dına bakınca, "Şap bu yoğurt!" demesin mi! Dervîş, "Aman Efendim bendeniz tatdım, tâzeydi" dediyse de, Efendi, "Sus! Yalan söyleme!" diye onu yine haşla-mış. Dervîş, "Vallâ yalan söylemiyorum. Müslümana yalan söylemek yakışır mı efendim. Ben müslümanım, yalan söylemem" deyince de Şeyh Efendi, "Mâdem öyle al tadına sen bak ulan!" demiş. Dervîş yoğurdun tadına bakmış ve hakîka-ten ekşi, şap gibi olduğunu görünce "Vay anasına be" demiş, hayretler içinde kalmış. Efendi, "Haydi git, bir daha al getir" demiş. Adam yine yola düşmüş, koşa koşa koşa, ter içinde.

Tabii icâzet alacak kolay mı? Mekteb bitiriyor, edeb mektebini bitiriyor. "Edeb Yâhu" diye yazmışlar oraya. Eline beline diline sâhib olacaksın. Uçkuruna sâhib olmayan insan değildir. Resûl-i Ekrem öyle buyurdu, Sultânü'l-enbiyâ, "Ağzını-zın arasındaki et parçasıyla, bacağınızın arasındaki et parçasına sâhib olun" dedi. "İnsan oradan yücelir, oradan mahvolur" dedi. İki yerden insan mahvolur, yâhud yükselir. Hazret-i Yûsuf aleyhisselâm, sıddîk olduğu için, iffetli, ırzlı, köle iken sultân oldu. Züleyhâ, nefesine mahkûm olduğu için sultânken köle oldu. Bitdi, bu kadar. ¹⁵ اَعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ". Göz sâhiblerine söylüyoruz.

Aldı yoğurdu, getirdi, Efendi'nin önüne koydu. Gene Efendi yoğurdun tadına bakdı, beğenmedi, yoğurdu kâsesiyle berâber aldığı gibi dervîşin kafasından

¹⁴ Sure-i Âl-i İmrân 139

¹⁵ Sure-i Haşr 2

aşağıya indirdi. Dervîş, "Allaaaah" diye bir feryâd kopardı. O feryâdı basınca, Şeyh Efendi, "Hah şimdi oldu, şimdi icâzet vereceğim sana" dedi. Dervîş şaşkın şaşkın bakarken, "Niye biliyor musun?" dedi, "Sen otuz senedir bir kere bile ihlâs ile Allah demedin, onun için sana icâzet vermedim. Şimdi kafana yoğurdu yiyince ilk defa Allah için Allah dedin, işte bunun için sana icâzet veriyorum" dedi.

Gidelim mi? Keselim mi? Devâm mı tamam mı?

Belki biliyorsunuz ama biz yine de anlatalım. Bir tânesi de böyle otuz sene efendinin yanında kalmış. Otuz sene, otuz sene! "Ne öğrendin?" demiş. "Şeyhim, dört şey öğrendim" demiş. "Neee?". "Dört şey" demiş. "Otuz senede?". "Evet". "Namaz, abdestden mi?". "Hayır".

Onları zâten bilmiyoruz demiş. İslâmın şartı kaç? Beş. Savm u salât bizde yok, hacc u zekât zenginde, yalnız Kelime-i Şehâdet kaldı ortada demiş.

Efendime söyleyeyim, "Dört şey öğrendim" demiş. "Nedir bunlar?".

İkisini bu akşam söyleyeceğim, ikisini başka gün. Öyle taksitli yapalım ki merâk etsinler. Ama kimse gelmiyor, merâk edip de gelmiyorlar yani. İşte bir müddet dinliyor filan sonra kalkıp gidiyor. Ben de istiyorum ki gelsinler her gün bana burada konuşalım.

Bir tânesi şu. "Bakdım kâinâta, herkesin bir dostu var, bir ahabbı var, bir yârânı var. Herkes kendine bir kafadar bulmuş".

Kafası dar değil, kafadar. Kafasına uygun yani. Bir de kafa-dar var, kafası var, içinde akli yok.

"Fakat bu dostlar, böyle merhaleyle. Meselâ memurken dostuymuş, tekâüd olunca, öteki kaçmış. Güzelken ahabbıymış, çirkinleşmiş, kaçmış. Güzelliğinden istifâde ediyordu demek ki. Parası varken ahabbıymış, dostuymuş filan böyle. Bakıyorum görüyorum parası varken ahabbıydı, sonra ne oluyor, züğürtleşdi mi kaçıyor. Sıhhatliken dostu, hasta oldu mu, uğramıyor. Hep böyle menfaat. Menfaat dünyası. En sâdık olan dostu şunu buldum. Öldü, üzerine cenaze namazı kıldı, duâ etdi, kabre defnetdi. Sonra duâ etdi üzerine, yâ Rabbi mağfiret et, şimdi biz bunu buraya, amel sandığına koyduk".

Şaka geliyor size ama vallahi bir gün gideceğiz oraya. Yaaa! Hazret-i Osmân ibn Affân'a kabir dediler mi ağlarmış Hazret-i Osman, titrermiş böyle. Mahşer dedikleri vakitte pek dokunmazmış da kabir pek dokunurmuş. Sormuşlar bir gün demişler, "Yâ Zinnûreyn, Ey iki nûr sâhibi".

Resûl-i Ekrem'in iki kerîme-i muhteremesinin nikâhına nâil olduğu için kendisi. Bak ne konuştum ama ağzımdan ne çıktı benim. Aldığı için değil. O nûra nâil olduğu için zinnûreyn.

Hep böyle başdan aşağı. Kim ne aldıysa Resûl-i Ekrem'den aldı. Mûsâ Nebî nûrunu Muhammed Mustafâ'dan aldı. Almasaydı kelîm olmazdı, Mûsâ kelîm olmazdı. Hazret-i Îsâ aleyhisselâm Resûl-i Ekrem'den aldı. Eğer almasaydı Îsâ rûhullah olmazdı. İbrâhîm halîlullah, nûrunu Hazret-i Muhammed Mustafâ'dan aldı. Eğer almasaydı halîl olamazdı. Şeytan, alamadı, adüvv oldu. O bile gene Resûl-i Ekrem'in sâyesinde dünyâda atını oynatıyor. Ne kadar kâfir varsa, dünyâ yüzünde, Allah'ı inkâr eden münkir, kâfir filan, Resûl-i Ekrem'in yüzünden yaşarlar onlar dünyâda. Allah bir sofraya kurmuşdur, ismi Sofra-i Muhammed'dir, herkes bu sofradan istifâde eder. Gavuru, mecûsîsi, hıristiyanı, yahudisi, fâsıkı, âsîsi, o sofradan yer. Hazret-i Peygamber'in sofrasıdır o. Çünkü Cenâb-ı Allah ne diyor, ¹⁶ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ. "Habîbim Ahmed, onların cemîine azâb eder olmadım dünyâ yüzünde, kaldırmam dünyâ yüzünden". Neden? "Aralarında sen varsın" diyor yâhu! "Onun için" diyor. Hangi peygamberin hayâtına Allah kasem etsin, hayâtına kasem ediyor Peygamber'in. Yüzünün güzelliğine kasem ediyor, saçının siyahlığına kasem ediyor Cenâb-ı Hakk, Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellemin.

Hazret-i Osman o kadar tâlihli ki Resûl-i Ekrem'in iki kerimesine nâil olmuş. Onun için zinnûreyn diyorlar. Sormuşlar bundan, demiş ki, "Yâhu, düşünsene mahşer gününde bir ayak bin bir ayak üstünde, bütün enbiyâsı orada, şeytanı orada, melâikesi de orada" demiş, "kabirde yalnızlık var" demiş, "tek başınasın, amelinle tek kalıyorsun, onun için bu beni korkutuyor" demiş. Onda kalabalık. Gürültü var, patırtı var.

Biz gelelim şimdi. En samîmî adam, en samîmî ahibb, en samîmî dost, inşaallah bu dost üzerine delikanlılara hikâye, kıssa filan anlatacağım, adamı kabre kadar götürür. Sonra? Daha sâdığını bulalım. Ölen zâtın âilesine, çocuklarına senede bir iki defa gider kapısını çalar, "Ey bizim dostların yavruları, nasılsınız bakalım? Bir ihtiyâcınız var mı? Bir isteğiniz var mı, bir arzunuz? Biz sizi ihmâl ediyoruz, gelemiyoruz kapınıza kadar ama. Sıkılıyorum sizin kapınıza gelmeye. Çünkü beni görünce efendini hatırlayacaksın, babanızı hatırlayacaksınız. Bir emriniz olursa bekliyorum". En sâdık dost bu. Yoksa, sağ iken dostdu, hastayken gitdi.

¹⁶ Sure-i Enfâl 33

"Ben bakdım" diyor hazret, "en samîmî dost, en yüce dost, en güzel dost, adamı gömdükden sonra da gelip çoluk çocuğun hatırını sorması, onların bir ihtiyâcı varsa görmesi, yardım etmesi, bundan daha hayırlısını görmedim, oraya kadar iş" diyor. Sonra? "Öyleyse ben kendime bir dost seçtim. Bir dost, bir ahabbâ seçtim, bir dost seçtim". "Nedir o, hangi dost, hangi ahabbâ o?". "Öyle ahabbâ olsun ki ben öldüğüm vakitte benden ayrılmasın, benimle beraber kabre girsin, bana kabirde yoldaş olsun, tabutta beraber gidelim".

Tabut boş gitmiyor. Görüyorsun ya tabutu, boş gitmiyor. "Eyne tezhebûne" yâhud "kaddimûnî" diye bağırıyor içindeki bulunan cenâze. Tercümesini yapıyorum. "Beni yerime hemen götürün" diyor, müminse. "Yollarda oyalamayın beni, kaddimûnî, kaddimûnî, beni yollarda oyalamayın". Kâfir ise, "Eyne tezhebûne, Beni nereye götürüyorsunuz! Aman götürmeyin beni! Sakın hâ yapmayın!" Yaaa! Çünkü ölmeden evvel, ister mümin ister kâfir, gideceği makâmı görür. Azrâil bıçağı sokduğu vakitte, perdeyi yırtar. Yırttı mı, gideceği yeri görür. Bitdi o kadar.

Şimdi, "Ben bir dost seçtim, kendime bir ahabbâ seçtim kendime, ölürken benimle beraber ola, tabutta benimle beraber ola, musallâda benimle beraber ola, kabire girdik beraber ola, kıyâmet gününe kadar benimle beraber ola, sonra mahşerde ihyâ olduğumuzda gene benimle beraber olalım". "Kimmiş bu?" demiş şeyh efendisi, mürşidi. "A'mâl-i sâliha efendim" demiş.

A'mâl-i sâliha. Ondan başkası gitmiyor. Ne diploma gidiyor, ne diplome gidiyor. On sekiz tâne diploma olsa, toprağın dışında kalıyor. Bütün İstanbul senin, bütün İstanbul senin, bütün apartmanlar senin, hepsinin tapusu kabrin dışında kalıyor. İçine koysan gene fayda etmez, çürür orada, daha berbat olur iş. İçeri koysan da hiç faydası yok. İnsan ölümü görür de ıslâh-ı nefis etmezse o adamdan hayır gelmez be! Tuh Allah cezânı kaldırsın.

Îsâ Peygamber gidiyormuş, iyi dinle bakalım burasını şimdi, söylemeden geçmeyelim, Îsâ Peygamber gidiyormuş, orada sürünün içerisinde bir koyunun kulağına bir şey söylemiş, gitmiş. O günden sonra koyun su içmemiş, ot yememiş, sararmış, solmuş. Sonra, birkaç gün sonra geçmiş oradan, çobana sormuş, "Yâhu bu hayvana ne oldu böyle?". "Vallâ efendi anlayamadım, bir zât geçdi, bunun kulağına bir şey söyledi, ondan sonra bu hayvan, ne ot yedi, ne su içti, bu hâle geldi". Acabâ ne demiş Îsâ Peygamber koyunun kulağına? Demiş ki Îsâ Peygamber koyunun kulağına, "Ölüm var!" demiş. Hayvana tesir etmiş söz.

Koyun anlıyor mu ölümden? Anlıyormuş demek ki. Hepsi anlıyor be! Nasıl kaçıyor hamam böceği öldürecekler beni diye. Râzı hamam böcekliğine. Akrep öyle, kaçıyor. Ulan akrepsin işte öldürelim de kurtul. Hayır. Herkes râzı hayâtından.

Yaaa! Ölüm bu. Ölüm. Herkes ölümden korkuyor. Bütün mahlûkât-ı ilâhiyye. Ak-rebi, yılanı, hamamböceği, biti, piresi, insanı görüyor, hop gidiyor, öldürecek diye. Hepsi râzı elbisesinden.

Îsâ Peygamber bir koyuna böyle yapmış, bizim veliyyullahdan birisi geçerken, ihvânıyla beraber, koca bir sürü, böyle bir üç binlik sürü, oraya bağırarak, "küllü nefsin zâikatü'l-mevt" demiş, koca bir sürü bir daha ot yememiş, su içmemişler. Koca bir sürü. Bu, Hazret-i Muhammed'in evliyâsı bu. Öteki Îsâ Peygamber.

"Bakdım herkes kendisine bir dost bulmuş, ben de a'mâl-i sâlihayî kendime dost buldum şeyhim" diyor, "mahşer günü kalkdığım vakitte beraber olalım, mîzâna kadar benimle beraber. "Efendi demiş ki, "Yâhu ben bunu düşünemedim" demiş, "ben kaç tâne ev yapırdıracığım, biraz para toplayayım, geceleri sayayım".

"Bir de hadîs gördüm" demiş "o da buna bağlı". "Nedir o?". "Allah'a muhtâc olduğun kadar ibâdet et Allah'a, ateşe dayanacağın kadar da günah işle. Bir de bunu buldum" demiş.

Daha da anlatırım yani. "Dünyâda kalacağın kadar dünyâyâ çalış" diyormuş o hadîs, "âhiretde kalacağın kadar âhiret için hazırlan" diyormuş. Ondan gayrısı, sayarsın böyle, bırakacaksın geriye. Hesâbını sana sorarlar, başkaları mîrâs yer. Hesâbı sana sorulur, başkası mîrâs yer. Bitdi o kadar. Onun için Allah yoluna infak. Gönül al, gönül, gönül kâbesini tavâf eyle.

Sübhâne rabbike rabb'il-izzeti ammâ yasîfûn. Ve selâmün ale'l-mürselîn. Ve'l-hamdü lillahi rabbi'l-âlemîn. Kabûl-i niyâz, el-Fâtîha.

11 Haziran 1983

Sultan Osman Han, daha Devlet-i Osmaniyye'yi kurmadan evvel, Şeyh Edebâlî Hazretlerini ziyârete gitmiş, o akşam şeyhin evinde misâfir kalmış, sonra yatsın diye bir oda hazırlamışlar, buyur demişler, o odaya sokmuşlar. Osman Han bakmış, duvarda Kurân-ı Kerîm asılıymış, onu görünce sabaha kadar Kurân'ın karşısında el pençe dîvân durmuş. Sonra sabahleyin kapısını çalmışlar, tak tak, "haydi namaza!" demişler. Osman Han, çıkmış, namaz kılmış. Dervîşin birisi yatağı kaldırmak için içeri girmiş, bakmış, yatak hiç bozulmamış. Anlaşıyor ki Osman Han gece yatakda hiç yatmamış. Dervîş, şeyhe haber vermiş, "Osman Bey gece yatakda hiç yatmamış, gece hiç uyumamış" demiş. Şeyh Efendi Hazretleri Osman Bey'e sormuş, "Osman, yatakda bir kir ya da başka bir şey mi gördün de yatmadın?" demiş. Osman Bey, "Yok efendim, estağfirullah" demiş, "duvarda Kurân-ı Kerîm asılıydı, biz ceddimizden ve sülâlemizden böyle gördük, hiçbir zaman Kurân-ı Kerîm'in olduğu odada ayağımızı uzatıp yatamayız, babalarımız da böyle bizim, onun için biz böyle yatamayız, ondan" demiş.

Şeyh Efendi, "Peki öyleyse" demiş ve başka bir odaya yatak yaptırmış. Namazdan sonra yemek yemişler, "biraz istirahat et" demiş. İstirahate çekilmişler. Bir rüyâ görmüş. Rüyâsında, göğsünden bir ağaç çıkmış, çınar ağacı, tâ semâvâta uzanmış, sonra dallarını şarka ve garba uzatmış. Denizler, deryâlar, nehirler, göller, dağlar, ovalar, milletler, çeşit çeşit rengârenk insanlar, o ağacın gölgesine girmişler. Sonra kalkmış, acâib bir rüyâ. Şeyh Efendi ile buluşdukları vakit, "Efendim, namazdan sonra biraz yatdım, bir manâ gördüm". "Ne gördün?".

"Duvar üstünde bir karga, gak gak diye bağırdı". Öyle rüyâ olmaz, anlatılmaz öyle rüyâ. Hayâl o. Âlem-i misâl var, âlem-i hayâl var. Efendime söyleyeyim.

"Bir ağaç çıkdı göğsümden, semâyâya uzandı, dalları şarkı garbı kapatdı. Çınar ağacı. Ağacın altında milletler, çeşit çeşit insanlar, elsine-i muhtelif, rengârenk insanlar, çeşmeler, dağlar, bayırlar, denizler, ummânlar filan. Böyle bir rüyâ gördüm, hayırdır inşallah" demiş. Şeyh Efendi, "Osman, kızımı alırsan, rüyânı tabîr ederim" demiş. Böyle yek tahtadan. Osman Bey, "Aman Efendim" demiş, "Siz

kerîme-i muhteremenizi bize verdikten sonra, bizim ne haddimize, en büyük şeref bizim için" demiş. Öyleyse söyleyeyim Osman demiş, "Allah sana bir mülk verecek, üç kıtaya yayılacaksın, beş kıtaya da hükmün gidecek, yani ismin işitilecek, onun altında denizler, deryâlar, milletler, filan olacak, böyle bir devlet kuracaksın" demiş. Mâl Hatun'u vermiş, dervîşlerini de asker olarak Osman Bey'in yanına vermiş, işte Devlet-i Osmâniyye'yi kurmuşlar. Yedi yüz sene. Afrika, Asya, Avrupa, Avusturalya'ya kadar hükmü gitmiş, tâ Amerika'ya kadar hükmü gitmiş. Yedi asır, yedi yüz sene. Neden? Diyor ki işte, "Kurân'a yaptığın hürmetden dolayı Allahu Teâlâ seni bu makâma çıkardı" diyor.

Onun için Kurân-ı Kerîm okunurken konuşulmaz. Îcâb ederse, konuşmak îcâb eder ya, insanlık hâli, yavaşça söylemek lâzım. Har har har, gır gır gır gır, dır dır dır dır, zır zır zır zır konuşulmaz. Bak şunu söyleyeyim sana. Gelse buraya devlet reisi konuşmaya başlasa, sen burada konuşabilir misin? Soruyorum. Devlet reisi gelse şuraya dursa, şurada otursa, sen de burada otursan, mühim de işin olsa, konuşabilir misin?

Kimseden ses gelmeyince Efendi Hazretleri, "Söyleyin yâhû, erkekçe konuşun" buyurdular. Bunun üzerine herkes "Hayır, konuşamayız" deyince buyurdular ki: Niye konuşamıyorsun? O da senin cinsinden adam. Ne olmuş yani, eti kanı aynı insanoğlu o da bizim gibi, ne olmuş. Tabii konuşmayacaksın. Edeb meselesi. Senin âmirin, tabii edeb etmen lâzım. Bak, o bizim cinsimizden olduğu halde böyle, Allah'ın kelâmı okunurken konuşulur mu hiç! Allah konuşuyor hâfızın ağzından. Hâfız hâdis, Kurân kadîmdir. Kelâm-ı kadîm diyorsun ya. Kadîm nasıl olur da hâdisin ağzından zuhûr eder, çıkar? Cenâb-ı Hakk okur hâfızın ağzından Kurân'ı. Yaaa! Elfâzını halk eder, kelimâtını, elfâzını halk eder, Cenâb-ı Hakk okur Kurân'ı hâfızın ağzından. Bizimki tıt tır tır tır konuşuyor burada. Saymamak Kurân'ı. İşte Allah onun için zelîl etdi bizi, sefîl etdi, zelîl olduk. Çocuklarımız bizi dövdü. Kurân-ı Kerîm bu! Haa, mühim bir işin var, îcâb etdi, kimseyi rahatsız etmeden, arkadaşının kulağına yavaşça söylersin, iki kelime filan. Mühim bir şey varsa. Tramvayın kaçacak, tayyaren kaçacak, gideceksin, onu söylemek lâzım filan, iki kelime, fısıltıyla "ben gidiyorum" dersin, o kadar.

Kurân'a ne kadar hürmet edersen o kadar yükselirsin. "Efendim, şerîat kitabında biz bunu görmedik de falan filan" diyerek bana müftülük yapma. Allah'ın kelâmına bir adam ne kadar hürmet ederse, Allah onu o kadar yükseltir, bitdi! Bunun ruhsatı vardır, azîmeti vardır. Dâimâ azîmetle git. Âşıkpaşazâde târihinde diyor ki, okudum ben orada, "Bu Âl-i Osman ki bunların hasletleri takvâ idi, takvâ ile iş görürlerdi bunlar, şimdi işi dökdüler fetvâya" diyor. Âşıkpaşazâde Târihinde, Bayezid Velî'nin zamânında yazılmışdır, Fâtih'in oğlu zamânında. "Bunların

hasletleri takvâ idi, bunlar şimdi dökdüler işi fetvâya" diyor, "fetvâya dökdüler, korkarız ki Mülk-i Osmân yıkıla" diyor. Nitekim de Kanûnî'den sonra duralama devri başlıyor, ondan sonra gerileme devri, ondan sonra alçalma devri, ondan sonra çukura batma devri, böyle gidiyor. Bir türlü ı-lh. "Kitapda görmedim" diyor-san, kitâbı da senin gibi benim gibi birisi yazmışdır, eksik bırakmışdır, Kurân değil ya bu. Ne olmuş. Edeb, edeb meselesi, edeb. İslâm demek edeb demek, âdâb demek, edeb demek.

Bak şurada daha namaz kılan bir müslümanın önünden geçilmeyeceğini dahi bilmiyoruz. Ne kadar günahı var biliyor musun? O namaz kılan müslümanın ibâdeti, kırk sene devam etse, başka da yol olmasa, orada beklemekle mükel-lefsin. Yani günahının ne olduğunu bilsen geçmezsin, durursun orada. Ama namaz kılan müslüman da bilmiyor. Neden? O da ortada duruyor, halkın geçeceği yerde duruyor. O da kabak gibi ortada. Demiyor ki bir kenara durayım, bir sütrenin arkasına geçeyim. Yolun ortasına duruyor böyle. Birçok halkın önünden geçmesine sebep oluyor. Hangi birini anlatalım?

Dünya kelâmı câmide konuşulmaz. Câmiye girerken de itikâfa niyet ederek gireceksin ki o vakit dünya kelâmı konuşursan mesûl olmazsın. "Neveytü'l-itikâf" diyeceksin. Yâhud Türkçesini söyle, "İtikâfa niyet etdim" diye gir câmiye. Çünkü câmiye gelip dünyâ kelâmı konuştun mu, sevâba gireceğim derken günaha girersin. Bir de günah olur bu sefer. Tersine.

Hani herifin biri şeyhin birine demiş, "Şeyh Efendi Hazretleri, ben ne yapayım ki, cehennemden kurtulayım, cennete gideyim" demiş. "Cennete gitmek istiyorsan, sen sakın hâ câmiye gitme. İki şişe al, evine git, orada kafayı çek, otur evde" demiş. "Yat kalk, namaz da kılma, evinde otur" demiş. "Yâhu ben kime sordumsa, hepsi bana câmiye gel, cemâate git, namaz kıl, diyorlar, içki içme diyorlar. Sen bana şeytânî yol gösteriyorsun". "Yok" demiş "evlâdım, o değil. Sen iyi düşünürsen söylediğim sözün sebebinin bulacaksın" demiş. "Sen zâlim adamsın, câmiye gitdin mi ötekinin berikinin canını yakarsın" demiş. Akrep çünkü, insan sûretinde akrep, diliyle sokuyor. "Sen akrepsin" demiş. Sûretâ insan hakîkatde akrep yâhud kobra yılanı. "Senin içinde bir kobra yılanı var, câmiye gitdin mi ötekini berikini incitirsin, imamla uğraşırsın, müezzinle uğraşırsın, cemaatle uğraşırsın, kalb kırarsın. Onun için gitmezsen, evde oturursun, Allah senin şerrinden herkesi mahfûz eyler, tek başına evinde oturursan" demiş. Sonra demiş, "İki rekât da namaz kıldın mı, kendini cennette zannediyorsun, herkesi gavur zannediyorsun, kendini müslüman zannediyorsun. Onun için kafayı çek ki, hiç olmazsa, 'Eyvah, ben ne halt karıştırdım' diye biraz ağlarsın, günah işledim diye, belki Allah seni affeder, cennete girersin" demiş. "Yoksa böyle gidersen

cehenneme gidersin, felâket olur senin için " demiş. Yaaa! Herkes câmiye çağrılmaz. Dün söylüyordum da, herkes nasıl oluyor diyor bana.

Şeytan, hani bir Şeytan var ya, Şeytan, milyonlarca insanı hacca çağırmıştır o. Hocalık yapmıştır, "Hacca gelin, hacca gelin, hacca gelin, hacca gelin" diye hacca çağırmıştır. Milyonlarca insanı. Şeytan. Milyonlarca insanı sabahleyin namaza kaldırır Şeytan. Aklın ermez öyle şeylere. Sen sopayı kırık görüyorsun. Kırık değil sopa. Durgun suya sopayı sokdun mu kırık görünür o, sopa kırık değildir, senin rüyetin bozuktur.

Allahu Sübhânehû ve Teâlâ Hazretlerinin emriyle, vaktâ ki İbrâhim Peygamber, Kâbe'yi yaptı, Kâbetullah'ı...

İyi dinle! Dün akşam söyledim, bak bana sormadınız siz. Çünkü dalga geçiyorsunuz, benim konuştuğularım da bedâvaya gidiyor. Çenem duracak konuşa konuşa.

Cenâb-ı Hakk Kâbe'yi yaptıınca davet etdi, ervâha seslendi. "Gelin, beytimi tavâf edin" dedi. "Lebbeyyyyyy!" dediler. "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk!" Bunlar Allah'ın çağırdıkları şimdi. Onlar dünyaya geldiler mi, hacca giderler, haclarını yaparlar ve orada ölürler onlar, gelmezler bu tarafa. Allah davetlileri orada kalır. Arkasından İbrâhim Halîlullah çağırdı, "Gelin Beytullah'ı tavaf edin" diye. Ona da "Lebbeyk Yâ İbrâhim" dediler. Onlar da giderler Kâbetullah'a, haccederler, kötü ahlâklarını orada bırakırlar. Şeytan'a taş atıyoruz ya, yedi tâne taş. İnsanda yedi tâne kötü ahlâk var, Allah'ın sevmediği. Taş Şeytan'ın kafasına gitmez, o taşlar, o yedi ahlâkı orada terk ettiğine remizdir. Ucub, kibir, riyâ, gadab, hased, hubb-i câh, hubb-i mâl. Sonra, "Lebbeyk" dediler onlar da gitdiler hacca, yani İbrâhim Peygamber'in davetine icâbet edenler de hacca gitdiler, kötü ahlâklarını atdılar, iyi insan oldular, sâlih adam oldular, memleketlerine döndüler. Dünyanın her tarafından, yani Türkiye'ye mahsûs değil. Şeytan durur mu, o da çıktı ortaya, "Gelin Kâbe'ye!", haydaaa, milyonlarca insan Şeytan'ın davetiyle gitdi, geldiler daha bombok oldular. İsimlerini hacı koydular, adam kandırmak için, kazıklamak için. İsmi hacı koydurdu herif, hacı efendi mâşallah! Yâ hâce'l-hameyn, yâ sârike'l-cemeleyn. O da Şeytan'ın çağırdıkları. Ahlâklarını bozdular, yani gitdi oraya gitdiği gibi geldi yâhud geldi azıtdı yâhud ismini hacı koydurdu. İsmi hacı oldu onun. Şeytan'ın çağırdığıdır o. Yaaa!

Cemaatden birisi, "Bıçak gitdi, ustura geldi" deyince, Efendi Hazretleri, "Bıçak gitdi ustura geldi. Zehir geliyor, zehir. Neûzübillah. Kör testere. Yaaa!" buyurdular ve sohbetlerine şöyle devâm etdiler:

Şeytan bir velîye sabahleyin gelmiş, "Kalk, kalk, kalk namaz!" demiş. Bir de kalkmış bakmış ki, on dakîka var güneşe. Hemen yakalamış Şeytan'ı, "Gel bakayım buraya, sen beni niye kaldırdın namaza?" demiş. "Sen hayra adam çağırırmazsın. Senin beni namaza kaldırmanın altında bir domuzluk var. Söyle bakayım" demiş. "Bırakmam seni "demiş, o vakit söylemiş. "Sen uyuyup kalacaktın" demiş, sonra uyanacaktın, sonra öyle ağlayacaktın ki, nâdim olacaktın ki, 'Aaahh! Namaz vakti gitdi, eyvâh ben ne yaptım' diye ağlayacaktın. Vaktinde kıldığın namazdan o ağlayıp sızlamanla kıldığın namaz Allah'a daha sevgili olacaktı. O ecirden seni mahrûm bırakmak için kaldırdım" demiş. Allah şerrinden korusun.

Onun için böyle, iç tarafına değil, ters tarafına bakacaksın. "Aman namaz kıl, namaz kıl" der, namaz kılarken riyâ yaparsın, gösteriş yaparsın, gitdi! Şeytan'ın çağırıldığı namazdır o. Riyâ yaparsın. Mürâî. Allah'ın sevmediği şey. Mürâî. Namaz gösterirsin.

Hani demiş ki sahabeden birisi, "Yâ Resûlallah, ben namaz kılarken müşrikler gelip bakıyorlar, benim de hoşuma gidiyor" demiş, "onun için bol bol namaz kılıyorum" deyince, yaaa!, esteîzübillah, ¹⁷ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُم إِلَهٌ وَاحِدٌ ¹⁷ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا. Bu âyet nâzil olmuş. Yaaa!

Efendi Hazretleri bu sırada saatine bakarak, "Söyleyin de, unutturmayın, dün akşam, az kalsın zor gidiyorduk. Yolda top patladı. Haber verin. Sekizde kalkalım. Kırk beş dakîka kalıyor ki hepimiz yetişiriz. Sekize çeyrek var" buyurdular ve sohbetlerine kaldıkları yerden şöyle devâm etdiler:

Çünkü evvelâ gelir, söyleyelim hîlelerinden birkaç tâne. Bir kere ben bunu cemaate söyledim de, Şeytan geldi beni taşıladı. Allah'a kasem ederim, bak oruçluyum. Ok atdı benim üzerime. Bir ağacın arkasına gizlendim. Atıyor, çınnn, benim saklandığım ağaca vuruyor oklar, sırayla böyle. Evvelâ gelir, "Sen genç adamsın, senin ne işin var câmide, daha önünde uzun günler var, sonra namazını kazâ edersin, biraz dünyânın tadını çıkar, biraz dolaş, nefs-i emmârenin isteklerini, arzularını yerine getir. Dünyadan hiç zevk almayacak mısın" filan der. Ooo, sen kulak asmazsın, fenâ halde ona bozulursun, "Bana bak" dersin, "Aklını başına topla, ölüm var" dersin. "Ölüm geldiği vakit ne gence bakıyor ne ihtiyara. Ne yapıyorsun bakayım". "Canım sonra kılarırsın". "Ya ecel gelirse" dersin. Şeytan'dır bunu sana söyleyen. Bakdı oradan kandıramadı, namaz kılarırsın sen, hemen iç tarafa geçer, "Ne güzel namaz kılıyorsun, senin gibi kılan yok hiç, mâşallah, mâşallah" diyerek koltuklarını kabartıyor şimdi. Yaaa! "Sen kılıyorsun cennetliksin, kılmayanlar var, onlar cehenneme gidecek". Oradan devirir.

¹⁷ Sure-i Kehf 110

Böyle bir Ramazan günü, Hazret-i Abdülkâdir Geylânî gidiyormuş, çok sıcak hava, Bağdad tarafında, giderken yolda, kendisi geri kalmış. Abdest mi tâzeleyecekdi Hazret, yoksa namaza mı durdu. Mürîdleri önden gidiyor. Birdenbire bir emir: "Eftiruuu eyyühe'l-âşıkûn", yani "iftar edin ey âşıklar" diye bir nidâ gelmiş. Herkes kırbaya sarılmış, su içmeğe. Hazret-i Abdülkâdir arkadan koşmuş, "Dur, dur, dur! Ulan Şeytan o" demiş. "Allah cezânızı kaldırsın sizin". Dervîşler, "Ama efendim emir geldi Allah tarafından" demişler. Cenâb-ı Hakk'ın emri harfle, sadâ ile olmaz. "Hayır emir filan değil, olur mu öyle şey, Şeytân o" demiş Hazret. Hop Şeytan zâhir olmuş. "Yâ Şeyh, bu emrin şeytânî olduğunu nereden bildiniz?" demiş. Cenâb-ı Pîr Efendimiz, "Bir defa, ben üç ilim bilirim" demiş. "Birisi tevhîd ilmi, birisi fıkıh ilmi, bir de tasavvuf bilirim" demiş. "Bir defa Cenâb-ı Hakk böyle cihetden seslenmez. Sen cihetden seslendin. İkincisi bir adam ölüm hâline gelmeyince orucunu bozamaz, ne zaman ki artık ölüyor, o vakit orucunu açabilir. Baksana bunlara, hepsi aslan gibi bunların". Sofrayı çıkarsalar hepsi hücûm edecek. Ölüm hâline gelen adam sofraya da el uzatamaz.

Hastahâneye gitdim, hastahâneye götürdü Niyâzi beni. Sabahleyin erkenden. Senin kafan hasta dedi, hastahâneye gittik sabahleyin. Niyâzi götürdü hastahâneye. Bir de bakdım bir alay adam orada duruyor. Bir elinde oturak, bir elinde sidik şişesi. Ne oluyor bu? Kazurat muayenesine gelmişler, sabahın kör saatinde. Allah Allah! Sonra yukarı çıktık oturduk biraz. Doktor gelsin diye bekliyoruz. Doktor geldi, ben doktorun yanına girdim. Niyâzi de arkamdan girdi. "Bu kim?" dedi bana, dedim "Niyâzi Efendi bana hizmet edecek, ceketimi tutar benim filan". "Olmaz, o dışarı çıkacak" dedi. "O çıkamaz, ya ikimiz beraber çıkarız" dedim. "Peki ikiniz beraber çıkın öyleyse", "Eh olur çıkalım, nereye?", "Karşıda bir kadın var" dedi. "O kadına girin sorun, o size direktif verecek" dedi. Karşıya kadına gittik, o dedi, "Kan muayenesi, idrar muayenesi, kazurat muayenesi, kalb muayenesi, göz muayenesi, bilmem ne muayenesi" filan. Eyvaaah! Her yere kuyruk olmuş böyle herkes. Ama çoğu hasta değil. Sopalık hasta. "Acaba hasta mıyım" diye gidenler. Sonra, dedim "Peki idrarı nerede muayene olacağız?". "Aşağı Gurabâ" dedi. Bir de bakdım orada birini gördüm. "Yâhu ben buraya yirmi sene evvel gelmişdim, on yedi sene evvel mi ne, sen buradaydın, elinde şişeyle, gene devâm ediyor musun?", "Ediyorum", Eyvâh! "Niyâzi, arabayı tut sen bana. Tut tut tut arabayı. Haydi, yürü, dışarı. Sen devâm et oğlum" dedim.

Şimdi, Hazret-i Şeyh demiş ki, Allahu Teâlâ'nın hitâbı cihetden olmaz. İki, bu şekilde cisim olmaz. Üç, ölüm hâline gelmeyince bir adam orucunu bozamaz. Bunların hepsi sağlamlar" demiş. Şeytan, "Mâşallah, mâşallah, mâşallah! Mâşallah Efendim, ne kadar âlimsiniz, ne kadar fâdîlsınız" demiş. "Sus kâfir!"

demiş, "Beni ilmime mi mağrûr edeceksin" demiş. "İlim menfaat verseydi sana verirdi" demiş. "Cehennem ol!" demiş. Şeytan, hâib u hâsir gitmiş.

İyilik yapmaya da gelmez Şeytan'a. Çünkü herkese Fâtiha okunmaz. Meselâ bazı adam var, ben mezarlığa giderim, oraya çıkarım, "Heeeyt" diye bağırırım. "Ne bu Efendi?", Fâtiha okuyoruz, "Nasıl Fâtiha bu?", Pezevenk bundan anlar. Bir sâlih müslüman için üç İhlas bir Fâtiha okuruz, o ondan anlar. Sarhoş adam Fâtiha'dan ne anlar. Bağıracaksın ona, nâra atacaksın. Orada birisi var, Süleymânîye avlusunda, gitdiğim vakit bazen ona böyle Fâtiha okuyorum. Şevket Bey gördü, "Hocaefendi napıyorsun?" dedi. Dedim, "Fâtiha okuyorum". Utanmaz kerhanacı gelmiş oraya yatmış. İstiâze et. Eûzübillahimineşşeytânirracîm. Bismillâhirrahmânirrahîm.

Bekrî Mustafa, Samatya kilisesine gitmiş. Her resmin önünde bir mum yanıyor. Mum yakıyor hristiyanlar, malûm ya, resimlerin önüne mum yakıyorlar. Dolaşırken dolaşırken böyle işte, "Bu kim?", "Hazret-i Yakûb aleyhisselâm, ağlıyor, elinde mendili". "Ya bu kim?", "Yûsuf Peygamber, kuyudan çıkarılıyor". Peygamber resimleri var böyle. "Peki bu sakallı kim, yaşlı, beli bükülmüş", "Allah". Beyaz sakallı böyle beli bükülmüş. "Bu Îsâ Peygamber, bu Meryem, kucağında Îsâ Nebî". Kapının arkasına gelmişler, karanlık bir yerde bir resim, "Bu ne? "Şeytan", "Buna niye mum yakmıyorsunuz" demiş papaza. Papaza, "Aman efendim, bu cenâbete mum yanar mı?" demiş. Bekrî Mustafa, "Şu parayı al, bu pezevenge her gün mum yak, ben yakacağım bunun mumunu" demiş. Papaz Şeytan'ın önüne mumu yakmış. "Her gün için para vereceğim, bir ay Şeytan'a mum yakacaksın" demiş. "Nasıl ki Îsâ'ya, Mûsâ'ya yakıyorsun mumu". O gece gelmiş Şeytan, "Kalk Bekrî" demiş. "Sen kimsin be?", "Ben Şeytan'ım demiş. "Ne arıyorsun?", "Sen bana iyilik etdin yâhu, resmime mum yakdındın, bütün ay mum yakacaklar benim resmime. Şimdiye kadar bana kimse mum yakmadı böyle, sen yakdın, sana bir iyilik edeceğim ben". "Ne yapacaksın?", "Seni zengin edeceğim" demiş, "Nereden bulacaksın parayı", "Sen karışma, gel benimle beraber" demiş Şeytan, gelmişler buraya, Kapalıçarşı'ya. Şeytan çarşının üstüne bir kemend atmış, çıkmış yukarıya, demiş, "Sar beline", Bekrî sarmış, Şeytan Bekrî'yi yukarıya çekmiş. Kubbelerden atlaya atlaya bedestana gitmişler. Bedestanın penceresini açmış, altın bedestanı, cevâhir bedestanı, "Haydi aşağı in, ne kadar bulursan paraları mücevherleri al" demiş. Bekrî dört köşe olmuş, aşağı inmiş, oradan doldur buradan doldur derken, "Fırrrr, ula hırkız vaaar! Yakalayın kerhanacıyı!" filan, bekçiler koşmuşlar. "Bekrî, çek geliyorlar" demiş. Çekmiş yukarı ama, bekçi gelmiş Bekrî'nin bacağına yapışmış. Bekrî ortada böyle, "Yâhu bacağıma yapışdı bekçi bırakmıyor" diye seslenmiş Şeytan'a. "İşe yüzüne" demiş Şeytan. Bekrî işemiş, "Bırakmıyor". "Büyüğünü yap" demiş Şeytan. Büyüğünü

yaparken, suratına bir tokat, bir de gözünü açmış, karısı, "Allah cezânı versin herif! Yatağı idrarla kirletdin yetmedi, bir de şimdi gâitini yapıyorsun, gözü kor olasıca herif seni!" demesin mi! "Vay nâmuşşuz" demiş Bekri, oradan kalktığı gibi, doğru kiliseye, "Söndür pezevengin mumunu!" demiş.

Efendi Hazretleri hikâyeyi bitirince, hâfız efendilerden birine dönüp, "Ve'l-asri'yi oku, sonra kalkalım" buyurdular. O hâfız efendi Sûre-i Asr'ı okuduktan sonra da, şu duâ ile sohbeti hitâm verdiler:

Afv-ı taksîrât, mahv-ı seyyiât, husûl-i murâdât, def-i beliyyât, kabûl-i hâcât, kabûl-i duâ, kabûl-i niyâz, hayırlar fethi için, şerler defi için, rızâen lillah ve rızâyı Resûlillah, âşıklara vuslat, el-Fâtîha!

13 Haziran 1983

Yok canım, cehennemde ateş filan yok, korkma, herkes ateşini buradan götürüyor oğlum, sen ne korkuyorsun. Hem okuyorsun,

*Altında gayyâ vardır içi nâr ile pürdür
Varıp ol gölgelikde bir dem yatasım gelir*

diyorsun, hem de korkuyorsun cehennemde ateş var diye. Cehennemde ateş olmaz. Cehennemin ateşini herkes buradan götürür cehenneme.

Behlûl-i Dâna'yı görmüş Hârûn Reşîd, Abbâsîlerin en büyük halîfesi, Behlûl-i Dâna da büyük velîlerden. "Behlûl nereden geliyorsun?" demiş, "Cehennemden" demiş. "Niye gitdin?". "Ateş almaya gitdim". "Ne oldu?". "Bulamadım" demiş. "Allah Allah! Cehennemde ateş olur". "Ben de öyle biliyordum, gitdim oraya, cehennemin mâlikine sordum, dedi ki, 'Burada ateş yokdur, herkes dünyâdan ateşiyle buraya gelir' dedi".

Şimdi eğer aynı ateş, aynı harâret olsa, bir yumurta çalanla, yüz milyon çalan bir midir, aynı ateşe girsinler. Allah'ın adâletine muhâlifdir o. Bir yumurta çalan, bir yumurta kadar ateş götürecektir. Yüz milyon çalan yüz milyonluk ateş götürür. Onun için ateşini buradan götürürsün. ¹⁸ "تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ", ister hayır ister şer, ¹⁹ "تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ", burada ne yaparsan Allah indinde onu bulacaksın. Onun için cehennemde ateş mateş yok. Oradaki bulunan ateş, cehennem ehliyle, ateş taşları beraber yanacaklar. Okudu ya bugün hocaefendi, ²⁰ "فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا",

¹⁸ Sure-i Bakara 110

¹⁹ Sure-i Bakara 110

²⁰ Sure-i Bakara 24

فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ²¹ أَعَدَّتْ , onun közleri oraya giren kâfirlerle taşlardır, لِلْكَافِرِينَ , kâfirlere hazırlandı".

Şeytan bugün bağılıymış sözde, hadîsde öyle söylüyor Ebû Hureyre. Halbuki hep kavga bugün çıkıyor. Neresi bağlı anlamadım. "Şeytan bağlanır demirlere" diyor, Ramazan'ın birinci günü, tâ sonuna kadar. Halbuki cömbelek atıyor Şeytan burada. Git de bak, oruç kafayla neler yapıyor insanlar.

Merhûm peder, "Peki nedir bu hadîs-i şerîfin hikmeti" diye sorunca, Efendi Hazretleri tebessüm ederek buyurdular ki, "Ne bileyim ben, onu sen düşün. Ben o kadar söylerim size". Efendi Hazretleri zaman zaman bu gibi meseleleri ortaya atar, dinleyenleri tefekküre sevk ederlerdi. Efendi Hazretleri aynı meseleyi tefekküre medâr olsun diye sözlerine şöyle devâm etdiler:

Hacda da öyle herkes Şeytan'ı taşıyor, millet birbirini taşıyor. Orada hacda herkes birbirini eziyor, öldürüyor. Şeytan gülüyor orada taşlanırken, çıkıyor o taşın tepesine. Ben gördüm, çıkmış o taşın üstüne hacda, gülüyor. Hacılar birbirlerini taşıyorlar. Kiminin kafasına taş geliyor, kiminin kafası patlıyor filan, Şeytan'ı taşılayacağım derken. Birisi, "Kimi tokyo, kimi terlik yiyor kafasına" deyince, "O bir şey değil, tokyo gene iyi, tokyo, mokyö filan, böyle böyle taş atıyorlar, müslümanların kafasına geliyor" buyurdular. Birisi, "Lazın biri silah atmış" deyince, buyurdular ki, "İşitdik. Laz olduğunu bilmiyorum da Arnavud olduğunu biliyorum ben. Endaht etmiş orada Şeytan'a. Niye böyle yapıyorsun demişler. 'Öldüreyim de kimseyi bir daha buraya çağırmasın, anamız ağladı sıcakdan' demiş. Sopa vuranlar, ayakkabı vuranlar, onlar hoş. O semboldür o, böyle ufacık fasulye kadar taş alacak eline yâhud nohut kadar filan, şu vaziyet atacak oraya. (Taşın nasıl atılacağını fiske yaparak mübârek elleriyle gösteriyorlar). Böyle böyle kaldırım taşlarını atıyorlar, ibâdullahdan kaç kişinin kafası patladı. 'Niye atıyorsun?' dedim, 'Kafası olsa önde durmazdı' dedi arkadaki.

Merhûm peder, "Peki Efendiciğim bunun hikmeti ne, neden bağlanıyor?" diye sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki,

Ne bileyim ben nasıl bağlanıyor, git kendin gör, sor. Bağlanıyormuş Şeytan, tâ Bayram gününe kadar, Bayram günü açıyorlar, serbest ondan sonra. Halbuki şimdi cömbelek atıyor cömbelek! Ooo câmide ne kavgalar var câmide! Hâfızlar birbirlerine giriyorlar evvelâ, sen evvel okuyacaksın, ben sonra okuyacağım diye. Oradan başlıyor iş.

Halbuki zavallı Şeytan, bütün kötülükleri millet ondan bilir. Halbuki kaç kişiyi namaza kaldırmışdır sabahleyin, kaç kişiyi câmiye göndermiştir. Binlerce, on

²¹ Sure-i Bakara 24

binlerce, yüz binlerce adamı hacca göndermiştir Şeytan. Hiç kimse bilmez Şeytan'ı, hakkını yerler. Yüz binlerce adamı hacca göndermiştir Şeytan. Milyonlarca insanı namaza kaldırmıştır, milyonlarca adamı hacca göndermiştir. Şeytan, Şeytan, bildiğimiz Şeytan! İşte diyoruz ya, "eûzü", ben sığınırım, "billahi", Allah'a, neden, "mine's-şeytânî", Şeytan'dan, öyle Şeytan ki, "er-racîm", rahmet-den tard olunmuş. O Şeytan işte milyonlarca insanı hacca göndermiştir. Milyonlarca adamı sabahleyin namaza kaldırmıştır. İçkiye götürdüğü gibi adamı namaza da götürür Şeytan.

Birisi, "O nasıl oluyor efendim?" diye sorunca, "Nasıl olmasın, böyle oluyor işte" buyurdular. Adamcağız, "Anlamadım da" deyince, "Anlamadığın iyi zâten, anlasak felâket olur o. Anlamadan böyle gideceğiz biz âhirete" diyerek zarîf bir nükte ile irşâd buyurdular ve sözlerine şöyle devâm etdiler:

Şeytan adamı hacca gönderir, hoca yapar, ooooo, ne büyük adamdır o! Ne büyük adamdır! Görmüyor musun, Allahu Teâlâ Hazretleri, kendi ismiyle onun ismini zikrediyor. Nerede Allah varsa, orada Şeytan vardır. "Eûzü billahi". "Eûzü", ben sığınırım, "billahi", Allah'a, "mine's-şeytânî", Şeytan'dan. Bak, nerede Allah'ın ismi zikrolunuyor, Şeytan'ın ismi orada zikrolunuyor. Sen Şeytan'ı anlasan! Şeytan'da büyük sır vardır.

Yezîdîler var ya, şeytânîler, şarkda, Beytüşşebab'ın civârında. Onlar Şeytan'a taparlar, abede-i şeyâtîn. Bir tânesi bana geldi, konuştuk. "Siz Allah'a tapın, bize Şeytan'a, bakalım hangimiz kazanacağız" dedi bana. "Sen haklısın, sen haklısın" dedim ben. Neden? "Siz çoksunuz" dedim, "biz azız". ²² وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ "الشَّكُورُ" çünkü. Biz az, onlar çok. Herkes şeytânî. Kalabalık onlar. Allahu Teâlâ, bize gelince, ²³ وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ "diyor. "Kullarımdan pek cüzî adam benim ni-metime şükreder, belâma sabreder" diyor.

Onlar Şeytan'a Melek-i Tâvus derler. Melek-i Tâvus. Şeytan'ı Allah olarak kabûl ederler, Yezîdîler. Çünkü diyorlar ki, Allah Celle Celâluhû Hazretleri, yani bizim tapdığımız, ibâdet ettiğimiz, mabûd-i hak olan Allahu Zü'l-Celâl Hazretleri, o diyorlar, hep hayır yapar diyorlar, şer yapmaz diyorlar. Muhteremdir, mübârekdir, büyükdür, hep hayır yapar. Şerrin hâlıkı Şeytan'dır diyorlar. Öyleyse biz şerrin hâlıkına tapalım, bizi fenâlığa götürmesin diyorlar, onlar Şeytan'a tapıyorlar, Melek-i Tâvus'a. Onların hocalarına köçek derler, kel köçek var ya, işte oradan kinâyedir o kel köçek. Musul tarafındadır bunların yerleri. Ekserisi ekraddandır, kürdlerdendir ekserisi.

²² Sure-i Sebe' 13

²³ Sure-i Sebe' 13

Efendime söyleyeyim, sonra kendi felsefeleri var, okudum ben felsefelerini onların, okudum bendeniz. Nasıl ki bir mumdan diyor, ama çok mühim, enteresan yani, gülme, bir mumdan yirmi mum yandığı gibi, Allah da böyle kendi gibi yirmi tâne Allah yartdabilir diyor, kâdir diyor.

Allah kendi gibi Allah yaratabilir mi yaratamaz mı? Soru. Sor müftüye! Haydi! Haydi! Yaa öyle kolay kolay yat kalk aşağı yukarı. Yaratır mı? "ve hüve alâ külli şeyin kadîr". Yaratır mı? Yok ki hoca soralım. Adam bulamıyoruz konuşmaya.

Yaaa, "Yirmi tâne Allah yaratır" diyor. "Onun için" diyor, "Yezid'i Allah yaptı" diyor, "Yezid, iki taraftan kuvvet buldu" diyor. "Muaviyeti'bnî Ebî Süfyân" diyor "Resûl-i Ekrem'in berberiydi" diyor, "Peygamber'i tıraş ederken kafasını kesdi, başını kanatdı, aman kanı yere damlamasın diye, emdi, emince nûr-ı nübüvveti yutdu, yutunca da Yezid'den çıktı o" diyor. "Yezid hem peygamberdir, hem Allah'dır" diyor. Yezid için, meşhûr Yezid için. Hazret-i Hüseyin'i şehîd eden Yezid. Bize, sünñlere Hüseyinî derler onlar. Bir Hüseyinîyi öldürürlerse doğru cennete giderler.

Onun için Hazret-i Ali kerremallahu vecheh buyurmuş, "üstür zehebeke ve zehâbeke ve mezhebeke". "Üç şeyini gizle" demiş, "mezhebini, paranı, gideceğin yolu" gizle demiş. Her yerde, herkese değil tabii bu. Umûmî bir kâide ama herkes için değil. Meselâ gitdin bir memlekete, hemen kalkma namaz kılmaya filan, lüzum yok softalığa, sofuluğa, otur yerinde. Halk namaz kılıyorlarsa, kalk sen de kıl beraber. Kılmıyorlarsa onlar yatdıktan sonra kıları sen kendi başına. Bakarsın bazı memleket var ki namaz kılan adama düşmandır. En büyük düşmanı, namaz kılan adamdır herifin. Oruç tutan adam, en büyük düşmanıdır onun. Yaaa, öyle insanlar var, öyle mezhebler var dünya yüzünde. Hepsinin ismi de bakıyorsun Hüseyin, Ahmed, Mehmed, Ali, şu, bu.

Şefik Efendi vardı, Seyyid Şefik Efendi, rahmetullahi aleyh, "Medreseden gidiyorum" diyor, "bir yerde kaldık misafir" diyor, "başımda sarık var, medreseden çıktığım için" diyor. "Geldi bana soru sordu" diyor, "minâreyi kim salladı, karıncayı kim nalladı, eşeği kim sünnet eyledi? Haydi bakalım, çık işin içinden, tut kelin perçeminden. Durdum" diyor. Minâreyi kim salladı, karıncayı kim nalladı, eşeği kim sünnet eyledi?

Eşek sünnetlidir çünkü, sünnetsiz değil. Maşallah! Cimâda birinci sırayı alıyor-muş eşek, birinci sırada. Onun için eşeğin kulağına gider dermiş ki Şeytan, "Hiç dişi eşek kalmadı" dermiş, "aaaa aaaa aaaa aaaa", ağlıyor eşek. Sonra gene gider kulağına, "Bir tâne kaldı" dermiş, "eh eh eh eh eh eh", gülüyor bu sefer. Birinciliği alıyor orada.

"Karıncayı kim nalladı, minâreyi kim salladı, eşeği kim sünnet eyledi? Kaldım" diyor. Hemen yanındaki adam, zekîymiş yanındaki adam, demiş, "O daha yeni" demiş, "mübtedî daha, sonra öğrenecek öyle şeyleri". "Tuzlayacaklar beni" diyor. "Yanımdaki adam da" diyor "babam tayin etmiş, benim muhâfızım yani".

Eski devirde, genç çocukların yanına uzakdan gelirken muhâfız tayîn ederlerdi. Muhâfızsız gidilmez. Her yere öyle. Şimdi de insanın muhâfızı Allah olmalı. On-
dan gayrisi yalandır ya.

Benim sevdiğim bir hocaefendi vardı o anlattı. Onu da söyleyelim, bu akşam böyle geçsin. Alasonyalı Cemal Efendi, benim hocamdır aynı zamanda, bana icâzet vermiştir. "Alasonya'ya buradan gitmek için" diyor, "buradan vapura biniyoruz, Selânik'e çıkıyoruz. Selânik'de atlar geliyor, otomobil filan yok, ata biniyoruz ve Alasonya'ya gidiyoruz". Selânik o vakit bizim. "Böyle gidip geliyoruz" diyor, "bir de yanımda Hasan Ağa var" diyor, "dev gibi bir adam, babamın tayîn ettiği muhâfız. Yolda gavur köyleri var" diyor, "Rum köyleri var" diyor, Yunanistan'da.

Halbuki Selânik, kim var Selânik'li var mı içinde? Var var içimizde, Abdullah'ın babası, Selânik, İstanbul'un anahtarıdır. Selânik'i alırsa kâfir, İstanbul'u alır. Rumeli'nin de anahtarı Belgrad'dır. Belgrad'ı kâfir alırsa eğer, Rumeli'yi alır. Belgrad'ı aldılar, Rumeli'yi aldılar. Sonra Selânik'i aldılar, Selânik İstanbul'un anahtarıdır. Daha düne kadar bizdeydi yani.

"Gidip geliyoruz böyle" diyor, "Hasan Ağa namaz kılmıyor. O kadar Hasan Ağa'ya 'Yâhu namaz kıl kardeşim, sen müslüman adamsın, senin babanı da tanıyoruz biz' dedimse de dinlemiyor, 'Benim kalbim temiz'. Var ya böyle adamlar, "namaz kıl" diyorsun, "benim kalbim temiz" diyor. "Aldırma hoca sen işine bak, sen başkalarını irşâd et filan diyor, böyle gidip geliyoruz" diyor. "Bir seferimizde, ama senelerce geçti böyle" diyor. Geliyor İstanbul'da tahsîl ediyor, okuyor, tatil oluyor, memleketine gidiyor, böyle yani. Sonra tekrar medreseler açılıyor, tekrar geliyor İstanbul'a böyle. Efendime söyleyeyim, "Bir seferde geliyorduk" diyor, "Alasonya'dan geliyorduk. Bir papazın evinde misâfir kaldık" diyor. "Rum papazlarından bir papazın evinde misâfir kaldık" diyor. "Tabii ben kalkdım namaz kılmaya, papaz efendi bize hürmet ediyor, su getirdi, ibrik verdi, filan filan, ben abdest aldım" diyor. "O kadar söyledim Hasan Ağa'ya namaz kıl diye. Döndü Hasan Ağa'ya dedi ki papaz, 'sen ne milletsin?' demiş. 'Türküm' demiş. 'Dînin ne?'. 'Müslümanın elhamdülillah'. 'Molla efendi namaz kılıyor, sen niye kılmıyorsun?' demiş papaz. 'Benim kalbim temiz' demiş. 'Senin ismin ne baka-yım?'. 'Hasan'. 'Haaa' demiş papaz, 'ha sen ha ben' demiş, 'namaz kılmadıktan sonra' demiş. 'Ha sen ha ben'. Sabahleyin bir de bakdım" diyor, "bizim Hasan

Ağa kalkmış abdest alıyor" diyor. "Dilimde tüy bitdi namaz kıl diye, ka sefer söyledik dinlemedi, papaz bir sözle ir  d etdi bizim Hasan Aa'yı, ondan sonra secdeye ba ını koydu Hasan Aa" diyor. "M r şidi papazdır Hasan Aa'nın".

Bazen insanın m r şidi  eytan da olabilir. Oraya getirelim biz şimdi i i.

Sofunun biri, bakmış karşı köyde bir kavim, sakız aacına tapıyorlarmı . Sofu, "Ulan bugün ben ne i  yapayım, ne i  yapayım, gideyim  u Allah'a  irk ko duk-ları sakız aacını keseyim" demiş.

Türkiye'de var böyle aaca tapan. Bir kısmı am aacına tapıyor, bir kısmı ferce tapıyor, kadın fercine. Evet. Kadın fercine tapanlar, am aacına tapanlardan ok. Hemen hemen d ny n n yüzde doksan be i kadın fercine tapar.

Birileri Efendi Hazretlerinden sözüne karşı üstüste "esta firullah, esta firullah" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Hâlâ esta firullah diyor orada o. El h let  h zih  dünyâda ka milyar insan var? Ka? Be  milyar mı? Belki ierisinde Allah'a ibâdet eden, tâat eden, Allah'a ta-pan, bir milyon, iki milyon adam varsa vardır. Gerisi hepsi kimi ferce tapar, kimi zekere tapar, kimi paraya tapar. Sen benim sözümü kulak arkası etme. Allah Allah. Herif namaza duruyor, namazın ierisinde akı parada. İki kibleli adamdır o. Y n  kibleye kalbi parada. Halbuki  yle olmayacak.

Türkiye'de var, bir alay var, ama tapan, am aacına tapan var, ferce tapan var, zekere tapan var, zekere. Göstereyim istersen, inanmazsan, götüreyim is-tersen, Antalya'da müzede var, resmi duruyor, bereket tanrısı diyor. Gördük biz. Bereket tanrısı. Ne kadar para veriyor görsen, bulayım diye onu. Bildiğin gibi değil.

Sonra gitmiş. Omuzunda baltası, altında merkebi yolda giderken, karşısına bir adam ıkmı , "Dur! Nereye gidiyorsun, böyle baltalı maltalı filan?" diye sormuş. " u kar ıda bir kavim var, Allah'a  irk ko uyorlar, m  rik, sakız aacına tapıyor-lar, taabbüd ediyorlar, o aacı keseceğim ben, onların ilâh dediğini keseceğim ve yakacağım onu, parayla satacağım, görsün pezevenkler, Allah mı değil mi" demiş sof . "Sen onu yapamazsın" demiş o adam. "Aaa niye yapamıyor mu- um? Balta var bende" demiş sof . "Sende balta var ama ben seni bırakmam, müsaade etmem" demiş o adam. Sof  "Sen kimsin ulan!" diye ıkışınca, "Ben  eytanım" demiş. "Hangi  eytan?". "Hani Cenâb-ı Hakk buyurdu ya, ²⁴وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَل  كَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ", ha i te illâ ibl s var ya illâ iblis, i te ben o, bende-niz". Sof  fenâ halde sinirlenmi , "Ne sen mi, seni anasını sattığımı" deyip

²⁴ Sure-i Bakara 34

hayvanından aşağı atlamış, yakaladığı gibi Şeytan'ı yere çalmış, vurmuş, gırtlığına baltayı dayamış. Şeytan demiş ki, "Hiç boşuna uğraşma, sen beni öldüremezsin. Çünkü Cenâb-ı Hakk, yerin göğün sâhibi, bilinen ve bilinmeyen âlemlerin mâliki, hallâkı olan Hazret-i Allah bana ilâ yevmü'l-hıyn, hıyne kadar yani kıyâmet gününe kadar bana müsâade etdi. Sen beni öldüremezsin. Sonra ondan da vazgeç sen" demiş. Hâlâ dediğini diyor altdan o. İnadçı köpek. "Kesme onu". "Niye kesmeyeyim?". "Yâhu sen kesme, nene lâzım. Bırak canım, senden doğru adam kalmadı mı? Allah dileseydi onları helâk etmez miydi?". "Ederdi". "E öyleyse sana mı kaldı helâk meselesi? Sen Allah'dan daha mı kuvvetlisin? Ne işin var baltayla, satırla dolaşıyorsun. Bırak, pezevenk tapsın ağacına, karışma, sen kendine bak, kendini düzelt bakalım" filan demiş Şeytan. "Allah Allah fesühânallah! Gideceğim" demiş sofı. "Sen gidemezsin, beni de öldüremezsin kıyâmet gününe kadar, ben sana bilirim sonra ne yapacağımı. Gel seninle bir pazarlık yapalım" demiş Şeytan. "Sen günde kaç para kazanıyorsun?". Sofuya soruyor şimdi Şeytan. Para meselesi ortaya çıkınca, sofı durmuş. Allah ile arasına perde girmiş.

Çok mühimdir para meselesi. Hazret-i İbn Arabî, ayağıyla vurmuş yere böyle, demiş, "Tapdığınız ilâh buradadır" demiş. Sonra Hazret-i Şeyh'i katletmişler. Ve kendisi buyurmuş, "İzâ dehale's-sîni ile's-şîn zahare kabri Muhyiddîn" demiş. "Sin Şin'a girdiği vakitte Muhyiddîn'in kabri zâhir olur" demiş. Sonra Sultan Selim Hân Şam'a gidince, demiş ki, "Hazret-i Şeyh'i nerede katletdiler?". "İşte burada" demişler, göstermişler. "Nerede vurdu ayağını yere? Sizin tapdığınız ilâh benim ayağımın altındadır dedi ve vurdu". "Burası" demişler. "Kazın orasını". Kazmışlar, defîne çıkmış. Şamlılar paraya tapıyorlar çünkü, Allah'a değil, onu söylüyor o. Para meselesi çok mühim. Aman Allah, ne put o, biliyor musun?".

Râbia-i Adeviyye hızlı hızlı giderken, Hasan-i Basrî rahimehullah sormuş, "Yâ Râbia, nedir o gidişin hızlı hızlı? Elinde ne var bakayım senin? İki elinde böyle tutmuşsun". "İplik eğirdim satdım, iki kuruşa, bir kuruşunu bu elime aldım, bir kuruşunu bu elime aldım" demiş. "Canım sen o iki kuruşu iki elinde ayrı ayrı niye tutuyorsun, ikisini bir araya getir, tut, bir eline de tesbih al, Allah'ı tesbîh et" deyince, "Âh onun ikisi bir araya gelirse, adamın başına ne iş açarlar, ne iş açarlar!" demiş.

Hele bir de Allah muhabbet verirse paraya. ²⁵ "الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ * وَيْلٌ لِّلْ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ", sayıyor mütemâdiyen, şıkır, şıkır, şıkır. Veremiyor kimseye, şıkır, şıkır, şıkır sayıyor. Gece sabaha kadar, şıkır, şıkır, şıkır, veremiyor kimseye, şıkır, şıkır, şıkır. Sabaha kadar. Yatıyor, parasını rüyâda görüyor, çalmışlar, mâliye el koymuş

²⁵ Sure-i Hümeze 1-2

filan. Hiç uykusu yok, gece de rahatı yok. Neûzübillahi teâlâ. Onun için "el-müflisü fî emânillah". Nene lâzım senin.

"Peki ne olacak?" demiş sofı. Ama sofı Şeytan'ın üstünde duruyor. "Ne olacak?". "Kaç para kazanıyorsun?". O gün aldığı parayı bugüne göre tesbit edelim şimdi. Meselâ, "Yirmi lira, yirmi beş lira, bilemedin elli lira kazanıyorum ben" demiş sofı. "Günde elli lirayla ne alabilirsin sen, Allah cezânı vermesin senin. Simitle doyamazsın, simidin tânesi yirmi lira. Üzerinde de susamı yok. Yirmi liraya simit satıyorlar, üzerinde susamı yok. Susamını almışlar. "Şimdi sen bu işden vazgeç, ben sana her gün iki altın lira vereceğim". Altın ne yapıyor biliyor musun? Yirmi beşden elli bin. Sofı bir durmuş böyle, "Bir daha söyle" demiş. "Sen günde elli lira kazanıyorsun, elli lirayla, simitle çoluk çocuk besleyemezsin. Sende güç kuvvet de yokdur, yarın ihtiyarlayacaksın, üç beş kuruş bir yerde olmazsa sürünürsün sonra, sürüm sürüm. Gözün kör olasıca! Onun için elli lirayla geçinemezsin, ben sana iki altın vereceğim günde, her gün iki altın. Ne yapar bugünkü parayla biliyor musun sofı efendi?", "Ne yapar?", "Yirmi beşden elli bin lira. Yersin, içersin, yatarsın, tesbîh edersin, namaz kıalarsın, alnın secdede çürür, Allah sana iki kanat takar, sırat köprüsünden uçarsın karşı tarafa doğru. Sen bırak böyle şeylerle uğraşma, böyle ağaç mağaç kesmekle, nene lâzım". "Ulan yalan söylüyorsun" demiş Şeytan'a. "Yalan söylemiyorum" demiş Şeytan, yemîn etmiş, "Vallahi getiririm" demiş, "altın ne olmuş benim için. Ben bu altın çıkalıdan beri milletin anasını ağlatdım" demiş Şeytan. "Ben bu altın çıkalıdan beri milletin anasını ağlatdım, çok adamın dînini, îmânını, ırzını, nâmûsunu aldım" demiş. "Altın yâhud para için çok adamın ırzını, iffetini, nâmûsunu aldım". "Söz?", "Söz". "Yâhu hiç aklın yok senin!" demiş Şeytan, "Ben de seni akıllı bir adam zannediyorum sana iki altın veriyorum. Eğer bu parayı ben sana getirmezsem, balta senin omuzunda, döner gelir ağacı kesersin" demiş, "daha ötesi yok ki bunun. Allah Allah! Yalan söylüyor diye bana iftira ediyorsun". "Peki öyleyse, söz, söz".

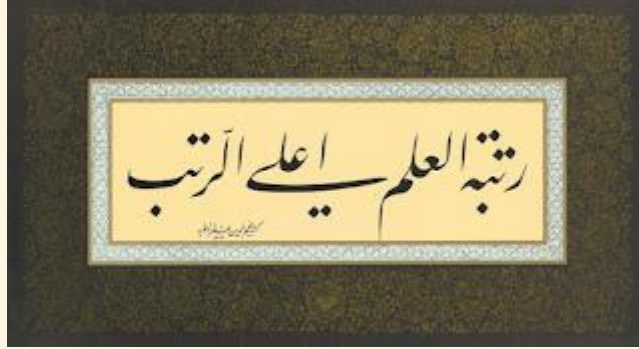
Dönmüşler. Sabahleyin sofı kaldırmış yatağı, iki tane altın çil çil duruyor. Yep-yeni, şıkır şıkır böyle. "Aman ne güzel, aman ne güzel" filan.

Ben para sayıyorum dükkânda, bizim Kamyon Hasan karşıdan böyle yapıyor, (iki eliyle gel gel hareketi yapıyor) paraları çağırıyor. (Gülüşmeler)

"Ulan vay köpoğlu, yalan söyler bu ama nasıl oldu bu" demiş ve hemen aklına ne geldiyse aldırılmış evine. Bacı sultanla su kaynatmışlar evvela, gusûl abdesti alalım diye, yemek yiyeceğiz diye. Ondan sonra yemeğe oturmuşlar, kendilerine bir ziyâfet çekmişler. Sabahleyin sofı, yatağı kaldırmış, yok, yastığı kaldırmış yok, yerdeki hasırı kaldırmış, yok, tahtayı sökmüş, yok, "vay anasını satayım,

keseyim de görsün pezevenk" diyerek baltayı kapmış giderken gene Şeytan karşılaşmış. "Ulan hiç konuşma! Yalancı pezevenk! Hani her gün iki altın verecekdin" demiş, bir atlamış Şeytan'ın üzerine. Atlamış ama, kayaya çarpmış bu sefer. Sofu kış üstü yıkılmış. Şeytan o eski Şeytan değil, eskiden arpa kadar, saman kadar geliyormuş, bu sefer Şeytan kuvvetli, sofu saman kadar kalmış. Hemen sofunun üzerine düşmüş Şeytan. "Ulan senin îmânını alayım mı şimdi" demiş, "îmânını alayım mı, hee!". Sofu demiş ki, "Aman vazgeçdim, ne para istiyorum, ne çam ağacını keseceğim, sana bir soru soracağım. Bu sorunun cevâbını verirsen buradan kalkıp ayrılalım gidelim". "Nedir o?". "Evvelsi günü ben seni yere bir saman çöpü gibi vurdum, gırtlığına baltayı dayadım, sen beni parayla kandırdın filan. Bugün ise sen beni aynı duruma düşürdün. Ben saman çöpü gibiyim, sen bir kaya gibi geldin. Nedir bunun sırrı?". "Senin hiç aklın yok mu?" demiş Şeytan, "sen iki gün evvel buraya gelirken, Allah için geliyordun, senin karşına bir şeytan değil, milyonlarca şeytan çıksa, hepsi de böyle mağlûb olurdu. Şimdi senin bu gelişin Allah için değil ki, para için. Parayı alsaydın gelmeyecekdin. Onun için sen bu hâle düşdün, sen şeytanlaştın" demiş.

14 Haziran 1983

Hazret-i İmâm-ı Yûsuf, biliyorsunuz, İmâm-ı Azam'ın talebesidir, müctehiddir. İmâm-ı Muhammed'de onun talebesi, İmâm-ı Züfer de Hazret-i İmâm-ı Azam'ın talebesidir. İki imam biraraya gelirse, İmam-ı Azam'ın kavli ikinci kalır yani o kadar iyi yetiştirmiş onları.

Fukarâ çocuğuymuş, annesi onu boyacı yanına vermiş, kassar yanına vermiş. Vazîfesine gidip gelirken, İmâm-ı Azam'ın dersine takılırmış. Meraklı, İmâm-ı Azam'ın dersine takılıyor, oturmuş oraya, işe gitmezmiş, kalırmış orada, dersde. Kaçak değil ama o, aşk ile bağlı derse. Bir gün, beş gün, sonra gitmiş kassar eve, demiş İmâm-ı Yûsuf'un annesine, "Bu çocuk niye gelmiyor, nerde kalıyor, sen mi oyalıyorsun bunu, gelmiyor dükkâna" demiş. Annesi sormuş, "Nerdeydin sen?". "İşte bir hocaefendi var" demiş, "bir âlim, ders veriyor, onun dersini dinliyorum". "Kimmiş o âlim bakalım?". "İmâm-ı Azam". "Gel bakayım benimle beraber", kolundan tutmuş, gelmiş İmâm-ı Azam'a, söylemediğini bırakmamış. "Çocuğun kafasını çaldın. Biz fukarâyız, o çalışacak, ben yiyecem. O sanat öğrenecek, sen burada onu meşgûl ediyorsun, göndermiyorsun. Vazîfe-den atacaklar, işini kaybedecek" filan. İmâm-ı Azam rahimehullah hiç kızmamış. Demiş ki, "Bırak bu çocuğu bana, okutayım ben bu çocuğu, zamânın halîfesiyle otursun fıstık yağıyla helva yesin bu" demiş. "Bu kadar zekî bu çocuk, bırak sen onu". Kadın kızmış, "Fıstık da senin olsun, helva da senin olsun, tencerede senin olsun". Kadın dinler mi, kadın milleti.

Hocanın birisi, vaaz esnâsında "Kadınlar yarım îmânlıdır" demiş. Şeyhülislâmın karısı orada oturuyormuş. Gitmiş kocasına demiş ki, "Filanca câmide bir hocaefendi vaaz ediyor, kadınlar yarım îmânlıdır dedi" demiş, "o herifin sarığını al boynuna dola" demiş. "Sen belki yanlış anlamışsındır hanım, herşeyi doğru duymaz ki insan, bazen yanlış anlar. Çağırılım hocaefendi". Çağdırtmışlar. "Sen dün kadınlar yarım îmânlı demişsin". "Ha ha" demiş, "hiç yokdur ama orada edeben öyle söyledim ben yarım îmânlı diye" demiş. "Ne söylüyorsun! Nasıl isbât edersin?". "Gâyet basit. Bu akşam eve git, de ki pâdişah emretti, kadın

nufûsu çok erkek nüfûsu azmış memleketde, uzatmayayım ben lafı, kadın nufûsu çok erkek nufûsu azmış, mâdem ki şerîatda iki, üç, dört evlenme vardır, her erkek dört tâne alacak, mecbûren. Böyle fetvâ çıkaracaksın. Bakalım ne diyecek" demiş, "yarın görüşelim". Şeyhülislâm gitmiş, "Yâhu nasıl iş" filan. "Hayrola?". "Pâdişah bugün irâde etdi" demiş, "bir irâde geldi, kadın nufûsu çok, erkek nufûsu azmış, her erkek dört kadın alacak. Şimdi ben senin üzerine nasıl kadın alırım, dört tâne". "Kim diyor?". "Şerîatımızda var". "Öyle şerîat ben tanımıyorum" demiş. Der demez, şeyhülislâm yapışdırmış, uzun daha, ben kısa kesdim hikâyeyi, sobalık yapıyoruz, demiş ki, "Ulan hoca gene edebliymiş, yarım îmânlı demiş, sen gavur oğlu gavursun ulan" demiş. Kadın kızdı mı dinlemez.

Efendimiz anlatıyormuş da sallallahu aleyhi vesellem, "Çocuklarınızı öldürmeyin, zinâ etmeyin" derken, Buhârî-i Şerîf'de var, bir tânesi, isim söylemeyeceğim, bir tânesi demiş ki, "Yâ Resûlallah, hurre kadın zinâ eder mi?" demiş, "hurre kadın zinâ etmez, köleler yapar o işi" demiş, câriyeler filan. "Çocuklarınızı öldürmeyeceksiniz" deyince, "çocuklarımızı Bedir'de sen öldürdün" demiş. Peygamberimize! "Bizim çocuklarımızı Bedir'de sen öldürdün" demiş. Yaaa! Resûl-i Ekrem'e.

Neyse, velhâsıl Yûsuf işe gitmemiş, kaçmış. En sonunda kadın, "Allah belânı versin" demiş, "Al, çocuk senin olsun" demiş, almış çocuğu vermiş İmâm-ı Azam'a. Artık derse devâm ediyor filan. İş yolunda gidip geliyor filan filan filan.

Bir adam gelmiş, şikâyet etmiş İmâm-ı Azam'a. Şimdi İmâm-ı Azam Efendimizin kerâmâtından bu. Söylemeden geçmeyelim değil mi, kerâmâtını, muhterem zât.

Ramazan'da altmış bir hatim indirirmiş İmâm-ı Azam, Ramazan'da. Altmış bir hatim. Otuz hatim gündüz okurmuş, otuz hatim de gece, bir hatim de her gece terâvihde, altmış bir hatim. Yedi saatde okunuyor Kurân-ı Kerîm. İmâm-ı Azam öyle yapıyormuş, otuz hatim gündüz, otuz hatim gece, bir hatim de otuz terâvihde yani her akşam bir cüz. Şimdi jet imama gidiyorlar. Neyse.

Adamın birisi gelmiş İmâm-ı Azam'a, kerâmâtından, demiş "Yâ İmâm, ben her sene zekât veriyorum, bana zekât vermek vâcib, fakat hep nâ-ehle gidiyor" demiş. "Nâ-ehle veriyorum" demiş. "Sonra bakıyorum ki o adam o parayı fuhşiyâyta filan harcıyor, görüyorum, üzülüyorum. Ne yapayım ben?" demiş. "Yarın sabahleyin evden çık, karşına kim çıkarsa zekâtını ona ver" demiş Ertesi sabahleyin adam evden dışarı çıkmış, bakmış bir molla gidiyor. Kolunun altında bir şey var böyle, molla gidiyor. "Molla buraya bak" demiş. "Ne var senin kolunun altında oğlum?". "Hiç" demiş. "Yok, hiç değil, bir şey var. Çıkar bakayım". Bir de çıkarmış, ölü tavuk. Ölü tavuk, ölü tavuk. "Ne olacak bu ölü tavuk?". Annem çok

hasta, ölüm hâlinde, tavuk istedi benden. Yiyeceğinden değil, götürüp göstereceğim kendisine, bak tavuk aldım diye, ya yer, ya yemez". "Al oğlum şunu" demiş zekâtını vermiş. Yani kerâmeti İmâm-ı Azam'ın.

Okumuş İmâm-ı Yûsuf, okumuş İmâm-ı Yûsuf, olmuş bir koç gibi, adam arıyor çarpışmaya.

Tıraşa gitmiş, berbere demiş ki, "Berber efendi, sana üç mesâil-i fıkhiyye öğreteceğim" demiş, "beni bir tıraş et" demiş. Berber, "Hoca, öyle mesâil-i fıkhiyye ile iş yürümüyor" demiş. "Fırıncı almıyor mesâil-i fıkhiyye. Mangır verirsen tıraş olursun". Oradan pür-hiddet gelmiş Hazret medreseye, ne kadar kitâbı varsa hepsini doldurmuş ortaya, gazı getirmiş, dökecek üstüne yakacak. Hemen haber vermişler İmâm-ı Azam'a, demişler "Senin molla delirdi, kitaplarını yakıyor". Gelmiş, "Gel bakayım buraya nedir senin derdin?" demiş. "Anneme dedin ki, bu çocuğu bırak okutacağım, bir zaman gelir, halîfeyle fıstık yağıyla helva yer dedin, bir tıraş dahi etdirmedi okutduğun ilim" demiş. "Berber mesâil-i fıkhiyye filan dinlemiyor" demiş. İmâm-ı Azam Hazretleri buyurmuşlar ki, "Gel bakayım buraya, aklını başına al, tövbe istiğfar et. İlim âlî şeydir, eşekler ilimden ne bilir, eşekler âlimin, ilmin kıymetini ne bilir. Eşek. Sûretâ insan hakîkatde eşek. Hattâ eşşoğlueşek. Ne bilir hocanın kıymetini, hâfızın kıymetini, âlimin kıymetini. Bilmez".

"Gel bakayım buraya, sana göstereyim şimdi. Al şu cevheri", bir cevher çıkarmış böyle İmâm-ı Azam, zengindi kendisi. Hiç zekât vermezmiş. Hiç zekât vermezmiş İmâm-ı Azam. Çünkü hiç zekât düşmezmiş, hep dağıtırmış çünkü. Hani bir de var ki, sene sonunda karısını çağırıyor, "Ben sana malımı hîbe etdim", "Aldım kabûl etdim". Haydi bitdi. Çünkü havl-i havelân geçecek kadının üzerinden. Bir daha seneye kadın kocasına, "Efendi ben sana malı hîbe etdim". Böyle yapanlar varmış. Mehmed Ağa kanar ama Allah kanmaz böyle şeylere. Neyse geçelim biz.

"Al bunu götür semerciler pazarına, göster, tellâla ver, satma bana getir. Haydi". Götürmüş, tellâla vermiş. Yirmi altına çıkmış o semerciler pazarında. Tellâlin hakkını vermiş, hocasının dediği gibi, almış getirmiş, buyurun demiş. "Ne oldu?". "Tellâlin hakkını verdim, elması, cevâhiri getirdim sana gerisin geriye" demiş. "Kaça çıktı?", "Yirmi altına". "Hah şimdi götür kuyumcular çarşısına, ver tellâla, orada kaça çıkarsa, gene verme bana getir". Kuyumcular çarşısında tellâla vermiş, beş bin altına çıkmış, yek tahtadan. Ondan sonra altı bin, yedi bin, dokuz bin, on bin filan, durmuş. Almış getirmiş. "Kaça çıktı?", "On bin". "Gördün mü? Sen cevherini saman pazarında satmaya kalkmışsın, berber senin ilminden, hıfzından, hocalığından ne anlar! İşte yerine satarsan o vakit olur o iş. Seni

tanıyanlar tanıyacaklar, o vakit olacak o iş. Al şu parayı harca. İlim seni çok yüceltecek. Tâ kıyâmet gününe kadar ismin rahmetle yâd edilecek. Yarın kıyâmet gününde Cenâb-ı Peygamber'in hemen karîbinde haşr olunacaksın". Çünkü hâfızlar, hocaefendiler, ilmiyle âmil olanlar öyle haşr olunacaklar. İlim Allah'ın sıfatı, Cenâb-ı Hakk'ın sıfatı.

Berberin çocuğu olmazmış. Olacak ya işte İmâm-ı Azam'ın kerâmâtı. Berberin çocuğu olmazmış. Arap elini kaldırmış bârigâh-ı ehadiyyete, "Yâ Rabbi zürriyyetim münkati oluyor, bana bir erkek evladı ver, sana yirmi karış kulaklı bir hayvan kurban edeyim". Herif atacak ya kafadan, ağzından çıkmış. Lap, kadın hâmile kalmış, çocuk olmuş, çocuk beş-altı yaşına varmış. Rüyâda görünmüşler, demişler ki, "Nezrini yerine getir, yoksa verdiğimiz gibi alırız". Eyvah! Adamın paçaları tutuşmuş. Doğru İmâm-ı Azam'a. Kime gidecek. "Yâ İmâm, bir mesele". "Sen bana gelme, Yûsuf'a git" demiş, "O bekliyor seni, bana gelme. Senin işini o halledecek". Doğru İmâm-ı Yûsuf'a.

"Ne oldu, anlat bakayım, nedir zorun?". "Mesele böyle böyle. Ben çocuğum olmuyor diye nezr etdim, yirmi karışlık bir kulaklı hayvan keseceğim sana yâ Rabbi dedim. Allah çocuk verdi, erkek çocuğu. Şimdi üç yaşına yâhud beş yaşına vardı. Bana görünüyorlar rüyâda, nezrini yerine getir, yoksa çocuğu verdiğimiz gibi almasını biliriz diyorlar. Ben de gitdim pazara, öküzün kulağını ölçdüm, yarım karış geldi, koyunun kulağını ölçdük bir karış geldi, keçinin kulağını ölçdük, en uzununu o, tekenin, iki buçuk karış geldi, yirmi karış yok. Ne yapacağım ben şimdi?". "Hah, yüz altın koy buraya" demiş, "var mı paran, paracığın". "Var". "Haydi koy. Seni körolasınca seni, sen beni tıraş etmedin ya, işte bu meseleyi öğretecektim sana ben. Bir tânesi bu. Hem ben sana böyle üç tâne öğretecektim. Koy yüz altını oraya" demiş. "Git bir keçi bul" demiş. "Buldum ben". "Sen karışdırma öyle kafanı, keçiyi bul, bir de doğan çocuğu götür" demiş, "kundakdaki çocuğu, onun karışıyla karışla, yirmi karış gelir" demiş. "Söylemedin ki, benim karışım ile diye. Yirmi karış kulaklı diye söyledin" demiş. Bitdi. Avukat dînde. Tamam, götürmüşler, olmuş.

Aradan birkaç gün sonra Arap eşeğe binmiş, ne olduysa, eşeği kaçırmış, kovalar kovalar kovalar, ter içinde kalır. En sonunda yakalamış, eşeğin üstüne binmiş, "Üstünden yere inersem karım talak-ı selâse ile boş olsun" demiş. Haydiii! Kalmış eşeğin üstünde Arap. İnse aşağı karısı talak-ı selâse ile boş olacak. İmânlı adam. Haydi İmâm-ı Azam'a. "Hocaefendi, selâmünaleyküm, lütfen sen benim işimi hallet". "Yooook, Yûsuf'a". Doğru İmâm-ı Yûsuf'a gitmiş. "Ne oldu?". "Mesele böyle". "Yüz altın daha ver". "Bitdik, mahvolduk yâhu. Elimle kazandım bunu ben efendi". "E ben ne yapayım, bedava verecektim ben bunu, bir tıraş etseydin

beni. Yüz dirhem daha". "Şimdi eşekden yere inme" demiş. "Ne olacak?". "Ağaca çık oradan aşağıya in, yere inersem dedin ya". Yere inersem dedi çünkü ahdinde.

Üç. Üçüncüsü, suya girmiş, karısıyla dövüşmüşler mi, kavga mı etmişler neyse, "Ben bu sudan çıkarsam sen benden talak-ı selâseyle boş ol" demiş. Duruyor suyun içinde, çıkamıyor dışarıya. Neyse, "İmâm-ı Azam'a gitme, gelmiyor" demiş, "İmâm-ı Yûsuf'a git, o gelip halletsin". Gelmiş İmâm, "Buraya kadar yoruldum, iki yüz dirhem vereceksin" demiş. "Ne oldu?". "Dışarı çıkarsam karım boş olacak". "Bu kolay" demiş. "Neden?". "Çık dışarı" demiş, "Bu su dedin, su akar, akıp gidiyor, o su gitdi" demiş. "Çık dışarıya bir şey lâzım gelmez".

Neyse, bir gece Hârûn Reşîd, ne söyle ne işit, böyle sevgilisini almış yanına, Hazret-i Zübeyde Hâtun'u.

Kadınlardan veliyye Râbia Adeviyye'dir, bir tânesi, zenginlerden veliyye bu kadın. Rüyâda görmüşler demişler ki Zübeyde Hâtun'a, "Allah sana ne muâmele etdi?" demişler, vefâtından sonra. "Cennetdeyim" demiş. "E tabii girersin" demişler, "Kâbe'ye su getirdin" demişler. Kâbe'ye su getiren kadın, Ayn-ı Zübeyde, tabii. "Ondan girmedim cennete" demiş. Cenâb-ı Hakk buyurdu ki, "Kâbe'ye getirdiğin suda milletin hakkı vardı, fakat bir gece çalgı çalıyordu sarayda, ezân-ı Muhammedî, Allaaaaahüekber dedi, durun dedin, emir verdin, ezan okunuyor dedin, işte onun için senin affetdim dedi" demiş Zübeyde Hatun.

Bu Zübeyde Hatun öyle bir hatundur ki, saçının bir teli göründü diye kafasını ustura vurdurmuşdur. "Haramın gördüğü saçımı başımda taşımam" demişdir, ustura vurdurmuş kafasından aşağı indirmiştir. Artık sen velî mi dersin, deli mi dersin, artık senin izânına, îmânına kalmış bir iş.

Üçüncüsü. Bir Kurân-ı Kerîm getirmişler. O devirde yazılmış, İmad'ın yazısı mı kim bilir neyse o devirde, milyonlarca lira kıymetinde, üzeri bütün mücevherâtla süslü. Tezyînât değil, mücevherlerle süslemişler. Zümrüdler filan bol bol, almış herif getirmiş koymuş üzerine Kurân-ı Kerîm'in. Allah'ın kelâmını süslemiş böyle. Getirmişler, böyle bir açmış, câriye de karşısında duruyor böyle, bir açmış, esteîzübillah, ²⁶ "لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ", manâsı, sevdiğinizi vermedikçe, sevdiğinize nâil olamazsınız yazıyor âyet-i kerîmede. Sevdiğime nâil olmak için sevdiğimi vermek lâzım, çok sevdim bunu, senin olsun" demiş, kapamış câriyesine vermiştir Zübeyde Hatun. Severim kendisini, Allah rahmet eylesin, rûhu için Fâtîha!

²⁶ Sure-i Âl-i İmrân 92

Anlatacağım, daha iş var, ona Fâtiha okutuyorum, rûhuna.

Haydi fukarâ kısmından Râbia-i Adeviyye'yi de anlatalım, onun da bir hikâyesini anlatayım da. Hırsız girmiş Râbia'nın evine. Biraz ibâdet yapmış, gece yatmış, yorulmuş. Azıcık yatayım demiş yatmış, hırsız içeri girmiş. Bakmış yükde hafif pahada ağır olan ne varsa almış. Kapı duvar olmuş. Kapı yok! Pencere de yok! Hırsız şaşırılmış. Yere koyuyor, kapı orada. Alıyor, kapı yok, duvar. Üç dört defa böyle. Dördüncü de Cenâb-ı Hakk nidâ etmiş, "Sevdiğimiz uyuyorsa seven uyumuyor" demiş, "bırak onları yerine". Haaa, "Sevdiğimiz uyuyorsa, seven uyumuyor" demiş. Bu da Râbia-i Adeviyye. Sevdiğimiz uyuyorsa, seven uyumuyor" diyor.

Birisi, "Hasan-ı Basrî ile görüşmeleri var, onu da anlatır mısınız?" deyince, Efendi Hazretleri, "Konuşuruz, başka gün hatırlatın, çünkü onu anlatırsam, kalır ders. Bak saat sekizi on geçti. Evde kadın bekliyor, elinde maşayla, 'Geç kalıyorsun, neredesin herif' diye, kaynanamın kızı" buyurdular. Efendi Hazretleri çok şakacı olduklarından hep böyle şakalar yaparlardı.

Severken Zübeyde'yi, "Zübeyde" demiş, "eğer ben cennetlik değilsem benden boş ol" demiş Zübeyde'ye. Ondan sonra akli başına gelmiş Hârûn Reşîd'in. Sabahleyin ulemâyı toplamış, kimse bir cevap veremiyor. Kim cennetlik diyebilir. Yalnız on kişi müstesnâ. Ebûbekir, Ömer, Osmân, Ali, Saad, Saîd, Abdurrahmân İbn Avf, Übeyd ibn Cerrah, Talha ve Zübeyr, rıdvânullahi aleyhim ecmaîn. Bunları Peygamber tebşîr vermiş, aşere-i mübeşşere diyorlar işte. "Siz, bu on kişi, ne yaparsanız yapın, cennetliksiniz". Bitdi o kadar. Ne yaparsanız yapın. Onlar serbest. Her şeyi yapabilirler, serbest.

Birisi, "Bir şey yapmazlar" deyince, buyurdular ki, "Niye yapmasınlar, namaz kılarlar. Yaparlar. Talha karşı geldi İmâm-ı Ali'ye. Ama mafuvdur. Zübeyr de karşı geldi Hazret-i Ali'ye, Talha da, radiyallahu anhumâ".

Neyse, geç bakayım buraya.

İmâm-ı Yûsuf'u çağırmışlar, İmâm-ı Yûsuf Hazretleri buyurmuş ki, bütün ulemâ cevap verememiş de İmâm-ı Yûsuf'u çağırmışlar, İmâm-ı Yûsuf diz üstüne oturmuş, uzun hikâye, ama ben kısa kesiyorum, demiş ki, "Allah aşkına bana doğru konuşacaksın yâ halîfe" demiş. "Nedir?". "Bir günah yapacağın vakitte, günahı terk etdin mi?" demiş. "O günahı yapmaya kâdirsin, Allah korkusuyla o günahı terk etdin mi?" demiş. "Etdim" demiş. ²⁷"وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٌ" demiş. "İşte sen de ehl-i cennetsin, Allah diyor Kurân'da". Bitdi.

²⁷ Sure-i Rahmân 46

"Kimdir bu?" demiş halîfe, demişler, "Bu İmâm-ı Azam'ın yetiştirdiği bir talebe ama zehir gibi bir adam, bütün ulemâ bunun karşısında sükût ediyor".

Birkaç gün sonra gene böyle bir şey olmuş. Ayın on beşiymiş. Severken demiş ki, "Zübeyde, şu aydan güzel değilsen benden boş ol" demiş. Bedr-i tâmm, çölde, düşün güzelliği. Sonra akli başına gelmiş, haydi İmâm-ı Yûsuf'u çağır-mışlar. Ulemâ cevap verememiş, İmâm-ı Yûsuf gelmiş, diz çökmüş, "esteîzübil-lah, ²⁸ وَالَّتَيْنِ وَالرَّيْثُونَ وَطُورَ سَيْنِينَ وَهَذَا الْبَلَدُ الْأَمِينُ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ", sadakallahu'l-azîm" demiş meseleyi halletmiş.

Hemen halîfe kendisini şeyhülislâm tayîn etmiş. O akşam fıstık yağıyla helva gelmiş, ilk gece. Görünce başlamış ağlamaya İmâm-ı Yûsuf, hüngür hüngür. Tabii halîfe o da başlamış ağlamaya. Demiş, "Hocaefendi siz niye ağlıyorsunuz?". "Siz niye ağlıyorsunuz?". "Ben karşımda bir âlimin bu şekilde gözyaşı dökmesine ağlıyorum" demiş. "Ben de" demiş, "vaktiyle çok fakîrdim ben" demiş, "hattâ anneme ölü tavuk eti götürmüştüm" demiş. "Annem beni işe ver-mişdi çalışdırmaya, gitmiyordum işe, hocanın dersine gidiyordum. Hoca an-neme dedi ki, "Sen bu çocuğu bırak, birgün gelir halîfeye bu şeyhülislâm olur, fıstık yağıyla helva yer dedi" demiş, "kerâmâtını gördüm hocamın ona ağlıyo-rum" demiş.

Bir de Behlûl-i Dâna var. Kardeşi diyorlar, akrabası diyorlar filan. O da bir gün mezarlığın kenarında dolaşıyormuş, aşağı yukarı böyle, mezarlığın kenarında. "Behlûl, ne dolaşıyorsun orada" demiş. "Paramı çaldılar" demiş, "hırsız bekliyo-rum". "Ayol hırsızın buraya geleceği ne malûm?". "Yook, âkıbet buraya gelir o" demiş, "yakalarım ben onu". Kabristan'a. "Âkıbet buraya gelir o" demiş.

Merhûm Hâfız Nusret Yeşilçay, "Behlûl Dâna'nın halîfenin kardeşi olduğu belli değil mi?" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Ben indî konuşmuyorum ki, kitaplarda gördüğümü söyledim. Kardeşi diyenler var, akrabası diyenler var. Kendisi âlim, fâdıl, kâmil olmak münâsebetiyle, ken-disini mecâzibden gösteriyor, sultan ona müsâade etmiş diyorlar, öyle diyen de var. Feylesof diyorlar, musâhibiydi pâdişahın diyorlar filan. Kitaplardan söylüyö-rum ben.

Demişler ki, "Behlûl, bilmem kim öldü, büyüük mal mülk kaldı sana" demişler, "miras kaldı" filan demişler. Hemen mezarlığa bağır-mış, "Bu kadar malı mülkü satıyoruuuum, alan var mı?" demiş. Oradan bir akıl hastası çıkmış, mezarlıktan böyle, "Ben alırım" demiş, "kaç para?". "İki kuruş" demiş. "Aldım", "Ben de sat-dım" demiş. Milyonları! "Yâhud ne yaptın sen" demişler, "niye verdin iki kuruşa"

²⁸ Sure-i Tîn 1-4

demişler, "dağıtsaydın" demişler. "Bak dikkat edin" demiş, "Yarın mal hesâbı kızgın sac üzerinde Allah'a verilecek". Allah muhâfaza etsin yâ Rabbi, hakîkaten öyle. "Kızgın sacın üzerinde verilecek" demiş "mal hesâbı. Ona bu kadar verdim, buna bu kadar verdim, şuna şu kadar verdim diye uzatacağıma, iki kuruşa sat-dım derim atlarım o tarafa" demiş. "Sonra görüyorsun ya, alan da akıllı değil" demiş, "deli" demiş.

Bismillahirrahmânirrahîm.

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ
﴿٣﴾

Fâtiha!

15 Haziran 1983

Yıldırım Han Bursa'daki Câmî-i Kebîr'i yaptıınca...

Niye yaptırmış biliyor musun Ulu Câmî'yi, niye yaptırmış onu? Kaç kubbesi var? Yirmi. "Yirmi tâne câmî yaptıracağım" demiş, "muharebeyi kazanırsam" demiş. Vaktiyle harbe giden pâdişahlar, Âl-i Osmân, nezreder böyle, câmî nezreder, sebîl nezreder, hayır işleri nezrederler. Her câmî bir harbin âbidesidir. Her câmî. Manâsı vardır. Efendime söyleyeyim, harbi kazanmış, demişler ki, "Yirmi câmî yaptırma, yirmi kubbeli bir câmî yapdır, onun yerine kâim olur" demişler. İşte yirmi tâne kubbeli câmî-i kebîri yaptırmış Yıldırım Han, Yıldırım Bayezid Han.

Bursa'ya gittin mi hiç? Sen gitmişsindir. Gittiğiniz vakitde Câmî-i Kebîr'e gidin dolaşın. Meselâ İstanbul içerisinde burada oturanlardan Süleymaniye Câmisine gitmeyen adam vardır. Yâhu ölü müsün! Herif Amerika'dan geliyor, göreyim Süleymaniye Câmisini diye. Zâten sen gitsen ne anlayacaksın, dört tâne direk göreceksin, bir de müezzini görürsün kapıda, dışarı çıkarsın bir şey görmezsin ki.

"Yıldırım'daki câmî ne oluyor efendim?" diye sorulunca, "Yıldırım ayrıyeten kendi şahsı için, bu Niğbolu harbi için. Yedi kiral gelmiş, yedi kralla karşı gelmiş. Sonra mağlûb oldu Timurlenk'e, Timurlenk hâinine" buyurdular. "Kendisi orada medfûn değil mi efendim?" diye sorulunca, "Evet, Yıldırım'da, evet. Akşehir'de öldü, sonra getirdiler cenâzesini. Götürecekdi Semerkand'e pâdişahı gösterecekdi, kafes içerisinde. Ulan gitsene gavur üzerine! Burada düşmanı, kâfiri mahvetmiş bir gâzîyi, gel onu yık. Papa, Timurlenk'e azîzlik nişanı verdi, azîz ilân etdi, hıristiyan azîzi diye. Olmasaydı eğer bugün bütün Avrupa müslümandı. Gözü kör olasıca topal! Domuz! Hınzır herif!"

Bir şey anlatayım sana, bu mühim. Nereden nereye geçdik ama söylemeden geçmeyelim. Niğbolu harbinde Yıldırım Hân'a âşık olan bir Fransız şövalyesi kalmış Yıldırım Han'ın yanında, Ankara Muharebesinde Yıldırım Han'la beraber, Timurlenk'e karşı dövüşmüş. Onu da esîr etmiş, o Fransız'ı, Timurlenk. Onu

götürmüş Semerkand'e. Diyor ki o, iki cild kitap yazmış, Fransızca, ben Fransızca bilmem. Bunu bana söyleyen tarih profesörü Mükrimin Halil Bey, o söyledi, ondan işittim. O Fransız, Semerkand'e gitmiş. Timurlenk orada kurumuş, gömmüşler. Sonra o adam gelmiş memleketine, Fransa'ya, iki cild kitap yazmış bunun hakkında. Altı ay ulumuş mezarında Timurlenk. O Fransızca kitapda öyle yazılıymış. Ben Fransızca bilmiyorum, o profesör, yani tarih profesörü, Mükrimin Halil Bey, burada İstanbul Üniversitesinde, o bana söyledi. "Hoca" dedi bana, böyle böyle dedi. Öldükten sonra hortlamış, altı ay bağırarak, mezarın içinde. O kitâbın içinde yazıyormuş böylece. "Okudum ben" dedi. Fransız şövalyesi yazıyor. Aşık olmuş Yıldırım Hân'ın şecâatine, kahramanlığına. Bütün kefare-i fecereyi hepsini baş aşağı indirdiydi. Eğer Timurlenk belâsı gelmeseydi. Timurlenk kör olasıca, hep islâm devletlerini yıkdı. Rusya'da Altın Orada vardı, onu yıkdı kör olasıca, Rusya'yı meydana getirdi. Hıncı herif. Fenâ hâlde kızıyorum zâten.

Birisi "O da Allah'dan" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Canım o da Allah'dan, senin konuşman da Allah'dan, benim konuşmam da Allah'dan birâder, ayrı bir şey değil. Ne ayırıyorsun sen, onunki Allah'dan benimki Şeytan'dan olmaz. Her şey Allah'dan ama kimi vâsıta koydu bakalım.

"Her şey Allah'dan", "Her şey Allah'dan" derken, herifin ensesine tokat atmışlar, bunu söyleyen adamın ensesine tokat. Bir dönmüş bakmış geriye. Tokadı atan, "Ne bakıyorsun, bu da Allah'dan" deyince, "Âmennâ ama hangi pezevengi vâsıta kıldı" demiş.

Yıldırım Han câmiyi yaptırmış. Yaptırdıktan sonra şeyi çağırmış, hem dâmâdı hem mürşidi, kim biliyor musun, Emir Sultan'ı. Her pâdişahın bir mürşidi vardır. Hazret-i Bayezid-i Velî'ninki Cemâl-i Halvetî'dir. Emir Sultan hem pâdişahın dâmâdı, hem mürşididir. Getirmiş câmiyi gösteriyor sultana, "Nasıl" demiş, "câmi iyi oldu mu?". "Çok güzel olmuş, eksikliği var" demiş. "Aman söyle yaptırayım". "Dört kapıya dört tâne meyhâne" demiş. "Aman şeyhim, ne yapıyorsun, câminin kapısına meyhâne yapılır mı". "Evlâdım, bu câmiler, bunlar" demiş, "arâzî yani izâfî beytullahdır, asıl beytullah kalbdır. Sen kalbinin yanını, burayı mideyi şaraphâneye çevirdin" demiş, "içki içiyorsun" demiş, "oraya lââyık görüyorsun da, asıl beytullaha bunu lââyık görüyorsun da, taşdan topraktan yapılan beytullaha niye lââyık görmüyorsun?" demiş. Sonra tövbe etmiş Yıldırım Han içki içmeye. Âl-i Osman'dan ilk içki içen adam. Ama içki içseler de bu zevât, onlar Allah ve Resûlünü severlerdi. O ayrı iş bir defa.

Hayber muhârebesinde, sahabeden biri varmış, içki yasağından evvel içtiği gibi içki yasağı geldikten sonra da birkaç defa içmiş. İçmiş birkaç sefer, içki yasağından sonra da. Yakalamışlar filan, epey rezil etmişler filan, bağırıp çağırmışlar

filan. Hayber Vakasında yahudilerden mühim mal kaldı, şarap kaldı, hurma şarapları filan. Mâl-ı ganâim. Bu içeri bir dalmış, Hazret, maşallah, fıçıdan fıçıya, sarhoş olmuş. Bir çıkmış dışarıya, bu duvar senin, o duvar benim, Hazret-i Ömer'e rast gelmiş. Hazret-i Ömer yakaladığı gibi yakasından doğru Huzûr-ı Saâdet'e, "Gel bakalım buraya terbiyesiz herif! Seni şarapçı seni!" "Yâ Resûlallah, bu herif, ayetler nâzil olmadan yani içki yasak olmadan evvel içki içerdi, sonra âyetler nâzil oldu gene içti bu herif. Sonra gene içti gene içti. Şimdi bugün gene içmiş, bak şu hâlini gör". Hemen Efendimiz onu aldı, oturturdu oraya, çıkardı ayakkabısını ayağından, "Niye içdin bakayım". Mübârek ayakkabısıyla vuruyor ona. Yani hadd-i şer'îyi vuruyor. Had var, içki içene had vururlar şer'atda. "Niye içdin! Niye içiyorsun!" Böyle birkaç defa vurduktan sonra Hazret-i Ömer'e, "İçki içiyor ama Allah ve Resûlünü çok sever o" demiş, "üzerine fazla düşme" demiş. "Haydi bakayım sen yürü buradan".

Tabii mümine yakışacak şey değil. Ümmü'l-habâisdir. İnsanın en kıymetli uzvu aklıdır. Akli izâle oldu mu insan ne yaptığını bilmez. Meselâ on milyon verseler dinden çıkmazsın, ama sarhoş olursun, bedava bir söz söylersin, gavur olursun, bedava yere, hiç lüzumsuz. "Hay senin dînine" dersin filan, Allah muhâfaza etsin. Hattâ bir kâfire dînine diye küfretsen, yine dînden çıkarsın. Çünkü dîn Allah indinde islâm dînidir, başka dîn olmaz. ³⁰ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ. ³¹ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ. ³² كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ. ³² دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ. حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ. Allah indinde dîn islâm dînidir. Onun için sarhoşken bir adam bedava gavur olur. Akli başındayken milyarları verseler, dîninden vazgeçmez. Ümmü'l-habâisdir yani habâsetin, günahların annesidir. Ama bazı böyle kendi nefesine mahkûm olan zevât vardır, Allah'ı, Peygamber'i sever, ibâdete de gelir filan ama bazen böyle kaybeder kendisini. Allah affetsin cümlemizi.

Biz gelelim Yıldırım Hân'a. Yıldırım Hân, Şeyh'in bu sözü üzerine tövbe etmiş. Sonra câminin resm-i küşâdı olacak, biz oraya gelelim. Câminin resm-i küşâdı olacak. Çağırmış Şeyh'i, haber göndermiş. Emir Velî Sultan'a, "Şeyhim câminin küşâdını yapacağız" demiş. Emir Velî Sultan, "Bursa'da benden yükseği var" demiş. "Ben senin mürşidininim, dâmâdınınim ama, maneviyyatda benden yüksek birisi var". "Kim o?". "Somuncu Baba" demiş, Hamîdüddîn Aksarayî. "Somuncu Baba var yukarıda" demiş, "fırıncı, ekmek pişiriyor, o bizden yüksek" demiş. Onun üzerine haber salmışlar Fırıncı Baba'ya. Fırıncı Baba "Eyvah!" demiş,

³⁰ Sure-i Âl-i İmrân 19

³¹ Sure-i Âl-i İmrân 85

³² Sure-i Âl-i İmrân 86

"bizim iplik pazara ıkdı" demiş, üzlmüş. İstemezler kendilerini bildirmek evliyâullah, saklarlar, gizlerler.

Gelmiş câmiye, girmiş. Mâ halakallah, ulemâ, meşâyih, o devirdeki bulunan hepsi, vezir, vüzerâ, pâdişah, sadrazam, hepsi câmideler. Hazret-i Hamîdüddîn Aksarâyî Hazretleri, Sûre-i Fâtiha'dan yedi tefsir yapmış. İşte onu anlatacaktım, Kurân'ın bir zâhir manâsı, yedi bâtın manâsı vardır, onu anlatacaktım. Bir tefsir yapmış zâhirden, herkes anlamış onu. Beş tefsir yapmış bâtından, bazıları anlamış bazıları anlamamışlar, yani yüksek ders görenler anlamış filan. Beşincide yüksek zevât anlamışlar. Altıncıda demiş ki, "Şu direğin arkasında birisi var, bunu o anlar" demiş, "bu dersi o anlar yalnız" demiş. Yedinci manâyı verdikten sonra, "Bunu da Karadayı anlar" demiş kendisini göstermiş. "Kimse anlamaz bunu" demiş. Sonra inmiş aşağı. Meğerse o direğin arkasında duran zât, Molla Fenârî'ymiş, Gürânî değil. Molla Fenârî. Molla Fenârî Hazretleriymiş orada oturan, direğin arkasında duran. Kendisi şeyhülislam, Yıldırım'ın şeyhülislamı.

İnmiş Şeyh Baba, dört kapıdan da çıkmış. Her kapıda duranlar elini öpmüşler. Dört tâne olmuş yani. Bunlara bûdelâ tabir edilir. Ahmak, sersem, dümbelek manâsına budala değil, bedel bırakan demek. Evliyâullahdan bedel bırakanlar. Kırk tâne olur. Biri Amerika'da, biri Mekke'de, biri Afrika'da, biri Japonya'da, biri şurada, biri burada-. Her gören de "Ben kendisini gördüm" der. Nerede? "Tokyo'da gördüm". "Haydi canım Allahını seversen, ben İstanbul'da gördüm". Öteki "Yok ben New York'da gördüm" der, böyle kırk tâne olur, bunlara bûdelâ tabir ederler, bûdelâ. Bedel bırakan demek, bedel. Dört kapıdan çıkmış Hazret, bir tânesi diyor, "Yâhu ben sağ kapıdaydım Efendi'nin elini öpdüm". Öbürü, "Haydi oradan ben sol kapıdaydım, ben öpdüm, yalan söyleme!". "Vallahi ben sağ kapıdaydım". "Ben sol kapıdaydım". Bu şekilde böyle dört kapıdan da çıkmış.

Kurân-ı Kerîm'in bu esrârını öğrenmek isteyen Molla Fenârî, şaşırmış kalmış, âlim, kâmil adam, gizli olarak gitmiş. Çünkü kendisi şeyhülislam. Gitmiş dervîşlerin yanına oturmuş orada. Dervîşler orada oturuyorlar, o Hamîdüddîn Aksarayî Hazretlerinin somasında. Hasır var yerde, hasıra oturmuş dervîşler, o da gitmiş yanlarına, libâs-ı fâhire yani resmî, rûsûm elbisesiyle, şeyhülislam elbisesiyle oturmuş dervîşlerin arasına. Sonra Şeyh Baba gelmiş. "Oooo şeyhülislam efendi, hoşgeldin, maşallah. Bizim dervîşlerin arasında ne işin var senin böyle?" demiş. Demiş ki, "Efendim, biz de ulûm-i Arabiyye okuduk, ulûm-i âliyye, ulûm-i 'âliyye gördük" demiş. "Ulûm-i âliyye, ulûm-i 'âliyye. Fakat böyle Kurân-ı Mûbîn'e verilen yedi manâ, beni hayretlere düşürdü. Lütfen bunu bana talîm edin. Onun için geldim" demiş. "Yapamazsın" demiş. "Aman efendim nasıl yapamam, yaparım, niçin yapmayayım". "Yapamazsın, yapamazsın".

Gene bir şeyhe bir delikanlı gelmiş, "Ben sana dervîş olacağım" demiş. "Oğlum sen dervîşlik yapamazsın". "Yaparım efendim" demiş. "Yapamazsın". "Yaparım" demiş. "Yapamazsın". "Yaparım". Demiş, "Ulan daha şimdiden itiraza başladın" demiş, "olmayacağın malûm. İtiraz ediyorsun, ben yapamazsın diyorum, sen yaparım diyorsun, itiraz ediyorsun" demiş.

Neyse. "Peki öyleyse, bizim eşeğe bin" demiş, "karakaçanın üzerine, bu elbise-lerinle beraber, şöyle Bursa'yı bir dolaş ve sarayın önünden geç" demiş. Öyle deyince, Molla Fenârî durmuş, şöyle bir düşünmüş, demiş ki, "Nefsime danış-dım, nesim bunu kabûl etmiyorum efendim". "Hah, ama tevâzu etdin, tevâzuan benim dervîşlerimle beraber yerde oturdun, hasırda, git de bir tefsir yaz" demiş. "Elham'a, Sûre-i Fâtiha'ya bir tefsir yaz" demiş. İnşallah gelersen gösteririm sana dükkânda, bir tefsîri var, iki parmak kalınlığında. Bir nazarla yazmış Molla Fenârî. Yalnız Sûre-i Fâtiha, seba'l-mesânî mine'l-Kurâni'l-Azîm. Ama Şeyh diyor ki, "Tevâzu etdin, dervîşlerimle oturdun ya diyor hasıra, onun için git yaz" diyor, "tevâzu ettiğin için" diyor. Yazmış.

Molla Fenârî'de çıkarmış ona mukâbil bir torba altın, demiş, "Bunları alın, dervîşâna, fukarâ dervîşlere dağıtın" demiş. "O para bize gelmez" demiş, "biz o parayı alamayız. Ne ben yiyebilirim, ne dervîşlerim yer" demiş. "Efendi, maaş değil" demiş, "mâl-ı mîrî değil, maaşdan değil, ceddinden kalan çiftliğin parası, oradan gelen para" demiş. "E peki bir deneyelim öyleyse" demiş, "mâdem ki öyle söylüyorsun". Açmış torbayı, içinden bir para çıkarmış, "Dervîş Mehmed! Buraya gel, al şu parayı, biraz arpa, biraz saman al gel bakayım" demiş. Dervîş Mehmed gitmiş arpayı samanı almış getirmiş, ortaya koymuşlar. "Getir bizim karakaçanı, eşeği getir" demiş. "Eşeği getir, yesin, yiyecek mi bakayım" demiş. Eşek koklamış, yememiş, sonra dönmüş üzerine işemiş. Demiş ki, "Molla Efendi, sen bize helâl diye veriyorsun, bizim eşek bile bunu yemiyor" demiş. "Hem yemedi, bir de üstüne işedi" demiş. "Sen paranı al, istediğin yere sarfet" demiş.

Neyse, bu akşam da bu kadar olsun.

"Somuncu Baba orada mı?" diye sorulunca buyurdular ki:

Orada değil, Dârende'de kendisi. Gitdi. Orada gitdim ziyâret etdim, küreğini öp-dük, fırınına başımızı sürdük.

Tekrar "Türbesi nerede" diye sorulunca buyurdular ki:

Dârende'de. Dârende var ya, Dârende, Dârende'de türbesi var.

Hamîdüddîn Aksarayî Hazretleri Dârende'de. Bu hâdiseden sonra kaçmış işte oradan. Evliyâullahın sırrı meydana çıktı mı, ipliği pazara çıktı mı, kaçarlardı,

durmazlar. Kaçdı oradan gitdi. "İpliğimiz pazara çıktı" demiş, "burada durmayalım" demiş, yürümüşler oradan.

Onun için Kurân-ı Kerîm'in bir zâhir manâsı varsa, bâtında yedi manâsı var. Hadîs-i şerîfle böyle sâbit oluyor. "Yedi harf üzerine nâzil oldu Kurân" diyor, "yedi manâ" üzerine. O da insanlara verilen yani. Yetmiş manâ bilen de var Kurân'dan. Kurân-ı Kerîm'e nihâyet olmaz. Kelimetullah nihâyet olur mu? Olmaz. Diyor ki İbn Abbas Hazretleri, radiyallahu anh, "Benim hayvanım kaybolursa, ben Kurân-ı Kerîm'i açarım ve hayvanımı bulurum" diyor. Fal kitâbı değil Kurân-ı Kerîm. "Bulurum" diyor. İbn Arabî Hazretleri, bineğinden aşağı düşmüş, eşeğinden aşağı düşmüş İbn Arabî Hazretleri, böyle kalmış, hemen talebeleri gelmişler, "Efendi, bir şey oldu mu?" filan. "Olmadı" demiş, "bu eşekden düşmem benim Kurân'da var mı, onu düşünüyorum" demiş, "var" demiş, "buldum" demiş. "Nerede buldun?". "Sûre-i Fâtîha'da". Nasıl anlıyorlar bak Kurân-ı Kerîm'i.

Meselâ Kurân-ı Kerîm'de ³³ "بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ" var ya Sûre-i Sebe'de, İstanbul'un fethi. ³⁴ "وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ", neresi, Mısır'ın fethi. Yaaa böyle Kurân-ı Kerîm'de işâretler var. Anlayan için, anlamayana bir şey yok. Anlamayan böyle ağzı açık bakıyor, yâhud "ne güzel okuyor hâfız" diyor. Onu da anlamıyor. "Oku" diyorsun, "Mismillah" diye başlıyor. "Bismillah" diyemiyor, "Mismillah" diyor. Ama ziyanı yok bazen öyle olur, Allah onu düzletir.

Hazret-i Şeyh, şöyle bakmış yahudi çocuğuna, bir nazar etmiş, yahudi çocuğu gelmiş Şeyh'in yanına girmiş, İbn Arabî'nin yanına. Babası çağırıyor, "Gelsene oğlum buraya!". "Sen benim babam değilsin" diyor, "efendi benim babam" diyor. Allah Allah fesühânallah! "Oğlum sen deli mi oldun! Senin annen şu, baban benim". "Yok, benim babam bu". Fesühânallah! Elli tâne yahudi getirmişler. Hazret-i Şeyh de diyor ki, "Benim oğlum" diyor Hazret-i Şeyh, "Benim oğlum, benim oğlum". Haydi kâdının huzûruna, elli tâne yahud, âilesine haber vermiş. "Bu kimin çocuğu?", kadı soruyor. "Efendim, Moiz'in çocuğu, hepimiz biliyoruz, bizim hemşehrilerimiz". Elli tâne âile şâhid. Çocuğa soruyor, "Sen kimin oğlusun?". "Ben bunun oğluyum", Şeyh Baba'yı gösteriyor. Şeyh Efendi'ye soruyorlar, "Kimin oğlu?", "Benim oğlum". Şimdi Şeyh Efendi soruyor, Moiz Efendiye, "Moiz!", "Efendim?", "Senin çocuğun hâfız-ı Kurân mıydı?". "Yok be! Biz müsevîyiz". "Peki, oku bakayım evlâdım. Sûre-i Fetih". ³⁵ "إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا", çocuk okuyor. "Sûre-i Meryem'i oku". ³⁶ "كَهَيْعِصٍ * ذَكَرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدُهُ زَكِيًّا", çocuk

³³ Sure-i Sebe' 15

³⁴ Sure-i Enbiyâ 105

³⁵ Sure-i Fetih 1

³⁶ Sure-i Meryem 1-2

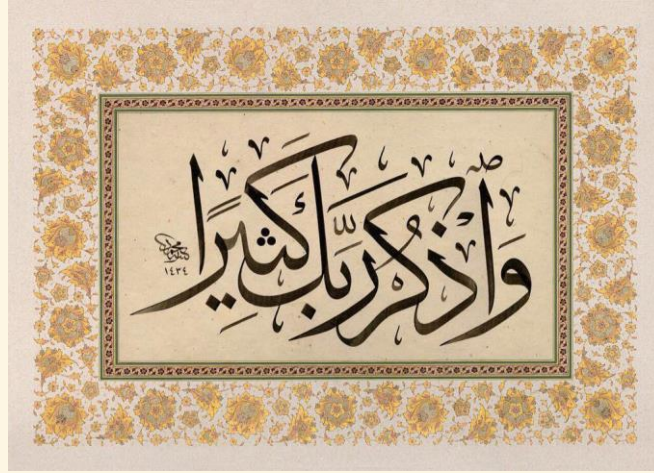
okuyor. Şaşırmış yahudi. "Senin oğlun muhaddis mi? Hadîs biliyor mu?", "Yok be!". "Peki öyleyse, aç Buhârî'nin vahiy bahsini, "Câenî Cibrîl fe kâle ikrâ' yâ Muhammed mâ ene bi kâriin" filan, okuyor. Şaşırmış yahudi. Bir nazarla böyle bakıyorlar alıyorlar içeri. Yaaa, evliyâullahın nazarı. Ondan sonra yahudi kendisi de islâma gelmiş, çocuk da müslüman olmuş, o elli kişi de müslüman olmuşlar. Yaaa.

Öyle buyurmuşlar, Şam halkına, "Sizin tapdığınız ilâh" demiş, "benim ayağımın altındadır". Bazıları yanlış söylüyorlar, "Sizin tapdığınız Allah" diye, Allah denir mi, estağfirullah! Allah denildiği vakitte malûm olan, kuvvet-i kudsiyyeye mâlik manâsınadır. İlâh başka. "Sizin tapdığınız ilâh" demiş, "benim ayağımın altında" demiş, böyle vurmuş. Ve Şeyh'i şehîd etmişler. O da söylemiş, "Îzâ dehale's-sîn ile's-şîn zahara kabri Muhyiddîn" demiş. "Sin Şin'a girdiği vakitte, bizim kabrimiz, Muhyiddîn'in kabri zâhir olur" demiş. Sin kim? Sultan Selim. Sultan Selim Şam'a gitdi, Şam'a girdi. Sordu, "Şeyh'i nerede öldürdüler?" dedi. "Burada şehîd etdiler". "Nerede ayağını vurdu, tapdığınız ilâh ayağımın altındadır dedi?". Dediler, "Burada". "Kazın orasını". Kazdılar, defîne çıktı, altın. Çünkü Şamlılar altına tapıyorlardı. Sultan câmisini yaptırdı, Sâlihiye'de.

İşte böyle erenler.

Rızâen lillah, Fâtîha!

19 Haziran 1983

Cenâb-ı Hakk melekleriyle beraber Resûl-i Ekrem'e salât okuyor, biz de okuyalım.

Eûzübillahimineşşeytânirracîm. Bismillâhirrahmânirrahîm. ³⁷ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا " Lebbeyk. Allahümme salli 'alâ seyyidinâ Muhammedin ve 'alâ âli Muhammedin bi 'adedi külli dâin ve devâin ve bârik ve sellim aleyhi ve aleyhim kesîran kesîrân kesîra. Şimdi okuyacağım salavât-ı şerîfeyi okudu mu, otuz beş bin salavât yerine kâimdir okuyacağım salavât-ı şerîfe. Bir salavât, otuz beş bin salavâta kâimdir.

Allahümme salli 'alâ seyyidinâ Muhammedin mahtelefe'l-melevân ve te'âkabe'l-'asarân ve kerrera'l-cedîdân vestakbele'l-ferkadân ve belliğ rûhahû ve ervâha ehl-i beytihi minne't-tahiyete ve's-selam ve bârik ve sellim 'aleyhi kesîran kesîran kesîrâ. Ve sallallahu 'alâ seyyidinâ Muhammedin ve 'alâ cemî'il-enbiyâi ve'l-mürselîn ve'l-evliyâi ve's-sâlihîn ve 'alâ melâiketike ve'l-mukarrebîn ve 'alâ ehl-i tâ'atike ecma'îne min ehl-i's-semâvâti ve ehl-i'l aradîn rıdvânullâhi te'âlâ 'alâ âl-i Resûlillahi ve ashâbihî ecma'îne bi rahmetike yâ erhame'r-rahimîn. Âmîn ve'l-hamdülillâhi rabbi'l-'âlemîn.

Elfü elfi salâtin elfü elfi selâmin 'aleyke yâ Resûlallah. Elfü elfi salâtin elfü elfi selâmin 'aleyke yâ Habîballah. Elfü elfi salâtin elfü elfi selâmin 'aleyke yâ Emînevahyillah. Allahümme salli 'alâ seyyidinâ Muhammedin ve 'alâ âli Muhammedin ve sahbihî bi 'adedi evrâkı'l-eşcâr ve emvâci'l-bihâr ve katarâtı'l-emtâr vağfirlenâ verhamnâ veltufnâ yâ Rabbe'l-'âlemîn.

³⁷ Sure-i Ahzâb 56

Beraber okuyalım, niye okumuyorsunuz?

Allahümme sallı 'alâ seyyidinâ Muhammedin 'abdike ve nebiyyike ve habîbike ve resûliken nebiyyi'l-ümmiyyi ve 'alâ âlihi ve sahbihi ve sellim. Allahümme sallı 'alâ seyyidinâ Muhammedin 'abdike ve nebiyyike ve habîbike ve resûliken nebiyyi'l-ümmiyyi ve 'alâ âlihi ve sahbihi ve sellim. Allahümme sallı 'alâ seyyidinâ Muhammedin 'abdike ve nebiyyike ve habîbike ve resûliken nebiyyi'l-ümmiyyi ve 'alâ âlihi ve sahbihi ve sellim. Allahümme sallı 'ala seyyidinâ Muhammedin-nin-nebiyyi'l-melîh sâhibi'l-makâmil a'lâ ve'l lisânîl fasîh. Allahümme sallı 'ala seyyidinâ Muhammedin-nin-nebiyyi'l-melîh sâhibi'l-makâmil a'lâ ve'l lisânîl fasîh. Allahümme sallı 'ala seyyidinâ Muhammedin-nin-nebiyyi'l-melîh sâhibi'l-makâmil a'lâ ve'l lisânîl fasîh.

Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ men şerrefehullah. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ men kerremehullah. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ men azzemehullah. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ men allemehullah. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ men erselehullah. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ seyyide'l-mürselîn. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ imâme'l-müttekîn. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ şefî'a'l-müznibîn. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ resûle rabbi'l-âlemîn. Es-salâtü ve's-selâmü 'aleyke yâ seyyide'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Ve selâmün 'ale'l-mürselîne ve âlihîm. Ve'l-hamdü lillahi rabbi'l-âlemîn.

Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi vesellemin ismini bir adam işitip, O'na salavât-ı şerîfe vermezse eğer, cennetin yolunu unutmuş demektir o kimse. Resûl-i Ekrem'in ismini işitip de Peygamber'e salât vermeyen kimse, cennetin yolunu unutmuş demektir. Cennetin en kısa yolu...Ama cennetler birkaç tânedir. Cennet-i efâl vardır, cennet-i sıfat vardır, cennet-i zât vardır. En kısa yolu cennetin, tevhîd ile salât ü selâm'dır. En kısa yol, vuslat yolu, tevhîd, bir de salât ü selâm'dır. Salât ü selâm, Cenâb-ı Peygamber'in şefâatiyle olur, o vakit çabuk vuslat bulur adam.

Cenâb-ı İmâm-ı Ali sormuş, demiş, "Yâ Resûlallah, ben Cenâb-ı Hakk'ın rızâsını nasıl alabilirim, O'na nasıl vuslat edebilirim?" demiş. Cenâb-ı Peygamber demiş ki, "Yâ Ali, benim yüzüme bak" demiş. Efendimiz mübârek gözlerini yummuş, üç defa, Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah, Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah, Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah. "Haydi şimdi benim yaptığım gibi yap Yâ Ali" demiş. Cenâb-ı İmâm-ı Ali demiş, "Yâ Resûlallah, biz tevhîd etdik ya, müminiz". "Bu başka tevhîd şimdi". ³⁸ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ, ey

³⁸ Sure-i Nisâ 136

îmân edenler, îmân ediniz" diyor Allah. Bu ikinci îmân bu. ³⁹ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا "يا أيها الذين آمنوا آمِنُوا". "Haydi bakayım kapa gözlerini Yâ Ali". Kapadı. Diz üstüne oturdu. Şartın bir tânesi o. "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah, Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah, Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" dedi. Üç defa. Deyince göreceğini İmâm-ı Ali gördü Gördüğünü gördü, ne gördüyse. Yaaa! Allahu Teâlâ'nın rızâsına en yakın yol, tevhîd yoludur.

Bak, namaz için vakit vardır, vakit tahtında namaz kılınır. Abdestsiz namaz kılınmaz. Değil mi? Tevhîdin zamanı, vakti yokdur. Abdestsiz de okunur, cenâbet de okunur. Bir müslümana cenâbetlik yakışmaz ama bir adam cenâbetken de tevhîd edebilir yani. Bir adam yıkanınca kadar meselâ "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyebilir. Hazret-i Azrâil zâhir olsa, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyebilir. "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed" der, "Bismillahirrahmânirrahîm" der, cünübken bir adam. Ama müslümana cünüb gezmek yakışmaz. Zâten ibâdet ve tâat etmeyen ne kadar yıkansa da cünübdür o, temizlenmez o. Onun için tâatsiz, ibâdetsiz kimse olmaz. İbâdet ve tâat etmeli Allahu Sübhânehû ve Teâlâ Hazretlerine. Hem de seve seve. Seve seve böyle.

Bir de salât ü selâm. İnsanları niçin Cenâb-ı Hakk'a vuslat etdirir salât ü selâm? Muhammed sallallahu aleyhi vesellem, yani Resûl-i Ekrem Efendimiz Hazretleri, rahmetten-lil-âlemîn Efendimiz Hazretleri, Allah'ın sevgilisidir. Kaç yerde Kurân-ı Kerîm'de böyle geçiyor. Esteîzübillah, ⁴⁰ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا "وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ" ⁴¹ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ عِبَادِي الصَّالِحُونَ. "Ancak Habîbim Ahmed Resûlum Yâ Muhammed, sallallahu aleyhi vesellem, seni ben kâinâta, mükevvenâta, âlemlere rahmet olarak gönderdim". Rahmet. Serâpâ Peygamber, rahmet. Sonra gene diğer bir âyet-i kerîmede Cenâb-ı Hakk, esteîzübillah, ⁴¹ مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ⁴² قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ تَابِي olsunlar, senin gittiğin gibi yürüsünler, senin yolundan yürüsünler, sana tâbi olsunlar, senin gösterdiğin yoldan yürüsünler ki ben onları seveyim". Yani bir adam, Peygamber Efendimizi hoşnûd etmeden, o kimseyi Allah sevmez. İlle Resûl-i Ekrem'i hoşnûd etsin ki Cenâb-ı Hakk o kulu seve. Ve illâ olmaz. Hiç boşuna yorulmayın.

³⁹ Sure-i Nisâ 136

⁴⁰ Sure-i Enbiyâ 105-107

⁴¹ Sure-i Nisâ 80

⁴² Sure-i Âl-i İmrân 31

Hattâ hattâ işi daha ileri götürelim. Laf aramızda kalsın, herkese söylenmez bu söz çünkü. Seriyyeden süreyyâya kadar, seriyye ne demek, yerin yedi kat altı, süreyyâ da gökde bir yıldız var, en yüksek yeri, yani dünyâ havalarının karasularının en son yıldızı, oraya kadar ibâdeti olsa bir adamın, seriyyeden süreyyâya kadar, ibâdetle dolu olsa böyle, ibâdetle dolu olsa, Resûl-i Ekrem'e içinde salât ü selâm olmasa, muhabbeti olmasa, o adamın ibâdeti reddolunur. Allah'a arz olunmaz onun a'mâl-i sâlihâtı yani.

Duâ ediyorsun değil mi? Eğer duânın evvelinde ve âhirinde Resûl-i Ekrem'e salavât-ı şerîfe okumazsan, duâ yerine gitmez, bulmaz, huzûrullah varmaz duâ, reddolunur yani çevrilir yoldan.

Bir defa duâyı nasıl yapacağız bakalım. "Ve kâle'n-nebiyyü sallallah aleyhi ve sellem, efdalü'd-duâ elhamdülillah, efdalü'z-zikr lâilâheillallah". Bak hadîsde de var. Şimdi geldi. Bismillahirrahmânirrahîm.

Duâyı böyle yapacağız. Elimizi şu şekilde böyle tutacağız. Bazıları böyle tutuyorlar, bazıları böyle tutuyor, hepsi câiz. Kafanı karıştırma öyle şeylerle. Ahkâm öğreneceğim derken Allah'ı unutuyorsun. Böyle de câiz, böyle de. Yüzün yerde olacak yalnız, karşıya bakmayacaksın. Çünkü İblis dedi ki, vaktâ ki Âdem aley-hisselâmı cennetden çıkardıktan sonra, ve Cenâb-ı Allah da reddetdi onu, İblis'i lanetledi, secde etmeyince, "Vallahi" dedi Cenâb-ı Hakk'a, "Ben bunların önlerine oturacağım, bu âdemoğullarının önüne, önünü, ardını, sağını, solunu çevireceğim, bunları cehenneme dolduracağım" dedi. Allah da dedi ki, "Sana uyanları seninle beraber cehenneme koyacağım, sana kim uyarsa onlardan" dedi. Dört tarafı aldığı için İblis, elini böyle açtığı vakitte elin semâya, rahmet nüzûl eyleyen yer semâdır, elini semâya açacaksın, yüzünü yere çevireceksin. Şeytan iki yeri unuttu. "Dört yeri, etrâfı alacağım" dedi, semâ ile yeri unuttu Şeytan. Onun için elini, rahmet-i sübhâniyye oradan nüzûl ettiği için, semâya açacaksın, yüzünü yere. Kalbin başka yerde, ağzın başka yerde olmayacak. Kalbinle ağzın bir olacak. Kalbinin tercümânı ağzın olacak.

Bazen nidâ-yı hafî ile de duâ edilir. Namaz içerisinde olur o. Namazın içinde duâ edilir. Nasıl? Nidâ-yı hafî ile. Hani var ya, oku bakayım, ⁴³ كَلِمَاتٍ ذَكَرَ رَحْمَتَ رَبِّكَ "عَبْدُهُ زَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا". Nidâ-yı hafî ile. Yani namaza durursun, imâm efendiye iktidâ edersin, imâm okuyor, sen o arada Cenâb-ı Hakk'a arzularını söylersin. Ama lisânen değil, nidâ-yı hafî ile. İçeriden, kalbden. Kalbinden istersin Allah'dan. Ve kabûl olur. Yani duâların kabûl olduğu yerdir. Belki şimdiye kadar çok hoca dinlediniz ama bu sırrı hiç kimse söylememişdir size. Namazın içinde

⁴³ Sure-i Meryem 1-3

yani namaz kılarken Cenâb-ı Hakk'dan istersin. Lisânen değil hâ! Kalble, nidâyı hafî ile istersin. Ne ihtiyâcın varsa.

Allah kırık kalbleri sever, gözü yaşlıları sever. İnsanın özünden gelmeyince, gözünden gelmez. Kırık kalbli olması lâzım insanın biraz böyle rakîkü'l-kalb olması lâzım.

Şimdi, duâyı bu şekilde yapacaksın, semâya elini kaldıracaksın, yüzün yerde. Yedi sefer, "Elhamdülillahi Rabbi'l-âlemîn. Er-rahmânî'r-rahîm". Duânın kabûl olmasını istiyorsan. Bak ne söylüyorum, dikkat et hâ! "Elhamdülillahi Rabbi'l-âlemîn. Er-rahmânî'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'büdü ve iyyâke nesta'în". Bir daha yukarıdan, "Elhamdülillahi Rabbi'l-âlemîn. Er-rahmânî'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'büdü ve iyyâke nesta'în". Bir daha, "Elhamdülillahi Rabbi'l-âlemîn. Er-rahmânî'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'büdü ve iyyâke nesta'în". Yedi sefer bu okunacak ondan sonra. "İyyâke na'büdü", yâ rabbi biz ancak sana ibâdet eder, "ve iyyâke nesta'înü", senden yardım isteriz. Neye? Neye yardım istiyorsun? Her husûsda Allah'dan yardım istediğin gibi, yâ rabbi sana ibâdet etmeye senden yardım isteriz. Senin yardımın olmazsa, beni huzûruna almazsan ibâdet yapamam ben.

Sen zannediyorsun ki dışarıdaki herif orucu yiyor. Allah tutturmuyor. Sevmiyor onu. Câmiye gelmiyor herif. Yok! Almıyorlar içeriye. Almazlar. Sen zannediyorsun ki o irâdesiyle gelmiyor. Yok öyle değil. Almazlar. Yaaa! Bak onun için günde kırk rekât namaz var, beş vakit namaz var, kırk rekât hepsi. Sabah dört, ikisi sünnet, ikisi farz. Öğlen on, dördü sünnet, dördü farz, ikisi son sünnet. İkinci sekiz rekât, dördü sünnet-i gayr-ı müekkeke, dördü farz. Akşam namazı beş rekât, üçü farz, ikisi son sünnet. Yatsı namazı on üç rekât, dördü sünnet, dördü farz, evvelki dördü sünnet-i gayr-ı müekkeke, dördü sünnet, dördü farz, ikisi son sünnet, üçü salât-ı vitir. Mecmûu toplayalım, ne yapıyor, kırk rekât yapıyor. Kırk rekâtta, "İyyâke na'büdü ve iyyâke nesta'în" diyorsun. "Yâ Rabbi sana ibâdet ve tâat ediyoruz ve bu ibâdet ve tâati yapmak için senden yardım istiyoruz yâ Rabbi. Senin yardımın olmazsa biz senin mübârek ismini ağzımıza alamayız".

Öyle adam var korkuyor Allah demeye. Allah ismini andırtmıyor. İnsan sevdiğinin ismini çok zikreder. Kimi severse. Hiç âşık oldun mu sen? Âşık oldun mu hiç? Kıza mıza filan yani. Olur ya böyle şeyler. Ayıp bir şey değil yani. Aşk ayıp değildir. Ne vakit iş hudûdunu geçerse, fenâliğe gider, o vakit ayıpdır. Aşk kudsî şeydir, mukaddes şeydir. Hep haber beklersin ondan sen. Onun ismini andılar mı diye kulağın kırışda filan böyle. İşte Allah hangi kulu seviyorsa, kendi ismini onun ağzından andırır. Yaaa, onun için herkes söyleyemez. Pis ağız Allah diyebilir mi? Dedirmiyor Allah pis ağıza. Pis ağıza. Haram yemiş, kötü, lâıyk değil o

ağıza Allah demek, onun için olmuyor. "Efendi, peki kılmayanlar cehenneme gidecek, bu nasıl olur?". Kıldırılmaz da cehenneme de koyar. İşine de karışamazsın ya. Haydi, nasıl? Seni istediği gibi yaratmış, istediği gibi seni kullanır. Sana sordu mu seni yaratırken, ne şekilde yaratacağını. Sana sormadan seni istediği şekilde yaratan Allah, seni istediği yerde kullanır. Haydi bakalım, devâm et. Ama Cenâb-ı Hakk âdildir, öyle zulmetmez kuluna, zulümden münezzehdir. Herkes yaptığını çeker. Fakat sevdiği kullar vardır, onlara kendisini zikretdirir o zâten. Kendi de dinler, onun karşısına geçer de, mekândan münezzeh olarak. Senin aklının ereceği davâ değildir o, benim konuştuğum şeyler. Yaaa!

Sonra, "iyyâke a'büdü" demiyoruz da "iyyâke na'büdü" diyoruz. Nefs-i mütekelim maa'l-gayr. Niçin? Halbuki bir kişi okuyor. Tek başına olursan belki senin irabda mahallin yokdur, Allah seni dinlemez bile. Ama "na'büdü" deyince Cenâb-ı Peygamber var, bütün peygamberler var, bütün sulehâ var, hepsi var, onların hürmetine senin duânı kabûl edecek diye "na'büdü" de diyor Allah. Kendi öyle talîm etmiş. Kulağında kalsın böyle.

Sonra, "İyyâke na'büdü ve iyyâke nesta'înü". Yedi defa. Sonra arkasından salavât-ı şerîfe. Bildiğin salavâtları. "Allahümme", oku beraber, kaybetmezsin, "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kemâ salleyte alâ seyyidinâ İbrâhim ve alâ âli seyyidinâ İbrâhime inneke hamîdün mecîd. Ve bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kemâ bârekte alâ seyyidinâ İbrâhim ve alâ âli seyyidinâ İbrâhime inneke hamîdün mecîd". Bildiğin salavâtları oku. Bazı büyük salavâtlar var, az evvel okuduk, Salât-ı Kutbiyye, bir salavât okuyorsun, otuz beş bin salavât sevâbı veriliyor. Meselâ bir adam üç defa "kulhüvallah"ı okursa, hadîsle sâbitdir, bir hatim sevâbı alır. Üç "kulhüvallah". Bu niyetle okusun, bir hatim sevâbı. Câmiu's-Sagîr'de hadîsde var. Dört defa Âyetelkürsî'yi okursa, gene bir hatim sevâbı alır. Allah'ın böyle külfeti hafif, mükâfâtı çokdur bazı şeylerde.

Sonra, bu "iyyâke na'büdü ve iyyâke nesta'înü"den sonra, salavât-ı şerîfeler, üç defa Resûl-i Ekrem'e salavât verilecek. Salavâtı yarıda bırakma. "Allahümme salli alâ Muhammed" deyip bırakma. "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî vesellim". Üç defa. Kim onlar? Âl-i Muhammed, Cenâb-ı Peygamber'in ehl-i beyti, ashâbı, ensârı, ezvâcı, sahabeti, hepsi içerisine dâhil olursa, sevdikleriyle beraber, Resûl-i Ekrem'in indinde mergûb ve mahbûb olur. Allah'ın da hoşuna gider o iş. Üç defa salavât-ı şerîfe.

Ondan sonra annene babana duâ edeceksin. Duâyı öğretiyoruz, bak duâ nasıl oluyormuş. "Rabbenağfirlî ve li vâlideyye ve lil mü'minîne yevme yekûmül-hisâb". Yâ Rabbi anneme babama merhamet et.

Allah Arapça da anlar, Türkçe de anlar. Ama Arabî okumak, Kurân lisânıyla okumak, Resûl-i Ekrem'in lisânıyla okumak, tekarrübe işâretidir. Onun için sevdiğimiz lisânıyla okuruz. Allah da Kurân'ını öyle inzâl etmiş. Yoksa Allah her lisânı anlar, İngilizce de söylesen Allah anlar, Çince de söylesen Allah anlar.

"Rabbenağfirî", Yâ Rabbi ben affet, evvelâ kendini. Niçin kendine istiyorsun evvelâ affı? Affetsin ki senin duânı kabûl etsin. Affolmayanın duâsı kabûl olmaz. "Rabbenağfirî", beni mağfiret et, "ve li vâlideyye", benim anamı babamı da, onları da yâ Rabbi mağfiret et, affet. Annemi, babamı! Sonra "ve lil mü'minîn", bütün cümle Ümmet-i Muhammed'i, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyenleri. Günahkâr, namazı kılanı, kılmayanı, hepsi içine dâhil onun. "yevme yekûmü'l-hisâb", kıyâmet gününde herkes hisâba kâim olduğu vakitte, o günde bunları bağışla yâ Rabbi.

Ondan sonra nefsin için duâ edeceksin. Bunları yapmayınca duâ müstecâb olmaz. Evvelâ Allah'a hamd ü senâ, sonra Resûl-i Ekrem'e salât ü selâm, sonra anaya babaya duâ, sonra nefsin. Sonra, nefsin için de istedin, ondan sonra arkasından, "İhdine's-sırâta'l-müstakîm. Sırâtallezîne en'amte 'aleyhim, gayri'l-mağdûbi 'aleyhim vele'd-dâllîn". "Allahümme sallî alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî vesellim. Allahümme sallî alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî vesellim". Oku be! Allahümme sallî alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî vesellim".

Ne söylüyorum, ne yapıyor. Üşeniyor. Aç, karnı aç, böyle bakıyor. Ne suratını asıyorsun be, ne olmuş! Ulan aç durup duvara bakacağına, karnını doyurup dîdâra bak! Sersem adam sen de! Ne suratını ekşitiyorsun! Bundan güzel nimet mi olur, bu oruçdan güzel bir nimet. Nerede bulacaksın bu nimeti. Nimet-i uzmâ bu, Allah'ın nimeti bunlar.

Şimdi duâ kabûl olur. Çünkü neden? Salavât var çünkü önünde ve arkasında. Duâlarda Resûl-i Ekrem'e salavât olmayınca, duâ yerini bulmaz. Bitdi. Yani semâvâtdaki bulunan perdeleri yırtarak Huzûr-i İzzet'e duâ vâsıl olmaz.

"Efendi, Allah gökde mi?". Allah'ın kahr u galebesi her tarafa, Allah her yere hâzır ve nâzırdır. Fakat makâm-ı muayyenler vardır böyle. Meselâ câmiye beytullah deriz. Allah burada mı oturuyor yani? Değil öyle. Böyle mukaddes yerler vardır. Kâbetullah gibi, Kudüs gibi, Medîne-i Münevvere gibi. Evvelâ Kâbetullah, Mekke şehri efdaldır. İçinde Kâbe vardır. Sonra, Medîne-i Münevvere efdaldır. Neden? O iki cihân fahri, sebab-i hilkat-i âlem, Allah'ın sevgilisi, Habîb-i Hudâ Efendimiz Hazretleri orada Ravza-yı Mutahhara'da Kubbe-i Hadrâ altında yatar. Orada, makâmı orasıdır. İnşâallah gidin sizde. Bize de Allah tekrar nasîb etsin

ama gitmeyenler gitsin yani. Oruçlu ağızla yapılan duâ da kabûl olur. Yaaa, hiç oruçlu adamın duâsı reddolunmaz.

Yâ Rabbi şurada bulunan Ümmet-i Muhammed'e, beni de içine dâhil et, bizi tekrar tekrar böyle Resûlünün, Habîbinin, Sevgilinin ravzasına varmak, yüz sürmek, gözyaşı dökmek, "es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Resûlallah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ Habîballah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ hayra halkillah, es-salâtü ve's-selâmü aleyke yâ nûra arşillah" diyerek, gözyaşı dökerek, "Şefâat Yâ Nebiyyallah" diyerek yalvarmak ve "aleykümselâm ümmetim", "men zârenî vecebet lehû şefâatî, beni her kim ziyâret ederse, şefâatim ona vâcib oldu" diyor Peygamberimiz, "Ey ümmetim geldin beni ziyâret etdin, şefâatim sana vâcib oldu" dediği zümreye bizi dâhil et Yâ Rabbi.

Salavât-ı Şerîfe kabristanlarda da verilir. Hattâ kabristandaki bulunan, yatan meyyitlerin hepsi azâb-ı kabre giriftâr olsa, ağzı duâlı, göğsü î mânlı, Resûl-i Ekrem'e muhabbeti olan, Resûl-i Ekrem'in de muhabbetini kazanmış olan bir zât oraya gitse, o makbereye, orada Cenâb-ı Peygamber'e on bir salavât-ı şerîfe verse...

Size bir hediye versem alır mısınız, kabûl edermisiniz, hediye? Her sabahleyin kalkacaksınız, sabahleyin, Ramazan'da, hâric zamânda, on bir tâne "kulhüvalah" okuyacaksınız, hergün, bir Fâtiha-i Şerîfe, bir Âyetelkürsî, on bir salavât-ı şerîfe vereceksin. Her gün bunu yap. Bunu evrâd edin diline. Bunun faydasını sonra görürsün, ne demek olduğunu. Size hediye olarak veriyorum. On bir İhlâs, bir Elham bir Fâtiha yani bir Elham, bir Âyetelkürsî, on bir salavât-ı şerîfe. Bildiğin salavâtları. "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahibihî vesellim". Menfaatini sonra göreceksin, dünyâ ve âhiretde.

Böyle Resûl-i Ekrem'i seven, Resûl-i Ekrem'in sevdiği bir zât bir makbereye gitsin de Resûl-i Ekrem'e salavât vererek ondan hâsıl olan ecr ü sevâbı o makbereye bulunan meyyitlere bağışlasın, derhal o kabristandaki bulunan ne kadar kabirde azâb gören müminler varsa hepsinin azâbı tahfîf olur. Hattâ velev ki o kabristanda kâfir ola, onun dahî azâbı tahfîf olur. Cehennemde kâfirlerin azâbı tahfîf olmaz, her gün artar, eksilmez. ⁴⁴ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ, azâblarını hafifletmeyeceğim" diyor Allah. "Cehennemdeki kâfirlerin azâblarını hafifletmeyeceğim, her gün artıracığım" diyor.

Onun için ödü patlaması lâzım bir adamın, ödü patlaması lâzım! "Eyvâh! Ben î mânsız ölürsem" diye. Hattâ Ebü'd-Derdâ diyor ki, radiyallahu anh Hazretleri, "Bir adam î mânsız ölmekden korkmazsa, o adam î mânsız ölür" diyor Ebü'd-

⁴⁴ Sure-i Bakara 162

Derdâ. İçinde bu korku olacak dâimâ. "Aman Yâ Rabbi, îmânımı bağışla". Gör-müyor musun be! İşte okuyoruz, günde kırk rekât namaz var, her rekatda ⁴⁵إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ " diyorsun be, yalvarıyorsun Allah'a. Ama sen far-kında değilsin başka. Neden okuduğunu anlasan, inim inim inlersin. "Sırât-ı müstakîm yani senin rızâna giden yolda sâbit-kadem eyle, ayaklarımı kaydırma" diyorsun be.

Neyse bir kıssa anlatayım size de bu akşam böyle olsun.

Bir kadın gelmiş Hasenü'l-Basrî Hazretlerine. Hasenü'l-Basrî Hazretleri, tâbiînin ileri gelenlerindendir, reîsü't-tâbiîn derler Hasenü'l-Basrî'ye. Hasenü'l-Basrî Hazretlerine bir kadın gelmiş. demiş ki, "Yâ İmâm" demiş, "Benim bir genç kızım vardı, yetişmişdi, ecel geldi onu aldı benden, ayrı düşdük. Anneyim, ciğerim ya-ralı. Genç kızımı kaybetdim" demiş, "günlerden beri onun hasretiyle, onun ate-şiyle yanıyorum" demiş.

Ağır bir şey, Allah insanın başına getirmesin. Ağır bir imtihan. Hattâ Cenâb-ı Hakk diyor ki hadîs-i kudsîde, "Ben bir kuluma belâ ile teveccüh ederim, malını alırım, emlâkini alırım, evlâdını alırım. Eğer benden şikâyet etmezse kimseye, sabrederse, yarın yevm-i kıyâmetde onu hesâba çekmekden hayâ ederim" di-yor. Ama ağır imtihanlar bunlar. Allah muhâfaza buyursun.

"Yâ İmâm" dedi, "genç kızımı kaybetdim" dedi, "aylardan beri hasret çekiyorum, anneyim, başka evlâdım da yok. Pek özledim kendisini. Hiç havas yok mu, ha-vas? Yani havasdan murâdı, bir şey okuyayım da evlâdımın yüzünü göreyim rüyâda filan. Hazret-i İmâm dedi ki, "Hanım sen böyle şeyi isteme. Bu senin istediğin istek, ağır bir istek bu". "Neden?". "E sonra sen âhirete vâkıf olursan, hâlin senin sonra ne olur?".

Şimdi biz bu kabristanlarda olan vukûâtları görsek, kimse ne yemek yer, ne gü-ler, ne para kazanır, ne ev yapar, ne evlenir. Neler oluyor onların içerisinde, makberelerin. Ve insanlar kerâmete erdiği vakitte, ilk mertebesi, kabirlere vâkıf olur. Keşf-i kubûrdur. Nihâyet mertebesi de keşf-i kulûbdur. Kalbleri keşfeder yani, nihâyeti o. Ondan sonra olmaz bir şey, o kadar. Onların arasında da nice iltifât-ı rabbânî olur, ayrı davâ. Sen kerâmet aramaya gelme, biz kerâmet için gelmedik, istikâmet için geldik buraya, dünyâya. Müstakîm ol, Allah sana kerâmeti bahşeder. İstikâmetsiz adamda kerâmet zâhir olursa, ona istidrâc der-ler, gökde uça faydası yok onun, kıymeti yok. İstikâmet. Müstakîm olacaksın. Eline, diline, beline sâhib olacaksın. Olmayınca olmaz. İş kışkırdın mı ı-ih, iş yok o vakit.

⁴⁵ Sure-i Fâtiha 6

"Sen çok ağır bir teklif yapıyorsun, sen dayanamazsın, sabredemezsin" filan filan. "Ederim efendim. Göreyim, kızımı göreyim bir defa yâhu".

Antreparantez, ben imamdım Çankırı'da askerliğimde, ikinci askerliğimde. Orada bir cenâze gömdük. İsmi de bak unutmadım, kaç sene oldu, kırk senelik hâdisse, Mahmud Nedim Bey. Kadıköylü bir kaymakam. Kâimmakâm. Neyse gömdük cenâzeyi, üç gün sonra babası geldi. Babası da kumandanmış, askerî kumandan, mütekâid bir adam. Bana geldi, "Hoca, aç kabri, oğlumu göreceğim. "Beyefendi, üç gün sonra kabir açılmaz". "Efendim ben askerim". "Canım babasın ama, askersin ama babasın, kalbin yok mu senin. Senin şimdi yapacağın iş şu. Gel kabrine götüreyim seni, orada bir Fâtihâ oku, bir Yâsîn oku, bir Tebâreke oku. Yok onları da bilmiyorum dersin, otur, tefekkür et, kendi ölümünü düşün, o da olur, o da sevaptır, ben de buraya gireceğim dersin, bunun içerisine, bu karanlık yere". "Hayır! Göreceğim ben, ben askerim, ben korkmam". Ben dedim, "Kâğıt getir ordudan, açayım" dedim. Maksadım onu atlatmak. Gitdi kâğıt getirdi. "Peki öyleyse açalım" dedim. Açdık. Açdık ama manzara felâket! Adam, oğlunu o halde görünce deliye döndü "Ölmeden gömmüşsünüz, kendi kendine kabrin içinde boğulmuş" dedi. Ne yaptılarsa yapmışlar gelenler. İşte eşhedü billah, bu gözlerimle gördüm hâdiseyi. Babası fittırdı. Felâket kabrin içerisi. Gözler böyle dışarı çıkmış, fırlamış dışarıya böyle, korkunç bir şey. "Bana bak" dedim ben, "sana bir kürek vurur, yatırırım buraya, oğlunun yanına. Aklını başına al. Ulan yirmi altı tâne doktor buna öldü diye rapor verdi. Bana mı söylüyorsun sen bunu! Allah Allah! Ben imam adamım, en sonunda bana gelir bu" dedim. "Kıçına bunun pamuk sokacağız biz, bana gelir en son. En sonunda geliyor, ondan evvel gelmez. Yirmi altı doktor bunun hakkında rapor verdi" filan dedim.

Efendi Hazretlerinin yukarıdaki sözleri cemaati güldürünce, buyurdular ki:

Güldürdüm sizi, haydi, eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh. Bir daha, bir daha. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh. Bir dahi aşk ile. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh. Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin ve sahbihî vesellim.

Taaa tezkere alıncaya kadar biz mahkemede uğraşdık. Gitdi şikâyet etdi bizi, haydi mahkemeye çıktık. "Yirmi altı doktor bunun hakkında ölü raporu vermiş, beni ne alâkadar eder. Bunu öldü diye aşağı indirmeyince, biz elimizi sürmeyiz" filan. Tâ ben tezkere alıncaya kadar devâm etdi bizim mahkememiz. Neyse.

Felâket! Onun için görmek doğru değildir bazı şeyleri. Allah her şeyi bize göstermedi, gafletle örtdü, o çok büyük nimettir o. Meselâ kabristanda olan hâdisâtı sen bir görsen, bir daha gülmezsin hiç. Kim söylüyor bunu? Resûl-i Ekrem

söylüyor, sallallahu aleyhi vesellem. "Benim bildiğimi siz bilerseniz, benim gördüğümü siz görseniz, bir daha gülmezsiniz" diyor Cenâb-ı Peygamber. Yaaa! Öyle sen görüyorsun, "Aman ne güzel yapmışlar kabrin üst tarafını" diyorsun. İçi cehennem çukuru, kaynıyor. Bağırıyor avaz avaz, "Aman beni çıkarın buradan" diye. Kıyâmete kadar! Akşam sabah cehenneme arz ediyorlar, gösteriyorlar cehennemi, akşam sabah. Neûzübillah. Allah muhâfaza etsin.

Kabir azâbı kadar güç bir şey olmaz. Kabir azâbı neden olur biliyor musun? Haberin var mı ondan? Yalancı, emânete hıyânet eden, sidikden kendini kollamayan kişilerde olur. Onlara kabir azâbı. Onun için üstüne başına sidik midik sıçrattırma. Hayvan gibi bacağını kaldırıp, haşşş diye işemeyeceksin, kollayacaksın kendini idrardan, çişden filan böyle. Çişden, mişden filan kollamak lâzım. İlmihâlde gördüğün gibi konuşmam ben. "Necâsetden tahâret". Cesâretten ibâret. Ondan ne anlayacaksın sen. Çişinden, bokundan temizleneceksin. Üstünde pislik bırakma, temizle. Pislik yok. Kabir azâbına uğrarsın. Öyle diyor. Ben söylemiyor. Ebû Hureyre söylüyor, Resûl-i Ekrem'den işitmiş. Bir de dördüncüsü varmış. İki rivâyet var, iki hadîs var. Dördüncüsü, ana babaya âk olan, âsî olan, anaya babaya âsî olan, kabir azâbına dûçâr olur. İki cemiyet arasında laf getirip götüren, kabir azâbına dûçâr olur. İdrardan kaçınmayan, pislikten kaçınmayan yani, tahâretini iyi yapmayan yani, kabir azâbına uğrar. Dördüncüsü var. Nedir? Birine kızdığı vakitte sebbeden adam. Küfür ediyor kızdı mı. Bu da kabir azâbına dûçâr olur. Müslümana yakışmaz küfretmek filan böyle sin kef ile. Ya hafazanallah göbekden yukarıya. Yüz mukaddesdir, yüze küfür eden bir adam kâfir olur, dînden dışarı çıkar. Yüz mukaddesdir. Yarın kıyâmet gününde Cenâb-ı Hakk müslümanları cehenneme sokduğu vakitte, müslümanların zâlimlerini, hâinlerini, onların bile yüzlerini şekl-i insanda sokacak. Kâfirler insan şeklinde girmez cehenneme. Hepsi başka amel sûretinde girecek. Kimi yılan şeklinde, kimi eşek şeklinde, kimi katır şeklinde, böyle. İnsan şeklinde değil kâfirler cehennemde. Yalnız müminler insan şeklinde girerler. Onun için yüzleri değişmeyecek. Mukaddes yüzleri. Diyor Hazret-i Ebâ Hureyre, dördüncüsü, birine kızdığı vakitte, küfür eden, sebbeden kişi.

Bir küpün içerisinde bal olursa, küp patlarsa ne sızar? Bal sızar. İçinde pislik olursa, çatlarsa küp ne sızar? Pislik sızar. Demek ki küfür eden adamın içinde pislik var ki, oradan çıkıyor dışarı o. Geçiyoruz.

"Sen mühim bir şey istedin hanım, yapma". "Yok Yâ İmâm, görmek istiyorum" filan. "Peki öyleyse. Cumartesiye Pazara bağlayan gece, şu şu şu sûreleri okursun, Cenâb-ı Hakk'a dört rekât namaz kılarsın, ondan sonra Allah'dan istersin, göreceksin".

Görmüş kadın. Yapmış o şeyleri, görmüş. Gelmiş, ağlayarak Hazret-i İmâm'a, "Eyvâh! Yandım! Pişmân oldum". "Ne oldu?". "Evlâdım ateşde, her bir saçının teli bir yılan olmuş, boynuna dolanmış" diyor.

Hocaların da öyle, bizim de öyle. İlmîyle âmil olmayan hocaefendilerin sarıkları yılan olup boynuna dolanacak. Ağızlarına ateşden gem vuracaklar, hakkı görüp söylemeyenlerin. Yaaa! Hocalık kolay değil öyle.

"Ben sana söyledim" demiş. "Ne yapayım Yâ İmâm?".

Allah'ın lutuflarından bir tânesi de hayatda olan kimselerin duâsiyle kabirde olanların azâbı ref olur.

"Hayır yap evlâdının rûhu için, Kurân okut, salavât okut, sadaka ver, su dağıt".

Kış gününde, ortalık donduğu vakitte buz gibi su ver millete! Ulan tersine ne yapıyorsun! Yaz günü su dağıtılır. İçsin diye buz gibi suyu kış gününde dağıtmaya kalkma. Ramazan günü câminin önünde buraya koymuşlar, ben de vaaz ediyorum o vakitler. O devirde tekâüd olmamışdım daha. "Sebîlullah! Sebîl!" diye bağırarak su dağıtıyorlar câmi avlusunda burada. "(Birisi "turistlere veriyorlardır turistlere" deyince), canım turistlere muristlere birâder, câmi avlusunda olmaz o iş kardeşim. Neyse efendim.

Birkaç gün sonra, Cenâb-ı Hasenü'l-Basrî görmüş bir kız, başında bir taç var, güneş kararıyor, öyle. "Kimsin evlâdım sen, hangi peygamberin âilesisin?". demiş, "Ben peygamber âilesi değilim. Sana bir kadın geldi ya, bir kadın, kızımı görmek istiyorum dedi, işte o kızım ben, o kadının kızıyım ben" demiş. "Aaaa ayol o azâb olduğunu annesi söyledi". "Evet" demiş, "azâbdaydık, bu makberekinin kâffesi hepsi azâbda idi. Bir zât geçdi oradan, ağzı duâlı göğsü îmânlı, Resûl-i Ekrem'e muhabbetli bir zât., on salavât okudu, Allah on salavât hürmetine bütün kabirlerdeki bulunan azâbı böyle nimete kalb etdi" demiş.

El-Fâtîha!

20 Haziran 1983

Bir zât-ı muhteremi mahkemeye çıkarmışlar, benim sevdiğim saydığım zevât-dan birisini. Vaktiyle, ittihadçılar zamânında. Onun yaptığı şeye göre cezâ yemesi lâzım. Hâkim bunu bildiği için, bakmış seksen yaşında bir adam, beyaz sakallı, nûrânî, kamburu çıkmış filan, kurtarmak istiyor hâkim. Öyle bazı vicdanlı hâkimler vardır. Yol gösteriyor, "Baba! Vekil tutacaksın değil mi?" demiş. Yol gösteriyor, "vekil tutacağım" derse bırakacak. "Vekil tutacaksın değil mi?" deyince, "Yok" demiş, "Evlâdım, ben vekil tutamam" demiş. "Paran mı yok" demiş. "Yok, param var" demiş. "Niye tutamazsın?". "Anlatayım" demiş, "Ben hasbünallahi ve ni'mel vekîl diyorum, eğer ben kullardan vekil tutarsam, Allah bana yevm-i kıyâmetde der ki, 'Benim vekâletimi beğenmedin, beni azletdin, benim yerime kullardan vekil mi tutdun' der, beni mahkûm etdirir" demiş.

Ama sen ben hakkımızı korumak için avukat tutacağız. Bazı adam avukat tutamaz, yasak onlara. Onlar mukarreb olan evliyâullahdır. Herkes onlarla bir olmaz. Bazı adam var, kendisini Yûnus Emre zannediyor filan böyle, Abdülkâdir Geylânî zannediyor kendisini adamcağız. Yani biraz peynir görmüş, kendini mandırada zannediyor. Olmaz öyle olmaz. Onlar ayrı. Evliyâullahın yeri ayrı. Onlar acâib, çok acâibât-dan yani.

Cenâb-ı Hakk'a mukarreb olan zevât, kendinden gayrısına, ya kendinden dûnuna, Hakk'dan gayrına mürâcaat ederse, cezâyâ çarptırır Allahu Teâlâ. Bak Yûsuf Peygamber'e, büyük bir âyet oldu ki, mukarreb olan zevât bir daha öyle yapmasın, Allah'dan başka kimseye yüz sürmesin diye. O iki kişinin rüyâsını tabîr etdi, dedi ki ona, "Söyle rabbine, ben burada bî-günah yatıyorum" dedi, "iftirâyâ uğradım ben, beni buradan çıkarsın" dedi. Kulağına söyledi, "Sen eski vazîfene döneceksin" dedi ona. O da yedi sene unuttu söylemeyi.

Sonra işte sultan rüyâ gördü, yedi zayıf öküz, yedi şişman öküz çıktı Nil'den, yedi zayıf öküz yedi şişman öküzü yedi. Yedi tâne sarı başak, yedi yeşil başağın üzerine döküldü. Sonra sultan bunun üzerinde durdu. Muabbirleri çağırdı, rüyâ hakkında muabbirleri, "Rüyamı tabir edin" dedi. Dediler ki, ⁴⁶"قَالُوا أَصْنَعْتُ أَحْلَامَ" diyorlar. Yani hayal diyorlar. ⁴⁷"وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالَمِينَ". "Görmüş olduğun şey hayal, biz bun tabir edemeyiz" diyorlar.

Burada büyük incelik vardır. Bazı müfessirler de işi halledememişler. Cesâretle söylüyorum. ⁴⁸"وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالَمِينَ" dediklerine göre, "Bu mühim bir rüyâ, öyle olması lâzım, bu bir mühim rüyâ, bunu biz tevîl edemeyiz" dediler. Zîrâ neden? Çünkü kiral ondan sonra hep rüyâyı tabîr ettirmek için muabbir arıyor dâimâ. Eğer deselerdi ki, "Bu rüyâ hayalle görülmüş rüyâ", bir daha muabbir aramazdı kiral rüyâyı tabîr ettirmek için. Yanlış manâ vermişler. Yani "bu rüyânın manâsını biz bilemiyoruz, hakkından gelemeyiz, ehlini bul". Sonra Hazret-i Yûsuf aleyhisselâm rüyâyı tabîr eyledi. Dedi ki, "Yedi sene kıtlık olacak, yedi sene bolluk olacak" dedi. Malûm biliyorsunuz, hocaefendilerden dinlemişsinizdir.

Yûsuf kıssasında büyük büyük ibretler vardır çok. Ahsenü'l-kasasdır, büyük ibretler vardır. Eğer kardeşleri Yûsuf'a hased etmeselerdi, onu kuyuya atmasalardı, kervan gelip Yûsuf'u kuyudan alıp götürüp Mısır'da satmaz, satılmayınca da Mısır'a sultan olmazdı. Etbaa sebebâ. Birbirine bağlı herşey. Onun için, başına bir iş geldiği vakitte hemen üzülmeye. Onun altında bir hayır vardır. Onun için Cenâb-ı Allah ne diyor, ⁴⁹"وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ" ⁴⁹"وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ" ⁴⁹"وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ". Sizin şer gördüğünüz sizin hakkınızda hayırlıdır, sizin hayır gördüğünüz sizin hakkınızda şer olabilir. Çocuğu olmuyordu, çocuğu oldu bayram yapıyor, hayır gördü. Sonra çocuk ne yaptı? Döve döve onu öldürdü veyâ babasına iftirâ etdi. Başına belâ oldu.

Dâimâ Cenâb-ı Hakk'dan hayırlısını iste ve başına gelen musîbetlerde, mütehammil ol, sabreyle. Çünkü altından bakalım ne çıkacak.

Mevlâ görelim neyler

Neylerse güzel eyler

Bazı benim gibi ham-ervah dervîşler var öyle, "Efendim biz cennet istemiyoruz, hûrî istemiyoruz, gılman istemiyoruz, Allah'ı istiyoruz" filan, bir diken batsa ayağımıza kıyâmeti koparıyoruz, "Aman! Yandım! Bitdim!" diye oraya buraya

⁴⁶ Sure-i Yûsuf 44

⁴⁷ Sure-i Yûsuf 44

⁴⁸ Sure-i Yûsuf 44

⁴⁹ Sure-i Yûsuf 43

şikâyet ediyoruz Allah'ı. Allah'ı kullara şikâyet ediyoruz. Allah, Allah'a şikâyet olunur, kula şikâyet olunmaz. Bak Eyyûb Peygamber'e, ne yaptı? ⁵⁰"أَتَىٰ مَسْنَىٰ الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ" dedi. Kendine şikâyet etdi kendisini. O vakit ayıp olmuyor. Baban seni döverse, sen "babacığım" diye yine ona sarılacaksın, başka nereye gideceksin? Gene babana sarılacaksın, "babacığım" diyeceksin tabii.

Onun için diyor ki Bayezid-i Bistâmî Hazretleri, Hazret-i Eyyûb aleyhisselâmı görmüş manâda.

Biz kaldıramıyoruz, duânı böyle yap. "Yâ Rabbi, dünyâ ve âhirette bana affınla tecellî et" de. Sakın adâlet isteme. "Affınla tecellî et" de Cenâb-ı Hakk'a. Kaldıramazsın. Kaldırsan çok güzel ama kalkmaz. Bak zül'-celâli ve'l-ikrâm. Evvelâ celâli gelir, sonra arkasından cemâli gelir ama ağır olur kaldırması. Diken yarılmayınca gül çıkmaz. Evvelâ celâl gelir, sonra cemâl gelir arkasından. Mektebe gidersin, tahsilde büyük zahmet çekersin, arkasından rahat edersin. Her menzile böyledir, menzile giderken zahmet çekilir, fakat menzile-i maksûda varıldı mı rahata erişilir.

Demiş ki, "Yâ Nebiyyallah, nasıl oldu da böyle şikâyet etdin" demiş. ⁵¹"أَتَىٰ مَسْنَىٰ الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ" Demiş ki Hazret-i Eyyûb aleyhisselâm, "Allah bana belâ verdi ben sabrettim, Allah bana belâ verdi ben sabrettim, Allah bana belâ verdi ben sabredince, belâ, Allah ile benim aramda bir dağ oldu. İmkânı yok cenâb-ı Hakk'a mülâkat edemeyeceğiz. Sabrettikçe ortaya bir perde geliyor. Onun için ne yaptım, perdeyi çâk etdim, yırttım, 'Rabbî, ey benim Allahım, innî messeniyey'd-durr, bana zara erişti, ente erhamü'r-râhimîn, sen merhametlilerin merhametlisisin' deyip Allah'a sığındım" demiş.

Onun için Cenâb-ı Hakk'dan affıyla muamele istemek lâzım. Sahabeden birini Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem gitmişler ziyârete, o adam böyle yatağın içerisinde kadîd kalmıştı diyor. Müslim-i Şerîf'de var. Kadîd. Yani kadîdin manâsı pastırma.

Pastırma da iki bin lira kilosu be! Karşıdan bakıyoruz. Görmek de bir nimettir. "Hocaefendi" demiş, "ben sana vardığımdan beri" demiş Hoca'nın karısı, ekmeği fırında, eti kasapda görüyorum". "Hâline şükret!". "Neden yâhu, neye şükredeceğim?". "Gözün kör olsa, görmesen iyi mi. Bak gene yemesen de görüyorsun hiç olmazsa" demiş. Şimdi, pastırma vaktiyle yedik. O kabîlden. Sanki yedim!

⁵⁰ Sure-i Enbiyâ 83

⁵¹ Sure-i Enbiyâ 83

Kadîd olmuş o adam. Kadîd Arapça pastırma demek. Peygamberimiz ona, "Sen böyle olmayı Allah'dan arzu mu etdin?" demiş. "Evet, yâ Resûlallah" demiş. "Yâ Rabbi, bana âhiretde vereceğin azâbı dünyâda ver dedim. Çünkü âhiretin azâbı çok şiddetlidir. Allah bana dünyâda verdi. Şimdi bu hâle geldim" demiş. Cenâb-ı Peygamber, "Niye sen iki cihanda Allah'dan af istemedin? Niye af istemedin? Allah af da edebilirdi.

Onun için haydi hep beraber okuyacağız, "Allahümme inneke 'afüvvün kerîmün tuhibbü'l-'afva fa'fü 'annâ, âmîn, bi hürmeti seyyidi'l-mürselîn". Manâsı bu. "Yâ Rabbi sen affı seviyorsun, keremi seviyorsun, bizi affet yâ Rabbi" de, Cenâb-ı Hakk'a boynunu bük.

Her lisânda söylesen Allah anlar. Nidâ-yı hafî ile de söyleyebilirsin, nidâ-yı hafî ile. Ne demek o biliyor musun? Namaz kılarken, imam seni Allah'a takdîm ettiği vakitte, kalbden duâ edebilirsin. Ağızdan değil ha! Yanlış anlama. Ve duâ müstecâb olur ha! Çünkü mülâkatdır, vuslatdır namaz, mirâcdır, vuslatdır, mülâkatdır, duâ kabûl olur. Lisânen değil, kalble, nidâ-yı hafî ile, kalble isteyeceksin Allah'dan arzunu, isteğini. Nasıl Peygamber Mirâc'da istedi ümmetini, bizleri istedi Rabbü'l-âlemîn'den, istedi Cenâb-ı Hakk'dan bizi.

Hattâ ümmetinden bir ferдин cehenneme girmesine Peygamber taraftar değil. Allah da taraftar değil, Rabbü'l-âlemîn. Rabbü'l-âlemîn de merhametlilerin merhametlisi ve Cenâb-ı Hakk'ın rahmet sıfatının tecelliyâtı, ⁵² "وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزُّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ * إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ غَابِطِينَ * وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ".

İki günden beri ben yemek yemiyor, haberin var mı? Ne iftarda ne sahurda. Suyla duruyoruz. Çok rahatsızım ben, bakma dolaşdığımı böyle. Allah gayret verdi, dolaşıyoruz. Çok rahatsızım. Dün akşam da şifâ niyetine, hastalığım iyi olsun diye, terâvihde mihrâba geçdim. Neyse öyle bir rahat oruç tuttum bugün. Hiç yemediğim hâlde, ne iftarda yedik ne sahurda yedik. Bugün bazen kelimeleri, âyetleri filan çiğniyorum, takılıyor ağzıma, dilime. Rahatsızlandım öyle birdenbire. Nazar değdi galiba.

Nazar değer adama. Nazar deveyi kazana, insanı mezara düşürür. Nazar. Göz yok mu göz. Ama iyi göz de vardır. Biz yalnız gözün kötü tarafını biliriz, bazı velîler vardır ki onların nazarına insan uğramalıdır. Onların nazarına gidip oturmalı.

⁵² Sure-i Enbiyâ 105-107

Gidiyormuş da Cüneyd-i Bağdâdî, seyyidü't-tâife, giderken, bir adamı asmışlar, şehrin ortasında böyle, ibret olsun diye.

O vakit meydanda asıyorlarmış, halk görsün de ibret alsınlar diye. Şimdi hapishânede asıyorlar kimse görmüyor, ibret aldığımız da yok zâten, dırıltıya gidiyor o. İbret almak lâzımdır. Bu gözleri Allah görmek için vermiş bir de ibret almak için vermiştir, gözleri.

*Bir göz ki ibret olmaya anın nazarında
Ol düşmenidir sâhibinin baş üzerinde
Kulak ki öğüt almaya her dinlediğinden
Akıt ana kurşunu hemen sen deliğinden
Bir el ki olmaya anın hayr u hasenâtı
Verilmez ana cennet ilinin derecâtı
Ayak ki ibâdet yolunu bilmez anı kes
Öğrensin onu mescid önünde kapıda as*

Biz gelelim dersimize. Asmışlar o adamı, Hazret-i Velî gelmiş oraya.

Bakmak doğru değildir. Asılmışa, çirkin şeylere bakmak doğru değildir. Bazen güzel şey görürsün o da çirkindir. Adamın gözüne batar sonra. Güzel bir kadın geçiyor, bakarsın, göz zinâsı yaparsın, Allah muhâfaza etsin.

Gıybet etmek zinâdan daha berbatdır. Ekseri bizim câminin cemâati gıybetle meşgûl oluyorlar, mâşallah! Bizim orada bir kahve vardı, hepsi sofı, kâğıt oynamıyorlar, adam çekişdiriyorlar. Ulan kâğıt oyna, daha hayırlı, domino oyna daha güzel, daha hayırlı, daha hayırlı. Günah değil mi? Günah ama adam çekişdirmekden daha hafîfdir o. Bak, "el-gıybetü eşeddü mine'z-zinâ", Resûl-i Ekrem öyle buyurmuş, sallallahu aleyhi vesellem, demiş ki, "Gıybet zinâdan eşedir" demiş.

Gözler zinâ ettiği gibi kulaklar da zinâ eder. El de zinâ eder. Yaaa! Neden? Çünkü birisi zinâ şeyi anlatıldığında kulağınla ondan hoşlanıyorsan, kulakla zinâ etdin demektir.

Gözünle bakarsın, güzel şey görürsün, o vakit "bakma, çirkin o" diyor, aklın ermez senin! Güzel bir kadın geçiyor oradan mâşallah, böyle bakarsın o tarafa doğru, orucun sevâbı gider gürültüye. Onun için gözüne kapak vermiş Allah, o açılırsa sen gözünü kapa. Kapağın olmazsa o vakit dersin ki, "Efendi, gözümün kapağı yok benim, onun için görüyorum" dersin. Geçiyoruz.

Âfâtü'l-ayn diyorlar ona, göz âfâtı diyorlar. Asılmışa bakmak, birisi parçalanmış, gidip bakıyorsun, bakma sakın öyle şeylere. Yan çevir başını yürü.

O veliyyullah oradan geçerken, o adamı asmışlar oraya, karşı karşıya gelmişler. Şöyle bir bakmış Hazret-i Velî, merhamet nazarıyla bakmışlar. Çünkü velîler tam bir şefkat olur, merhamet olur. Resûl-i Ekrem'in ahlâkıyla ahlâklandığı için, tam bir şefkat ve merhamet. Halkı cehennem ateşinden kurtarmak için kendilerini fedâ ederler. Hattâ Seyyidina Ebâbekir es-Siddîk radiyallahu anh Hazretleri, duâsını böyle yapıyor, "Yâ Rabbi, beni cehenneme at, benimle cehennemi doldur, orada Ümmet-i Muhammed'den başka kimseye yanacak yer kalmasın" diyor. Evliyâlar böyledir, yani velîler. Öyle bedava sarıkla velîlik olmaz, sakalla, şalvarla velîlik olmaz. Kıyâfetle değil. Kıyâfetli de olur. Sakal bırakmak vâcib hükmündedir, ahlâkı kemâle ermiş kimseler için. Çünkü Resûl-i Ekrem demiş ki, sakal meselesinde, bak nereden nereye geçiyoruz, elçiler gelmişler, İran elçileri, dedi onlara, "Siz niye böyle sakallarınızı kesdiniz, bıyıklarınızı bıraktınız". Dedi ki o elçiler, "Bizim rabbimiz bize böyle emretti". Yani Kısra için. Resûl-i Ekrem buyurdu ki, "Benim de Rabbim bana böyle emretti" dedi. Sakal enbiyâda farzdır, Ümmet-i Muhammed'e sünnet-i müekkededir, tekidli sünnetdir ama sakalın sâhibi olmalı adam. Benim gibi ağzı bozuk olursa filan böyle, olmaz. Kemâle ermeli insan.

Neyse biz geçelim dersimize.

Velî oldu mu bir adam, tam bir merhametdir, şefkatdir. Resûl-i Ekrem'in rahmet sıfatına bürünmüştür. Hep kâmilidir mükemmeldir. Dün akşam anlattım ya, gene söyleyelim bu akşam.

Tekkesinin yan tarafına oturmuşlar, Hazret-i Marûf-ı Kerhî'nin, orada içiyorlar, ud çalıyorlar, def vuruyorlar filan, göbek atıyorlarmış. Oh oh aşağıdan salla, çalkala derken, dervîşin birisi gelmiş, "Efendi Hazretleri, haberin var mı, şuraya bizim tekkenin yan tarafına gelmişler, herifler burada fık u fücür yapıyorlar" demiş. Altdan kıvrır, üstten koy, çalkala yana derken. "Nerede?". Haydi dışarıya. "Efendi, bir bedduâ et". "Edelim" demiş. "Yâ Rabbi bunları dünyada şen ettiğin gibi âhiretde de şen et" demiş, "bunlar âhiretde de şen olsun" demiş. Hemen duâ Hazret-i Velî'nin ağzından biter bitmez, hepsi şarap şişelerini kırmışlar, ud-ları kırmışlar, hepsi tövbe-kâr olmuş. Yaaa!

Şimdi, velîler dâimâ böyle tam bir rahmet olur, merhamet olur, şefkat olur. Şefkatli, herkese, herkese! Domuzun suyu yokmuş, komşusu gavurmuş, kâfirmiş, hıristiyanmış neyse, domuzu varmış herifin, gitmişler, hayvan susuz kalmış, bu velî gider domuza su koya önüne. Domuzsa ne yapalım.

Domuzla insanın arasındaki fark nedir? Haydi bakalım bil. Allah domuz denilen hayvana domuz elbisesi giydirmiş, sana da insan elbisesi giydirmiş, senin

rûhuna, ona da domuz elbisesi. Onun elinde değil ki o. Allah etini yeme demiş ama merhamet edeceksin. Mümin şefkatli ve merhametli olur yani.

Böyle Hazret bir bakmış, görmüş. Hemen o gece o zâtı görmüşler rüyâda, manâda. gene iş rüyâyâ geldi. Yûsuf Peygamber meselesi var ortada çünkü, ondan oluyor bu iş. Rüyâda görmüşler, şehrin ileri gelenleri. Vâlisi mâlisi değil, ondan bahsetmiyorum. Maneviyyatda yücelmiş zevât, manevî vâliler filan. Öyle adamlar vardır. Sen onu bilmezsin, bakarsın adam çöpçüdür. Senin nazarında çöpçü ama Allah'ın vâlilerinden bir vâlidir, rütbeli bir generaldir. Belli olmaz, hiç belli olmaz! Eh, rütbelilerden de evliyâ vardır, öyle olması kabahat değildir. Neyse efendime söyleyeyim, görmüşler, cennetde bu adam. Demişler, "Yâhu sen kötü bir adamdın, îdâma mahkûm oldun, herkesin karşısında seni asdılar, herkese ibret olsun diye. Senin ne işin var cennetde?" demişler. "Öyleydi ama" diyor, "bir veliyyullah geldi" diyor, "bir veliyyullah geldi" diyor, "bana rahmet nazarıyla nazar etdi, Allah beni cennetine koydu". Gördün mü bak işi.

Haydi bu kadar kâfî. Sizin de kafanızı şişirdim.

Lillahi'l-Fâtîha!

22 Haziran 1983

Cenâb-ı Hakk diyor ki Hazret-i Mûsâ aleyhisselâma, "Merkebinin yemini dahi benden iste" diyor Allah. Kullardan istersen kullar kızar, Allah'dan istemezsen Allah kızar. Kullardan bir defa istersin, en cömert adam verir, bir daha verir, bir daha verir, sonra seni gördü mü yol değiştirir o, bu tarafa doğru, "Gene geliyor" diye. Sen bana hayran ben cama tırman. Ama Allahu Sübhânehû ve Teâlâ Hazretlerinden istemezsen Allah gadab eder. Allah'dan isteyeceksin. Hattâ "Yâ Mûsâ, hayvanının yemini dahi benden iste" diyor Cenâb-ı Hakk. Yaaa! Rabbimiz bizim, Rezzâk-ı Kerîm.

Yağmur duâsına gitmiş Hazret-i Mûsâ aleyhisselâm, duâ etmişler. Yok, bir katre yağmur yok. Koca bir nebiy-yi zîşân, ulû'l-azm peygamberlerden Mûsâ Kelîm, kendisine Tevrat nâzil olmuş. Sonra Cenâb-ı Hakk'a demiş, "Yâ Rabbi, mahrûm etdin kullarını" demiş, "rahmetin nihâyetsiz ama. İhtiyâcımız var. Haydi biz kulların günahkâr filan ama bu ağızsız dilsiz hayvanlar, yerler şerha şerha yarıldı, otlar kavruldu bütün, yok, bir katre su yok".

Yaaa. Kavm-i Şuayb'e de böyle oldu, Kavm-i Şuayb'e. Efendime söyleyeyim, onlar fenâlık yapıyorlardı, ölçeklerinde eksik veriyorlardı, terâzilerinde, ölçeklerinde adâletleri yokdur. Bunun çok büyük manâları vardır Sonra Cenâb-ı Hakk onlara yağmuru kesdi, imsak-ı matar oldu, yağmur kesildi, yağmur kesildi. Yok yağmur, yok yağmur, yok, yok. Kokdu herkes. Kurudu yerler. Nûh Tûfânı'nın tersine. Onları boğdu Allah, burada su yok, kurutdu. Kurutdu, kurutdu sonra efendim günlerde bir gün baktılar ki, gökyüzü karardı, şimşekler çakıyor, bulutlar geliyor, yağmur bulutları filan. Oooo herkes bayram ediyor, dışarı çıkdılar hepsi. Islanalım dediler yağmur altında böyle. Aylarca su görmemişler. Su yerine ateş yağdı Kavm-i Şuayb'e. Ateş yağdırdı Allah. Allah suyu ateş yapabilir.

Malûm ya elektrik sudan çıkar, elektrik sudan oluyor. Sudan ateş oluyor. Allah kumu un, unu kum yapar. Allah kâfirden mümin, müminden kâfir çıkarır.

Onun için duâ etmeli, ⁵³"إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ". Haydi âmîn deyin benim okuduğum duâya.

Hâfız Âsım Bey, "Mûsâ aleyhisselâmı bıraktınız" deyince, Efendi Hazretleri latîfe ederek, "Canım Mûsâ aleyhisselâmı bırak, dursun o Tûr'da biraz, duâ etsin dursun, biz burada konuşalım, sonra biz de gideriz oraya" buyurdular ve hikâyeye geri döndüler:

"Yâ Rabbi" demiş, "şerha şerha yerler yarıldı, otlar kurudu, mahrûm etdin bizi" demiş. "Kelîmin ben de varım arada" filan demiş. "İçinizde bir gammaz var" demiş Cenâb-ı Allah, "o gammaz herif olduğu müddetçe size yağmur vermem" demiş. Hemen Hazret-i Mûsâ pür hiddet, "Yâ Rabbi, o gammazı bildir bana, kimse o herifin hakkından geleyim" deyince, "onu sana haber vereyim de ben mi gammaz olayım" demiş Allah. İşin güzel tarafı burada. Allah Allah. Bak demek ki ne oluyor, Cenâb-ı Hakk kulların günahlarını setr ediyor.

Bugün Cuma namazında vaazda söyledik, gene söyleyelim bugün burada, iyidir. Hazret-i Allah sormuş Hazret-i Cebrâîl'e, Cibrîl meleğe. Cebrâîl'in başka ismi var mıdır, bakayım içinizde bilen var mı? (Birisi Nâmûs-ı Ekber, bir başkası Cibrîl-i Emîn dedi) Emîn, Nâmûs başka? Daha başka isimleri var Cebrâîl aleyhisselâmın. Zû mirre. Bak onu bilemezsiniz. ⁵⁴"ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ * وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ * ثُمَّ دَنَا * فَتَدَلَّىٰ * فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ". (Birisi de Rûhu'l-Kudûs dedi). Rûhu'l-Kudûs'de var tabii ya. Daha var, daha var isimleri. Cibrîl aleyhisselâma demiş ki Cenâb-ı Allah bir gün, "Yâ Cebrâîl, seni melek olarak halk etmeseydim, âdemoğullarından yarat saydım".

Malûm ya onlarda şehvet yok, meleklerde. Akıl var, şehvet yok. Bizde hem şehvet var, hem akıl var. Bizimki biraz karışıkça. Kim aklını bırakır şehvetine uyarsa, o hayvandan aşağı olur, kim aklına uyarsa o melekden azîz olur. İnsanoğlu. Onlar yalnız Allah'dan aldıkları emri yerine getirirler. Cebrâîl aleyhisselâm Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi vesellemle Hakk arasındaki emirber Cibrîl aleyhisselâm.

Bir gün Cebrâîl aleyhisselâm, aklıma geliyor söyleyeyim haydi, gideceğiz, güneş gurûba eriyor, bir gün Cebrâîl aleyhisselâm bakmış, melek kıyâfetiyle kendini görmüş. Şarkdan garba kadar kapatmış semâyı.

⁵³ Sure-i Fâtiha 6

⁵⁴ Sure-i Necm 6-9

Resûl-i Ekrem de gördü öyle, bir defa göründü Peygamberimize. İşte onun üzerine Efendimiz koşarak geldi Hatîce'nin hânesine, "Zemmilûnî yâ Hatîce, zemmilûnî, beni basdır, üstümü ört ört" dedi. Tâ şarkdan garba kadar.

Demiş ki, "Acaba Allah'ın benden büyük meleği var mı?" demiş. Der ya, aklına gelmiş. Hemen Cenâb-ı Hakk ve Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, Cebrâil'e emretti, "Filanca semâya var, orada bir melek var, şu emrimi oraya teblîğ et" dedi. Hemen Cebrâil oraya uçtu, gitdi, kanatları vardı. Bir mehîb melek, o meleğin yanında Cebrâil kendi aslî vaziyetiyle sivrisinek kadar kaldı. Yaaa! Sonra o melek Cebrâil aleyhisselâmı yakaladı böyle, "Sen ne söylüyorsun, ben anlayamıyorum" dedi, aldı kulağına sokdu onu. İstiğfâr etmiş Hazret-i Cebrâil.

Yaaa, Allah'ın öyle büyük kulları var. Sen kendi kendine, "Benden büyüğü var mı?" diye düşünme sakın hâ! Allah'ın ne kulları vardır öyle.

"Yâ Cebrâil, seni insanoğullarından halk etseydim, bana ne gibi ibâdet yapardın?" demiş. "Yâ Rabbi, sen biliyorsun". ⁵⁵ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ الْأَرْضُ وَلَا فِي السَّمَاءِ. Sana gizli bir şey yok. "Ben biliyorum, sen de biliyorsun, senin bildiğin sana, benim bildiğim bana, ikimiz konuşalım da kullarım duysunlar".

Onun için Allah kulunu imtihan eder. Allah bilmiyor mu, niye kulunu imtihan etsin? Sana kendini bildirmek için imtihan eder Allah. Bir de gâfillere seni göstermek için yapar. "Bak benim böyle kullarım var" diye. Ya âriflere ya gâfillere. Onun için imtihan eder Allah. Yoksa Allah'ın imtihanı hocanın imtihanı gibi değildir. Hoca talebenin ders mikdarını bilmediğinden soru sorar, sorarak öğrenir onun mikdarını. Allah'ın imtihanı öyle değil. ⁵⁶ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ. "Ben bir kulumun malına ya canına ya evladına musîbetle teveccüh edersem, o da sabrederse, kıyâmet gününde ben onu hesâba çekmeğe utanırım" diyor Hazret-i Allah.

Yaşlılara neler söylüyor Cenâb-ı Hakk. O kötü yaşlılar var ya, yalancı filan böyle yalan söylüyorlar, dillerini temizlememişler, gözlerini temizlememişler. İhtiyarlaşmış, saçına sakalına ak düşmüş, ölüm haberleri gelmiş, hâlâ ıslâh-ı nefis etmemiş. Utanmıyor, yalan söylüyor filan. Onlara. "Ey kulum! Saçın sakalın ağardı, bana karşı günah işlemeğe utanmıyorsun, ben sana azâb etmeye utanırım" diyor Hazret-i Allah "hayâ ederim" diyor. Şimdi dinle sen beni.

"Yâ Cebrâil, bana ne gibi ibâdet yapardın?" "Biliyorsun Yâ Rabbi". "Ben biliyorum, sen biliyorsun, ikimiz konuşalım karşılıklı, kullarım işitsin". "Yâ Rabbi, üç şeyle âmil olurdum". İyi dinle! Seni Yezid seni! Sol tarafa bakıp söyledim bunu,

⁵⁵ Sure-i Âl-i İmrân 5

⁵⁶ Sure-i Bakara 155

Şeytan'a doğru. "Üç amelle sana iş yapardım, a'mâl-i sâlihât icrâ ederdim. Üç tâne". "Hangisi bakayım?". "Bir tânesi, susuzlara su verirdim".

Sil o kâğıdı oradan, yırt, söyle Niyâzi Efendi'ye. Orada şadırvanın üzerine yazmışlar, "Su alınmaz" diye. Söyle Niyâzi Efendi'ye. (Niyâzi Efendi o vakit Bayezid Cami-i Şerîfinin imamıydı, İstanbul'da susuzluk çekildiği dönemde, halk câmilere gidip şadırvanlardan su alıyorlardı. İmam efendi, câmiden su alınmasın diye şadırvanın üzerine bir yazı asmışdı. Efendi Hazretlerinin kaldırılmasını istediği yazı o idi).

"Susuzlara su verirdim". Dünyâda en büyük günah, mahlûkâtı sudan men etmek. Bundan daha büyük günah yokdur. Onun için o Yezîd-i Pelîd mendebur hâin İmâm-ı Hüseyin'i sudan mahrum etmiştir, ondan daha zâlim bir adam yokdur. İkinci zâlim, Allah evlerini, câmileri men edenler. ⁵⁷"وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا". Su. Su, ondan büyükdür. ⁵⁸"وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ". Hayy Hayy Hayy Hayy Hayy Hayy. Bu Hayy başka Hayy. ⁵⁹"وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ". Bu başka Hayy bu.

"Susuzlara su verirdim. Çeşmeler yapırdırdım. Arklar açdırırdım. Kuyular kazdırırdım. İbâdullahı sulardım".

Eskiden su dağıtırlardı, kandil günlerinde, Ramazan günlerinde! Bizim câminin avlusunda burada. Ne irfansız herif! Ben burada vaaz ediyorum, bu câmide kürsüde. Herifin birisi buraya şişeyle su getirmiş, su dağıtıyor. "Sebîlullah! Sebîl!". Ramazan gününde! Ulan irfânsız herif! Öyle irfânsız adam! Ulan su dağıtılır ama ne vakit dağıtılır su? İftardan sonra olur, terâvihden çıkarken anlarım. Efendime söyleyeyim, yâhud imsakdan sonra! Sonra kandil günlerinde, yaz günlerinde, iyi su dağıtırlardı. Yaparlardı böyle eskiden. Şimdi herif su vermiyor, para kazanacağı diye. Gidiyorsun kahveye, "bir su versene" diyorsun, "su yok" diyor, "gazoz var" diyor. Para kazanacak herif. Suyu men edenden daha zâlim olmaz. Onun için Yezid en büyük rûtbeyi o almışdır zulümde. İmâm-ı Hüseyin'i ve Evlâd-ı Muhammed'i susuz bırakmışlar, Kerbelâ sahrâsında, su vermemişler.

"Susuzlara su verirdim" dedi Hazret-i Cebrâil. Cebrâil aleyhisselâm, "Susuzlara su verirdim". Bir.

İkinci. "Fakîr olan, Ümmet-i Muhammed'e gizli yardım ederdim" Gizli yardım! "Fakra düşmüş, zillete düşürmemek şartıyla ona ikrâm ederdim, yardım ederdim, gizli gizli".

⁵⁷ Sure-i Bakara 114

⁵⁸ Sure-i Enbiyâ 30

⁵⁹ Sure-i Enbiyâ 30

Bir de var ki böyle herif eline alıyor parayı, "Gel bakayım buraya. Bu benim zekâtım, aldın kabûl etdin mi?". "Etdim". Bir daha, "Kabûl etdin mi?". "Etdim". "Kabûl etdin mi!". "Etdim". Böyle olmayacak, dayak atar gibi. Fukarâyâ diyecek ki, "Kusura bakma, seni bugüne kadar göremedik, hesaplarımız karışıkdi biraz, bugün ancak işi hal yoluna koyduk, kusura bakma, şunu al, inşaallah gene ihtiyâcın olursa, gene gel beni gör" diyecek. Çünkü zengin ne biliyor musun, zengin vâzîfesi? Allah'ın vekilharcıdır zengin. Fukarâ Allah'ın ayâlidir. Ulan sen kim oluyorsun! Sen memûrsun orada, vâzîfelisin. Ayâl, çoluk çocuk manâsına gelir. Nasıl olur Allah'ın malını Allah'ın ayâline vermezsin! Onun için böyle bu şekilde verilecek. Gizli yardım!

Hazret-i Ömer ibn Hattâb radiyallahu anh Hazretleri, gece yarısı gider dolaşırdı. Meşhûrdur. Safahat'de bile var, Mehmed Âkif bile almış, rahmetullahi aleyh. Dolaşıyordu, bakdı bir yerde bir kadıncağz, bir kocakarı söyleniyor, "Allah Ömer'in gözünü kör etsin" diyor, "Allah belâsını versin Ömer'in" diyor. Halîfe o vakit Ömer ibn Hattâb. Yaaa! "Teyze neden böyle söylüyorsun?" demiş. "Niye söylemeye-yim, bunların babalarını gazâyâ gönderdi, askere gitdi, yetîmler kaldı başımda" demiş, "yiyecek yok, içecek yok". "Ne var, ne kaynatıyorsun?". "Su içinde taş kaynatıyorum" demiş, "çocukları uyutmak için" demiş. "E gelip niye mürâcaat etmedin halîfeye?". "Halîfe olacak, boynu altında kalsın onun" demiş, "ben mi ona geleceğim, o beni gelsin bulsun" demiş, "niye aldı vâzîfeyi üzerine" demiş.

Mesnevî'de bir hikâye var. Behlûl-i Dâna Hârûn Reşîd'in tahtına oturmuş. Behlûl-i Dâna oturmuş. Görmüşler. Tabii çok büyük terbiyesizlik, bir pâdişahın tahtına oturulmaz. Hocanın kürsüsüne oturulmaz. Evde ihtiyarın yerine oturulmaz. Gene elhamdülillah bizim Anadolu'da ahlâk bozulmamış gene, birçok şeylere riâyet ederler, hürmet ederler. Oturunca dövmüşler Behlûl-i Dâna'yı. Bağırıyorlar, kıyâmet kopmuş. Koşmuş Hârûn Reşîd, "Ne oldu?". Demişler ki, "Yâ emîre'l-müminîn, Behlûl-i Dâna denilen zât, senin tahtına oturdu. Biz de terbiyesizlik yaptığı için dövdük" demişler. O da kalkmış gelmiş, "Behlûl ağlama" demiş, "seni tanıyamadılar" demiş, "sen benim kardeşimsin" demiş, "tanısalar seni döverler miydi" demiş. "Ben onların dövdüğüne ağlamıyorum" demiş Behlûl-i Dâna. "E niye ağlıyorsun?" demiş. "Ben bir kere oturdum, bu kadar dayak yedim" demiş, "sen yirmi senedir oturuyorsun, yiyeceğin sopayı düşündüm" demiş. "Bir kere oturdum, bu kadar dövdüler" demiş, "sen yirmi senedir oturuyorsun, senin yiyeceğin sopayı düşündüm, ona ağlıyorum ben" demiş. "Aman ne yapayım?". Akli başına gelmiş halîfenin. "Aman ne yapayım?". "Adl ile hükmet. İbâdullahın gözyaşını sil. Memlekete vâzîfeni yap. Ondan sonra Peygamber'in sancağı altında haşır ol".

Kabâhat değil idâreci olmak ama her şeyi yerli yerine getirmeli, halkın ihtiyâcını görmeli, vazîfesine dikkat etmeli, yapmalı, etmeli.

Cebrâil aleyhisselâm dedi, "Fakr u fâkaya düşenlere gizli gizli yardım ederdim".

İnsanlar gizli de yardım etmeli, âşikâre de vermeli. Âşikâre verildiği vakitte, halk görsün diye vermemeli, o vakit mürâî olur adam. Riyâda şirk-i hafî vardır. Önder olmak için halka, önder olmak için, teşvîk ve tergîb için. O vakit câiz olur. "Halk beni görsün" dersen, halk senin için, "maşâllah cömert" derler, âhiretde nasîbin olmaz. "Bu adam cömert" derler, bitdi o kadar. Burada kalır iş. Dâimâ her ne iş yaparsanız yapınız, Allah rızası için yapınız.

"Gizli yardım yapardım" diyor. İki. Başka? "Kulların günahını görmezdim. Örtedim yani". Bizim gibi! Neûzübillah! "Saklardım" diyor. Halbuki niçin sôfiyye cübbe giyiyorlar sırtlarına? Ayıp örtmek içindir o. Biz ayıbı örteriz, setrederiz. Allah'ın settâr sıfatına sâhibdirler. "Kulların günahını görmezdim" diyor, "söylemezdim, gıybet etmezdim" diyor, "gammazlık etmezdim" diyor, gammazlık! Bak oradan geldik işte.

Onun üzerine Cenâb-ı Hakk demiş ki Cebrâil'e, "Yâ Cebrâil, senin böyle yapacağını bildiğimden dolayı, ötürü, seni vahiy meleği yaptım" demiş Cenâb-ı Allah. Bak ne kadar büyük bir mertebe. Ufak, basit görünüyor söylediğimiz şeyler ama bak mevkii ne gösteriyor. Bunun ters tarafı da var, ters tarafı da var.

Evet, biz gelelim Hazret-i Mûsâ aleyhisselâmın hikâyesine. "Aman Yâ Rabbi, o gammazı bana göster, setretme onu".

Allah settâre'l-uyûbdur, eğer Allah bizim günahlarımızı setretmese, ben sizin karşınıza gelip konuşamam. Sen de gelip benim karşıma oturamazsın. Ooooooo felâket! Ama şunu böyle bil ki, kıyâmet gününde bütün perdeler kalkacak. Onun için tövbe istiğfâr etmeli, tövbeyle bu işi örtmeli. Yoksa ve illâ felâket olur. Hepsi çıkacak ortaya. Hırsızlar çaldıklarıyla beraber, omuzlarında yükleriyle getirilecekler mahkeme-i kübrâyâ. Herkesin kitâbı elinde böyle, âşikâre okunacak. Hazret-i Peygamber diyor ki, Hazret-i Osmân'a, alâ rivâyetin Osmân-ı Zinnûreyn Hazretleri defterleri okuyacakmış, "Yâ Osmân, ümmetimin günahları geldiği vakitte okuma" diyor, "onları gizli oku da sevaplarını bağır" demiş "mahşer ehli duysun sevaplarını". "Gizle günahlarını" diyor Cenâb-ı Peygamber, Hazret-i Osmân'a. Bir rivâyet öyle.

Bir müddet sonra Cenâb-ı Hakk Hazret-i Mûsâ'ya dedi ki, "Yâ Mûsâ, o gammaz öldü". "Sahi mi Yâ Rabbi?". "Evet öldü". "Şaka yapmıyorsun ya?".

Allah şaka yapar bazen hâ! Ayırmak lâzımdır. Cenâb-ı Hakk bazen kullarıyla şaka yapar. Sevdiği kuluna latîfe yapar. Onu bilmeli insan. ⁶⁰ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ "مُقْتَدِرٍ" e erenlerle olur o iş. Herkesle olmaz ya.

"O gammaz öldü" demiş. "Nerede Yâ Rabbi?". Diyor, "Filanca câmiye getirecekler". O gün için câmi değil ama ben size anlatmak için konuşuyorum böyle, filanca ibâdethâneye. Hazret-i Mûsâ koşmuş, öğreneyim şu gammaz kimdir diye. Bir de gitmiş elli tâne cenâze var orada. Hoppala! "Yâ Rabbi, burada elli tâne cenâze var hangisi gammaz?". "O gammazı örtmek için elli kişinin canını aldım" demiş Allah, bilinmesin diye, kaybolsun aralarında diye. O gammaz tanınmasın diye, kırk dokuz tâne daha kişinin canını aldım, elli kişi oldu" demiş.

Efendi Hazretleri, sohbetle biraz ara verip şakalar yaptı, cemaati güldürdü. Bunun üzerine şu tavsiyede bulundular:

Câmiden içeri girerken, itikâfa niyet etmek lâzımdır. Dünyâ kelâmı konuşulursa haram olur câmide. Câmide dünyâ kelâmı konuşmak haramdır. Size öğreteyim bunu ben, benim vazîfem o. Mescide girerken, hepinize söylüyorum, "neveytü'l-itikâf" yani Türkçesi şu, "İtikâfa niyet etdim" diye gir. Dünyâ kelâmı konuşuyoruz bazen, gülüşüyoruz filan, günaha girer adam. Allah sevâbın içinde günah halk eder. Sevâbın içinde günah, günahın içinde sevap halk eder Allah. "Neveytü'l-itikâf" deyip içeri girersin. Bir saat de itikâf olabilir, sayıyorlar. Benim sözüm değil, fukahânın sözü.

İbrâhim aleyhisselâm, sofrasına misâfir gelmeyince, oturup yemek yemezmiş. Aç durmuyor ama böyle oturup rahat bir yemek yemiyor. Ayak üstünde filan böyle bir şey. Mutlakâ sofraya oturması için misâfir gelmesini beklermiş. İbrâhim Halîlullah.

Halîl ne demek halîl? Dost demek. Niçin halîlullah demişler? Allah'ın dostu İbrâhim aleyhisselâm. Cenâb-ı Hakk üç imtihanla onu imtihan etdi. Üçü de ağır. İnsanlara üç türlü âfet gelir, imtihan gelir. Birisi evlâdıyla, çok ağır, Allah muhâfaza buyursun. Evlâdıyla, malıyla, canıyla. En ağır şeyler bunlar. Cenâb-ı Hakk üç musîbetle İbrâhim aleyhisselâm üzerine teveccüh etdi. Üçünde de birinciliği aldı. Melekler dediler ki, "Yâ Rabbi, kuldan halîl olur mu?" dediler. "İmtihan edelim, görün halîli" dedi, "size öğreteyim şimdi halîlin ne olduğunu". Ooooooo, beş bin hayvan birden kesmiş, koyun. Beş bin! Beş yüz bakar, beş yüz deve, beş bin koç kesdi. Şaşırdılar melekler. Fukarâya dağıtdı hepsini

Hattâ kapısına bir fukarâ gelmiş de kapıyı çalmış, vermiş kendisine. Sonra o fukarâ oradan ayrılmış bitişik kapıya gitmiş. Komşuya gidince, "Niye o tarafa bir

⁶⁰ Sure-i Kamer 55

kapı daha yapdırmadım" demiş, "keşke o fukarâ bir daha gelseydi buraya almak için" demiş. Sonra evine iki kapı yapdırmış, yanyana böyle. Hem buradan veriyor, hem buradan veriyor. İki taraftan da.

Hazret-i Yakûb da öyle. Mübtelâ olmuş Yûsuf'un hasretiyle. Sebebi de şu. Yetîme yedirmemiş. Yetîme yedirmemiş, ondan mübtelâ olmuş. Bir rivâyet de, namaz kılıyormuş, Yûsuf beşikdeymiş, yan gözle namazda Yûsuf'a bakmış.

Bir gönülde iki sevdâ olamaz. "Olur". "Olamaz". "Olur" diye, "Efendi dar çıktık dışarı" diyor tımarhânededen. Bir gönülde iki sevdâ olamaz. Deliler olur der. Bizim Abdurrahman vardı Allah rahmet eylesin, çalgıcıydı onlar. Manisa'ya gitmişler, orada çalmışlar etmişler işte. Demiştir ki vâli, "Buraya gelmişken, sevapdır burada tımarhâne var, tımarhânedede deliler var. Onlara biraz çalgı çalın. Çalgıyla akıl hastaları, şifâyâb olur" demiş, "Allah için yapın" filan demiş. "Gittik oraya" diyor, "bir de gittik" diyor, "adamın biri eline bir tuğla almış" diyor, "cam siliyor tuğlayla" diyor. "İçeri girdik, oturduk, başladık çalmaya" diyor, "işte şuradan buradan derken, yükseldi perde" diyor. Acem derken Acem'den sonra Acemaşırın Kürdkaçıran derken, Mâhur makâmına geçmişler. "Bir gönülde iki sevdâ olamaz". Der demez, deliler hepsi ayağa kalkmış, "Olur!". "Olamaz". "Olur!". Haydaaa! "Bak-dık ki olacak gibi değil, olur dedik" diyor. Haaa anladık ki, bir gönülde iki sevdâ olur diyen deli". Akıllı adam diyemez onu. Ya Allah sevgisi, ya dünyâ sevgisi.

*Sür çıkar ağyârı dilden tâ tecellî ide Hakk
Pâdişah konmaz sarâya hâne mamûr olmadan*

*Mest olanların kelâmı kendinden gelmez velî
Pes ene'l-Hakk nice söyler kişi Mansûr olmadan*

*Hakk cemâlin Kâbe'sini kıldı âşıklar tavâf
Yerde Kâbe gökyüzünde beyt-i mamûr olmadan*

*Mest olup mestâne geldim tâ ezelden tâ ebed
İçdiler aşkın şarâbın âb-ı engûr olmadan*

Gelelim biz dersimize. Bir gün kapısına gelmiş Hazret-i İbrâhim aleyhisselâmın kapıyı çalmış, "şey'enillillah" demiş, bakmış mecûsîymiş gelen. Saç, sakal, bıyık birbirine karışmış. Pis bir herif böyle filan. Demiştir, "Dînin ne senin?". "Ben mecûsîyim". Budist yani. Dedi, "Allah'a şirk koşanın benim evimde işi yok" dedi, "çık git" dedi. Hemen Cebrâil nâzil oldu, "Yâ İbrâhim, git gönlünü al onun, o bana şirk koşuyor, sana ne oldu" diyor. "Benim sofram açıktır, benim soframdan herkes yer. Gavur yer, müslüman yer". Bu kâinât bir sofradır. Buldu İbrâhim Peygamber getirdi adamı, "Aman" dedi, "Gel buraya sen, nene lâzım".

Halîl bu. Halîl meselesi. Kolay iş değil. Biz gelelim Halîl'e. On gün on beş gün bir sefer misâfir gelmemiş, uzatmayayım işi, on-on beş gün geçmiş, misâfir yok. "Çıkayım bir misâfir bulayım" demiş. Çıkmış misâfir aramaya, bir adamla karşılaşmış. Dünyâda bak neler var. Hazret-i İbrâhim'i görünce adam demiş ki, "Allah aşkına efendi, gel" demiş "bizim eve, bir lokma ekmek yiyeyim yâhu. Üç aydan beri misâfir arıyorum" demiş. İbrâhim Peygamber demiyor, İbrâhim Peygamber'e diyor öteki. İbrâhim aleyhisselâm on beş gün aramış, bu üç ay. İbrâhim Peygamber'in aklına gelmiş, "Acabâ benim gibi var mıdır böyle yani misâfir gelmezse yemek yemeyen Allah'ın kulları". İbrâhim Peygamber, "Peki" demiş beraber gitmişler. Söylememiş. Tıngır mıngır gitmişler.

İkisi de yemek yiyecekler şimdi. Yolda büyük bir yılan çıkmış, bir ejderhâ çıkmış. Koca bir ejderhâ kesmiş yolu. "Höt!" demiş İbrâhim Peygamber, hop yılan kaçmış o tarafa doğru. Oradan gitmişler adamın evine girmişler, yemişler içmişler, helâlin minallah.

İçmişler deyince herifin aklına başka şey gelir. O demek değil. İnsan gibi içmişler. Ne demek o? İçki içen bir adam parasıyla deli oluyor demektir o, akıllı işi değildir o. Tımarhânede deliye içki vermiş hükümdar, içki içermiş o devrin hükümdârı, "Al iç" diye. Deli demiş ki, "Sana bir soru soracağım, sonra içeceğim" demiş pâdişaha. "Sen içiyorsun benim gibi olmak için, ben içeceğim kimin gibi olmak için?" demiş.

Yemekden sonra demiş ki o zâta, "Siz bir duâ edin ben âmîn diyeyim" demiş, "ben duâ etmiyorum" demiş. "Niye etmiyorsun duâ?". İbrâhim Peygamber o adama soruyor. "Etmiyorum duâ". "Neden?". "Bir duâ etdim Allah kabûl etmedi duâmı. Senelerce uğraşdım ama. Etmedi, ondan sonra ben de etmiyorum duâ. Sen duâ et ben âmîn diyeyim". "Allah'ın kabûl etmediği duâ yokdur, sen ne için duâ etdin?" demiş İbrâhim Peygamber. "Haber aldım ki, Halîlullah dünyâ üzerinde imiş, onu görmeyi çok arzu ediyordum, senelerdir Allah'dan bunu diledim ama görüşmek müyesser olmadı. Anladım ki bende duâyâ lâyük bir ağız yokmuş" demiş adam. İbrâhîm Halîlullah, ağlayarak demiş ki, "Ey âşık-ı sâdık! O senin görmek istediğin İbrâhîm Nebî benim. Senin bu güzel ahlâkından dolayı Allah, beni senin evine kadar gönderdi".

25 Haziran 1983

Beş vakit namaz kılmayıp, Bayram'dan Bayram'a namaz kılan, işte gündüz oruç tutmayıp, gece sahur yiyene benzer. Bayram namazı da kılmayın, gavur mu olsun adam.

Hapsetmişler Bektâşî'yi, hapse sokmuşlar, oruç yedi diye. Pencereden bakıyor böyle dışarı doğru. Bakmış bir adam elinde koca bir karpuz böyle faşşşş faşşş yiyerek geliyor. "Şşşt bana bak" demiş, "yeme ulan, içeri atarlar seni benim gibi. Bak ben oruç yedim diye içeri atdılar" filan. "Bana kimse bir şey yapamaz" demiş o aşağıdan. "Niye yapamıyor sana kimse bir şey?". "Ben gavurum" demiş. "Haaa" demiş Bektâşî, "keşke ben de gavur olsaydım yâhu, ne güzel oruç yerdim".

Bizim bu Çarşı'dan geçerken, bağıyorlarmış peşinden, "Pezevenk gidiyor, pezevenk gidiyor, pezevenk gidiyor, pezevenk gidiyor", duyuruyorlar Bektâşî'ye, buradan geçerken. Bir gün gelmiş, Çarşı'nın kapısında durmuş, dönmüş Çarşı'ya doğru, "Pezevenk!" diye bir bağırmış. Herkes dışarı çıkmış ne oluyor diye. "Ulan birinize bağırdım, ne kadar çoksunuz!" demiş.

Hâfız Âsım Bey, "Efendi Hazretleri, her akşam burada hâfız efendiler okuyor, zât-ı âlî'niz manâya vukûfunuz dolayısıyla aldığınız zevkle, bizim aldığımız zevk arasında çok fark var, çok büyük fark var. İnsan diyor ki, imkân olsa, hâfız efendiler okuyacakları yerleri söylemeliler, siz orayı îzâh etseniz, sonra hâfız efendi okusun" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

O iş öyle olursa, okuyamaz ki hâfız. Ben başlayayım anlatmaya, bir âyeti akşama kadar anlatırım ben onu. Akşama kadar anlatırım ben, bir âyeti hem de. Akşam olur gene bitmez o. Oku orasını, ne diyor bak, Sûre-i Kehf'in sonunda, ⁶¹ "قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِثْلَ لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفَذَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَذَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جُنُتَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا". Yaaa!

⁶¹ Sure-i Kehf 107

Denizler dolusu mürekkep olsa, semâvât ve ard da kâğıt olsa, bütün zî-rûh mahlûkât kâtip olsa, ağaçlar kalem olsa, yazarlar, mürekkepler tükenir, mahlûkât yorulur, kalemler biter, kâğıtlar da biter hepsi, gene kelimetullahâ nihâyet olmaz. Elhamdülillah, biz o işin hakkından geliriz.

Bugün hâfızlardan birisi okudu, Sûre-i İbrâhim'den, orada Şeytan'la cehennem halkının, kâfirlerin kavgası var içeride. Dram. Diyor ki, "فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ"⁶² diyor. "Beni ne levm ediyorsunuz" diyor, "bana ne saldırıyorsunuz, ben cehenneme giderken yanıma arkadaş topladım, siz de geldiniz" diyor, "benim kimseye zorla bir iş yaptırdığım yokdu, hepiniz bana tâbi oldunuz" diyor, "şimdi bana levm ediyorsunuz burada, küfür ediyorsunuz, levm ediyorsunuz, lanet okuyorsunuz. Kendinize okuyun laneti" diyor.

Toplanmışlar dervîşler, gitmişler Hazret-i Bayezid-i Bistâmî'ye, demişler ki, "Şeytan bizim îmânımızı alıyor" demişler. Çağırmış Hazret-i Şeyh Şeytan'ı, "Gel bakayım buraya, sen bunların îmânını alıyormuşsun". "Hâşâ Yâ Şeyh" demiş, "sen de bilirsin ki, bende o kudret yokdur" demiş, "almak isterim ama bende o kudret yok" demiş, "onlar atıyorlar, ben alıyorum" demiş. "Onlar atıyorlar, ben alıyorum" demiş. Hattâ Sûre-i Haşr'da bir âyet-i kerîme var, diyor ki,⁶³ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ, İnsanoğluna Şeytan bir vesvese verir, insanoğlu da o vesveseyle küfre girer, Şeytan der ki, 'Ben senden berîyim, ben Allah'dan korkarım' der. Yaaa.

Bütün akıl erdiremediği de bu Şeytan'ın, düşünüyor taşınıyor, işin içerisinden çıkamıyor. Ben sordum kendisine. "Yâhu" diyor, "ben bir kere Âdem'e secde etmedim, kovuldum. Bu âdemoğulları Allahu Teâlâ kendisine secde etsinler diye emrettiği hâlde, beş vakit namaz da farz olduğu hâlde, bunlar Allah'a secde etmiyorlar, bunları Allah niye kovmuyor?" diyor. Fenâ hâlde kızmış. "Ben bir kere Âdem'e secde etmedim" diyor, Allah beni kovdu, فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ⁶⁴ buyurdu, beni kapı dışarı etdi" diyor, "bu insanoğullarına günde beş defa kendi zât-ı ulûhiyyetine secde etmekle emr ü fermân buyurdu, bunlar da namaz kılmıyorlar, beynamazlar". Bî-namazlar, beynamaz değil. Doğrusu bî-namaz. Galat-ı meşhûr beynamaz. "Bî-namazlar kılmıyorlar, onları Allah niye kovmuyor, lanetlemiyor, ben ona şaşıyorum" diyor Şeytan. Neden? Resûl-i Ekrem'den dolayı. Yaaa. O'nun ümmetiyiz ya, O'na hürmeten.

Sonra, "Benim vücûdumun hilkatı" diyor Şeytan, "rahmetdir Ümmet-i Muhammed için" diyor, "bana uymazlarsa, cennete giderler" diyor. Ben konuştum

⁶² Sure-i İbrahim 22

⁶³ Sure-i Haşr 16

⁶⁴ Sure-i Sâd 77

kendisiyle, oturdum, uzun uzadıya. İki. "Benim size yaptığım iyilik bini aşkındır" diyor, "ama siz hiç farkında değilsiniz, her şeyi inkâr edersiniz" diyor. "Meselâ hacda bir adam muhrimken karısıyla cimâ etse, hacı ibtâl olur" diyor "beni becerirse rüyâda bir şey olmaz" diyor, "hacı tamamdır. Bak iyilik ediyorum size, gene yaranamıyorum" diyor, "iyiliğim var size" diyor. "Bana uymazsanız, cennete gidersiniz" diyor. "Bir hacı âilesiyle yatsa muhrimken, ne olur? Hac ibtâl olur. O kadar para gitdi, o zahmetler boşa gitdi. Ama benimle yatarsa, bir şey lâzım gelmez, hacı da sağlam olur, para da boşa gitmez" diyor. Yaaa, bak neler söylüyor.

Sonra bak gene, "Bir adam diyor başından nikâh geçdiyse, o adam zinâ ederse, şer'at hükümlerine göre o adam recmedilir" diyor, "itiraf ederse yâhud dört tâne şâhid gördülerse gözleriyle, sâlih kişiler, onu recmederler" diyor, "benimle zinâ ederse bir müslüman gece rüyâda" diyor, "bir şey lâzım gelmez. Bak ne iyilik ediyorum ben. Allah beni onlara iyilik olsun diye yarattı" diyor. İki. "Nikâh geçmediyse zinâ eden müslümanın başından, kışına yüz değnek vururlar" diyor, "hadd-i şer'î vururlar. Benimle yatarsa bir şey lâzım gelmez. Sabahleyin gusûl abdesti alır" diyor, "Kör olası Şeytan! diye bir de bana bedduâ eder arkasından" diyor, "hem beni becerir, hem de bana bedduâ eder" diyor.

Halbuki bizim bütün hocaefendilerin hepsi aleyhinde Şeytan'ın. Müdhiş aleyhinde. Şeytan şöyle, Şeytan böyle, Şeytan aleyhi'l-la'ne filan. Halbuki câiz değil, Şeytan'a sövmek. Allah'ın kitâbıyla söylenebilir, "eûzübillahi mine's-şeytânî'r-racîm" diyeceksin, o kadar. "Şeytan'dan Allah'a sığınırım" diyeceksin. Öyle lanet manet okunmaz. Cenâb-ı Hakk okursa eğer, o vakit Allah'ın kitâbıyla oku. Sakın hâ!

Herifin birisi hep duâ edermiş. Lanet edermiş Şeytan'a, hep duâ edermiş, "Yâ Rabbi, bana şu Şeytan'ı gönder". Herkes Allah'a sığınıyor, o sofı, câhil adam çünkü, "Şeytan'ı bana gönder, ben şuna göstereyim gününü" dermiş. Bir gün duâsı müstecâb olmuş, bir adam gelmiş, "Merhabâ arkadaş" demiş, "merhabâ". "Geldim işte" demiş. "Kimsin sen, kiminle müşerref oluyoruz?". "Şeytan'ım ben" demiş. "Hangi Şeytan?" demiş sofı, "yâhu sen Şeytan'a benzemiyorsun hiç, biz Şeytan'ı boynuzlu, kulaklı, kuyruklu biliyoruz, sen bize benziyorsun". "Fırça düşmanın elinde, beni öyle gösterirler" demiş. "Âdem'e secde etmeyen Şeytan benim işte. Sen Allah'a duâ etmişsin, Allah bana emr ü fermân buyurdu, git o kuluma, git konuş görüş diye, ben de geldim işte" demiş. "Yaaa, demek Şeytan sensin hâ" demiş, "almış eline sopayı eline, bir girişmiş Şeytan'a, bir saat, iki saat, üç saat, Şeytan'ın kafasını gözünü kırmış ama adam da yorulmuş iyicene. Su içinde kalmış herif. Üç saat halıyı döverse bir adam ne olur? Şeytan'ı halı

döver gibi dövmüş herif. Üç saat sonra adam dövmekden yorulup elini çekince, Şeytan demiş ki, "Duâ et ki ömrün yüz sene senin" demiş, "yoksa ben sana yapacağımı bilirdim" demiş. "Sen beni öldüremezsın, Allah beni yevm-i yüb'asûn'e kadar kürre-i ardda bıraktı" demiş, "duâmı müstecâb kıldı, ben kıyâmet gününe kadar kürre-i ardda bâkîyim". ⁶⁵ "وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ", değil mi? "Hem de Allah'ın laneti bana kıyâmet gününe kadardır, sonrası var, arkası var onun" demiş. Sofu bozulmuş. "Ben yüz sene mi yaşayacağım" demiş, "namaz, oruç filan şöyle dursun, ben biraz otlayayım bakayım da şöyle doksan dokuzuncu senede döneriz, istiğfâr ederiz" demiş, bozmuş herif sofuluğu. Nerede ölmüş biliyor musun? Şarap fıçısının başında ölmüş. İmânını selb etmiş onun.

Onun için uğraşmaya gelmez. Yezîdîler var şarkda, Mardin tarafında, Beytüşşebab civârında Yezîdîler vardır. Onlar Melek-i Tâvûs derler Şeytan'a. Ve Şeytan'a taabbüd ederler. Akıllı adamlar. Ben konuştum şeyhleriyle, dedi, "Siz Allah'a ibâdet yapıyorsunuz, Allah hep hayır yapar, şer yapmaz. Şerrin hâlıkı Şeytan'dır, biz Şeytan'a ibâdet yapıyoruz ki bizi şerre götürmesin diye. Öyle paçayı kurtardık biz" dedi. Ben konuştum adamlarla. Dedim, "Ulan iki hâlık oldu bu, birisi şer hâlıkı, birisi hayır hâlıkı".

O akşam Efendi Hazretleri iftara davetliydi, o yüzden her zamankinden daha erken kalkılması îcâb ediyordu. Tam sohbetin en zevkli yerinde, o sıralar Efendi Hazretlerinin şoförlüğünü yapan Yusuf Abi gelince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Geldin mi evlâdım Yusufçum, nereden geldin be! Allah'dan geldin gene Allah'a gideceksin gâlibâ. Nice şeyler anlatacaktım bu akşam, zevklendim, sen geldin. Nereden geldin! Nereden çıktı bu iftar be sen de Allah'ını seversen.

Lillâhi'l-Fâtîha!

⁶⁵ Sure-i Hicr 35

30 Haziran 1983

Resûl-i Ekrem Efendimize bir gün bir kız gelmiş, demiş ki, "Benim babam cömert bir insandı" demiş, "yedirir, içirir, giydirebilir böyle, hem gönlü ganî, hem gözü tok bir zât-ı muhterem idi. Annem de onun aksineydi, tersineydi, gâyetle nekesdi. Yedirmez, içirmez, vermezdi, etmezdi. Bu gece ben gittim, baktım, Cenâb-ı Hakk bana cehennemi arz etti, annemin orada yandığını gördüm" diyor. Rüyâda, rüyâsında. Sonra diyor, "Bir elinde şöyle bir iç yağı, bir elinde de bir paçavra" diyor, "kendisini cehennem ateşinden korumak istiyordu böyle. 'Anne ne yapıyorsun?' diye sordum. 'Kızım işte ben bu nekesliğimden dolayı, tamahkârlığımdan dolayı, cehenneme Cenâb-ı Hakk beni koydu'. 'Elindekiler nedir?' diye sordum. 'Hayâtım boyunca fukarâyâ verdiğim iki şey. Bir parça iç yağı vermişim fukarâyâ, bir parça da bir paçavra vermişim. İşte onun ikisiyle kendimi korumaya çalışıyorum' dedi. 'E peki babam nerede?'. 'Baban cennetde. Baban sahî olduğu için Allah onu cennete koydu. O da orada bir nehir kenarında, o nehirden aldığını halka ikrâm ediyor' dedi" diyor.

Çünkü Resûl-i Ekrem buyuruyor ki, "İnsan dünyada ne yaparsa, ölürken onu yapar. Ölürken ne yaparsa, kabre girdiği vakitte onu yapar. Kabirde ne yaparsa, mahşer günü onu yapar" diyor.

Hattâ Îsâ aleyhisselâm geçiyormuş da, bir kabristanın önünden, Cenâb-ı Hakk demiş ki, "Yâ Îsâ, duâ et, o kabir ehlini dirilteceğim. Bir âyet sana göstereyim, halka ibret olsun" demiş. Duâ etmiş, kabir şakk olmuş, içinden bir adam çıkmış, Hazret-i Îsâ'ya hitâben, "Yâ Îsâ! Eşğim nerede benim?" demiş. "Yâ Rabbi" demiş, "bu nedir, bu adamın hâli kabrin içerisinde, kalkdı, eşğim nerede diye sordu". "Dünyâda hep eşğiyle meşgûl oluyordu, kabirde onunla meşgûl oluyor" demiş. Onu gösteriyor. Ne yaparsa insan. Meselâ sen Kurân okuyorsun değil mi? Kabirde Kurân-ı Kerîm tilâvet edeceksin. Âlem-i berzahda yani. Biz de kitap sayacağız, oturacağız orada.

Birisi, "Ama siz vaaz ediyorsunuz efendim" deyince, Efendi Hazretleri, "Vaaz ediyoruz, sohbet ediyoruz, inşaallah orada ehl-i sohbet buluruz da onlarla otururuz konuşuruz. Vakit çabuk geçer o vakit" buyurdular.

"Baban sahî idi, Allah onu cennete koydu, orada şimdi ne yapıyor, orada su dağıtıyor" demiş. "E peki burada yemek içmek yok mu?". "İçtiğimiz bizim burada mâ-i hamîm içiyoruz, yani sıcak su içiyoruz, bir de zakkûm yiyoruz" demiş. "Ben gideyim sana babamdan su getireyim". "Vermezler" demiş. "Ehl-i nâra, ehl-i cennetin nimetleri yasaktır, vermezler" demiş. "Ben alırım" demiş kız. Koşarak gitmiş babasına. "Baba" demiş "annem cehennemde yanıyor" demiş, "biraz su ver de ona götüreyim" demiş. "Evladım, ehl-i cennetin nimetleri, ehl-i nâra haramdır, veremeyiz. Burası dünyâ gibi değil, buranın ahvâli başka türlü" demiş, "veremeyiz". "Ben alırım" demiş kız, "doldurdum" diyor "oradan suyu, tam cehennemin yolunu tuttum anneme su götürecektim, arkamdan bağırıyorlar, 'Kolun kurusun! Kolun kurusun!' diye, bir de gözümü açtım Yâ Resûlallah, kolum kurudu benim".

Resûl-i Ekrem buyurmuş ki, "Yâ Rabbi, eğer bunun söylediği rüyâ hak ve gerçekse, doğru konuşduysa bu, bunun elinin şifâsını ver" demiş Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem. Derhal kızın eline Cenâb-ı Hakk şifâ vermiş ve şifâlanmış kızın eli.

Gene birisi de böyle, bir cenâze kaldırılmış evden...

Efendim malûm ya, gelinle kaynana geçinemiyor nedense. Neden bu acaba? Niye geçinemiyor kaynana ile gelin? Neden geçinemiyor?

Hâfız Âsım Bey, "Kaynana gelinden olur, gelin kaynanadan olur, aynı şey değil mi? Biri genç biri ihtiyar" deyince Efendi Hazretleri "Ondan değil. Gelinde mi kabahat, kaynanada mı? Bütün davâ orada" buyurdular. Birisi, "Kaynanada" deyince, "Yaaa, kaynanada tabii. Oğlunu kıskanıyor. Hani neredeyse şerîatda müsâade olsa varacak oğluna" buyurdular. Hâfız Âsım Bey, "Kızın da kıskananı var" deyince, "Kızın da kıskananı var, o felâket o, daha berbat o. Kocasını bir şey aldı mı, kayınpedere saldırıyor kaynana, bak dâmad kıza bilezik aldı, sen de bana al filan diye. Adamcağızın ağzının tadı kaçıyor" buyurdular. Birisi, "Efendicim ırsî midir bu?" deyince, buyurdular ki:

Hilkati böyle, ne diyorlar, doğal, doğal. Yeni Türkçe konuşalım artık. Eski lisânı bu, tabîî. Doğal, doğal. Halbuki o gelin de büyüyecek yarın kaynana olacak. "Men dakka dukka" yani çalma kapıyı çalarlar kapıyı. Hiç kurtulmaz insan. Ne yapıyorsa, ⁶⁶"تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ", Allah indinden bulur. İster güzel, ister çirkin. Ama nedense bir türlü geçinemezler, bir türlü geçinemezler. Bazısı kayınpederi de istemiyor.

Demiş ki, bak ne kadar güzel, demiş, "Anneni götür" demiş kız, seviyormuş oğlanın kıza meyli çokmuş, fazlacaymış, "anneni götür, öldür" demiş, "ciğerini bana

⁶⁶ Sure-i Bakara 110

getir göster" demiş çocuğa. "Yâhu nasıl yaparım bun ben anneme". "Beni seviyor musun sen? Şu kocakarıyı ortadan kaldır. Şu dünya bize rahat rahat genişlesin" demiş. "Çünkü o bize engel oluyor" demiş. O da götürmüş, öldürmüş annesini oğlan, ciğerini almış. Gelirken ayağı taşa çarpmış, "Âh annem!" demiş. Ne olur ayak vurulunca? Ya kurşun yese bir asker muhârebede filan, Allah'a karîb olursa "Allah" der, yani Allah'a karîb olan, zikrullahı ağzını alıştırır kişi "Allah" der. Ondan gayrısı "Annem" der. "Yandım anam!" der kurşunu yiyen. "Yandım anam" diyor. Tabii çocuk ayağını vurunca, "Anam!" deyince, hemen ciğer ses vermiş, "Evlâdım ayağın mı acıdı" demiş. Anne ciğeri. "Evlâdım ayağın mı acıdı" demiş. Yaaa. Anne bu.

Bir tânesi de yine böyle "Ben senin babanı istemem" dermiş. "Ben senin babanı istemem". "Ne yapayım yâhu babamı, ne yapacağım ben?"

Huzur evine götür. Şimdi huzur evi çıkmış. Sen gitdin mi huzur evine? Artık huzur evi mi hınzır evi mi bir şey. Ulan bizim cemiyetimizde huzur evinin yeri mi olur be! Bizde kadın yaşlandı mı haminne olur, yani anneanne olur, eli öpülür. Daha biraz yaşlanırsa, kadınanne olur, büyükanne olur, daha çok hürmet gösterilir. İslâm terbiyesi bunu gösteriyor. Huzûr evi ne oluyormuş yani. Birçokları bakmıyorlar annelerine, atıyorlar sokağa, dışarı.

Şimdi bak, başına ne gelecek adamın. "Babanı götür" demiş. Adam babasına demiş ki, "Yarın ben oduna gideceğim, seni de götürüyüm, hem biraz hava alırsın orada, eğlenirsin" demiş. "Peki oğlum" demiş. Ertesi günü, atmış babasını arabaya, torununu da almış yanına, yani oğlunu, küçük oğlunu, dedesi torununu severken götürmüş dağa bırakmış. Orada odun kesmiş biraz. Sonra arabaya yüklemiş odunu, çocuğunu almış yanına, ihtiyarı bırakmış orada, ormanda, arabayı çekmiş. Şimdi çocuk soruyor, "Baba, dedemi niye bıraktın orada?" diyor. "O ihtiyar" demiş. "Yani almayacak mıyız artık dedemi?". "Yok almayacağız artık, orada kalacak". "Ama neden bırakıyoruz?". "İhtiyar oğlum". "Yaaa, sen de yarın ihtiyarlayacaksın, ben de seni bırakırım öyle, dedemi senin bıraktığın gibi" demiş. Der demez adam gerisi geriye dönmüş, babasını almış, meseleyi anlatmış, demiş, "Baba, böyle böyle oldu". "Evlâdım, ben babamı bırakmadım ki sen beni bırakasın dağda" demiş.

Şimdi, kaynana ölmüş, kaynananın cenâzesi kalktığı vakitte gelin gülmüş. Gü-lünce oğlan görmüş bunu, "Vay annemin öldüğüne sevindi" diye kızmış. Meğerse gelin maneviyyatlı bir kızcağızmış. Yani bazı insanların bakıp da görmediklerini o görürmüş. "Ben sana gösteririm" demiş adam. Kabir dönüşünde, "Niye güldün?" demiş, "annemin öldüğüne mi güldün? Ölüm senin başına da gelecek, ölüme gülünür mü?" demiş. Demiş ki, "Ben ölüme gülmedim". "Niye

güldün öyleyse?". "Hiç sen beni zorlama" demiş, "niye güldüğümü sorma, bırak beni kendi hâlime" demiş. "Hayır söyleyeceksin" demiş, "seni boşarım" demiş. Demiştir ki, "Annen çok nekes bir kimseydi. Bir fakîre bir soğan verdi, bir fakîre de bir parça yamalık parçası verdi, tabut buradan kalktığı vakitte, soğan bir tarafında, yamalık bir tarafında tabutla beraber gidiyordu, onları gördüm, gayr-ı irâdî güldüm" demiş.

Onun için tabutlar boş gitmez âhirete. Tabutun içerisi doludur ama görmeye göz gerek. Sonra, meyyit de seslenir, bağırır, ya der ki, "eyne tezhebûne", yâhud "kaddimûnî" der. Birincinin manâsı, "Beni nereye götürüyorsunuz, beni götürmeyin" diyor. Bunlar, îmânsızlar, âsîler, densizler, donsuzlar, izânsızlar, irfânsızlar, dünyâyâ yalnız yemek içmeye gelenler, tûl-i emel besleyenler, "nereden geldim nereye gidiyorum", "niçin geldim niçin gidiyorum" diye düşünmeyenler. Onlar, "Eyvaaah! Eyne tezhebûne, beni nereye götürüyorsunuz! Götürmeyin!" diye yalvarıyor, tabutun içerisinde yalvarıyor. "Götürmeyin beni! Aman götürmeyin beni! Yapmayın etmeyin, merhamet edin, şefkat edin bana" diyor. Sonra, ikincisi de, "kaddimûnî, kaddimûnî, beni yollarda eylemeyin, tutmayın yollarda beni, hemen yerime götürün" diyor. İşte bunlar kimler, ⁶⁷ إِنَّ الدِّينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا, ⁶⁸ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ "Ötekiler de, "eyne tezhebûne" diyenler, ⁶⁸ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنْفُسَهُمْ "Ötekiler de, "eyne tezhebûne" diyenler, ⁶⁸ أَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ. Yaaa böyle, bu şekilde.

Onun için tabutlar boş gitmez, epey yüklüdür, ağırdır, çok ağırdır tabutlar. Öyle dört kişiyle taşınmaz o. Sonra, niye yüksek yere koyuyorlar cenâzeyi? Musallâyâ niye koyuyorlar cenâzeyi? Neden koyuyorlar musallâyâ cenâzeyi? Orası meyyitin vaaz kürsüsüdür. Ölüm en büyük vâizdir. Ölüm en büyük vâizdir, musallâ da kürsüdür, vaaz kürsüsü, meyyit o kürsüye çıkar, vaaz eder o. Anlayana!

Bir göz ki olmaya ibret anın nazarında

Ol düşmenidir sâhibinin baş üzerinde

Bir kulak ki öğüt almaya her dinlediğinden

Akıt ana kurşunu hemen deliğinden

Bir el ki olmaya hayr u hasenâtı

Verilmez ana cennet ilinin derecâtı

Oraya çıkar, orada vaaz eder meyyit. Bizimki de gidiyor oraya bakıyor, ne yapalım. Bakar kelimesinden geliyor çünkü bakmak. Türkçeyle Arapça birbirine karı-

⁶⁷ Sure-i Fussilet 30

⁶⁸ Sure-i En'âm 93

şıyor. İş bakmakda değil, görmekdedir. Duymakda değil, anlamakdadır. Anlamakda değil, yapmakdadır. Yapmakda da değil, ihlâs ile yapmakdadır.

Daha bir şeyler anlatalım mı? Şimdi bak Ramazan'ın kaçı oldu? 19 değil mi? 17'siyle hiç ilgilenmiyor bak Diyânet Riyâseti, olmaz ki. 17, Bedir Harbinin zaferidir, islâmın ilk zaferidir, 17 Ramazan. Ve 17 Ramazan orucun farziyyetidir, oruç farz olmuşdur, Bedir Harbinde farz olmuşdur. 17 Ramazan İmâm-ı Ali'nin şehâdetidir. Hazret-i Ali'yi mescidde vurmuşlar.

Sabahleyin çıkmış, abdest almış, elini böyle mübârek ensesine sürdüğü vakitte, tebessüm buyurmuşlar. Sonra demiş ki, su döken kimse, "Yâ İmâm, niye tebessüm etdiniz?", "Yakında buralarım kana bulanır benim" demiş. Sonra dışarı çıkmış, kazlar önüne çıkmışlar, Hazret'in eteklerini tutmuşlar kazlar. Sonra mescide vardı.

İşte üç kişi aralarında taksîm etdiler, üç kişiyi öldürecekler, birisi Şam vâlisini, biri Mısır vâlisini, biri de İmâm-ı Ali'yi öldürecek. Üç tâne sûikasdçı. O vakit ilk çıkan sûikasdçılar. Ne diyorlar onlara şimdi? Terörist. Bu herif de, İmâm-ı Ali'yi vuran da, Hazret-i Ali'nin hizmetinde bulunmuş bir adam. Yakînen tanıyor İmâm'ı. Ve demiş ki bir gün Hazret-i İmâm ona, "Sen beni katledeceksin" demiş, "benim şehâdetim senin elinden" demiş ona. O da demiş ki, "Yâ İmâm, mâdem ki senin şehâdetin benim elimden, beni hemen katletdir" demiş, "benden böyle bir suç zâhir olmasın". O da demiş ki, "Yooook, suç icrâ edilir, sonra cezâ terettüb eder" demiş, "ben seni bu şekilde katletdirirsem zâlim olurum" demiş, "olmaz öyle şey" demiş İmâm-ı Ali.

Sonra, Hazret-i İmâm'ı sabah namazında vurdular, namazda! Kulakları çınlasın Hazret-i Ali'yi sevenlerin, namazda vurdular İmâm-ı Ali'yi, huzûrda vurdular, huzûrda vurdular. Zâten mübârek, mihrâba geçeceği vakitte, bazen yüzü sapsarı olur, bazen bembeyaz olur, bazen kıpkırmızı olurdu, mihrâba geçeceği vakitte, Hazret-i İmâm'ın, Esedullah-i Gâlib'in, Hayder-i Kerrâr'ın.

İmâm-ı Ali, çok şakacıymış aynı zamanda, şakasından da bahsedelim.

Resûl-i Ekrem'le oturmuşlar, hurma yiyorlarmış, Cenâb-ı Peygamber, yediği hurmaların çekirdeklerini Hazret-i Ali'nin önüne sürmüş, kendi önünde hiç bırakmamış. Dedi "Yâ Ali, ne kadar çok hurma yemişsin" demiş. O da şöyle durmuş, "Yâ Resûlallah" demiş, "siz de gâlibâ çekirdekleri yutdunuz" demiş, "önünüzde hiç çekirdek yok" demiş.

İkincisi. Bir gün demiş ki Peygamber'e, "Yâ Resûlallah, Cebrâil size kaç defa geldiyse bana iki misli gelmiştir" demiş. Yaaa. Efendimiz demiş, "Neden?".

Hazret-i Ali "E ben ilim şehrinin kapısıyım, çünkü kapıdan girer çıkar" demiş, "onun için size kaç defa geldiyse bana iki misli gelmiştir".

Şakacıymış. Biz de şakacıyızdır, O'na bağlı olduğu için şeceremiz, meşrebimiz öyledir.

Sormuşlar, "Niye böyle bazen yüzünüz bembeyaz oluyor, bazen kızarıyorsunuz, bazen sapsarı oluyor yüzünüz?" demişler. "Huzûrullahı çıkıyoruz" demiş.

Alâ rivâyetin, bu hikâyeden dolayı, Vâiz Hüseyin Efendi'yi parçalamışlar, Fâtih kürsüsünde. Bu anlatacağım hikâyeden dolayı Vâiz Hüseyin Efendi'yi katletmişler zâhidler.

Uhud Harbinde ayağına ok batmış, İmam Ali'nin, çıkaramıyorlar, acısına tahammül edemiyor. Demiş, "Ben namaza durayım, öyle çekin" demiş. Namaza durmuş, çekmişler, sarmışlar. Namazdan sonra sormuş, "Çekdiniz mi oku?" demiş. Demişler, "Yâ İmâm, duymadın mı?", "Vallahi duymadım" demiş.

Bunu bir vâiz anlatmış vaktiyle Fâtih Câmisinde, bizim o mutaassıb sofular, öldürmüşler adamı, Kızılbaş oldu diye, Ali'yi medh ediyor diye. Evet, târihde kayıtlı.

2 Temmuz 1983

Şehzâdebaşı'yla Vezneciler arasında bir câmi vardı, ismi Ali Yazıcı Câmisi. O zâtın iki câmisi vardı, ikisi de yola gitdi, yıkıldı. Birisi Aksaray'da, orada kadınlara vaaz ederdik, ederdim ben. Aksaray'da. Burada da kadın ve erkek karışık. Yatsı namazına geliyorum câmiye, koşarak. Yemek yedik evde, fakîrhâne Süleymânîye'de. Fakîrhâne Süleymânîye'de, yemek yedim, oradan Yatsı namazına câmiye geliyorum. Akşam namazını câmide kıldırıp eve git, yemek ye, oradan tekrar dön, vakit daralıyor yani.

Halbuki akşamla yatsı arasındaki vakit, vakt-i ebrekedir, vakt-i ebreke. Yani mübârek vakittir. Duâların müstecâb olacağı vakittir. İbâdet vaktidir, o yatsıyla akşam arası. Çok mühim, ehem-i mühim yani. Ehlullah ne gördülse, o zamanda görmüşler, haber vermişler.

Meselâ o vakit, salât-ı ebeveyn kılınır. Salât-ı ebeveyn demek yani insan annesinin babasının hayâtındayken hakkını yerine getiremediyse, cehâletle, anası babası ölmüş, akşamla yatsı arası dört rekat namaz kılınır, salât-ı ebeveyn yani ana baba namazı derler ona Türkçeye tercüme ettiğimiz vakitte, dört rekat namaz kılar, onların rûhuna bağışlar. Ve onlar da âhirette ondan râzı olurlar yani, râzı gitmedilerse. Tabii bu yalnız anaya babaya karşı âk olanlar için değil, insan annesini babasını hoşnud da etse gene böyle bir iltifatda, lutufda bulunmalıdır, bazı bazı, ehyânen bir. Akşamla yatsı arasında namaz kılmalı, ebeveyninin rûhuna göndermelidir. Hattâ ana baba sağ olsa, gene bu namazı kılmalı, onların defter-i a'mâline sevâbını göndermelidir. O da olur, câiz olur öyle. Beş vakit namaz olmaz. Ondaki gayrisi olur, nevâfil namazlar, nâfileler. Akşamla yatsı arası ehem-i mühim vakitlerden.

Efendim koşa koşa gidiyordum, "tak tak tak" pencereyi vurdular. "Aman Hocaefendi yukarı gel" filan dediler bana bağırdılar. Ben dedim, "Ezân okunuyor, gideyim, yatsıyı kıldıracağım". Dediler, "Yok, hasta var yukarıda" dediler, "hâlet-i nezi'de".

Yani şimdi koma diyorlar ona koma. Nereden çıkarmışlar koma, hâlet-i nezi' derler ona. Ölüm ânında bir adam, hâlet-i nezi' derler ona. İnsan o hâle geldiği vakitte âhiret âleminde gideceği yeri görür. Yani bir adam âhiretten istiyorsa bir şey anlamayı, görmeyi, işte o ân geldiği vakitte, onun gözünden perdeyi kaldırır. Ehl-i cennetse cenneti gösterirler. Ehl-i nâr ise nârı gösterirler. Hiç kimse nin rûhu gideceği yeri görmeden kabz olunmaz.

Onun için Cenâb-ı Allah bize hayırlı ömürler versin. Bu hayırlı ömür de neye yarar bilir misin? Sıhhatli ömre, ibâdetli ömre hayırlı ömür derler. Ondan gayrısı, yemiş, içmiş, Allah'a karşı azmış filan, o hayırlı ömür değil o. İsyân dolmuş defter-i a'mâline. Allah muhâfaza buyursun. Felâket olur yani. Felâket olur. Tabutlar boş gitmiyor âhirete giderken. İçinde adam var ama bir de onun a'mâl-i hayriyesi yâhud a'mâl-i şerriyesi yani kötü işleri ve iyi işleri oluyor tabutun içerisinde, beraber gidiyorlar.

Allah bize bizden yakındır, biz Hakk'a uzağız. İbâdet ve tâatla, muhabbetle, biz Allah'a yakın oluruz. Esteîzübillah, ⁶⁹وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَيْلِ الْوَرِيدِ, ben size can damarınızdan daha yakıным" diyor Hazret-i Allah. Biz de şimdi Hakk'a yakın olmak için, ibâdet ve tâatla. Hattâ o beş vakit namazlar, zekâtlar, haclar, oruçlardan başka da insan nâfile ibâdetler yapmalı. Nâfile ibâdet demek, boşa gitdi, nâfile oldu, o manâya değil sakın hâ! Ters anlama. Allah'a olan aşkını ve kulluğunu Cenâb-ı Hakk'a takdîm ediyorsun yani. Sana emir vermediği hâlde Cenâb-ı Hakk'a ibâdetde bulunuyorsun. Allah'a olan muhabbetini, itâatini gösteriyorsun. Hattâ Cenâb-ı Hakk buyuruyor ki, "Nâfile ibâdet ile, tâat ile ben kullarıma öyle yaklaşıyorum ki, yâhud kullar bana öyle yaklaşırlar ki, onların gördüğü göz ben olurum, söylediği söz ben olurum, işitdiği kulak ben olurum, tutduğu el ben olurum, yürüdüğü ayak ben olurum" diyor Cenâb-ı Hakk. Nevâfil o kadar mühim. Nâfile ibâdetler yani. Ama tabî farz dururken nâfileye dalmamalı insan. Borcu varken sadaka verilmez, evvelâ borç ödenmesi lâzım. Birçok bizim zavallı insanlarımız var, düşünemiyorlar bunu, borcu olduğu hâlde sadaka veriyor. Yâhu borcunu ödesene sen evvelâ. Bir defa o borçtan kurtul. İbâdet ve tâat kulun boynunun borcudur ve teşekkürüdür Allah'a.

⁶⁹ Sure-i Kâf 16

Zîrâ bak düşünelim şöyle. Sana birisi bir sigara verse. İçmeyenler varsa kızmasınlar hâ! Ben içmeye kızıyorum, o da içene kızmasın. Sana bir sigara birisi verse, senin de o adamdan hiçbir alacağın olmasa o kimseden, yani sana ihsân etse yani ikrâm etse, ne diyorsun mukâbilinde? "Teşekkür ederim" dersin. Etmek boynumuzun borcudur. "Lem yeşkürî'n-nâs lem yeşkürillah" yani "Kula teşekkür etmeyen Allah'a teşekkür etmiş olmaz". Kula teşekkür, Hakk'a teşekkürdür. Kula ihânet, Allah'a ihânetdir. Kula muhabbet, Allah'a muhabbetdir.

Allah göğe ve yere sığmadı, temiz kalblere sığıdı, kalb-i selîme sığıdı Cenâb-ı Allah, oraya tecellî etdi. Sen de,

*Sür çıkar ağyârı dilden tâ tecellî ide Hakk
Pâdişah konmaz serâyâ hâne mamûr olmadan*

Hâne mamûr olmayınca, temiz olmayınca, mamûr olmayınca, oraya büyükleri getirmezler, büyükler gelmez oraya. O büyükler ki bizim cinsimizden. Et ile kana bürünmüş, Yûnus diye görünmüş. Hakk Teâlâ onlardan münezzeh değil mi? İşte o semâvâta, arda sığmayan Allah, temiz kalbe sığar, tecellî eder. Kalbini tathîr et, temizle. Allah'ın sevmediği sıfatları kalbinden çıkar dışarı.

Ha şimdi, sigarayı veren adama teşekkür etmek lâzım, etmemiz lâzım, etmezsek hayvandan farkımız kalmaz. İyiliği bilmeyen adam, insan sayılmaz o. Hattâ Türkçemizde bizim âbâ u ecdâdımızın talîm ettiği bir kâide vardır. "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır" derler bizde. Bak bak bak, babalarımız bize nasıl talîm etmişler iyiliği. Evet efendim, teşekkür etmesi lâzım. Ha şimdi, sigarayı veren adama teşekkür var, sigara içmek için sana ağzı veren Allah'a teşekkür etmeyecek misin? İşte o teşekkür, namazdır. O teşekkür, Allah'ı zikretmektir. O teşekkür, hak konuşmaktır. O teşekkür, hakkı tavsiye etmektir. O teşekkür, Hakk'a hamd etmektir. O teşekkür, insanları iyiliğe ve hayra götürmektir. Yaaa! Pantolon verdi herif, secde etdik. Secde ediyoruz böyle, aman pantolon verdi diye. Ya pantolonu giymek için kıcı veren Allah'a secde etmeyecek misin hiç? Kıcın olmasa pantolonu nereye giyeceksin be! Ayakkabıyı verene rûkû var, ayakkabıyı giymek için ayağı veren Allah'a rûkû etmeyecek misin? Ayakkabı var ama ayak olmasa ne yapacaksın? Altın tasın varmış, içine kan kusuyormuşsun, neye yaradı?

Sonra, çok zenginiz biz, sen bakarsan böyle, bir karıştırırsan kendimizi. "Ben fukarayım" diyen adamın milyoner olduğunu isbât ederim yani. Kolunu kaç ver, bir tânesini? Öteki kolunu kaç verir? Gözünün bir tânesini kaç verir? Kırpıklarının tânesini bana kaç paraya yoldurur? Kolunu, tırnaklarını, dişlerini. Çürüklerini değil ama. Çürüklerini parayla çıkartıyorsun. Midesini, böbreklerini? Bak kaç milyon oldu. Bir hesaplayalım bak ne çıkacak.

Bir de îmân var bizde, elhamdülillah. Oooo en büyük saâdet, en büyük saâdet! Hiç kimsenin olmadığı yerde sana destgîr olan, arkadaş olan îmânındır senin. Öyle zaman olur ki insan denizin ortasında kalır, gemi batar, tek başına kalırsın. Bir tahtaya sarılırsın. Dalga kalkar semâlara. Îmânı varsa kurtulur. Îmânı yoksa gider. Hattâ bâtıla îmân bile öyledir. Îmân o kadar mühimdir ki, bâtıla da îmân etse, gene bir kurtuluş çâresi bulur bâtılda. Ama bizimki hakka îmândır ki bizimki ne kadar güzel.

Efendime söyleyeyim, ibâdet ve tâat yapması lâzımdır her kulun. Hattâ şöyle toparlayalım. Allah'a muhtâc olduğun kadar Allah'a ibâdet et. Ateşe tahammül edeceğin kadar günah işle. Sana iki tâne düstûr vereyim ben. Allah'a muhtâc olduğun kadar Allah'a ibâdet et. Ateşe tahammül edeceğin kadar günah işle. Cehennemde ateş yok, buradan götürüyorsun ateşi.

"Aman Efendi gel" dediler, yukarıda pencereden. Dedim, "Yâhu ben şimdi namaza gidiyorum câmiye, imâmım ben".

Bektâşî'ye sormuşlar, "Beynamaz kim? demişler, "Îmâmla müezzin" demiş. "Erenler neden?" demişler, "Maaş vermesen câmiye uğramaz" demiş. Onlar maaş için geliyor, diğer müminler maaşsız gidiyor câmiye. Ama bizim imâmları, müezzinleri tenzîh ederiz bunlardan. Ben bazen şaka yaparım.

"Aman gel!". Dedim, "İşim var, câmiye gidiyorum, namazı kıldırayım, namazı kıldırıp geleceğim şimdi". İftah ayneyk! "Namazı kıldırayım geleyim" dedim. Geldim câmiye, neyse hemen müezzin kâmet etdi. O vakit kâmet Türkçeydi. "Namaz başladı, namaz başladı" filan, biz geçtik mihrâba. Sonra döndüm halka karşı, cemaatin yüzüne karşı, "Allahüekber" dedim. "Efendi, ne yapıyorsun?" dediler, "yüz yüze olmaz namaz!". "Yâhu arkama oluyor da yüzüme niye olmasın?". İnsanın arkasına namaz oluyor da yüzüne niye olmasın? Kerahati varmış. Neyse. Yatsı namazını kıldırık.

Mücâdele, muhârebe, cemâat imâmıla uğraşılıyor. Ulan sen câmiye namaza mı geliyorsun, yoksa imâmıla uğraşmaya mı!

Gelmiş bir zât-ı muhtereme bir adam, adam sûretinde adam, "Efendim" demiş, "ne yapayım ben cennete gitmek için" demiş, "bana bir yol göster cennete gideyim". O zât demiş ki, "Câmiye gitme, anlıyor musun?". "Sonra?". "Mukâbele dinleme. Evinde otur, kafayı çek". "Eee sonra?". "Yat kalk, sana kâfî o, cennete gidersin" demiş. "Aman efendim, ben hangi mürşide gitdiysem, hangi hocaya gitdimse ben, namaz kıl, câmiye git, dedi". "Gitme evlâdım, sen gitme! Sen câmiye gidersen cehenneme gidersin çocuğum. Ben sana ne diyorum, sen benim sözümü dilemeyecek misin? Mürşid diye gelmişsin bana buraya. Sen

ahlaksızsın, huysuzsun, sen câmiye gitdiğin vakit imamla, câmiyle, müezzinle uğraşırsın sen, halkın kalbini kırarsın, cehenneme gidersin. Evde oturursan, kimseye zararın olmaz senin. Sen zararlı adamsın, evde otur. Kafayı da çek. Neden? Çünkü ben günah yapıyorum diye ağlar sızlarsın, Allah'ın rahmetine müstehak olursun, Sende ucub var câmiye gidersen, benden başka müslüman yok, herkes cehenneme ben cennete diye düşünürsün. Onun için sen camiye gidersen cehenneme gidersin" demiş.

Sultan Mahmud Han, çağırtmış ressamını, cennetmekân Sultan Mahmud Han, dedi, "Bir cennet resmi yap bakayım" dedi ressamına, "cennet resmi yap" dedi. Hayâlden yaptı adam. Kurân-ı Kerîm'den aldığı ilhâm ile. "cennâtin tecrî min tahtihe'l-enhâru, hâlidîne fîhâ ebedâ" filan. Yaptı adam. Ağaçlar, dereler, nehirler akıyor, bal nehir, süt nehri, şarap nehri, su nehri filan. Yaptı etdi filan. İçine bir sarıklı adam koymuş, oturtmuş. Bir tâne. Sultana vermiş resmi. Sultan bakmış bakmış, "Yâhu" demiş, "güzel olmuş bu resim içinde bunun bir kişi var, kim bu?". "Efendim, zât-ı şâhânenin imâmından başka cennete girecek kimse olmadığından dolayı, bir tek onu koydum cennete" demiş.

Ulan sana mı cennet bahşedildi? Eşek ahır değil ki orası! Allah'ın rahmetidir, Allah'ın rahmeti. Bütün Ümmet-i Muhammed'in affını Allah'dan isteyeceksin. "Yâ Rabbi, oruç tutanlara tutmayanları bağışla, namaz kılanlara namaz kılmayanları bağışla". Bir adam zikrullahı gelse, zikretmese, otursa orada, zikrullah yapanlarla beraber, Cenâb-ı Allah aynı sevâbı verir onlara. Onlara bağışlanırlar. Duâ edeceksin dâimâ. Öyle kötülükle, fenâlıkla değil. Şeytanın verdiği iğvâdır o. "Senden daha sofusu yok, bak işte herkes oruç yiyor, bilmem ne yapıyor" filan. Sonra oturursun bir de adamı giybet edersin, oturursun kahvede, şurada, burada.

Giybet ne biliyor musun? Zinâdan daha berbaddır. Ve kâle'n-nebiyyü aleyhis-salâtü vesselâm, "El-giybetü eşeddün mine'z-zinâ". O zina var bir tâne zina, hani küçükken tutar bacağına ip bağlardık, gül ağaçlarında bulunurdu filan, o değil. Zinâ yani gayr-i meşrû kadınla yatıp kalkmak. Ne kadar ağır cezâsı! Ne kadar kötü dîn-i islâm'da! Böyle olmasına rağmen adam çekiştirmek, daha kötüdür. Şimdi o sofı, kendini büyük görür böyle, herkesi, ibâdullahı kötü görür, alçak görür, denî görür ve sonra cehenneme gider o, haberi olmaz. Halbuki duâ etmesi lâzımdır.

Bak görmüyor musun Seyyidinâ Ebâbekir'i? Bak büyükler nasıl yapmışlar. Kim o Ebâbekir Sıddîk? Resûl-i Ekrem'in ilk halîfesi, Peygamber'in kayınpederi, ilk îmân eden, Resûl-i Ekrem'le berâber Mekke'den Medîne'ye hicret eden zât, Allah'ın emriyle. Duâsı böyle: "Yâ Rabbi, Ebûbekir'in vücûdunu büyüüt büyüüt büyüüt

büyüt, cehennemi benim vücudumla doldur, orada diğer müminlere, kimseye yanacak yer kalmasin". Bak böyle olacaksın, fedâkâr olacaksın.

Niçin Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem rahmeten-lil-âlemîn'dir? Cümle enbiyâ şefâatden âciz kalacak, Peygamber şefâat edecek. Niçin Nûh aleyhis-selâmı Allah şefâat-i kübrâdan mahrûm etmiştir? Kâfirlerin kahrı için duâ ettiği içindir. Peygamberimizin dişini kırdılar, "Aman yâ Rabbi, beni bunlar bilmiyorlar, benim kavmime hidâyet et, bunlar bilmiyor beni Yâ Rabbi" diye duâ etdi. Korkdu, kavmine azâb gelecek diye. Onların Allah'dan affını istiyor. Sen görmüyor musun Peygamber'i? Onun için hep duâ edeceksin.

Buraya gelirken görüyorum, gençler oturuyorlar, hep duâ ediyorum, "Yâ Rabbi, dünyâda bunları şen etdin, bunlara ikrâm etdin, böyle Ramazan gününde, âhi-retde de ikrâm et, ver bol bol". O yerse benim rızkımı yiyecek değil ya. Cennet geniş, dünyâda da büyük bir sofrası var Allah'ın. O sofranın başına herkes oturur, Cenâb-ı Hakk'ın sofrasından yer, dinlisi dinsizi, donlusu donsuzu, çışlisi çışsizi, bitlisi, bitsizi. Sofra-i ilâhiyyeden.

Duâ edeceksin dâimâ. Duâ ile dağlar devrilir, kâfirler îmâna gelir, âsîler affolur. Duâ müminin silâhıdır. Gömüyor musun, Cenâb-ı Peygamber sıkılınca dedi, "Yâ Rabbi, iki Ebe'l-Hakem'den birisiyle islâmı teyid et, bana yardımcı gönder, îmân etdir yâ Rabbi, bunlardan bir tânesini". Kim o? Biri Ebûcehil, biri Ömer. Gâyetle âsî idi Ömer ibn Hattâb müslümanların en büyük düşmanıydı, Ebûcehil kadar düşmanıydı ehl-i islâmın. Efendimiz bir duâ etdi, Ömer müslüman oldu. Onun için dâimâ duâ edeceksin. Katiyyen kötülük yok, öyle bedduâ etmek, gözü çık-sın, gözü patlasın filan demek yok. "Gözün kör olsun" diye edersen, ben sana onun manâsını öğreteyim, o öyle anlasın, sen öyle niyetle söyleme onu, "Al-lah'dan başkasını görme" de. "Gözün kör olsun, Allah'dan başkasını görme", o manâya söyle sen onu. Allah'dan gayrına gözün kör olsun de. Yaaa, böyle.

Resûl-i Ekrem, sallallahu aleyhi vesellem, Peygamberimiz Muhammed Mustafâ, serâpâ Allah'ın Rahmân ve Rahîm esmâlarının ve Hâdî esmâlarının ve Mahbûb esmâlarının ve Matlûb esmâlarının tecelliyâtıdır. Onun için rahmeten-lil-âlemîndir Peygamberimiz. Onun için O'nun ümmeti de öyle, dâimâ duâhân ola-cağız, insanların, kötülerin kurtulması için duâ edeceğiz.

O bilmez o, ezanı durdurmaya çalışıyor. Sabahleyin rahatsız oluyormuş. Düşün-müyor ki benim âbâ ü ecdâdım bu memlekete geldi, burada ezan okunsun diye kanını canını verdi burası için. Sen şimdi kalk, hem de onun torunu kalk, burada ezan okunmasın diye uğraş. Neymiş sabahleyin rahatsız oluyormuş. Bu insanlık değil ama buna duâ edeceğiz, "Yâ Rabbi ezanın ne olduğunu buna tatdır, bildir" diyeceksin. Ezandaki zevki duysa. Amerikalı bir duymuş ezandaki zevki.

Mısır'da ezan Allahüekber der demez, "Bu ne bu?" demiş. "Ezan" demişler. "Yâhu ben aya ilk basdığım vakitte bunu işitdim ayda" demiş astronot. Mecmuada yazıyor. "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" deyip î mân etmiş. Bak gördün mü, ezanın zevkini duydu işte.

Kötülük yok. Müslümanın elinden dilinden kötülük gelmez. Haaa! Biz kahraman milletiz, harbde, gazâda, hudûd hâricinde düşmana karşı, nâmûs, ırz, dîn, diyânet, î mân düşmanlarına karşı mücâdele yaparız. Vururuz, sonra suyunu da veririz, yarasını da sararız, müslümanız çünkü. Yani vurduktan sonra ikinci kurşunu atamazsın, haramdır senin için, olmaz öyle şey. Vuruldu mu, eli çekildi mi harbden, hâric-i harb oldu mu, suyunu vereceksin. Kendi suyun kalmasa, ona içireceksin, düşmanına içireceksin. İslâm bunu emrediyor.

Biz gelelim şimdi. Namazı kıldırдық. Döndüm geldim kapıyı çaldım, içeri aldılar beni. Bakdım yatıyor bir delikanlı. Aaaa! Cumaları benim arkama gelir, cuma namazlarını bende kılar, beni dinlerdi. Uzakdan beni görür, beni severdi. Konuşmuyorduk böyle ama ben de onu çok severdim, gayr-ı irâdî. Böyle câmide kibleye arkamı dönüp, cemaate yüzümü dönüyorum, bakıyorum, böyle nûrânî sîmâlar karşımda, hepsinin alnında eser-i secde var, yüzlerinde nûr-i Muhammedî var. O yavrucağı severdim, görürdüm. O veremmiş, rahatsızmış. Ölüm hâlinde. Dediler böyle böyle, "Efendi, çok ağır, gidiyor" filan dediler. Gitdim yanına oturdum. "Nasılsın, iyi misin yavrucuğum? Maşallah seni iyi gördüm" filan dedim. Hemen, bak dinliyor musunuz efendiler, hemen başını çevirdi bana dedi ki, benimle beraber kadınlar içeri girdiler, kadınlar girdi hastanın yanına, bana dedi ki, "Hocaefendi" dedi, "kadınlara söyle dışarı çıksınlar" dedi. "Neden evlâdım? Onlar senin ablaların, kardeşlerin, teyzelerin, komşular filan". "Onlar içeri girdi, benim burada misâfirlerim vardı, misâfirler dışarı çıktılar" dedi. "Kadınlar içeri girince bizim misâfirler dışarı çıktı" dedi. "Peki öyleyse. Hanımlar, haydi bakayım siz dışarı çıkın, ben şimdi hastayı okuyacağım biraz" dedim, "haydi dışarı çıkın". Çıkdılar. "Geldiler mi?". "Geldiler" dedi, "oturuyorlar şimdi karşımda".

Cennetin müjdecileri gelmiş. Çünkü Kurân'da ne diyor Cenâb-ı Allah, esteîzübilah, إِنَّ الدِّينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ. Daha altı var. نَحْنُ أَوْلَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْأَجْرِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ. Böyle denizden katre, şemsden zerre olarak bir tercüme edelim bu âyeti. Şu kimseler ki, şu kutlu kişiler, Rabbimiz Allah dediler, sonra müstakîm oldular. Ellerine, ayaklarına, gözlerine, kulaklarına, kalblerine, a'zâ ve cevâ-

⁷⁰ Sure-i Fussilet 30

⁷¹ Sure-i Fussilet 31

rihlerine sâhib oldular ve dürüst, özü doğru, sözü doğru oldular, bulundular. Bunlara ölüm ânında diyor Cenâb-ı Allah, melekler gönderirim ben diyor, müjdeci melekler gönderirim. Müjdeci melekler gelir der ki bunlara, görünürler, "ellâ tehâfû, korkma gitdiğin yerden". Çünkü insan bilmediği bir yere gidecek, korkar, çekinir. Tek başına gidiyorsun. "ellâ tehâfû, korkma", "velâ tahzenû, mahzûn da olma". Neye? Bırakdıklarına. Mal, mülk, kasa, kese. On tâne fakülte bitirmişsin, hepsinin diploması dışarıda burada. Doktor olmuşsun faydası yok. Mal, mülk, kasa, paralar da öyle. Yatırmışsın Kastelli'ye, yatırmışsın Kastelli'ye, yatırmışsın, yatırmışsın, sonra banka defterleri hep kayıtlanmış böyle. Senedler, menedler filan hiç birisi fayda etmez, hepsini bırakıp gidiyorsun. "Mahzûn olma!" diyorlar, şimdi melekler geliyor. Bırakdığın arazine, evine, barkına, çoluğuna, çocuğuna mahzûn olma. Neden? Korkulacak bir yer değil. Bırakdıklarından daha milyonlarca fazlası sana ikrâm olunacak orada, cennât-ı âliyâtta. "Bak cenneti görüyor musun?". Bakıyor şimdi, görüyor cenneti. Eğer kâfirse cehennem-i gösteriyorlar. Esteîzübillah, ⁷² وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنْفُسَكُمْ. Yüzlerine ve arkalarına vurarak, rûhları kabzolunur. "Velev terâ", eğer görseydin, sen kâfirleri ve zâlimleri ölüm ânında. Görseydin yani görebilseydin eğer, bir kimse bir daha gülmezdi, yataklar üzerinde sevgilileriyle cinsî münâsebetde bulunmazdı. Yaaa! Öyle dehşet, öyle korkunç! Öyle bildiğin gibi değil hâdise.

Îsâ Peygamber geçiyormuş, bakmış bir sürü koyun var. Gitmiş, koyunlardan bir tânesinin kulağına bir şey söylemiş. O hayvan o günden sonra su içmemiş, yemek yememiş, sararmış, solmuş, erimiş. Sonra bir iki gün sonra sormuş çobana, "Bu hayvana böyle ne oldu?" demiş. Tanıyamamış Hazret-i Îsâ'yı. Demiş, "Yâ Nebiyyallah, bir zât geldi, onun kulağına bir şey söyledi, o hayvan ondan sonra ne su içti, ne yemek yedi, bu hâle geldi" demiş. Acaba Îsâ Peygamber ne söylemiş koyunun kulağına? "Ölüm var" demiş koyuna. Ondan sonra hayvan bir daha yememiş.

Biz bunları hep bildiğimiz, gördüğümüz hâlde böyle, ölmüş olan imâmın yerine ölecek olan imâm tayîn olmaya çalışıyor, kavga, gürültü, patırtı, çatırtı. Ölmüş olan kitapçının kitaplarını ölecek olan kitapçı alıyor. Gök ağlıyor, yer gülüyor. Cenâze çıkmazsa imâm üzülüyor, mahzûn oluyor, gidiyor teneşir tahtasına vuruyor, "Kurudun mu yâ mübârek! Kurudun mu yâ mübârek!" diye. Bilmiyor ki onun da Melekü'l-mevt peşinden kovalıyor.

Lillahi'l-Fâtîha!

⁷² Sure-i En'âm 93

3 Temmuz 1983

Burada eskiden Ramazan'da buraya gelen bazı nekre adamlar varmış, Ramazan'lık, kapının dışına çıkar burada kavgaya tutuşurlarmış. Ama nasıl kavga! Sanki birbirlerini öldürecekler. Bir taraf önlüyor ötekini, "Yapma yâhu, günahdır iftar vakti". Bu saldırıyor, bunu tutuyorlar, "Allah'dan kork biraz, kendine gel yâhu, günahdır yapma" filan. Derken top güm diye patladı mı ikisi kol kola girer Mâhir Bey'in lokantasına girerlermiş. Halk dışarda kalırmış hepsi. Ramazan'ın süsleri onlar. Ramazan'ın süsleri. Eski Ramazan'larda.

Ramazan'da iftara çağırırlardı, giderdin, iftarı yedikden sonra bir de diş kirası verirlerdi. Şimdi alıyorlar. Eskiden yemek yedirirler, bir de diş kirâsı verirlerdi fukarâya, fukarâ-yı müslimîne. O günün parasıyla dişe dokunur para verirlerdi yani. Sonra efendim bazı zenginlere, vükelâya onlara tesbih filan veriyorlar, Kurân-ı Kerîm, yazma Kurân, Delâil-i Şerîf.

Sultan Azîz'i Zeynep Hanım çağırtmış. demiş ki Zeynep Hanım'a "Diş kirâsı verirsen gelirim" demiş. "Buyursunlar" demiş. O vakit de şimdiki fakültenin yerinde Zeynep Hanım'ın konağı. Yandı, yandıktan sonra, dediler ki, "İsmi Dârülfünûn koyun, parasını verelim" dediler. "Hayır, fakülte koyacağız" dedi bizimkiler, parayı alamadılar. Dârülfünûn koysalardı gene parayı veriyordu Mısır'daki vakıf. Mısır bizde o vakit. Şimdi Mısır onlarda, koçanı bizde. Sonra Sultan Abdülaziz cennetmekân, büyük pâdişahdır o, Sultan Aziz. Sen bakma onun aleyhinde çok adam vardır ama onlar düşmanlarıdır onun, devletin düşmanları. Büyük pâdişah, Allah rahmet eylesin. Şehîd zâten. "Gelirim" demiş. "Eh gelirse biz de diş kirası veririz" demiş Zeynep Hanım. Gelmiş pâdişah konağa, büyük ziyâfet verilmiş, pâdişaha ziyâfet verildikten sonra, Zeynep Hanım kasasını açmış, ne kadar hulliyyatı varsa, yani mücevherâtı, ne varsa, öyle tıngırı mıngırı değil, Osmanlı paşasının karısı o, altın bir tepsinin içine boşaltmış, incisini, zümrüdünü,

pırlantasını, tacını. Üzerine de bir Kurân-ı Kerîm. Tepsiyi öylece sultanın önüne getirmişler. Sultan bir bakmış, "Bu Kurân-ı Kerîm bize kâfî geldi, dış kirâsı olarak" demiş ve yalnız Kurân'ı almış.

O Kurân-ı Kerîm kimin biliyor musun? Kazasker Mustafa İzzet Efendi'nin yazdığı Kurân-ı Kerîm. Zeynep Hanım onu iki bin altına yazdırmış. O mushaf döndü dolaşdı, ben kitapçı olduğum için, bana gelmesin mi! Evet, döndü dolaşdı bana geldi. O vakit kimse kıymet vermiyor, böyle yazma mushafmış, levhaymış filan. Yani bir adamın evinde yazma Kurân'ı varsa, evde yılan var gibi bir şey, kobra yılanı gibi korkunç bir şey, herkes getirip çarşıya satmaya çalışıyor filan. Öyle olur olmaz Kurân-ı Kerîmlere para vermiyorlar yani, yazma ama. İki bin Osmanlı altınına yazdırmış o Kurân-ı Kerîm'i Zeynep Hanım. İki bin Osmanlı altını. Yap hesap bakayım bugünün parasıyla. Elli milyon mu yapıyor. O Kurân-ı Kerîm benim elime bu kâğıt parayla dört bin liraya düştü. Dört bin liraya aldım ben. Durdu, durdu, durdu, kimse alan olmadı. Hiçbir ferd alan olmadı. Sonra dört bin liraya avdetî Avukat Halil Bey vardı, avdetî, dönmelerden. Hızlı dönmüş, döndüğü yere gelmiş. Bazısı hıristiyanlıktan döner, müslüman olur değil mi, hızlı dönerse döndüğü yere gelir sonra tekrardan. Neûzübillah. O aldı, dört bin liraya aldı benden. Ama ben medyûn-i şükrân oldum kendisine aldı diye. Çünkü bono ödeyeceğim, para yok, satamıyoruz da, kimse almıyor. Dört bin liraya verdik ona, aldı. Sonra o da onları ne yaptı biliyor musun? Halil Bey Topkapı Müzesi'ne hediye etdi. Şimdi orada Halil Bey köşesi var.

Bu sohbetlerin müdâvimlerinden Hâfız Âsım Bey, bir akşam önceki sohbetde yarıda kalan, ölüm ânında melekleri müşâhede eden gencin hikâyesini hatırlatınca, Efendi Hazretleri, "Anlatacağız kardeşim, çabuk çabuk olmaz öyle, ağır ağır anlatacağız" buyurdular. Âsım Bey, "Tam tatlı yerine gelmişti de" deyince, "Orası tatlı yer değil, acı yerdir orası, neûzübillah" buyurdular. Âsım Bey, "Melekleri ayağına getirdikten sonra tadı vardır onun" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

İster gavur olsun, ister müslüman, ölüm ânında gene melek gelir. İnsan olmak münâsebetiyle kâfir de olsa Allah melek gönderir ona. İnsanlığın kıymeti, şerefi vardır. Gavur da olsa. Ebû Cehil'in rûhunu kabz etmeye Allah melek göndermiştir. Peygamber'in en büyük düşmanıdır. Onun rûhunu kabz etmeye Şeytan gelmez, gene Melekü'l-mevt gelir. İnsandır çünkü.

İnsanda büyük sır vardır. Ümmet-i Muhammed insanın sırrını çözdüğü vakitte adam olacaklar. İnsan sırrını çözememişler. İnsanı bilmezler bizimkiler. İnsan dediğimiz vakitte, iki elli, iki ayaklı, o insan değil. İnsan sırrı meselesi çok mühim. Müslümanlar ne vakit insanı Hacerü'l-Esved'den üstün tutarlar, o vakit

adam olurlar. Kâbetullah'da Hacerü'l-Esved'i öpeceğim diye, müslümanın göğsüne vurup yere yıkıyor herif, Hacerü'l-Esved'i öpeceğim diye. Hacerü'l-Esved insan için halk olunmuş ayol! Kâbe insan için halk olunmuş. Cennet insan için halk olunmuş, Allah insan için halk etmiş cenneti. İnsanı halk etmese, cenneti niye yapsın Allah, kendi mi girip oturacak içinde. Münezzeh öyle şeylerden O. İnsana, kıymet insana. İnsanda çok büyük kıymet var. İnsan, insan, insan meselesi çok mühim. İnsan da ne? Elif-nun-sin-elif-nun değil insan. O remzi insanın. İnsan, insan, insan meselesi.

Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi vesellem, oturuyormuş, ashâbıyla konuşuyorlarmış, arâbînin birisi kalkmış oradan fırlamış, sıkışmış adam, hemen câminin kenarına oturmuş, eteklerini kaldırmış. Hemen oradan birkaç sahabe koşmuşlar, öldürecekler o arâbîyi, câmiye hakâret etdi diye, mescid-i şerîfe, Allah'ın evine.

Allah'ın evi değil, şeref vermek için verilen isim o, Allah câmide oturmaz. Allah ne Kâbe'de ne Kudüs'de, ne Mekke'de, ararsan kalbinde ara sen Allah'ı. Ne işin var, Kudüs'de, Mekke'de, Hac'da değildir diyor.

Oturdu oraya adam, eteklerini kaldırdı, koştu sahabeden birkaç kişi. Hemen Cenâb-ı Peygamber men etdi onları, "Bırakın işini görsün. Adamı sakat edeceksiniz" dedi. Rahatlasın bir defa, çünkü yarıda kesersen eğer hasta olur adam. İdrarı da öyle, hastalık getirebilir insana, büyük gâiti de öyle. Şimdi câminin helâsı var, beş lira vermezsen sokmuyorlar, eskiden hayrâtdı câminin helâları filan. Şimdi parayla helâ.

Âsım Bey "Ama eskiden pislikden içeri girilmezdi, şimdi temiz hiç olmazsa" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Nerede temiz yâhu! Bir defa dar. Ben gitdim, giremedim içeri. Helâ parayla olmaz! Su parayla olmaz! Mısır'da su bedavadır, Londra'da su bedavadır. Terkos suyundan bahsediyorum yani anlaşılın diye öyle söylüyorum. Temizlik meselesi bu çünkü, su meselesi, hayat bu. Su parayla olmaz! Helâ parayla olmaz! Yemek içmek de bedavaydı vaktiyle burada garîb gurabâyâ ama sonra o da kalktı ortadan hamdolsun! Haydi o neyse, şöyle böyle ama su, su! Elini yüzünü yıkayacak adam, abdest alacak, tahâret yapacak, temizlenecek. Velew ki kâfir ola. Su kâfirden de men edilmez. Helâ parayla olmaz! Helâyâ girdik orada, dar, sıyrıp geçiyorsun böyle, pencereyi kapıyı filan sıyrıp geçiyorsun, temizliyorsun. Sıkışyorsun içeride, ne içeri, ne dışarı, böyle daracık bir kapı. Oraya binlerce lira verdi bir beyinsiz şadırvan yapırdı, kafası var beyni yok, gördün mü, hiç girilmiyor, daracık bir şey böyle. Acâib bir şey. Bir defa abdest alayım dedim,

kafamı vurdum taşa. Acâib yapmışlar şadırvanı, git gör. Helâ dedin mi geniş olacak böyle. Mahreci geniş olacak etrâfa sıçratmasın diye.

Adamı öldürmek için kalkmışlar, Cenâb-ı Peygamber, "Durun! Bırakın, işini görsün" demiş. Adam görmüş işini, arınmış, temizlenmiş. Efendimiz o arâbîyi çağırılmış, demiş, "Burası mesciddir, Allah'ın evi". Yani Allah'a izâfe kılınan yer ki kıymeti oradan geliyor.

Dünyâ üzerinde her taraf ibâdete lâyıktır. Hristiyanların ve yahudilerin kilisede ve sinagogda ibâdet etmeleri lâzımdır, müslümanlar için her taraf câmidir, pislik olmamak şartıyla, her taraf câmidir. İzâfeten Allah'ın evi diyoruz câmilere ki kirli girmeyelim, abdestli girelim, dünyâ kelâmı konuşmayalım. Kapılara yazmışlar ne güzel bak, "neveytü'l-itikâf, itikâfa niyet etdim" diyerek girersen içeriye, konuşursan günah yazılmaz. Eğer bunu söylemezsen, içeride konuşursan böyle, bizim hâfız efendiler hep böyle konuşuyorlar, dır dır dır dır, konuşuyorlar, hep günahkâr olurlar. İçeri girerken, "neveytü'l-itikâf" diyecek, o vakit konuşursa günâhkâr olmaz. Söylemezse, dünyâ kelâmı konuşanların ağzına âhiretde ateş koyarlar. Yâhud dilini ateşden makasla keserler. ⁷³ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا ". Kurân okunduğu vakitte, sükût ediniz, dinleyiniz, hürmet ediniz ki felah bulasınız, merhamet olunasınız. Neyse geçiyoruz.

Çağırdı adamı, dedi ki, "Burası câmi, burada abdest bozulma, çiş edilmez. Burası köyün gibi değil senin".

O vakit câmi filan yok böyle, Peygamberimiz zamânında. Bunlar bidatdır bu câmiler, sofulara göre, yıkmak lâzım. Halı koymayacaksın altına, kum koyacaksın. Peygamber zamanında kum vardı. Beyinsiz herif!

"Buraya abdest yapılmaz, anladın mı evlâdım?". "Yâ Resûlallah ben bilmiyordum". Hah, öğren şimdi, bir daha yapma, haydi tamam". "Yapmam yâ Resûlallah". Burada yellenilmez, konuşulmaz, alışveriş yapılmaz, büyük abdest filan yapılmaz, câmi burası.

Süleymaniye Câmisinden dışarı çıkdım, orada mahallenin zenginlerinden biri, zavallı müezzinin yakalamış yakasından, "Kedi câmiye girmiş, pislemiş, niye sokuyorsunuz kediyi câmiye!". Adamcağız da müezzin ne yapabilir, kediyle nasıl baş edebilir. Kedi giriveriyor içeri, insan görmüyor. Gıtdim yanına, "Sen ne söylüyorsun be!" dedim, "Kedinin pisliğini adam temizler, alır atar" dedim, "Mihrâbı kirletdiler haberin yok, söylemiyorsun bir şey. Mihrâb kirlendi, kürsü kirlendi. Aptal adam! Kedinin pisliğinden ne olacak, temizlenir gider.

⁷³ Sure-i A'râf 204

Sonra zamanlar geçmiş, Resûl-i Ekrem Kâbetullah'a gitmiş, Kâbe'yi tavâf ediyormuş, durmuş Kâbe'nin önünde böyle, sahabeyi toplamış, "Bu Kâbe'yi yıkan nedir?" demiş, "Birisi gelip yıksa bu Kâbe'yi". Demişler, "Yâ Resûlallah bu Kâbe'yi yıkan ya zâlimdir, ya kâfirdir". "Peki kim yaptı bu Kâbe'yi?". "İbrâhim Peygamber yaptı". "Neden yaptı?". "Taşdan, topraktan ördü". ⁷⁴ وَأَذِیْرَفَعُ إِبْرَاهِیْمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ النَّبِیَّتِ وَاسْمُعِیْلَ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ. "Peki, İbrâhim'in yaptığı binâyı yıkan ya zâlimdir ya kâfirdir. Peki siz Allah'ın yarattığı insanı câmide öldürecek-diniz, kim yaptı o adamı, kim halk etdi?". "Allah". "E peki İbrâhim'in yaptığı binâyı yıkmaktan korkuyorsunuz da Allah'ın yaptığını nasıl öldürüyorsunuz?".

İnsana kıymet verilecek, Resûl-i Ekrem öyle söyledi. Onun için demiş ki, ben beceremem Farsça ama biraz okuyalım bakalım:

Dil bedest âver ki hacc-ı ekberest

Ez hezârân Kâbe yek dil bihterest

Kâbe bünyâd-ı Halîl-i Âzerest

Dil nazargâh-ı celîl-i ekberest

Molla Câmi Hazretlerinin.

Nasreddin Hoca'ya sormuşlar, "Farsça bilir misin? demişler, "Bilirim" demiş. "Oku" demişler. "Kâfir soğan kat kat libas giyerest, mor menevşe boyuncağzın bükereest" demiş. "Hocaefendi bunun neresi Fârisî?" demişler, "Sonunda est var" demiş.

Diyor ki Molla Câmi, "Dil bedest âver ki hacc-ı ekberest", bir gönül yapmak, kırık bir gönlü yapmak, hacc-ı ekber yapmak gibidir. "Ez hezârân Kâbe yek dil bihterest", bir gönlü yapmak binlerce Kâbe yapmakdan efdaldır. Yaaa! Bir gönlü yapmak binlerce Kâbe yapmakdan efdaldır. Neden? Zîrâ dil, nazargâh-ı ilâhiyye. "Kâbe bünyâd-ı Halîl-i Âzerest", Kâbe Hazret-i Halîl'in binâsı.

"Halîl-i Âzerest". Âzer, Hazret-i İbrâhim'in babası değildir. Onu da kabûl etmem. İster Molla Câmi, ister Molla Amca, ne olursa olsun. Resûl-i Ekrem'in sülâlesi ark-ı tâhireyle gelmiştir. Yani kâfir yok arada. Âzer, İbrâhim'in babası olursa, o vakit Peygamber'in sülâlesine kâfir girmiş olur. Olmaz öyle şey! Âzer İbrâhim aleyhisselâmın amcasıdır. İbrâhim aleyhisselâmın babası Târih'dir. Çünkü Allah men etdi, babası ölünce dedi ki, "Kâfirlere istiğfâr etme" dedi İbrâhim Peygamber'e. İbrâhim Peygamber duâ ediyor, ⁷⁵ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ _ diyor. Demek ki babası mümin, gösteriyor.

⁷⁴ Sure-i Bakara 127

⁷⁵ Sure-i İbrâhim 41

"_diyor. Yaaa! Gösteriyor babasının mümin olduğunu. Sonra, Resûl-i Ekrem'in ceddî, ⁷⁶"مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ". O ark, tertemiz, tâhir olarak gelmiş, hiç araya putperest girmemiştir.

Ve salavâtta okuduğumuz Âl-i İbrâhîm de, "Allahümme salli alâ seyyidînâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ sallayte alâ İbrâhîme ve alâ âli seyyidina İbrâhim", Âl-i İbrâhim kimdir? Hazret-i İbrâhim aleyhisselamdan Cenâb-ı Peygamber'e gelinceye kadar Peygamberimizin dedeleridir. Âl-i İbrâhim'den murâd o sülâle çünkü. Hâlâ kalkmış diyor ki, "Ebû Tâlib î mânlı mı göçdü, î mânsız mı göçdü? Peygamberin dedesi gavur mu?" Estağfirullah ve etûbu ileyh. "Cenâb-ı Peygamber'in annesi babası î mân üzere mi göçdü, küfür üzere mi göçdü?". Ulan sen kendi anana babana baksana! Senin anan baban ne î mân üzere göçdü acaba! Kendin nasıl göçeceksin! Resûl-i Ekrem'in ebeveyni, cedleri küfür üzerine göçer mi! Öyle şey olmaz! Ebû Tâlib bile, Hazret-i Ebû Tâlib radiyallahu anh'dır. Peygamber'in sevdiği adam, amcası. Peygamber'i sonuna kadar korumuş. Ve onun öldüğü gün, hüznün senesi koymuş Peygamber. Edeb bakımından sükût etmek lâzımdır, böyle bir şey olsa dahi, edeb bakımından hürmet göstermek lâzımdır.

İşte Resûl Ekrem böyle talîm etdi, dedi "Bak, siz İbrâhim'in yaptığı binâyı yıkana zâlim yâhud kâfir diyorsunuz ama câmide adam işedi diye onu öldürmeğe kalkdınız". Yanlışlıkla yapmış, kasden yapmamış, bilmiyor, câhil adam, öyleyse niye öldürmeye kalkıyorsun onu, öğreteceksin ona, "Gel kardeşim buraya, burası câmidir, burada böyle şey yapılmaz, topla kendini" diyeceksin.

Bir tânesi burada duvara bacağını kaldırmış işiyordu. Ben bekledim sonuna kadar. Şu bizim câminin duvarına, şuraya. Bacağını kaldırmış böyle işiyordu birisi. Sonra bitirdi. "Bitdi mi işin?" dedim. "Bitdi". "Burası neresi?". "Ne bileyim ben" dedi. "Oğlum sen kendini de bilmiyorsun zâten, yavrucuğum, ne olduğunu da bilmiyorsun sen" dedim. "Oğlum câmi burası yâhu!". "Yaa câmi mi bu be?". "Evet câmi, beğenemedin mi?". "Yok, ben bilmedim onu. Burada helâ bulamadım" dedi. "Kokusundan anlarsın, kokla, helânın kokusu aşağıdan yukarı geliyor". "En-nezâfetü mine'l-îmân", levha yazmışlar, levhada duruyor o, bizim ondan hiç nasîbimiz yok. Yalnız levhada var, "En-nezâfetü mine'l-îmân", levha yazmışlar. "En-necâsetü mine's-şeytân". Buraya kadar pisliğin içerisinde oturmuş, yukarıya bir levha asmış, "En-nezâfetü mine'l-îmân" diye. Allah muhâfaza buyursun.

Anlatalım değil mi şeyi. Ama geç oldu gene, lafa daldık. Sekizi on geçiyor. Bak iftara otuz beş dakika var, sonra kalmayın burada, iftara yürüyün. Sonra top

⁷⁶ Sure-i Hac 78

patlar, kalırsınız sokak ortasında. Kalan kalsın. Ben şaka yaparım filan, aldanırsın bana, sonra kalırsın ortada.

İnsana hürmet, insana hürmet! Ne vakit müslümanlar insana hürmet yapacaklar, o vakit adam olacaklar. Şarkın geri kalmasının sebep-i illeti, insana hürmet yapmazlar, insana hürmet yokdur şarkda hiç. Hiç! Onun için Kurân-ı Kerîm'de Cenâb-ı Hakk hep gösteriyor, tarîf ediyor, yok ki kafa yok, sahabeye bile talîm ediyor hürmeti, ⁷⁷"لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ", sakın Peygamber'den ziyâde sesinizi kaldırmayınız, Resûl-i Ekrem'in huzûrunda. Bundan manâ ne demek? O Peygamber zamânındaydı geldi geçti, şimdi Peygamber'in vârisleri var, onlara hürmetkâr olunuz, onlardan ziyâde bağırmayın, onların karşısında hürmetli oturun, onu gösteriyor Allah, terbiyeyi gösteriyor bize, insana kıymeti öğretiyor. "Bir-birinize çağırır gibi çağırmayınız". Hele bâhusus anneye babaya. Bir adam annesini ismiyle çağırsa, babasını ismiyle çağırsa, ameli habt olunur onun, bâtil olur ameli. "Anneciğim", "Babacığim" diyecek. Ana demek de câiz olmaz. "Anneciğim", "Babacığim" diyeceksiniz, zillet kanatlarını önüne sereceksiniz diyor Allah. İslâm bu. Nezâket dînidir islâm dîni. Biz bilmiyoruz ki. Bu dîn-i islâm, karışmayalım Allah'ın işine, günaha giriyorum belki ama İngilizlere nasîb olmalıydı, Almanlara nasîb olmalıydı, bak ne olurdu. Bütün dünyâyı islâm ederlerdi.

Haydi biraz da oradan bahsedeyim, namazı kılıyorlar, "Nasıl oldunuz?" dedim, işleri aksıyor diye. Dediler ki, "Hayâtımız intizâma girdi" dediler. "Namaz insanı intizama sokuyor" dediler. Buyurun bakalım şimdi.

Bir tânesi gelmiş bana buraya, dükkâna, oturdu. Kırk beş milyon insan varmış Türkiye'de, bu kırk beş milyon insan günde beş vakit namaz için bir saat kaybet-seler, Türkiye günde kırk beş milyon saat kaybediyor. Nasıl hesap? Riyâziye çok kuvvetli. Ulan hakîkten ben de şaşırdım, hesap çıkardı herif bana. Hesâbı yap. "Kırk beş milyon insan var" dedi, "beş vakit namazda bir saat kaybeder o günde" dedi. "Bir saat olur" dedi, "fazla yapar ama ben insaflı davranıyorum. Bir saat olunca, kırk beş milyon saat her gün Türkiye geri kalıyor" dedi. "Türkiye'nin geri kalmasının sebep-i illeti o" dedi adam bana. "Bravo!" dedim. "Kalk, elini öpeceğim" dedim. "Hiç düşünemedik bunu biz şimdiye kadar. Allah Allah! Ne zekâ bu! Maşşallah. Tu tu tu tu. Ayol kırk beş milyon Türkiye câmiye mi giriyor da, sen bunu bana söylüyorsun. Şuraya câmiye gelen üç tâne tekâüd. Evden karısı kovuyor dışarıya, herif evi süpüreceğim çıksana dışarı diye. Kahveye gitse kahveci para ister. Kahveci para ister. Bir kahve içersin, oturursan olmaz, bir saat sonra gene geliyor kahveci, kahve getiriyor önüne koyuyor. Tekâüd parası orada gidecek, aldığı tekâüd maaşı. Ben en iyisi câmiye gideyim diyor, câmiye

⁷⁷ Sure-i Hucurât 2

gidiyor. Câmide de imamla uğraşıyor zâten. Eski rütbeli günlerini hatırlıyor, imamla müezzinle uğraşıyor. Üç dört kişi, hayızdan nifasdan kesilmiş. Senin dediğin gibi olsa, böyle kırk beş milyon hepsi birden namaza dursalar, ben de bir çâre ararım" dedim. Durdu o da ama. Onu da ben susdurdum. Verecek bir cevap bulamayınca, "Ben filancayım!" dedi bana. "Ben de onbaşıyım" dedim. Vallahi billahi, bak yemin ediyorum, oruçluyum. Sonra ben ona bir şey anlattım, pek hoşuna gitdi, "Ben bunu mektepde çocuklara anlatacağım" dedi. Pek hoşuna gitdi o, bir şey söyledim ona ben. Kırk beş milyon namaz kılıyormuş. Ulan Ramazan'da bile kimse yok câmide bırak sen eyyâm-ı sâireyi. Elhamdülillah câmi dolu ama lebâleb. Görenlere! Görmeyene bir şey yok.

Merkez Efendi Hazretleri Sultan Selim Camisinde vaaz edermiş. Bunu bitirip kalkıyoruz şimdi. Laf lafı açar, laf tabakayı açarmış. Kimse yok, dinlemiyor kimse. Fakat Hazret-i Şeyh böyle gâyetle neşeli vaaz ediyor, güm güm vuruyor böyle kürsüye, kürsüyü dövüyor, yumrukluyor. Müezzin de kızarmış, "Bunak herif, câmide kimse yok, karşısında bir kişi var, o da uyuyor". Orada bir uyuyan var böyle. Başka kimse yok. Bir uyuyan, bir Efendi, bir de müezzin efendi. Müezzin Efendi kızıyor fenâ hâlde. Vaaz bitene kadar mecbûren câmide duruyor. Efendi vaazı bitirsin diye eline bir süpürge alıyor, gûyâ câmiyi temizliyor, habire toz kaldırıyor ki Efendi rahatsız olsun gitsin diye. Efendi Hazretlerinin hiç umurunda değil, o aynı şevkle vaaza devâm ediyor. Bir, üç, beş, her gün böyle. Müezzin efendi bir gün dayanamamış, demiş ki, "Efendi, câmide cemâat olsa kalalım hep beraber ama kimse yok. Bu herif burada uyuyor, bak ben bağıriyorum başını kaldırmıyor, uyuyor orada o. Sen de burada bangır bangır bağıırıyorsun. Ben de burada ayakda sizi beklemek mecbûriyetinde kalıyorum. Allahını seversen buna bir nihâyet verelim" demiş. "Aman evlâdım câmi lebâleb dolu" demiş Hazret-i Şeyh. Bir nazar etmiş, gözünden perde ref olmuş müezzinin. Bir de bakmış câmi lebâleb dolu, cinnilerle, cinni müslümanlarla, meleklerle. Aşka, şevke gelmişler, Allah deyip kafalarını duvara vuruyorlar. Sonra Hazret gitmiş müezzinin kulağına, "Ulan köftehor!" demiş, "Sen bu makâma kırk senede eremezdin, inadından dolayı erdin" demiş.

Haydi, lillahi'l-Fâtihâ!

5 Temmuz 1983

Mekke-i Mükerrerme'de bir Arap bana dedi ki, ileri gelenlerinden bir Arap, "Biz Türkleri" dedi...

Malûm ya, kalabalık, üüüüü, yüz binlerce hacı geliyor, dünyânın her tarafından. Cezâyir'den, Tunus'dan, Fas'dan, Afrika'dan, Amerika'dan, Filipinler'den, Çin'den, Hind'den, Japonya'dan, Rusya'dan, her taraftan. Rusya'dan da geliyor, azıcık, böyle beş altı kişi gönderiyorlar, numûne olarak. "Bizde de bunlardan var" diye. Efendime söyleyeyim.

"Biz o kalabalığın içerisinde hangi cemaatin Türk olduğunu nereden biliriz bilir misin?" dedi bana o Arap.

Arap deyince, siyahîler Arap değildir, onlar zencîdirler. Arap, beyaz olur, senin benim gibi beyaz olur. Biz kara kediye Arap diye çağırırız, doğru değil. Geçen gün Arabın biri kızmış, bana geldi sordu, Cuma namazından sonra, dedi, "Türkler niye öyle yapıyorlar" dedi, "köpeği Arap diye çağırıyorlar, kediye Arap diye çağırıyorlar" dedi. Dedim ki, "Siyah olduğu için Arap diye çağırıyorlar. Çünkü Türkler Arabın beyaz olduğunu bile bilmezler ekserisi" dedim. "Yani zencîleri Arap zannederler" dedim. "Onun için kusura bakmayın filan" dedim. "Ama bir de şunu söylüyorlar" dedi, "pis Arap diyorlar" dedi. "Nereye gidersek, pis Arap diyorlar bize" dedi. "Sen nerelisin?" dedim. "Iraklıyım". "Türkler size pis Arap diye söylemezler, kâfir Araplara söylerler" dedim. Kâfir Araplar var, hıristiyan Araplar var, onlara söylüyorlardır pis Arap diye. Hiç müslüman pis olur mu!

Hani bazı adam diyor ya, "Ben pisim" filan diye. "Pisim misim" diyor, pis olmaz

müslümanlar. Hattâ Resûl-i Ekrem, sallallahu aleyhi vesellem, Buhârî-i Şerîf'in beyânına göre, gidiyormuş Cenâb-ı Peygamber, Ebû Hureyre de yanındaymış O'nun, Ebû Hureyre.

Ebû Hureyre demek kedi babası demek. Kedileri çok sevdiği için, Efendimiz ona o lakabı vermiş. Halbuki islâmda lakap takmak, haramdır, günahdır. Ama lakabı takılan zât, o lakaptan hoşlanırsa câiz olur. Sevmediği bir lakabı takmak doğru değildir, islâmda harâmdır ve günahdır. Çok günahı vardır. Meselâ herife, lakap takmış, "Baldırı Büyük", "Koca Kıçlı". Yapma öyle şeyler. Sâhibi hoşlanıyorsa, o vakit müsaadesi var. Olmayınca, müsaadesi yok. Müslümanlık nezâket ve nezâfet dîni.

Cenâb-ı Hazret-i Ali'ye de Cenâb-ı Peygamber lakap takmış. İsmine Ebû't-Türâb demiş, Hazret-i Ali'ye. Toprak babası demiş. Bir gün yatmış böyle Hazret-i Ali bir toprağın üzerine, toprağın üzerine yatmış İmâm-ı Ali, onun için Cenâb-ı Peygamber, "Kum Yâ Ebe't-Türâb" demiş, "Toprak babası kalk bakalım" demiş. Pek hoşuna gitmiş, "Yâ Resûlullah, beni bu isimle ansinlar" demiş Hazret-i Ali. "Beğendim ben bu bana takdığınız lakabı" demiş. Onun üzerine ona bu lakabı takmışlar. Hazret-i Ali'ye Ebüt-Turâb da denir.

Ebâ Hureyre'ye de, Kedi Babası demiş Cenâb-ı Peygamber, kedileri çok seviyormuş. Ben de kedileri çok severim.

Gidiyorlarmış yolda, giderken, Ebû Hureyre birdenbire, yok olmuş yanından Cenâb-ı Peygamber'in. Anlatdığım şey Buhârî tercümesinde var yani. Bakmış Efendimiz Ebû Hureyre yok. Sonra gelmiş. Efendimiz, "Yâ Ebâ Hureyre, neredesin sen, nereye gitdin?" deyince, "Yâ Resûlallah" demiş "Ben pisdim" demiş, "yıkanmaya gitdim" demiş. Ne demiş biliyor musun iki cihân serveri, sallallahu aleyhi vesellem, demiş ki, "Yâ Ebâ Hureyre, müslüman pis olmaz" demiş, "kâfirlerdir necis" demiş. "Müslüman necis olmaz" demiş. O bir manevî şey vardır, yıkanırısın, o ayrı davâ. İncelikleri var, filan filan.

O adamcağıza pis Arap demişler bizim Türkler. Öyle kendini bilmeyenler var tabîî. Bir defa sevdiğimiz Arabî. Resûl-i Ekrem Efendimiz, Allah'ın sevgilisi, Arap değil mi? Onun milletine dokunacak söz söylememeli insan, terbiyesini takınmalı. Hattâ bazı noksanlıkları dahi olsa, görmeyeceksin. Sevdiğin için. Yaaa! Bak görüyor musun, aşk öyledir, muhabbet öyledir. Görmez, noksânını göstermez. Ağzı leş gibi kokar onun, sevdiği için ağzının kokusunu duymaz seven adam. Sevmezse duyar. Onun için Resûl-i Ekrem'i sevenler O'nun kavmine söz söylememeli, böyle kötü sözler söylememeli. Resûl-i Ekrem'i kırar sonra. Cenâb-ı Peygamber kırıldı mı, o adamın işi harâbdır. Tâ yerden semâya kadar ibâdeti olsa, Resûl-i Ekrem'i kırdı mı, makbûl değildir onun ibâdeti. Aman Resûl-

i Ekrem kırılmasın, sallallahu aleyhi vesellem. Onun için meselâ fasulye Ayşe Kadın fasulyesi olur mu! Peygamber'in nâmusu, Ümmü'l-Müminîn Hazret-i Âişe, fasulyeye konur mu ismi Ayşe Kadın diye. Bir şey değil o, ona isnâden koymamışlar onu ama edeb bakımından gene söylememeli. Edeb lâzım dîn-i islâm'da. Edeb ve âdâb dînidir islâm dîni. Ağzından çıkanı kulağın işitecek.

Öyle söyledi, cuma günü namazdan sonra benim hutbe okuduğum câmi var şurada, o câmide. Adamcağız derdlenmiş, hep onun yaralarını tamîr etdim ben. "Benim sevdiğim Arabîdir" dedim. Kimdir o? "Resûl-i Ekrem'i severim" dedim. Allah sevmiş O'nu, ben niye sevmeyeyim. Allah'ın sevgilisi. Habîb-i Ekrem. Habîbullah. Bütün, cümle enbiyânın seyyidi, efendisi. O'nun hürmetine kâinât yaratılmış. "Levlâke levlâk lemâ halaktü'l-eflâk". Bu hadîs için mevzû filan diyorlar, manâ bakımından mevzû filan değildir o. "وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ"⁷⁸ diyor Kurân'da Allah, görmüyor musun?

Peygamber hakkında ne kadar âyet var Kurân-ı Kerîm'de. Hem de mühim âyetler. "إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ"⁷⁹ habîbim Muhammed, sana kim biât etdiyse, senin elini böyle tutduysa, Allah'ın elini tutmuş gibidir" diyor Allahu Teâlâ. "يَدُ اللَّهِ"⁸⁰ "فَوْقَ أَيْدِيهِمْ" sizin eliniz üzerinde Hakk'ın eli vardır". Allah'ın eli böyle bizim elimiz gibi değildir. Öyle bir şey gözünün önüne getirme.

Sonra? "مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ"⁸¹ kim ki Resûl'e itâat etdi, "فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ" Allah'a itâat etdi". Yani Allah'ın habîbi Muhammed'e itâat eden Allah'a itâat etmiş olur. Kim Resûl-i Ekrem'e ihânet ederse, Allah'a ihânet etmiş olur. Yaaa!

Gene Cenâb-ı Hakk, "قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ"⁸² buyuruyor. Diyor ki, "Söyle kullarıma habîbim"....

Hiç katiyyen bir adam eğer Cenâb-ı Peygamber'in ismiyle Peygamber'i çağırırsa, salavât vermeden, bütün yaptığı hayır hasenât ibtâl olunur. Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellemin ismini okurken, bağırıp böyle, bazı hâfızlar bağırıyolar ya bazen, "Yaaa Muhammeeeeed!", sallallahu aleyhi vesellem. Kimi çağırıyor-sun! Hep sıfatıyla söyleyecek. Allah Kurân'da hiç böyle hitâb etmemişdir Peygamber'e. Hiç "Yâ Muhammed" yokdur Kurân-ı Kerîm'de. Açın bakın. Dört yerde vardır, sıfatıyla beraber:

⁷⁸ Sure-i Enbiya 107

⁷⁹ Sure-i Fetih 10

⁸⁰ Sure-i Fetih 10

⁸¹ Sure-i Nisâ 80

⁸² Sure-i Âl-i İmrân 31

هُوَ الَّذِي⁸⁵ ". مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ⁸⁴ ". وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ⁸³ ". Bir de Sûre-i Muhammed'de vardır, o da sıfatıyla gene Cenâb-ı Peygamber'in. Allah, Resûl-i Ekrem'e hiç "Yâ Muhammed" diye hitâb etmemiştir, sallallahu aleyhi vesellem.

O tefsîrler de, irfansız adamların yazdıkları sözler onlar. "Yâ Muhammed bunu söyle". Yok öyle şey! Tazîm ediyor Allah Kurân'da. "Ta'zîmen li nebiyyihî ve tekrîmen li fehâmeti şâni safiyyihî fe kâle 'azze ve celle min kâilin muhbiran ve âmirâ. إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا"⁸⁶. Bitdi! Yaaa! Cenâb-ı Hakk tazîm ediyor Peygamberine de melekleriyle beraber Allahlığıyla Cenâb-ı Peygamber'e salât okuyor Allahu Teâlâ. Hazret-i Muhammed'i bu millet anlamadığı için böyle oldu, sallallahu aleyhi vesellem. Esmâ-yı Nebî'yi bir adam okudu mu, hemen salavât vermelidir. أَنْ تَحْبِطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ"⁸⁷. Düşünemezsiniz, amelleriniz habt olunur" diyor âyet-i kerîmede. Terbiye! Terbiye!

"Mekke'den Medîne'ye kaçdı". Kim kaçıyor? Hazret-i Peygamber? Tüh! Öküz! Öküzden daha alçak herif! Peygamber kimseden korkmaz! Allah söylüyor, ben söylemiyorum ki. Kurân'da söylüyor. الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ⁸⁸, dînimi tebliğ eden o zât-ı ekrem, hiçbir şeyden korkmaz, ancak benden korkar" diyor Cenâb-ı Hakk, o kadar.

Peygamber'in her yaptığı iş, her yaptığı iş, vahiyledir. Allah dedi ki, "Haydi Medîne'ye göçeceksin", Medîne'ye hicret etdiler. "Ebûbekir'i yanına alacaksın", gitdi Ebûbekir Sıddîk'ı yanına aldı. "Ali'yi yatağında bırakacaksın", Ali'yi yatağında bıraktı.

Ali de itiraz etmedi ama. Erkek çünkü Hayder-i Kerrâr. Her tarafda düşman bekliyor böyle, sûikasd yapacaklar Peygamber'e. "Benim yatağıma yatacaksın Yâ Ali, üstüne hırkamı ört", "Peki Yâ Resûlallah" dedi. Allah Mûsâ'ya diyor ki, "Yâ Mûsâ git Firavun'a, o tuğyân etdi" diyor, "Yâ Rabbi korkarım ben gitmeye" diyor, "beni öldürür Firavun" diyor Hazret-i Mûsâ Peygamber. Bak, bak! İmâm-ı Ali demiyor ki, "Yâ Resûlallah beni öldürürler, bak bekliyorlar dışarda", "Peki" diyor. Evet, böyle yürümüştü bu iş.

Seyyidinâ Ebûbekir Sıddîk da öyle. Ona gitdi, kapıyı çaldı, Ebûbekir Sıddîk'ın kapısını, dedi, "Allah'ın selâmı var Yâ Ebûbekir, haydi seninle hicret yapacağız".

⁸³ Sure-i Âl-i İmrân 144

⁸⁴ Sure-i Ahzâb 40

⁸⁵ Sure-i Fetih 29

⁸⁶ Sure-i Ahzâb 56

⁸⁷ Sure-i Hucurât 2

⁸⁸ Sure-i Ahzâb 39

"Yâ Resûlullah, benim malım var çoluklarım çocuklarım var, ben gidersem kâfirler malımı yağma ederler, ben o yollarda ne ederim, bilmediğim memleketde nasıl otururum filan", böyle bir şey yok. "Peki Yâ Resûlallah". Hemen çıkdılar yola. Tâ gitdiler Sevr Dağındaki mağaraya girdiler, oraya saklandılar evvelâ. Bize yol gösteriyorlar. Allahu Teâlâ tayy-ı mekân yapar Peygamber'i götürürdü. Bize yol gösteriyorlar. Orada mağaraya girdiler, orada oturdular beraber. Hattâ Cenâb-ı Peygamber dedi, "Yâ Ebâbekir, senin dizine yatayım mı?". "Yat Yâ Resûlallah" dedi, dizine yatırdı Cenâb-ı Peygamber'i. Fakat oradan yılan çıkması mı, deliğin içerisinden. Hemen Cenâb-ı Seyyidinâ Ebâbekir ayağını koydu yılanın deliğine, çıkmasın dışarı diye. O da onun ayağını sokdu. Acısından gözünden yaş damladı, Peygamber'in yüzüne. Öyle uyandı. Söylemiyor. Resûlullah'ı rahatsız edeceğim diye, "Yâ Resûlallah, ayağımı yılan sokdu" demedi. Gözünü açdı, "Ne var, ne ağlıyorsun Yâ Ebâbekir?". "Yâ Resûlallah ayağımı yılan sokdu" dedi. "Delikte yılan var, çıkmasın diye ayağımı koydum". Efendimiz, "Bismillah" dedi, yılanın sokduğu yeri eliyle sıvazladı, tamam o kadar. "Niçin yaptın, benim yâr-ı gârımın ayağını sokdun, utanmıyor musun! Bu küstahlığı niye yaptın" dedi. Dedi "Yâ Resûlallah, ben Yemen diyârında işitdim senin bu mağarada kalacağını, öyle vahyolundu, haber verildi, ilhâm olundu, bütün mahlûkâta, ilân edildi bütün. İşitdim, sana âşıkım ben, kalkdım geldim uzak Yemen diyârından buraya, mübârek cemâlini göreceğim, geldi Ebûbekir de ayağını tıkadı bizim deliğe. Ben de onun ayağına biraz dokundum" dedi. Onun üzerine Efendimiz onu sıvazladı, onun sırtını, yılanın. Sıvazladı. Ona misk yılanı derler şimdi, geçtiği yer misk gibi kokar onun. Köylüler bilirler, bostancılar filan.

Biz gelelim Arabın hikâyesine, oradan başladık. Arap bana dedi ki, "Biz Türkleri nereden tanırız, anlarız biliyor musun Efendi?" dedi bana. "Nereden tanıyor-sun?" dedim. Bu Arap değil, bu cuma günkü Arap başka. Bu Arap başka Arap. "Nereden biliyorsun?". "Türkleri Kurân dinlerken biliriz" dedi, hiçbir kavim Kurân'ı Türkler gibi güzel dinlemez. Türkler edeb üzere, diz üstüne çökerler, başlarında takkeleri, boyunları bükük, gözleri yaşlı, kendilerini Kurân'a vermişler, ondan biliriz Türkleri" demesin mi!

Gelip görmesinler bizi burada şimdi. Orada başında beyaz takke, tır tır tır tır konuşuyor. Orada kocakarı, fır fır fır fır konuşuyor. Orada eşeğin birisi geliyor, güüüüm, ayakkabı bırakacak yere. Eğilemiyor belinde kırık var gâliba! Yukarıdan aşağı atıyor. Güüüüm! Herif vecdde ise vecdini bozuyor herifin. Halbuki müslüman böyle gitdiği vakitte, hâl ve tavıyla, kıyâfetiyle, konuşmasıyla, efâl ü harekâtıyla, "Şu adam Muhammedî, hâzâ Efendi, işte bak". İnsanlık numûnesi yani. Böyle olması lâzım. Öyle değil. Çıkartıyor sümüklü mendilini, harrrrr gürrrr! Yukarıda hatîb hutbe okuyor orada, bu aşağıda, öhhhööö, höhhhöhhööö,

hööh! Ağzını kapasana ulan hayvan! Sağ elinle kapa. Sağ elinin içiyle kapanır. Ben şimdi vâiz olmadığım için istediğimi söylerim ben. Ben sizi berî kılarım böyle şeylerden. Ağzını sağ elinle kapayacaksın. Yâhud sol elinin tersiyle. Sol elinin içiyle kapanmaz. Çünkü sol elinle tahâret edip kıçını yıkıyorsun, iç tarafla kapanmaz ağız. Sol ters. Böyle kapayacaksın. Esnerken de öyle. Sağ elinin içiyle, sol elinin dışıyla. Unutma!

"Öksürük geldi Efendi". Canım bir şey demedik öksürük geldiyse. Ağzını kapa. İnsan gibi öksür. Halkı rahatsız etmeye hakkın yok. Ağzını kapayacaksın yavaş-çacık "öhö" diye öksüreceksin. Bu şekilde kendini muhâfaza öksürüğünü möksürüğünü. Zâten nerede öksürüklü osuruklu varsa câmiye geliyor. Ötekiler sine-maya gidiyorlar, dansa gidiyorlar, bilmem nereye gidiyorlar. Burada hayızdan nifasdan kesildi mi herif, haydi câmiye. Ya mangırı yokdur, parası yokdur, bitli. Allah'dan para istemeye geliyor câmiye. Halbuki Allah'a para vermeye gel sen. Öyleleri gelmeli. Geliyor mu büyükler? Enâyî mi gelsinler! Allah'a para verecekler burada. Hep isteyenler geliyor.

Haa işte, "Biz Türkleri" dedi, "biz Türkleri Kurân'ı dinleyişlerinden biliriz, tanırız" dedi.

Hangi Türkleri biliyor musun, laf aramızda? Eski Türklerden bahsediyor. Yeniler bizim neûzübillah! Tayyâreden bir çıkdık, ihtiyar yere devrildi. Ötekinin gözlüğü kırıldı. Bir hayvan sürüsü gidiyor hacca. Çaaat! Paaat! Güm! Ne oluyor? Hacı geliyor. Hele Hacerü'l-Esved'in orada, Allah muhâfaza buyursun, adam ölüyor. Taşı öpecekmiş pezevenk! Haydi herif sakat. Birisi bir vurdu bana, ulan ne kuvvetliymiş herif be! Yedi saat baygın yatdım ben. Nereden girdim Hacerü'l-Esved'e, istemez, senin olsun. Allah Allah. Yedi saat yatdım. İbrâhim vardı, Sultan Ahmed Câmisinin hatîbi, Karadenizli, o görmüş, o gelmiş söylemiş, "Muzaffer Hoca'yı gördüm orada" demiş, "ölmüş yatıyor" demiş. Hakîkten öyle. Uzatmışlar, üzerimize bir kefen bizim.

O Şeytan taşlamada, Şeytan çıkmış taşın üstüne, ben gördüm, nasıl hacılara gülüyor, kahkaha atıyor. Onlar Şeytan taşlamıyorlar, hacılar birbirini taşıyorlar. Arkadan koca bir taş, hacının kafasına, traalak! Ne bu? Şeytan taşlanıyor. Yalan mı? Bak söyle, kaç defa gitdik hacca. Halbuki şerîatda nohut kadar taş alınacak, yedi tâne, şu şekilde, el böyle kalkmayacak, böyle atılmayacak, bu şekilde atılacak. (Efendi Hazretleri taşın nasıl atılacağını mübârek eliyle gösterdiler). Hattâ şerîat, hadd-ı şer'î vururken bir adama, dayak atarlar bazen, yapılan kabahat için, Kurân kânunlarına göre, islâm kânunlarına göre, Kurân kânununa göre, meselâ içki içen adama, seksen sopa vurulur kıçına, böyle canını acıtarak vurmazlar. El bu kadar böyle kalkacak, böyle vurulacak. Neden biliyor musun?

Maksad onu rezîl etmek, canını acıtmak değil fazlaca. Nerede kaldı Ümmet-i Muhammed birbirinin canını yaka. Hacerü'l-Esved'i öpecekmiş herif. Kaç tâne cenâze çıkıyor. Pastırma oluyor Hacerü'l-Esved'i öperken. Doğru cennete gidiyor. Öteki de seviniyor, "Ben onu şehîd etdim" diyor, "bana âhiretde şefâat eder" diyor. Şeytan taşlarken öyle. Şeytan çıkmış taşın üstüne, kah kah gülüyor. "Hacılar gülüyorum" dedi, ben sordum. Konuşurum kendisiyle, aramız iyidir Şeytan'la. "Hacılar birbirini taşıyor beni taşılayacağım derken" dedi. Koca kaya! Kimisi ayakkabısını atıyor, kimi sopa. Arnavudun birisi de silahı çıkarmış, dan dan dan, "Ne yapıyorsun?" demişler, demiş, "Öldüreyim şunu da kimse gelmesin buraya". Sıcakdan beyni kaynamış Arnavudun. "Beni kandırdı" demiş, "buraya getirdi" demiş, "öldüreyim Şeytan'ı". Karadenizli de öyle, o da silah atmış Şeytan'a, Karadenizli. Halbuki müslümanların böyle olmaması lâzım. İnsan kıymeti bilmiyoruz. İnsan kıymeti bilmiyoruz.

Biz gelelim. "Türkleri" dedi Arap, "Türkleri biz nereden biliriz" dedi, "Kurân dinlerken belli olur Türkler" dedi. Koyun gibi. Eski Türklerden bahsediyoruz. O kahraman adam, düşmana karşı böyle aslan, Kurân'a gelince boynu bükük, ense sine bas otur geç. Ses çıkarmaz. Allahu Teâlâ işte onlar öyle oldukları için yani islâma zelîl kâfire azîz, müminlere zelîl kâfirlere azîz, bütün dünyâyı feth etdiler, üç kıtayı feth etdiler. Tâ dördüncü kıtaya da gideceklerdi. Kim o dördüncü kıta biliyor musun neresi? Amerika.

Haydi söyleyeyim size târihten bazı şeyler anlatayım. İşitmediniz şimdiye kadar. İşitmediniz. Ben kitapçı olmak münâsebetiyle her gün kitaplardan bir kelime öğrenirim ben, bakarım. Geldi padişaha, müracaat etdi Kristof Kolomb. "Bir yeni dünyâ var" dedi pâdişaha, "bana gemi verirsen, asker verirsen, o yeni dünyâyı ben keşf ederim, size veririm" dedi. Pâdişâh dedi ki, "Ben tek başıma iş yapamam". Hani diyorlar ya, "Keserdi, biçerdi" diye, yalandır öyle şeyler. Şeyhülislâm fetvâ vermeyince adam kesemez pâdişâh. Mahkeme var, kânûn var memleketde, öyle şey mi olur. "Sorayım ulemâyâ" dedi, "ne diyecekler, ona göre vereyim gemiyi, isterlerse, müsaade ederlerse". Vezir vüzerâyâ, dîvânda. Ulemâyı topladı, "Böyle bir yeni dünyâ varmış, bu adam da oraya gidecekmiş, orayı zabt edecek, bize verecekmiş. Ne dersiniz verelim mi?". Bizim ulemâ-yı benâm hazerâtı, "Amân pâdişâhım" dediler, "kıyâmet yaklaştı, ne yapalım yeni dünyâyı" dediler. Aynen böyle kitapda. "Yeni dünyâyı ne yapalım" dediler, "kıyâmet yaklaştı" dediler, "neredeyse kıyâmet kopacak. Onun için lüzûm yok" dediler. Ve maalesef verilmedi. Kristof Kolomb buradan İspanya Kraliçesine gitdi, dedi ki, "Senin dînini yayacağım" dedi, "sana bir dünyâ hediye edeceğim" dedi. Kadın verdi, gitdi zabt etdi. Şimdi, kitapda diyor ki, yazan zât-ı muhterem kitapda, "Amerikalıların hristiyan kalmasının, kâfir kalmasının sebebi, o devrin

ulemâsıdır" diyor, "yarın yevm-i kıyâmetde Cenâb-ı Hakk onları mes'ûl edecek" diyor kitâbı yazan zât. Bizim sarıklılarımız da biraz acâibdir.

İkinci Murad zamânında Ruslar bize mürâcaat ediyorlar. Târihî vukûâtlar şimdi bunlar. Yani İkinci Murad zamanı Hazret-i Fâtih'in babasının zamanı. İslâm olacaklar, ulemâyâ diyorlar ki, "Bize iki şeye müsâade edin, biz müslüman olalım" diyorlar Ruslar. Nedir? "Birisi, burası çok soğuktur, bizim memleketimiz, domuz eti yeriz, başka yiyeceğimiz yok bizim, domuz yiyeceğiz biz, bir de şarap içeriz, çünkü soğuk bizim memleketimiz" diyorlar. "Buna müsâade edin, müslüman olalım" diyorlar. Ulemâ, "Hayır, olmaz" diyor. Yâhu desene, "Günah olarak kabûl edin ve yapın" deselerdi, çocukları bırakırdı bu işi, yemezlerdi. Sonra niceleri müslümanlar oldular oralarda başdan aşığı. Bizimkiler "Olmaz" diyorlar, "Yok, katiyyen olmaz öyle şey, gavur olursunuz" filan. Gavurluk başka, o iş başka. Bir adam domuz eti yese, gavur olmaz ki, günahkâr olur. İrtikâb-ı me'âsî küfrü mûcib değildir, sünnî akâidinde, bizim akâidimizde. Ama Allah muhâfaza etsin, ben domuz eti yiyelim manâsına konuşmuyorum. "Günah olarak kabûl edin ve yiyiniz ve terk edin ama yavaş yavaş" filan deselerdi, islâm ile müşerref olacaklardı. Sonra Ruslar ne yaptılar? Bizans'a geldiler, Bizans'dan Ortodoks mezhebini kabûl etdiler, hristiyan oldular. O Deli İvan onları sopayla, kamçıyla, dayakla hristiyan yaptı Rusları ve bizim başımıza belâ etdi. Şimdi dünyânın başına belâ oldu. Önce dünyanın başına belâ olmadı, evvela bizim başımıza belâ etdi. Dünyânın başına niye belâ oldu? İslâm dînine hücum etdiler garblılar, müslümanları yıkınca, Allah o belâyı onların başına verdi şimdi. Müslümanları yıkmalsardı, ortada bir kuvvet vardı, mesele kalmazdı. Yıkınca Cenâb-ı Allah onların başına Rus belâsını, dînsizlik belâsını verdi. Çünkü ne câmi, ne kilise!

6 Temmuz 1983

Mürşid-i Azîzim Muzaffer Efendi Hazretlerinin Bayezid Câmî-i Şerîfindeki sohbetlerinden birinde, uzakdan bir çınlama sesi gelince, cemaatden biri bu sesi duvar saatinin sesi zannedip, "Saat" deyince, Efendi Hazretleri, "Saat değil çan, kilise çanı" buyurdular. Yine cemaatden birisi "Var mı bu kadar yakında kilise?" diye sorunca buyurdular ki:

Var tabîi. Kumkapı'da Ermeni Patrikhânesi var, onun yanında Meryem Ana kilisesi var, onun üst tarafında Rum kilisesi var, Gedikpaşa'da da var, bir alay kilise var. Buraya yakın kiliseler var. Kiliseler, "Yâ Kadîm Yâ Kadîm Yâ Kadîm" diye vuruyormuş.

60 ihtilâlinden sonra bir iş için bir yere gittik, askerî kumandanın olduğu yere. Birçok şikâyetçiler gelmiş, o meyânda bir adam da içeriye girmiş, ismini söylemeyeceğim, tanınan bir adam yani Türkiye'de elek üstü, Türk müslümanının parasını yiyenlerden. Girmiş oraya, kumandana ne dedi biliyor musun, benim yanımda? Kumandan bana yer verdi, oturdu beni. 60 ihtilâlinden sonra, bu 12 Eylül değil. Dedi ki, "Efendim, sabahleyin ezân okuyorlar minârelerde" dedi "bu ezanı kestirin" dedi kumandana. "Bizim işimiz ağır, gece iş yapıyoruz, geç vakte kadar çalışıyoruz, gelip yatıyoruz, müezzinler ezan okuyor, ezan okununca bizim uykumuz kaçıyor" dedi. Kumandan beyin âsâbı fenâ halde bozuldu. Bir gâzî evlâdıymış, şehîd evlâdıymış. Öyle dîni bütün bir adammış. Onu bir def etdi ama, edersizce olmadı da, kaşları çatıldı, "çık" dedi.

Sonra orada başka bir zât vardı. O da onun bu şikâyeti üzerine şu kıssayı anlattı. O kıssayı anlatacağım şimdi. Bu çan meselesi aklıma getirdi bunu.

"Roma'daydım" diyor. İtalya'da yani. "Bir otelde yatdım, fakat gece her saat başı kilise çanları vuruyor. Dannn! Dannn! Dannn! Dannn!".

Halbuki o çan sesi, Allah'ı zikreder. Hazret-i İbn Arabî diyor ki, çanın o "dannn!" etmesi "Yâ Kadîm" demekmiş. "Yâ Kadîm, Yâ Kadîm", o sadâyı verirmiş. Allah'ın esmâlarından bir tânesi de "Kadîm" esmâsı. Kimi esmâda kalmış kulların, kimi müsemma'ya vâsıl olmuşdur. Neyse.

"Hiç uyuyamadım" diyor, "aşağı indim, oturdum" diyor. Orada oteli bekleyen kâtip, ne diyorlar ona, resepsiyon, resepsiyonda oturan adam, "Beyefendi,

otelimizden memnûn olmadınız mı? Rahat edemediniz mi?" demiş. "Çok temiz, çok güzel, çok rahat, fakat bu çan sesleri benim uykumu kaçırdı dedim" diyor. Yani uyuyamadım, rahatsız oldum bu çan sesinden demiş. "Sen ne milletsin?" demiş. "Türküm. "Türkler müslümandır, onun için uyuyamamışsındır. Seni bu çanlar rahatsız eder. Halbuki biz o çan seslerini duyduğumuz vakitte, alışdık çan seslerine, daha rahat ederiz, daha rahat uyuruz, daha emîn olarak uyuruz dedi" diyor. "Ben de şaşırdım" diyor, "insan bu çan sesinde dangada dangada nasıl rahat uyur diye". Adam, "Anlatayım" demiş. "O çanlar bize der ki, 'Ey Allah'ı zikretmeyip uyuyanlar! Allah'a ibâdet etmeyenler, uyuyanlar! Siz uyuyorsanız biz uyanığız, sizin için de duâ ediyoruz' derler" demiş. "'Ey Allah'ı unutanlar! Siz unutduysanız biz unutmadık. Ey düşmanın baskınından korkanlar! Siz uyuyun rahat rahat, biz sizi bekliyoruz, uyumadık'. Bize bu cesâreti verir" demiş. "Sen müslüman olduğun için çan sesi seni rahatsız eder, doğrudur" filan demiş. "Rezîl oldum" diyor, "ve söylediğime pişmân oldum ve sefîl oldum ve rezîl oldum" diyor. "Adam beni rezîl etdi İtalya'da" diyor.

O gün orada kumandan beyin yanında otururken anlattı o zât bunu böyle. "Bu da gelmiş" diyor, "sabahleyin ezanları susturalım diye şikâyet ediyor".

Geçen gün, yalan sahîh, işittiğimi söylüyorum, birisi, bir adam, ezân sesini işittiği vakitte, "Gene uluyorlar" dermiş. Gebermiş. Sahi ölmüş, gebermiş değil. Ölmüş, Fâtih Câmisine getirmişler namazı kılmak üzere. Sonra makbereye koydukları vakit, açmışlar kefenini, suratı köpek gibi olmuş. Karısı söylemiş, "Bu herif böyle yapardı. Benim kocam olacak adam" demiş, "minâreyi gösterip 'uluyor gene' derdi" demiş.

Bazı adamı rahatsız ediyor ezanlar. Fakat düşünemiyor o adam ki, bir memleketde ezân olmazsa orada çan çalarlar. Bir memleketde ezân okunmazsa eğer, çan çalarlar. Çan çalınmazsa, ezân okunur. Ezân da okunmaz, çan da çalınmazsa, orada kamçıyla adamı kaldırır, işe götürürler sabahleyin. Kamçıyla. Kim Allah'a ibâdet etmez, kullara ibâdet eder. Allah'a secde etmeyen kula secde eder. Kâbe'ye yönelmeyen paraya yönelir. Kâbe'ye yönelmeyen kadına yönelir. Yani mutlaka bir şeyle karşılaşacaksın, paçayı kurtaramazsın yani. "Efendim ben komünist diyârına giderim". Orada da çalışma var. Orada da saat başında bir şey yapıyor, selam durduruyorlar filan. Sonra yine akşam üstü işyerinden çıkıp bir yere gidiyorsun, eski babalarına küfrettiriyorlar. Üç dört saat toplanıyorsun, bulunuyorsun orada, gidiyorsun yine. Burada yine hürsün, gidersin gitmezsin, imamı kandırırsın, kafese koyarsın, gitmezsin filan. Orada öyle değil, mecbûren konferanslara gidiyorsun, âbâ ü ecdâdına küfretmek üzere. Paçayı kurtaramazsın.

Kurd, gelmiş, bakmış, kapana tutulmuş. Oraya gidiyor, buraya gidiyor, şuraya gidiyor, kurtulamıyor. Tilki demiş ki kurda, "Ölmeyince bu işden kurtulamazsın" demiş. Şimdi bu kâinâtda ölüp de gözün kapanmayınca bunlardan kurtulamazsın. Haa gözün kapandı, öldün. İnsan ya ölür, ya olur. Hayvanlar ölür. Ölen hayvan imiş, insanlar ölmez, insanlar olurlar. Ondan sonra ikinci bir âlem çıkar. Hem nasıl bir âlem biliyor musun? Meselâ ana rahminde bulunan bir çocuğa deseler ki, "Sen dünyâya çıkacaksın, milyonlarca senelik mesâfede yıldızlar var" deseler, inanmaz, katiyyen inanmaz. Hattâ ağlayarak dışarı çıkıyor. Çünkü yeri rahat onun, onun yeri. Onun âlemi o kadar. O kadar biliyordu o. Çıkarken ana rahminde ağlaya ağlaya çıkıyor dışarıya. Hattâ ne güzel söylemiş şâir, aklıma geldi:

*Yâdında mıdır doğduğun dem
Sen ağlar idin gülerdi âlem
Öyle bir hayat geçir ki olsun
Mevtin sana hande halka mâtem*

Bozuk para yap da anlayalım.

Hani ben bir gün dedim ki cemaate, vaaz ediyordum Yakup Ağa Câmisinde, tımarhânenin önünden bir sôfi geçiyormuş.

Sofular iki kısımdır. Bir sôfi-i sâlûs vardır, bir sôfi vardır. Bu sôfi, kalbini tasfiye etmiş, mâsivâllahdan kalbini tathîr etmiş kişiye derler. Dışlarına da sof giyerler, yün elbise giyerler, kendilerini bildirsinler diye. Bazıları saklar kendisini, kıyâfetle değildir iş.

Hani kadının biri Hocaefendi'ye, "şu mektûbu okusana" demiş. Hoca bakmış, bakmış da demiş ki, "Ben bu mektûbu okuyamam". Kadın, "Ayol, okuyamazsan kafana bu sarığı niye giydin?" demiş. Hemen Hoca başından çıkarmış sarığı, kadının kafasına koymuş, "Sen oku bakalım" demiş, "kerâmet sarıkda ise eğer, haydi oku, buyur". İş onda değil, okumak ayrı şey.

Şimdi, geçiyormuş sôfi oradan, laf atmış.

Niye? İnsanları irşâd için gönderilmiş. İnsan ya hayır konuşmalı ya sükût etmelidir. Dâimâ öyle iş yap ki elinden dilinden hayır görülsün. Halkı incitme, korkutma insanları, dâimâ iyiliğe ve doğruya ve temize ve nûra götür. İnsansak eğer biz.

O sofı da irşâd etmek üzere, tımarhâneye laf atmış, sertabîbe, doktora. "Ey tabîb!".

Tabîb ne? Doktor demek. Bir de tabîbe'l-kulûb var. Kim o? Resûl-i Ekrem. Kalblerin tabîbi o.

"Ey Tabîb! Sende masiyet illetine çâre var mı?" demiş. Masiyet illetine çâre.

Masiyet ne demek? İsyân, bilmeyerek Allah'a karşı yapılan nankörlükler. İnsan-lığını bilmiyor. Nefsini bilmeyen Allah'ı bilmez. Böyle olunca da her şeyi yapabilir Allah'a karşı. İki şeyi unutandan her türlü fenâlığı bekle. Biri Allah'ı unutan, biri ölümü unutan.

Şimdi, öyle deyince bir irkilmiş doktor. Cevap verememiş yani. Orada bir akıl hastası demiş ki doktora, "Ben bu sofuya bir cevap vereyim mi ey tabîb?" demiş. "Ver bakalım" demiş.

Çünkü öyle adamlar var ki orada içeride yatıyorlar, kaderin kurbânı olmuş. Malı mülkü var, mîrâsçıları para elinden gitmesin diye, onu hacir altına aldırıyorlar, oraya tımarhâneye yatırıyorlar onu. Parası olduğu hâlde. Allah'a şükret. Yarın ne olacaksın, başına ne gelecek bilmiyorsun. Kötülerle Allah kimseyi karşılaştırmasın, kimseyi karşılaştırmasın. Hısım akrabâsı, parasını hayra mayra sarfetmesin diye, hacir altına aldırıp tımarhâneye koyduruyorlar, paralarını başkaları yiyorlar. Âhiret âleminde hesâbını Allah ondan soracak, mîrâsçılar da geride malı yiyecekler. Yani orada böyle akıllı adamlar var, mühim adamlar var çok. Bazıları bizim aklımıza muhâlefet ettiğiinden dolayı deli zannediyoruz biz. Deli kısım kısım. Al del, mor deli, zır deli, zızzır deli, hızzır deli, bir alay deli cinsleri var. Tıbbda onların hepsinin ayrı ayrı tayînleri vardır.

Biri sormuş, demiş "Hastahânedede kaç deli varsınız?" demiş. Birisi geçerken, benim gibi akıllının birisi. O deli demiş ki, "Siz dışarıda kaç akıllı varsınız?" demiş, ona sormuş, mukâbele etmiş.

Şimdi, o da, "Ey doktor! Ben bu sofuya bir cevap vereyim mi?". "Ver". "Tövbe yaprağını, istiğfar köküyle karıştırır, kalb havanında tevhîd tokmağıyla döversin, insaf eleğinden elersin, gözyaşıyla sularsın, aşk ateşinde pişirirsin, kanâat kaşığıyla yersin, birebir gelir" demiş. Daha uzundur bu ama bu kadarı kafamda kalmış. Uzun daha.

Birisi, "Bu cevâbı veren deli mi veli mi?" diye sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Deli. Deli. Deli kim bilmiyoruz ki! Deme Leylâ ile Mecnûn'a deli, her biri bir gûnâ deli. Babacığım söyledik ya işte, al del, mor deli, zır deli, zızzır deli, hızzır deli, kısım kısım var diyoruz sana.

Bak gene bir deli sözü. "Nereye gidiyorsun?" demiş. "Seni son defa ziyârete geldim, artık gelemeyeceğim" demiş. Yani tımarhâneye birisi gitmiş de benim gibi akıllının birisi, "bir daha seni ziyârete gelemeyeceğim" deyince, "Nereye gidiyorsun?" demiş. "Almanya'ya" demiş, "çalışmaya, burada geçinemedim oraya

gidiyorum". "Git git" demiş, "oranın Allah'ı ayrıdır" demiş. Anlayabilene ama, anlamayana bir şey yok.

Şimdi sürüyorlar dışarıya doğru. Kendi vatanında çalışmayıp da el vatına giderse çalışmaya, böyle olur nihâyetinde. Neyse karışmayalım öyle şeylere, ben öyle şeylere karışmıyorum. Biz delillerle uğraşalım. Deliler iyidir.

Tımarhâneye gitmiş pâdişah, sultan. İşte kısım kısım dolaşıyorlar. Bunlar man-yaklar, bunlar şunlar filan, dolaşırken böyle, "Bana en azgınlarını göster" demiş. En azgını. "En azgını bana göster, nerde azgınları bunların?" filan demiş. "Gelin, buyurun" demişler.

Aşağıda onlar, yer altına koyuyorlar, Allah muhâfaza buyursun, üzerlerinde böyle demir ızgaralar, altında zincirler içerisinde, gitdim gördüm ben. Çünkü onlar böyle, meselâ ölünün ciğerini yiyor, adam öldürüyor, ciğerini yiyor, filan. Adamın birisi, hacı hem de, hacca gitmiş gelmiş, hacı olmakla kurtulmadı ya Allah'ın azâbından, karısını kesmiş, çocuklarını kesmiş, sopaya takmış, "koyun başı! kuzu başı!" diye gece sokağa çıkmış, satmaya. Yaaa! Ne olacağın malûm değil. Onun için dâimâ Allah'dan korkmak lâzım. Ve Allah'a ihtiyâcın olduğu kadar Cenâb-ı Hakk'ı zikreyle, Allahu Teâlâ'ya sığın. Bunu söylüyoruz ama, "Bana bir şey olmaz diyor" o hâlâ. Aptal!

Neyse götürmüşler, bir odada kapalı bu. İyi dinle! Doktor kapıyı vurmuş, tak tak, "Açsana şu kapıyı" demiş. İçeriden "Açamam". "Niye açamıyorsun?". "Hesâbım var, kafamı karıştırmayın benim" demiş. "Ne hesâbı yapıyorsun?". "Canım ne istiyorsunuz benden kardeşim! Yürüyün gidin şuradan, işiniz yok mu sizin. Hesâbı karmakarışık etdiniz yâhu" demiş. "Yâhu ne hesâbı yapıyorsun?". "Hesap çok mühim, pâdişah ölürse pâdişaha kaç paralık kefen sararlar, benim gibi bir deli ölürse kaç paralık kefen sararlar, onun hesâbını yapıyorum". Fe-sübhânallah! "Ne buldun?". "Altmış para fark var. Ben ölürsem bana kaç kişi arkamdan ağlar, kaç kişi sevinir, pâdişah ölürse, arkasından kaç kişi ağlar, kaç kişi sevinir?".

Çünkü her ölen imamın yerine ölecek bir imam tayîn olmaya çalışıyor. Âmir misin? Senin altındaki adam senin ölümünü bekliyor, o gitsin diyor, gitdi mi onun yerine o tayin olmaya çalışıyor. Dünyâ bu işte! Gök ağlamayınca yer gülmüyor. Dost sûretinde düşmanlar. Dost sûretinde düşman. Dost sûretinde düşmanlar. Cenâzeye gidiyor adam, cenâzeden hiç ibret almıyor da, onun yerine göz dikmiş, karısına göz dikmiş, malına göz dikmiş filan, onu almaya çalışıyor. Hiç ibret almıyor cenâzeden. Tuh o göze! Düşman. Düşmanını başında taşıyor.

"Ey Tabîb!" Oradan başlayalım gene, yeniden dönelim. "Ey Tabîb! Tövbe kökünü istiğfâr yaprağı ile karıştırırsın, kalb havanında tevhîd tokmağıyla döversin, insaf eleğinden elersin, gözyaşınla sularsın, aşk ateşinde pişirirsin, kanâat kaşığıyla yersin, birebir gelir" demiş.

Biz bunu anlatdık câmide, dışarı çıktık, biri geldi, elimi öpdü, "Hocaefendi, bu tövbe köküyle istiğfar yaprağı Mısır Çarşısında satılıyor mu?". Anlaşıldı. Eyvâh! Bizim sohbet gürültüye gitmiş. Eyvah, eyvah! Ahfeş'in keçisi gibi. Eyvahlar olsun, felâketin büyüğü.

Bunu şeye söyledim, bu 12 Eylül'den evvel, idârecilerden, büyük idârecilerden birisi geldi, bir yerde konuştuk, "Nasıl görüyorsun halkı?" diye bana sordu da, ben de ona güzel bir hikâye anlatdım ama size anlatmayacağım, siyâsî olur anlatmayalım. Bana sordu, "Sen nasıl görüyorsun?" diye. Çok mühim! "Halkı nasıl görüyorsun?" diye bana sordu

Gözünde ne varsa halkı öyle görürsün. Gözünde bok varsa, her tarafı bok görürsün. Gözünü temizleyeceksin evvelimilde. Gözün tâhir olmayınca her taraf bombok olur. Yeşil gözlük takan dünyayı yeşil görür, herkesi yeşil görür, kırmızı takan kırmızı görür. Bir kötü hırsız, karşısındakini hırsız görür o. Mürteşî, mürteşî görür muhâtabını. Onun için, vechini pâk eyle ki mirâta bühtân olmasın.

Aynaya bakıyoruz, ayna bizim yüzümüzün karasını gösterdiği için aynayı kırıyoruz. Yâhu aynayı kırmasana kardeşim.

"Nasıl görüyorsun?" dedi. Ben de kendi görüşümle söyledim onu. Neyse, orasını geçelim.

Dâimâ iyi gör, iyi tarafını gör, kötü tarafını görme pek fazla, rahatsız olursun. Kötü tarafa bakmak gözün dikenidir o, diken adamın nasıl gözüne batarsa. Kötü tarafına bakarsan bir şeyin, gözüne diken batar senin o taraftan. İyi tarafını göreceksin.

Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem, Ebâ Hureyre ile beraber gidiyormuş, bir köpek leşine rast gelmişler, kelb. O da ne tâlihli köpek leşiymiş, Peygamber'e rast gelmiş. Yaaa! Ne tâlihli ya. Tabii tâlihli.

Bir adamı asmışlar da Cenâb-ı Cüneyd-i Bağdâdî geliyormuş, maslûb adama bakıvermiş böyle. Halbuki câiz değildir. Göz âfâtıdır o, âfâtü'l-basar derler ona. Kötü şeye bakılmayacak. İdâm edilenlere bakmak doğru değildir. Hazret-i veli-yallah bir bakmış öyle, göz göze gelmiş ve yürümüş oradan. O gece o adamı görmüşler cennetde. "Yâhu sen kötü adamsın, seni idâm etdi adâlet, ne işin var cennetde?" demişler. "Bildiğinizden daha kötüydüm, sizler bana zâhir gözülle bakdınız..."

Deliler hikâyesini anlatacağım hâ! Unuttum zannetme. Bir yerden geçiyorum, seyyâlât-i fikriyye var bendenizde, doktora gideceğim. Seyyâlât-i fikriyye.

"Siz az biliyorsunuz benim hakkımda, ben daha kötü insandım. Allah'ın bir velîsi geldi, bana rahmet nazarıyla nazar etdi. Allah dedi ki, benim sevgilim sana rahmet nazarıyla nazar etdi, ben seni nâra koymam dedi, beni cennete koydu" demiş.

Şimdi Ramazan'da oruç vaktinde Resûl-i Ekrem'in rûhâniyyeti bize rahmet nazarıyla nazar ediyor, Allah da rahmet nazarıyla nazar ediyor. Nâra mı koyacak zannediyorsun? Koymayacak. Koymaz. Yaaa.

Gelelim şimdi, Resûl-i Ekrem'in ashâbının, ashâb-ı kirâmın fazîleti bundandır. Resûl-i Ekrem'in nazarına uğramışlar. Ama diyeceksin ki Ebû Cehil. Ebû Cehil kendi kendine zulmetmiş o. ⁸⁹ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا. Bir adam müminse, Kurân ona şifâ olur, kâfirse hüsrân olur. Ebû Bekir gelmiş bakmış Resûl-i Ekrem'in mah-cemâline, meh-cemâline bakmış, "Yâ Resûlallah, senden daha tatlı sözlü, senden daha güler yüzlü bir kimse görmedim ben kâinâtda". "Sadakte Yâ Ebâ Bekri's-Siddîk". Onun arkasından Ebâ Cehil gelmiş, "Yâ Muhammed, senden çirkin yüzlü, ekşi yüzlü, acı sözlü adam görmedim". "Sadakte Yâ Ebâ Cehl". Ashâb-ı kirâm bu iki zıd mütalaaya taaccüb etmişler, demişler, "Yâ Resûlallah, birisi seni medhetdi, birisi seni zemmetdi, ikisini de tasdîk buyurdunuz". Buyurmuşlar ki, "Ben bir mirât-ı mücellâyım, parlak bir aynayım, her bakan bende kendini görür. Ebû Bekir bakdı bende kendisini gördü, Ebû Cehil bakdı, gene kendisini gördü". Sahabenin fazîleti bundandır. Resûl-i Ekrem'in rahmet nazarına uğramış, Cenâb-ı Hakk onları âlî kılmış. İşte onun için, "Ashâbî ke'n-nücûmi bi eyyihim iktedeyhüm ihdeteyhüm, ashâbımın hepsi birer hidâyet yıldızıdır, istediğinize tâbi olunuz, sizi hidâyete götürsün" diyor Cenâb-ı Peygamber. Bitdi. Bir nazarla, bir nazarla! Nigâh-ı iltifât-ı Muhammediyyeye nâil olanlar, onlar, onların makâmı ⁹⁰ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ "dir. Bitdi o kadar.

Gene bir hükümdar tımarhâneye gitmiş, o da çok güzel, onu da anlatayım. Hepsini söyleyeyim de bu akşam çünkü gün bitdi, yarından sonra câmiye gelmezler. Sen takkeni sandığın içine koyarsın, bir daha seneye çıkarmak üzere, ben de tesbîhi bir tarafa koyacağım, bir daha seneye buluşuruz, sağ olursak inşaallah. Ayıp be! Allah'a muhtâc olduğun kadar Cenâb-ı Hakk'a ibâdet et. Gözünün nûrunu söndürürse kaç milyon liraya gözünü taktırabilirsin, kaç milyara mâlik

⁸⁹ Sure-i İsrâ 82

⁹⁰ Sure-i Kamer 55

olsan taktırabilirsin. Muhtâcsın Allah'a be! İbâdet et be! İki cihânâ sultân olacaksın. Allah'a kul olanlar iki cihâna sultân olur. Bırak bu sefâleti, bu gafleti bırak. Nefsine ibâdetden yüzünü çevir, Allah'a dön, Allah'a yönel Ramazan'dan Ramazan'a ibâdet olur mu! Allah'a Ramazan'dan Ramazan'a mı muhtâcsın yani? Güzel Ramazan'da gelmen, bir îmân alâmeti. Kardeşim, Allahu Teâlâ seni huzûruna kabûl etti, hânesine aldı, sana orucu lâyük gördü, Kurân'ıyla hitâb etti, lâyük gördü seni kelâmına. Dinledin Kurân'ı ya, herkes dinleyemiyor. Kulağında gaflet pamuğu var, dinleyemez. Sıkılır içi, kaçır, duramaz. O, ben kaçdım zanneder, o kaçmaz o, melekler onun yüzüne vururlar, farkında değildir o, bilmez.

Hükümdar gelmiş tımarhâneye. Bu da güzel çok. İçki vermişler hükümdara. Oradan bir delikanlı zuhûr etmiş, çıkmış meydana. Hükümdar rakıyı ona göstermiş, "Al sen iç" demiş. Demiş ki o deli hükümdara, akıllı hükümdara, demiş, "Sana bir soru soracağım, sonra içeceğim bunu. Sen bunu içiyorsun, benim gibi olmak için". Deli diyor bunu hükümdara. "Sen bu içkiyi içiyorsun benim gibi olmak için. Peki ben içersen kimin gibi olacağım?" demiş, "onu bana söyle içiyim ben bunu".

Ulan görmüyor musun, her gün mahkeme, karakol, hâkim, avukat, cinâyetler, bilmem neler, vurulmalar, kırılmalar, hep bu içki yüzünden oluyor. İşte, "Geçinemiyoruz efendi hükûmetin verdiği parayla". Gözü kör olasıca! Hak etmiyorsun da ondan geçinemiyorsun. Akşam eline şişeyi alıyor, sigara da bir tarafında. E tabii yetişmez o, olmaz o. Cennetde o, öyle o ikisi bir arada. I-ıh, olmaz öyle şey.

İsraf almış yürümüş. Herkesin iki kat elbisesi vardı vaktiyle. Birisi Cumalık, Bayramlık. O vakit Cuma namazı kılardık, tâtili Cuma günleri. Sonra Pazar'a uyduk. İki kat elbisesi vardı herkesin. Cumalık, Bayramlık, bir de eyyâm-ı sâirede giyerdi. Kaç sene bunu giyerdi. Ayakkabımız delinirdi, yamatırdık. Bir yama daha vurdururduk, bir daha tamir ettirirdik filan filan. Eskici kalmadı. Azıcık bir parça bozuldu mu hemen bırakıp gidiyor oraya kör olmayasıca! Ayakkabı dolu. Eskiden parayla satın alırlardı öyle şeyleri. Sonra istiyor ki hükûmet versin. Herşeyi hükûmetden bekleme ki.

Ekmekler sokakda böyle böyle atılmış, binlerce okka ekmek. Herşeyi hükûmetten bekliyoruz biz. Hükûmet eline bir kamçı alacak, "Ulan atma ekmeği kerata!", "Pabucunu bir daha giy!" filan. Olmaz öyle! Devlete hizmetkâr olmalıyız, yardım etmeliyiz bazı husûsâtda. Allah'ın emri de budur. Binlerce okka ekmek. Bir parça kenarını yiyor, bayatlıyor, kaldırıp sokağa atıyor. Bir de süpürüyor çöpçüler möpçüler filan, şimdi eskisi gibi değil. Dolu ekmek! Binlerce okka ekmek! Her gün! Birçok memleketler açlıktan kırılıyor. Bak Habeşistan'da, Habeşistan'ın bir

kısmı açlar. Geçen gün resimlerini gördüm, onlar müslüman kardeşlerimiz bizim, mümin. Bırak müslümanlığı, kâfir dahi olsa ekmeğini vereceksin. Se-
vap. ⁹¹ " اللّٰهُ لَا تُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا يُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا * إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِهِ " شُكْرًا ". Bak Allah Ehl-i Beyt'in evsâfını söylüyor âyet-i kerîmede. Onlar ne ya-
parlardı? Yetîme, yoksula, esîre verirlerdi. Esîr, kâfirden olur, müminden esîr
olmaz a!

Sonra efendime söyleyeyim. Keselim mi? Evleri uzak olanlar var. Haydi yeter
bu akşamlık, ne yapalım, yeter bu kadar.

Haaa, iyi tarafını göreceksin demiş Cenâb-ı Peygamber, "Sen niye kötü tarafına
bakıyorsun Yâ Ebâ Hureyre" demiş.

Bitirmedim, kaldı sözler yarıda böyle. Hepsini ikmâl edecektik.

Demiş ki, "Yâ Ebâ Hureyre, niye kötü tarafını görüyorsun sen, bak dişlerini Allah
ne kadar güzel dizmiş çenesine, ne kadar güzel intizamlı dizmiş". O tarafı gör,
çirkin tarafını görme.

Gelmiş benim saçımı görüyor herif. Yâhu saçımı ne görüyorsun sen, lisânıma
baksana benim. "Efendi sen niye saçını uzatdın?". Kadın olduğum için, aklım
kısa, saçım uzun, ondan! Bilmiyor musun sen saç bırakmanın sünnet olduğunu?
Allah Allah! Haberin yok mu, Peygamberimiz saçına iki defa ustura vurdurdu.
Ondan gayrı mübârek saçları kulağının yumuşağına kadar, omuzuna kadardı
Cenâb-ı Peygamber'in saçları. "Ama sen papazlara benziyorsun" dedi bir tânesi
de. Canım sen kafayı usturaya vurdun mu sen de budist rahiplerine benziyor-
sun. Onlar da kafaya ustura vurduruyorlar. Onları kızı alınmaz, kesdiği yenmez,
papazın kızı alınır, kesdiği yenir. Ehl-i kitapdır çünkü.

⁹¹ Sure-i İnsân 8-9

7 Temmuz 1983⁹²

Sözde bu akşam Kadir Gecesi, kimse yok, meleklerden başka. Melekler var, müslüman cinniler var câmide, bir de müslümanlar var, benî-âdemden müslüman kişiler var. Kadir Gecesi bu yâhu! Allah diyor ki Peygamber', ⁹³ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ. Yani kimse bilemez diyor Cenâb-ı Hakk Kadir'deki olan benim feyz-i rabbânîmi kimse bilemez. Benden başka kimse bilmez diyor Cenâb-ı Hakk. Sana kim öğretti onun kadrini diyor.

Baksana bizim müslümanlara. Bu Bayezid Câmisi niçin böyle oldu bilmiyorum. Buraya gelen müslümanlar, namaz kılmak üzere gelirlerdi, bir okka zeytin dağıtıldık halka. Bir tâne almak şartıyla. Oruç açıp namaza duracaklar burada, Akşam namazına. Ya hurma, ya zeytin.

Hazret-i Cebrâil gelmiş demiş ki, "Yâ Resûllallah, Benî İsrâîl'de bir adam vardı, ismi Şemûn idi". Samson diyor Avrupalılar. "Şemûn idi, bu Şemûn, seksen küsur sene düşman ile gazâ etti, muhârebe yaptı kâfirle". Seksen küsur sene! İşte tabii ona göre namaz kılmış, oruç tutmuş, ibâdet etmiş adam yani. Kâfirle mücâdele yapıyor münâkaşa değil. Cihâd ediyor kâfirle. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem bunu ashâbına anlatmış. Anlatınca bütün sahabe, hepsinin boynu bükülmüş, "Eyvâh! Yâ Resûlallah, bizim ömrümüz o kadar uzun değil ki".

Bir müslümanın ömrü ancak altmış sene, altmış üç sene filan, o kadardır. Peygamber'e o kadar verilmiş ömür, altmış üç. Benim hocam vardı, doksan küsur yaşındaydı, bazen sorardık biz, yâhud sordururduk, "Hocaefendi kaç yaşındasınız?" filan, "Altmış üç" derdi. Sonra bir gün ben dedim ki ona, cemâlli zamânında böyle, kızmayacağı bir zamanda, çok asabîydi ama beni severdi, "Hocaefendi niye altmış üç diyorsunuz" dedim, "halbuki sizin yaşıınız fazla gösteriyor". Dedi ki, "Evlâdım, Resûl-i Ekrem altmış üç yaşında âlem-i cemâle göç-

⁹² Gecesi Kadir Gecesi olan günde yapılan sohbet

⁹³ Sure-i Kadr 2

dü, edeb ediyorum" dedi, "yani edeben söylüyorum". Bak Peygamber'e ne kadar muhabbetleri vardı. Neyse.

Ashâb-ı kirâm üzölmüşler, mahzûn olmuşlar, demişler, "Yâ Resûlallah, bizim ömrümüz seksen sene değil".

Yani islâmın ömrü altmış üç. "Efendim yetmiş, seksen de var". Pek ender o şimdi. Hele şimdi büsbütün ender. Enderleşdi. Sen bakma milletin genç olduğuna. Sakal bırakmıyorlar da onun için. Sakal bıraksa bembeyaz sakallı buraya kadar. Dede oluyor, kesiyor, delikanlı maşallah, güzel. Ben de kesiyorum sakalımı. Kendimde ben kemâl bulamıyorum onun için kesiyorum. Efendime söyleyeyim, sakal bıraksa bütün millet, hepsi dede olacaklar başdan aşağı. Sakalda büyük kerâmet vardır.

Hazret-i Ömer ibn Hattâb radiyallahu anh Hazretleri bir adam tutmuş, maaşlı, cebinden maaş veriyor. Adam geliyor günde üç defa, alâ rivâyetin Ebû Zer diyen de var bunun için, neyse, o zât geliyor, Hazret-i Ömer'e, "Yâ Ömer! Ölüm var!" diyor gidiyor. Üç defa günde, "Yâ Ömer! Ölüm var!" diyor gidiyor. Maaşlı, cebinden para vermiş, maaşlı. Sonra bir gün gelmiş o zât, "Gel bakayım buraya, al şu hakkını, artık gelmene hâcet kalmadı, gelme" demiş. Demiş ki, "Yâ emîre'l-müminîn, bu güzel âdetinizi terk mi ediyorsunuz?" demiş. "Evlâdım, terk etmiyorum ama sana hâcet kalmadı".

Meskenim dağlar başı sahrâya hâcet kalmadı

İçdim ecel şerbetini Lokmân'a hâcet kalmadı

Sarıldı yârelerim cerrâha hâcet kalmadı

Yapıldı cennet-mekânım mi'mâra hâcet kalmadı

O da, "Sana hâcet kalmadı" demiş. "Niye bana hâcet kalmadı? Güzel bir âdetti bu senin için". "Sakalıma ak düştü" demiş, "buraya beyaz düştü, ağardı sakalım. O bize haberci, o taraftan haber geliyor bana, artık sana hâcet kalmadı" demiş.

Gene bir laf daha konuşalım burada. Bir adam hâlet-i nez'e geldiği vakitte, şimdi koma diyorlar ona, artık koyuyor mu koyamıyor mı bilmiyoruz, koma diyorlar, komaya girdiği vakitte, Melekü'l-mevt ile o ölüme namzed olan kimse...

Ki yakın zamanda senin ve benim başıma gelecek bu, yani ona var bana yok değil, onun için ibâdet ve tâatını yap, enâyilik yapma sakın hâ, bak sana açık konuşuyorum ben, ibâdet ve tâatını yap, ama ibâdet ve tâatına güvenme Allah'a güven, mutlakâ, pek yakın zamanda, çok yakında olacak bu hâdise.

Şöyle bir konuşma geçermiş aralarında. Dermiş ki, ölüme namzed olan kimse, yani ölmeye hazır olan, "Niçin Yâ Melekü'l-mevt, Ey Azrâil, Melekü'l-mevt

demek, gençler var belki anlamazlar, "Yâ Melekü'l-mevt, Yâ Azrâil", rûh kabz edici melek.

"Efendim hepsinin rûhuna nasıl geliyor, bu kadar adamın nasıl canını alıyor?". Görmüyor musun insanların yaptığı şeyi, buradan bastı mı düğmeye, lap diye bütün İstanbul sönüveriyor birdenbire. Görüyorsun ya o insanlar yapıyor bunu. Allah neyi yapmaz. Onun da düğmesi vardır, Hazret-i Melekü'l-mevt'in, bastı mı, birkaç kişinin rûhunu birden alır. Onun için nasıl yapıyor diye hiç sorma. Nasıl oluyor diye sorma sakın hâ! Allah her şeye kâdir u kayyûmdur.

Şimdi, konuşuyorlar ikisi, "Niye bana gelip haber vermedin?". Bırakalım öyle.

İlyas Peygamber ölüyormuş.

Ölüyor değil oluyor. İnsanlar olur, hayvanlar ölür. Ölmek mi istiyorsun, olmak mı? Olmaya çalış. Ölen hayvan imiş. Âşıklar ölmez. Allah ve Resûlüne muhabbet ettin mi, haramı helâli ayırdın mı, hak yolda dâim oldun mu, ölmezsin, ebediyete gidiyorsun. Ama böyle olmazsa o vakit ölürsün. Ölüp de kurtulamazsın da. ⁹⁴ "لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى". Yakayı kurtaramazsın.

İlyas Peygamber ölüyormuş, ağlıyormuş peygamber-i zîşân efendimiz. Melekü'l-mevt sormuş, demiş ki, "Yâ Nebiyyallah, sen niye ağlıyorsun? Koskoca bir peygambersin sen". "Niye ağladığımı sana söyleyeyim mi? Öldüğüme ağlamıyorum, azâb için filan ağlamıyorum" demiş, "Rabbime mülâkat ediyorum ama öldükten sonra ibâdet yoktur" demiş, "Allah'a ibâdet etmeye doyamadım, ölümle beraber ibâdet bitiyor" demiş, "onun için üzülüyorum" demiş.

Şimdi Ramazan'ın son günleri, bak gidiyor, işte iki gün sonra, burada kimseyi arama bu vakitler. Ben gelip otururum buraya. Sen takkeni sandığının dibine sokarsın, ben tesbîhi oraya koyarım, bir daha seneye buluşmak üzere, haydi Allahâısmarladık. Yetişirsek bir daha seneye kadar. Onun gibi doyamadık ibâdete tâata. Hazret-i İlyas da öyle demiş, "Ben ölümden korkmuyorum, ibâdete doyamadım" demiş, "Rabbime ibâdet etmeye" demiş. İnsan ibâdetden zevk almalı. Geçiyoruz.

"Ey Melekü'l-mevt, niçin bana haber vermedin? Sen bana ölüm haberimi verseydin de ben ibâdeti fazlalaştırıyordum" dermiş. O vakit diyormuş ki Melekü'l-mevt, "Ben sana çok haberci gönderdim, bir tâne değil, çok haberci gönderdim ama, senin gözün görmedi, kulağın duymadı. Evvelâ senin babanı aldım, dedeni aldım, ammini aldım, teyzeni aldım, onlar hep benim habercilerimdi. Sonra gözünün nûrunu aldım, başladın az görmeye. Sonra miden hazmetmez oldu.

⁹⁴ Sure-i Tâ-Hâ 74

Ayağın yürümez oldu. Ağrılar, sızılar, doktorlar, ilaçlar, tedâviler filan, hep bunlar benim habercilerimdi, resûllerimdi. Fakat sende anlayacak kafa yoktu. Sen bakıyordun ölüme böyle, ona var bana yok diye dolaşıyordun sen, şimdi zaman geldi". "Aman biraz geri kalalım". "Olmaz!".

Yalnız laf aramızda olsun, müminlere Melekü'l-mevt geldiği vakitte, Allah'ın selâmını getirir, laf aramızda, "Allah'ın selâmı var, istersen biraz kalabilirsin dünyâda" der. Bundan haberin var mı senin? Yok. Ama müminler bunu kabûl etmezler. "Amân Huzûr'a, Huzûr'a!" Kâfire hiç mühlet vermez. ⁹⁵ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ, bu, kâfirler hakkındadır, müminler için öyle değildir. Müminlere Allah'ın selâmını getirirler bir defa. Çünkü müminler için yani kendi hüviyyetini arayan, bilen, nefsini bilen Allah'ı bilir, kendi hüviyyetini bilen kişi için, onun için ölüm yoktur. Onlar için vuslat-ı cemâl vardır ölümde. Korkulacak bir şey değil.

Ama bu olmazsa, korkulacak şey. Senin alsınlar rahat yatağından götürsünler çukurun içine koysunlar. Haydi buyur bakalım. Bir sivrisineğe tahammül edemezken gelsin yılan senin koynuna girsin, boynuna dolansın orada. Hepsi bekliyor böyle. Abdesti bozan ilk yılandır kabirde. İnsanın düşmanıdır, âdemoğlunun. "Ben oraya tiryak götürürüm". Onunla değil. Yılanı sen kendin götürürsün buradan. Yılan seninle beraber gider buradan. Orada kırdaki yılanı bekleme sen, o bir şey değil. Senin yılanın seninle beraberdir. Meselâ nasıl? Haram lokma yersen, beline indirirsin menîyi ve düşmanını orada hazırlarsın. Nedir o? Evlâdın. Gelir, evvelâ oyuncağın, sonra düşmanın kesilir başına. Başlar senin dînini diyânetini hakîr görmeğe, sana hakâret etmeye. Kendi evlâdın! Kendin besledin gece. Ama ne yaptın? Vaktiyle haramdan topladın oraya koydun onu. Kendi yılanını kendin meydana getirirsin yani. Hepsini isbât ederiz böyle, konuşabiliriz.

Şimdi, Melekü'l-mevt der ki, "Ben sana çok haber gönderdim. Ama sen hiç islâh olmadın. Hiç sende ibret alacak göz yokmuş".

*Bir göz ki olmaya ibret anın nazarında
Ol düşmenidir sâhibinin baş üzerinde*

İbretsiz göz de insanın düşmanıdır, onu sen başının üstünde taşıyorsun.

*Bir kulak ki öğüt almaya her dinlediğinden
Akıt ana kurşunu hemen deliğinden*

⁹⁵ Sure-i A'râf 34

*Bin bin günâh etdin yeter
Rûyin siyâh etdin beter
'Isyân-ı Hakk'dan ne biter
Gel tövbeye gel tövbeye*

*Gel mescide meyhânedan
Gelmez hayır mestânedan
Te'hîr itmek yâ neden
Gel tövbeye gel tövbeye*

*Doldu ecel peymânesi
Ömrün nesi kaldı nesi
Ey dünyânın dîvânesi
Gel tövbeye gel tövbeye*

Sabaha kadar para sayacağına, Kurân-ı Kerîm yapraklarını çevir. İbret al.

Üç türlü âyet vardır. "Ben Kurân okumasını bilmiyorum, bizim zamanımızda hoca yokdu" dersin eğer, Resûl-i Ekrem diyor ki, Peygamber'e muhabbetin varsa, "utlübü'l-ilme mine'l-mehdi ile'l-lahdi", ilim beşikden mezara kadar. Onu da okumasını bilmiyorsan ben sana söyleyeyim. Üç tâne âyet var. Üç tâne Kurân vardır, üç tâne. Birisi âyât-ı enfüsiyye. Vücûdun kitabını oku. Vücûdunun kitabını oku. Bak nasıl halk etmiş Allah seni. İki âyât-ı âfâkiyye. ⁹⁶ "أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾". Üçüncüsü âyât-ı elfâziyye, Kitâbullah, Kurân-ı Kerîm. Onu okumasını bilmiyorsan, dışarı çık, bak semâya. Allah semâyı bak nasıl üzerimize direksiz kaldırmış. Güneşi ve yıldızları nasıl üzerimize süslemiş semâyı onlarla, yıldızlarla. Gündüz güneş bize şuâ veriyor, her şeyi bitiriyor, yetiriyor bak gör. Bak ne kitaplar var okumaya. Okuyabilirsen seriyyeden tâ Süreyyâ'ya kadar risâledir, okuyabilen için, oku. Hiç Elif'le Be'yle uğraşma, Elif'le Be'yle.

Çocuğu almış götürmüşler hocaya, bir veliyyulahı, "Haydi bakalım okutacağım seni" demiş hoca. "Buyur okuyalım" demiş. "Elif". "Elif" demiş. "Be". "Be'ye geçmeyelim hocam" demiş, "şu Elif'in manâsını bana anlat, sonra Be'ye geçelim" demiş. Hep iş Elif'te bitiyor çünkü. O yirmi sekiz harf, kâinât o Bir'le dolaşır baştan aşağı. O bir böyle durur, eski yazı Elif böyle, sonra yatırırın Be olur, yatırırın Te olur, bükersin Ce olur. Gene hep o. Hep Elif'dir o. Başka değil. Bükülen mükülen filan hep aynıdır. Okuyabilirsen Elif'i.

⁹⁶ Sure-i Gâşîye 17-20

*Elif'i okuduk ötürü
Pazarı yaptık götürü
Yaradılanı hoş gördük
Yaradan'dan ötürü*

diyor Yûnus Emre de.

"Oğlum Be de!". "Demem" demiş, "Elif'i bana îzâh et" demiş, Hoca îzâh edememiş. İlimle değil. Okumakla değil. Kamyon kamyon kitap okusan, hiç faydası olmaz, Hakk'ı bilmedikten sonra, Hakk'ı bulmadıktan sonra, Hakk'ta olmadıktan sonra. Kamyon kamyon kitap! Allah'ı bilmedi mi, nefsi bilmedi mi, Allah'ı bilmedi mi, hiç faydası yoktur. ⁹⁷ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا. Hâfızlar yardım edin bize be. Eşeğin sırtındaki kitaplar gibi, ne faydası var. Okumuş, okumuş, hiç faydası yok. Bütün ne varsa kâinâtta madde olarak hepsini kabrin dışında bırakacaksın. Evin çapları, tapuları, banka kağıtları, Kastelli'nin tahvilleri.

Ulan ne güzeldi be! Çalışmadan para kazanıyordu herkes! Veriyorsun yüz bin lira, alıyorsun elli bin, altmış bin, ne güzeldi! Bu nimetin kıymetini bilemedi bu millet!

Hepsi dışarıda kalacak. Hiçbir şeyi içeri götüremezsin. Yalnız vebâlini götürürsün. Vebâl, vebâl! Yalnız vebâl götürürsün âhirete. Vebâl gider yalnız. Doksan dokuz tâne fakülte bitirsen hepsinin diploması dışarıda, duvarda kalır onlar, içeriye seninle kimse girmez, kabrin içine. Hiç! Ne annen, ne baban, ne kardeşin, ne evlâdın, filan filan filan.

Hattâ adamın birisi çok zenginmiş. Evler, câmiler, medreseler, şunlar, bunlar, her şeyi yaptırmış bir adam, vasiyet etmiş. İki vasiyet anlatacağım size.

Efendi Hazretleri saatine bakan birisini görünce, "Daha erken, ben size haber veririm, top patladığı vakitte" diyerek latîfe yaptılar.

Birisi vasiye etmiş, "Ben öldükten sonra, ben öldüğüm vakitte, benim ayağıma bir çift çorap giydirin" demiş, "kazandığım paralardan" demiş. Bir tânesi bu. Onu anlatacağım. Getirmişler, müftü de oradaymış, "Olmaz" demiş müftü, "câiz değil. Biz gavur muyuz ulan! Hristiyan mıyız biz, olmaz öyle şey". Olurdu olmazdı derken, "Yâhu ölünün vasiyeti var" demişler. "Ölünün vasiyeti tutulmaz şerîata uymazsa" demişler. Sonra orada arkadan bir adam çıkmış elinde mektupla, cenâzenin oğluna mektubu bırakmış, "Baban bana hayâtında bu mektubu vermişti" demiş, "bu meseleyi bana söyledi, çorap meselesini müftüler kabûl

⁹⁷ Sure-i Cum'a 5

etmeyecekler, onun için mektubu aç" demiş. Bir de açmışlar, "Evlâdım, bak görürsün ya, bu kadar sana mal bıraktım, âhirete bir çorap dahi götüremiyorum, maddî olarak, müsaade etmediler. İbret al" diyor mektubun içerisinde.

İkincisi. İyi dinle! Bu daha enteresan, bu anlatacağım. Medreseler, evler, tekke-ler, sebiller yaptırmış, yaptırmış, hayır hasenât, köprüler yaptırmış, çeşmeler yaptırmış, sular getirmiş. Su akıtmış, su! Suyu kesmemiş. Yezid'dir suyu kesen. Suyu vermeyince, Yezid olur adam, Allah muhâfaza buyursun. Allah indinde en zâlim adam, iki kısım insandır. Birisi, Allah'ın mescidlerini men edenler, zikrullah mânia olanlar. ⁹⁸ "وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا". Allah'ın mescidlerinin yollarını kesenler. İkinci, su vermeyenler.

Hattâ burada bir hikâye daha anlatayım. Anlatdım mı burada bilmiyorum geçenlerde? Haydi gene anlatalım çünkü adam bulduk dinletiyoruz hiç olmazsa.

"Yâ Cebrâil" demiş Cenâb-ı Allah, "seni vahiy meleği yapmasaydım, bana nasıl ibâdet ederdin" demiş, "ne gibi ibâdet yapardın" demiş Cebrâil'e. Cebrâil aleyhisselâm demiş ki, "Yâ Rabbi biliyorsun benim ne yapacağımı" demiş. "Canım sen biliyorsun ben biliyorum ama kullar bilmiyor" demiş, "konuşalım ki kullar işitsinler". O vakit Cebrâil demiş ki, "Sana üç şeyle âmil olurdum. Yani âdemoğlu olsaydım, üç şey yapardım, üç sâlih amel işlerdim. Bir tânesi, susuzlara su verirdim, susuzlara su verirdim".

Hacı efendi geçen gün gelmiş bana, "İyi mi etdim kötü mü etdim efendi?" diyor bizim câmide. "Ne oldu?". "Kiracı kirâyı vermiyor, suyunu kesdim" dedi. "Eyvâh! Ulan Yezid olmuşsun Yezid! Olmaz. Hattâ su parasını sen ver" dedim, "kirâyı vermese dahi su parasını sen ver, su ver ona, su içir". Su kesilir mi yâhu! Olmaz.

"Susuzlara su verirdim".

Eskiden böyle mübârek kandil günlerinde, Ramazan günlerinde câminin avlusunda su dağıtırlardı, bizim burada kapının önünde. Millet oruçluyken! Beyinsiz! Akşam vaktinde olur o. Gündüz olmaz. Bir de bakdım fıçı fıçı su getirmişler buraya, bardakları dizmişler, Ramazan günü! "Sebîlullah! Sebîl! Sebîlullah!". Ramazan gününde oruçlu oruçlu su içilir mi ulan! Allah cezânı versin! Bir adam oruç yese dahi, Allah'la kendi arasındadır ama gizli yapması lâzım öyle şeyi. Tatlı olur o, gizli olursa. İnsan sevdiğini gizli yerlere götürür. Âşikâr olursa çirkin olur.

"Susuzlara su verirdim. İki. Geçinemeyen halka, ehl-i iffet, isteyemiyor, geçinemeyen halkı tesbit ederdim, onlara yardım ederdim".

⁹⁸ Sure-i Bakara 114

Biz isteyene veriyoruz biz. Dilenciye veriyoruz. Vermek lâzım, isteyen boş çevirme, ⁹⁹"وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ". Ama istemeyen halk vardır onu bulmak lâzımdır. İstedimi bir adam kurtarır paçayı o.

Hattâ aklıma gene bir şey geliyor, Ramazan ya. Hattâ bu Makâmât-ı Harîriyye'de kırkinci makâm gâlibâ, bir dilenci çocuğunu almış, hamamda, demiş, "Oğlum, seni vezir yapsam, senin yerine göz dikerler, rahat vermezler, siyâsî meseledir. Olmaz. Tüccar olsan ya muvaffak olursun ya olamazsın. Memûr olsan şöyle olur. Sen en iyisi baba mesleğini tut, dilenci ol. Dilencilikte yapacağın tek şey var. İstemek. Kovulacaksın gene isteyeceksin. Yapabilir misin? Hiç korkma ondan sonra bir daha.

Hattâ sivil memurlardan birisini buraya vazîfeyle câmiye koymuşlar da, dilenci kıyâfetiyle oturuyor o vakit, tetkik ediyor burada bulunan adamları. Adam dilencilığe alışmış burada. Çünkü memuriyetten aldığı maaş üç bin lira beş bin lira, burada herif toplamış altmış bin lira ayda. Dilenci olmuş herif.

"Baba mesleğini tut sen dilenci ol. Bir derdi var bunun. Nedir o? Kovarlar, vermezler yani, zararın budur" demiş, "gene iste. Meselâ, kim olursa olsun isteyeceksin, nerede olursa olsun isteyeceksin, ne olursa olsun isteyeceksin". Der demez, "Baba, şu peştemalı ver" demiş oğlan. "Ulan" demiş "bana da mı!". "Dedin ya kim olursa olsun iste diye, babamsan senden istiyorum". "E peştemaldan başka isteyecek bir şey bulamadın mı!". "Dedin ya ne olursa olsun isteyeceksin diye" demiş. "Ulan hamamda mı!". "Nerede olursa olsun demedin mi baba" deyince, "Ulan köftehor sen dersini evden almışsın, yuvadan almışsın" demiş.

Şimdi, gizli fukaraya vermek lâzım yani. Herif orada maydanoz satıyor, onun sermâyesi yüz lira, elli lira, kırk lira filan. Onunla gidiyor pazarlık ediyor, ucuz alacağım diye. Ulan biraz fazla ver ona, maydanozcuya, sadaka sayılır o. Ne olmuş yani. Hem de on lira mı diyor, çıkar ver yirmi beş lira, ahlâkını boz, bir daha sefer yirmi beş lira istesin maydanoza. Manav, Allah cezânı vermesin, her gün artırıyor. Yirmi liraya çıktı maydanoz. Ulan burası Almanya mı be! Neyse.

Hazret-i Cebrâil demiş ki, sözümüzü bitirelim şimdi, Hazret-i Cebrâil demiş ki, "Yâ Rabbi üç şeyle âmil olurdum. Susuzlara su verirdim. Fakr u fâkaya düşen yani fakîr olup da kendini gösteremeyen zevâtı arar bulur, onlara gizli olarak, gizli, gizli, gizli yardım ederdim. Gizli. Üçüncüsü, kabahatlıların kabahatini görsem örterdim, söylemezdim, gammazlık yapmazdım".

Bazısı gammazdır, karnı şişer, gelir haber verir. Hem nasıl biliyor musun? Koyun atlamış suyu, kuyruğu kalkmış, keçi buradan gülüyor. "Niye gülüyorsun?"

⁹⁹ Sure-i Duhâ 10

demişler keçiye. "Koyunun kuyruğu kalkdı, kıcı göründü" demiş. Keçinin hep havada duruyor, açık. Haber veren de öyledir yani, bunun gibidir yani. O fenâlığı yapmışdır o. Sonra gider haber verir, ibâdullahın kabahatini, gammad.

Hazret-i Mûsâ aleyhisselâm, Tûr'a gitmiş yağmur duâsına, vermemiş Allah. Yağmur duâsına çıkmış, vermemiş. Yağmur yok.

Şimdi burada da öyle, yağmur yok yok derken, işin argosu bozuldu. Tabii köylere kadar meyhâne Trakya'da. Köylerde meyhâne. Eskiden Türk köylüsü ayran içerdi, ayran. Bilmez başka bir şeyi. Temiz, saf, aslan gibi böyle. Nûr gibi. Tek eliyle düşmanı böyle süngüleyen adam. Şimdi çelimsiz, çiroz, çocuğu sersem, salak, dümbelek. İçki içiyorlar çünkü köylerde. Kazanıyor orada tarlalarda böyle, götürüyor parayı oraya yatırıyor, veriyor. Pislik, kavga, gürültü. İğrenç! Karışmıyoruz kimsenin işine ama içki iyi bir şey değildir içki.

Gel ben sana bir içki içireyim hiç ayılma bir daha. Allah'ın aşkını iç, Resûl-i Ekrem'in aşkını, bir daha ayılmazsın. Öyle bir zevke dalarsın ki hiç zevkin kaçmaz bir tarafa. Allah Muhammed aşkı. Allah'ın kudret eliyle kudret meyinden iç. Herkese nasîb olmaz yalnız.

Mûsâ Peygamber yağmur yağmayınca gitmiş Tûr'a, dedi, "Yâ Rabbi, yağmur vermedin". "İçinizde gammad var Yâ Mûsâ" demiş.

Yağmur duâsına çıkdılar işte, vermedi Allah yağmurunu. Haa, veriyor, pıt pıt iki damla düşüyor, geçiyor gidiyor, olmuyor bir türlü. Arkasından, fazla zorladılar gâliba, salladı. "Efendi, o damardan sallanmıyor mu? Madenler kaydı" filan. Öyledir ama sebebsiz bir şey olmaz. Silah patlamayınca adam ölmez. Acâib işler onlar, birbirine bağlı şeylerdir onlar. Bazısı da öyle diyor, aya çıkdılar ya, Allah'ın işine karışıyormuş, aya çıkıyormuş herif. Ulan adam öldürüyor ya, Allah'ın işine karışıyor mu? O daha mühim mesele. Sersem adam! Neyse.

Sonra, demiş ki Cenâb-ı Hakk, "İçinizde gammad var, onun için yağmur yağdırmadım" demiş. Hazret-i Mûsâ demiş ki, "Yâ Rabbi, kimdir o gammad bana bildir onu getirmeyeyim duâya". Demiş, "Gammazı ben sana haber vereyim de gammad ben mi olayım!" Hazret-i Allah. Bir müddet sonra Hazret-i Allah demiş ki Mûsâ Peygamber'e, o gammad öldü, filanca câmiye götürdüler onu. "Aman şunu öğreneyim" demiş Hazret-i Mûsâ, koşarak gitmiş, bir de ne görsün! Elli tâne cenâze var orada. Yâ Rabbi hangisi?". "O gammazı bildirmemek için kırk dokuz kişinin daha canını aldım" demiş, "karıştırayım, kimse bilemesin diye".

Örteceksin. Babacım, hemen haber verme ibâdullahın kabahatini.

"Kulların kabahatini örterdim, fukaraya yardım ederdim, susuzlara su verirdim" deyince Hazret-i Allah demiş ki, "Yâ Cebrâil" demiş, "senin böyle yapacağını bildiğim için seni vahiy meleği yaptım" demiş Hazret-i Allah Celle Celâluhû.

Bak düşün, sevâbı düşün. Susuzlara su verme, fukaraya yardım yani gizli fukarâya yani bilinmeyen. Memûr, az maaş alıyor. Ulan Allah insaf versin Hacı Efendi! Bana bak hacı mısın haçik misin nesin! Ulan herif yirmi beş bin lira maaş alıyor, yirmi beş bin lira da kirâ istenir mi! Ne yiyip ne içecek o memur zavallı? Biraz aşağı ver. Allah elinden alır sonra, verdiği gibi alır da gerisi geriye onu. Alamaz deme sakın hâ! Vallahi alır, bir gecede alır. Bir ateş gelir, tamam bitdi! Her şey biter. O kadar. Ateşin manevîsi vardır, maddîsi vardır. Onu da sana söyleyeyim.

Bak dolaşıyor, her Cuma günü getiriyor bana gösteriyor o zât. Bak yarın Cuma, yarın gel göstereyim inanmıyorsan. Yugoslavya'nın yarısı kendisininmiş, bir alay tapu elinde dolaştırıyor böyle yukarıdan aşağı ki onlara mâlik ola buradan zavallı. Bana diyor ki, "Efendi duâ et de bu iş olsun da inşallah sana bu kadar para vereceğim, bu câmiyi yapıdıracağız, Eskişehir'den bilmem nereye kadar ağaç dikdireceğiz, filan filan filan. Zavallı, iyi bir adam, güzel bir adam. "Neden olmuş biliyor musun bu?" diyor bana. "Neden oldu biliyor musun?" diyor. "Bilmiyorum". "Zekât vermemişiz" diyor. "Dedelerim zekât vermemiş" diyor, "ondan Allah aldı" diyor, "bir gecede aldı hepsini. Komünist geldi aldı elimizden" diyor. Yugoslavya'da. Yarın isterseniz görüştüreyim, gelerseniz. Her Cuma bana gelir, beni sever çok.

Hazret-i Allah dedi ki Cibrîl-i Emîn'e, "Yâ Cebrâil, işte senin böyle yapacağını bildiğimden dolayı seni vahiy meleği yaptım" dedi. O kadar sevâbı çok.

Bazı insan kirâcısının kirâsını almamalı. Ne olur, ne çıkar yani. Yetiştiremiyorlar, on beş bin lira, yirmi bin lira ev kirası, elli bin lira ev kirası. Haydi veriyorsa neyse ama veremiyor ki. Memûrun aldığı maaş yirmi-yirmi beş bin lira, yirmi bin lira, yirmi beş bin lira ev kirası. Ne yiyip ne içecek o zavallı? Bazen bazen insan, ev sâhiplerine söylüyorum, kirâcılarına müsâmahakâr davranmalıdır bazen. Bazen almayiver. Geldiği vakitte, "Bu ay kalsın bakalım da inşallah istikbâlde alırsız filan" dersin. Almayiver bazı ay. Ne olur, ne çıkar. Yani ihtiyâcın varsa mesele yok ama ihtiyâcın yoksa toplayıp biriktiriyorsun. Ne olacak yani. Gece oturup sayarsın, başka bir şey yapamazsın ki. ¹⁰⁰ "الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ * وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ". Bir, iki, üç, dört, beş... Bin tâne oldu mu lastiği takıp oraya koyarsın. Başka bir şey yapamazsın ki, yenmez cenâbet. Eğer yarım okka ekmek yersen sabaha kadar

¹⁰⁰ Sure-i Hümeze 2

bir şey yiyemezsin zâten. Bazen merhametli davranınız, merhametli olunuz, şefkatli olunuz. Merhametli olunuz bazen. Merhameti elden bırakma sakın hâ! İnsâfı elden bırakma! Hırsız da olsa bir adam, insâfı elden bırakmamalıdır.

O insâfı elden bırakma hikâyesi de var ama geçeceğiz onu şimdi. Biz ötekini anlatalım.

Câmi yaptırmış, tekke yaptırmış, medrese yaptırmış, yaptırmış, yaptırmış, o zât-ı muhterem, halkı çağırmış demiş ki, "Ey efendiler! Ben öleceğim. Benim kabrime bir gecelik yatacak kim var?" demiş, "ona yüz altın ayırdım". Çil çil. Ne yapıyor şimdi altının tânesi? Yirmi beş bin lira yapıyormuş gâliba, ben bakdım gazeteye. Yirmi beş bin lira. On tânesi, iki yüz elli bin. Kırk tânesi, bir milyon. Yüz tânesi, iki buçuk milyon. "Yüz altın vereceğim" demiş. "Bir gece benimle yatacak kabirde, sabahleyin açacaksınız". Kim yatar? Haydi? Söyledik ya, az evvel onu bahsediyordum, kimse yatmaz. Annen. Aman! Hattâ senin canın çıkdığı odaya da girmezler, korkarlar oraya girmeye. "Mum yakın oraya, ne olur ne olmaz" diye, hortlayacak diye bir de mum yakdırırlar oraya. Orada bir mum yanar, o soğuk odanın içerisinde. Yaaa! Sevgilin, ahabbın girmez yani oraya, korkar, ödü kopar. "Yüz lira vereceğim, yüz altın veririm" demiş. Ama yüz altın bugünkü yüz altın değil, eski yüz altından bahsediyorum. Kimse cesâret edememiş. Adam da iyi adam. Ekmeğini yemeyen yok onun karyesinde. Yani onun bulunduğu karyede onun emeğini yemeyen yok. İyi bir insan, sâlih fakat böyle bir vasiyetde bulunmuş. Cenâzeyi getirmişler koymuşlar musallâya. "Ne yapalım, ne yapalım" diye düşünüp duruyorlar. "Yâhu bunun vasiyeti var, okuyun şunun vasiyetini". Yüz altın. "Kim var içinizde ey ehl-i îmân! Bir erkek yok mu yâhu! Mezara girip bir akşam ölüyle yatacak. Yüz altın. İşte hayatının fırsatı, köşeyi dönüyorsun". Kimsede ses yok. Herkes kuzu kuzu böyle bakıyor. Bir de bakmışlar, oduncu Himmet Ağa geliyor karşıdan, omuzunda baltası. Dağdan inmezmiş fazla o adamcağız. "Haydi bu dağlı, bu yapar" demişler. "Himmet Ağa! Gel buraya. En cesurumuz sensin, biz sana rey verdik, bilmem ne filan". "Ne oluyor kardeşim" demiş oduncu. "Bu" demişler, "Bu Hazret, biliyorsun ya, Efendi Hazretleri, mürşid-i azam, onun ekmeğini yemeyen kimse yok. Câmiyi o yaptırdı, tekkeyi o yaptırdı, medreseyi o yaptırdı, imâreti o yaptırdı, hastahâneyi o yaptırdı, köprüyü o yaptırdı. Senin su içtiğin çeşme bile bu zâtın. Bu zât, vasiyet etdi, öldüğüm gece benim kabrime bir adam getirin, beni bekleyecek kabrin içerisinde. E biz senden daha kahramanımızı göremedik. En kahramanımız sensin. Omuzunda baltan, kolunda sacayağın. Haydi bakayım". "Lan iyi hoş iyi adam ama ben de korkarım" demiş. "Aman Himmet Ağa!".

İyi dinle! Sen bulamazsın bu kıssayı. Yani bütün sene dolaşsan bulamazsın.

"Aman Himmet Ağa! Allah aşkına yap şu işi. Al şu yüz altını. "Peki" demiş. Ama zorlamışlar. Kaymakam çıkmış, o devrin kaymakamı, vâlisi, jandarma kumandanı filan zorlamışlar. "Yatacaksın! Emir veriyorum!" bilmem ne. "Peki" demiş, içeri koymuşlar onu, kapamışlar üzerini.

Ertesi gün çıkarmışlar Himmet Ağa'yı suratı bembeyaz Himmet Ağa'nın. "Ne oldu?". "Aman" demiş, "Tövbeler olsun. Ne balta isterim, ne ip isterim, ne baltanın sapını isterim". "Ne oldu?". "Anlatayım" diyor, "tam siz buradan çekildiğiniz vakitte" diyor, "ayağınızın tıptırtıları kabre geliyordu" diyor, "iki tâne mehîb melek çıktı oradan" diyor, "ben köşeye sıkıştım korkudan. Melekler dediler ki, 'Bu nasıl olsa bizim, biz önce şunu bir hesâba çekelim, bu Himmet Ağa'yı bir hesâba çekelim' dediler. Beni aldılar, oturdular karşlarına. 'Neyin var?', 'Hiçbir şeyim yok', 'Nasıl yok, baltan var', 'evet var baltam odun kesiyorum, helâlin minallah çalışıyorum'. 'Yok' demiş 'o baltanın sapını sen ormandan koparmışsın. Orman devlet malı. Ver hesâbını bakalım'. Anamı ağlatdılar" diyor. "Tövbeler olsun! Ne para isterim ne altın, ne balta, ne baltanın sapı" diyor Himmet Ağa.

Fefham! Düşün! İftah ayneyk! Gözlerini aç! Bak başına gelecek. Himmet Ağa bir baltanın hesâbını verememiş, bir balta altı üstü, sapı, balta sapı, ormandan koparılmış. Onun için her şeyi helâlinden alacaksın, bakacaksın. İşini Allah'ın kitâbına uydurmaya çalış. Kim ki Allah'ın emrine imtisâl etmedi, o gün o zararlıdır. Milyarlar kazansa faydası yok onun için. Kim ki Allah'ın emrine imtisâl etti, o gün ibâdet ve tâatında Allah'ını râzı kıldı, o adam milyonerdir, milyarderdur, ebedî saâdete ermiş demektir.

Bak şimdi bu akşam Kadir, yarın da Kadir günü. Bu akşam Kadir gecesi, yarın Kadir günü. Üç gün sonra burada melâikelerden başka kimse yok. İşte namaz için geliyorlar üç beş müslüman. Burası islâm memleketi yâhu! Heeey! Aklını başına al! Burası islâm memleketi bu, böyle olur mu! Öyle kalbim temiz kırım semiz diye, olmaz öyle şey. İbâdet edilecek, ibâdet yapılacak Allah'a. Babalarımız bu câmileri yapmışlar, kapıya vezne mi koymuşlar, yani her gelenden rekat başına bir lira mı alıyorlar, beş lira mı alıyorlar, ne yapıyorlar. Suyu bedava, imamı bedava, müezzini bedava, halısı bedava, kilimi bedava, nûru yani elektrigi bedava. Senden bekliyor ki, "Allah râzı olsun" diyesin de orada Allah'a iki rekat namaz kılasın diye. Ba ba ba ba! Yıkılırsa para koymuş bir daha yapsınlar arkadan, aman kesilmesin diye. Sadaka-i câriye çünkü.

Ahmaklığa lüzûm yok. İbâdet ve tâatınızı yapacaksınız. Hem de duâlar şimdi kabûl olur. Malûm ya, oruçlu ağızımız. Oruçlunun duâsı makbûldür. Cenâb-ı Hakk'a duâ edin, "Yâ Rabbi, nefsimin hakkından ben gelemiyorum, bana yardımcı ol, ben nefsimle hâkim olayım, beni nefsimle bir ân başbaşa bırakma,

ibâdet ve tâatıma devâm edeyim, senin rızânı alayım Yâ Rabbi", işte böyle niyet et, inşallah iyi olacak.

Saat sekizi üç geçiyor. Kalkalım mı, anlatayım mı daha? Haydi evleri uzak olanlar yürüsünler, evleri uzak olanlar. Kırk dakîka var, ancak gidersiniz. Biz biraz daha oturabiliriz.

Dur şunu söyleyelim. Sonra ashâb-ı kirâm, çok üzölmüşler, demişler, "Bizim ömrümüz bu kadar olmadığına göre biz onlardan geri kalırız, Benî İsrâil'den" demişler. Ashâb-ı kirâm, hepsinin boynu bükölmüş, gözleri yaşarmış, başta Hayder-i Kerrâr Hazret-i Ali olmak şartıyla. "Ömrümüz bu kadar uzun değil ki" demişler. Onun üzerine Cenâb-ı Allah işte bu geceyi vermiş bize. Diyor ki, ¹⁰¹ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ, Kadir gecesi bin aydan efdaldır". Bin ay, seksen sene yapıyor. Bu akşamı ihyâ etdin mi...

Ama bu akşam mı o? Ahmaklar yalnız 27'sinde Kadir'i arar. Laf aramızda. Akıllı olan kimse her gününü Kadir günü, her gecesini Kadir gecesi bilir, akıllı olan adam. Çünkü 365 günden bir gündür Kadir. Peygamber zamanında sallallahu aleyhi vesellem buyurmuşlar ki, "Yâ Resûlallah, Kadir ne gecesi?" demişler, buyurmuş ki Cenâb-ı Peygamber, "Yirmisinden sonra tek günlerde arayın" demiş. Belki o seneye mahsûs o, lutf-ı peygamberî o. Bir veliyyullah diyor ki, "Ben yetmiş kûsur sene Ramazan geçirdim" diyor, "iki defa Kadir'e rast geldi" diyor Bayezid-i Bistâmî Hazretleri.

Peki niye 27'sinde Leyle-i Kadir'i ihyâ ediyorlar, Kadir gecesini? ¹⁰² وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ sûrenin üç yerinde geçiyor. Dokuz harf, üç kere dokuz yirmi yedi ediyor, öyleyse 27'sinde diyorlar, ondan çıkarıyorlar. Ama o akşam bütün ehl-i islâm bir kalble Allah'a ibâdet ettiği için, Allah mahrûm etmez gene. Kadir 365 günde bir gece. O gün sen oturursun papazı uçuracağım diye, Kadir'dir o akşam, yaparsın yapacağını. Allah Kadir'i gizledi. Niye? Bütün seneyi Ümmet-i Muhammed ibâdet ve tâatla geçirsınler, kötölüklerden kaçınınsınlar, fenâlıklardan kaçınınsınlar diye. Allah ism-i azamını Kurân'a sakladı. Allah'ın ism-i asgarı yokdur, hepsi ism-i azamdır. İsm-i azamını sakladı Allah Kurân'a, bütün Kurân'ı okusunlar diye. Allah evliyâlarını sakladı kulların arasına ki, birbirlerine hürmetkâr olsunlar, birbirlerinin haklarını hukuklarını muhâfaza etsinler, birbirlerinin haklarına riâyet etsinler diye. Allah gadabını sakladı. Hangi günahda bilmiyoruz. Zerre mikdarı bir günah icrâ edersin cehenneme gidersin. Allah rızâsını sakladı. Zerre kadar bir

¹⁰¹ Sure-i Kadr 3

¹⁰² Sure-i Kadr 2

hayır işlersin, Allah ondan dolayı seni cennetine koyar. Gizledi, rızâsı nerede, gadabı nerede bilmiyoruz.

Hazret-i İsâ Peygamber geliyormuş da, Hakk Teâlâ buyurdu İsâ Peygamber'e, "Yâ İsâ, duâ et şu kabrin içindeki insanı diriltelim" dedi, "konuş onunla" dedi. Hazret-i İsâ duâ etti, "kum bi iznillah" dedi, kabir şakk oldu, adam çıktı dışarıya. "Eşeğim nerede?" demiş. Hazret-i İsâ da şaşırılmış. "Eşeğim nerede Yâ İsâ?" demiş. "Yâ Rabbi, eşek soruyor bu adam, nedir bu?". "Dünyâda onun kalbinde eşek muhabbetinden başka hiç muhabbet yoktu, eşeğe muhabbet ettiği için eşeği soruyor" dedi. İnsan dünyâda ne ile meşgûl olursa, kabirde onu yapar hâ! Onu gösteriyor. Sonra, "Sor ona bakalım". Sordu İsâ Peygamber, "Nasıl kabirdeki rahatlığın?". "Azâbdayım" dedi. "Neden?". "Anlatayım" dedi. "Ben rızkın cedîd yevmin cedîd geçinen bir adamdım. O gün kazanıp o gün yerdim. Ham-maldım, birisinin odunlarını taşıyordum. Ekmek yemişdim, dışımın kovuğuna ek-mek gitmiş, et gitmiş. O adamın odunundan onun haberi yokken bir kürdan aldım, dışımı karıştırdım, kürdanı atdım. Onun için cehenneme müstehak oldum" dedi. "Sen adamın haberi olmadan adamın malından kürdanı nasıl yapıyorsun" dedi Cenâb-ı Allah.

Ne dedim işte devlet malından bir balta sapının Himmet Ağa verememiş cevâbını. "Babam şehîd oldu" demiş, "Dedem şehîd oldu" demiş, dinlememişler. "Gel bakalım buraya, hesap ver bakalım!".

Binâenalâzâlik, ufacık bir şeyden böyle. O tarafda da bir adam ufak bir hayır yapar, Allah bahâne Allahıdır bahâ Allahı değildir, affeder Cenâb-ı Hakk.

Adamın birisi, ne yapmış o da, gitmiş, namaz kılacak, hayvanını bağlayacak yer yok. Bir kazık çakmış yere, hayvanını oraya bağlamış, namaz kılmış, sonra demiş ki, "Ben bu kazığı burada bırakayım, vakıf olsun" demiş, bırakmış, binmiş atına gitmiş. Oradan bir yaya gelmiş, bakmış yerde bir kazık çakılı. Kızmış adam fenâ hâlde, "Ulan ne biçim insanlar var! Hayvan gibi adam! İnsan bu kazığı çakar mı! A'mâ gelir, çocuk gelir, gözü görmeyen gelir, ayağı takılır düşer, kafası patlar. O da çekmiş kazığı, çıkarmış atmış. Allah ikisini de cennete koymuş. Çünkü neden? İkisi de hayra niyet etdiler.

Halbuki şimdi bir alay kazık çakıyorlar bize. Her gün kazık yiyoruz.

İsmâil Dümbüllü gidiyordu arabada, arabaya binmiş İsmâil Dümbüllü, Allah rahmet eylesin, benim cemaatimdendi o, "İsmâil Bey merhaba" dedim. Benden sonra bindi o dolmuşa. "Ooo merhaba Efendi", "Nereye gidiyorsun" dedim, "İğne yemeğe gidiyorum doktora" dedi. "Hâline şükret" dedim. "Neden?". "Biz kazık yiyoruz" dedim. "Kasapdan kazık yiyoruz, manavdan kazık yiyoruz, bakkaldan

kazık, sen iğneyle kurtarıyorsun paçayı". Efendime söyleyeyim, Allah cümlemize hayır vere.

Onun için Cenâb-ı Hakk saklamışdır Kadir'i. Şöyle bir misâl vereyim ben size, sonra kalkalım. Bir ev var, evin 365 odası var. İyi dinle, sana güzel bir misâl vereceğim. Bir konak var, 365 odası var konağın. Sana Kadir'i tarif edeceğim. Odanın bir tânesinde defîne var. Ama hangisinde olduğunu bilmiyoruz. Hepsini kilitli. Aldın eline anahtarları, 365 odayı açtın, 1, 2, 3, 5, 20, 39, 48, 58, 100, 105, 365. Mutlaka ne olur, defîneli odaya ne yaparız, tesâdüf edilecek. Çünkü hepsini açıyoruz birer birer. O konakdan yalnız otuz oda açıyoruz. O kim o? Ramazan'da oruç tutanlar, Kadir'i arayanlar yani. Otuz odayı açıyoruz, belki bir tânesinde tesadüf etdin yâhud da edemedin. Tek bir oda açıyor. İçeri girdi, defîneyi bulacağım diye tek bir oda açdı. İsâbet etdirebilir, piyango gibi yani. Açdı. Hangisi o? Yalnız Kadir gecesini ihyâ ediyor. Tek oda açdı. Ama 365 odayı açan kimse yani 365 gün Cenâb-ı Hakk'a gündüzleri sâim, geceleri kâim, ibâdet ve tâatla iştigâl ederse bir kimse, mutlaka o defîne odasını bulacaktır. Yani Kadir'e isâbet edecektir. Acaba anlatabildim mi?

Demişler ki gene, "Kadir, Peygamber zamanında idi, ref oldu" demişler. Öyle diyenler de var. "Hayır" demişler bazıları, "bu kıyâmete kadar Ümmet-i Muhammed'e bahş olunan bir ihsân-ı ilâhîdir, bâkîdir" demişler, "o gece Rûh-ı Muhammedî nâzil olur". Diyor ya, ¹⁰³ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ. "Rûh nedir?" diyorlar. Rûh-ı Muhammedî. Çünkü Cenâb-ı Peygamber ölüm ânında ağlamış. Ağlayınca Cebrâil aleyhisselâm, "Niye ağlıyorsun Yâ Resûlallah?". "Bugüne kadar selâm-ı ilâhîyi kullara ben veriyordum, Allah'ın kullarına, ümmetime. Ben âhirete gitdiğime göre, kullar bu selâm-ı ilâhîden mahrûm kalacaklar" demiş, bu âyet nâzil olmuş. ¹⁰⁴ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ. O akşam melekler iner ve Rûh-ı Muhammedî indirilir, onlar Allah'ın selâmını hâne hâne, Leyle-i Kadir'i idrâk eden, Leyle-i Kadir'e hürmet eden zevâta Allah'ın selâmını bildirirler. Taaa matla'-ı fecre kadar. Tâ fecrin tulûuna kadar devâm eder bu iş.

Yâ Rabbi, Habîbin Muhammed hürmetine bizi Leyle-i Kadir'e erenlerden, Leyle-i Kadir'de cemâlini görenlerden eyle. Birçok Ramazan'ları idrâk eden, o Ramazan'larda sana tâat eden ve tâatından zevk alan kullar zümresine idhâl eyle. Aşkımızı gün-be-gün ziyâde kıl. İmânımızın nûrunu gün-be-gün ziyâde eyle. Tâatına bizleri mahkûm eyle. Tâatından zevk ver. Oruçdan lezzet ver. Zekât vermekden, fukarâ gözü yaşı silmekden bizleri hoşnud kıl Yâ Rabbi. Vücûdu-muza sıhhat u âfiyet ver, bizi korkunç hastalıklara dûçâr etme. Şu anda Yâ

¹⁰³ Sure-i Kadr 4

¹⁰⁴ Sure-i Kadr 4

Rabbi, birçok insanlara ağız vermişsin, nimet vermişsin, yiyemiyorlar Yâ Rabbi. Yaaa, nimeti var, ağız var, yiyemiyor. Bir kısmının ağız var, nimeti yok, gene yiyemiyor. Bir kısmının nimeti var, ağız yok, gene yiyemiyor. Bize hem ağız vermişsin Yâ Rabbi, hem nimet vermişsin. Günah işledik, bizi taş etmedin, tepemize ateş yağdırmadın. Affetdin, affınla muâmele etdin. Biliyoruz Yâ Rabbi, affetdin. Günah işledik, başımıza taş yağdırmadın. İsyân etdik, bizi yere gömmedin. Bize yağmurlar verdin, rahmetler verdin, ateş yağdırmadın. Kavm-i Şuayb gibi kürre-i arddan kaldırmadın. Nûh'un kavmi gibi bizi suya boğmadın. Zîrâ biz senin sevgili habîbin Muhammed'inin ümmetiyiz. Yâ Rabbi sevgili habîbin Muhammed hürmetine, bizi cehenneminden âzâd et. Bizi ebediyyen nârına koyma. Kabir korkularından, mahşer korkularından hıfz u emîn eyle. Yâ Rabbi, bu âlemde ve öteki âlemde bizi saâdete erenlerden eyle. Bu âlemde seni sevmekten daha güzel bir saâdet olamaz, kalbimize aşkını ver. Aşkınla bize nazar eyle. Rahmetinle bize nazar eyle. Bizi nigâh-ı iltifât-ı Muhammediyyenle şâd eyle. Habîb-i zî-şânından bizi ayırma. Bize gece rüyâımızda Muhammed'ininin gül cemâlini göster, iltifâtına nâil kıl Yâ Rabbi. Zîrâ senin habîbini rüyâda görmek mutlakâ kurtuluş ve necâtdır. Evet, mutlakâ kurtuluş ve necâtdır Yâ Rabbi. Bizleri habîbin Muhammed'den ayırma Yâ Rabbi. Çocuklarımızın, evladlarımızın gönüllerini nûr-ı Kurân ile münevver eyle. Dîn ve diyânet, Allah Peygamber bilmeyen, Kitap bilmeyen kitapsızlar ve îmânsızlar var, onların da kalblerini islâma çevir Yâ Rabbi. Hele islâm çocuklarıysa Yâ Rabbi, onların cedleri de, dedeleri de, ya hacıdır, ya hocadır, ya şeyhdir, ya şehîddir, ya gâzîdir Yâ Rabbi, o dedelerinin dökdüğü kanlar hürmetine, dedelerinin dökdüğü aşk yaşları hürmetine, onları da affet Yâ Rabbi, gönüllerini islâma çevir, islâm dîninin kadr u kıymetini onlara bildir, islâm dîninde sâbit-kadem eyle, islâma hizmet etdir Yâ Rabbi. Duâlarımızı kabûl eyle. Nârından âzâd eyle. Dîn ü devlet vatan u millet uğrunda çalışanları iki cihânda azîz eyle. Âmîn diyen dilleri yedi cahîminden âzâd eyle. Cümlemizi şefâat-i Kurân'a ve şefâat-i Ramazan'a nâil eyle, şikâyetinden emîn eyle.

Lillâhi'l-Fâtihâ!

Allah diyor ki işte, Allah diyor, Kadir'i ihyâ etdi mi bir adam Şemûn'a bedeldir o, seksen senelik ibâdeti bir gecede Ümmet-i Muhammed'e veriyor. Onun için üzölmeyin diyor, onların seksen senede eremediğı derecâta siz bir akşamda Kadir'i ihyâ etmekle o dereceye eriyorsunuz diyor. Ve ashâb-ı kirâm da saâdete ermişler, biz de elhamdülillah işitdik safâya erdik.

8 Temmuz 1983

Adamın biri iftara davetliymiş, giderken yolda karşısına bir arkadaşı çıkmış, "Ne tarafa böyle?" diye sormuş, "İftara gidiyorum" demiş adam. "Ben de sana geliyordum yâhu, şimdi ne olacak?". "Sen de benimle gel beraber bâri, ne yapayım" demiş adam. Oldu iki. Biraz daha yürümüşler, biri daha çıkmış. Bu da ikincinin arkadaşı. Sormuş arkadaşına "Nereye gidiyorsun yâhu?". "Ben bu zâta iftara gidiyordum, o da bir yere davetliymiş, ben de onun peşine takıldım" demiş. "Ayol ben de sana geliyordum, ne yapacağız şimdi?". "İyi peki sen de gel, o zaman" demişler. Etdi üç. Giderken yine birisine rast gelmişler, bu da üçüncünün arkadaşıymış, "Nereye böyle?" diye sormuş arkadaşına, söylemişler, "Filancaya gidiyoruz" demişler, "ama ayıp olur zâten bir iken üç olduk" filan demişler. "Siz hiç merak etmeyin o beni tanır" demiş. "E peki mâdem tanıyorsun sen de gel öyleyse" demişler. O da takılmış peşlerine, hep beraber gitmişler. Davetli olan zât kapıyı açan ev sâhibine, "Efendim bendeniz davetliyim, biliyorsunuz" demiş. "Elbette buyurun" demiş ev sâhibi. "Bu efendi de bana geliyormuş, onu da aldım geldim". "Peki o da buyursun mâdem" demiş. Üçüncüyü göstererek "Peki bu zât kim?" diye sormuş, "O da ona gidiyordu, onu da mecbûren aldık" demiş. "Peki" demiş ev sâhibi "mâdem öyle o da buyursun" demiş. Sıra dördüncüye gelince, "Ya bu pezevenk kim!" demiş ev sâhibi. Der demez, "Demedim mi beni tanır diye" demiş, hepsinden evvel içeri girmiş.

Efendi Hazretleri, "Bugün hava sıcak gâliba erenler" deyince, birisi "İyi sıcak yaptı" dedi, bunun üzerine buyurdular ki:

E yapsın biraz da anlayalım. Ben böyle de yaparım ama böyle yaptım desin ki anlayalım. Yoksa anlayamayız.

Ol mâhiler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler.

Hâfız Nusret Yeşilçay, "Efendim, Cuma namazında Tekirdağ'daydık, yandık" deyince, Efendi Hazretleri "Rumeli sıcağı felâketdir o" buyurdular ve Trakya'daki bir hâtırasını anlatdılar:

Gitdik oraya, hepsinin eli kıcı üzerinde, ayakkabıları almışlar, câmide mevlûd okunuyor. Hepsinin beyni donmuş bir defa, beyin donuk kafanın içinde. Trakya halkı. Neyse mevlûd bitdi, ben çıktım kürsüye. "Durun bakayım! Dur! Kımıldama bir tarafa!". Emir verdik, durdular. "Otur!" diye bir bağırdım. Yumuşak değil.

Akşam da kalkmış Mustafa, "Lütfen hanımlar, biraz sessiz olun" diyor. Ulan ne anlar onlar lütfenden! Eşeğe "lütfen beyefendi" denir mi! "Çüşüş! Diiih!" öyle konuşacaksın. O ¹⁰⁵ أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ de, insan nerede evet nerede hayır diyeceğini bilmesi lâzımdır. Eşek gibi herife beyefendi dersin senin tepene çıkar o. Onun anlayacağı dilden konuşacaksın. "Höt! Otur!" dedin mi, oturur, rahatlar. O dilden anlar çünkü o. Haddini bilmeyene haddini bildirmek yirmi tâne yetîm çocuğu giydirmekden daha sevaptır Allah katında. Neyse efendim.

Çıkdım kürsüye. Dedim, "Bakın, dinleyin bakayım beni! Ben konuşma salâhiyetine mâlik bir adamım. Cebimde vaaz tezkerem var. Duâ edeyim diye çıktım buraya ama önce konuşacağım sizinle sonra duâ edeceğim. "Süle bakalım" di-yırı. Ne anlatacak bakalım diye bakıyorlar bana. "Ulan! Peygamber sallallahu aleyhi vesellem denildiği vakitte siz ne anlıyorsunuz bakayım! Köy muhtarı mı? Nahiye müdürü mü? Kaymakam mı? Vâli mi? Reisicumhur mu? Kral mı? Pâdişah mı? Ne anlıyorsunuz bakayım siz!? Hııı!" "Ne diyo bu beyav?". Vallahi böyle. "Haa, şimdi bak sana anlatayım ben. Görüyorsunuz ya gökyüzünü, bu yer bu gök O'nun hürmetine halk olundu". Neyse dilimiz döndüğü kadar anlatdık böyle. Bütün yollar insanla doldu. "Be kardeşim, te böyle söylemiyollar ki yâv". Arkadaki eller öne geçdi. "Hep abdestden, namazdan söylüyor di-yırı, kıcını bu parmağınla yıkarsın, bundan bahsediyir, hiç di-yır Peygamber'den bahsetmi-yır".

Vâlinin oğlu Çingene kızını sevmiş. Sever ya, gönül bu. Çok mühim, konuşacağım hikâye. Bak aklıma geldi, salavât getirdim. Sevmiş, gönlü akmış, seviyor kızı. Fakat o devirde böyle bakkal paşanın kızını alamaz. Bakkal bakkalın, hoca hocanın, şeyh şeyhin. Öyle. Osmanlı devrinde öyle. Onun için ne diyor, davul bile dengi dengine vuruyor diyor. Çocuk günden güne eriyor, sarıyor filan. He-kimler çâre bulamıyor. En sonunda bir akıllı adam demiş ki, "Vâli Bey" demiş, "çocuk ölüyor, çocuk gidiyor". "Peki ne yapacağım?". "O çingene kızını al Allah'ın emriyle, evlendir oğlunla. Birkaç defa yatsın kalksın, hevesini alsın, aşkı

söner bunun. Kurtarırsın çocuğu" demiş. "Peki" demiş vâli, birini göndermiş dü-nür olarak kızı istemeğe. Gitmiş, selâmün aleyküm, aleykümselâm. "Ne istiyon be?". "Allah'ın emri Peygamber'in kavli, İmâm-ı Azam'ın ictihâdıyla, kerîme-i is-metpenâhîlerini vâlinin mahdûm-ı mükerremlerinin taht-ı nikâhına ve izdivâcına tâlib olarak geldik". "Abe" demiş, "daha dün verdik vergiyi. Ne vergisiymiş bu? Çık dışarı ben vergi vermem!" demiş adamı kapı dışarı etmiş. Gelmiş adam. "Ne oldu?". "Vermiyor" demiş. "Ulan nasıl vermez!" Vâli bu! Cumhuriyet vâlisi değil, Osmanlı vâlisi. Asdığı asdık, kesdiği kesdik herifin. Mahkemesi yok, hâkimi yok. Vâli sinirlenip de, "Nasıl vermez!" deyince, orada ârif bir adam varmış, demiş, "Efendim, o istemesini bilmemiştir, ben gideyim" demiş. Bir gitmiş, "Seni ana-sını bilmem ne yaptığının herifi! Ulan pezevenk! Hergele! Nâmussuz! Eşşoğlu-eşşek! Kızı niye vermiyorsun!". "Aman ağam" demiş "böyle istemediler ki vere-yim" demiş. Şimdi, yerinde söyleyeceksin lafı.

Îsâ Peygamber gidiyormuş, bir bağın yanından geçerlerken, Cenâb-ı Hakk vah-yetmiş Îsâ Peygamber'e, "Gir o bağa, üzüm al, havârilere de üzüm yesinler" de-miş. Girmişler içeriye, birer salkım koparmışlar. Birdenbire bağ sâhibi ortaya çık-mış. "Sen peygambersin, bu ne biçim işdir! Benden izin almadan benim bağıma nasıl girersin, benim üzümümü nasıl alırsın! Hem de bir salkım da değil, herkese birer salkım vermişsin". Aman efendim, ağzına geleni Hazret-i Nebî'ye söylemiş. Demiş ki Hazret-i Nebî, "Ben buraya kendi istek ve arzumla girmedim, Allahu Sübhânehû ve Teâlâ Hazretleri emretti bana, O'nun emrine imtisâlen girdim. Bu emir altında nice yüz bin esrâr-ı ilâhî vardır. Sen böyle yapma bize. Hoşgör bizi" dediyse de adam, "Hayır! Benim bağım. Bir de sofuluk hâ! Haram" filan. Cenâb-ı Hakk buyurmuş ki Hazret-i Îsâ aleyhisselâma, "Söyle ona üzümleri helâl etsin, yoksa başına belâ gelecek". Demiş ki Îsâ Peygamber, "Sen bu üzümleri bize helâl et, bu davâdan vazgeç, yoksa senin başına gelecek var". "Benim başıma bir şey gelmez. Bağ benim, üzüm benim" demiş, "ne gelecek benim başıma". Cenâb-ı Hakk o bağa kaç kişi mâlik olduysa, o devirden Hazret-i Âdem'e kadar, hepsini ihyâ etmiş, diriltmiş. Aman bir kavga çıkmış ortada. Bağ benim. Bağ senin. Bu onu itiyor, öteki onu itiyor. Bir kıyâmetdir kopmuş. Bu bi-zimki en geriye kalmış o, kimse onun yüzüne bakmıyor.

Şimdi, meselâ bu câmi-i şerîf yapıldığından bugüne dek imamların hepsi ha-yatda olsa, bu yeni imamlar bulamaz yer. Cemaat de öyle. Allah bunların hepsini ihyâ edecek. ¹⁰⁶ "وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ". Yaaa! Nefh olunacak. Bak hep nefh ile iş, üflemeyle. Nefh, üfleme manâsına. ¹⁰⁷ "فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا",

¹⁰⁶ Sure-i Yâsîn 51

¹⁰⁷ Sure-i Enbiyâ 91

"rûhumuzdan üfledik" diyor Îsâ Peygamber'e. Âdem'e gelince ona da öyle. ¹⁰⁸ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي. Üflemek meselesi çok mühim. Cebrâil'le yapıyor. Cebrâil'e o kuvveti veriyor, geliyor Cebrâil aleyhisselâm, Hazret-i Meryem'e üflüyor, fuff, bu şekilde ve derhal hâmile kalıyor.

Hâfız Âsım Bey, "Efendicim, eslâfın birçokları da Hazret-i Îsâ'ya baba isnâd ediyorlar" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Kâfirdir öyle söyleyen. Yahudiler söylüyorlar. Olmaz öyle şey! ¹⁰⁹ كَمَثَلِ آدَمَ diyor Allah Kurân'da Îsâ Peygamber'in hilkatı için. Koca âyetler var hakkında. Gavur olur adam. Yani Allah bunu yapamaz değil mi, Allah babasız çocuk yapamaz, yaratamaz! Allah dilerse babasız çocuk halk eder. Îsâ Peygamber'e Allah diyor ki, "Seni âyet olarak halk etdim" diyor. Okusana Sûre-i Meryem'i. Haydi hâfız efendiler biriniz okuyun Sûre-i Meryem'i. "Âyet olarak halk etdim" diyor. Büyük ibret! İsterse islâm âlemindeki âlim söylesin, kâfirdir. Bitdi o kadar. Oynanmaz o işle. İnkâr etdi mi, bitdi.

Hani benim İbrahim Yayla'ya yaptığım gibi. Müftü vardı bir tâne Beyoğlu'nda. Peygamber'in Mirâc'ına inanmıyor rüyâ iledir diyor. Bak hayvan herife! Ben de bir rüyâ görürüm, meselâ bu gece rüyâmda buradan kalkar Amerika'ya giderim, Amerika'dan Asya'ya geçerim. Rüyâ bu ya! Ondan sonra çıkar ayın üstünde otururum, orada karpuz yerim. Sabahleyin kalkarım, bu gece ben böyle bir rüyâ gördüm derim. Hiç kimse de bana sen bu rüyâyı göremezsın diyemez. Rüyâdır bu altı üstü. Halbuki Peygamber-i Zîşân Efendimiz sabahleyin Mirâc'ı anlattığı vakitte, birçok müminler kâfir oldular. İmânları nâkıs olanlar, kâfir oldular. Hattâ Hazret-i Ali'nin kızkardeşi Ümmühânî diyor ki, "Aman Yâ Resûlallah! Sen bunu söyleme. Bu hakdır ve gerçektir, biz inanıyoruz fakat bu milletin kafası bunu kaldırmaz ve dînden çıkarlar bunlar" diyor. "Hayır" diyor Peygamberimiz, "nasıl gördümse öyle anlatacağım" diyor. Geldi anlattı Efendimiz. Haydaaa, birçokları dînden dışarı çıkdılar.

O bana Sûre-i İsrâ'daki ¹¹⁰ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ âyetini okuyor. Bunu okuyor bana. Halbuki bu âyet-i kerîme Mirâc hakkında değildir, Mekke'nin fethi hakkındadır. Peygamberimiz rüyâ gördü, rüyâ tehîr olundu bir sene geriye. O manâya, Mirâc değil o.

¹⁰⁸ Sure-i Hicr 29

¹⁰⁹ Sure-i Âl-i İmrân 59

¹¹⁰ Sure-i İsrâ 60

Mirâc'ın bedenî olmadığını söyleyen iki kişi var. Birisi Şam Vâlisi Muaviye, biri Hazret-i Âişe. Hazret-i Âişe, küçükdü, çocukdu o vakit. Şam Vâlisi de henüz îmân etmemişdi. Nereden bilecek?

Peygamber'in bir mirâcı yokdur. Peygamber'in müteaddid mirâcları vardır. Otuz dört mirâcı vardır Peygamber'in. Bir rivâyete göre, yüz dört mirâcı vardır. Hattâ o maa'l-beden ve'r-rûh mirâc ettiği vakitte, bir makâm-ı ulyâya ki, ¹¹¹ فَكَانَ قَابٌ "قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ" makâmıdır, o makâma vardıgı vakitte, bir daha dünyâyâ dönmek istemedi Peygamberimiz. "Yâ Rabbi ben artık burada kalayım" deyince, Cenâb-ı Hakk buyurdu ki, "Senin nübüvvet vazîfen daha bitmedi, git kullarımı bana davet et" dedi Peygamberimiz'e. Fakat "Bundan sonra senin her ânın bu ândır. Bu makâmdan aşağıya düşmeyeceksin. Beğenmiş olduğun bu makâm var ya, artık hep bu makâmda bulunacaksın. Hem halkı irşâd edeceksin, hem onları îmâna davet edeceksin hem de bu makâmda bulunacaksın" buyurdu.

Herif müftüyüm diye, münevver müftülerden! ilerici müftü! tutdurmuş, "Mirâc rüyâ iledir" diyor. Bizim çocuklar vardı orada hâfızlar. "Efendim, olur mu rüyâ ile. İşte maa'l-cesedi ve'r-rûhdur, şudur budur" filan. Bana dönüp, "Efendi, sen de söylesene" diyorlar. "Yok, ben müftü efendiden istifâde ediyorum ve müftü efendi haklı" dedim. "Haklı, müftü efendi haklı davâsında". Müftünün kolları böyle kabardı, çok hoşuna gitdi. "Hiç Allah'da o kuvvet var mı" dedim, "Mekke'den Hazret-i Peygamber'i alsın, Kudüs'e götürsün, oradan semâyâ çıkarsın. Allah bunu yapamaz, doğru söylüyor müftü efendi. Bravo!". "Allah'da bu kuvvet var mı!" dedim, "Peygamber'i alacak Mekke'den Kudüs'e götürecektir, Kudüs'den semâyâ çıkaracak, Sidretü'l-Müntehâ'ya, Arş'a, Kürsî'ye. Allah'da bu kuvvet olmaz!" dedim, "doğru söylüyor müftü efendi". Müftü şaşırdı, onun tarafını tutarken birdenbire. "Kâdirdir" deyince. "Niye inkâr ediyorsun mâdem Allah cezânı kaldırsın senin!".

"Abdihî" kelimesi var yâhu, "abd" kelimesi var. ¹¹² سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ. Abd neye derler? Rûhla cesedin birleşmesine abd denir. Rûh çıkdı mı cesed kalır, meyyitdir o.

Hâfız Nusret Yeşilçay söz alarak, "Ömer Rızâ Doğrul'un felsefesi bu" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Değil. Ömer Rızâ'nın felsefesi değil ki o. Hindistan'da Kâdihânî diye bir mezheb vardır, o mezhebin görüşüdür. Onlar da Şam vâlisinin rivâyetiyle, Hazret-i Âişe'nin rivâyetini almışlar. Hazret-i Âişe, o vakit Peygamberimiz'in taht-ı nikâ-

¹¹¹ Sure-i Necm 9

¹¹² Sure-i İsrâ 1

hında değil, çocuk, ufak daha o. Şam vâlisi î mân etmemiş. Babası da î mân etmemiş. Nereden bilecek?

Kurân'da sarahat var. Sonra Kâmil Miras'a da söyledim. "Efendim, Mekke'den Kudüs'e kadar müttetekun aleyhdır de Kudüs'den semâya kadar ihtilaflıdır" dedi. "Niye ihtilaflıymış?" dedim. "Ulemâ böyle demişler" dedi. Eûzübillahimineş-şeytânirracîm. Bismillâhirrahmânirrahîm. ¹¹³ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٣﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ ﴿٧﴾ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَىٰ ﴿٨﴾ تَمَّ دَنَا فَتَدَلَّى ﴿٩﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ﴿١٠﴾ dedim. Kâmil Miras, şaşırды, "Yâhu biz bu âyeti hiç okumadık mı" dedi, "görmedik mi, duymadık mı?" dedi. Dedim, "Âyet var Kurân'da, semâya çıktığına dâir de var Kurân'da âyet". İnsan ya inanır ya inanmaz.

Zâten, ¹¹⁴ وَلَسْلَيْمَنَ الرِّيحَ غَدُوَهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ âyet-i kerîmesi de Peygamber'in Mirâc'ının burhânıdır ve şâhididir. Bir aylık yolu Hazret-i Süleyman aleyhisselâm öğlen ikindi arası kat ediyor. Süleyman Peygamber, Benî İsrâil peygamberi. Resûl-i Ekrem cemî nâsa peygamber. Çok mu görüyorsun Peygamber'e?

Kudüs'e gitmesinin hikmetine gelince. Neden biliyor musun? Göğ e çıkan yok. Kudüs'e giden çok. Onun için Peygamber Efendimizin sallallahu aleyhi vesellemin Kudüs'e gitmesi, Mirâc'ının şâhidi, burhânı, tanığı yani. Onun için. Ve nitekim de sordular Peygamber'e, "Kudüs'ü bize tarîf et" dediler. Efendimiz diyor ki, "Gitdiğim vakitte, edeb etdim, ervâh-ı enbiyâ oradaydı, bakmadım etrâfa" diyor, "fakat Cenâb-ı Hakk bana böyle sorulduğu vakitte soru, Kudüs önüme getirildi". Birer birer haber verdi, karış karış böyle. Kezâ yoldaki kervanlar. Kervanda eşyâsını arıyormuş, düşürmüş arıyormuş herif eşyâsını. Onu da görmüş. Sonra Peygamber'e bunu niye çok görüyorsun, bugün Amerika'da yapıyor bunu be. Görmüyor musun Amerikalı daha müslüman değil, gayr-i müslim. Haydi o gene ehl-i kitâb, Ruslar da yapıyorlar. Ruslar Allahsız. Onlara çok görmüyorsun da Allah'a mı çok görüyorsun bunu, sersem herif! Hiç kafası yok herifin be. Kafası var içinde beyni yok.

Hazret-i İ sâ aleyhisselâmın hilkatini Cenâb-ı Hakk Kurân'da beyân ediyor. Gâyetle sarahat var. Yani böyle üstü kapalı olsa ben üstünde dururum onun. Sen fakîri böyle görme. ¹¹⁵ كَمَثَلِ آدَمَ diyor hilkat-i İ sâ için. Âdem nasıl anasız babasız halk olunduysa, Havvâ babalı ve anasız halk olunduysa, Havvâ'nın anası yok babası var, İ sâ'nın da anası var, babası yok. Her kadınla erkeğin bir araya cem olmasından evlad dünyây a gelmiyor. Olsaydı Acem kralının çocuğu olurdu

¹¹³ Sure-i Necm 1-9

¹¹⁴ Sure-i Sebe' 12

¹¹⁵ Sure-i Âl-i İmrân 59

Süreyyâ'dan. Bazısı da bakıyorsun hemen yapışdırıyor, sırayla çıkartıyor herif. Seri imâlât. Fukarâ başka işi yok. Sinemaya gidemez, parası yok. Câmiye gide-
mez, Mevlûd dinleyemez filan. Terkos bedava diye, bakıyorsun altı yedi tâne
çocuk.

Birisi, "Terkos çok pahalı şimdi" deyince, Efendi Hazretleri, "Fukarâ çeşmesinde
çeşmeler bedava. Oraya gitmen lâzım su almak için" buyurdular.

Onun için "Babası var mı?" filan deyip sersemliğe lüzûm yok. Babalığı var Îsâ
Peygamber'in. Babası yok, babalığı var. O Yûsuf-ı Neccâr alacaktı Hazret-i
Meryem'i. Onun nişanlısıydı. Bu iş gelince başına, şaşırdı Yûsuf-ı Neccâr. "Nasıl
olur bu?" dedi, "sen temiz bir kadınsın" dedi. Diyor ki Meryem aleyhisselâma,
"Nasıl yaptın bunu?" diyor, "bunu ben senden ümîd etmiyordum, bu nasıl olur?"
diyor. Nişanlısı yani. O da diyor ki, "Buğdayı ilk eken kimdir?" diyor Yûsuf-ı
Neccâr'a. "O buğdayı ilk eken ekdi bunu bana" diyor. Yumurta mı tavukdan
çıkdı, tavuk mu yumurtadan çıkdı? Haydi buyurun. Haydi! Allahu Teâlâ'nın kuv-
vet ve kudreti böyle akılla ölçülmez, akl-ı maâşla.

Hazret-i Kuşadalı gidiyormuş, Limni'de. Bakmış kilisenin önünde bir papaz otu-
ruyor. "Selâmün aleyküm papaz efendi" demiş. Hıristiyana selâm vermek câiz
mi değil mi? Bırak orasını câiz mi değil mi, işte vermiş selâm. "Aleykümselâm
hoca efendi" demiş. "Ne yapıyorsun?" "Oturuyorum, kilisede kimse yok ibâdet
eden". Demiş, "Müsaade eder misin şurada bir ibâdet edeyim, kilisede". "Tabii
buyurun" demiş papaz. Hemen câmiye girer gibi ayakkabılarını çıkarmış aya-
ğından, edeble girmiş. Âdâba riâyet ederek, edeble girmiş kiliseye. Girmiş, dur-
muş namaza. Güzel bir öğle namazı kılmış. Böyle tadîl-i erkâna riâyet ederek
filan. Papaz hayrân olmuş. Ve kibarlığına da efendiliğine de hayrân olmuş. Pa-
paz daha onun maneviyyâtını görmüyor, onun efendiliğini görüyor. Kiliseye gir-
miş, ayakkabılarını çıkarmış, câmiye girer gibi. Hürmet. Ne kadar güzel.

Namazdan sonra, "Gel bakayım buraya okumuş efendi. Bu resim ne resmidir?"
Yûsuf Peygamber. "Ne oluyor?". "İşte kuyudan çıkarıyorlar". "Ya bu kim?". "Bu
Nûh aleyhisselâm, gemiye biniyor". "Ya bu kim?". "Şuayb Peygamber, hayvan
güdüyor" filan. Böyle resimler sırayla. "Ya bu kim?". "İşte bu Hûd Peygamber".
"Ya bu kim?". "İşte şu filan". En nihâyet bir yere gelmişler, "Bu perdenin arka-
sında ne var?" demiş. Papaz, "Boş ver onu" dediyse de Hazret, "Canım ne var
bu perdenin arkasında, bir şey var burada". "Yok bre hoca efendi" demiş "nene
lâzım, gösteriyoruz bazı adamlara ama o uydurma bir resimdir" filan. "Ne uydur-
ması canım, ne var o resimde, ne resmi o?". "Bre Allah'ın resmini yaptık" demiş,
"görmeden inanmıyor millet" demiş, "onun için yaptık resmini". "Aman" demiş,
"ben onu arayıp duruyorum, kendisini göremedim şimdiye kadar, hiç olmazsa

resmini göreyim. Aç şunu. Bir hakikat payı vardır bunda" demiş. Bir de açmışlar, Hazret ne gördüyse, ne olduysa, ayakları yerden kesilmiş, yükselmiş, yükselmiş, yükselmiş. Papaz da korkuyor, "Aman düşmesin yere, hocayı öldürdü derler, başımı belâyaya sokarlar filan". Yukarı çıkmış aşağı inmiş. Papaz Hazret'in ellerine yapışmış, bırakmıyor. "Yok sen burada kal, burayı bekle" dediyse de, "Hayır, ben aradığımı buldum. Ben Îsâ'yı da buldum, Mûsâ'yı da buldum, ben seninle beraber geleceğim" demiş papaz ve islâm ile müşerref olmuş. Ve oradan almış onu, Limni'den, Şam'a götürmüş. Şam'da dört sene beraber kalmışlar. Hacca götürmüş onu. Papazlığı artık bitmiş herifin.

Papaz deyince aklıma geldi, Allah rahmet eylesin, Hacı Cemâl Efendi, Beşiktaşlı, Alasonyalı, bir hikâye anlattı hocaefendi, bayılırsın gülmekten. Papaz meselesi.

"Biz Alasonya'dayız" diyor, "babam zengin. Oğlum âlim olsun, dîn-i islâmı halka talîm etsin diye o niyetle beni okutdu" diyor. "Para ihtiyâcıyla okutmadı" diyor. Para için maaş için değil. Allah için ehl-i islâmı okutsun diye yapmış. "Selânik'e geliyoruz" diyor. O vakit bizim elimizde Selânik. "Selânik'e geliyoruz, ben vapura biniyorum, beni bir Hasan Ağa var o getiriyor. Kabadayı bir adam" diyor. "Yani yirmi kişi çıksa önüne, götürür hepsini, öyle cesur bir adam" diyor. "Elinde silâhı, çapraz asılmış mermileri, belinde gaddâresi filan.

"Hasan Ağa! Namaz kıl be yâhu, sen niye namaz kılmıyorsun". "Bırak be molla efendi, benim kalbim temiz. Ben kılmam ama namaz, kalbim çok temiz benim".

"Her seferinde getiriyor beni Selânik'e, ben Selânik'den İstanbul'a geliyorum, tahsîl ediyorum burada dokuz ay, sonra memlekete dönüyorum. Selânik'de beni karşılıyor Hasan Ağa, oradan Alasonya'ya götürüyor. Epeyi uzak yol ama. Böyle gidip geliyoruz. Kaç defa belki yüz defa Hasan Ağa, namaz kıl diye söyledim, bir türlü Hasan Ağa'ya namaz kıldıramadım" diyor.

"Birgün bir papazın evinde misâfir kaldık" diyor, "yolda giderken, bir papazın evinde misâfir kaldık" diyor, "tabîî kalkdım ben namaz kılmaya, kollarımı sıvadım abdest alacağım. Papaz da oturuyor orada, Hasan Ağa da oturuyor. Silahını böyle koymuş, sigarayı sarıyor Hasan Ağa". Papaz demiş ki, "Sen niye kalkdın?" demiş. "Namaz kılacağım" demiş. Dönmüş papaz Hasan Ağa'ya, "Sen niye namaz kılmıyorsun? Müslüman değil misin? demiş. "Müslümanım elhamdülillah papaz efendi" demiş. "Niye namaz kılmıyorsun?". "Benim kalbim temiz" demiş. "Onun kalbi kirli mi?" demiş. "O beni alakadar etmez, kılar kılar, kılmaz kılmaz". "Senin ismin ne bakayım?" demiş papaz. "Hasan" demiş. "Haaa namaz kılmadıktan sonra ha sen ha ben" demiş. "Ben de kılmıyorum, papazım" demiş, "sen de kılmıyorsun, hiç farkımız yok bizim".

"Bir de bakdım sabahleyin, Hasan Ağa kalkmış, kolları sıvamış, namaza başladı" diyor. "Benim sözüm kâr etmedi, papazın sözüyle Hasan Ağa namaza başladı" diyor.

Neler var canım, neler var papazlarda.

Hazret-i Ebûbekir Sıddîk Efendimiz, Şam'da bir rüyâ gördü. Rüyâsında gökden ay indi koynuna girdi.

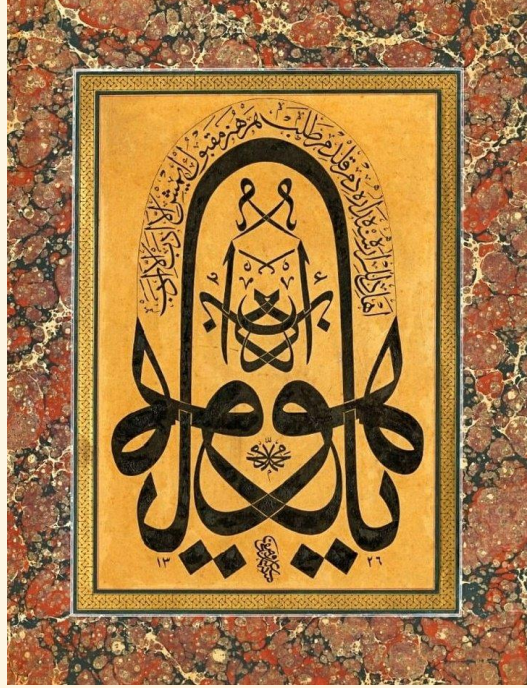
Tüccardı kendisi, çok zengindi. Resûl-i Ekrem'e seksen bin altın verdi gündüz. Seksen bin de gece verdi Resûl-i Ekrem'e, gizli olarak verdi. Resûl-i Ekrem hepsini dağıtdı fukarâya. Ve kendisi bir akçeye muhtâc oldu. Halîfe olduğu günün ertesi günü pazara çıktı alışveriş yapmaya, ekmek yemek için. Sonra dediler ki, "Yâ emîre'l-müminîn, sen devlet hazînesinden ye, senin için harâm olmaz, milletin işlerine bakacaksın" dediler. Yaaa!

Sabahleyin kalkdı, gitdi papaza. Anlatdı rüyâyı. Papaz böyle bakdı, "Sen nerelisin bakayım?". "Ben Mekke'liyim". "Bu rüyâ bedava tabîr edilmez, sen şuraya on dirhem koy bakayım". Koydu on dirhemi. Papaz dedi ki, "Bu rüyâ on dirheme tabîr olunmaz ama ben on dirhem alacağım senden. İncil'in Ahmed diye haber verdiği, Mûsâ'nın Müncî diye haber verdiği, göklerde ismi Ahmed, yerde Muhammed, Allah'ın sevgilisi Peygamber, dünyâ âleminde yaşamakta. Hayatda şimdi Peygamber. Allahu a'lem, sen ona ilk îmân edersin", bak papaza bak, "ilk îmân edersin, onun vefâtından sonra da onun yerine halîfesi olursun. Senin gördüğün rüyâ bu" dedi. Sıddîk-ı Ekber dedi ki, "Eğer senin yapmış olduğun tabîr hak ve sâdık çıkarsa, sana yüz dirhem daha borcum olsun benim" dedi. "Yok" dedi, "öyle değil". Aldı eline kâğıdı ve kırtası ve kalemi, yazdı, Resûl-i Ekrem'e. "Yâ Resûlallah, ben senin evsâfını İncil'de ve Tevrat'da gördüm, sana îmân getirdim. Ama zuhûrunu bilmiyorum. Zuhûr etmen muhakkak. Hayatda olduğunu biliyorum. Zuhûr etmen muhakkak ama zuhûrunu daha bilmiyorum. Binâ-enalâzâlik eğer senin islâmı izhâr etdiğin zaman, halkı islâma davet ettiğin vakte yetişirsem, senin dînini neşretmek için düşmana kılıç vururum. Ama o günlere yetişemezsem, sen beni şefâatden mahrûm etme yevm-i kıyâmetde" diye yazdı, verdi Ebûbekir Sıddîk'a. Sonra Cenâb-ı Peygamber ilân-ı nübüvvet edince, o gece Ebû Kubeys dağına çıktı, halkı Hakk'a davet etti, "ecîbû dâ'iyallahî ve kûlû lâ ilâhe illallah" diye bağırırdı. Hazret de sedirin üstünde oturuyormuş, sedirden aşağı düşmüş o sesin tesiriyle. Halbuki Peygamber'le beraberdi, akşam sabah beraber gezerlerdi, dolaşırlardı filan. Yani arkadaşındı, çocuklukdan beri beraber. Sonra Cenâb-ı Peygamber bir gün göğsünden tuttu ve duvara basdırdı Hazret-i Ebûbekir Sıddîk'ı. Dedi ki, "Ne vakit bana îmân edeceksin Yâ İbn Kahâfe?" dedi. Dedi ki, "Yâ Muhammed", sallallahu aleyhi vesellem, "senin

dürüst, nâmuslu, sâdık olduğun muhakkak. Buna hiç şübhem yok. Çünkü küçükden seninle beraber arkadaşlık yaptık, senin ne kadar temiz bir insan olduğunu biliyorum. Ama bana da hak ver. Peygamberlerin bir mucizesi olur. Bana bir mucize göster, sana îmân edeyim" dedi. İş kolaylaşsın. Dedi ki, "Sen bundan kaç sene evvel Şam'da bir rüyâ gördün, papaza rüyâyı anlattın, yüz dirhem vaad etdin, mektûb da burada duruyor. Çıkar o mektûbu ver bana. Bu kâfî mi?". "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh" dedi, islâm ile müşerref oldu.

Lillâhi'l-Fâtîha!

9 Temmuz 1983

Mürşid-i Azîzim Muzaffer Efendi Hazretleri, bir Ramazan günü, Bayezid Câmi-i Şerîfindeki sohbetine başlamadan evvel Hâfız Emin Işık Hocaefendi, Topkapı Sarayındaki Mukaddes Emanetler Dâiresinde şâhid olduğu bir edepsizlikden bahsedince Efendi Hazretleri çok üzüldüler ve buyurdular ki:

Bakın hepinize söylüyorum bunu! Vallâhi billâhi bu milletin iki yakası bir araya gelmez! Cenâb-ı Peygamber'e biz yan bakdığımız için başımıza belâlar gelmiştir yâhu! Kimse bilmiyor işin iç yüzünü.

Bak sana söyleyeyim. Sana bir hakâret yapabilirim ben. Sen de kâmil bir adam-san benim bu hakâretimi çekersin, sabırla karşılırsın, temkinli hareket edersin, filan filan. Kâmil adamsan. Nâkıssan mukâbele edersin, döğüşürüz. Ama senin mukaddesâtına ben tecâvüz edersen, bayrağına, dînine, îmânına, avradına yani mukaddesâtına, beni affeder misin? Soruyorum. Affedersen insan değilsin. Kâmil insan değilsin, nâkıssın. Allah'ın da nâmûsu Hazret-i Muhammed'dir. O'na hürmet edilmeyince, Allah'a hürmet edilmiş olmaz. O'na îmân etmeyince Allah'a îmân edilmiş olmaz. Gelmez bu milletin iki yakası bir araya. Ayıp be! Ayıp! Rezâletin büyüğü yani! Olmaz öyle şey! Hani asmaya götürseler beni, bak dikkat ederseniz ben hiç böyle şey konuşmam, hiç işitdiniz mi şimdiye kadar beni, asmaya götürseler, bunu söyleyeceğim. Ayıp! Günah! Resûl-i Ekrem'in yâdigârlarını sefîl etmeye hakkımız yok bizim. Halısını almış, kilimini soymuş böyle, hakâret eder misâli, hakâret eder misâli.

Emin Işık Hocaefendi, "Kasıtlı değil efendim, cehâletten" deyince, Efendi Hazretleri üstüne basa basa "Kasıtlı!" buyurdular ve sözlerine şöyle devâm etdiler:

Cehâletle değil! Hiç alâkası yok. O cehâletle yapıyor dediğin pezevenk, boyun bağısız makâmına oturmaz, karşıma vâli gelecek diye. Ne cehâleti!

Vaktiyle bir Hasan Baba varmış, câminin önüne oturuyormuş. Oradan geçerlermiş, Hasan Baba'nın önünden, selâm verirlermiş: "Selâmün aleyküm!". "Ve aleyküm saman!". "Selâmün aleyküm!", "ve aleyküm saman!". "Hasan Baba ne yapıyorsun, Allah'ın selâmını veriyor" diyenlere, "Onlar müslüman değil" dermiş. Bir müddet sonra, "Hah şimdi geliyor müslüman" dermiş. "Selâmün aleyküm!", "Aleykümselam ve rahmetullahi ve berekâtuhû".

Asmaya götürseler söyleyeceğim. İcâb ederse Ankara'ya gideceğim, yatacağım kapının önüne. Generallerden birisi benim tekkeme gelecekmış. Topkapı Sarayında bulunan mimar bir hanımefendi var, o söyledi dün. "Süleyman Paşa'yla beraber geleceğiz" dedi. Gelsin general, söyleyeceğim. Ayıp be! Tuh! Yazık olsun! Allah cezânızı versin!

Emin Işık Hocaefendi, Mukaddes Emânetler Dâiresindeki eşyâları kasdederek, "Satacaklardı efendim" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Satsınlar! Gavura versinler, daha hayırlı! Gavur bilir kıymetini! Ben gitdim Peygamber'in pabucunun nerede olduğunu gördüm British Museum'da İngiltere'de. Örtüler içerisinde, hürmetkâr.

Git de gör evkaf ambarlarını, şimdi belki toparlamışlardır, bilmiyorum. Kurân-ı Kerîm'leri almışlar, "Allah belânı versin, kurtulamadık!" der gibi yere vurmuşlar böyle Kurân-ı Kerîmleri, evkaf ambarlarında. Ulan kör olasıca! Al yerine koy. O cânım avizeleri kaldırmış yere vurmuşlar, "Kurtulamadık sizden Allah belânızı versin" der gibi böyle. "Hâlâ bu câmiler kapanmayacak mı!" diye, vurmuş kırmış, kör olası herif! Şimdi 12 Eylül'den sonra biraz düzeltmişler, Allah râzı ola.

Her gün ölüyorum. Vatanımda parya!

Efendi Hazretleri, sohbetin devâmında Türklerin Medîne-i Münevvere'ye ve Ravza-yı Mutahhara'ya gönderdikleri kıymetli hediyelerin yazılı olduğu eski bir eserden bahsederken buyurdular ki:

Onun içerisinde, Türk pâdişahlarının yaptıkları ve gönderdikleri hediyeler ve behiyeler kayıtlı. Yani binâ olsun, tamîrât olsun ve sâir menkûl kıymetli eşyâ olsun, hep yazılmış. Meselâ Cenâb-ı Peygamber'in muvâcehe penceresinde on altı okka inci ve üzerinde gâyetle mükellef büyük bir zümrüd ve üstünde günde on altı okka gül yağı yanmak şartıyla türbesinde. Zeytinyağı yakdırmıyorlar, gül yağı

yakdırıyorlar, gül koksun diye. Öyle hürmet etmişler. Allah da onlara feth u fütûhât vermiş. Şimdi onların çocukları, sefâlet içerisinde.

Bir şey daha var. Resûl-i Ekrem'in türbesinin örtüsünü aldım, iki yüz liraya. Ayakla böyle itiyorlardı. İki yüz liraya aldım onu. Öpdüm başıma koydum. "Ayağınla ittiğin ne biliyor musun?" dedim, ayağı kuruyasica, kör olasıca! "Nedir?" dedi. "Resûl-i Ekrem'in türbesine örtülen örtü bu" dedim. Kâbe'den daha efdal. Birisini Allah yapmış, birisini İbrâhim yapmış.

Efendi Hazretleri mevzuyu değiştirerek peş peşe latîfeler anlatdılar:

Pâdişah gelmiş, Sultan Mahmud Han, Bektâşî dergâhının önüne, bakmış üzüm çekiyorlar tekkeye dervîşler, küfe küfe üzüm çekiyorlar Bektâşî dervîşleri. "Buranın şeyhi kim bakayım?". Çıkmış bir tâne ama zekâ fışkırıyor kafasından. "Bendenizim efendim" demiş. "Bu üzümler ne olacak böyle, küfe küfe?". Pâdişah sivil ama. "Efendim dervîşler tenâvül buyururlar". "Bu dervîşlerin yiyip bitireceği gibi değil ayol, kaç yüz okka üzüm bu". "Mihman yer efendim" demiş, "mihman geliyor". "Mihman da yiyemez bu kadar üzümü" demiş pâdişah. "Hımmmm" demiş pâdişah, "anladım ben" demiş. "Ne anladın?" demiş, "hımmmm yapıyorsun". "Artanını küpe koyarız" demiş, "elimizi sürmüyoruz, ağızlarını tıkiyoruz, Allah ne takdîr etdiyse o oluyor, sonra içiyoruz" demiş, "Allah'ın takdîr ettiğini içiyoruz" demiş.

Hoca yazarmış hutbeyi, sarığına koyarmış. Hocayı zor durumda bırakmak için, kâğıdı çalmışlar. Çıkmış hutbeye adam, "Elhamdülillaaaah, elhamdülillaaaah". Bakıyor, yok kâğıt. İndirmişler aşağı hocayı. Ertesi hafta iki tane yazmış. Birini sarığını arasına koymuş birini de kuşağına. Külhanbey ikisini de almış. Çünkü görmüş koyduğunu. Hoca çıkmış hutbeye. O vakit makâmla okurlardı hutbeyi. "Elhamdülillaaaah" yok, "Elhamdülillaaaah" orada da yok. Aşağı indirmişler. Üçüncü hafta üç tâne yazmış. Bir tânesini mestin içine sokmuş, göstermemiş kimseye. Onu evde koymuş. Anlamış mahsûs yapıyorlar. Çıkmış hutbeye. "Elhamdülillaaaah" demiş sarığına el atmış, o yok, "Elhamdülillaaaah" demiş kuşağına el atmış o da yok, "Elhamdülillaaaah" mestine el atmış, o duruyor.

Vâizin biri Bayram vaazını kâğıda yazmış, kâğıdı da kürsünün üzerine koymuş. Bir aralık müezzin gelmiş, bakmış kürsüden bir kâğıt sarkıyor, almış, güzel bir mevza var, almış, cebine koymuş. Vâiz namazdan sonra kürsüye çıkmış, "Sallû alâ resûlinâ Muhammed" dedikten sonra, "Allah buyurdu ki, Allah dedi ki, Allah buyurdu ki, Allah dedi ki" diyor bir taraftan da kitabın içinde kâğıdı arıyor. Kitabı altüst ediyor, "Allah buyurdu, Allah dedi" filan. Nihâyet kâğıdı bulamayacağını anlayınca demiş ki, "Ne dedi biliyor musunuz? Bu kâğıdı alanın belâsını versin" dedi. İnsan dâimâ dersi kafaya kaldıracak.

Bayram sabahı gecedan oturuyoruz, Allah rahmet eylesin İsmâil'le şema hazırlıyoruz. Hepsini yazamazsın ki şema yaparsın. İşte şu şu hikâyeler anlatılacak dersin, işâret koyarsın yan tarafına filan. Bakınca hatırlatır sana ne anlatacağını, gerisi sana âid. Gitdik Nûruosmâniye Câmisine, çıktık kürsüye, işte "Sallû alâ resûlinâ Muhammed" dedik, bakıyoruz kitap yok. "Ulan İsmâil nerede kitap?" Bizim anahtarcı Süleyman da karşıma geçmiş orada uyuyor. "Ulan İsmâil kitap?". Kitap da yok, yazı da yok. "Ver Kurân-ı Kerîm'i oradan bana". Açdık, "İnnâ a'taynâ ke'l-kevser, fe salli li rabbike venhar, inne şânieke hüve'l-ebter", anlatmaya başladık. "Ulan Süleyman Efendi! Dükkânda uyursun, namazda uyursun, cumada uyursun, terâvihde uyursun, Bayram'da da mı uyuyorsun!" deyip bir vurduğum kürsüye, Süleyman Efendi bir fırladı yukarı doğru, kaçdı. Meğerse Hâfız İhsân da uyuyormuş mihrabın içerisinde, o da sıçradı yerinden.

Üç akşamcı, Ramazan'ın geldiğinden haberleri filan yok, Ramazan'ın ilk gecesi kafaları çekmişler, tam ezân vaktinde sokağa çıkmışlar. Minârelerden ezân sesi yükselip de halk akın akın câmilere doğru gitmeye başlayınca, içlerinden biri cemaatden birisine sormuş, "Babalık, ne var bugün câmide, mevlûd filan mı var?" demiş. "Evlâdım, bu akşam Ramazan, haberin yok mu" demiş o zât. "Yaa! demek Ramazan, öyleyse biz de namaza girelim" demişler ve kör kütük câmiden içeriye girmişler. Biri imamın arkasına durmuş, biri ikinci safa, diğeri üçüncü safa geçmiş ve namaza başlamışlar. Malûm ya eskiden terâvihlerde makâmât her dört rekatda bir değişir ve perde gitdikçe yükselirdi. İmam efendi, terâvih'in on üçüncü rekatında eviç makâmına geçip de perdeyi iyice yükseltince, en öndeki sarhoş dayanamayıp "Yaşa ulan imam yaşaaa!" diye bir nara atmasın mı! Onun arkasındaki safda duran sarhoş, arkadaşının namazda konuştuğunu duyunca, "Ulan namazın bozuldu, ne bağıırıyorsun be!" diye bağırılmış. Üçüncü safdaki sarhoş da ikinci safdaki arkadaşına seslenmiş, "Ulan ne adamsın, senin namazın bozulmadı mı sanki" demiş.

Efendi Hazretleri tekrar asıl mevzûya dönerek buyurdular ki :

Hazret-i Mûsâ ile sihirbazlar karşı karşıya çıktığı vakitte, sihirbazlar Hazret-i Mûsâ'ya demişler ki, öyle diyor Kurân-ı Kerîm'de, Sûre-i Tâhâ'da, "Yâ Mûsâ, sen mi atacaksın, yoksa biz mi atalım?" demişler. Yani manâsı şu, "Buyur yâ Mûsâ, sen at" demişler. O sihirbazlar, Hazret-i Mûsâ'ya öyle demişler.

Tabîî mümin olmak hasebiyle, evvelâ düşmandan taarruz bekliyoruz biz. Kâfire hücûm edemezsin. Üç şart koşacaksın kâfire. Zamanımızda değil o, eski islâmın kuvvetli zamanından bahsediyorum, şimdiki zamandan değil. İslâm ol, cizye ver yâhud harb.

İşte bak, Allah o sihirbazlara îmân nasîb etdi, Mûsâ Peygamber'e bu kadar hürmet etdiklerinden dolayı, "Sen at" dediler diye. Sihirbazların îmânının sebebi, Mûsâ Peygamber'e, sihir meselesinde, "Buyur sen yap, sen buyur" dediler. Onun üzerine Firavun diyor ki alt tarafda, "O sizin büyüğünüz" diyor. "Onun için ona buyur dediniz" diyor. "Size sihri talîm eden o, değil mi? Ondan öyle yaptınız" diyor. Halbuki değil.

Bak ne çıkarıyoruz ortaya. Saygıdan dolayı, sihirbazlar, "Yâ Mûsâ sen at" dediler, yani "yap" dediler, "asânı at". Halbuki hak onlarındı, onlar atması lâzımdı. Çünkü müslümanlar evvelâ tecâvüz etmezler. "Siz atın" dedi Hazret-i Mûsâ, onlar atdılar ve Hazret-i Mûsâ da atdı, onların yani sihirbazların sihirlerini yutdu. Ve onlar derhal secde etdiler. ¹¹⁶"فَالْقَيِّ السَّحَرَةُ سَجَدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى". Çünkü neden? İşlerinde mâhir insanlar, ancak mucizât ile onlar susdurulabilir, o adamlar. Ve bir de Hazret-i Mûsâ'ya hürmet etdiklerinden dolayı Allah onlara îmân nasîb etdi. Acaba anlatabildim mi?

Resûl-i Ekrem'e hürmet edilmeyince iş bozulur, bozulur iş. Onun için anlattım sihirbazların meselesini, Allah o âyeti aklıma getirdi. Resûl-i Ekrem'e hürmet edilmeyince iş bozulur. Ufak bir hürmet gösteren adam, paçayı kurtarır.

Efendi Hazretleri mukaddes emânetlere saygısızlık yapanlara bir yûh çekdikden sonra şu kıssayı anlattılar:

Bir zât varmış, eskiciymiş. Ekseriyâ Allah dostları böyle insanların nazarında çirkin olan sanatlarla iştigâl ederler. Nefslerine zillet olsun diye.

*Vâsıl olmaz kimse Hakk'a cümleden dûr olmadan
Kenz açılmaz bir gönülde tâ ki pür-nûr olmadan*

*Sûr çıkar ağyârı dilden tâ tecellî ide Hakk
Pâdişâh konmaz sarâya hâne mamûr olmadan*

*"Mûtû kable en temûtu" sırrını fehm eyleyen
Haşr u neşri gördü bunda nefha-i sûr olmadan*

*Hakk cemâlin kâbesini kıldı âşıklar tavâf
Yerde Kâbe gökyüzünde Beyt-i Mamûr olmadan*

*Mest olanların kelâmı kendinden gelmez velî
Pes "ene'l Hakk" nice söyler kişi Mansûr olmadan*

*Mest olup mestâne geldim tâ ezelden tâ ebed
İçdiler aşkın şarâbın âb-ı engûr olmadan*

¹¹⁶ Sure-i Tâ-Hâ 70

*Bir acâib derde düşmüş Şemsî yanıyor müdâm
Hakk'a makbûl olmak ister halka menfûr olmadan*

Cenâze geçermiş, bakarmış böyle, sorarmış, "Kim bu giden?" filan. Kötü bir adam ama halk arasında memdûh bir adam. "Filanca gidiyor", "Yuh onun ervâhına!" dermiş. Eğer sulahâdan bir adamsa, "Allah rahmet eylesin, menzili mübârek ola" dermiş. Her geçen cenâzede böyle yapıyor. "Kim bu?", "Eşrafdan bilmem kim", "Yuh onun ervâhına!". Bir fukarâ cenâzesi geçiyor yâhud herhangi bir sâlih adam geçiyor, işte "Şu efendi öldü" diyorlar. "Allah rahmet eyleye menzili mübârek ola" diyor.

Bir gün eşrafdan bir zât ölmüş. Çocukları filan var, torun tosun sâhibi bir adam, mütegalibe, cenâzesi giderken, "Kim bu?" diye sormuş. Demişler "filanca ağa", "Yuh onun ervâhına!" deyince, küçük oğlu kalkmış vuracak adamı, öldürecek. "Aman hâ!" demişler, "Ona ilişme sen, o meczûb bir adamdır, onun sözüne bakılmaz. İlişme sen ona, iyi olmaz senin için" demişler. Sözü dinlenen insanlar yani. Fakat çocuk içinden ahd etmiş, "Ulan bu yobaz benden evvel geberirse babamın intikâmını alırım ondan ben" demiş.

Sonra bir gün bizim Eskici Baba da göçmüş. Koymuşlar tabuta, dört beş kişi götürüyorlar. Çocuk biliyor onun öldüğünü ama bilmiyormuş gibi sormuş, "Kim bu?" demiş, "Eskici Baba" demişler. "Yuh onun ervâhına!" demiş. Der demez Eskici Baba kalkmış tabutun içinde oturmuş, "Bana bak" demiş, "Baban gibi gidiyorsam yuh benim ervâhıma. Ama baban gibi gitmiyorum. Yûh senin ervâhına!" demiş ve yatmış tabuta tekrar.

Hazret-i Niyâzî Mısırî'nin de var böyle bir kerâmeti. Bir de Zünnûn-ı Mısırî Hazretleri. Zünnûn-ı Mısırî'yi götürüyorlarmış. Ezan okunmaya başlamış. Tabutdan parmağını çıkarmış, "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammed abduhü ve resûluh" diye bağırmış. Hattâ cenâzesinde birtakım hahamlar ölmüşler. Cenâzesini teşyi ediyorlarmış. Bu hâli görünce korkudan ölmüşler. Mısırî Niyâzî'de de var aynı şey. Mısırî Niyâzî'yi götürmüşler Limni'ye, eli zincirde. Affedersin eteklerini filan temizleyememiş. Böyle hapisde eli zincirde olan adam nasıl temizleyecek eteklerini filan. Sonra göçmüş. Gassal yıkarken, böyle bakmış, "Tuuh! Bir de evliyâlık iddiâsındaydın. Şu hâle bak, şu pisliğe bak!" filan derken, hemen gassalin elini tutmuş Hazret. "Oğlum" demiş, "içimizi temizlemekten dışımızı temizlemeye fırsat kalmadı". Gassal düşmüş, korkudan ödü patlamış.

Gene bir veliyyullah geçiyor kabristanın önünden. Geçerken bakmış ki bir imam telkin veriyor cenâzeye. Gülmüş Hazret. Tebessüm etmiş. Tabîî gülünecek bir şey değil bu. Bir adam ölmüş, gömülmüş, imam telkin veriyor. Mürîdânı bir

cemâlli zamanında sormuşlar, demişler, "Efendim, ölüye gülünmez, bugün bir cenâzeye telkin veriyorlardı kabristanda, siz güldünüz". Demiştir ki, "Ölü diriye telkîn veriyordu" demiştir, "imam ölüydü" demiştir, altdaki diriydi" demiştir. "Ölü diriye telkîn veriyordu" demiştir. Ne diyormuş biliyor musun hocaefendi? İşte, "Kul rabi-yallah". O diyormuş ki, "Rabbim Allah", aşağıdan diyormuş o da. "Rabbim Allah dedim ama hocaefendi sorsana, Allah beni kulluğa kabûl etdi mi?" diyormuş hocaya aşağıdan. "Muhammedü'r-Resûlullah de diyorsun, Muhammedü'r-Resûlullah dedim ama Peygamber beni ümmetliğe kabûl etdi mi" diyormuş. Hoca duymuyor tabîî, imânefendi, kulakları sağır.

Rûh çıkar çıkmaz, semâya yükselir, yücelir. Kurân'da da var, semâ açılırsa ona, semânın kapısı içeriye girer ve huzûrullah'a arz olunur. Allah gökde değildir. Makâm orasıdır, ervâh makâmı. Zâhidse eğer birinci kat semâda kalır, yukarı çıkamaz. Zâhidse. Âbidse eğer ikinci kat semâda kalır. Kâfirse felek-i kamerdedir, toprağa hapsolunur. Açılmaz semâ ona. Üçüncüsü âlimlerin makâmıdır. Dördüncüsü velîlerin makâmıdır. Beşincisi şehîdlerin makâmıdır. Altıncısı nebîlerin makâmıdır. Yedincisi resûllerin makâmıdır. En yüksek makâm Hazret-i Peygamber'indir, sallallahu aleyhi vesellem. O rûhlar öyle gider.

Hattâ diyorlar ki, ard ile semâ arasında o kadar mahlûkât var ki, dünyâda yaşayanlardan daha fazladır diyorlar. Yani bugün yaşayanlar değil, tâ dünyâ yaratıldığından bu yana ne kadar mahlûkât-ı ilâhiyye yaşadıysa o kadar mahlûk var diyorlar semâ ile ard arasında. Söyleyen ben değilim, Bâzullahi'l-Eşheb Cenâb-ı Abdülkâdir söylüyor.

Cemaatden biri, "Hazret-i Abdülkâdir'in ölüyü diriltildiğini söylüyorlar" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Kaç tâne hem de. Hazret-i Abdülkâdir'in öyle kerâmâtı vardır ki. Meselâ kayık batmışdır, on beş yirmi kişi boğulmuş, hepsini ihya etmiştir. "Kum bi iznî"yle hem de. "Kum bi iznillah"la değil, "Kum bi iznî"yle. Hazret-i Îsâ aleyhisselâm "Kum bi iznillah"la kaldırır, islâm velîleri, "Kum bi iznî"yle kaldırır.

Yakın zamanda da olmuş aynı hâdis. Kuşadalı Hazretlerinin menâkıbında var. Bursa'da duruyor onun kabri, taşın üzerinde yazmışlar, dirilip tekrar ölen yani Hazret-i Kuşadalı onu ihyâ etmiş. İkinci kat semâdaymış rûhu almış onu, çevirmiş. Demiştir ki, "Üçüncü kat semâya çıksaydı, ben makâm-ı İseviyyetdeyim, üçüncü katdan alamazdım" demiştir. Yaaa.

Gene bir kıssa gördüm ki, hattâ bu kıssayı Şîîler de almışlar kitaplarına, ehl-i sünnete karşı kullanmışlar. Bir şeyh efendi vefât etmiş, ölmüş, sonra Allahu

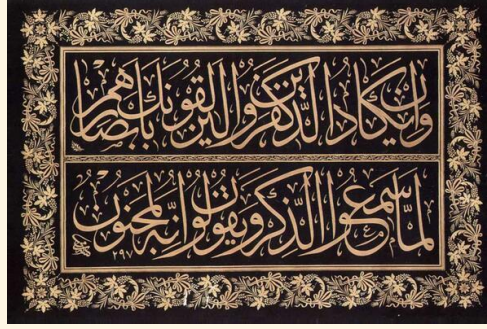
Teâlâ onun rûhunu iâde etmiş, dirilmiş sonradan. Ölmüş dirilmiş. Var öyle. Ölüyor, diriliyor.

Adam öldü, Recep Ağa geldi bana dedi ki, "Adam öldü, gel" dedi. Ben de gâyetle memnûnum cenâze çıktı para alacağım diye. Kalkdık gitdik. "Sen otur" dedi, "ben mahalleyi dolaşayım, haber vereyim" dedi. Ağzına ayna tuttuk, çenesini bağladık. Aynada buğu yok. Ufak bir şeyden, terden dahi buğu yapar ayna. Neyse, Recep Ağa gitdi, ben evde oturdum, dolaşdı mahalleyi geldi içeri girdi oturdu. Kenefe oturur gibi oturdu. Benimle konuşuyor, "Mahalleyi dolaşdım" filan derken birdenbire ölünün kolu kalkmasın mı! Recep Ağa oraya yığıldı. Benim de dermânım kesildi kalkamadım ayağa, öyle kaldım. Adam öteki elini de kaldırıncı Recep Ağa fırladı kaçdı. Aşağıdan bakıyor. "Su verir misin hâfız efendi" dedi. Su verdik, içdi adam. Başından bağı çözdük, çenesini bağlamışdık çünkü. Dedi, "Bana bir şey mi oldu?". "Hiçbir şey olmadı. Biraz ağırlaşmışsınız, beni çağırdılar, Sûre-i Yâsîn okudum" dedim. Ama suratım benim bembeyaz. Kekeliyorum. Sonra kalkdı adam, üç dört sene yaşadı.

İşte o bahsettiğim zât de ölmüş ve dirilmiş. Sormuşlar "Ne gördün?" diye. Diyor ki, "Resûl-i Ekrem Efendimiz oturmuş, sağında ve solunda ashâbıyla beraber. Karşısına Ömer ibn Abdülaziz Hazretleri oturmuş ve dizlerini Cenâb-ı Peygamber'in mübârek dizlerine dayamış. Konuşuyorlardı" diyor. Hazret-i Ali gibi bir zât-ı muhterem Peygamber'in yanında, Hazret-i Ebâbekir Peygamber'in yanında. Ömer ibn Abdülazîz tâbiînden. Sormuş o zât, "Kim bu Peygamberimizin karşısında oturan zât?". Demişler ki, "Ömer ibn Abdülazîz. "Peki" demiş "bu kadar ekâbir sahabe var burada, onları karşısına almamış da böyle, onlar yanında duruyor, bunu rû-be-rû yüz yüze nasıl almış yani bu makâma nasıl erdi Ömer ibn Abdülazîz?" demiş. Rüşd sâhibi bir halîfedir o. Emevîlerden çıkan bir zâtdır. Muhterem bir zât. İkinci Muaviye ile Ömer ibn Abdülazîz, bunlar rüşd sâhibi halîfelerdir. Demişler ki, "Ömer ibn Abdülazîz o makâma şundan yükseldi. Dînin zayıf zamanında, fitne zamanında ehl-i islâma elini uzatdı, dîne sarıldı, dîne yardım etdi. Allah da onu o makâma çıkardı" demişler. Almış da bunu Şiîler bize karşı, "Siz hep ashâb-ı kirâmı medhediyorsunuz bazı böyle zevât da var sonradan gelmiş" diye bizim hikâye ile bizi mağlûb etmeye çalışıyorlar.

Lillâhi'l-Fâtih!

10 Temmuz 1983

Mürşid-i Azîzim Muzaffer Efendi Hazretleri mutâdları olduğu üzere yine bir Ramazan günü Bayezid Câmî-i Şerîfinde mukâbeleleri dinledikten sonra, sohbet başlayacağı zaman birisi sordu, "Geçen gün yaptığınız duâ çok kısa sürdü. Halbuki siz uzun uzun duâ ederdiniz hep" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Bayezid-i Bestâmî Hazretleri dervîşleriyle oturuyormuş. "Benim içime bir sıkıntı basdı" demiş, "aranızda yabancı kimse var mı?" demiş, "Zîrâ benim içime bir sıkıntı basdı" Demişler ki, "İçimizde yabancı kimse yok ama az evvel birisi buraya bir baston getirdi bırakdı, burada dursun diye, o var" demişler. "Yabancı kimse var mı?" demiş, "baston var" demişler, "bizim değil o". "Onu çıkarın dışarı" demiş Hazret-i Şeyh, "bastonu atın dışarıya". Atmışlar sonra Efendi küşâd olmuş. Yani kabz hâli kalkmış, bast hâli gelmiş kendisine, başlamış konuşmaya.

Onun için, o gün duâda bir zât-ı muhterem vardı, orada oturuyordu o zât-ı muhterem, o olduğu için orada, duâ öyle oldu. Gün olur, saat olur, vakit olur, vakt-i ebreke olur. Bazen de böyle bazı zevât gelir, kurutur. Hattâ burhan gösterirler Rıfâîler de münkir olursa orada kan çıkar. Yaaa, buradan vururlar şişi böyle göbeğinden, arkadan çıkartırlar. Bi iznillahi teâlâ. Sonra çekerler, Bismillah derler, tükürükle kapatırlar onu. Bir şey yok. Buradan vurur şişi buradan çıkartır. Eğer münkir varsa orada yani kabz hâline sebep olacak bir kimse varsa orada, kan çıkar o vakit gözünden.

Çünkü gözler rûhun penceresidir. Bazı göz vardır, insana böyle bir kere baksın, adamı a'lâ-yı illiyyîne götürür. Bazı göz vardır, böyle bir baksın adama, esfel-i sâfilîne gönderir. Göz. Yaaa! Rûhun penceresidir göz.

Sultanahmed Camisi yapılacakmış. Sultanahmed Câmîsinin yerinde büyük bir çınar ağacı varmış. Bunu ben Ayasofya Câmisinde, bir zamanlar câmiydi Ayasofya, oraya ben gidiyordum, ders okuyordum orada, tefsîr okuyordum, Hacı Hayrullah Efendi'den, dersimiz Sûre-i Yûsuf'a gelmişti, orada Hocaefendi bunu anlattı, bu hikâyeyi anlattı. Büyük bir ağaç varmış Sultanahmed Câmîsinin yerinde, câmi yok o vakit. Sultan Ahmed Han demiş ki, "Bu ağacı kesiniz ve buraya

câmi yapın" demiş, "burası en güzel yer" demiş. Hâkim bir yer. Oradan biri demiş ki, "Pâdişahım, ağacı kesmeye lüzum yok" demiş. "Ne olacak?". "Bir adam var, gelsin böyle bir baksın, yıkar" demiş. "Canım böyle şey olur mu?" demiş pâdişah. "Efendim" demişler, "Haleb'de ben bu kadar arşın yol atladım, Haleb oradaysa arşın burada kabîlinden getirelim görün" demişler. Getirmişler adamı, adam gelmiş. Demişler ki, "Sen bu ağacı devirebilir misin" demişler, "Hay Hay" demiş. Bakıyor böyle ağaca doğru bakıyor. Bir bakmış böyle ağaca. "Vıy vıy demiş, hocamın dediği gibi yapıyorum aynen, ağaç yerinde duruyor, hiçbir şey olmamış. Demiş ki, "Bu ağacın üzerinde kuş yuvaları var, kuş yuvalarında çitlenbik dalları var, onları aşağı indirin" demiş. İndirmişler. Sonra tekrar bakmış. "Vıy Vıy" demiş, der demez, çatır çutur paldır gümbür ağaç hâk ile yeksân olmuş. Pâdişah da bu zâta ikrâm olmak üzere onun iki gözünü çıkartmış ve onu maaşa bağlamış. Devletin hazinesinden yâhud ceb-i hümayundan maaşa bağlamış. Demiş ki, "Senin gözlerin zarar veriyor halka, zarar verdiği için senin gözünü çıkaracağız". Ama maaşa bağlamış. Bunu anlattı Hocaefendi.

İşte o âyetde, Hazret-i Yakûb diyor ki, "Gitdiğiniz vakitte Mısır'a, müteferrik kapılardan içeri giriniz" diyor. Hepsi Yûsuf kadar güzel değil ama Yûsuf'un kardeşleri hepsi. On bir tâne güzel çocuk bir arada girerse ne olur? Onun için diyor Hazret-i Yakûb, "Mısır'a gitdiğiniz vakitte, müteferrik kapılardan girin Mısır'a" diyor, "şehre" diyor. Kale kapılarından. Neden? Birisi bakar böyle, bir gözlü adam, götürür adamı.

Sonra, Hocaefendi bunu anlattıktan sonra dedi ki, "Bizim Nevşehir'de bir Ali Baba vardı" dedi. "Ali Dayı derdik biz kendisine. Bu adamın gözleri netâmeliydi" dedi. "Yüzüne perde çekmişti" dedi. Peçe. Kadın gibi peçe çekmişti, peçe. Bir gün bir delikanlı ata binmiş, yağız bir ata, geliyor. Gelirken demişler ki Ali Dayı şu delikanlıya baksana demişler. Demiş ki, çocuklar beni günaha sokmayın demiş, günahdır ben bakmayayım demiş. Allah aşkına bak demişler. Hocaefendi diyor ki, "Böyle perdeyi açdı yüzünde, peçesini kaldırdı, bir bakdı, atın ayağı sürçdü, savruldu, delikanlı bir tarafa, at bir tarafa" diyor. "Bunu gözümle gördüm" dedi. "Öteki anlattığım, târihî vukûât o" dedi, "bunu gözümle gördüm" dedi Hocaefendi.

Ben de gördüm. Bursa'da bir evde oturuyorduk biz. Ben o vakit, çocuk değildim ama çocuklukla gençlik arasındaydım. Sabah kahvaltısı yapıyoruz. İlkbahar. Yaza doğru böyle. Bir ağaç var bahçede. O vakit Bursa'nın evlerinden künklerle su geçer, her evde su vardı. Pınarbaşı suyu vardı Bursa'da. Sokakların başında çeşmeler vardı, akardı, hayratlar vardı. Şimdi hepsi kurumuş Kerbelâ'ya dönmüş. Yok, su yok Bursa'da. Su kalmamış. O vakit böyle her evden su geçer

böyle künklerle, her sokağın başında çeşmeler var, hayrat, şakır şakır şakır şakır sular akar. Kış yaz, Bursa'da. Şimdi Kerbelâ olmuş. Sıcak su da kalmamış. Oraya gitdik abdest alamadan dışarı çıkdım ben, pislik içerisinde. Annem, hem-şîrem oturduk sabah kahvaltısı yapıyoruz. Komşu, duvara merdiven dayamış, çıkdı. Bizde bir ağaç var, erik ağacı, nasıl pıtırak üzerinde erik var, her tarafı erik mübârek. "Aaaa! Ne kadar erik var ağacın üzerinde" dedi. Söz bitmedi dörde ayrıldı ağaç. Çaaat böyle. Bunu da ben gördüm gözümle.

Ne yapacağız buna karşılık? Muavvizeteyn okumalı, Muavvizeteyn. Kul eûzü bi rabbi'l-felak, kul eûzü bi rabbi'n-nâs sûrelerini okumalı. Çitlenbik takarsa üzerine, nazar değmezmiş.

Bir de Ahlâk-ı Âlâî diye bir kitap var, Ahlâk-ı Âlâî kitâbı, onda da bir hikâye var böyle. Onu anlatayım. Bir adamın birisi dışarı gidermiş, gurbete, para kazanırmış. Develeri yükler eşyâsını alır gelirmiş evine. Birisi de varmış onu çekemezmiş. Hased adam, çekemezmiş. "Gene geldi pezevenk! Gene doldurdu getirdi" filan böyle.

Onun için herkese gösterilmez. Cüzdanını müzdanını, paranı maranı göstermeyeceksin. Üç şeyi muhâfaza et. Vakit dar. Üstür zehebeke ve zehâbeke ve mezhebeke. Mezhebini, paranı, gitdiğin yolu söyleme, gösterme kimseye. Eski adamlar zenbile koyarlardı, "Zenbil içindekini sen bil" derlerdi. Camekânda görülen şeyi yemezlerdi eski adamlar. Çünkü neden? Peygamber diyor ki, sallallahu aleyhi vesellem, "Bir kimse görür bir şeyi, canı çeker, ondan yemezse, ondan bir hastalık peydâ olur, ona çâre olmaz" diyor. Kanser oldu işte, kanser. Yaaa! Onun için işte adam geliyor, koymuş adam böyle baklavayı, üzerine kaymakları, asker geliyor, garîb, yok, geliyor, böyle bakıyor karşıdan. Hele çocuklar geliyor, dondurmacının başında yalanıyorlar. İşkembecinin başında kediler, miyav miyav. Dondurmacının başında çocuklar. Ağlıyor, "Anneee dondurma al sana, para versene" filan. Yirmi beş kuruş. Yirmi beş kuruşu kim verecek. Yirmi beş kuruşu para zannediyor kadın. Dondurmacı vermez. Hâin. Domuz seni. Ulan bedâva versene bir parça. Ne yapacaksın parayı, âhirete mi götüreceksin. Çocuk ağlıyor, vermez. Karşıdan gösteriyor. Ağlaya ağlaya çocuk, kadıncağыз ekmek parasını çocuğa veriyor, çocuğun bağırmasından, feryâdından. Neyse.

Böyle çekemezmiş bunu. Bir bakıcı varmış, böyle gözü netâmeli, ona gelmiş. Dinle, bak anlatıyorum, nereden nereye geçdik. Demiş ki, "Benim bir komşum var, gurbete gidiyor, para kazanıyor, külliyyetli para getiriyor, ben bunu çekemiyorum, rahatsız oluyorum, gel şuna bir bak, kaç para istersen vereceğim. Şu pezevengi bir helâk et" demiş. Demiş ki o bakıcı adam, kötü gözlü, "Ben bunu bakar yaparım ama beni tanırlar, bilirler bunun benden olduğunu" demiş. "Ben

tanınan bir adamım" demiş. Bak yerini de söylüyorum, Ahlâk-ı Âlâî kitâbında. "Benden bilirler, onun için sen beni öyle bir yere götür ki, bizi kimse görmesin. O kervanın geldiği yolda biz bakalım, ben yapacağımı yapayım, kimse görmeden kaçalım". "Peki". Götürmüş bakıcıyı o adam. Kervan bilmem nerede, karşıda ufukdan görünmüş. Bunlar ikisi bir hendeğe yatmışlar. "Bak işte geliyor, görüyor musun? Almanya'dan doldurmuş eşyâları geliyor". "Nerede yâhu?" demiş o bakıcı. "Görmüyor musun, bak tâ şurada". Bir dönmüş, "Ulan senin de gözün ne çok iyi görüyor" demiş. Onun gözü kör olmasın mı! Hasedçinin gözü. Ona bakmış çünkü. Hasedçinin gözünü kör etmiş.

Şimdi, bazı gözler de var, onlar insanı ihyâ ederler. Meselâ hastaya gelir okumaz o. Böyle bir bakar, gider. Kaldırır onu, bakışla. Yaaa! Tabii her kula müyes-ser değil bunlar, böyle şeyler.

Neden îcâb etdi de konuştum ben bunu? Duâ meselesinden açıldı. O gün açılmadı. Neyse yaptık başka. Öyle zuhûr etdi o gün. Bazen öyle oluyor, bazen böyle oluyor. Namazda da öyle değil mi? Namazda insan bir huzûzât duyar yani bir zevk alır, her namazda onu duysa, yaşayamaz ki o. Yâhud bir âyet okur imam efendi, onun şiddetiyle ağlar. Her seferinde öyle olsa yaşayamaz adam. İkinci sefer okuduğu vakit ağlamaz, aynı âyeti dinlediği vakitte. Neden o? Bazen yağmur yağıyor, bazen yağmıyor. Onun gibi. Rahmet bazen düşüyor, bazen düşmüyor. Öyle. Yaaa!

Bir gün bizim büyük efendi çıkmış kürsüye, duâ etmek için çıkmış kürsüye, dedi, "Yâ Rabbi, bu herifler senden ne isteyeceklerini bilmezler" dedi, "sen de bildiğinden şaşmazsın zâten. Fâtîha!" demiş, inmiş aşağı yürümüş. Lafı ne uzatıp başını ağrıtaçım senin.

Efendi Hazretleri bir zamanlar Lâleli semtinde oturlardı. O vakitler, sabah namazlarını ekseriyâ Lâleli Camisinde kılarlardı. Sonra rahatsızlandılar, yürüemez oldular, cemaate çıkamaz oldular. Efendi Hazretlerinin rahatsızlığından haberi olmayan birisi, Lâleli Câmisine niye gitmediğini sordu, "Sizi orada göremiyoruz, keşke gelseniz" filan dedi, Efendi Hazretleri cemaate bir ders vermek için buyurdular ki:

Niye çıkmıyorum biliyor musun? Gidiyorum soruyorum, "Hâfız Kerim nerede?". "Nöbetçi değil". Orada oturuyorlar, câminin yanında evleri. Meselâ "Hâfız Ahmed nerede?". "Nöbetçi değil". Ben de çıkmadım sonra. Sordular. "Nöbetçi değilim" dedim ben. Müezzîn câminin meşrûtasında oturuyor, câmiye çıkmıyor, nöbetçi değilim diye. Benim ne işim var, üç mahalle aşağı ineyim de o câmiye gideyim. "Ben hiç nöbetçi değilim, gelmiyorum" dedim.

Sabah namazına oraya gitdim. (Lâleli Câmisini kasdediyorlar). Sabah namazını kıldım, bu koluma bir ağrı girdi. 67 yâhud 68 senesi. Kaç sene olmuş? On beş sene var. Nezih var orada polis mütekâidi. O da câmiye geliyor, iyi bir çocuktur. Namazlı, abdestli. Polisliğinde kılmadıklarını şimdi kılıyor. Polisken kılmamış. Onunla beraber geliyoruz, "Koluma ağrı girdi Nezih" dedim, başladım ben ağlamaya yolda. Korkunç bir şey. "Aman Efendi merdivenden çıkmayalım" dedi. Bizim evin oraya merdivenle çıkılıyor. Arka yoldan döndük geldik. Ekmek de almışdım ben. Yavaş yavaş merdivenden sürüklenerek çıktım. Kapıyı açtım, içeri gitdim, yatdım. Ağlamaya başladım. Koluma bir ağrı vuruyor, ama nasıl biliyor musun, dayanılacak gibi değil. Böyle soğuk soğuk terler döküyorum. "Lâilâheilallah Muhammedü'r-Resûlullah" dedik. Ağlıyorum bir taraftan. Gidiyoruz gâliba filan dedik. Sonra biraz hafifledi. Âilem, "Ne oldu, me oldu? dedi. Biraz havacıva dökdüler, ovuşturdular movuşturdular. Havacıva dökdüler, havacıva. Havacıva ne biliyor musun? Sonra ağrı biraz durdu, biraz hafifledi yani, geçmedi.

Ben öyle ufak tefek hastalıklara kulak vermem. Gelirim ben, zikrullah, ibâdete hep gelirim. Hastayken gelirim, iyi olur giderim. Bazı adam vardır benim hasta olduğum gibi olsa, hiç kalkmaz yatağından, kuluçkaya yatar gibi. Ben hasta oldum mu yürürüm dışarıya doğru. Meğer ki devrileyim yollarda filan. Nitekim de öyle oldu, Amerika'ya gitdiğim vakitte, yıkıldım, tutdular götürdüler, ameliyata yatırdılar beni. Ameliyat oldum yani. Neyse.

Geliyordum, burada bir deli oğlan vardı, "Hoca, nedir bu hâlin senin?" dedi. Dedim, "Bu sağ koluma benim bir ağrı girdi, nefes aldırıyor bana" dedim. "Aman! O ağrılar tehlikelidir" dedi. "Kalbden gelir o" dedi. "Hayır, kalbden gelmez, nereden gelir, Allah'dan gelir". "Yâhu bırak şimdi, sen bildiğinden şaşmazsın, ben seni doktora götüreceğim, beraber gideceğiz" dedi. "Yapma, etme" filan dediysem de zorla aldı beni götürdü Muin Bey'e. (Hâfız Âsım Bey'e hitâben) Sen tanırırsın Muin Bey'i. Kalpci. Galatasaray'da. Gitdik oraya. "Oooo!" dedi. O tanıyor beni, Muin Bey, kitap almaya geliyor Çarşı'ya, kitap meraklısı adam. "Vay, Efendi Hazretleri maşâllah, gel otur bakalım" dedi.

"Ne oldu?". "Namazdan çıktım sabahleyin, koluma bir ağrı vurdu ve çene kemiklerime kadar dayandı. Şöyle oldu böyle oldu" filan. "Bu, tehlikeli bu ağrı. Bak şimdi ben sana bir şey söyleyeceğim. Sen münevver adamsın. Ayağında şalvarın yok, pantolon giyiyorsun. Sakalın yok, sakalını tıraş ettiriyorsun". Bana söylüyor. "Namaz kılmayacaksın!". "Niye, niye kılmayacaktım namaz?" Ben soruyorum şimdi. "Seni ben yatıracağım. Hem de hiç kımıldamayacaksın on beş gün. Muayene edeceğim kalbini. Kalbden geliyor bu. Ölürsün!". "Canım ölürsek

ölürüz, bir davâ değil" dedim. Ben tekin adam değilimdir. "Sen eşyânı hazırla, hastahânedan ben sana yatak ayıracağım. Şişli Çocuk Hastahânesinden".

"Peki" dedim, eve geldim ben bizim Bacı Sultan'a dedim ki, "Bana bavul hazırla dedim, pijama mijama".

Ben pijama giymem, entari giyerim. Sünnet çocuğu gibi. Orada Rumelihisarı'nda ben entari giyip dışarı çıkıyordum, oturuyordum orada, çocuklar geçiyor denizden, bağıyorlar, "Amca! Sünnet mi oldun?" diye. Ulan sünnet olur mu, entari gâyetle rahat oluyor. İnsan entari giymeli, rahat olur yaz gününde. Serbest bırakmalı, entari giymeli, ne var. Hani Suudi Arabistan Kırallı Amerika'ya gitdi de Kennedy'ye öyle söyledi, "Bak sen terliyorsun, ben entari içindeyim, sen de entari giy, terlemezsın böyle" dedi. Rahat rahat, püfür püfür.

Şimdi, bizim hanıma dedim, "Hazırla" dedim, "entari mentari ne varsa". "Ne olacak?". "Hastahâneye gideceğim". "Nereye?". "Çocuk hastahânesine". "Nerede çocuk hastahânesi?". "Şişli'de".

Ben çocuk olduğum için, beni çocuk hastahânesine yatırıyorlar. Yaşım altmışa vardı, yetmişe vardı fakat çocuklukdan kurtulamadım. Bir türlü adam olamıyorum ben. Adam oldum mu sakal koyvereceğim. Adam olamadım. Çocuk çocuk, hakîkaten de çocuk gibiyim ben. Şakacılık yaparım, şaka yaparım, bilmem ne yaparım filan. Neûzübillah.

"Olmaz" dedi bizim hanım. "Yâhu niye olmuyor?". "Orada güzel güzel hemşireler vardır, sen gevezesindir, kadınlara laf atarsın, bilmem ne olur" filan filan. Kadın, kıskanması lâzım değil mi? Benim gibi adamı nasıl kıskanır? Kıskanması lâzım. "E peki ne olacak?". "Ben seni göndermem. Yâhud ben de geleceğim oraya". "Yooo, ben seni götürmem. Orada genç doktorlar vardır, ben seni oraya hiç sokmam" dedim. Haydi hemşire memşire işe yarıyor. Çünkü erkek dörde kadar alabilir. Ama kadına başka erkek baksa, olmaz. "Ben seni göndermem". "Ben de gitmiyorum, hazırla bavulu, hacca gideceğim".

Biz geldik buraya oturuyoruz, Muin Bey geldi Çarşamba günü. Perşembe, Cuma, Cumartesi, Pazar, Pazartesi, Salı. "Niye gelmedin yâhu? Yatak hazırladım orada senin için". "Hacca gidiyorum ben". "Neee?". "Hacca". "Vallahi ölürsün billahi ölürsün. Senin hastalığın çok mühim, müdhiş bir hastalık var sende, ölürsün!". Dedim, "Hacca giden ölüyor da burada kalan diri mi kalıyor yani?".

Herif hacca gidiyor geliyor, buradaki ölüyor, o daha gelmeden evvel. Benim öyle oldu. Biz gitdik, Ömer Ağa öldü. Ben hacdaydım, Ömer Ağa vefât etdi. Sonra bir daha hacca gitdim, Şevket öldü, müezzinbaşı bizim.

Dedim, "Hacca giden ölüyor da burada kalan sağ mı kalıyor?" dedim doktora. "Hacca gidiyorum". "Ölürsün!". "Ölürsem ölürüm, ne olmuş yani? Hacda ölürüm. Bitdi o kadar".

Sen şimdi zannediyorsun ki ben şaka söylüyorum bunu. Doğru söylüyorum. Korkmam ölümden ben. Ama gel seni asacağız deseler insan bir çekinir, ayrı davâ o, gayr-ı irâdî. Hayvan bile, akrep bile insanı görünce kaçıyor. Çünkü niye? Beni öldürecekler diye. Akrep akrepliğine râzı olmuş, ölümden korkuyor. Akrep bile. Hamamböceği bile kaçıyor aşağı doğru. Ama biz ölümden korkmuyoruz elhamdülillah. Allah azâb etmesin de âhiret âleminde.

"Ölürsün!". "Ölürsem ölürüm" dedim. Ben hacca gitdim, geldim, Muin Bey öldü. Ben hâlâ sağım. Doktor gitdi âhirete. Bedel gönderdim onu. İlişmeye gelmez. İlişdi mi gider.

Birisi öyle söyledi bana. Çarşıya geliyorlar, "Hacı Muzaffer Efendi burada mı oturuyor?". "Evet buradaydı ama maalesef öldü. Allah rahmet eylesin". Adam da şaşıyor, "Allah Allah fesübhânallah, öldü mü?". Rûhuma Fâtiha okuyor benim. Bir gün yolda rast geldi, "Ayol sen öldün diye biz hatim okuduk senin rûhun için. Çarşı'ya geldim, orada bir adam senin için öldü dedi". Benim ismimle gelip benden mal almak isteyenlere, benim müşterilerime öldü diyorlar. Sonra o öldü, ben namazını kıldım onun. Tezkiyesini de ben yaptım. İlişmeyin kardeşim. Pantolonlu evliyâ bu. Sakalsız evliyâ. Ölür o. Çarpılır o.

11 Temmuz 1983

Baş gözü açık bir adamla, baş gözü görmeyen bir a'mâ, inadçıymış aynı zamanda, kalb gözü de görmüyormuş gâlibâ, binmişler bineklerine gidiyorlar. Yolda giderken, a'mânın elindeki kamçı, yere düşmüş. Baş gözü gören gidiyor öne doğru. A'mâ inmiş atdan aşağı, eliyle böyle böyle böyle kamçıyı arıyor yerde. Gözü görmediği için arıyor böyle. Ararken ararken, meğerse orada bir yılan, sabah serinliğinde uyumuş, böyle geceden çöreklenmiş, çöreklenmiş yılan. Orada kalsın o.

Yılan çöreklenmiş, üzerine ot binmiş, otlar filan dökülmüş, adam oturmuş üzerine görmeden. Koca bir ejderhâ! Oradan av vuracak, keklik. "Altımdan bir şey böyle oynadı" diyor, "bir fırladım, o da benimle beraber fırladı, ikimiz birden. Aşağı kadar inmiş beni arıyor" diyor. Öyle bildiğin gibi değil yani Firavun gibi yılanlardan. Firavun gibi yılanlardan. Firavun var ya bir tâne, Hazret-i Mûsâ'nın Firavun'u.

Yılan çöreklenmiş sabah soğuğunda, a'mâ onu bulmuş, almış eline böyle, aman ne güzel. Düşürdüğü sopa, eğri büğrü bir sopaydı, şimdi muntazam bir kamçı bulmuş. Atına binmiş. O gözü açık olan da ileride bekliyor, ne oldu buna böyle diye. Aşağıda bu bir şeyler yapıyor. O bakıyor, a'mâ yerde bir şey arayıp duruyor. Durdurmuş atı bekletiyor filan. Neyse a'mâ bulmuş bulacağını, almış eline geliyor. Binmiş ata, tıklar mıklar tıklar mıklar geliyor. "Neredeydin be?". "Elimden kamçı düştü, sopa düştü. Biliyorsun bir değnek koparmışdık, o değnekle hayvanı îkâz ediyordum".

Bazı hayvan değnekle îkâz olur. Bazı insan değnekle iyi kaz olur. İyi kaz olur, yolarsan tüylerini. İyi kaz. îkâz var bir de iyi kaz var.

"Ne yaptın?". "Kamçım düştü yere, sopa. Bir sopa kırmışdım ya hani hayvanı îkâz edeyim diye", "Evet?", "Sopam düştü, indim sopayı ararken, Allah o sopayı aldı elimden ama bir kamçı verdi tam elime oturdu. Şuraya bak maşşallah!". "Aman!" demiş öteki, "sakın hâ! Yılan o!". "Haydi ulan" demiş, "hasedlik yapıyor-sun bana. Benim kamçımı attıracaksın yere, yılan diye, değil mi?". "Aman evlâdım yapma! Sen görmüyorsun, ben görüyorum. Yapma, gözümün nûru, at şunu yere". "Hayır atmam, imkânı yok vermem". "Pekâlâ öyleyse vermezsene verme".

Şimdi burada üç vecih vardır ama sonra yapacağım tahlîlâtını, Allah müsâade ederse. Biraz daha gitmişler, güneş kızmış. Kızınca yılanın belini kızdırmış.

Fukarânın zengin olması gibi. Yaaa, fukarâ fukarâ iken, câminin ön safında. "Aman Yâ Rabbi. Aman Yâ Rabbi. Aman Yâ Rabbi". Verdi mi, tahtaya basdırdı mı Allah'ı, aldı mı, haydi bakalım, arabasına yıldızları koyuyor. Yıldız. Bana öyle oldu. Kandırdı. Kandırdı.

Arabın meselesi. Arap çıkmış hurma ağacına, fırtına çıkmış, büyük bir fırtına. Sallanıyor hurma ağacı, yıkılacak aşağı doğru. "Yâ Rabbi" demiş, "buradan sağ sâlim inersem sana bir deve keserim" demiş Arap. Biraz aşağı inmiş. "Bir sığır keserim". Biraz daha inmiş. "Bir koç keserim". Biraz daha inmiş. "Bir keçi keserim". "Bir tavuk keserim". "Bir piliç keserim". Aşağı inince, "Ben çıkdım, ben indim, sana ne oluyor" demiş.

Fukarâ iken, "Aman Yâ Rabbi, üstümde don bile yok, görünecek takımlar meydana". Evet öyle.

Resûl-i Ekrem zamanında öyle bir adam vardı, ismine Salebe derlerdi, Salebe. Bu Salebe, gâyetle fakîr, avret mahalli görünüyor Salebe'nin. Otla filan örtüyor kendisini. Sonra Cenâb-ı Peygamber'e mürâcaat etdi. Eh, haklı, güzel. "Yâ Resûlallah" dedi, "bak ne hâldeyim. Ben çok mal istemiyorum, az bir şey istiyorum. Biraz bir şey verirse, Allah'ın hazînesinden eksik mi olacak" dedi. "Bak ben donumu çıkarıyorum karım giyiyor, karım çıkarıyor ben giyiyorum. O küpe giriyor, ben küpden çıkıyorum. Böyle idâre ediyoruz. Bir duâ et" dedi. Efendimiz buyurdular ki, "Senin fakîrliğin zenginliğinden hayırlıdır, sen sabreyle, dişini sık, dünyâ fânî, âhiret bâkîdir. Sen sık dişini, Allah bilir işini. Biraz sürünürsün burada ama yarın hemen gözünü yumar yummaz a'lâ-yı illiyyîne gider, sultân olursun. Ama sen sabretmiyorsun, dünyâ metâi istiyorsun, dünyâ metâi senin felâketin olur sonra".

Yani Cenâb-ı Peygamber demek istiyor ki, "Ben seni iyi görmüyorum, sen mala tapabilirsin" diyor ona. Söylemiyor böyle ama. Çünkü Efendimiz benim gibi değil,

edebli, edebin de üstâdı. ¹¹⁷"وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ", huluk-ı azîmin de fevkinde sallallahu aleyhi vesellem.

"Aman Yâ Resûlallah" diye ısrarla yalvarınca, birisi bir keçi verdi ona, dişi keçi, zekâtına mahsûben verdi. Keçiler altı ayda bir doğuruyor Arabistan'da. Altı ay sonra keçi üç oldu. Doğurdu çünkü, iki tâne doğurdu.

Arabistanın çöpçüleri keçilerdir. Kâğıt yer, ot yer, odunu yer, insanı yer, ne bulursa yiyor, memeleri de böyle yerde sürükleniyor mübârek hayvanların, o kadar sütü çok. Kâğıt yiyorlar, kâğıt. Çöpçü gibi.

Altı ay sonra keçi üç. Altı ay sonra, keçi kaç biliyor musun? Üç üç altı, üç daha dokuz. Altı ay sonra on sekiz. Altı ay sonra yirmi dört, otuz iki, otuz altı, Salebe câmiye gelmemeye başlamış. Kalbi temizlendi. Malla uğraşacak çünkü, malla uğraşacak. Bırakamaz ki, nereye bırakacak, haklı, o da haklı, mal canın yongası. Sağacak, satacak, okşayacak, böyle böyle bakacak, ondan sonra parayı böyle sallayacak şakır şakır şakır.

"Şimdi seni öpeyim" diyormuş ahund, "sen Hüseyin'i katleylemesen ben bu parayı nereden toplayacaktım" diyormuş.

Zekât farz oldu, Allahu Teâlâ zekâtı farz etdi. Edince Cenâb-ı Peygamber oraya memûru gönderdi, âmili.

Çünkü para vermek güçtür. Laf aramızda, bilirim meseleyi, kendimden bilirim. Çok güç para vermek. Namaz kılmak kolay, hele abdestsiz namaz çok güzel kılınıyor. Hiç dayanmaz adama abdestsiz namaz. Kış gününde, kolları sıva, paçaları sıva, çorapları çıkar, git soğuk suyla abdest almaya çalış, şakır şakır buz gibi suyla, o, îmân alâmetlerindendir. Allah'ın bir burhânıdır abdest meselesi, çok mühim!

Demiş ki Bektâşîye, "Bir namaz kıl, sana bir mecdiye vereceğim" demiş. Gümüş mecdiye, nal gibi böyle, şimdiki mecdiye değil. Bektâşî hemen namaza durmuş, kılmış namazı, "Ver mecdiyeyi" demiş. "Yok" demiş, "sen az evvel abdest bozdun ulan" demiş, "abdestsiz namaz kıldın". "Ya abdestli mi olacaktı bir mecdiyeye namaz" demiş, "ona sulu namaz derler, bir mecdiyeye kılınmaz o" demiş.

Gene Bektâşîye söylemişler, "Abdestsiz namaz olmaz" diye, "Ben kıldım, bal gibi oldu" demiş, "mükemmel oluyor".

Geçelim. Zekât farz oldu.

¹¹⁷ Sure-i Kalem 4

Namaz kılmak kolay dedik ama o da herkes için kolay değil. Allah kimi huzûruna kabûl ederse o kılıyor namazı. Sen zannedersin ki ben kılamıyorum, işim var, bilmem ne var, filan. O değil. Bu ev, Hakk'ın evidir. Sen de Allah'ın kulusun. Allah da senin Rabbin. Her şeye kâdir u kayyûm. Kimi severse, huzûruna alır. "Allah beni seviyor mu sevmiyor mu" diye düşünüyorsan eğer sana ben miyâr vereceğim. "Câmiye geliyor musun?", "Geliyorum", "Gözyaşı döküyor musun?", "Döküyorum", "Günahlarına istiğfar ediyor musun?" "Ediyorum", bil ki Allah seni davet ediyor, seviyor seni, işte aldı, huzûruna aldı. Sevmediğini almaz içeriye. Sevmediğini almaz, almaz.

Patronla işçi gidiyorlarmış beraber. Artık ben böyle tercüme ediyorum. Köle ile efendi ama tercümeyi öyle yaptım ben. Patronla işçi gidiyorlarmış beraber...

Patronlar birkaç kısımdır. Birisi kendi kılmaz, kılana ses çıkarmaz. Bunların nihâyeti iyi olur, âkıbeti. Kendi kılmıyor ama kılana bir şey demiyor, kılana seviyor, mâni olmuyor. Bir de melûn vardır, kendi inanmaz, inanana da mâni olur. Bu, ¹¹⁸ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجَرَةُ "dir bu.

Demiş "Efendi bir ikindi namazı kılıvereyim mi ben?" demiş efendisine.

O vakit kölelik meselesi çok mühim. Benim sana anlatacağım gibi değil burada. İsterse köleyi kesebilir, kimse sormaz. Satılık metâ gibidir, hayvan gibidir yani. "Efendi, şimdi kölelik var mı? Eskiden ne kadar kötüymüş kölelik mölelik". Eskiden ferdî kölelikler vardı, şimdi büyük milletleri köle yapıyorlar, haberin bile olmuyor. Kendini hür zannediyorsun, kölesin. Anlayana söyledik.

"Efendi, ben bir İkinci namazı kılayım". "Haydi Hüseyin be, çabuk ol ama, pek uzatma, işi, işi zühde takvâya dökme, farzı kıl". "Peki". "Ben kapının önünde oturuyorum burada, bir sigara yakacağım şimdi". Sigarayı sarmış efendisi, oturmuş orada, bir sigara yakmış, bir tâne daha içmiş, bir tâne daha içmiş. Hüseyin içeri girmiş, çıkmaz dışarı Hüseyin, Hüseyin içeri girmiş, çıkmaz dışarıya Hüseyin. Küflenmiş kilitdeki bulunan anahtar gibi bir türlü çıkmaz Hüseyin dışarıya. Adam kızmış, fenâ hâlde bozulmuş, kapıyı açmış, "Hüseeeeeeyn!", "Lebbeyk efendim, buradayım". "Ulan ne yapıyorsun, çıksana dışarıya!". "Bırakmıyorlar" demiş. Adam bakmış içeriye, kimse yok câmide. "Kim bırakmıyor ulan, kimse yok ki câmide, kim bırakmıyor?" demiş. "Seni içeriye bırakmayan beni de dışarı bırakmıyor!" demiş. "Sen de içeri giremiyorsun ya, beni de dışarı bırakmıyorlar" demiş. Geçiyoruz. Bunu da Ankaravî Mesnevîsinden anlattım size. Efendime söyleyeyim, hep benim konuştuğum şeyler, büyük velîlerin kitaplarından anlatırım böyle.

¹¹⁸ Sure-i Abese 42

A'mâyâ seslenmiş. "İşte îkâz ediyordum hayvanı, sonra iyi kaz oldu". Kaz para eder, insan para etmez. İngiltere'de kazlar bekçilik yapıyorlar. Hazret-i Ali'nin kazları vardı, Hazret-i Ali'nin şehâdet sabahı, Hazret-i İmâm'ın cübbelerine sarıldılar, göndermek istemediler Hazret-i İmâmı. Abdest almışdı, mübârek ense-sine böyle mesh edince, güldü, oradaki câriye dedi ki, "Yâ İmâm, niye tebessüm ediyorsunuz?", "Yarım saat sonra, bir müddet sonra buramdan kanlar akacak benim" dedi, "onu aklıma getirdim" dedi. Dışarı çıktı, kazlar Hazret-i İmâm'ın cübbesine sarıldılar, gitme diye. İşte Hazret-i İmâm sonra çıkınca vurdular İmâm'ı. Onu anlatmayacağım, geçiyoruz bu tarafa doğru. Çok hisli bir hayvandır. Biz birbirimize kızdığımız vakitte, kaz herif deriz, kaz herif, beyinsiz manâsına getiririz ama öyle değil, çok akıllı hayvandır kaz hayvanı. Hele bir düğünleri oluyor, bir güreşleri oluyor görmeğe değer. Gördünüz mü kaz güreşi? Bendeniz gördüm. Yaaa! İki köyün kazını getiriyorlar, ortada bir dere. Ortada bir dere böyle. Davulla zurnayla, dangada dangada dangada dangada.

Eskiden gece sahur davulu vurulurdu, insan yerinden hoplayarak, oynayarak kalkardı. Zevk ile. Niye? Bir makâm ifâde ederdi. İnsan bir neşe verirdi. Şimdi yaban avı ürkütüyor gibi, dangıdı dangıdı dangıdı, yaban avı ürkütüyorlar gâlibâ, yaban avına çıktılar, sürek avına.

O kadar zekî bir hayvandır kaz hayvanı. Hattâ eviniz, bahçeniz mahçeniz filan varsa, kaz büyütün. Ve kazlar yumurtayla merâtibe hürmet ederler. Bakın dikkat edin, hayret edeceksiniz. Birinci yumurtadan çıkan öne durur. İkinci yumurtadan çıkan onun arkasın. Üçüncü yumurtadan çıkan onun arkasın. Önüne geçmez, kendinden evvel doğanın önüne geçmez. Abisinin önüne geçmez yani. Yaaa böyle, o kadar âdâba riâyet ederler.

Götürüyorlar kazları derenin kenarına, dangada dangada davullar zurnalar filan. Dişiler böyle sırayla arkaya diziliyor. Namaz safına dizilir gibi. Bu tarafın dişileri de diziliyor. Onların önlerin erkekler geçiyor, erkek kazlar. Sonra hepsi birden böyle boyunlarını büküyorlar, şöyle şu vaziyette. Hani bizim külhanbeyler var ya bazen yoldan böyle geçiyorlar. Bir hüçûm birbirlerine. Hangi taraf hangi tarafı döverse, o dövülen tarafın kadınları, döven tarafın erkeklerine teslîm oluyorlar, onların yanına gitmiyorlar. Yaaa! Kumar oynar gibi oynuyorlar köylüler. Ne oluyor şimdi? Dayak yiyen kazlara teslîm olmuyor, "Siz erkek değilsiniz ulan" diyor. "Dayak yediniz siz, karıdan ne farkınız var" diyor. Dövenlerin tarafına geçiyorlar. Böyle kaz meselesi.

Tavsiye ederim. Yazın eti yenmez, kışın yenir, soğukda. Lalanga yaparlar Rumelililer. İçinizde Rumelili varsa bilir. Lalanga yapar, kaz suyuyla onu ıslatır. Sizin ellerinizi bağlasınlar, bizim ayaklarımızı, karşılıklı oturalım, bizim şeker

hastalığı gitsin gürültüye, oturup yiyelim. Neyse hepsini yedik burada, cennete gidersek eğer, alırlarsa içeriye orada yeriz bundan sonra.

Efendime söyleyeyim. "Aman bırak onu elinden!". "Bırakmam" demiş. "Sen hased ediyorsun bana" demiş, "Allah kamçıyı aldı, yerine bir kamçı verdi ki şuraya bak, maşşallah oooh maşşallah". Biraz ileri gitmiş, hava ısınınca, körün elini sokmuş yılan ve kör helâk oldu.

Bunun manâsını vereceğim, ne demek olduğunu söyleyeceğim. Hikâye burada bitdi. Gelelim biz Salebe'ye şimdi.

Salebe'nin sürüleri büyüdü de büyüdü, büyüdü de büyüdü. Beş vakit namazı Peygamberimizin arkasında kılıyordu. Mal çoğalınca gelemiyor malından. Mala bağlı. Âhirete beraber gidecek çünkü malıyla! Gelemiyor, cemaate gelemiyor. Resûl-i Ekrem'in arkasında namaza gelemiyor. Cumadan Cumaya gelmeye başladı. Cumadaaan Cumaya. Sonra Bayramdaaan Bayrama. Gelemiyor, hayvanlarına bakıyor.

Zekât farz oldu, Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi vesellem, oraya memur gönderdi, zekât versin diye.

Malûm ya, namaz kılınıyor da zekât verilmiyor, para. Hiç kıyılmıyor paraya, böyle duruyor, sayıyorsun böyle tıklar tıklar tıklar tıklar, bu tarafa koyuyorsun gene sayıyorsun tıklar tıklar tıklar. "Ya fakîr olursam ilerde, ya sürünürsem, ben fakîrlikten geldim, sürünmenin ne olduğunu bilirim ben. Zekât mekat anlamıyorum ben, oraya koyayım ben şu parayı, hava alır o. Allah affeder günahları" diye.

Salebe de öyle yapıyormuş. Geldi memur, âmil geldi yani taraf-ı peygamberîden "Salebe!", "Buyurun", "Allah emretti Hazret-i Peygamber'e, zekât farz oldu, zekât vereceksin, malının şu kadarını şu kadarını vereceksin". "O malı ben kazandım" dedi. "Muhammed" dedi, sallallahu aleyhi vesellem, "zekât diye bizden haraç mı alacak?" dedi. "Kollarım çürüdü, sabahlara kadar uğraşdım ben bu hayvanları çoğaltmak için" demesin mi! Unutdu uyuzluğunu, eski uyuzluğunu, kışının açık olduğunu. Fakîrdi, zengin oldu şimdi, Allah'ı unutdu. Hemen geldi âmil, Peygamber'e haber verdi. Dedi, "Bir daha gitmeyin ve almayın, onun malı kendi başına. Onunla biz âhiretde görüşeceğiz" dedi, "huzûrullahda görüşeceğiz onunla" dedi.

Arkadan akli başına geldi, getirdi Peygamber'e zekâtı. Efendimiz dedi ki, "Yooook, sen bu ümmete âyet oldun, sonra gelecek olanlara âyet oldun sen, sen zekâtını kendin ye. Sen helâk oldun yâ Salebe, seninle biz âhiretde hesaplaşacağız, huzûrullahda, haydi git".

Sonra Cenâb-ı Peygamber âlem-i cemâle göçdü, Hazret-i Ebûbekir zamânında, seyyidînâ Ebûbekir radiyallahu anh...

Efendim," radiyallahu anh" deyiniz efendim, "radiyallahu anh" deyiniz efendim. Efendimizin ismi anılınca, "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed" deyiniz. Zarar etmezsin, korkma. Her seferinde.

Geldi Ebûbekir Sıddîk'a, "Yâ Ebûbekir, şunlar benim zekâtım". "Yoo, Resûl-i Ekrem'in almadığını ben alamam" dedi, "sen git mallarını kendin ye, zekâtını". Oradan da hâib ü hâsir döndü. Sonra vakt-i Ömer geldi yani Ömer ibn Hattâb Hazretleri halîfe oldu, radiyallahu anh, ona getirdi zekâtını, "Yâ Ömer" dedi, "bu benim zekâtımdır, lütfen kabûl edin bunu". "Resûl-i Ekrem'in almadığını benden evvelki halîfenin kabûl etmediğini ben hiç kabûl edemem" dedi.

Ondan sonra geberdi, parasıyla berâber. Parası iki başlı yılan oldu, boynuna doladılar, kabrine koydular, kıyâmet gününde uğraşacak çıkarmak için.

Zekâtı verilmeyen paralar, iki başlı yılan olur, sâhibinin boynuna dolanır. Râvîsi Ebû Hureyre'dir, radiyallahu anh. Kurân'da da var. ¹¹⁹"سَيُطَوَّقُونَ مَا بَجَلُوا", onun hakkında. Yani "Biz onların kıyamayıp veremedikleri paralarını boyunlarına dolarız" diyor Allah âyet-i kerîmede. Ebû Hureyre'nin hadîsine gelince, orada serahat var hadîsde. Burada âyet-i kerîme olmak münâsebetiyle, cevdetü'l-ikelâm fi'l-ihisar'dır. Diyor ki Ebû Hureyre, "O zekâtı verilmeyen paralar, iki başlı yılan olacak, sâhibinin peşinden kovalayacak ve boynuna dolanacak. O uğraşacak kendini kurtarmak için. Sen seyret dramı mahşer gününde! Ne dram var biliyor musun? Diyecek ki, "Sen niye benden kurtulmaya çalışıyorsun? Dünyâda sen beni saklardin, kimseye veremezdin, Allah için de veremezdin, kitler kitler saklardin, sayar sayar üzerine koyardın. Ben senin paranım, beni niye atıyorsun canım, benden niye ayrılıyorsun sevgilim, gel bakayım buraya!".

Şimdi biz gelelim a'mânın hikâyesine. A'mâ kime temsîldir biliyor musun? Bu âlemde hak ve hakîkati görmeyen ve bilmeyen, âhireti bilmeyen, âhiret ilimlerini bilmeyen, mahşerin şiddetini, cehennemin dehşetini, ölümün şiddetini bilmeyen zevât o a'mâ gibidir. Bilmez çünkü. O, işte yılanla kamçıyı ayıramaz, gözü görmediği için. Ancak ¹²⁰"قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ", ancak taraf-ı ilâhîden gelen basîreti, başarı, gözüne koyarsa, yani Kurân gözlüğünü, o vakit hangisi yılandır, hangisi kamçıdır, hangisi sopadır anlar. İşte öyle olanlar, ¹²¹"وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَى فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَى وَأَضَلُّ سَبِيلًا", bu âlemde a'mâ olanlar, öteki âlemde a'mâ

¹¹⁹ Sure-i Âl-i İmrân 180

¹²⁰ Sure-i En'âm 104

¹²¹ Sure-i İsrâ 72

olacaklardır, ¹²²"وَأَضَلُّ سَبِيلًا", yollarını şaşırarak ve cehenneme gideceklerdir, gözleri a'mâ olarak.

Âyet-i kerîmeyi siz tamamlayın, ben okuyayım biraz ucundan, bismillâhir-rahmânirrahîm, ¹²³"وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى". ¹²⁴"قَالَ". ¹²⁵"رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا" Sadakallahu'l-Azîm. Altında daha var, cevap var, Allah'ın cevâbı. Gözleri kör olacak, öyle kalkacaklar kabirlerinden. Gözleri a'mâ, böyle.

Mahşer yerinde milyonlarca insan, milyarlarca insan, zî-rûh, bütün mahlûkât-ı ilâhiyye, filinden mamutundan tut, balinasından hamsisine kadar, insanından hayvanına varasıya kadar herkes mahkeme-i kübrâya sürülecek. Hattâ hattâ ağacın üzerinden düşen bir elma, iyi dinle, şaka gelmesin sana, yaklaştı günün, daldan aşağı düşen bir elma, aşağı dallara vurduğu için, o vurulan dallar, o elmadan davâcı olacaklar, bize vurdu diye. Allah onun dahi hakkını kazâ edecek. "Efendi elmaya tekâlif yok". Allah öyle diyor, hesâbını soracağım diyor, bitdi o kadar. Hani yaptın, etdin, ağzını burnunu sildin oturdun. Her şey yerli yerine gelecek. "Ben inkâr ederim efendim, söylemem". E tabii söyleyemezsin, bu dünyâda da yapıyorsun ya aynı şeyleri, söylemiyorsun, değil mi?

Esteîzübillah, ¹²⁵"الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ". Manâsı, manâ-yı münîfi, deryâdan bir katre, şemsden bir hüzme, güneşden bir hüzme, kürre-i arddan bir zerre. "El-yevme", kıyâmet gününde, "nahtimu", biz mühürleriz, "alâ efvâhihim", onların ağızları üzerine, ağızlar konuşmaz yani, mühürlenir ağızlar.

Bu kabirde başlar daha, haberin var mı ondan? Ölümde başlar. Başını yastığa koyarsın, dilin tutulur, "Lâilâheillallah" diyemezsin. Başını yastığa koyarsın, dilin tutulur, "Lâilâheillallah" diyemezsin.

Alkame radiyallahu anh, onu alalım elimize. Ensardan. Geldiler Resûl-i Ekrem'e haber verdiler, "Yâ Resûlallah, Alkame ölüyor fakat tevhîd edemiyor". Ensar! Ensar! Resûl-i Ekrem gitdi Alkame'nin yanına, sordu Alkame'ye. Alkame diyor ki, "Yâ Resûlallah, herşeyi söyleyebiliyorum fakat tevhîdi söylemek istediğim vakitte, dağdan bir ateş kaldırılıyor benim üstüme, üzerime yıkacaklar, konuşamıyorum". Fesühânallah! Dedi, "Alkame'nin ehl-i beyti nerede?" dedi. Getirdiler. Dedi ki, "Alkame namaz kılmaz mıydı?".

¹²² Sure-i İsrâ 72

¹²³ Sure-i Tâ-Hâ 124

¹²⁴ Sure-i Tâ-Hâ 125

¹²⁵ Sure-i Yâsîn 65

Efendiler! Size şaka gelmesin, amelden ilk sorulacak soru namazdandır, amelden. İtikâddan, Allah'a inanmak, Peygamber'e inanmaktır, kıyâmet gününe inanmaktır. Ama amelden yani oruç gibi, zekât gibi, hac gibi filan amellerden evvelâ sorulacak olan namazdır. Unutmayın! Bu namazın cevâbını verirsek eğer, iş kolaylaşacak biraz, hafifleyecek. Öyle diyor Peygamberimiz. Verilmezse iş müşkül olur, müşkül olur.

Sen bakma birtakım şeytanlar zâhir olmuşlar, şeyh kıyâfetinde, hacı kıyâfetinde, hoca kıyâfetinde, öğretmen kıyâfetinde, "Namazda ne varmış öyle namazda, namazda ne varmış, kalbin temiz olsun, kığın semiz olsun". Göreceğiz onları biz orada, göreceğiz. "Vâkıa ben oruç tutmam, namaz kılmam ama kalbim temiz, kimseye bir fenâlığım yokdur". Bizim kedi senden daha iyi, hayırlı. Niye? Fare tutuyor. Sen fare de yakalamıyorsun. Kendi kendine senin iyiliğin ve rivâyetin senin. Bizim Cüneyd, "Baba" dedi, "koca Ramazan geçti" dedi, "bizim Boncuk oruç tutmadı" dedi. "Evlâdım" dedim, "o hayvandır, hayvan oruç tutar mı! Oruç insanlara mahsûsdur, insanlar tutar orucu. Hayvan oruç tutmaz". Bu bizim Boncuk, tutmuyor, kedi. Hayvan oruç tutar mı! Tutmaz tabii.

Birincisi yatakda çene tutulacak. Yaaa! Sonra çağırdı Cenâb-ı Peygamber âilesini. "Namaz mı kılmazdı Alkame?". "Kılardı Yâ Resûlallah, namaz kılardı". "Oruç mu tutmazdı? Gizli gizli bir şey mi yapardı yani?". "Oruç da tutardı Yâ Resûlallah". "Kurân mı tilâvet etmezdi?". "Kurân da okurdu Yâ Resûlallah". "Abdestine dikkat mi etmezdi? İdrardan mı kaçınmazdı?".

Şimdi, bir adam idrardan kaçınmadı mı, onun kabir azâbına müstehak olacağını söylüyor Peygamber. Tabii. İdrârdan, necâsetden kaçınmayan kabir azâbına müstehak olur. Kabir azâbı dört şeyden neşet eder. Anaya babaya isyan. İdrardan sakınmama. İki cemiyeti birbirinden ayırmak için gammazlık yapmak. Dördüncüsü, kızdığı vakitte kızdığı adama sebeden, küfreden kimse. Bunlar kabir azâbına müstehak olurlar. Hep madde madde, kânûn-ı ilâhîyi yazmışlar birer birer.

"Efendim ben inanmam böyle şeylere", ¹²⁶ قَالَ أَصَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ. Peki, peki, peki. Eyne tezhebûne! Nereye gidiyorsun! Git bakalım gitdiğin kadar, sarhoş! Bir gün yıkılacaksın, önünde uçurum var, gözün görmüyor.

Yaaa a'mâya öyle demek lâzımdı. Bak geldi gene sıra a'mâ meselesine. Bir a'mâ gidiyor uçuruma doğru. İyi dinle bakayım. A'mâya seslenmek mi hayırlıdır? "Hey! Gözü görmeyen arkadaş, gitme önünde çukur var" demek, o mu hayırlıdır? Peşinden giderek, kolundan tutup onu çekme mi hayırlıdır? Yoksa karşıdan

bakmak böyle, laik olmak yani, "Bakalım ne olacak, nasıl düşecek bakalım, düşün bakayım göreyim onu ben" demek mi. Hangisi hayırlı bunun? Yoksa söyleyelim mi, "Evlâdım gitme orada uçurum var, içerisinde ejderhâ var, ateş var içerisinde yanarsın sonra". Yâhud dinlemiyor gidiyor, gidip arkasından yakalayıp, kolundan tutup çekelim mi? Hangisi hayırlı, soruyorum size. Ben söylemiyorum, siz söylüyorsunuz. Haydi! (Herkes kolundan tutup çekmek deyince), tabii yaaa. Yooo vicdan hürriyetine baskı diyor, çekemezsin diyor. Yapma yâhu, günah. O giden evlâdımın yani o uçuruma yuvarlanan çocuğun, evlâdımın, babası yâhud dedesi ya kahraman bir Türk subayı, ya insanları irşâd eden bir şeyh-i azîm, bir mürşid-i kâmil, yâhud bir hacı, yâhud insanları dalâletden kurtaran bir hocaefendidir, karıştırırsan bak. Karıştır da gör bak. Ya şehîd. Nasıl bırakırım onu ben.

Şimdi anlatıyor profesör hanım bana geldi, Avrupa'da gitdik bir otelde kaldık diyor, Avusturya'da. Kayserili adam çocuğu bir hristiyan karısının yanına vermiş. Ufakmış çocuk böyle. Ne yapıyor orada o çocuk? İşte kiliseye götürüyor onu, hi hi hi hi, kiliseye. Canım olur mu kiliseye götürmek? Kiliseye götürmek olur mu, çocuk hristiyan olur. Olsun canım, zâten burada yaşayacak. Türkiye'de ne var yani Türkiye'de. Yaaa! Türkiye'de ne var yani. Boklukdan başka, toz toprakdan başka. Su yok, helâ yok, konuşmaya adam yok, kavga çok, gürültü patırtı var, pahalılık var, kazık var, kuru kazık var, yaş kazık var, türlü türlü. Biz artık burada kalacağız diyor. Biz burada kaldık, biz buralı olduk diyor. Çaldılar, parayla. Gitdi. Binlerce âile böyle gidiyor. Yaaa! Çocuğun ismi Mehmed'miş. E peki çocuk hristiyan olacak. Olsun demiş, burada yaşayacak zâten, hristiyan olsun, ne yapacak müslüman olup da. Benim babam bana çok dayak atdı namaz kıl diye, ben onun elinden kurtuldum, şimdi çocuğu serbest bırakıyorum, vicdânen serbest bırakıyorum çocuğumu, istediğini olsun, istediğini yapsın. Yâhu çocuk bırakılır mı vicdânen! Çocuk okutulur, on sekiz yirmi yaşına varır, fakülteyi bitirir, sonra bırakırsın kendi hâline, arasın dînleri, tedkîk etsin, hangisi hoşuna giderse oraya girsin, tamam. O yaşıdaki çocuğun ne teşhîsi olur ki kendisine dîn arayabilsin.

Şimdi, ne oluyor? Sesleneceğiz. Dinlemedi. Gideceğiz, "Kardeşim, yapma Allah aşkına, önünde uçurum var birâder". Ama kötü sözle değil, kardeşimle başlayacağız. Hele bizimkilerden var bir tâne, har har har har, hor hor hor hor. Bana geldi vaaz etdim ben Fâtih Câmisinde, sokuldu geldi bir zât, "Bu saçların ne senin başında!". "Hangisi?" dedim ben. "Göre göre benim saçımı mı gördün ulan!" dedim. "Başka bir şeyimi görmedin mi hiç! Daha benim görülecek şeylerim var" dedim, "santim santim". "Sende ne saç var, ne sakal var" dedim. "Şu sakallı adam bana dese ki arkadaş, sen hiç sakal koyvermemişsin, saç bırakmışsın dese, ona hak vereceğim. Çünkü sakal bırakmak sünnetdir, sünnet-i seniyyedir,

saç bırakmak da sünnet-i seniyyedir. Onun sakalı olduğu için, niçin saçını bıraktın da sakalını bırakmadın diye sorarsa, ben ona hürmet ederim, kızmam. Ama sende ne saç var, ne sakal var" dedim. "Kafanı da usturaya vurdurmuşsun". "Sen hıristiyana benziyorsun, hıristiyan papazına" dedi, "saçların var" dedi. "Evet, hıristiyan papazlarına benziyorum ben. Hıristiyan papazının kesdiği yenir, kızı alınır. Sen ise kafana ustura vurdurmuşsun, mecûsîye benziyorsun. Mecûsîler kafaya ustura vurdururlar. O ehl-i kitâb değil, onun kızı alınmaz, kesdiği de yenmez". Böyle lüzumsuz şeylerle, şalvardı, saçdı, sakaldı, bunlarla uğraşmaya lüzûm yok. Allah bunlara bakmıyor. Allah kalbe bakıyor, yaptığın efâl ü harekâtın iyiliğine, Allah ona nazar ediyor, Cenâb-ı Hakk.

Cemaatden birisi, "Bir şey sorabilir miyim" deyince, Efendi Hazretleri "Sorarsın, evet buyurun" dediler. Adam, ¹²⁷" فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ", tabutun üstünde yazı var ya, bu âyet mi hadîs mi?" diye sordu. "Âyet yâhu âyet" buyurdular. Sonra da latîfe yollu şu şiiri okudular:

*Bana suâl sorma cevap müşküldür
Her sırrı ben sana açamam hocam
Hakkın hazînesi darı değildir
Câmi avlusunda saçamam hocam*

Şimdi, işte insanlar bu hâldedir.

Biz söylüyoruz, "Yâhu namazını kıl!" diyoruz. Be kardeşim, hiç insâfın yok mu, hiç iz'ânın yok mu! Bak, bir şey söyleyeceğim sana, bununla kıyâs eyle. Câminin kapısına bir gişe koysalar, rekat başına da beş lira alsalar. Çünkü hakkı var beş lira almaya. Helâya giriyorsun ufak su dökmeye, beş lira. Herifin hayrâtını da berbad etdiler. Beş liraya helâ olur mu! Fukarâ var, beş lira veremez. Donuna mı yapsın yani. Câminin kenarına mı yapsın, sokağın ortasına mı yapsın. Neyse, o da bir tarafa. Beş lira rekat başına alsalar. Bak imam var, tayîn etmişler. Su var. Elektrik var. Halı var. Kilim var. Câminin kapısı açılıp kapanıyor, süpürülüyor. Rekat başına beş lira alsalar. Ben de sizi câmiye çağırırsam böyle, aklına şu gelir ki dersin, "Herhâlde Efendi'nin işi tıkırında değil gâlibâ, rekat başına beş lira alacak bu, yevmiyeyi doğrultacak" diyeceksin. Aklına böyle gelir. Para istemiyoruz! ¹²⁸" وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ". Sizden bir ecir beklemiyoruz, Allah'dan bekliyoruz ecir. Namaz bedâva, imâm bedâva, hâfız bedâva! Sen bakma cenâze imamlarının bedâva olmadığına. Onlar haklı. Günahkâr adamı cennete sokuyorlar onlar, biraz para almaları lâzım! Yaaa

¹²⁷ Sure-i A'râf 34

¹²⁸ Sure-i Şu'arâ 109

bedâva! Namaz bedâva, su bedâva, abdest bedâva, imâmlar, müezzinler bedâva, yâhu görmüyor musun? Adamlar bu câmileri yaptırmışlar, sonra tekrar para koymuşlar, câmi yıkılırsa tekrâr yapılsın diye. Çünkü defter-i a'mâli açık kalıyor, kıyâmet gününe kadar, bu câmi devâm ettiği müddetçe, onun defterine hep ibâdet sevâbı yazılıyor. Onun için yapmışlar. Âhiret için yani. İnsâf edelim biraz.

Bir tânesi de var beyinsiz, "Efendi, inşallah ben bir tekâüd olayım, câmiden çıkmayacağım. Çünkü karı beni evden dışarı kovacak, câmiye gireceğim. Zâten câmiden para da almıyorlar". Peki öyle ol, o da güzel bir şey ama Allah derse ki yarın yevm-i kıyâmetde, "Bana bak kulum! Kullar sana, bize kulluğa yaramazsın deyip tekâüd ettikten sonra mı bana kul oldun?" derse ne cevap vereceksin? "Kullar diyorlar ki sana, sen kulluğa yaramazsın artık, seni tekâüd ettik, ondan sonra mı bana kul oldun?" derse ne cevap verirsin? Soruyorum.

Hazret-i Ömer ibn Hattâb'ın, radiyallahu anh, çocuğu gelmiş, Abdullah radiyallahu anh, "Babacığım, Ramazan gitdi, Bayram geldi, bak üstümü gör, entarim eski ve kısa, bir tarafı yırtık, yamalı". Çünkü Hazret-i Ömer'in de sırtındaki hırkanın on altı yerinde yama. On altı yerinde yama. "Bir entari, bayramlık bir entari alalım" filan. "Evlâdım, nasıl alayım, ancak boğazımıza yetişiyor para. Entari almaya paramız yok yetişmiyor. "Canım yaz beytül-mâl-i müslimîne yani mâliye bakanına yaz. Oradan bana bir entarilik para versin. Gelecek ay senin maaşından kessinler". "Haa olur o" dedi, yazdı. "Es-selâmu aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtüh. Bizim oğlana bir entari al, beytül-mâl-i müslimînden yani devlet hazînesinden ve bir daha aya da kaç paraya aldınsa, o parayı benim aylığımdan kes. Es-selâm 'alâ men ittebe'al-hüdâ". Altına imzâ, Ömer ibn Hattâb. Götürdüler verdiler mektûbu, bakdı o, altına yazdı, "Ömer bana bir daha aya yaşayacağına elinde senedi varsa gelsin vereyim" dedi. Yazdı altına, "Yâ Ömer, bir daha aya yaşayacaksan, yaşamaya elinde senedin varsa, buraya yaz, vereyim" dedi. Bir getirdiler, okudu, ağladı Hazret-i Ömer, dedi, "Doğru söylüyor. Ya ölürsem ben. İbâdullahın hakkı üzerimde, âhirete öyle gideceğim".

"Namaz kılmıyor muydu?", "Kılıyordu". Oruç tutmuyor muydu?", "Tutuyordu". "Kurân okumuyor muydu?", "Okuyordu". Cenâb-ı Peygamber hemen, "Acaba annesi bundan râzı değil mi? Çağırın annesini buraya". Annesi geldi Alkame'nin, ensardan. Dedi, "Alkame'yle aranız nasıldı? Alkame'den râzı mısın sen?". Ühü-ühü-ühü, kadın ağlıyor, "değilim Yâ Resûlallah". Hah oldu şimdi. "Sen râzı değilsin, Allah ona tevhîdi nasîb kılmıyor. "Neden?". "Karisının sözünü benden üstün tutuyor". "Peki öyleyse, hakkını helâl et. Oğlunu kurtarmak istemiyor musun âhiret âleminde". "Etmem Yâ Resûlallah" dedi, "ben onu dokuz ay on gün

karnımda taşıdım, üç sene onu emzirdim, altı sene omuzumda taşıdım, bu yaşa geldi, hâlâ pencereden bakıyorum bir şey olmasın, çocuğun başına bir iş gelmesin diye. Nasıl affederim, ikinci safda kaldım ben". "Yaa öyle mi! Yâ Bilâl, odun getirin. Var mı odununuz?", "Var", "Odunları çıkarın dışarıya, haydi taşıyın odunları". Kadın dedi, "Ne olacak odun?". "Senin oğlun Alkame'yi yakacağım" dedi Resûl-i Ekrem. "Ama Yâ Resûlallah, ben ona tahammül edemem ki, oğlumun yanmasına". "E peki dünyâ ateşiyle yanmasına tahammül edemiyorsun da, ebedî azâba girecek, cehennem ateşine, ona nasıl tahammül edeceksin?". Der demez kadın, "Hakkım helâl olsun" dedi. Hemen Alkame'nin ağzı, çenesi açıldı, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah", "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh" diye tevhîd getirerek rûhunu teslîm etdi.

Onun için bazı adamın ölürken çenesi kilitlenir. Bazısını kabre koyarlar, orada çenesi kilitlenir. Münkir Nekir değil, Münker Nekir. Münkir Nekir değil. İnkârcı oluyor o vakit o. Gelirler, sorarlar, "Rabbin kimdir?" derler. Hepimize soracaklar. "Rabbin kimdir? Peygamberin kimdir? Kitâbın nedir?". Bazıları, "öğöööğööö-ğööö" diye öğürür, cevap veremez.

İsmi lâzım değil, hocaefendilerden birisi, gâyetle zâlimdi ibâdullaha, müezzinlere, imamlara, herkesin canını yakar, böyle horhor çeşmesi gibi, "hor hor hor hor hor hor hor hor hor", sonra öldü bu hocaefendi. Ben onu rüyâda gördüm vefâtından sonra. Vallâhi ve billâhi ve sümme billâhi, oruçluyum bak. Gördüm, bir tonozlu yerden aşağı iniyor böyle. Yani tonozlu dediğimin manâsı şu, çimen-toyla yapılmış, bir merdiven örülmüş, üzerine sıva, badana filan vurulmamış. Oradan aşağı iniyor, ben de yukarı çıkıyorum. Hocanın kafasında bir şapka, silindir şapka ama şapkanın hiç ütüsü yok, ütüsü kalmamış, boynuna kadar geçirilmişler kafasına, boğazına kadar da kırmızı bir yün fanila sarılmış, üstü başı eski. O aşağı iniyor, ben yukarı çıkıyorum. Görünce, "Hocaefendi, âhîret âlemi nasıl oldu?" dedim. "Nasıl oldu sizin âhîret âleminiz?" dedim. Bana ne dedi biliyor musun? "Eğuveğuveğuveğuve". "Bismillahirrahmânirrahîm" dedim kalkdım ya-
tağın içerisinde. Vallahi böyle. Bak vallâhi dedim. Allah rahmet eylesin, Allah taksîrâtını affetsin. Hamele-i Kurân'dı kendisi filan filan.

Bazısının ölürken dili tutulur, bazısının kabirde dili tutulur, bazısının mahşerde tutulur. Bazısının bu âlemde gözü kör olur, ölürken. Bazısının kabirde kör olur gözü. Bazısının âhîretde gözü kör olur. ¹²⁹ وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ ¹³⁰ "وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَىٰ". "Her kim bizim

¹²⁹ Sure-i İsrâ 72

¹³⁰ Sure-i Tâ-Hâ 124

zikrimizden yani Kurân'ımızdan, ibâdet ve tâatımızdan ve Canlı Kurân'ımızdan, kim o Canlı Kurân? Resûl-i Ekrem Efendimiz, her kim ki bizim peygamberimizden, canlı zikrimizden yüz çevirirse, Kurânımızdan, ibâdet ve tâatımızdan onun biz dünyâda geçimini dar ederiz".

Geçinemiyoymuş, bana gelip derd yanyor. "İçki içiyor musun?". "Hocaefendi, Allah affetsin, bazen oluyor, papaz uçuruyoruz". "Kes içkiyi! Yaramaz! Nihâyeti iyi olmaz!" Kes! İçki-fışkı müslümana yakışmaz. Nazargâh-ı ilâhî kalbdır, kalbin yanında da midedir, kalb nazargâh-ı ilâhî olduğuna göre mideyi meyhâneye çeviremezsin. İnsansan çeviremezsin onu. Câminin kapısına meyhâne yapmak daha hayırlıdır içmekden.

"Efendim, bazı sarhoşlar içmişler de ermişler". Ulan, bir sarhoş vardır, içmiştir, ermiştir. Olabilir. Senin delîlin o değil. Senin delîlin Hazret-i Muhammed Mustafa, sen O'na tâbi olacaksın. O bir sarhoş bir şey yapar, içer miçer, bir sevap yapar, Bişr-i Hâfî gibi, bilmeden, Allah onun şekâvetini saâdete kalbeder. Ama sen onun peşine düşmeyeceksin ki. Sen, Resûl-i Ekrem'in yolundan gideceksin, senin vazîfen o.

Bişr-i Hâfî geliyormuş gece, bakmış yerde bir kâğıt. Sarhoşmuş kendisi. Çalmış çığırılmış sarhoşlara, onları eğlendirmiş filan. Bakmış yerde bir kâğıt, "Bismillâhirrahmânirrahîm" yazılı. Amanın! "Ah Rabbimin ismi yerlerde mi süründü, o Rahmân ismi, Rahîm ismi yerlerde mi süründü" diye ağlar ağlar, meyhânede kazandığı parayı götürür kokucuya, Besmele'yi temizletir, o kokuyu onun üzerine sürdürür, ondan sonra yutar kendisi, hiçbir yere koymağa kıyamaz, gene yere düşer diye yutar. Allah der ki, "Ey Bişr! Sen benim ismimi âlî kıldın, ben de senin ismini âlî kılacağım, kıyâmet gününe kadar âşıkların lisânında seni hayr ile yâd etdireceğim" der.

Olur öyle bir şey ama bize delîl olmaz o. Peygamber'e tâbi olmak lâzım gelir.

Lillâhi'l-Fâtîha!

1 Haziran 1984

Ömür nefes sayısıyla. Bak dikkat et, ölen bir adam böyle, "hah hah hah hah hah hah hah hah" böyle, nefes sayılarını tamamlar o.

Adamın biri ölüm döşeğine yatmış ama bir türlü ölemiyormuş. Hep böyle "hah hah hah hah". Arada bir sayıklıyormuş, "Kumu çekdiler mi? Kumu çekdiler mi? Tuğlayı getirdiler mi? Tuğlayı getirdiler mi? Ameleler çalışıyor mu? Kum geldi mi, kum geldi mi? Çimento çekildi mi?" filan derken, ölemiyor bir türlü herif. Takmış kafayı oraya bir defa. Çünkü herkesin bir türlü hergeleliği var. Oraya takmış kafayı herif ölemiyor bir türlü. Yanında Yâsin okumuşlar, Sûre-i Kaf okumuşlar.

Bak mahsûs söylüyorum bunu. Bazen böyle takılır kafası bir yere, ölemez, rûhu çıkmaz, içeride kalır, Sûre-i Kaf okumak lâzım gelir. Kulağınızda bulunsun, hâfızısınız siz. Yedi Kaf okunacak. Yedi Kaf okunacak. Bu yedi Kaf okunursa, ya ölür, ya dirilir. Dirilecekse dirilir, ölecekse ölür. Bunun başka bir usûlü daha vardır, o da bize âid, Karadayı'ya âid o, herkese verilmez. Bakarız, ne vakit bize teslîm olur, ona veririz. Ufak bir şey, hemen götürürsün göğsüne koyarsın, o gider âhirete.

Adam ölemiyor, hep böyle hep sayıklıyor, "Kumu çekdiler mi? Kumu çekdiler mi? Amele geldi mi, gitdi mi?" filan filan filan.

Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem, "İnsan dünyâda insan neyle meşgûl oluyorsa, ölürken onu yapar" diyor. Yaaa! "Ölürken ne yaparsa kabirde onu yapar" diyor. "Kabirde ne yaparsa dirildiği vakitte onu yapar" diyor, mahşer gününde.

Hattâ Hazret-i Îsâ gidiyormuş, Cenâb-ı hakk buyurdu ki, "Yâ Îsâ sana bir ibret göstereyim mi?" demiş. "Göster Yâ Rabbi". "Duâ et o kabre dirilteceğim" demiş. Duâ etdi, "Kum bi iznillah" dedi, kabir şakk oldu, adam kalktı, başından toprakları silkeleyerek, Hazret-i Îsâ'ya, "Eşeğim nerede?" dedi. Hazret-i Îsâ da şaşır-mış, "Ne eşeği bu?" diyor. Demiş "Yâ Rabbi bu ne bu?". "Dünyâda hep eşeğiyle meşgûl oluyordu bu" diyor. "Bu, eşeği ile meşgûl olurdu, şimdi gene eşeği ile meşgûl oluyor".

Yani dünyada ne yaparsa ölünce de onu yapar. Allah muhâfaza. Onun için biz kitap sayacağız âhiretde, sayfa. Sen Kurân okuyacaksın, hâfızsın çünkü. Yaaa! Kalbini Kurân'da bağladınsa, hep Kurân'la meşgûl olursun. Kalbin başka yere bağlıysa, korkulur. Meselâ, "Hâfız olacağıma şöyle bir tüccar olsaydım dersin", îmânından korkulur. Dünyâda en şerefli makâm, hâfız-ı Kurân olmaktır, Allah kelâmına hâmil olmaktır. Çünkü bunun şerefini Resûl-i Ekrem tayîn etmiştir. "Eşrâfî ümmetî hameletü'l-Kurân". Onun için şerefini bileceksin, hâfızlar şereflerini bilmeleri lâzım.

Efendime söyleyeyim. Ölemiyor herif bir türlü. Sonra yedi Kaf okunmuş. Yedi Kaf okudular başında, ölmüyor, gene ölmüyor. Çünkü takıldı bir defa. Ne gibi? İki kişi birbirini severse ayrılması güç olur. Bak sana dünyâda bunun misâlini vereyim. Meselâ beni seviyorsun sen. Ama nasıl sevmek? Sevmenin çeşitleri vardır. Meselâ bir adamı gençliğinde seversen, yaşlandı mı ayrılırsın sen ondan. Sen onu sevmedin, gençliğini sevdin. Memurken seversen, tekâüd olduğunda ayrıldın mı, bil ki sen onu sevmiyormuşsun, memurluğunu seviyormuşsun. Allah için seveceksin. Yaşlansa da hasta da olsa, güzel de olsa, çirkin de olsa, zengin de olsa, fakîr de olsa, Allah için seveceksin.

Hakk Teâlâ Mûsâ Peygamber'e sordu, "Benim için ne yaptın?". "Namaz kıldım". "Kulluk vazîfen". Oruç tuttum". "Kulluk vazîfen". "Zekât verdim". "Kimin malını kime verdin?". Şaşırmış Mûsâ Peygamber. "Yâ Rabbi, öğret, onu yapayım". "Benim için seveceksin, benim için sevmeyeceksin" demiş. Allah için sevillecek, dünyâ metâi için değil.

İşte iki kişi birbirini sevdiği vakitte, hakkıyla âşık, iki âşık, ayrılması güç olur. İnsan dünyâyı sevdiği vakitte, ölümü güç olur o adamın, ölümü şiddetli olur yani. Ayrılamaz ki çünkü. Vücûd toprağa gidecek, makâmı orası, rûh arşîdir, rûh arşa çıkacak. Allahu Teâlâ vücûdu halk etmiş, rûhu onun üzerine bindirmişdir. Binek-dir vücûd. Ayrılamıyorlar. Dünyâyı seviyor çünkü. Ölümü şiddetli olur. Ayrılamaz.

Onun için kafası hep orada. "Tuğlayı çekdiniz mi? Tuğlayı çekdiniz mi?". "Çimento geldi mi?" Yandı mı yakıldı mı bilmem ne derken. İmâm Efendi zavallı okumuş sâfiyetle. Bektâşi de gitmiş, yan tarafında. Bektâşi, uyanık adam. Uyanıkmiş Bektâşi. "Hocaefendi ne okuyorsun buna" demiş, "Kaf maf okumağa lüzûm yok buna, bunun kolayı var" demiş. "Nedir o?". "Dur sen, ben hallederim şimdi, hemen ölür o" demiş Bektâşî ve gitmiş adamın kulağına eğilmiş, "Yapı paydooooos!" diye bir bağırılmış. Gitmiş herif, tamam. Ne işi var herifin Sûre-i Kaf'la, Sûre-i Yâsin'le. Kulağının dibine gelmiş, "İnşaat bitdi" demiş, "Yapı paydos". Öldü gitdi.

Birisi gene kezâ öyle. Mezarlığa çıkmış bağıyor. "Heeeeey!". "Ne yapıyorsun?". "Fâtîha okuyorum" demiş. "Ulan ne fâtîhası bu?". "Bu pezevenk böyle fâtihadan anlar" demiş. Müslüman adam anlar Sûre-i Fâtîha'dan. Mümin, muvahhid adam, abdestli, namazlı, tahâretli, zâhid, âbid adam Fâtîha'dan anlar. Sen elâlemin herifine ne anlatacaksın Fâtîha'yı. Ona nara atacaksın. Yaaa!

Efendi Hazretlerine saatine bakarak, "Gidelim mi? Kalkalım mı?" buyurdular. Sebebi de cemaatin içinde uzakda oturanlar olmasıydı, onlar iftara yetişebilsinler diye sohbeti kesmek mecbûriyetinde kalmasıydı. Halbuki âdetleri iftara pek az vakit kalana kadar sohbete devâm etmekdi. Nitekim de, "Bu olmadı ki, iftara kadar burada oturuyordum ben, zevkini çıkarıyorum Ramazan'ın kardeşim" buyurdular.

Kadıköy tarafında oturan bir hâfız efendi, "Kadıköy'de toplanalım Efendim" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Kadıköy'de toplanırsak burada dağılırız. Bak sana söyleyeyim. Kadıköy'de toplanırsak, burada dağılırız. Toplanan dağılır. Doğan ölür. Yapılan yıkılır. Bitdi o kadar.

Cenâze gidiyormuş. Herifin birisi meraklı, sormuş, "Neden öldü?" demiş. Oradan biri başını çevirmiş, "Doğduğundan" demiş. Neden ölecek? Doğmasaydı ölmezdi. İlleti doğması. Yaaa! Haşr olmasa, neşr olmaz, neşr olmasa, haşr olmaz. Doğmasa ölmez, ölmese doğmaz. Bitdi o kadar. Sen benim sözümü dinle hâfız efendi. Kadıköy' de olur mu? Kadıköy'de bu zevk olmaz. Burada ben müezzinlik yaptım. Ben burada yardım gördüm. Şurada yatıyordum, yatağım buradaydı, burası yatdığım yer, bak. Yatağım buradaydı. Seriyordum yatağımı, burada yatıyordum. Gencecik delikanlıydım o vakit. Evlenmemişdim daha bekârdım.

Aynı zât "Meşrûtası yok muydu buranın Efendim?" diye sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Vardı. Anlatayım sana meşrûtalarını. Nerede imam efendi, gelsin dinlesin benden meşrûtasının târihini. Şurada okul var ya, Fakülte'nin karşısında köşede okul var, askerî okul var, Askerî Tıbbiye. Askerî Tıbbiye'nin oradan tut, arka caddesinden Vezneciler Hamamı'na kadar hep buranın vakfıdır ve buranın meşrûtaları vardır. Her müezzin ve her imamın ve her kayyıma bir tâne câriye, hizmet görmek için, bir köle verilmiştir, pâdişahın emriyle. Vakfiyesine baksınlar, orada var. Bir köle, bir câriye. Sonra tanzimat paşaları gelmişler, yıkmışlar oraları. Müezzinleri kaldırmışlar oradan, yıkmışlar, Târumâr etmişler tanzimat paşaları. Hüseyin Avni Paşa, Midhat Paşa, meşhûr. Türkiye'yi kurtaranlar var ya! Türkiye'yi kurtardı Midhat Paşa! Büyük Reşid Paşa, büyük adamdır. Ona sözüm

yok. Âlî Paşa, büyük sadrazamdır. Ötekiler öyle değil. Meselâ Hüseyin Avni Paşa hırsızdır. Milletin silahlarını çalmış filan. Târih öyle yazıyor. Osmanlı Pâdişahlarının Sultân Aziz faslına bak, Reşat Ekrem Koçu'nun. Yerini de göstereyim. Başka kitaplar da gösterebilirim. Kitapçyım ben çünkü. İlmim yok ama kitapçyım.

Bak şu kapı var ya burada, kapı, kapı, kapının üzerine binâlar yapmışlar müezzinlere. Evleri yıkmışlar oradan, yıkdıktan sonra evleri, meşrûtalari, yapmışlar. Her iki kapının, hem o kapının üzerine, hem bu kapının üzerine. Pâdişah, Sultan Aziz, terâvihe gelmiş câmiye, buraya. Orada müezzinlerden birisinin karısı gümüş, kahkaha atmış. Yâhud çocuklardan birisi. "Kah kah kah". Pâdişah, "Bu nedir?" demiş. "Efendim" demişler, hangi paşanın yıkdığını da biliyorum da neyse söylemeyeceğim onu, "orayı yıkdılar" demişler, "müezzinlere burayı yaptılar". "Fesühânallah! Âbâ ü ecdâdımızın hasenâtını mı mahvetdiler. Allah cezâlarını versin" demiş, "Burada olmaz, çoluk çocuk burada barınamaz bunlar" demiş, "câminin bahçesine yapın" demiş pâdişah. Onun üzerine yıkmışlar oraları. Yerleri duruyor hâlâ, bakarsanız eğer. Yıkmışlar, câminin bahçesine yapmışlar meşrûtalari. Orada bir helâ vardı, biz oraya giderdik helâyâ, ben burada müezzin. Üstü kapalıydı. Abdest bozmaya, abdest almaya filan, bu câminin hademesi oraya giderdi, o helâyâ giderdik. O vakitden kalmaydı. Sonra orası da yıkılmış. Yıkdıktan sonra, imamlar, müezzinler ortada kalmış. Kimsesiz kalmış câmiler. Harbler, darbler, muhâceretler filan.

Efendime söyleyeyim, Bayezid Câmisine bendeniz müezzin oldum sonra, buraya geldim. İşte burada yatıyordum. İlk geldik, aman efendim, ne kadar verimli! Nerede müezzinler burada? On dört lira kırk iki kuruş maaşımız var. On dört lira kırk iki kuruş maaşımız var, maaş. Mevâşîdeniz.

Yazmış Biga Vâlisine pâdişah, "Orada ne kadar mevâşî var, sayısının bildirilmesi" diye. Vâli de kızıyor muş müftüye, "Müftüden başka hepimiz mevâşîyiz" demiş, yazmış pâdişaha göndermiş. Mevâşî hayvan demektir. O maaş alan anlamış. Müftüye kızıyor muş, müftünün maaşı artmasın diye, "Hepimiz mevâşîyiz" demiş, yazmış göndermiş.

Sonra buraya geldik biz. Câminin ne kadar gelirâtı var. İlk ay benim aldığım maaş, on dört lira kırk iki kuruş maaş aldık, on dört lira kırk iki kuruş para aldık, maaş, üç yüz küsur lira, hâriçden, zuhûrâtndan geldi. İki yüz elli, iki yüz seksen liraya Edirnekapı tarafında, Karagümrük'de, bizim derneğin olduğu taraflarda, ev veriyorlar, bahçeli. İstanbul'da. İki kuyulu evler veriyorlar. Biraz harapça. Altı kâgir üstü ahşap.

Şimdiki imamlar gibi başında sarık, boynunda boyunbağı. Altı kâgir, üstü ahşap. Ulan sarığın altına boyunbağı takılmaz. Bu medeniyet yularıdır. Sarık irticâ bir hareketdir. İki bir araya cem olmaz ki onun. İlimiye gömleği giyeceksin, ilmiye gömleği. Sonra soyunduğun vakitte, giyersin frenk gömleğini, üzerine boyunbağını bağlarsın, başına şapkanı giyer, çıkarsın. Sarık mukaddes olduğu için dışarı çıkmaz sarık, dolapda kalır burada, içeride, câmide. Başına şapkanı giyer, dışarı çıkarsın. Şimdi herif başında sarık, altında çarık. Olmaz. Altı çarıklı, başı sarıklı. Neye benzer o? Bir generali düşün, ayağında güzel general elbisesi var, ne kadar şanlı şerefli, üzerine kasket giydir yâhud fötr şapka yâhud melon şapka giydir generalin başına. Ona benzer o. Olmaz tabii. Söyledik imamlara. "Peki" dediler, "yapacağız" dediler, yapmadılar. İçeride olmayacak uçları, dışarıda olacak. Mihrâba öyle geçecekler. Bu, Îsâ'nın simgesidir. Sonra biz müslümanlaştırdık bunu boynumuzda. Müslüman oldu bu şimdi. "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyor senin boynunda. Îsâ'nın simgesi bu. Îsâ'yı idam etdiler, onlar öyle biliyorlar ya, işte bak, kafası bu, kolları bu, asılı olarak göğsüne takıyorsun. Bu Îsâ'nın simgesidir. Müslümanlar vaktiyle göğüslerine ¹³¹ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ "131", onu yazarlardı, müslümanlar! Yâhud efendim ¹³² "أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ", onu yazarlardı müslümanlar göğüslerine. Hristiyanlar da göğüslerine put yaparlardı böyle dörtlü, çekerlerdi buraya, göğüslerine, hristiyanlar. Böyleydi. Müslümanlar sünnetliydi, hristiyanlar sünnetsizdi. Bundan bilinirdi. Müslümanlar öldüğü vakitte, nereden bilinecek? Sünnetli mi diye bakıyorlardı. Yahudiler de sünnetli, nereden ayıracağız? Kollarına bakarlardı. Kollar yukarı doğru olursa, abdesti öyle alıyoruz ya, müslüman olduğu bilinirdi. Çürümüş kemiği kalmış, beyaz mı sarı mı? Sarıysa müslüman kemiğidir, beyazsa kâfir kemiğidir. Halebî'de var. Bendeniz kitapçı olduğum için.

¹³¹ Sure-i Bakara 137

¹³² Sure-i Zümer 36

2 Haziran 1984

Duâlara vuslat müyesser olur. Yani huzûrullahı arz olunur. Eğer Resûlullah sal-lallahu aleyhi veselleme duâ esnâsında salavât getirilmezse, o vakit duâ yolunu kaybeder. Yani Allahu Teâlâ'ya arz olunmaz duâ, mefkûd kalır. Onun için dâimâ, duâların başında Allahu Teâlâ'ya hamd ü senâ, peygamberlerin seyyidi olan bizim peygamberimiz, Allah'ın sevgilisi, Allah'ın mahbûbu, bizim peygamberimiz, rahmeten-lil-âlemîn olan Efendimiz'e salât u selâm okuduktan sonra Allah'dan istemeli, sonra arkasından da duâyı bitirirken gene salât okumalı. Hem askerin önünde pişdar bulunur hem arkasında pişdar olur, askeri sağlam olarak götürür yerine. Duâ da böyle, hem önden salavât hem arkadan salavâtla beraber huzûrullahı arz olunur.

Oruçlu kimselerin duâsı müstecâbdır. Etdiği duâyı Allah kabûl eder, oruçlu ağızların duâsını. Oruçlunun duâsı müstecâbdır, uykusu tesbîhtir. Yalnız adam çekişdirmediği, küfretmediği, sebbetmediği, orucun sevâbını gidermediği. Oruç esnâsında sebbedilir, adam çekiştirilirse, adam eti yenilirse, orucun manevî kıymeti kalmaz. Farz yerini bulur ama manevî kıymeti kalmaz. Feyz alınmaz oruçtan. Onun için insan oruca sâhib olmalıdır. Diline bâhusûs.

Her zaman insan diline sâhib olmalı ya. İnsanların selâmetliği lisânı hıfz etmektir. Cenâb-ı Peygamber diyor ki, "İki ete sâhib olun" diyor, "iki etinize" diyor, "birisini bacağına arasındaki ete" diyor, yani donuna, uçkuruna, "birisini de iki çene arasındaki ete" diyor. Bu daha mühim bu. Allah dokuz gırtlak boğumu vermiş. Sonra diş kalesinin içine koymuş, dudak kalesinin içine koymuş, bir de irâde vermiş. Irâde kalesi içerisinde dil. Kendisi küçük, cürmü büyük. Cirmi küçük cürmü büyük dilin. Malûm ya dil adamı a'lâ-yı illiyyîne götürür, dil adamı esfel-i sâfilînine indirir. Cennetin, sekiz cennetin kapısını açdırmak isteyen, bir tevâzûle cenneti açdırır. "Lâ ilâhe illallah Muhammedü'r-Resûlullah". Bak bu dille oldu. Gene cehennemini yedi derekâtını açdırmak isteyen de gene dille, ne yapar, bunu inkâr eder, böyle şey olmaz der, dille gene, olmaz der, o vakit olmaz olmaz olur, sonra o da derekâta gider. Onun için evvelâ dile sâhib olmak lâzım.

Hattâ eski devirde terbiyeciler, rûh terbiyecileri, dil orucu verirlerdi, konuşmazlardı insanları. Konuşma orucu verirlerdi. Yemek içmekten müşküldür konuşmamak. Onu da haber vereyim sana. O oruç daha berbatdır. Hele bizim gibi

olursa, hasta, konuşma hastası, felâket. Adama eziyet etmek için onu konuş-durmayacaksın. Başına adam koyacaksın. Onun için meselâ Hazret-i Meryem konuşmamakla emrolundu, oruçluydu o gün, lisan orucuydu onunki. ¹³³ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ " diyor bak Allahu Teâlâ. Bazı insanları konuşdurmamak lâzım. Hem hiç konuşmaması lâzım. Dilini kökünden kesmeli. Bazen keserler de, ateşden makasla, haberi olmadan. Onun için bazısının ağzına bakla koyarlar, bakla. Bazısına taş.

Seyyidinâ Ebâbekir Sıddîk radiyallahu anh Hazretleri ağzına taş koyarmış. Yaaa! Çok mühim konuştuğum söz. Farz filan değil bizde lisan orucu ama terbiyeciler bunu yaparlar. İşte, Seyyidinâ Ebâbekir Sıddîk, taş koyarmış ağzına.

Dinleyenlerden birisi, "Konuşmamak için mi?" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Yok, konuşacak ama ya hayır konuş ya sükût et. Ağzına geleni dersin, eline geleni yersen, cehenneme gidersin. Ağzına geleni diyorsun, eline geleni yiyorsun, cehenneme gider adam sonra, neûzübillah. Ağzına koyarmış taşı, bir şey söyleyeceği vakitte, bu konuşacağım sözün nihâyetinde Hakk Teâlâ'yı kırar mıyız, Allah'ı üzer miyiz? Allah üzülür. Allah sevinir. Münezzehdir ama akâide böyledir. Cenâb-ı Hakk'ı üzer miyim, Hakk Teâlâ'nın indinde bu mergûb mu olur, mahbûb mu olur yoksa matrûd mu olur sözüm? Ondan sonra, makbûlse, çıkarır ağzından konuşurlarmış, Seyyidinâ Ebâbekir Sıddîk. Bekir Ağa değil. Ebûbekir Sıddîk. Hani Allahu Teâlâ, Kurân'da, ¹³⁴ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ " diyor ya, "mak'ad-ı sıdka giderler, muktedir olan melîkin yanında" diyor. O makâma yükselmiş zât o. En yüksek makâm, sıddîkiyyet.

Diğerlerinde yok mu? Hazret-i Ömer'de. Onda da var sıddîkiyyet. Osman'da da var. Ali'de de var. Rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn. Ömer âdil, Ebûbekir'de adâlet yok mu? Var. Ömer'de de adâlet var, Osman'da da adâlet var, Ali'de de adâlet var. Rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn. Hepsinde bir sıfat zâhir olmuş da o sıfatla onları isimlendirmişler, o şerefle. Hepsi var hepsinde. Hazret-i Muhammed'in mektebinde okuyan zevât bunlar. Hazret-i Muhammed'in mektebinin hocası Allahu Teâlâ. O Resûlüne söylemiş, Resûlü de onları terbiye etmiş, yirmi üç senede.

Halbuki Resûl-i Ekrem bir bakışta adamı terbiye eder. Hattâ evliyâlar bile yapar o işi. Bir baksın böyle, hâki kimyâ eder. O evli ya var bir tâne, evli ya, o başka.

¹³³ Sure-i Meryem 29

¹³⁴ Sure-i Kamer 55

Evli, o başka. Bekâr değil o, evli. Evliyâdan bahsediyoruz. Evliyâ, Allah dostları. Allah'ın dostlarına evliyâ derler.

Hepimiz evliyâyız elhamdülillah. Yanlız iki kısımdır. Evliyâ-i âmme vardır, evliyâ-i hâssa vardır. Allah'ın dostları müminler, namaz kılsın kılmasın, oruç tutsun tutmasın, "Muhammedü'r-Resûlullah" deyip inanıyorlarsa, çirkin, tutmamaları, kılmamaları çok çirkin, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyorlarsa, inan-dırlarsa buna, lisân ile ikrâr, kalb ile tasdîk, bunlar mümindirler, Allah'ın dostudur. Tabii namaz kılsa, o vakit onun yeri değişir. Çünkü namaz Resûl-i Ekrem'in gözünün nûrudur. "Es-salât kurrati aynî" buyurmuş o Mahbûb-i Kibriyâ, "Namaz gözümün nûru" demiş. O nasıl kırılır şimdi. Peygamber'i seviyorsan. Peygamber'i seven Allah'ı sever. Çünkü Allah, ¹³⁵ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي buyuruyor. Hattâ ne söylüyor Yûnus Emre? "Milletin kalbini kırarsan kıldığın namaz namaz değildir" diyor.

Ya ahkâm-ı ilâhiyyeyi terk edenlerin yaptıkları îmân îmân olur mu acaba? Onu söylemiyor alt tarafında. Hep namazdan mı bahsediyorsun. Hep zâhidler bize çatıyorlar. Bak şimdi. O sofuların işi yok, zâhidlerin, hep bize çatıyorlar. Ulan başka adam mı yok çatacak! Papaza çatsana! Allah Allah! Papaya çatmıyor, hahambaşına çatmıyor, geliyor bana çatıyor, Muzaffer Hoca'ya, bak şimdi! Ne lüzum var yâhu, niye çatıyorsun. Git papaza çat.

Bir de bakla koyma meselesi var ağıza. Herif gitmiş, oraya gitmiş, buraya gitmiş, rûhiyyatçıların yanına, o devirde rûh terbiye ediyorlar, nefis terbiyesi. Her yerden pabuçlarını çeviriyorlar. Eskiden dergâhlara giden adam terbiyesizlik yaptı mı onun pabucunu çevirirlerdi. Ters çevirirlerdi.

Şimdi meselâ, bu cemaatin içerisinde pek az kimse bilir, câmiden nasıl çıkılır ve câmiye nasıl girilir. Öğrenmemişiz. Meselâ câmiden çıkarken pabuçları nasıl koyacağız? Farazâ. Bir tânesi bu. Pabuçların uçlarını kibleye karşı çevireceğiz, öyle giyeceğiz ayakkabıyı. Ters çevirirsen, domalırsın kibleye karşı, terbiyesizlik yapmış olursun. Top arabasını kibleye çevirirsin. Ayakkabıların ucunu böyle çevirirsek, o vakit rûkû etmiş oluruz kibleye karşı, hürmetkârâne çıkmış olur.

Hattâ Osman Paşa'yı Çar huzûruna alacağı vakitte, "Bu müslümandır" demiş "bana hürmet etmez, ne yapalım, çadırın kapısını alçaltalım, eğiltelim Paşa'yı" demiş. "Paşa boynunu eğsin aşağı, girerken çadırdan içeriye. Başını eğmez müslüman benim karşımda" demiş. Osman Paşa gelmiş, arkasını dönmüş, öyle içeri girmiş, Çar'a karşı. O, mecbûren rûkû ettirmek istiyor kendisine.

¹³⁵ Sure-i Âl-i İmrân 31

Şimdi, müminler de câmiden çıkarken top arabasını kibleye çevirmeyecekler. Ne olacak? Böyle giyecekler ki kibleye karşı rûkû edeler. "Ama bu kalabalıkda olur mu efendi?". Olmaz şimdi. "ez-zarûrât tubîhü'l-mahzûrât"dır¹³⁶, o ayrı davâ. Sen bu kalabalıkda bunu yapmaya kalkma, dayak yersin kapının dışında, "Ulan yürüsene" diye.

Zâten câmiye gelmiş herif, oruç tutmuş kafasını, bir alay küfür ediyor orada, kapının dışında. "Ne oldu?". "Oruç tutmuş" dediler bana. Gitdim yanına sokuldum, "Bana bak, oruç tutup küfredeceğine, karnını doyur şükret". Nene lâzım aç duyursun boşuna, bedâva yere. Ne bu? Oruç tutuyormuş. Ana avrat, dîn îmân küfrediyor. Oruç filan kalmadı, ne oruç kaldı ne bir şey kaldı.

Şimdi, tekkelerde de bakla koyarlar. Birçok tekkelere gitmiş, oradan ayakkabısını ters çevirmişler, çıkarmışlar hazreti oradan. Sonra bir dergâha gelmiş, Efendi bakmış şöyle onun yüzüne.

Evliyâullahın nazarı arslan gibidir. İnsanların kalbi ve sâir a'zâ-i cevâhirinin iç tarafı orman gibidir. Nasıl ki arslan ormanda bî-pervâ dolaşırsa, ehlullah da kalblere öyle nüfûz eder. Münkir bânını görmez. Ehlullah bânını görür. Allah görür bânını. Onlar Allah nazarıyla nazar etdikleri için bânını görürler. Onun için Resûl-i Ekrem buyuruyor ki, sultân-ı enbiyâ, "ittekû firâsete'l-mü'mînine fe innehû yenzuru bi nûrillah". "Siz müminlerin ferâsetinden korkunuz, onlar bakdığı vakitte böyle, Allah nazarıyla bakarlar, görürler" diyor.

"Senin nedir kusurun bakayım?". "Aman efendim, bizde kusur mu arıyorsunuz, arabasıyla". "En büyük kusurun ne bakayım?". "Efendim lisânıma sâhib olamıyorum ben". "Ne oluyor?". "İşte yanlışlık gördüm mü küfrediyorum". "Gel bakayım buraya, aç ağzını" demiş, bir bakla çıkarmış, "koy ağzına. Terbiye edeceğiz". "Ne olacak bu bakla? Yiyicem mi efendim?". "Yemeyeceksin. Kuru bakla bu, ıslanasiya kadar ağzında duracak. Böyle bir şeye kızdığın vakitte, küfür edeceğin vakitte, dilinin ucuna getirirsin bunu, küfredeceğine, şükret Allah'a, 'hasbünallâhu ve ni'me'l-vekîl' de. Bak ne kadar güzel".

Herkesin tesbîhi değildir o 'hasbünallâhu ve ni'me'l-vekîl'. O ehlinin tesbîhidir. Bize istiğfar düşer. O 'hasbünallâhu ve ni'me'l-vekîl', en yüksek rütbede olan evliyâullahın tesbîhidir. Biz istiğfar çekeceğiz biz, 'estağfirullahe'l-azîm'. Günahlara tövbe. Bizim başımıza gelen belâlar, yaptığımız günahların seyyiesini görüyoruz. 'Hasbünallah', büyük büyük büyük tesbîhât o. Çekdikçe belâ gelir adamın başına, ehli olmazsa. Kılıcını vurmasını bilmeyen kendine vurur kılıcı.

¹³⁶ Zaruretler yasakları mubah kılar.

Geçiyoruz. Efendime söyleyeyim. "Ama bizim hoca öyle söyledi". Hoca bilmez, hocanın işi değil o iş. O başka şey o. Neyse.

Bakla. Kaça kilosu? Vaktiyle üç kuruşdu be, kimse yemiyordu baklayı. Eşek bahlası diye. Şimdi baklava gibi oldu. Neyse efendim, elhamdülillah. Allah kıymet veriyor nimetlerine. Bize kıymetlerini bildiriyor. Ekmek için iffetini satıyordu millet, sonra başladılar ekmekle dudaklarını silip, çatal silip sokağa atmaya. İffet satdılar, iffet! Ben yetişdim, biliyorum. İffet satıldı, ekmek için. Bir ekmeğe iffet satıldı. Şimdi unutuldu, dudak siliyor herif, çatal siliyor sonra sokağa atıyor. Çok işler var konuşacağım ama duâ edin iftara yakın geliyoruz.

Gelmiş hazret, bakmış orada güzel bir kız yer süpürüyor. Böyle kara gözlü, kara kaşlı, kırmızı yanaklı, zülüfleri böyle yana sarkmış böyle, güzel bir çocuk, kız. Son tekkeden kovulmasına sebep olmuş o dervîşin. Sormuş ismi ne, Marya demişler. Bakmış böyle, demiş, "Yâ Rabbi bu da yanar mı yani" demiş. Tekkeye gidince efendisi çevirmiş ayakkaşları. "Allah'ın işine ne karışıyorsun!" demiş.

Bir tânesi diyor ki, "Şam da ben böyle bir şeye karıştım, güzel bir delikanlı gördüm, sordum" diyor, "ne milletdensin diye, ben hristiyanım dedi" diyor. "Yâ Rabbi, bunun sonu nihâyet ateş, cehenneme bunu nasıl sokarsın, bu güzel çocuğu diye söyledim, kırk sene benim sadrım kapandı" diyor, "feyz alamadım" diyor.

Allah'ın işine sakın karışma! Sen hâline şükret. Senin başına hangi takke giydirdi, hangi külâh altındasın sen, ona şükret sen. Karışma öyle şeylere. Allah'ın işine burnunu sokma!

Ağızına baklayı koymuş, haydi bakalım. Şimdi, gidiyorlar yolda molda filan. Giderken yolda hava yağmurluymuş, şeyh efendi önden gidiyor, arkadan bizim dervîş geliyor. Kadının biri pencereye vurmuş, tak tak tak tak böyle. "Efendi Hazretleri biraz durur musunuz?" demiş kadın. Durmuşlar. Demiş, "Dervîş" demiş, "İbrahim", "Lebbeyk efendim", "Cansa bizim, malsa senin" demiş, "bakalım ne çıkacak?" demiş. Memnûn olmuş dervîş. Ağızında baklası var ama, baklayı çıkarıp konuşuyor. Bir müddet sonra kadın, "Efendi gidebilirsin". Demiş, "Kızım bizi ne tutdun buradan, ne gönderiyorsun şimdi?". "Yumurtaları kuluçka basdım" demiş, "Evet?", o arada yağmur yağmış, efendi iyice ıslanmış aşağıda, "yumurtaları gösterdim, sizin tâcınızın hotozuna benzesin horozların ibiği diye, onun için bekletdim sizi". "Hah, Dervîş İbrâhim!", "Lebbeyk efendim", "Çıkar ağızından baklayı", "Ne olacak?", "Küfret şimdi buraya, yeri geldi şimdi".

Yerinde yapacaksın her şeyi. Yerinde olursa ecir alırsın. Ben şimdi âyet okutacağım, onun için anlattım bunu ben, bedâva değil. ¹³⁷ "فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ". Tâgûta kim küfretmezse o adam mümin olmaz. Tâgût, puta yani puta. Onu söylüyoruz, onu anlatıyoruz. Havâî filan konuşmadık yani. Hikâye ama hikâye değil. Anlayana sivri sinek saz.

5 Haziran 1984

Bizim yolumuzun, bizim tutduğumuz manevi yolun başı, gençliğinde biraz hafif-meşrep yetişmiş, biraz şımarıkmış. Gençliğinde güzel bir hanımı görmüş, kadına laf atmış. "Ne kadar güzel gözleriniz var, insanın helâk etmeye sebep" filan demiş, kadına tatlı sözler söylemiş. Kadın da ona "Arkamdan gel" demiş. Gitmişler bir konağın önüne varmışlar. Demiş, "Sen burada otur, ben şimdi sana haber salarım" demiş ve içeri girmiş. Bir müddet sonra içerden bir kadın çıkmış, elinde bir tabak, üzerinde bir örtü var. "Hanımın otur dediği zât siz misiniz?", "Evet benim", "Hanımın gözlerine âşık olmuşsun, hanımefendi dedi ki, "Benim gözlerimden dolayı bir müminin cehenneme girmesine ben râzı değilim, gözlerimi ona hediye etdim', buyurun" demiş. Tabağın içinde iki tâne göz. Kadın gözlerini çıkarmış ona vermiş.

Şimdi zamânımızda böyle bir şey olursa, deli derler adama. Sen şimdi bakma, deli kim velî kim belli değil. Tımarhânenin önünden geçerken "İçerde kaç tâne deli var" demişler. Birisi içerden seslenmiş, "Dışarda kaç tâne akıllı varsınız?" demiş. Şimdi belli değil, kim deli kim velî.

Sonra Hasenü'l-Basrî ertesi gün gelmiş, bakmış ki konakda bir feryâd u figân var. "Ne oldu?". "Hanımefendi dün gözlerini çıkartıydı, acısına dayanamadı bugün vefât etdi" demişler. O gece rüyâda görmüş, "Yâ Hasen! Böyle şeylerle meşgûl olma. Bu dünyâ kısa bir müddettir. Yani dünya o kadar kısa ki, ana rahminden çıktık pazara, bir kefen aldık döndük mezara, o kadar kısa bir zaman. Onun için bu kadar kısa bir zamanda sakın sen nefis ü hevâna düşme, Allah yoluna kendini sülûk etdir. Cennetin miftâhını burada kazanacaksın" demiş. Son-ra Hasenü'l-Basrî, İmâm-ı Ali'ye gitmiş elini tutmuş. Oradan yürümüş bizim yolumuz. Öyle gelir. İmâm-ı Ali kerremallahu vecheh, Hasenü'l-Basrî, Habîb-i Acemî, Dâvûd-i Tâî, Marûf-i Kerhî, Süreyr-i Sakatî, Cüneyd-i Bağdâdî, bizim şecere böyle gelir, bana gelinceye kadar.

Evet, işte Hasenü'l-Basrî bu zât-ı muhterem.

Gene İmâm-ı Amr, meşhûr imamlardan yani Hafs Kıraatı'nı bize rivâyet eden zevâtdan, o zât-ı muhterem, kız talebelerinden birini öpmüş. Fakat Allahu Teâlâ kafasından Kurân'ı sildirmiş. Silinivermiş Kurân-ı Kerîm. Meşhûr kıraat âlimlerinden Amr. O zât, bir kız çocuğunu öpmüş, talebesinden. Olur ya, insanlık hâli, kız hoşuna gitmiş, kızı öpmüş. Herhalde biraz şehvânî mi öpdü ne yapıdıysa, Hazret-i İmâm, Allah bütün Kurân'ın hıfzını kafasından çıkarmış onun. Böyle damdazlak kalmış. Sipsivri böyle. Oraya gidiyor, buraya gidiyor, aman ne yapacağım ben diye düşünüyor, sonra en sonunda Hasenü'l-Basrî Hazretlerine gitmiş, "Aman Efendi, ben bir hatâ etdim, istiğfar etdim, tövbe etdim, rücû etdim ama kafamda Kurân'dan hiçbir şey yok. Bir 'Lâilâheillallah' biliyorum, hepsi silindi gitdi kafamdan" demiş. "Ne kıraat biliyorum ne başka şey, hiçbir şey bilmiyorum. Ne yapayım ben?" demiş. Hasenü'l-Basrî demiş ki, "Mine Mescidine git" demiş. "Buradan kalk Basra'dan, Mine Mescidine git".

Mine var ya Mine. Nerede Mine? Araplar bağıyorlar ya, "Mine Mine Mine" diye. "Mine Mescidine git, oraya toplanırlar, orada bir zât göreceksin, mihrabın içine oturacak o, herkes gitdikten sonra onun yanına sokul, derdini ona dök, anlat" demiş. "O duâ ederse Cenâb-ı Hakk'a, onun sözü geçer, senin bildiklerin gene iâde olunur. Bir daha da böyle şey yapma" demiş. Sonra o adam gitmiş, on beş yirmi gün yürümüş, Basra ile Kâbe arası iki bin kilometre. Gitmiş adam Kâbe'ye, işte o Mine Mescidine varmış, bir kenarda oturmuş. Kalabalık var, bir zât oturuyor mihrabın içinde, etrafı böyle dolu. Sonra oradan dağılmışlar. Ne konuşulduysa orada, konuşmuşlar, bu sokulmamış. Öyle tenbîh etmiş, "O kalabalık oradan dağıldıktan sonra git yanına elini öp, kalabalığın içinde gitme" demiş. Sonra o kalabalık oradan dağılmış, gitmiş o zâtın elini öpmüş, "Efendim, mesele böyle böyle böyle oldu. Benim başıma bir iş geldi, böyle oldu. Ben Kurân-ı Kerîm'i unuttum. Hiç Kurân'dan bir harf bile yok kafamda" demiş. "Nereden geldin sen?" demiş, "Basra'dan", "Niye Hasenü'l-Basrî'ye gitmedin?" demiş. "O gönderdi Efendim" demiş. "Aaa, az evvel buradaydı o, şimdi gitdi" demiş. "Yaa ben de benzetdim ama" demiş. "Evet buradaydı o, namaza buraya gelir o" demiş. "Bizim ipliğimizi pazara mı verdi?" demiş. "Haydi git, bir daha böyle şey yapma" demiş. "Git kendisinin de elini öp, varınca Basra'ya" demiş. Diyor ki, "O ânda Kurân-ı Kerîm hemen bana giydirildi ve oradan geldim Hazret-i İmâm'ın elini öpdüm, güldü, 'mâdem ki iş zât-ı âlînizdeymiş, niçin beni oraya gönderdiniz' dedim, 'senin nasîbin ondandı' dedi".

Hasenü'l-Basrî böyle bir adam. Çok kıssaları var Hasenü'l-Basrî'nin.

Haccâc-ı Zâlim diyor ki, tutduğunu asıyor Haccâc-ı Zâlim, "Ben Hasenü'l-Basrî'den daha cesur bir adam görmedim" diyor. "Gelin" demiş askerlerine, kumandanlarına, "beraber gidelim, Hasenü'l-Basrî vaaz ederken, kürsüdeyken içeri girelim, bakalım ne yapacak? Diğerlerinin hepsinin dili dolaşıyor, beni gördükleri vakit" demiş. Girmiş içeri, Hazret hiç aldırmamış, böyle tıklar tıklar anlatıyor. Öksürmüş Haccâc, kendini belli etmek için, Hazret hiç aldırmamış. "Bundan cesur adam yok" demiş. "Bu devirde ne kadar şeyh varsa hepsinin huzurlarına gitdim", tâbiîn zamânı yani, "beni görünce korkudan hepsinin dili dolaşıyor" demiş. Çünkü asdığını asıyor, mütemâdî sûretde, kurusun diye. Sıkıyor asıyor, sıkıyor asıyor, çamaşır asar gibi. Zâlim.

Onun da bir kıssasını anlatayım şimdi aklıma gelmişken. Ama antrparantez yapalım da öyle anlatalım. Bir delikanlı câmiye gitmiş, güzel bir çocuk, köleymiş kendisi, bir zât selâm vermiş ona, bir veliyyullah, o köle almamış selâmı. Sonra ertesi gün gelmiş, o zât gene orada oturuyor, "Aleykümselâm" demiş, geçmiş ikinci namazını kılmış. Çağırılmış, "Gel bakayım oğlum buraya " demiş o veliyyullah. "Dün ben sana selâm verdim, selâmımı almadın, bugün geldin selâmımı aldın" demiş. "Bununla ne demek istiyorsun?". Çocuk, "Ben köleyim" demiş, "Efendim bana kimseyle konuşma dedi, onun için sen bana selam verdin, ben efendime söyledim, 'câmide birisi bana selam verdi, selamını alayım mı almayayım mı?' diye, o dedi ki al, onun için aldım" demiş. "Alma deseydi, almaya-cakdım" demiş. O zât, kendi kendine diyor ki, "Yâ Rabbi, bu çocuk, efendisi kul iken ona böyle itâat ederse, Allah'a nasıl itâatkârdır". "Efendine söyle, seninle ben bir akşam sohbet edeceğim, oturacağım, konuşacağım" demiş. Çocuk "So-rayım" demiş ve sormuş. Efendisi müsâade etmiş, gelmiş Yatsı namazından sonra oturmuşlar. "Ne gibi bir acâibât gördün?" demiş. Çok şey anlatmış ama ben bir tânesini anlatacağım şimdi. "Hayâtında ne gibi bir acâibât gördün?" demiş. Çocuk demiş ki, "Efendim ben bir akşam duâ ederken, 'Yâ Rabbi bana ehli nârdan birini göster' dedim, gayr-ı irâdî olarak ağızımdan böyle çıktı. Hâtıfıdan bir nidâ geldi ki, filanca meydana var, filanca ovaya, sahraya, orada göreceksin. Yalnız sen karışma bir şeye. O zâtla da görüş' diye söyledi bana" demiş. "Ben gitdim oraya, durdum, bakdım, doğu tarafından bir yılan zâhir oldu, minâre gibi bir şey, korkunç bir şey. Ateş saçıyor ağızından burnundan. Bir de bakdım, kuyruğunda birisi bağlı. Kuyruğuyla sıkışdırmış herifin gırtlığını. Durdu o yılan. Konuşmak üzere bana müsâade edildi. Kimsin diye sordum. Yılanın kuyruğunda olan adama. O zât dedi ki 'Ben Haccâc-ı Zâlim'im'. Sağından ve solunda ateşler çıkıyor ve sırtından da ateş çıkıyor, böğürlerinden. 'Bu nedir sağından çıkan ateş?' diye sordum, 'Halkın kanını dökdüm, Allahu Teâlâ onun cezâsını bu ateşle veriyor' dedi. 'Ya bu taraftaki ateş?' dedim, "Halkın malına el koydum, onun

belâsını çekiyorum' dedi. 'Ya sırtın' dedim, 'Şahsî günahımın cezâsını çekiyorum' dedi. 'Peki, ne zamana kadar sürecek bu?' dedim. 'Kıyâmet gününe kadar bu hayvan bana bu eziyeti yapacak, kıyâmet gününe kadar bu azâbı çekeceğim, böyle teblîğ etdiler' dedi. "Peki ümîdini kesdin mi Allah'dan?" dedim, 'Yooook, Rabbimden ümîdimi kesmedim. Şeytan bile Allah'dan ümîdini kesmez, ben nasıl keseyim. Ben Muhammedü'r-Resûlullah dedim. Allah en sonunda beni affedecek. Ben müslümanım, zulmetdim başka' dedi".

Öldüğü vakit hapisânesinden üç yüz bin kişi çıktı. Öldüremedikleri. Ve onu Said ibn Cübeyr boğdu. Said ibn Cübeyr'i asırdı. Her seferinde gırtlığına çöküyordu, benim hayatıma mâni oldun diye ve en sonunda boğdu.

Haccâc bir gün suya düşmüş. Bir arâbî, atlamış çıkarmış sudan onu, kurtarmış. Arâbîye "Benim kim olduğumu biliyor musun? demiş, "Biliyorum" demiş. "Kimim ben?". "Yûsuf-i Sekaffî'sin, Haccâc-ı Zâlim'sin". "Niye kurtardın beni?" demiş. "Allahu Teâlâ karada şehîd olanların üzerinden hukûkullahı kaldırır ama hukûk-i ibâd sâbit kalır. Suda boğulursa bir adam hem hukûkullah sâkit olur hem hukûk-i ibâd düşer. Kurtardım ki kurtulmayasın, cehenneme giresin diye" demiş.

Çok hikâyeleri var. Hele bir hâfızla bir hikâyesi var.

Bir kadın gelmiş Hasenü'l-Basrî Hazretlerine, "Yâ İmâm, ben kızımı kaybetdim, öldü kızım, genç kızım, çok özledim, görmek istiyorum. Bunun bir çâresi var mı?" demiş. "Var ama niye görmek istiyorsun?" dedi. Âhireti görmek iyi şey değil, gaflet iyidir. Resûl-i Ekrem dedi ki, "Benim gördüğümü siz görseniz, yataklar üzerinde cilve cümbüş yapamazsınız, hiç gülemezsiniz, güzel yemekler yiyemez, güzel elbiseler giyemezsiniz. Benim bildiğimi bilerseniz, benim gördüğümü görseniz". Görmek iyi değil. O, "Ben ille görmek istiyorum, dayanamıyorum anneyim bana merhamet et Yâ İmâm. Sana geldim sığındım" dedi. "Cumartesi günü akşamla yatsı arasında dört rekat namaz kıl, şu sûreleri oku, şu sûreyi de oku, Cenâb-ı Hakk'dan iste yat". Görmüş. Kadın gelmiş ertesi günü, felâketin büyüğü. Gözleri dışarı uğramış. "Aman Yâ İmâm, benim evlâdım azâbda" demiş. "Ben sana söyledim" demiş. "Peki ne yapayım?". Dirilerin duâsıyla ölülerin günahı affolur. Bu, Ümmet-i Muhammed'e verilmiş bir şey. Beş şey verilmiş. Dirilerin duâsıyla ölülerin azâbı kaldırılıyor. Başka ümmetlerde bu yok. "Duâ et, rûhu için sadaka ver, umulur ki Cenâb-ı Hakk, affeder" demiş.

Burada bir kadın geldi bana, ben burada vâizdim, vaaz ediyordum, bir kadın geldi, dedi ki, "Kızımı gördüm rüyâda, iki saçı yılan olmuş, sarılmış kızımın boyuna" dedi. Ağlıyor kadın, "Ne yapayım?" dedi. Ben de Hasenü'l-Basrî Hazretlerinin söylediğini söyledim kendisine.

Neden biliyor musun? Denne, yedünnü, denden. Masdar. Denne, yedünnü, denden. Neden? Saçları yılan olmuş, boynuna dolanmış. Öyle dedi kadın. O öyle görmüş. Ben görmedim, o görmüş. Ben annemi gördüm, annem dedi ki, "Üç gün bana azâb etdiler oğlum" dedi. "Üç gün azâb gördüm" dedi. "Başımı halvet gibi bir yere sokdular" dedi. "Neden anne?" dedim. "Buralarımı gösteriyor muşum" dedi. "Kapamıyormuşum buramı" dedi. Annem, benim annem. (Boynunu göstererek) Buralarını kapamazdı, bazen açık bırakırdı, hava alsın diye. Su içerdi de, Allah rahmet eylesin, kalan suyu göğsüne atardı, yanardı içi. Onun için burasını böyle açardı, ondan dolayı o cezâyâ çarpdırılmış. Kendisi öyle söyledi.

Şimdi, Hasenü'l-Basrî öyle demiş, kadın ağlayarak gitmiş. Sonra, birkaç gün sonra Hasenü'l-Basrî Hazretleri rüyâsında görmüş, "Ben bir rüyâ gördüm, bir kız, başında murassa bir taç, güneş gibi parlıyor, böyle her taraf şıkır şıkır. 'Kim-sin, hangi peygamberin kerîmesisin yâhud âilesisin?' diye sordum. 'Peygamber kerîmesi değilim, peygamber âilesi de değilim, sana bir hanım geldi mürâcaat etdi ya, kızımı görmek istiyorum diye, işte o hanımın kızıyım ben' demiş. "Ama o azâbdaymış", "Hep azâbdaydık, bu kabristanda beş yüz kimse vardı, hepsi azâbdaydı, kabir azâbındaydı. Bir zât-ı ekrem buradan geçti, kerîm bir zât, ellerini açdı, üç İhlâs okudu, bir Fâtiha okudu, on bir salavât okudu, rûhlarımıza bağışladı. Allah, Resûl-i Ekrem'e okunan salavâtdan dolayı bizim hepimizin azâbını nimete tahvîl etdi. O beş yüz kabir azâbı gören zevâtın hepsi böyle nûr içinde kaldı, hepsinin başına taç giydirildi, salavât tâcı" demiş.

İşte ben sözü buraya getirdim. Resûl-i Ekrem'e oruçlu iken salavât veriniz. Duâların kabûlünü istiyorsanız, müşküllerinizin hall ü âsân olmasını istiyorsanız, Şefâat-i Resûlullah'a nâil olmak isteyenler, cennetin yolunu tezden bulmak isteyenler, Peygamber'e salavât versin.

Allahümme salli alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Fâtiha!

6 Haziran 1984

¹³⁸ "مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا". Okudun şimdi, aklıma geldi kıssa.

İmâm Ali kerremallahu vecheh radiyallahu anh Efendimiz Hazretleri, huzûr-i Fâtımatü'z-Zehrâ'ya gelmiş, bakmış ki Binti'r-Resûl Hayrû'n-nisâ Cenâb-ı Fâtımatü'z-Zehrâ'ya gelmiş, bakmış, Cenâb-ı Fâtımetü'z-Zehrâ'nın rengi soluk. Sormuş kendisine ve rahatsız olduğunu öğrenmiş. "Cânın bir şey istiyor mu?" demiş. Demiş ki, "Yâ Ali, canım nar istiyor" demiş. Nar. Rummân. İmâm Ali'nin cebinde bir nar alacak para yok, o kadar züğürt. Radiyallahu Anh.

Sakın hâ öyle zannetme! Onlar ellerindeki bulunan malların kâffesini fukarâya dağıtırlardı ve karşılığında da bir şey istemezlerdi, bir teşekkür, bir iyilik, bir takdîr beklemezlerdi. Allah öyle diyor Kurân'da: ¹³⁹ وَيُطْعَمُونَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا * وَآسِيرًا * إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا. Bu, Ehl-i Beyt hakkındadır, bu âyet-i kerîme. Onlar, yoksulu, yetîmi, esîri doyurdular ve biz size bu işi ancak li vechillah yaptık, karşılığında ne teşekkür isteriz ne de takdîr istiyoruz dediler.

Onun için sana da düşen vazîfe bu. Birine yaptın bir iyilik, atdın denize, balığa yaptın bir iyilik, atdın denize, balık bilmezse Hâlık bilir. Yani bir kimseye iyilik yaptığın vakitte karşılığında iyilik beklemeyeceksin, teşekkür beklemeyeceksin. Belki de kötülük olabilir. Bunu da göz önüne alacaksın. İyilik yaptığın adam leîmse, leîm, mutlaka sana bir kötülük yapacaktır. "İtteki şerre men ahsente ileyhi mine'l-leîm"¹⁴⁰ demişler. Leîm olan kimseye iyilik yaptın mı, eğer leîmse, kötülük yapar. Ve zanneder ki, onun sen şirretliğinden korkdun da ona iyilik etdin zanneder o. Öyle bazı hilkati bozuk insanlar vardır. İnsan sûretinde hayvandır o. İçi hayvan, dışı insan. İçi yılan, kobra.

¹³⁸ Sure-i En'âm 160

¹³⁹ Sure-i İnsân 8-9

¹⁴⁰ İyilik yaptığın nankörün şerrinden sakın.

Hattâ ben bir yerde bulunuyordum da herkesle konuşuyorum böyle, sonra bir zât vardı orada, meğerse o adamın gözünün perdesi açılmış, beni çağırdı yanına, dedi, "Sen görmüyorsun, bakıyorsun ama görmüyorsun" dedi bana. "Neyi" dedim, "bakıyorum görmüyorum? İşte bakdım sen karşımdasın". "Öyle değil" dedi.

Bakmak var görmek var. Bakan var, gören var. Bir de bakar var. Bakar demek yani, ne demek bakar Arapça? Bakar öküz demek. Bakara, müennes oluyor, inek oluyor. Daha faydalı, sütünü sağıyorsun. Bakan var, gören var.

"Görmüyorsun sen" dedi, "bakıyorsun görmüyorsun". "Neden?". "Bak şu adamı görüyor musun?" dedi bana. "Görüyorum". Ciddî söylüyorum. "Bu adam bir kobradır" dedi. "Zâhirde insandır, içinde bir kobra vardır bunun" dedi, kobra yılanı, o adam. Meğerse o adamın gözünün perdesi yokmuş. Biz görmüyoruz, insan zannediyoruz onu. Sonra "Şu adam" dedi, "bak görüyor musun, geliyor karşıdan, pars bu" dedi. Pars. "Bunun içinde pars var" dedi, "dışına Allahu Teâlâ insan elbisesi giydirmiş, fakat içinde pars var". "Şu sümüklüböcek" dedi. "Bu" dedi, aynen böyle, "eyni" dedi, bak Mustafa biliyor o adamı, "eyni bir mısır eşiği şu" dedi, "Göriy misin şunu" dedi bana. "Bu da tazı" dedi. Hep gösteriyor böyle adamları. Zâhiri insan, hakikatde hayvan. "Yâhu bunların içinde hiç insan yok mu?" dedim. "Var" dedi. "Ya ben neyim?" dedim. "Horozsun" dedi. (Dinleyenler arasından estağfirullah diyenler olunca, Efendi Hazretleri), "Öyle söyledi yâhu, Allah Allah, adamın gözünde perde yok. Ben olduğu gibi konuşuyorum yalan söylemiyorum ki. "Hiç insan yok mu?" deyince, "pek enderdir insan" dedi. Horoz da hoşuma gitdi benim, horoz meselesi. Çağırıyor. Cenâb-ı Hakk'ın sevdiği seslerden bir tânesi horoz sesidir. (Birisi uyandırır deyince) Uyuyanı uyandırmaz o, nerede uyuyanı uyandıracak. Arşın altında bir horoz vardır, o ötdü mü, bütün dünyâda bulunan horozlar öterler.

Şimdi, zâhir insan ama hakikatde hayvan. Dünyâda bütün bu uğraşmanın sebebi, dînin vazîfesi, içini ve dışını insân etmek. Ona uğraştırıyor Allahu Teâlâ bizi şimdi, uğraşmamız bu bizim. Dışı insân olduğu gibi içi de insân olsun. İçi insan olmazsa bir insanın, yarın içini dışına çevirecekler âhiret âleminde, ¹⁴¹ يَوْمَ تُبَدِّلُ الْأَرْضَ غَيْرَ الْأَرْضِ, bu âlem başka bir âlem olduğu gibi, insanın da içi dışına çıkacak, herkesin mâhiyeti meydana çıkacak. ¹⁴² يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ, sırların meydana çıkacağı gün". Haaa, bir de bakacaksın ki, dünyada hoca diye elini öpdüğün adam eşekmiş meğerse herif. "Tuuu Allah belânı versin, ulan biz seni bir adam

¹⁴¹ Sure-i İbrahim 48

¹⁴² Sure-i Târik 9

zannetdik, senin etrâfına toplandık". Eşekmiş herif meğerse. Eyvaaah! Sakın sözüme kızmayın, doğru konuşuyorum.

Hattâ Enes ibn Mâlik sormuş Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi veselleme,¹⁴³ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا, "Yâ Resûlallah, ne demektir bu?" demiş. فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا, bölük bölük gelirsiniz" diyor Cenâb-ı Allah Sûre-i Nebe' de. Bunu sorunca Enes ibn Mâlik, Resûl-i Ekrem hüngür hüngür ağlamış, sallallahu aleyhi vesellem. "Benim ümmetim, on bir sınıf üzere kabrinden kalkar" diyor.

Hepsini anlatmıyoruz, böyle pek korkutmayalım diye. Korka korka bu hâle geldik. Herkesden korkuyoruz şimdi. Allah'dan korkmuyoruz, kullardan korkuyoruz. Zâten sordular mı "Allah'dan korkuyor musun?" diye, sus, sükût et, sakın söyleme, "Korkuyorum" filan diye, karıştırma öyle şeyleri. Ne korkuyorum de ne korkmuyorum de. Korkmuyorum dersin gavur olursun, korkuyorum dersin yalan söylüyorsun. Korkan adam namaz kılmaz mı ulan! Allah'dan korkan namaz kılmaz mı? Kılar. ¹⁴⁴ أَلَمْ تَأْتُوا اللَّهَ مِنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ". Allah'dan korkan hiç korkmaz mı, Allah insanı yere gömdürürse, yer yutarsa insanı ne olacak!

ءَأَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ, semâdakinden emîn mi oldunuz?" diyor. Semâdaki kim o? Rahmet-i ilâhiyye oradan nüzûl ettiği için, rahmâniyyet, onun için orayı gösteriyor. Bir de kâfirin itikâdına göre Allah gökde oturur. Kâfirin itikâdı üzerine nâzil olmuşdur, Mekke kâfirinin. O, "Allah semâda" diyor, öyle diyor. Bize göre, nereye dönersen, Hakk Teâlâ her yere hâzır ve nâzırdır. Her yerde değil! Dilini eşek arısı soksun! Her yerde değil, her yere hâzır ve nâzır. "De" dersin, "De" ism-i mekândır, Allah'a mekân isnâd edersin. Allahu Teâlâ mekândan münezzeh olup, mekân Allah'dan münezzeh değildir. Allah mekânların mekânıdır. Onun için çok dikkat et konuştuğum sözlere benim. Hemen hemen ezberlemen lâzım söylediğim sözleri.

Evet. "İşte şu" dedi, "bu bir pars" dedi. "Bu kobra yılanı" dedi. Uğraşacaksın, bâtınında bulunan sıfatlarını, yani amelinin şeklini, insan yapacaksın. İnsan yapmazsan, yarın yevm-i kıyâmetde, hayvana dönersin. İnsan doğarsın, insan gibi görünürsün, hayvan ölürsün sonra. Allah muhâfaza buyursun. Yani,

*Savm u salât u hacc ile sanma zâhid biter işin
İnsân-ı kâmil olmaya lâzım olan irfân imiş*

Olmaz irfansız! Bizde namaz da yok, abdest de yok, gusul abdesti de yok, îmân da biraz şübheli, yani var gibi bir şey işte. Îmânlı adam böyle mi olur? Îmânlı

¹⁴³ Sure-i Nebe' 18

¹⁴⁴ Sure-i Mülk 16

adam ateşe girer. Su boğmaz î mânlı adamı. Senin âbâ ü ecdâdın semender gibi ateşe girerdi. Söndürür î mân, nûr-ı î mân söndürür ateşi.

"Efendi, sen saçmalıyorsun gâlibâ". Saçmalamam. İbrâhim Halîlullah girmede mi ateşe? Ne oldu ateş? Söndü değil mi? İbrâhim'in î mânına göre Nemrud'un ateşi söner. Senin de î mânın kemâle ererse, ateş söner karşındaki küfür ateşi. Ama sen berbad bir şey olmuşsun, yolda yürümesini unutmuşsun sen. Âbâ u ecdâdının âsârına bak, bir de senin oturduğun eve bak!

Herif böyle bakdı bakdı Süleymâniye Câmisine, sordum ben, kendisi Amerika'nın en meşhûr mimarlarındanmış. Vaktiyle, şimdi yeni değil, eski, 53'de. Sordum, dedi ki, "Burada oturanlar bu câmiyi yapamazlar" dedi. "Bu câmiyi yapanlar da burada oturmaz" dedi. Yaaa! "Devler ülkesinde karıncalar oturuyor" dedi. Devler ülkesinde karıncalar oturuyor. Haydi yapsana bakayım böyle bir câmi, göreyim. İşte senin âbâ u ecdâdın yapmış bunu, bu câmiyi. Sen halısını dokuyamıyorsun, halısını! Sen seremezsin bu halıyı. Bunu dokuyamayız biz. Bak bak şu halıyı. Böyle tezgâh yokdur bizde çünkü. Tart. Mangalda kül kalmadı.

İçini dışını insan yapacaksın.

Herif aya çıkmış, "Çıkdı mı çıkmadı mı?". Ulan ister çıksın ister çıkmasın, sana ne! Sen yolda yürümesini unuttun, yürümesini bilmiyorsun. Câmiye girmesini, câmiden çıkmasını, iki kişinin arasına oturmasını, konuşmasını bilmiyorsun, otobüse binmesini bilmiyorsun, yolda yürümesini bilmiyorsun, helâya oturmasını bilmiyorsun!

Oraya helâya girdik, ne diyorlar ona, ben yeni isimleri bilmiyorum, (pisuvarı kasdediyor) herif onun içine işemedi, yan tarafa işedi, üstümüze geldi. Bilmiyor içine işemesini herif. Trene bindik, alafrangaya helâya herif oturmuş, tünemiş üzerine, emîn ol ki, tünemiş helânın üzerine, ben de gitdim kapı açık böyle, kapıyı kilitleyememiş. Kapının tokmağını bu tarafa çevirse kapı kilitleniyor, böyle olursa açık kalıyor. Ben bir itdim, herife çarpdı, adam yıkıldı. Ciddi söylüyorum. Almanya'ya giderken. Oradan herif bir çıkdı, elinde uçkurlar, "Nerede ulan bu kapıyı iten herif!". Küfür ediyor, burada söylemeyeyim şimdi, Ramazan gününde. Ben hiç ses çıkarmadım, kavga çıkacak çünkü. Oturdum ben. Elimde tesbih. Gitti. Kapıyı kilitlemesini bile bilmiyor, helâya oturmasını bilmiyor. Bak bak ne hâle geldik ne hâle geldik! İki üç tâne züppe biliyor, oturmasını, kalkmasını filan böyle, biliyorum zannediyor, o da bilmiyor.

Git de gör bak. Yolda bir tâne sigara bulamazsın böyle, kâğıt atmıyorlar yola. Tertemiz, yala böyle. Utanıyorum ben. Fransızlardan utanmıyorum, İngilizlerden, Amerikalılardan, Almanlardan, Sırlardan utanıyorum, Sırlar geliyorlar

buraya, bizim çobanlar. Burada işiyor herif, Bayezid Meydanına, Hürriyet Meydanına. Hürriyetin üzerine işiyor. Bacağını kaldırıyor böyle, dikeyiyor bizim müslüman, kuyruğunu da kaldırıyor, titretiyor yâhud, titretiyor kuyruğunu, bu tarafa doğru böyle. Yaaa.

Helâ yok! Su yok! Elektrik yok! Adam yok! Var, sakallı bıyıklı adam çok var, sakalı var, görüyorsun iyi güzel ama ilmi yok, bilgisi yok, benim gibi. Bunları biz bedava konuşuyoruz böyle, çenemiz yoruluyor. Ama vakit geçiyor, iftar yaklaşıyor, aldırma sen.

Bayram sabahı beni gönderiyorlardı Bayram namazına, vaaz etmeye, ben cemaate söylüyordum, "Sen buraya namaza gelmiyorsun, gelsen yarın sabah da gelirsin bu câmiye. Bayram korkusuyla gelmişsin. Gene Allah râzı olsun. Karın senin kaldırmışdır, "Ayıp ayol! Komşu gitdi câmiye, utanmıyor musun, Bayram sabahı yatıyorsun! Yürüsene!". Câmiye geldin. Müftü de beni buraya gönderiyor, niye gönderiyor biliyor musun? Uyutmayayım sizi diye. Uyursan abdestin bozulur çünkü. Gürültü yapıyoruz biz kürsünün üzerinde, paldır da küldür gümbür, uyumasın altdaki cemaat diye. Ne olacak hâlimiz böyle, mini mini vâlimiz. Biz nereden nereye geçdik.

İnsanların içi dışı bir olması lâzım. Amel insan olacak, amel insan olacak. İnsan olacağız. Bu insan olmak ne demektir? Hazret-i Muhammed'in boyası ile boyanacaksın. Kestirme yoldan sana. İnsân olmak, insân-ı kâmil olmak için ahlâk-ı Muhammediyye ile mütehalik olmak lâzım. Hazret-i Peygamber'in ahlâkıyla ahlâklanacaksın. Daha açık Türkçe konuşuyorum ben. Şöyle böyle konuşmaya-çağım. Peygamber nasıl oturmuş, nasıl kalkmış, nasıl yemiş, nasıl içmiş, nasıl affetmiş, nasıl ikrâm etmiş, nasıl gazâ etmiş, nasıl düşmanlarını affetmiş, bağışlamış, ekmek vermeyene ekmek vermiş, taş atana taş atmamış, dişini kırana duâ etmiş. "Yâ Rabbi bilmiyorlar, hidâyet et bunlara" demiş.

Duâ ediyor musun Ümmet-i Muhammed'e? Etmiyorsun. Kendine duâ ediyorsun yalnız. Olmaz! Her elini açtığında duâya, "Yâ Rabbi, Ümmet-i Muhammed'den Ramazân-ı Şerîf'in kadr u kıymetini bilmeyenlere bildir, namazın ne olduğunu anlamayanlara Yâ Rabbi namazı anlat. Yâ Rabbi onların kalblerine nûr-ı îmân ver. Yâ Rabbi, onları islâma al" diye duâ edeceksin. Yalvar onlar için ki senin duân kabûl ola. Sen kendin cennete girmeye çalışıyorsun. "Ben gireyim, o ne olursa olsun". Hep böyle alışmışız çünkü. "Ben iyi olayım, herkes kötü olsun", "Ben yiyeyim, o yemesin". Böyle.

Efendime söyleyeyim. Neyse gelelim biz dersimize.

Hazret-i Ali kerremallahu vecheh, malının hepsini dağıtırdı. Sormuşlar Hayder-i Kerrâr'a, demişler ki, biz oraya gelelim, orada bırakmışdık dersi, Hayder-i Kerrâr'a sormuşlar, "Zekât kaçda kaç?" demişler. "Size göre mi bize göre mi?" demiş İmâm-ı Ali. Demişler, "Efendim, size göre bize göre olur mu?". "Evet, siz kırkda birini vereceksiniz" demiş, "Siz kırkda birini verirsiniz. Sizin ârifleriniz Allah için verir, ayrı. Biz hepsini veririz. Onunla da yetinmeyiz, Allah için kelleyi veririz". Sözünde durmuş. Allah için kelleyi verdi Ali. Sâkî-i Kevser, Fâtih-i Hayber, Zevc-i Fâtımetü'z-Zehrî, Vâris-i 'Ulûmü'n-Nebî, kelleyi verdi İmâm-ı Ali, sözünde durdu.

Onun için yok. Hemen gitmiş, nar almak üzere. Kimseden istememiş.

Müslüman istemez. Müslüman isteyen reddetmez, müslüman istemez. Hattâ evliyâullah arasında böyle bir söz vardır: "Eğer vermezler de istersem dilimi keskinler, verirler de almazsam elimi kessinler" derler müslümanlar yani bizim müslümanlar. İstemek yok. Dört nala atla giderken kamçın düşse, inip aşağı kamçını alacaksın, öyle gideceksin, istemeyeceksin. İstemek yok. Ama isteyen olursa, ¹⁴⁵ وَأَمَّا السَّائِلُ فَلَا تَنْهَرْ, sâili reddetmeyeceksin, vereceksin ama istemeyeceksin. İsteyeni red yok, fakat istemeyeceksin.

Şimdi, çalışdı o gün, gitdi İmâm-ı Ali. Tanımadığı bir müşrikin bahçesinde çalışdı o gün, bir nar almak için. Kısa kesiyorum artık, uzatmıyorum. Fakat ip kopmuş. O gün su çıkarırken, bahçeyi sulamak için su çekiyorlarmış. İp kopmuş. Kopunca İmâm-ı Ali'nin yüzüne o müşrik, bir tâne yapışdırmış, kuyuya düşürdün kovayı diye. Hazret-i İmâm buyurmuşlar ki, "Niye vuruyorsun?" demiş, "Kovan düşdüyse biz kovayı veririz senin" demiş, kovayı almış kuyudan, "Al" demiş. Kuyu mu yükselmiş, İmâm-ı Ali'nin eli mi uzamış? "Al buyur kovayı". O da şaşır-mış, müşrik de. "Sen kimsin?". "Ben Ebû Tâlib oğlu Ali". "Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Yâ İmâm sen bana vur, kelleme kes". Tövbe istiğfar. "Mal mülk senin". "Yok, malın senin olsun, istemez, malla işimiz yok. Bizim canla işimiz var, mümin ol kâfi, tamam".

Almış kuruşunu oradan gitmiş bir nar almış. Gelirken yolda, bir fukarâ çıkmış, böyle boynu bükük, gözü yaşlı, "Yâ İmâm, elindeki narı bana versene". Dedik ya, isteyen reddetmeyeceksin. ¹⁴⁶ وَأَمَّا السَّائِلُ فَلَا تَنْهَرْ. İmâm-ı Ali şöyle düşünmüş, demiş ki, "Ben bu narı bu fukarâya verirsem olur. Fâtımetü'z-Zehrâ Resûlullah'ın parçasıdır ama O, Ehl-i Beyt Mustafâ'dır ve o sabırla mükellefdir".

¹⁴⁵ Sure-i Duhâ 10

¹⁴⁶ Sure-i Duhâ 10

Onlar sabredecekler. Yarın kıyâmet gününde de öyle. Peygamber, ümmetini cennete sokmadan kendi girmeyecek cennete. Kolay iş değil o başbuğ olmak. Onun için "Seyyidü'l-kavmi hâdimuhum" buyrulmuştur. Kim ki kavmine hizmet eder, o, kavmin efendisi olur, seyyidi olur. Onlar en sonra, ümmetin hiçbir tânesi bırakılmayacak, hepsi cennete girecek, ondan sonra kendileri girecekler içeriye. "Kimse kalmadı mı?" "Kalmadı". Haydi, ondan sonra. Hiç çoban koyunlarını dışarıda bırakır da kendi girer mi? Girmez. Onun gibi.

"Fâtîme dayanır, tahammül eder. Çünkü o Ehl-i Beyt-i Mustafâ'dan. Ben fukarâyâ vereyim bu narı, ümmete vereyim" demiş, fukarâyâ vermiş narı İmâm-ı Ali. Oradan eve gelmiş, özür dilemeye Fâtîmetü'z-Zehrâ'ya. Narın özürünü dilemeye yani. İçeri girmiş, Cenâb-ı Fâtîmetü'z-Zehrâ şifâyâb olmuş, gülümseyip duruyor. "Geçmiş olsun, nasıl oldun?". "Çok iyi oldum elhamdülillah". "Nasıl oldu yâhu? Nasıl oldu?". "Sen fukarâyâ narı verdin, Allah bana şifâsını verdi. Narı o yedi, şifâsı bana oldu" demiş. Aaaa, demek ki görüyormuş, perdesi yokmuş.

Bir müddet sonra kapı çalınmış, kapıyı açmış İmâm-ı Ali, kapıda Selmân-ı Fârisî, elinde bir tepsi, üstü kapalı. "Yâ İmâm, bunu Cenâb-ı Hakk Cebrâil vâsıtasıyla Hazret-i Peygamber'e, Resûl-i Ekrem de bunu size gönderdi" demiş. Almış İmâm-ı Ali, açmış, içerisinde dokuz tâne nar var. Cennet narı, cennetden koparılmış. İmâm-ı Ali demiş ki, Selmân-ı Fârisî'ye, "Bu dokuz olmaz, bu on olması lâzım". Bu âyet okundu da aklıma geldi benim. "Allah, ¹⁴⁷مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ امْتَالِهَا" diyor, dokuz demiyor ki tis'a demiyor ki on diyor" deyince Selmân-ı Fârisî, gülecek, yeninden narın bir tânesini çıkartmış. Demiş ki, "Yâ İmâm, talebe hocayı imtihân etmesi ayıptır ama sizin irfânınızı halka bildirmek istedim" demiş İmâm-ı Ali'ye. "Sizin kadr u kıymetinizi bilmeyenlere irfânınızı öğreteyim diye bunu yaptım, onuncu nar bende" demiş, "buyurun" deyip ortaya koymuş.

Fâtîha!

¹⁴⁷ Sure-i En'âm 160

7 Haziran 1984

"Men sâme ramazâne vahtisâben gufirelehû mâ tekaddeme min zenbih". Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem buyurdu ki, "Bir kimse sevâbını Allah'dan ümîd ederek Ramazân orucunu tutarsa geçmiş günâhları affolur" diyor.

Ama kul hakkı düşmez. Şehîd dahî olsa bir adam, kul hakkı düşmez. Kimden aldinsa, kime vurdunsa götürüp yerli yerine vereceksin. Ancak denizde boğulursan, denizde şehîd olursa bir adam, o vakit kul hakkı sâkıt olur. Hem hukûkullah hem kul hakkı. Yoksa karada şehîd oldu bir adam, şehîd oldu yani, il'â-yı kelimetullah için, gene hukûk-i ibâd düşmez üzerinden.

Hattâ Resûl-i Ekrem, bir muhârebede, zannediyorum Hayber Vakasında, bir adam şehîd oldu, sahabeden. Bakdı ona Peygamberimiz, "cehennemde" dedi. "Yâ Resûlallah, şehîd cehennemde mi?". "Evet" dedi. Zîrâ onun üzerinde emânet varmış, aba varmış, abasını vermemiş arkadaşının, üzerinde kalmış.

Zamânımızda herif çalıyor çırpıyor, geliyor câmide ağlıyor, "Aman yâ Rabbi, beni affet, günâhlarımı affet" diyor filan. Hakkını vermeyince olmaz! Yâhud çok Allah'a kendini sevdireceksin, Allah ceb-i hümâyûndan ödeyecek yani hazîne-i ilâhîden. Ve illâ fe lâ. Katiyyen kul hakkı sâkıt olmaz.

Vurdunsa yanağını uzatacaksın. Aldinsa vereceksin. Öyle. Yahudi telkin verdi, ben dinledim yahudinin telkinini, hoşuma gitdi benim. Türkçe yapdı haham. Cenâzeye gitdim, cenâzede yahudi telkin verdi, kabre gitdi. Kabrin başına gitdi haham. "Aldinsa verirsin, etdinse bulursun, şimdi gelecek görürsün" dedi yahudi oradan yürüdü. Bir de taş atdı geriye. Türkçe. Vallahi billahi, dinledim. "Aldinsa verirsin, etdinse bulursun, şimdi gelecek görürsün" dedi. Neyse o, öyle söyledi.

Kim gelecekse, "şimdi gelecek görürsün" dedi, yürüdü, döndü geriye bir taş atdı mezarlığa doğru, yürüdü. Ben gittim, seyrettim. Yaaa, telkin veriyorlar onlar da.

Bizde de telkîn veriyorlar ölüye. Halbuki, "lakkinû mevtâküm bi's-şehâdeteyni"¹⁴⁸ hadîs-i şerîfi, kable'l-vefât, bade'l-vefât, ihtilaflıdır o. Bazıları demişler ki kable'l-vefât demişler. Yani ölmeden evvel telkînât verilecek kula.

Hâfız İsmâil Efendi, "Efendicim, ölü kabre konulduktan sonra okunan bu üzkürü'l-ahdellezî haracte aleyhi mine'd-dünyâ, ne manâya geliyor?" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

"Hatırla" diyor, "âlem-i ervâhdaki Allah'a verdiğin söz". İşte diyor ya, ¹⁴⁹اَلْسُنْتُ "اَلْسُنْتُ" hitâbı. "اَلْسُنْتُ بِرَبِّكَ" de, "kâlû belâ" dedik ya işte onu hatırla diyor. Dünyâdan çıktın şimdi diyor, aklın başına gelsin.

Halbuki yalnız ona değildir, bade'l-ölüm verilen telkîn meyyite değil yalnız, geride kalanlardır o, sağ kalanlar, onlardır o, ama anlayacak adam lâzım.

Hâfız İsmâil Efendi, "Hiç verilme ne lâzım gelir Efendicim?" diye sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Hiç verilme tahzir lâzım gelir. Sünnete muhâlefetdir, müekked bir sünnetdir çünkü. Dövmek lâzım imamı, vermezse eğer. Tekidli sünnetdir o. Bak hadîs okudum sana ya, "lakkinû mevtâküm bi's-şehâdeteyni" diyor Peygamber, "Ölülerinize telkîn ediniz". Yalnız ihtilaf vardır, kable'l-vefât mı, bade'l-vefât mı, ölmeden evvel mi, öldükden sonra mı? Resûl-i Ekrem öldükden sonra yapmış bazı sını. Meselâ oğlu Hazret-i İbrâhim aleyhisselâm öldüğü vakitte, Peygamberimizin oğlu vardı, İbrâhim aleyhisselâm, bizâtihi Peygamberimiz gitmiş, oğluna telkin vermiş. Ufak, altı yedi yaşında. "Yâ İbrâhim, melekler geldiği vakitte, Rabbim Allah, Peygamberim babam de" demiş, Yaa, öyle söylemiş. Hazret-i Ömer de şaşırmış, dedi, "Yâ Resûlallah, bu kadar çocuğa da soru var mı?", "Var" demiş Peygamberimiz. Buhârî-i Şerîf'de var. O gün de gün tutulmuş, gökyüzünde güneş kararmış, herkes demişler ki, "Peygamber'in çocuğu öldü, onun için güneş karardı" demişler. Resûl-i Ekrem duymuş bunu, "Hayır" demiş, "kimsenin ölümlüyle güneş kararmaz" demiş Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem.

Hâfız Âsım Bey, "Efendim, Hazret-i Ömer, yandı Ömer diye bağırmış" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

¹⁴⁸ Ölülerinize yahud ölmekde olanlara kelime-i şهادeti telkin ediniz.

¹⁴⁹ Sure-i A'râf 172

Zâten hep Ömer bağıyor yandı Ömer diye, biz hiç yanmıyoruz. Biz elimize almışız vesîkayı, cennete gireceğiz çünkü. O Ömer'ken, yandı Ömer diye bağıyor. Ömer radiyallahu anh Hazretleri, aşere-i mübeşşereden. On kişi bunlar. Bunlar ne yaparsa yapsın, cennete girecekler. Yani süfliyyat yapmazlar ya, ne yaparlarsa yapsınlar cennete girecekler. Arkasından Ehl-i Bedir var. Onlar da öyledir, mafuvvdur, Ehl-i Bedir de. On kişi bunlar. Ebûbekir, Ömer, Osman, Ali, Saad, Saîd, Abdurrahmân ibn Avf, Ubdeyd ibn Cerrah, Talha ve Zübeyr. Ridvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn. On kişi, aşere-i mübeşşere. Böyle olduğu hâlde Hazret-i Ömer ağlıyor. Biz gülüyoruz, elimizde sened var cennete girmeye. Bizim bağırmanın lâzım, Ömer'in bağırması değil. Biz bağıracağız. Ama bizi bağırtmak için bir yerimizi ısırtmak lâzım kuvvetlice. Biri ısırmalı bir tarafımızı ki ciyak ciyak bağıralım.

Yaaa, ufak çocuğa Efendimiz telkîn vermiş. Bazı zevât demişler ki, kable'l-vefât demişler, ölmeden evvel telkîn vermeli. Yaa, ölmeden evvel öleceksin, mûtû kable en temûtu. Yani tövbekâr olacaksın, elini eteğini dünyâdan çekeceksin, ehl-i dünyâdan ve dünyâdan yüz çevireceksin demişler. Bunun manâsı malı mülkü bırakmak manâsına değil, muhabbet olmayacak mala mülke, Allah'a Peygamber'e olacak.

Bir zât-ı muhterem geçiyormuş, dervîşleriyle berâber, bir imâm efendi de telkîn veriyormuş. İmam da benim gibi dümbelekmiş. (Estağfirullah). Mezarın kenarında, "üzkürü'l-ahdellezî haracte aleyhi mine'd-dünyâ" diye bağıınca, Hazret-i Şeyh gülmüş. Demişler, "Efendi, bu gülünecek bir şey değil, niye güldünüz?" demişler ihvânı. "Ölü" demiş, "ölü diriye telkîn veriyor" demiş, "ölü diriye" demiş. Çünkü ölen uyanık adammış, yani altdaki bulunan veliyyullahmış, imam efendi de zavallı benim gibi maaşlı imam. (Estağfirullah). Maaş için, maaşını alsın diye o, ne yapsın fukarâ, işte öyle geçiniyor. Benim gibiymiş yani, maaş için. Mevâşîden.

"Kaç kişi mevâşî var" diye yazmışlar Biga vâlisine. Biga vâlisi de kızıyormuş müftüye, Biga müftüsüne, cevap yazmış, "Müftüden gayrı hepimiz mevâşîyiz" demiş. Mevâşî neye derler, bilir misin? Hayvana derler, dört ayaklı hayvana. Vâli mevâşîyi maaşlılar diye anlamış da müftüye kızıyormuş, müftünün maaşı artmasın diye cevap yazmış, "Müftüden gayrı hepimiz mevâşîyiz" demiş, yazmış göndermiş pâdişaha.

Şimdi, kul hakkı düşmez. Biz şimdi oraya geleceğiz, davâ orada. Kul hakkı. Kul hakkı. Aldınsa vereceksin. Bir de aleyhinde konuşma meselesi var. Bunlar da hakdır. Meselâ ekseriyâ bizim müslümanların yaptığı işdir, bir ahlaksızlıktır bu,

hepimiz yapıyoruz maalesef, hepimizde var bu hastalık. Adam çekiştirmek, adam eti yemek oluyor bu.

Hattâ bir gün Huzûr-i Risâlet'de, bir zât, isim vermeyeyim ben ki iyi olmuyor isim vermek, eskiden vâizken verirdim ismini, şimdi veremiyorum, korkuyorum isim vermeye. Bir kadın gelmiş Huzûr-ı Saâdet'e, uzun boyluymuş kadın, uzun boylu böyle. Efendimiz'e bir şey sormuş, sallallahu aleyhi veselleme, Ramazan'mış. Efendimiz ona cevap vermiş. Sonra o gitmiş, orada bulunan bir hanım daha varmış, Efendimizin yanında. "Yâ Resûlallah, ne kadar uzun boylu kadın, değil mi?" demiş. "At ağzından! At ağzından! At ağzından!". Tükürmüş, bir et parçası. "Az kalsın yutacaktın, gidiyordu orucun, kadının etini yedin" demiş. "Ama ben doğrusunu konuştum yâ Resûlallah, boyu uzundu" demiş. "İşte bu gıybet" demiş, adam çekiştirme. Olmayanı söyleyen o bühtan o, iftirâ o. O daha berbad.

Gene bir kerre böyle bir şey olmuş. Cenâb-ı Peygamber, iki kişinin yanına, iki sahabenin yanına Selmân-ı Fârisî'yi vermiş, bir yere gidiyorlarmış. Cenâb-ı Peygamber iki zenginin yanına bir fukarâ verirmiş, onlar geçinsinler diye. Çünkü iki kişinin yemeği ile üç kişi doyar. Gidiyorlarmış, bir yere varmışlar. Ramazan'mış, o iki sahabe sıcaktan fenâlaşmışlar. İki zengin, içlerinde fukara olan Selmân-ı Fârisî, hem de çok yaşlı. Selmân-ı Fârisî'ye demişler ki, "Yâ Selmân, Medîne yakın, git Resûl-i Ekrem'e, git sor gel, biz helâk olduk, öleceğiz, gideceğimiz yere varamayacağız, öleceğiz. Orucu açalım mı?". Selmân-ı Fârisî dönmüş Medîne'ye, gelmiş huzûra, "Yâ Resûlallah, o iki zât, oruçtan fenâ halde bunaldılar, orucu açalım mı diye soruyorlar" deyince, Efendimiz Selmân'a, "Onlar iftarı yaptılar" demiş. "Yâ Selmân, onlar iftarı senin etinle yaptılar, oruç açmaya hâcet kalmadı" demiş. Meğerse ikisi konuşurken demişler ki, "Selmân da gitdiği yerden gelmez" demişler. "Selmân'ın ayakları ağırdır, ağır gider" demişler.

Bir de bühtan var. Meselâ, Allah muhâfaza, senin aleyhinde, sende olmayan bir şeyi söylüyorum, sende olmayan fenâ bir şeyi, kötü bir sıfatı. Sende yok ama öyle bir sıfat. O, bühtan. Onun tövbesi daha ağır. Nerde konuştum? Burada değil mi? Bu adamları bulup söyleyeceğim ben, diyeceğim ki, "Efendiler, ben Hâfız İsmâil Efendi hakkında böyle konuştum. Ben yalancıyım, onda öyle bir ahlâk yokdur. Ben yalan söyledim, adama iftirâ etdim". Sonra gideceğim seni bulacağım, "İsmâilcim" diyeceğim, "ben senin aleyhinde böyle böyle konuştum, sana iftirâ etdim, seni kimlere karaladımsa, onlara haber verdim. Şimdi hakkını bana helâl et" diyeceğim. Sen de bana hakkını helâl edeceksin. Sonra ben Cenâb-ı Hakk'a yöneleceğim,¹⁵⁰ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

¹⁵⁰ Sure-i A'râf 23

deyip ağlayacağım, sızlayacağım Allah'dan mağfiret dileyeceğim. Öyle kimseye söylemeden tövbe olmaz. Yevm-i kıyâmetde lap diye yakasına sarılır.

Hele iffet, nâmûs meselesi. Lu'ine'd-dünyâ ve'l-âhire, iffet meselesinde konuşulursa, dünyâ ve âhiretde Allah'ın lanetine uğrar. Gözüyle görse dahi söyleyemez, dört kişi görecektir. Anlatamaz, söyleyemez. Ekseri bizim mahallelerimizde vardır, "Bu kadın iyi giyiniyor, herhalde bunun bir şeyi var galiba, hımm" filan diyen, mutlakâ lanete uğrar, Allah'ın lanetine uğrar. Erkek, giyinmiş, iyi giyiniyor filan, "Bunda bir şey var ki böyle iyi giyiniyor" diyerek arkasından haber yokken iffetiyle oynuyor, Allah'ın lanetine uğrar. Onun için çok adam var, câmide namaz kılıyor kılıyor kılıyor, kılmayanlara lafım yok, onlar ne yaparlarsa yapsınlar, kılıyor, alını secdede delinse yarın yevm-i kıyâmetde paçayı kurtaramaz.

Onun için bak, görün, görün rüyâlarda, görüyoruz ölenleri, hep çirkin vaziyetde. Kim varsa göstereyim bakalım bir tâne, "ben cennete gitdim" diyenlerden, haydi! Akrebâlarınızdan, bildiklerinizden. Şeyhinden tut, hocasına, imamına varasıya kadar, hepsi bir belâyâ mübtelâ olmuş âhiret âleminde bizimkiler, müslümanlardan. Yaaa! O zannediyor ki namaz kılmakla iş bitiyor. Öyle değil.

Birtakım mesûliyyetler var dünyâda insanlar için, çok mesûliyyet var. Bir takım böyle günahlar var. Onlar onu kaldırmaz. Meselâ ben senin yedi dirhem arpanı çalsam. Böyle açık konuşayım ben de aslında câiz değildir böyle konuşmak ama anlatmak için böyle konuşacağım. Yedi dirhem arpanı çalsam ben senin, yarın yevm-i kıyâmetde bu yedi arpaya karşılık ne verilecek sana biliyor musun sana? İmam arkasında yedi yüz vakit namaz kılmışım, kabûl olmuş, bu yedi yüz vakit namaz sana verilecek, yedi arpaya. Hukûk-i ibâd bu kadar mühim mesele.

Hazret-i Ömer'i âlem-i manâda görmüşler, yüzü sapsarı. Aşere-i Mübeşşere'den Hazret-i Ömer. Sormuşlar "Allah sana ne muâmele etdi?" demişler, "Daha şimdi yakayı kurtardım" demiş. "Neden?", "Bir hayvan yuları vardı, bir defa kopdu dikdirdim, bir daha kopdu dikdirdik, bir daha kopdu dikdirdik, bir daha kopunca, 'artık takmayın, kopuyor bu' dedim. Hakk Teâlâ buyurdu ki, 'O bir defa daha takılırdı hayvanın boynuna, niçin sen Ümmet-i Muhammed'in malını helâk etdin' diye onun hesâbını bana sordu" demiş. Vefâtından altı yedi ay sonra, yüzü sapsarı, Hazret-i Ali görmüş. Ömer gibi adam, âdil Ömer.

Var sen şimdi, "ben şuyum buyum" diye ortada dolaş. Öyle kolay iş değil. İşimiz, Allah'ın rahmetine, mağfiretine kalmıştır. Çok ağlamak, yalvarmak lâzım Cenâb-ı Hakk'a. Hani bazı adam, "Namaz kılıyorum, kurtulurum" diyor. Nereye kurtulacaksın namazla filan. Ne namaz, ne oruç, ne zekât, bunlarla bitmez, irfân lâzımdır. Ârif olmak, kemâl etmek lâzımdır. "Namaz kılma" demedim hâ! Sözümlü yanlış anlama! Namazsız olmaz. İslâmın erkânıdır, rûknüdür,

Peygamber'in gözünün nûrudur, müminin mirâcıdır namaz. Namaz filan, onlar hep erkân-ı islâmdan, yapacaksın ama bunları imhâ etmeyeceksin.

Çünkü diyor ki Peygamber sallallahu aleyhi vesellem, sormuş ashâbına, "Müflis kim?" demiş. Meşhûr hadîslerden. "Müflis kim?" demiş. "Allah ve Resûlü bilir" demişler, "men lâ dirheme velâ metâ', malı mülkü olmayan" demişler Peygamber'e. "O dünya müflisi" demiş. "Müflis şuna derler. Savmıyla, hacıyla, zekâtıyla..."

Allah muhâfaza yâ Rabbi, Allah Yâ Rabbi, ağzımız oruçlu Yâ Rabbi, Habîbin Muhammed hürmetine, zât-ı ecell-i a'lân hürmetine, affet bizi Yâ Rabbi. Yani suçlarımız varsa hazîne-i ilâhiyyenden öde.

"Bir adam namazıyla, zekâtıyla, orucuyla gelir" diyor, "fakat ötekini çekiştirmiş, ötekini incitmiş, ötekine vurmuş, ötekine sövmüş, bütün bu hayır hasenât taksîm olunur, kıldığı namazlar, tutduğu oruçlar, verdiği zekâtlar, yaptığı haclar, hak sâhiblerine taksîm olunur. Yetişdi ne a'lâ. Yetişmedi. Hak sâhiblerinin günahları alınır, ona yükletilir. Ondan sonra cehenneme yüz üstüne atılır" diyor, "işte müflis derler ona" diyor Peygamberimiz. Bu hadîs, sahîh hadîslerden yani.

Bir de bakıyorsun, hiç korkduğu yok herîfin, kahkaha atıyor herif. Aman Allah. Bildiğin gibi değil, bildiğin gibi değil hâdis.

Hakîkati bilen bir mümin, bir yeşil yaprağı koparamaz, yere tüküremez, duvara işeyemez, mümin. Çünkü işediği vakit, orada bir şehîd yatıyordu, üstüne işer, suratına işer. Her taraf şehîd kanıyla yoğrulmuş buraları. Yüz yirmi bin şehîd vermişiz hendeklerin içerisine, İstanbul kalesi önünde. Altı sefer sarmışlar Osmanlılar burayı, İstanbul'u. Altıncısında nasîb olmuş, babamız girmiş, Fâtih Sultân Mehmed Han içeriye. Yaaa, işeyemez yere. Çünkü mutlakâ bir şehîd var yerde. Tüküremez, mutlakâ bir şehîdin yüzüne tükürür. Bir ağacın dalını koparamaz, zikrullah yapıyor çünkü, Allah'ı zikrediyor. Bir şey yok ki Allah'ı zikr eylemeyen. Yeşil yaprağı koparamazsın, ağacı kesmek ne demekmiş! Çöp atacaksın câminin bahçesine hâ! Komşunun bahçesine, kapısının önüne. Kirâcının suyunu keseceksin, çıksın kirâcı diye, kirâsı az diye. Hacı Efendi suyunu kesmiş kirâcının, "Kirâyı artırmadı ben de suyunu kesdim Efendi" dedi, "günah mı yaptım sevap mı yaptım". "Çok iyi yapmışsın. Ramazan gününde çok iyi etmişsin, bayıldım" dedim "yapdığın iş". Suyunu kesmiş kirâcının da. Ulan suyu kesenden daha zâlim var mı alçak herif! Yezid'den ne farkın var senin, Hazret-i Hüseyin'i kesen, susuz bırakan Yezid'den ne farkın var!

Hâfız İsmâil Efendi, "Belediye de her gün kesiyor Efendicim" deyince, Efendi Hazretleri "Belediyeye sözümüz yok bizim, oraya karışmayız, onlar siyâsî şeyler" buyurdular.

Aynı zât, ¹⁵¹ "وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ" âyet-i kerîmesi hakkında bir soru sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

İkâbe olunduğunuz gibi ikâbe ediniz. Sana bir tokat vurana bir tokat vurursun ama onun vurduğundan fazla vuramazsın. O ölçüyü de sen yapamazsan, zâlim olursun. Ölçüyü nasıl aynı yapacaksın, imkânı var mı onun? Yok. Sabretmen hayırlıdır.

Sormuş Ömer ibn Hattâb, kölelerine, "İçinizde hiç böyle bi gayrı hak kulağını çekdiğim, vurduğum kimse var mı?". "Var yâ emîre'l-müminîn, benim kulağımı çekdin" demiş kölenin birisi. "Gel buraya, çek kulağımı ama benim senin kulağını çekdiğimden ziyâde çekme sakın hâ, zâlim olursun" demiş. Yaaa!

Sonra bakarmış Hazret-i Ömer, kölelerinden kim namaz kılsa onu âzâd edermiş. Hep köleler namaz kılarlarmış Hazret-i Ömer'i görünce. O da âzâd edermiş. "Yâ Ömer" demişler, "bunların namaz filan kıldığı yok, seni kafese koyuyorlar bunlar namazla". "Biliyorum" demiş, "ben Allah için yapıyorum, Allah için aldaniyorum, onun için bırakıyorum. Hakkıyla kılsalar canımı bile fedâ ederim onlara ben" demiş. Yaaa! "Biliyorum" demiş, "riyâ yaptıklarını. Riyâ yaptıkları için böyle koyveriyorum" demiş.

Şimdi, sen orucu mu seviyorsun, namazı mı? Oruç sevilir. Yenir çünkü.

Câmide cemâat yok. On milyon halk var İstanbul'da, on milyon! Yalan o, oraya bir levha asmışlar, yalan o. Dört milyon bilmem ne falan fıstık. Kafadan atma bir şey o. On milyon halk var İstanbul'da, on milyon! Fazlası da var. Bir ucu İzmit, bir ucu Tekirdağ, bir ucu Çorlu, bir ucu Akdeniz, bir ucu Karadeniz. İnsanla dolmuş her taraf. On milyon var. Câmide cemaat yok!

İstanbul 325 bin kişiydi, ben burada müezzindim, bu câmi-i şerîfde, 938'de. Altı milyon nüfûsu vardı Türkiye'nin yâhud on milyon. On milyon nüfûsumuz vardı. Altı milyondur ya, on milyon çıkardılardı o vakit filan. Neyse. Câmi buraya kadar doluyordu yâhu İkinci namazında. (Efendi Hazretleri sohbetlerini câminin cümle kapsının hemen yanındaki mahfilde yaparlardı, "buraya kadar dolardı" demeleri, câminin tamâmen dolduğunu ifâde etmek içindi).

¹⁵¹ Sure-i Nahl 126

Birisi, "O 325 binin de 200 bini ekalliyetdi" deyince Efendi Hazretleri, "Evet 200 bini ekalliyetdi, bravo, ceddine rahmet. Rumlar, ermenisi, yahudisi vardı. Yaaa! Câmi dolardı, burası, İkinci namazında.

Hep buraya oturanlar, hep büyük zevât-ı âlî-kadrin mütekâidleri. Hâkim mütekâidi, vâliler, vüzerâ, vükelâ burada oturlardı, buralarda. Tabii. Hep büyük adamlar gelir oturlardı buralarda, vüzerâ, vükelâ.

Birisi, "şimdi yazlıklarda oturuyorlar" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Oturmuyorlar, orada da oturmuyorlar, Allah orada da rahat vermiyor, sivrisinek ordularını göndermiş bir taraftan, bir taraftan hamam böceklerini göndermiş, çâre bulamıyorlar hamam böceklerine.

Hicaz mollaları vardı. Şurada, bak şu şey var ya, müezzinlerin oturduğu yer, orada Ebululâ Mardin ile Necmeddin Molla otururdu, yerleri orası.

Hâfız Âsım Bey, "Esad yukarıda okurdu" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Esad okumazdı, Emin Efendi okurdu. Sonra Esad, Esad çok sonra. Emin Efendi, Lâleli Câmisi imamı. Emin Efendi vardı, efendi bir adam. Hani böyle hürmetle anarım kendisini. O okurdu orada, ondan dinlerdik. Esad çok sonra geldi.

Hâfız Âsım Bey, "Emin Efendi'nin bir kardeşi Vâlîde'nin imamı değil mi?" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Emin Efendi'nin bir kardeşi Vâlîde'de imamdı. Kendisi Lâleli'de imamdı. Sonra Ferhad Efendi vardı imam, Lâleli Câmisinde. Sonra efendime söyleyeyim, Necâti Efendi vardı. Bir imam Necâti Efendi, bir imam Emin Efendi'ydî. Necâti Efendi, pâdişah imamıydı. Tabii. Hünkâr imamıydı.

Hâfız İsmâil Efendi "Bir de Boşnak Mustafa Efendi varmış" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

O Çemberlitaş'da, Atikali'de. Sonra Lâleli'ye verdiler onu. Hocaefendi, Allah rahmet eylesin, artık gıybet sayılmaz, maşallah çok iştahlıydı. Lâleli imâretine girer, iki su kovası makarna alır, pişdiği vakitte. İki kovayı böyle yanyana getirir. Ben gözümle gördüğüm için söylüyorum. İki eline iki kaşık alır. İki eline iki kaşık, böyle. (Efendi Hazretleri elleriyle kaşıkları nasıl tutduğunu tarif ediyorlar). Boyacı ayakkabı boyar gibi, böyle iki kova makarnayı yer hoca. Evet, Allah rahmet eylesin.

Hâfız Âsım Bey, "Ama o nisbetde cömertdi, sahî idi" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Canım ben tamahkâr demedim yâhu! Hoşuma gitdi herifin yemesi. İştahlı adam yani bizim gibi değil. İnsan yedi mi öyle yemeli. İnsan yemek yediği vakitte ölmeli. Doymalı yani. Öldü mü doydu demektir o. Kalkdı mı ayağa bir şeye yaramaz. Yüzükoyun yatacaksın yere, doymanın ölçüsü de bu, yüzükoyun yere yatacaksın, burnunun ucuyla ayağının ucu yere değmeyecek, göbeğin ucunda duracaksın, o vakit doydun demektir. Ölçüsü bu.

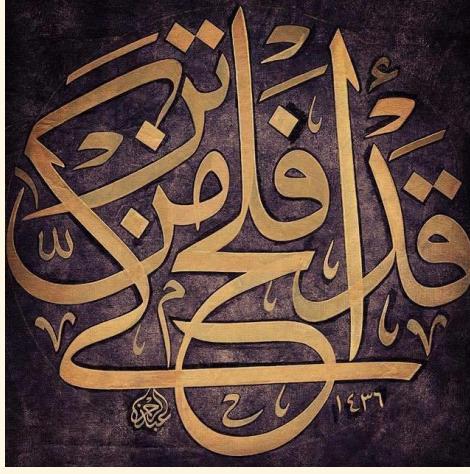
Sonra, İmam Mustafa Efendi orada, Ermeninin kayınvâlidesi için yirmi beş bin lira istemiş Ermeni Patrikhânesi, Ermeni verememiş. Mustafa Efendi demiş, "Sen bırak onu" demiş, Allah rahmet eylesin, "Sen iki yüz kâğıt ver, ben kaldırı-
rım cenâzeyi" demiş Ermeniye. İki yüz kâğıdı almış, kocakarıyı kaldırdı, islâm mezarlığına gömdü. Yirmi beş bin lira istemiş Ermeniler, cenâzeyi kaldırmak için. Bizim Mustafa Efendi Allah rahmet eylesin, götürdü, iki yüz liraya. Ama kadın müslüman olmuş, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" demiş. Şâhid getirdiler. İsmi Hagonoş. Resmî kayıt yok. İki yüz lirayla. "Ne papazlara para vereceksin ulan" demiş, "yirmi beş bin lira. Ne lüzum var" demiş, "imam beş kâğıda ölüyü kaldırır" demiş, "ver sen beş kâğıdı oradan". Ama beş lira çok para o vakit. Biz burada on dört lira kırk iki kuruş maaşla bir ay çalışıyorduk.

Ramazan'a bir hafta, on beş gün kaldı mı evkafa kâğıt verilir, câminin ihtiyaçları bildirilir. Bayezid Câmisinin ihtiyâcı. Dinle! 500 süpürge, 500 süpürge sopası, 200 kova, 200 metre salaşpur, silmek için camları filan. Almaya gidiyoruz. İki tâne süpürge, iki sopa, yarım metre salaşpur, bir kova. Bazen bir kova alırsın, yoksa alamazsın, hava alırsın. Beş yüz tâne yazdın diye o kadar, öyle çıkarıyoruz ki bir tâne alalım diye. Kömür vermezlerdi, kömürü cemâatin hayır sâhibleri verirdi, Allah râzı olsun. Cemaatden burada bir Eczâcı Mehmed Bey vardı, Allah rahmet eylesin, o zât-ı muhterem verirdi kömür parasını buraya.

Ben burada yatardım, kış yaz. Yatdığım yer burası. Bak bak, işte burası, burada, yatağım oradaydı. (Efendi Hazretleri, oturduğu mahfilin tam karşısında kalan müezzin mahfilinin altını göstermişlerdi)

Hâfız İsmâil Efendi, "Efendicim elektrik yokken neyle ışıklandırıyorlardı?" diye sorunca Efendi Hazretleri, "Kandille, yağ kandiliyle" buyurdular. "Zeytinyağı mı kullanılıyordu?" diye sorunca, "Hâlis zeytinyağı" buyurdular. "Pekala koku vesâire yapmaz mıydı?" deyince, "Yapmaz. Hayır" buyurdular. "Süleymaniye'de biliyoruz ne yaptığını ama" deyince, "Burada da var, delikler var" buyurdular ve ilâve etdiler, "Hâlis yağ. Bütün Ayvalık Vakıf'ındır, başdan aşağı. Yaaa!".

8 Haziran 1984

Zengin koca, fakîr karısına zekât veremez. Çünkü bakması vâcib. Meskeni, yedirmesi, içirmesi, giydirmesi, erkeğe vâcibdir. Hıristiyana verilmez, yeni müslümana verilir. Yeni müslüman olmuş, ona verilir. Ona müellefetü'l-kulûb denir. Kalbini kazanmak için. Burada kalmış bir fukarâ, zenginmiş memleketinde, müslüman ama, ona verilebilir. Zengin olduğu hâlde burada zekât verilebilir. Zekât, müslümanın müslümanın cebindeki hakkıdır. Fitre, kâfire verilir, Allahsıza verilir, Allah'ı inkâr edene verilir, kâfire, hıristiyana, mûsevîye, putpereste, budiste verilir. Fitre, fitre! Ammâ zekât verilmez. Zekât, müslümanın müslümanın cebinde hakkıdır. Fitre sadakadır çünkü. Sadakayı herkese verebilirsin. Ama tabii müslümanları tercîh etmek lâzımdır. Böyle salâtlı insanları filan, ibâdetli tâatlı filan. Hep onlara vermeli ki, onların nefs-i emmâresi kabarsın biraz günah işlesinler.

Zekât veren az. Namaz kılan da az. Hacceden çok, maşallah. Halbuki o da az. Kırk beş milyonda kaç hacı gidiyor bizden? (Cemaatden birileri otuz beş ben deyince). Hiçbir şey değil. Kırk beş milyon!

Birisi, "Göndermiyorlar ki efendim" deyince "Kim göndermiyor?" buyurdular. O zât, "Bir defa gideni bir daha göndermiyorlar" deyince, "Kim demiş onu, öyle şey olur mu! Kim demiş onu, serbestdir yollar bütün, açıktır. Kim demiş onu? Senin gitmeye gönlün olsun" buyurdular.

Birisi, "Efendim, zekâtı Ramazan'ın içerisinde mi vermek lâzım?" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Ne günü zengin oldunsa, üzerinden sene geçti mi o gün vermek farz olur. Meselâ Şevval ayının otuzuncu günü zengin oldun, nisâba mâlik oldun, bir daha sene Şevval ayının otuzuncu günü zekât vermek farz olur. Ama Ramazan'da vermenin fazîleti büyük. Ramazan'da bire yetmiş, bire yedi yüzdür. Kazancı büyük oluyor. Bire on, o Ramazan'dan hâriç zamanda. Her dâim bire ondur. Bire

bir günah yazılır, bire on sevap yazılır. Bire bir günahdır. O da hemen yazılmaz, tehir eder biraz melek, yazmaz, "Tövbe eder belki" der. Geri bırakır. Ama sevâbı hemen yazar. Allah öyle emretmiştir çünkü kirâmen kâtibîn'e. Ramazan'dan hâriç günlerde, bire ondur sevap. Günah bire birdir, sevap bire ondur. Ramazan'da en ekall bire yetmişdir. (Birisi, "Günah da o nisbetde mi?" deyince) Hayır! Günah gene bire bir. Günah gene bire bir. Sevap bire yetmiş, bire yedi yüz. ¹⁵² "وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلَيْهِ", Allah daha isterse yedi milyon da verir. Ramazan bu! Mübârek ay. Allah Ramazan'da müminlerin günahlarını temizliyor diyorum, sen hâlâ diyorsun ki, bire on günah, yazılmaz öyle şey! Bayram sabahı müminler hep böyle tertemiz, anadan doğduğu gibi günahdan soyunurlar oruç tutanlar. Kul hakkı müstesnâdır.

(Birisi, "Bayram'dan sonra giyinirler efendim" deyince). Belli olmaz o. Allah bazen günah içinde sevap halkeder, bazen sevap içinde günah halkeder. Bayram'dan sonra giyinirler diye Ümmet-i Muhammed'e sû-i zann etme öyle. Hayır! Sû-i zann etme. Bazen müslüman dem çeker, dem çekmesiyle müslüman olduğunu isbât eder. Yapdığı iş, günah-ı kebâirdir. Ama bayram diye içer. Bayram diye içmesi, islâm olduğuna işâretidir. Yapdığı günah-ı kebâirdir. Hiç takmasa ne yapacaksın! Bayrammış, değilmiş, ne yapacaksın o vakit. Günah-ı kebâir işliyor ama müslüman olduğuna alâmetdir. Bayram diye içiyor. Bilmez, câhil o. Meselâ bazı adam var, "Ramazan'da yoksun, Bayram günü câmide ne işin var" diyor. Deme öyle! Allah, o gün onun kalbini çevirir, bir daha namaza devam eder o. Niye kovuyorsun câmiden yani. Ramazan'da gelmez, Bayram'da gelir. Ramazan'da farzsa, Bayram'da sünnetdir. Bayram namazı sünnet diyen var, vâcib diyen var. Bizim imâm, yani İmâm-ı Azam rahimehullah vâcib demiş. İmâm-ı Şaffî sünnet demiş Bayram namazı için. Sünneti yapmasın da gavur mu olsun herif yani? İnsan oruç tutmasa bile sahura kalkmalı gece, yemek yemeli. Sünnetdir çünkü. Bayram günü namaz kılmak ona benzer ama bakarsın bir gün Cenâb-ı Allah onun kalbini çeviriverir böyle, sonra câmiye devâm eder gelir o. Ramazan'da namaza devâm eden, Ramazan'dan sonra terk eden müslümanlar, sakatdır işleri. Anlatacağım şimdi, konuşacağım, îcâb ederse. Fakat onda bir îmân alâmeti vardır, istikbâlde o kimseler beş vakit namaz kılarlar. İstikbâle, beş vakit namaza hazırlıyor onları.

Şimdi bak meselâ, Ramazan'ım kabûl oldu mu olmadı mı nereden anlarım, söyleyeyim size, ayar edin kendinizi. Ramazan'ım kabûl mü değil mi nereden bileceksin Ramazan'ın kabûl olduğunu? Bugün Cuma namazı kıldık, Cuma namazını kıldım, Allah kabûl etdi mi etmedi mi, nereden bileceğiz? Cuma namazından

¹⁵² Sure-i Bakara 247

sonra bir ferahlık hissedersen, böyle bir saâdete erersen, bir gözyaşı dökersen böyle, açılırsan böyle, bil ki Cuma'n kabûl oldu. Namaz kılarken yâhud duâ ederken, bir vecd hâli gelip böyle gözünden yaş gelirse, bil ki duân kabûl oluyor, perdeyi yırttın. Ramazan'da oruç tutdun, Ramazan'dan sonra günaha dönmedin, devâm etdin ibâdet ve tâata, Ramazan'ın kabûl oldu. Ramazan'dan sonra dönerse eğer gene eski hâline, yazık! Üzülünür. Melekler de üzülür, Allah da üzülür. Allah da üzülür bazen böyle. Bir adam hacca gitdi, kötülükleri hacda bıraktı, geldi buraya temiz bir adam oldu, hacı kabûl oldu. Gitdi gene bombok, geldiği gibi, boşuna gitdi.

*Deve hacı olmaz gitmek ile Mekke'ye
Eşek dervîş olmaz taş çekmekle tekkeye*

Birisi, "Bıçak gidip ustura geliyorlar" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Kimsenin kabahatini arama! Kimsenin kabahatini aramayacaksın. Böyle gitdi, böyle geldi demeyeceksin. Ben söyleyebilirim, bana müsâade var, ben insan eti yiyebilirim, hocayım ben. Ben ibâdullahın yarasını söyleyeceğim ki onun yarasını sarayım diye söyleyeceğim. Kasdım yok benim kimse hakkında. Sakın hâ öyle kimseye laf etme, kimsenin kabahatini görme, bütün kabahati kendinde gör, kâfî senin için. Başkasının kabahatini gören, kendi kabahatini görmez. Kendi kabahatini gören, başkasının kabahatini görmez. Kendinle meşgûl ol. Başkasıyla uğraşmak iyi değil. Çünkü İblis'in yüz bin türlü vesvesesi vardır, insana vesvese verip yaptığı ibâdet ve hayrı ¹⁵³"هَبَاءٌ مَّنْثُورًا" etdirir. Allah şerrinden korusun. "Eûzü", berâber okuyalım, "eûzü billahi mine's-şeytânî'r-racîm". Aman aman aman aman!

*Deve hacı olmaz gitmek ile Mekke'ye
Eşek dervîş olmaz taş çekmekle tekkeye*

Ahlâk-ı zemîmesini oraya atarsa ne a'lâ. Bak üç yerde Şeytan vardır, Şeytan işâretleri vardır. Allah Şeytan'ı oraya bağlıyor. Ben gördüm. Sen göremezsin. Kimi pabucunu atıyor, bizim hacılar, kimi sopa atıyor, kimi taş atıyor, kimi odunla vuruyor. Arnavudun birisi silah atmış. Demiş, "Beni kandırdı buraya getirdi bu sıcakda" demiş, "şunu öldüreyim, başka kimse gelmesin buraya". Halbuki Cenâb-ı Hakk Celle ve Tekaddes Hazretleri İblis'i oraya bağlıyor, Şeytan'a taş atıyorlar orada. Ben gördüm bağlı İblis orada. Sen bakarsan bir şey göremezsin. Belki görürsün. Üç yerde, yedi taşdan yirmi bir taş atılıyor. Manâsı şu. İnsanlarda yedi tâne kötü huy var. Bu huyları tathîr etmeyince bir adam, bırakmayınca, insan olmaz. Allah ile kul arasında perdedir. Sayalım bakalım.

¹⁵³ Sure-i Furkân 23

Ucub. Bir de cubb var Sûre-i Yûsuf'da, ¹⁵⁴ غَيَابَتِ الْجُبِّ, o kuyu manâsına, düştü içine, gümbürdedi. Ucub, ibâdetine güvenme ve kendini beğenme ibâdetde. Herkesi gavur, kendisini müslüman zannediyor. Ekseri câmi halkında vardır bu, Şeytan adamı buradan yıkar, kendisini cehenneme yuvarlar, haberi olmaz.

İkincisi, kibir. Kendini yüksek görme. Halbuki çıktığın yer belli. İdrar mahallinden çıkıyorsun. Ana rahmine düşüyorsun. Aslın menî. Öldükden sonra biraz kalırsan kokuyorsun. Niye kibirleneceksin? Kibir. İkincisi bu. Herkesde var. "Zerre kadar kibri olan cennete gitmez" diyor Peygamber. Yalnız kibirliye karşı kibir yapmak sadakadır. Antreparantez. Kibirli adama kibir yapmak sadakadır. Meselâ ne gibi? Sen Kâbe'ye gitmedin değil mi? İnşâallah gidersin, Allah seni de göndersin. Safâ ile Merve arasında iki direk var, ahdareyn diyorlar, iki yeşil direk, orada giderken gidenler böyle böyle yürüyecekler hacılar. Neden? Demişler ki Mekke kâfirleri, "Muhammedîleri" demişler, "müslümanları Medîne'nin sıtması eritdi" demişler. Medîne'de sıtma var o vakit. Onun için Allah herveleyi vâcib kılmış, kâfire karşı böyle yürüyoruz. Bak askeri görmüyor musun, rap rap rap, nasıl yürüyor. Kime karşı o? Müslümana karşı değildir, kâfire karşıdır o. Yaaa, kendi milletine karşı niye rap rap yürüsün. Kâfire karşı o, askerin o satvetli yürümesi. Kibirliye karşı kibir etmek sadakadır. Mütevâzi adama kibir etmek, o çirkin, çok çirkin bir şeydir, iblislikdir, şeytanlıktır. ¹⁵⁵ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ, istikbâr etdi, kibirlendi, وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ. Şeytan'ın başına gelen belâ kibirindendir. Bir adam kibirlendiği vakitte şeytan olur o. Bu kibri tevâzua çevirmesi lâzımdır. İki, ikinci perde.

Bu perdeler on bin katdır. Her biri on bin katdır, yetmiş bin perde yapar. Etvâr-ı seb'a ile esmâ ile bu perdeleri yırtarız, Allah'a vuslat için. Neyse. Yeniden sayalım. Ucub, kibir, riyâ, gösteriş. İbâdetden gösteriş yapmak. Bu külliye harâm. Yalnız bir yerde önderlik yapmak için gösteriş yaparsa bir adam, câizdir. Yani önder olmak için. Bir yerde sadaka veriliyor, yardım toplanıyor, çıkardın sen herkesin önüne düşdün, atdın dedin ki, "Bak, ben işte bunu veriyorum, bak" filan, yüksek bir para, ama Allah'a inanarak, kıyâmet gününe inanarak verdin o parayı, bu gösteriş değildir, teşvîk ve tergîb içindir, câizdir. Ama, "Bu adam cömert" desinler diye parayı atarsan, paran gider gürültüye. Hiçbir kıymeti yoktur. Kullar cömert der, âhiretde hava alırsın. Yevm-i kıyâmetde defter-i a'mâl çıkarılır, melekler okurlar, "Yâ Rabbi, bu kadar sadaka vermiş bu adam". Allah der ki, "Riyâ için verdi, kullar ona cömert desinler diye vermişdi, kullar da ona cömert dedi, nasîbini aldı, bizden nasîbi yoktur" der, mîzânda. Geçiyoruz.

¹⁵⁴ Sure-i Yûsuf 15

¹⁵⁵ Sure-i Bakara 34

Bir daha sayalım. Ucub, kibir, riyâ, gösteriş, hased. Hased de şu. Ne onda olsun ne bende olsun. Meselâ Allah ona bir ev vermiş, "Yâ Rabbi, bana da ver böyle bir ev". Bu, gıpta bu. Buna gıpta derler. "Yâ Rabbi, ona zenginlik vermişsin, bana da ver Yâ Rabbi". Gıpta. "Ne onda olsun ne bende olsun". Yâhud, "Âh şunun evladları ölse de şu adamın görsem hâlini". Ya, "Şunun malı yansa yıkılsa da sürünse".

O çarşı yanmış. Aksaray'da yeraltında bir çarşı vardı ya, orada bir zât var, tanışıyorlardı onunla. Onun da dükkânı yanmış, "Geçmiş olsun, malın yanmış" dedim. "Benim de yandı ama komşunun da yandı ya" dedi bana. Şaşırdım. Meğerse hased ediyormuş komşuya, râzı olmuş kendi malının yandığına, komşunununki de yandı diye.

Misâllerini istersen vereyim.

Bir a'mâ demiş ki Hazret-i Mûsâ'ya, iki gözü körmüş, a'mâ, demiş, "Yâ Mûsâ, söyle Allahu Teâlâ'ya, benim gözüme nûr versin. Sen peygambersin, kelîmsin" demiş. Hazret-i Mûsâ aleyhisselâm da Tûr'a gitmiş, Tûr'da arz etmiş Cenâb-ı Hakk'a. "Yâ Rabbi, sana gizli bir şey yok ama kullarından birisi böyle bir emânet verdi, bana de sana arz ediyorum Yâ Rabbi" demiş. Allah demiş ki, "Söyle o a'mâ kuluma, onun komşusu da a'mâ, duâ etsin komşusunun bir gözü açılsın diye, onun iki gözünü açacağım" demiş. "Öyle duâ etsin o". Gelmiş Mûsâ Peygamber, "İşin oldu" demiş. "Ne oldu?". "Senin komşun a'mâyım". "Evet, a'mâ" demiş, "berâber bazen çıkıp dileniyoruz dışarıda" demiş. "Allah dedi ki, komşusunun bir gözü açılsın diye duâ etsin, ben onun iki gözünü açacağım dedi" demiş. "Ne onun bir gözü açılsın ne benim iki gözüm" demiş. Hased bu işte

Sayalım. Ucub, kibir, riyâ, hased, sonra gadab. Gadab da öyle. Meselâ bir müslümanı çağır, "Al sana yüz milyon, gavur ol". Olmaz. On parası yok. Olmaz, tam bir mümin. Bir gadablandı mı, ağzından bir söz çıkarır, bedava gavur olur, bedava kâfir olur. Meselâ bir adamın göğsünden yukarı, yüzüne doğru sövse, sinle kefile filan böyle küfür etse, kâfirdir. Dînden dışarı çıkar. Çünkü yüz mukaddesdir. Yüzde kudsiyyet vardır, yüzde.

Yarın müslümanlar cehenneme gitdiği vakitte, Allah müslümanları şekl-i insân olarak cehenneme koyacak. Kâfirleri cehenneme amelleri sûretinde koyacak. Kimi maymun sûretinde, kimi domuz, kimi yılan. Kâfirleri böyle. Müslümanın yüzü böyle insan yüzü olacak. Hem de onların ellerini bukağıya vurmayacaklar. ¹⁵⁶ "إِنَّا آَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا". Gul ve kelepçe ve zincirler, kâfirlere mahsûs, müminlere yok. Onları sakallarından çekeceklermiş, müslümanları.

Diyecek ki melekler, "Siz kimsiniz böyle? Zincire vurulmamışsınız, insan şeklinde cehenneme giriyorsunuz" diyecekler. Efendimizin ismini unutacaklar günahkâr müminler. Diyecekler, "Biz Ramazan'da oruç tutardık, oruç bize farzdı. Malımızın kırkda birini zekât verirdik. Haccederdik. Namaz kılardık". "Haaa, siz müslümandınız değil mi!". "Evet". "Tüh, yazık olsun size! Hazret-i Muhammed gibi bir peygambere ümmet oldunuz, sizin ne işiniz var cehennemde! Tüh size!" diyecekler. Ondan sonra müslümanlar, "Lâilâheillallah" diye bağırınca, ateş kaçacak önlerinden, cehennem ateşi. Tevhîd edilince kaçacak ateş. İçeride bir cümbüş. Neyse, anlatırız başka zaman inşâallah onları. Şimdi gelelim.

Gadab. Gadab kötü şey. Babalarımız ne demişler, "Gadabla kalkan zararlar oturur" demişler. Gadab insanı hiç yokdan dînden, îmândan eder. Öfke. Resûl-i Ekrem'e gelmiş bir sahâbi, demiş, "Yâ Resûlallah, bana vaaz et" demiş. "Lâ tağdab" buyurmuşlar. "Gadablanma!" demiş Cenâb-ı Peygamber. "Yâ Resûlallah, ben onu bilirim" demiş, "tekrar bana başka vaaz et". "Gadablanma!" demiş Cenâb-ı Peygamber gene ona. Sonra o demiş ki gene, "Yâ Resûlallah, ben onu biliyorum" demiş. Efendimiz gene, "Gadablanma!" demiş, vaaz u nasîhati böyle yapmış.

Ne oldu? Beş. Her biri on bin perdedir, etdi elli bin.

Hubb-ı câh var. Makâm sevmek. Aman Allah muhâfaza buyursun. Makâm için, her şeyini, dînini, îmânını, donunu her şeyini inkâr edenler vardır. Meselâ Hazret-i Hüseyin'i şehîd edenler öyle. Taberistan'a vâli olacağım derken Peygamber'in çocuğunu kesdiler. Taberistan vâlisi olacağım diye. Makâm sevmek, bu da bir fâciadır.

Bir de mal sevmek. Mal sevmek.

İşte bunları ıslâh edeceğiz müslümanlar. Ucubu ıslâh için ¹⁵⁷ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنْ ¹⁵⁸ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ, iyiliği Hakk'dan bileceksin, kötülük olursa nefsinden bileceksin". Terbiye bakımından. ¹⁵⁸ كُلُّ مَنْ عِنْدَ اللَّهِ "dır fakat insandan bir terbiyesizlik zâhir olduğu vakitte, bunu Allah'a yüklemeyeceksin, nefsinden bileceksin.

Adamın birisi, öyle demiş, zinâ etmiş de kâdıya çıkarmışlar, eski devirde kâdıya. İngilizcesi judge. Judge, kadı demek yani. Kâdı Arapçası. Türkçesi yargıç. Yargılıyor. Çıkarmışlar, demiş, "Niye yaptın?". "Şeytan yaptırdı bana" demiş, "zinâ etdim, Şeytan yaptırdı" deyince kâdı, şöyle sarığı atmış, "Ulan bana bak!" demiş, "Şeytan Âdem gibi bir peygambere secde etmedi, Âdem gibi bir

¹⁵⁷ Sure-i Nisâ 79

¹⁵⁸ Sure-i Nisâ 78

peygambere secde etmeyen, gelip sana pezevenklik mi yapacak ulan!" demiş. "Atın keratayı içeriye!"

Şimdi, böyle bir şey olduğu vakitte, yani terbiyesizlik, Allah ona işâret ediyor Kurân'da, ¹⁵⁹ "مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ". Seyyie oldu mu bunu nefsimizden bileceğiz. Allah'dan olduğu hâlde. Tabii yaaa! Âdem Peygamber öyle yaptı, ¹⁶⁰ "رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ" dedi, "Yâ Rabbi, biz nefsimize zulmetdik" dedi, suçu üzerine aldı, affoldu. İblis, doğru konuştu, Allah'a dedi ki, ¹⁶¹ "أَعْوَيْتَنِي" dedi, "sen beni kandırdın" dedi. Doğru söyledi Şeytan ama doğru söyleyeni kırk köyden kovuyorlar. Şeytan'ın dilini ateşden makasla kesdiler, ¹⁶² "قَالَ فَاحْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ", çık terbiyesiz herif!" dediler, cehenneme atdılar Şeytan'ı. Onun için hayır olduğu vakitte Allah'dan bileceğiz. "Namazı ben kıldım" demeyeceksin, "Hakk kıldırdı bana". "Ben ıslâh-ı nefis etdim" demeyeceksin, "Rabbim bana ıslâh-ı nefis etdirdi, elhamdülillah beni kulları arasına aldı, beni sâlihlerden kıldı, bana bu nimeti verdi". "Ben kazandım" demeyeceksin, "Allah bana ikrâm etdi, Rabbim ikrâm etdi bana, Rabbim verdi bana". Hep Rabbim. Seyyiât zuhûra geldi. "Nefsim yaptı bu işi, ben terbiyesiz bir adamım, nefsim yaptı. Yâ Rabbi nefsimi zulmetdim, beni affet" diye Allah'a yalvaracaksın.

Ucubun çâresi, ibâdetine güvenmeyeceksin, Allah'a güveneceksin. Şeyh Mansur'u anlatayım size, kıssasını, daha güzel olacak. Şeyh Mansur ağlıyormuş, ölürken ağlıyormuş, oğlu demiş ki, "Baba, niye ağlıyorsun?" demiş. "Yetmiş tâne haccın var senin" demiş, "yetmiş defa hacca gitdin" demiş, "yayan yürüyerek". O devirde yayan yürüyorlar hacca. Yolda eşkiyâ var, hastalık var, korku var, her türlü şey var yollarda. Denizden gitsen korsanlar var.

Gene bir zât hacca gidiyormuş, Zünnûn-ı Mısırî Hazretleri. Gelmiş bir yere bakmış bir köpek, kuyunun etrafında böyle dolaşıyor, susamış hayvan, yerleri yalıyor. Zünnûn-ı Mısırî Hazretleri demiş ki, geldiği kervana dönmüş, demiş ki, "Valahi ve billahi ve tallahi bu haccım yaya olarak yetmişinci hacdır. Yanımda suyum yok bu hayvana vereyim, kimde su varsa versin bu hayvana, Allah şâhid olsun, yetmiş haccımın sevâbını ona vereceğim" demiş. Köpeği sulamak için.

Öteki, kiracının suyunu kesiyor, bizim hacı efendi. "Kirayı artırmadı pezevenk" diyor, "suyunu kesdim". Ulan Yezid! Seni Yezid seni! Ulan su kesilir mi! İbâdulahın suyu kesilir mi! Suyu kesen Yezid'dir. Yezid bitmedi ki, kıyâmet gününe kadar Yezid var. Yezid'in külâhı başdan başa geçiyor öyle, kıyâmete kadar.

¹⁵⁹ Sure-i Nisâ 79

¹⁶⁰ Sure-i A'râf 23

¹⁶¹ Sure-i A'râf 16

¹⁶² Sure-i Sâd 77

Hüseyin'in de külâhı birinin başına geçiyor. Ebû Cehil'in de külâhı gidiyor. Hazret-i Muhammed'in de külâhı da gidiyor. Ebûbekir Sıddîk'ın da külâhı birinin başına geçiyor, Ömer'in de geçiyor. Ebû Cehil'in de öyle. Hiç eksilen bir şey yok kâinâtda. O Lavozyer kânunu değildir o, yokdan bir şey var olmaz, vardan bir şey yok olmaz diye. Devâm eder o.

"Baba" demiş, "senin yetmiş defa haccın var, ne ağlıyorsun? Sen korkarsan, bizim hâlimiz nice olacak?" demiş oğlu. "Âh evlâdım! Âhiret âlemini sen bilmiyorsun" demiş, "resûller, peygamberler ağladılar. Peygamberler dediler ki, 'Bizim gördüğümüzü siz görseniz, bizim bildiğimizi siz bilseniz, gülmezdiniz, eğlenmezdiniz' dediler" demiş. Vefât etmiş. Sonra görmüş oğlu rüyâda, "Baba, ne haber?" demiş. "Sorma! Kitaplarda gördüğümüz gibi değil âhiret âlemi" demiş. "Hakk Teâlâ beni aldı, 'Ey kötü ihtiyar! Günahla saçını sakalını ağartan ihtiyar! Gel bakalım buraya' dedi, bana sorular sordular. Bana 'Neyle geldin?' diye sordular. Ben dedim ki, 'Yâ Rabbi, yetmiş haccım var. Yayan yürüdüm gitdim'. 'Onları ben kabûl etmedim' dedi Cenâb-ı Hakk, 'riyâ var onlarda' dedi. Bu kadar namaz kıldım Yâ Rabbi".

Beş vakit namaz değil. Ne namazlar var. Müslümanların çoğu bilmiyor. Câmiye geliyor, oturuyor adam. Oturamazsın câmiye gelip de. Tahiyyetü'l-mescid var, sünnet-i müekkeke. İşrak namazı var, kuşluk namazı var, evvâbîn namazı var, salâtü'l-kubûr var, teheccüd namazı var, bir alay namaz var. Hattâ her abdest alınışda iki rekat namaz kılınacak. Sünnet-i müekkededir. Ama biz bilmiyoruz. Beş vakit kılana biz ona duâ etdik şimdi. Biri de gelmiş bana soruyor, "Vehhâbîler sünnet kılmıyorlarmış efendi, değil mi?". Ulan sen farz kılmıyorsun, bırak. Sorana bak. Farz kılrsa da sorsa bana, Vehhâbî sünnet kılıyor mu kılmıyor mu diye, canım yanmayacak. Kendi farz kılmıyor, öteki sünnet kılmıyormuş, bana soruyor Vehhâbînin sünnet kılıp kılmadığını. Fesühânallah!

"Bu kadar namaz kıldım Yâ Rabbi, 'onu da kabûl etmedim' dedi Cenâb-ı Hakk. Bu kadar oruç tuttum Yâ Rabbi, 'onu da kabûl etmedim'. Bu kadar zekât verdim, sadakât yaptım Yâ Rabbi, 'onu da kabûl etmedim' dedi Cenâb-ı Hakk". O vakit demiş ki, "Eyvâh! Şeyh Mansur helâk oldu" demiş. Yokluğa düşmüş yani. Güveniyordu ibâdetlerine. Allah'a güvenmedi, ibâdetlere güvendi. "Şeyh Mansur helâk oldu" deyince, "Yok helâk olmadın" demiş Cenâb-ı Hakk. Bir gün yola diken atmışlardı, müminlerin ayağına batmasın diye diken kaldırdın, kenara koydun, onun için seni affetdim" demiş. "Sen buna hiç kıymet vermedin, dayanmadın buna, bir şey bu değil diye. Halbuki ben bundan dolayı seni affetdim" diyor.

Yaaa! Bir tâne daha anlatayım istiyorsan. Söyleyeyim mi? Vâlîde Câmisini yapıran hanımefendi ve Gurebâ Hastahânesini, Bezmiâlem Vâlîde, geliyormuş, sel

akıyor böyle, bir kedi yavrusu yuvarlanıyor, o selin içinde. Hemen arabayı durdurmuş, "İn" dedi arabacıya, "şu kedi yavrusunu al" dedi. Aldılar, arabaya koydu. O gece rüyâsında dediler ki, "Yapdığın hastahânedeki kul hakkı var, milletin hakkı var, yapırdığın câmide de kul hakkı var, fakat o kedi yavrusunu kurtardın, seni affetdim" dedi Hazret-i Allah.

Yaaa, öyle. Onun için vakfı yık, yetîmi döv, yürümez iş, yürümez. Eğer ârif-i billah isen, Allah'ı bilen bir adamsan, bir yeşil yaprağı koparamazsın yerinden. Çünkü Allah'ı zikrediyor o yeşil yaprak. Kâinâtda hiçbir nesne yoktur ki Allah'ı zikrelemeye. Yeşil yaprak Allah'ı zikrediyor, koparamazsın, ârif-i billah isen. Ağacı kesiyor herif, ağacı kesebilir misin! Yeşil yaprağı koparamazsın.

Şimdi, ucub. İbâdeti güvenmeyeceğiz, Allah'ın rahmetine güveneceğiz. Hepsinin çâresini anlatacağım şimdi. Deryâdan bir katre, şemsden bir zerre olarak. Namazımıza, ibâdetimize, orucumuza, zekâtımıza güvenmeyeceğiz, hepsi Allah'ın. "Lâ mevcûde illâ Hû", O'ndan başka bir şey yok. Biz de O'nun malıyız. Allah'ın rahmetine güveneceğiz. Cenâb-ı Hakk'ın rahmetine fazlına, keremine, ihsânına dayanacağız.

İkincisi. Kibirlenmeyeceğiz. Mütevâzi olacağız. Tevâzuun manâsını söyledik. Hak ve hukûku teslîm, hakkı kabûl, söylendiği vakitte, itiraz yok. Birçok vecihleri var. Ama ben bu kadar anlatacağım. Hak ve hukûku kabûl, itiraz yok. Fukarâ-i müslimîne merhamet ve şefkat. Kendini yüksek görmeyeceksin ondan. Onun hakkını kendinden yüce göreceksin.

Allah'a güveneceğiz, Allah'ın keremin, Allah'ın lutfuna. Çünkü O, bahâne Allah'ı. Bahâ Allah'ı değildir, bahâne Allah'ıdır. O isterse bizi buraya alır toplar. İstemezse getirmez. Senin irâde-i cüziyyen ne olacakmış onun irâde-i külliyyesi yanında. Allah isteyecek de sen gitmeyeceksin câmiye. Allah istemeyecek de sen câmiye gideceksin. Onun için sen câmiye geliyorsan bil ki Cenâb-ı Hakk'ın sana karşı bir muhabbeti var. Muhabbeti olmasa almaz seni huzûruna. Biz kulken sevmediğimiz kişileri huzûrumuza almıyoruz, konuşmak istemiyoruz, yol değiştiriyoruz. Allah bu! Sevdiği kullarını huzûruna alıyor. O ¹⁶³ "إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ" in mânâsı ne? O "kef", muhâtab, müfreddir. "iyyâke", ke ke! Mekândan münezzeh olarak, altı cihetden münezzeh olarak tecellî eder Allahu Teâlâ. "İyyâ ke na'büdü, Yâ Rabbi ancak sana ibâdet ederiz, ve iyyâ ke neste'înü, bu ibâdeti yapmak için senden yardım bekleriz Yâ Rabbi, senin yardımın olmasa biz sana ibâdet yapamayız". Olmaz, olmaz, olamaz. Onun için bir adam oruç tutuyor mu, bilsin ki onda bir maya var. Allah'ın bir mayası, bir sevgisi var onda.

¹⁶³ Sure-i Fâtiha 5

Yâhud kibirliye karşı izzetli, müminlere zilletli olacaksın. Bizim tersine şimdi. Kâfire karşı zilletli, mümine karşı izzetli. Bir müslümanın tepesine çıkar yumruklarız. Kâfirin karşısında titriyoruz böyle. Öyle olmayacak, ters. Tersini alacağız. Mümine karşı zilletli, kuzu gibi böyle. Ne diyor Allah? ¹⁶⁴ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ " رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ " Ne demek o? O peygamberin ashâbı ki onunla beraberdiler, Peygamber'le beraberdiler ashâbı, "eşiddâi ale'l-küffârî", kâfirler üzerine onlar çok şiddetli, "ruhemâu beynehüm", aralarında merhametliyidiler. Kuzu gibi. Hiç ses ve sadâları yok. Kuzu gibi böyle, yani yumuşacık böyle. Ama bir de Ömer'i görüyorsun kâfirin karşısında, bir aslan. Bir Ali'yi görüyorsun, esed, kâfirin karşısında. Ama gel Ali'yi cemaatin içerisinde, kuzu gibi görüyorsun İmâm-ı Ali'yi. Yaaa, müminler böyle olacaklar. Kibir, kâfire karşı ve kibirliye karşı olacak. Müminin sıfatı değil, İblis sıfatıdır. Ama kâfire karşı yapmak vâcib olur ve kibirliye karşı.

Ucub, kibir, riyâ. Gösterişden berî olacaksın. Gösteriş hiç yok. Gösterişde şirk-i hafî vardır. Kulların takdîrini beklemek. Katiyyen kulların ne takdirini bekleyeceksin ne tekdirinden korkacaksın. Ancak Allah'dan korkacaksın. Allah'ın takdîrini bekleyeceksin. Kullar sana ne derse desinler, kulak vermeyeceksin hiç. Zâten nasıl olsa musallâ taşında yalancı şâhidlik yapıyorlar. Kötü bir adam da olsa, iyi biliyoruz diyorlar. Ama o "iyi biliriz" de sesle, makâmıla değişir manâ. "İyi biliriiz" derse, felâket! "İyi biliriz" başka, bir de "İyi biliriiz" var. Sesle, âhenkle değişir iş. "Ne bok olduğunu iyi biliriz" demek olur yani. Onun için Ümmet-i Muhammed'e yalancı şâhidlik yaptırmaya lüzûm yok. İyi adam ol. Özün, sözün, doğru olsun. Ceddine lâıyk insan ol. Bizim ceddimiz nezih bir kavimdir, mukaddes bir kavimdir. Enbiyâ kavmidir yani. İbrâhim Peygamber, bizim ceddimiz. ¹⁶⁵ مَلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ. Babamız İbrâhim aleyhisselâm bizim. Yaaa!

Sonra, riyâ. Riyâ katiyyen kabûl etmiyoruz. Şirk-i hafî var riyâda. Şirk var yani. Dün akşam ne güzel okudun burada bağıra bağıra bülend-i âvâz ile. Allah şirkden gayrı istediği günahı dilerse affedebilir. Şirki affetmez, şirkin karşılığı yok. Sonra?

Hased. Hasedin yerine de gözümüze, kanâat koyacağız.

Cenâb-ı Hakk Celle ve Tekaddes Hazretleri, Âdem Peygamber'i yarattıktan sonra, Âdem aleyhisselâma rûh vermiş, dedi, "Yâ Âdem, sağ tarafına bak" demiş. Üç tâne nûr gördü. "Sor onlara" dedi, "nedir onlar ve makarları neresidir, nerede bulunurlar, isimleri nelerdir". Sordu Âdem aleyhisselâm, "Nesiniz siz?"

¹⁶⁴ Sure-i Fetih 29

¹⁶⁵ Sure-i Hac 78

dedi, "kimsiniz ey mukaddes, kudsî nûrlar" dedi. Onlar dediler ki, birisi, "Ben akılım" dedi. Biri, "Ben hayâyım", biri, "Ben merhametim" dedi. "Makâmınız neresidir?" dedi. Akıl dedi ki, "İnsanın ben başında bulunurum". Hayâ dedi ki, "Ben insanın gözünde bulunurum". Merhamet dedi ki, "Ben insanın kalbinde bulunurum" dedi. "Allah sizi mübârek kılsın" dedi. "Sola dön Yâ Âdem". Sola döndü Âdem aleyhisselâm. Üç tâne zulmet gördü. "Onlara da sor" dedi Cenâb-ı Hakk. Âdem Peygamber sordu, Âdem babamız, o üç zulmete. "İsminiz nedir, makâmınız nedir, insanın vücûdunun neresinde bulunursunuz?" dedi. Dedi ki o üç zulmet, "Bana kibir derler" dedi bir tânesi, bir tânesi dedi ki, "Bana hased derler", bir tânesi dedi, "Bana tamah derler" dedi. "İnsanın neresinde bulunursunuz?" dedi. Kibir dedi ki, "Ben insanın başında bulunurum" dedi. Âdem Peygamber dedi ki, "Sus! Yalancı!" dedi, "insanın başında akıl bulunur" dedi. "Doğru Yâ Âdem ama akıl gitdi mi yerine ben kâim olurum" dedi, "akıllı adam kibirli olamaz" dedi. "Peki senin ismin ne?" dedi. "Benim ismim tamah" dedi. "Senin makâmın neresidir?" dedi. "Benim makâmım insanın gözüdür" dedi. "Sus! İnsanın gözünde hayâ bulunur" dedi. Dedi, "Doğru Yâ Âdem, hayâ gitdi mi yerine tamah kâim olur" dedi, "ben geçerim yerine otururum". Üçüncü zulmete sordu. "Benim ismim hased" dedi. "Yerin neresidir?". "İnsanın kalbidir" dedi. "Sus! İnsanın kalbinde merhamet bulunur" dedi Âdem aleyhisselâm. "Doğru söylüyorsun Yâ Âdem, merhamet gitdi mi yerine hased kâim olur" dedi. Kalbden hased gidince, yerine rahmeti, şefkat kâim olur.

Evet. Bir gün Firavun hamamda yıkanıyormuş. Firavun hamamda yıkanıyormuş

Ulan Firavun hamama gidiyor, bizim müslüman hamama gitmiyor be! Sordum, "Niye gitmiyorsun?" diye, dedi ki, "Toprakdan halk olunduk hoca efendi, dağılıyoruz, çamur oluruz diye korkuyorum" demesin mi! Cuma günleri havalar sıcak olduğu vakitte, üşütmeyeceksen, gusûl abdesti almak lâzım. Lâzım olsun olmasın, Cuma için gusûl abdesti almalıdır. Ramazan'da yıkanmak orucu bozmaz. Yalnız ağıza, buruna su verirken, mazmaza, istinşakda fazla su vermemeli, su kaçmak ihtimâli olur. Az vermeli, öyle gar gar gar girtlağa kadar suyu indirmemeli. Buruna da öyle.

Denize girmek de orucu bozmaz. Ama denize girdiğin vakitte, gözünü terbiye etmediysen, orada bazı şeyler görünür, onlar orucun sevâbını giderirler. Yaaa, orucun sevâbı gider sonra. Böyle şehvetle nazar edilirse güzellere filan böyle, kadınların çıplak yerlerine, şehvetli yerlerine, orucun sevâbı gider, açlığın yanına kâr kalır. Efendime söyleyeyim, denize girmek orucu bozmaz fakat yüzmek ve başını suya sokmak, orucu bozmak ihtimâli var. Su kaçabilir. Yüzerken de

öyle. Ağzına dalgayla su girebilir. Kazârâ su kaçarsa bir adamın, gününe gün oruç tutması lâzım gelir. Unutarak yerse, bir şey lâzım gelmez. İltifât-ı ilâhîdir. Gençler unutarak yerse, görürsen, söyleyeceksin. İhtiyar unutarak yerken görürsen, söylemeyeceksin. Karnını doyursun ihtiyar. Bırakacaksın, merhamet edeceksin. İhtiyara söylemek yok. Hiç aldırma. Bakdın ihtiyar yiyor, hiç aldırma. Hiç ses çıkarma. Güzel karnını doyurduktan sonra, kahvesini çeksin, sigarasını üfürsün, kahvesini höpürdetsin, nargilesini tokurdatsın, ondan sonra de ki, "Arkadaş, oruçlu değil miydin sen" filan. "Aaaa eyvâh! Ne olacak?". Orucun tamam. Ağzını çalkala, ziyâfet-i rabbânî var. Bitdi o kadar. Unutanlar, orucu yedi mi, oruçları bozulmaz. Eğer kasden oruç bozulursa, felâket olur o. Altmış bir gün! Mütetabiayn, birbirine bağlı olarak tutacak orucu. Cezâlı. Korkunç. Neûzübillah.

Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi veselleme, bir a'râbî gelmiş. Demiş ki, "Yâ Resûlallah, biz bugün su pişirdik evde kadınla" demiş. "Neeee!". "Su pişirdik". Yani ben karımla yatdım demiş. Eyvâh! Ne olacak şimdi? "Altmış bir gün oruç tutacaksın, mütetabiayn" demiş a'râbîye Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi vesellem. "Altmış bir gün mütetabiayn oruç tutacaksın". Altmış gün keffâret, bir gün kazâ. "Yâ Resûllah" demiş, "zâten oruç benim başımı belâyâ sokdu" demiş, "ben nasıl tutarım altmış bir gün oruç" demiş. "Otuz gün tutamadık bak, suyu kaynattık, başımıza belâ geldi" demiş. "Oruç benim başıma belâyı verdi". "Öyleyse altmış fukarâyı doyur". "Ben fukarâyım" demiş, "ben nereden doyuracağım fukarâyı" demiş. "Ben sana altmış fidyelik hurma vereyim, onları al, altmış fukarâyâ dağıt, bir gün de kazâ edersin Ramazan'dan sonra, orucun tamam olsun". "Peki ver öyleyse" demiş. Altmış tâne fukarâlık fidyeyi almış, yani hurmayı Efendimizden. "Yâ Resûllah" demiş, "vallahi Medîne'de benden fakîri yok, ben bunu yesem olur mu?" deyince Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi vesellem, Efendimiz hiç kahkaha atmamış, böyle gülmüşler, mübârek dördüncü dişi görünmüş. "Peki al sen ye" demiş, bir gün kazâ edersin" demiş. Hasnâ müstesnâ bir kânûn çıkmış onun hakkında. O a'râbî, Allah râzı olsun ondan, o a'râbîden, kimse.

Şimdi, oruç unutulmuş yenisir, bozulmaz. Ama böyle kasden oruç yenirse, o vakit altmış bir gün cezâsı var. Ağır, ağır cezâ var. Mütetabiayn olacak. Yani Bayram'ın ikinci günü oruca başlayacak, tâ Kurban'a kadar dayanacak. İstersen ye bakalım, sıkıysa haydi. Erkek misin, haydi yap bakalım.

Şimdi, cuma günleri gusûl abdesti almalı. (Birisi su yoksa ne yapacak diye sorunca) teyemmüm eder, su bulmazsa. Her taraf su erenler. Deniz var bak burada. Sen üşeniyor musun inmeye? Her taraf deniz. Bak bu taraf Marmara, bu taraf Adalar Denizi, bu taraf boğaz, bu taraf Karadeniz, bu taraf Terkos Gölü.

Her tarafı su içinde İstanbul'un. Gusül abdestiyle Cuma'ya gelmeli. Su bulursan tabii. Bulamadın, teyemmüm edersin, teyemmüm de câiz. Müslümanlar hiç olmazsa haftada hele yazın filan su bulurlarsa üç dört defa gusül abdesti almaları lâzımdır. Cuma mutlaka bir defa almaları lâzımdır. Lüzûm etsin, etmesin. Kokuyor herif leş gibi câmide. Ayağı da kokuyor, kendi de kokuyor.

Sonra, denize girmek orucu bozmaz. Biz vaktiyle Nûru'l-Îzâh okurken, Arapça okurken Nûru'l-Îzâh kitâbı okutdular bize, sakız çiğnemek orucu bozmaz diyordu orada. Müftü efendi bunu yaymış her taraf. Herkesin ağzında bir sakız. Sakallı bir adam ağzında sakız, çak çak çak, geviş getirir gibi. Lüzum yok ona, sû-i zann ederler, ibâdullah sû-i zann eder, oruç yiyor zanneder. Evet sakız bozmaz orucu ama doğru değildir, çirkin şey. Ümmet-i Muhammed'i günaha sokmuş olursun. Bir kâide vardır, taş atan bizdendir, atdıran bizden değildir. Taş atan bizden, atdıran bizden değil. Müslümanlar, yiyim, içim, giyim, oturup kalkmalarında o kadar intizamlı olacaklar ki, diğer kavimler bizim intizamımızdan bizim Resûl-i Ekrem'in ümmeti olduğumuzu bilecekler. "Bunlar Muhammedî" diyecekler. Ter-temiz. Yazın beyaz giyecekler müslümanlar. Bulursan giyersin. Sana söylüyorum. Kefen yerine kâim. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem yazın beyaz giyerlerdi, beyaz elbise giyerlerdi Cenâb-ı Peygamber. Sen de öyle beyaz giyebilirsin. Ama burası tozlu, simsiyah olur bir günde insanın üstü başı. Elbise temiz olacak.

Helâlar dar. Helâyâ giriyorsun, hele bizim gibi adam girdi mi, felâket. Ne kapı açılıyor, başın kapının arkasında, kışın duvarda böyle, içeride felâket. Öyle helâ olmaz. Git Avrupa'ya bakın. Onlarda tahâret yok. Bizde ¹⁶⁶"en-nezâfetü mine'l-îmân". Onlarda tahâret diye bir kâide yok. Git gör bak helâları. Şişman adam için helâ geniş. Kısa boylu için su dökmek için kısa helâlar. Çocuklar için kısacık böyle. Üstüne yapmasın diye, kısa helâ. Ne diyorlar o şeye? (Birisi pisuvar deyince Efendi Hazretleri latîfe ederek) Pisi mi var, nerede? Kedi var manâsına pisi var. Çocuklar için kısa pisuvarlar var. Bizim burada o pisuvarlar olmuyor. Bizimkilerden biriyle yanyana durduk burada, herif pisuvara işemedi, yan tarafına işedi. Her taraf berbat oldu. Bilmiyormuş herif. "Oğlum onun içerisine işesene" dedik. "Nişanlayacağız mı?" dedi herif. Kafası bozuldu adamın. Geniş adam için ayrı helâ, zayıf adam için ayrı helâ. Sular öyle. İnsan götürüyor sular. İnsan imreniyor suya. Su. Kerbelâ'da bile su var be! Hazret-i Hüseyin'in şehîd olduğu Kerbelâ'da su dolu. Ben gitdim, Kerbelâ'ya da gitdim ben. Necef'e, Kerbelâ'ya, Samarrâ'ya, gitdim dolaşdım oraları.

¹⁶⁶ Temizlik İmandandır (Hadîs-i Şerîf)

Bizim burada da var. Herif denize akıtmış lağımını. Her şey berbat, her tarafımız berbat olmuş. Bizi bir yere çağırdılar bu tarafda. Yalova'da nereye gitdik? Sen de geldin gâlibâ benimle beraber. Bir köye çağırdılar orada bizi. Erik zamanıydı, erik de verdiler bize oradan, çok güzel can eriği. Karamürsel Balıkçı Köyüne Kurân kursu açıyorlarmış, oraya gittik. Duâya çağırdılar bizi, bizi adam zannetmişler. Gittik. Balıkçılar hep söylediler. Ne dediler biliyor musun? İzmit'in bütün o yerleri balık yataklarıymış, balık, balıkçı köyü orası, "suya indik" dediler "buraya kadar balık leşi var denizin altında" dediler. Hep mahvetmişler. O fabrikaların zehirli atıklarını hep denize akıtmışlar. Ulan kör olasıca! Yapılır mı öyle şey! Hiç Allah'dan korkmuyor musun! Vatanını seven yok mu yâhu! Bu memleketi düşünen yok mu hiç!

Bursa ovasına fabrika yapmış herif. Ulan Bursa ovasına fabrika olur mu! Kör olasıca! (Birisi Yarımca ne oldu efendiciğim deyince) Ne Yarımca kaldı ne bütünçe kaldı. Olduğu gibi bütün deniz sevâhili bitdi, olduğu gibi mahvetdiler. Biz demedik fabrika kurma diye. Fabrikayı git dağlık arazide kur. Ekin veren toprağa fabrika kurulur mu! Bursa ovası bütün Avrupa'yı besler. Türkiye'nin bütçesi kadar para getirir yâhu! Yok mu bir adam! Adam çok ama hiç kimse söylemiyor bunları. Bütün Bursa mahvolmuş.

Yunan çıktığı vakitte ben Bursa'ya gitmişdim. Yunan girdiği vakitte ben Bursa'daydım. Sonra İstanbul'a geldim. Sonra Yunan çıkdıktan sonra gene gitdim. O ağaçların altında Yunan leşleri vardı. Epeyi gübre ekildi oralara da çok meyva verir orası. Yunan gübresi vardır orada. O şeftalilerin altı böyle hasır gibi şeftali. Alan yok, getiren yok. Vesâit yok o vakit. Bursa'ya gitmek mesele. Sabahleyin sekizde buradan vapura bineceksin, akşama dokuzda Bursa'ya varırsın. Sabah sekiz, akşam dokuz. Langur lungur sekiz saatde Mudanya, dört saatde de Mudanya'dan Bursa. Odunla gidiyor tren. Trenden aşağı atlar millet, su döker, büyük abdestini yapar, sonra uçkurunu bağlar, trenin peşinden koşar, atlar trenin içine biner. Bağlardan üzüm koparırlar filan, böyle acâib. Efendime söyleyeyim, erik parayla değildi. Dut parayla değildi. Bir ayva olurdu Bursa'da, insan kellesi kadar böyle, hepsini mahvetmişler. Ne Arabacı Köyü kalmış ne Geçit Köyü kalmış, hepsi Bursa'ya dâhil olmuş, mahvetmişler. Su da yok. Su da bitmiş. Kerbelâ olmuş Bursa şehri. Fabrika yapmışlar. Ben fabrikayı istemiyorum değil. Fabrika ekin vermeyen yere yapılır. Ekin veren yere yapılmaz. Yarın öbür gün Bulgardan alacağız gâlib kirazı, eriği. Yedi yüz lira kiraz. İstanbul'da. Dut dört yüz lira. Çakal eriği altı yüz lira, yedi yüz elli lira. İstanbul'da, Türkiye'de. Avrupa mı burası be!

9 Haziran 1984

Bir sevâba on sevap veriyor Allah, en aşağı, bir günaha bir günah yazıyorlar. Öyle olunca kurtarıyoruz paçayı. Ümmet-i Muhammed kurtuluyor o vakit, öyle olunca. Bir sevâba on sevap, en aşağı, en ekall, bir günaha bir günah yazılıyor. Öyle olunca müminler kurtuluyorlar. Biri birine eşit oldu mu dokuz sevap arta kalıyor. Fakat günah günahdır. İnsan sevdiğini kıramaz. Allahu Teâlâ'yı seviyorsa, Cenâb-ı Hakk'ın istemediği şeyleri yapmazsın. Küçüğü büyüğü olmaz günahın. İnsan aşk-ı mecâzî ile bir kimseye mübtelâ olsa, sevdiğinin sözünü kırmaz. Allah'ı sevenler, Allah'a î mân edenler, Allahu Teâlâ'nın celâl ve cemâl ve kemâline î mân eden kişiler, nasıl Cenâb-ı Hakk'ın emirlerini ayakaltı ederler, nasıl Allah'ı kırarlar, nasıl Allah'a karşı isyân ederler, Allah'ın yapma dediği işi yaparlar. O vakit o tezat düşüyor. Onun için seyyiâta pek yanaşma hocaefendi!

Diyor ki Cenâb-ı Peygamber, "Ben Mirâc'da bir kadının böyle döne döne yandığını gördüm" diyor. Sormuş Cebrâil aleyhisselâma, diyor ki o, bir kediye öldürmüş o kadın açlıktan, etini yedi diye. Ebedî nâra müstehak olmuş. "Öyle gördüm" diyor Cenâb-ı Peygamber. Demek ki insanın kıymet vermediği günahlar, insanı ebedî cehennemde bırakabilir. Yani ebedî cehennemde kalmak için î mânsız olma lâzım geliyor ama günahlar î mânı selb eder, götürür. Yani î mânın selb edilmesine sebep olur, onun için söylüyorum bunu. Günah iyi değildir. Bin dost az, bir düşman çoktur. Bir günah çok, bin sevap azdır. Dâimâ Cenâb-ı Hakk'ın emrinde, hudûd-ı ilâhiyyeyi aşmamalı, Allahu Teâlâ'nın emrinden dışarı çıkmamalıdır, emri ve nehyinden. Hattâ onu başına nimet, başına saâdet tâcı bilmeli ve kendisine bunu bir nimet ve devlet bilmelidir yani.

Meselâ abdest. Ne kadar güzel bir şey o. Nimetullah o. Gusûl, ne kadar güzel bir şey. Allah bunları farz etmeseydi bizim hâlimiz ne olurdu yâhu. Namaz, ne kadar güzel bir şey. Oruç, ne kadar güzel bir şey. Tahassün ederek yapacaksın bu işi, istikrâhen değil, tahassün ederek yapacaksın. Güzelleştireceksin. Oruç nefse ağır geliyor, ağır geliyor nefse ama nefsin kafasının ezilmesi lâzım, nefis ıslâh olması lâzım, nefis zebûn olması lâzımdır. İnsanlığın kurtuluşu oradadır. Nefsini zebûn etmeyen, nefsinin esîr etmeyen, nefsinin taht-ı tahakkümüne almayan kimse insan olmaz.

Efendi Hazretleri, "Evet, buyurun. Gene bir şey karıştır da konuşalım" buyurunca Hâfız Âsım Bey, "Fakat nefse de biraz hak vermek lâzım ki onun sâyesinde yaşıyoruz" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Ne vereceksin nefse? Aç bırakamazsın, iftarda yiyeceksin. Ama doymadan kalkacaksın. Doymadan kalkacaksın. Çünkü sünnet-i Muhammed sallallahu aleyhi vesellem. Acıkmadan sofraya oturmak olmak. Doyarak kalkmak doğru değildir. Aç kalkacaksın. Resûl-i Ekrem gibi. İştahın varken kalkacaksın. Nefsin hakkı o kadar, fazla yok. Sen nefse eğer yüz verirsen, nefs Allahlığa kalkar, ilâhlığa kalkar. Neuzübillah! Ama nefsi öldürmek, ebediyyen aç bırakmak, o câiz değil. Islâh edeceksin onu. Taht-ı mahkûmiyyetine alacaksın diyorum sana. Nefsini öldürüp yok edeceksin manâsına değil.

Hâfız İsmâil Efendi sordu, "İmâm-ı Birgivî Hazretleri nefsinin mahkûm etmiş midir efendim?" diye sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Tabîî. İmâm-ı Birgivî Hazretleri'ne bak imâm diyorlar. Mahalle imâmı değil o. İmâm-ı Birgivî'nin imâmlığı başka. Mahalle imâmı manâsına gelmez.

İmâmlığın esâsı da büyük çok. İmâm, önder demektir. Resûl-i Ekrem'in yerine kâim olan nâib-i Nebî'dir. Tabîî yaa! Nâib-i Nebî'dir. Çünkü Cenâb-ı Hakk'a ne yapıyor, Resûl-i Ekrem nasıl kulları Allah'a takdîm ediyorsa, öne geçip, mihrâba, Peygamber'e nâib olmuşdur, kulları Hakk'a takdîm eden kişi demektir. Ve Nebî'nin yerinde duruyor imâm efendi, cemaat de Ümmet-i Muhammed'in yerindedir yani. O namazın manâsı odur. Günde beş vakit ictimâ, her ictimâda huzûr-ı Rabbü'l-âlemîn'de bulunmak, ne kadar güzel bir şey.

Ve kıyâmetin remzidir namaz. Çünkü her peygamber ümmetini arkasına alıp, önünde kendisi olduğu hâlde huzûra varacak. ¹⁶⁷"يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أَنَسٍ بِإِمَامِهِمْ". Bak, imâmlarıyla çağırılır diyor. Tabii tabii öyle söylüyor. O imâm mahalle imâmı manâsına değil, nebîleri manâsına. Mahşerin yekûnu yüz yirmi safdır, seksen safını Ümmet-i Muhammed tutacak. Kırk saf diğer ümmetler. Ümmet-i Muhammed, en kalabalık bizimki.

Ben mahalle imâmına hakâret etmedim. O da aynı vazîfeyi görmekte. Burada âyet-i kerîmedeki manâyı söyledim. İmâmlık benim için kudsî, en yüce bir makâm. Benim için yani benim nazarımda. Resûlullah'a hilâfet yapıyor yâhu. Hilâfet-i maneviyye.

Sonra, her topluluk o vaziyetde. Davet umûmî çıkarılacak. Meselâ, "Sulehâ gelsin!", sâlihler kalkacaklar. Zâhidler, âbidler böyle bölük bölük. Hırsızlar, peze-

¹⁶⁷ Sure-i İsrâ 71

venkler, zâlimler, deyyûslar, hepsi çağırılacak böyle. Gülme! Aynen böyle. O şekilde huzûrullahâ cem olunacak. Hepsi bir araya gelecek. ¹⁶⁸ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا "يَوْمَئِذٍ يَصْنَدُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّئَرْوَا أَعْمَالَهُمْ" ¹⁶⁹ ". âyeti var Sûre-i Zilzâl'de. Orada da var. Yaaa! Başlarındaki reisleriyle beraber. Yürü! Kâtiller, hırsızlar, koğucular, şunlar, bunlar, bütün hepsi. Bir adamda üç türlü ahlâk varmış, kötü ahlâk, hangisi fazlasıyla ahlâkın, o toplulukla çıkacak meydana.

İlk muhâkeme a'mâların muhâkemesi. A'mâlîğa râzı olanlar, affa uğrayacaklar. Allahu Teâlâ diyecek ki, "Sizi dünyâda renkten sizi mahrûm bırakmışdım, şimdi cennete girin". Râzı olanlar a'mâlıklarına. Olmayanlar ayrı. Sonra ikinci davâ, zenginlerle fakîrler davâsı olacak mahkeme-i kübrâda. Fakîrler diyecekler, "Yâ Rabbi, zenginler hakkımızı vermediler, bizi süründürdüler dünyâ yüzünde, mal onların olmadığı hâlde, emâneten onlara verdin kasayı, emir de verdin, açıp kasayı kırkda birini bize dağıtsınlar diye, vermediler bize, davâcıyız" diyecekler. İkinci davâ o.

Duymasın solcular. Yalan söylemiyorum ki. Zavallı milliyetçi çocuklar, hepsi onlar oruç tutmazlar, namaz kılmazlar, onların mallarını bekleyeceğiz diye, burada komünistlerle dövüşdüler, birçokları öldüler möldüler filan yani. Onların namazla da alâkası yok. Ne namaz, ne câmi, ne imâm, ne müslümanlık filan. Yesin, içsin, ¹⁷⁰ يَاكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ", onlar o zümreye dâhil. Ye, iç, sıç. O kadar. Milliyetçi çocuklar, onlar için canlarını fedâ etdiler. Kaç tâne ocak söndü böyle. Zenginlerin malını müdafaa etmek için. O zenginler ki ne câmiyle ilgisi var, ne fukarâyla ilgisi var, ne zekâtla ilgisi var. Onlar için kendilerine fedâ etdiler, ocaklar söndü. Bunu yapan zâlimin yaptığı yanına kâr mı kalacak, önüne seriyecek yevm-i kıyâmetde. İkinci davâ.

Mümine ilk hesap, namazdan. Mümine. Îmândan sonra yani. Namaz. Namaz hesâbı düzgün gitdiyse diğerleri kolay geçer. Hele zekât faslı çok mühim. Çünkü bir adam zekât vermese, namaz kılsa, namazı kabûl olmaz. ¹⁷¹ "Atîullâhe ve'r-resûl" gibidir, Allah'a itâat Peygamber'e itâat gibidir. Birisi olup birisi olmazsa olmadığı gibidir yani. Namaz kıldı, zekât vermedi. Zamanımızda birçok adamlar var böyle, "Devlete biz vergi veriyoruz, zekât vermeyiz" diyorlar. Vermesene devlete vergi bakayım. Haydi vermesene! Külünü havaya savursun senin. Hesâb edecek, bakacak, kuruluşuna kadar zekâtı hesaplayacak, devletin vergisini verdikten sonra.

¹⁶⁸ Sure-i Nebe' 18

¹⁶⁹ Sure-i Zilzâl 6

¹⁷⁰ Sure-i Hicr 3

¹⁷¹ Allah'a ve Resûl'e itaat edin

Peygamber zamânında Peygamber âmilleri gönderiyordu, zekât toplatıyordu. Sonra halk "Namaz kılarız ama zekât vermeyiz" dediler, seyyidinâ Ebûbekir zamânında. "Namaz kılarız, zekât vermeyiz" dediler Ebûbekir zamânında. Efen-
dimiz âmillikle gönderip alıyordu. Sonra bir zaman geldi vergi konuldu halka. Ama zekât diye almıyorlardı, vergi diye alıyorlardı. Zekât ayrıyeten veriliyordu. Bir defa zekât kimin hakkıdır? Evvelâ akrabânın hakkıdır. Vergiyle ne ilgisi var? Allah tayîn ediyor. Nereden çıkardın vergiyi? Evvelâ akrabânın hakkı, akrabân-
dan fukarâ varsa ona vereceksin. Daha yakınında komşun varsa, onlara vere-
ceksin evvelâ. Yâhud gurbetde kalmış adamlara vereceksin. Yâhud islâmı sev-
dirmek için yeni îmân etmiş olan müminlere vereceksin. Olmaz! Ama nasıl olur,
harb zamânı olur, olur o. Harb zamânı olur, harb darb zamânı olur, o vakit müftü
fetvâ verir, şeyhülislâm, harbe harcamak üzere, halk zekâtlarını verebilirler. Olur
o vakit, müsâade edilir. Var onun yeri kütüb-i fıkhiyyede. Ama şimdi herif zekâtı
vermiyor, zekât yerine vergi veriyor, öyle şey olmaz. Sonra nefis-i emmâresine
harcayacak parayı. Olmaz! Verecek.

Bizim Sabri Bey'e de söylemişler onu. "Ben vergi neyin filan veriyorum" dedi,
"müftü söyledi" demesin mi! "Boynu kopsun o müftünün" dedim, vereceksin" de-
dim.

İlk a'mâların davâsı. İlk muhâkeme oradan başlıyor. İkincisi zekât, fukarâ zengin
kavgası, davâsı. Sonra, müminler hesâba çekilecek. Kâfirler hesâba çekilmeye-
cekler, onlara hesap yok. Kâfirlere hesap yokdur. Yok kâfirlere hesap. Kim ki
hesâba çıkdı, o sevin sin. O cennetlik. Affolacağına işâretidir, hesâba çık-
ması. ¹⁷² "يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ". Bitdi o kadar. Hesap yok. "Müc-
rimler yüzlerinden bilinir, tepe saçından tutularak, ayaklarından ve tepe saçın-
dan cehenneme yüz üstüne atılır" diyor. Bitdi o kadar. Hesap yok. Allah kimi
hesâba çekerse, o bilsin ki paçayı kurtardı. Ama bağırırsın çağırsın Cenâb-ı Hakk.
Yani, "Niye yaptın bunu!" filan dedi, korkma. Huzûruna aldı mı mesele yok, pa-
çayı kurtardın demektir. "Niçin?" derse, kork diyor ateşe gireceksin, "Neden?"
derse, korkma demişler evliyâullah.

Hâfız İsmâil Efendi, "Efendicim, diyelim ki evde üç tâne kızımız var, hepsinde
üçer tâne bilezik var, bunlara zekât düşer mi? Ama onlara âid" diye sorunca
Efendi Hazretleri, "Onlar verecekler" buyurdular. "Onların parası nerede ki?" de-
yince, Efendi Hazretleri "O vakit sen onlara ödünç verirsin. Babası değil misin
verirsin onlara. O vakit sen vereceksin. Onlar tekâlifde değiller demek ki, sen
vereceksin" buyurdular.

¹⁷² Sure-i Rahmân 41

Efendi Hazretleri zekât verilebilecek ve verilemeyecek olan kişiler hakkında şöyle buyurdular:

Dâmâd fukarâ ise verebilirsin dâmâda. Kızına veremezsin, torununa veremezsin, babana, annene, dedene veremezsin. Hemşîrene verebilirsin, kızkardeşine verirsin. Kadın zengin kocası fakîrse, kadın kocasına zekât verebilir. Erkek zengin kadın fakîrse koca karısına zekât veremez. Çünkü bakması vâcib üzerine onun.

Âhiret âlemindeki hayât hakkında bir soru sorulunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Semâvât ve ard devâm ettiği müddetçe, ki Hakk'la beraber kâimdir, ebedî olarak yaşayacaklar. Ehl-i nâr cehennemde ebedî, ehl-i saâdet de cennetde ebedî.

Birisi, "Bazıları Cenâb-ı Hakk cehennem ehline bir zevk verecek diyorlar" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Ne zevki veriyor! Bak ne diyor orada, okusana âyet-i kerîmeyi, nerede zevk veriyormuş! Bazı sôfiyye söylemiş bunları ama ne gibi demiş, "Bok böceği bokdan zevk aldığı gibi" demiş. Demişler ama senin zannettiğin gibi değil. ¹⁷³ هَذِهِ جَهَنَّمُ "يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آتٍ *الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجرِمُونَ". Döne döne yanacaklar diyor. Biteviye yanarsa, alışmış ateşe. Dönerse eğer, azâbı şiddetli olurmuş. Azalmayacak şiddetlenecek. Ölmeyecek. Ölmek yok. Ölüm yok. Yeniden etleri bitecek, yeniden derileri bitecek. Ama nasıl olacak? Bilmem nasıl olacağını. Bu kadar. Allah öyle diyor. Bitdi o kadar. Derileri değişecek, yerlerine yenileri gelecek. Ama nasıl olacak, ben bilmem. Allah öyle diyor. O kadar. Ben ona îmân ederim, tevîle mevile kaçmam ben bu husûslarda. Azâb hak ve gerçektir. Allah'ın nimeti de gerçektir. Allah'ın azâbından korkarız, celâlınden, cemâlini ümîd ederiz. Fazla akıl yürütmeye gelmez.

Ulan hiçbir gavur kalkıp da bir müslümanı kurtarmaya kalkmıyor da bizim müslümanlar beyinsiz mi nedir hep gavurları kurtarmaya kalkıyorlar. Geliyor bana, "Gavurlar cehennemde ebedî mi kalacak?". Sana ne ulan! Git cennete yat sen kariyla. Pezevenk yatsın cehennemde. Dünyâda seni soruyor mu hiç, kariyla yatıyor musun yatmıyor musun diye. Kendi yaşıyor ya pezevenk dünyâda.

Birisi "Merhamet sâhibi oldukları içindir" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Cânım merhamet sâhibi olmasın. Allah Allah! Merhamet edene merhamet yap. Yılana merhamet merhamet değildir. Halka merhametsizliktir o yılana merhamet etmek. Akrebe merhamet edilmez. Neden? Çünkü halka merhametsizliktir

¹⁷³ Sure-i Rahmân 43

o, birini sokar o. Hep müslümanların kafası bu, "Gavurlar cennete girecek mi?". Ulan sana ne! Hiçbir gavur gelip bana sormadı, yâhud papaza gidip de "Müslümanlar cennete girecek mi?" diye sormuyor hiç.

El-cennetü hak ve'n-nâru hak. Nâr da hakdır, ateş de hakdır, nûr da hakdır. Ehl-i îmân yani "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyenler, lisân ile ikrâr kalb ile tasdîk edenler, bunlar ebedî cennetdedirler. Cezâyâ çarptırılsa dahi şefâat-i Resûl ile, şefâat-i şühedâ ile, şefâat-i ulemâ ile, şefâat-i huccâc ile, kurtulurlar. Şefâat izni çıkdıktan sonra çok bize şefâat edecek adam var. Ama kâfirlerin hiç yok. ¹⁷⁴ "وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ", onların yardımcısı yok. Allah muhâfaza buyursun. Onlar ebedî olarak budiyyetde. Hakk'dan baîd. Zâten dünyâda da baîdlerdi. Allah'dan bâid, onlar cehennemde. Ama nasıl olacak, nasıl yapacak Allah, bilmiyoruz. Karışmayız. Öyle demiş. Kitâbında öyle ilân etmiş. Tamam o kadar. Fazla yok.

Ben bir meczûba sordum, dedim, "Âhiretde cennete mi gitmek istiyorsun cehenneme mi?". "Cehenneme gideceğim efendi" dedi. "Niye?". "Anam ağladı soğuktan" dedi, "orada kendimi ısıtıyorum ben" dedi, "giderim oraya". Zavallı dünyâda hiç ateş görmemiş fukarâ meczûb. Anladın mı?

Birisi, "Efendicim, bu cennet ve cehennemin yeri?" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Cennet gökde. Oku bakayım. ¹⁷⁵ "عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى * عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى". Cehennem de kûrre-i ardın ka'rındadır. Yerdedir.

Rûh çıkdıktan sonra semâyâ çıkar, eğer îmânlıysa, semâ açılır, feth olunur. Hadîs-i peygamberî ile sâbit. Sonra onun bir makâm-ı malûmu vardır, oraya gider. Cenâb-ı Hakk der ki, "Götürün bunu iâde edin". Sonra getirilir. Kâfire semâ açılmaz. Geri çevrilir oradan. Felek-i Kamer'de hapsolunurlar. Kabirde hapsolunurlar. Üç nevi üzeredirler kâfirler. Bir kısmı, "Ne olacak hâlimiz?" hâlinedirler. "Ne olacak hâlimiz, nihâyeti ne çıkacak, mahkemenin nihâyeti?". Bir kısmı mahkemeyi kazanmışdır, mükâfâtı almak üzere beklemektedir. Bir kısmı mahkemeyi kaybetmişdir, idâm olacaktır, sehbâlar kurulmuşdur, vakti bekliyor. Kabirlerde öyle bekliyorlar, âlem-i berzahda. İşte kabir azâbı o. Görüyor. Diyorlar ki "Bak asılacaksın" diyorlar. Duruyor sehbâlar. Cehennemi görüyor. Gösteriyorlar, "Buraya yatacaksın" diyorlar. Hattâ ölen bir mümin yerini görmeden gözünü kapamaz. Allah yerini gösterir müminlere, âhiretdeki yerini. Kâfirler de yerini görür, gidecek yerini, mümin de görür.

¹⁷⁴ Sure-i Âl-i İmrân 91

¹⁷⁵ Sure-i Necm 14-15

Birisi, "Kıyâmete yakın ölenler kârlı öyleyse" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Kârlı değil, niye kârlı olsun. Görmüyor musun, Cenâb-ı Hakk sordu Üzeyr Peygamber'e, ¹⁷⁶"كَمْ لَيْسَتْ" dedi, ¹⁷⁷"لَيْسَتْ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ" dedi. Ne kadar yatdın diye sordu, o da dedi ki, "Günün bir mikdarında uyudum" dedi. Halbuki Cenâb-ı Hakk buyurdu ki, "Sen yüz sene, miete âmin, yüz sene uyudun" dedi. Öldürdü Allah Üzeyr'i, sonra dirilti, "Ne kadar yatdın?" dedi. Üzeyr bir parça yatdım zannetdi. Halbuki yüz sene yatmışdı. Allah müminlere duyurmuyor ki onu. Onun içerisinde Âdem Peygamber de var, Nûh Peygamber de var. Onlar duymuyorlar değil mi ya, sulehâ duymuyorlar.

Sen ev sâhibi misin, kirâcı mısın? Onu haber ver sana bana şimdi. Yüz sene yatdı. Duyurmuyor ona Allah. Allah dilerse duyurmaz, dilerse duyurur. Meselâ bir kâfir ateşde yansa yok olsa, azâb görmeyecek mi bu, kabir azabı? Görecek. E nasıl oluyor? Allahu Teâlâ onun manâsına kabir azabı verir. Denize düşse, balık yutsa, köpekbalığı yese herifi, gavuru, hazmetse, gene azâb görecek. Kurtuluş yok! Allah'dan kurtulunmaz. O bana Bektâşilik yapıyor ama, "İşte evvel gidenler uzun yatmışlar, sonra gelenler yakına gitmişler filan" diye Allah bazen uzatır vakti saati. Bir saat yatan bin saat yatmış gibi olur, bin saat yatan bir saat yatmış gibi olur. Hastalara baksana. Yatırdık bir odanın içerisine bir hastayı, diğer odaya da iki sevgiliyi koyduk. İki âşık ile maşûk, evlendirdik, koyduk oraya. Âşık ile maşûk olan, "Sabah ne vakit oldu" diyor, "hemen oldu" diyor. Hasta zavallı, "Ulan araba tekerleği saat gitmedi kör olasıca, sabah olmadı" diyor. Saat aynı saat ya.

Birisi "Efendim, herkes yaşamak ister. Fakat bazen uzun yaşamanın hayra alâmet olmadığını söylerler" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Allahu Teâlâ "Erzel-i ömürden bana sığın" diyor. Uzun yaşamak erzel-i ömürdür. Maksudı bu. Sıhhatli âfiyetli olursa, uzun yaşamak fenâ bir şey değildir. Ama eli tutmuyor, ayağı tutmuyor, midesi hazmetmiyor, eli titriyor çorbayı üzerine döküyor, halkın başına belâ olmuş. O bir belâ-yı mübremdir yani. Onun için görmüyor musun Resûl-i Ekrem sultân-ı enbiyâ iken 63 yaşında vuslat vukû buldu Peygamber'e. Vuslatı 63 yaşında Peygamberimizin, sallallahu aleyhi ve sellem. Ama Hazret-i Osman 86 yaşında şehîd oldu. Fakat Peygamber'in ömrüne bak sen. Kemâli odur, kemâli. Bereket olursa olur o, ayrı. Sıhhatli, ibâdetli ömür olursa güzel bir şey ama altına dolduruyor, "Hay Allah cezânı versin, öle-

¹⁷⁶ Sure-i Bakara 259

¹⁷⁷ Sure-i Bakara 259

medi bir türlü" diyorlar. Bu yaşamak mı bu yani? Katırın götünde yaşayan sinek daha iyi yaşıyordur ondan. At sineği.

Hazret-i İlyas, aleyhisselâm, ölürken ağlıyormuş. Melekü'l-Mevt demiş ki, "Yâ Nebiyyallah" demiş, "senin yerin müemmen, ehl-i cennetsin ve peygamber-i zîşânsın, Allah'ın sevgililerindensin, ıstafâ kullardansın" demiş, "niye ağlıyorsun?". Demiş ki, "Öldüğüme ağlamıyorum Yâ Melekü'l-Mevt" demiş. "Ya niye ağlıyorsun?". "Rabbime ibâdet etmeye doyamadım" demiş. Ölümle ibâdet kalkıyor çünkü. Ölümle ibâdet kalkıyor. "Rabbime ibâdet etmeye doyamadım" demiş.

Ne kadar güzel! İbâdetden zevk vermeli Allah. Öyle angarya gibi namaz kılmış, neye yarar o, hiçbir şeye. Namazdan zevk almalı. Gözünden perde kalkmalı namazda. İnsan zevklenmeli. "Es-selâmü 'aleyke eyyühe'n-nebiyy" dediği vakitte, Resûlullah'ın cemâlini görmeli insan namazda. "Aleyke" kelimesi muhâtabdır, müfreddir, muhâtabdır. Uzağa olursa "aleyhi" olur o. Görmeli. Çünkü Resûl aleyhi's-salâtü ve's-selâmın rûhâniyyeti, rûhâniyyet-i Muhammediyye dolaşır. Vehhâbîlerin dediği gibi değildir, anlamazlar onlar o işden. Dolaşıyor Cenâb-ı Peygamber'in rûhâniyyeti.

Şâh-ı Nakşibendî Hazretleri buyuruyorlar ki, "Biz bir ân Peygamber'i görsek..." Bir ân! Ân demek, gözü açıp kapayınca kadar demek. "Ke lemhi'l-basar", gözünü açıp kapayınca kadar. "O kadar görmesek Peygamber'i, kendimizi tedennîde farzederiz" diyor. "Bir ân ayrılmayız Huzûr-ı Saâdet'den" diyor, dâimâ Cemâl-i Muhammed Mustafâ'yı görmekdeyiz" diyor. Yalan söylemiyor ya bu adam. Hayâl de görmüyor.

Lillâhi'l-Fâtihâ!

10 Haziran 1984

Resûl-i Ekrem Efendimiz bir gün bir iş için Medîne-i Münevvere hâricine çıkmışlar. Yanlarında ashâbdan Selmân-ı Fârisî varmış. Yolda bir makbereye uğramışlar. Orada Efendimiz uzun uzadıya ağlamış. Sonra Selmân-ı Fârisî sormuş, dedi, "Yâ Resûlallah, bir âyet mi nâzil oldu da zât-ı âlînize böyle ağlıyorsunuz". "Hayır" demiş, "şu kabrin sâhibi azâb oluyor" demiş. Kabir azâbı hak ve gerçek. "Azâb oluyor" demiş. Oradan çıkıp gitmişler, sonra dönmüşler gene aynı yere. Efendimiz orada gene durmuş ve o vakit tebessüm buyurmuşlar. Gene Selmân sormuş, "Yâ Nebiyyallah, bir âyet mi nâzil oldu, tebessüm buyurdunuz?". "Hayır. Giderken bu kabrin sahibi azâb oluyordu" demiş, "dönüşde geldim nimete kalb olmuş, cennet bahçesinden bir bahçe olmuş. Bunun da sebebini Cebrâil bana şöyle haber verdi. Bu zâtın bir çocuğu varmış. Mektebe başlamış, mektebde 'Bismillâhirrahmânirrahîm' esmâsını okuyunca Allah buyurmuş ki, 'Evlâdı Bismillâhirrahmânirrahîm okuyan babayı kabirde azâba giriftâr etmem' dedi ve kabirini cennet bahçesinden bir bahçe yaptı" demiş.

Meşrû işlerde Besmele çekilir. Bazı gayr-ı meşrû işlerde Besmele çekilirse dînden insan dışarı çıkar bedâva yere. Meselâ bazı câhil herifler var, echel, echel-i cühelâ, içki içerken de filan Besmele çekiyor, sanki bir marifetmiş gibi yapıyor. İşte o vakit dînden dışarı çıkar hâ! Allah'ın müsâade ettiği şeylerde yani meşrû iş dediğim o. Allah'ın müsâade ettiği işler var, müsâade etmediği işler var. Müsâade etmediği işlerde Besmele çekilmeyecek. Hattâ helâyâ bile gitsen, helânın dışından Bismillah demek lâzımdır. Çünkü eğer çekmezsen Besmele, Şeytan senin avret mahallini filan görür yüznumarada. Besmele çekilirse Şeytan kaçır, gider oradan, bazı cinler filan. Ervâh-ı habîse bulunmaz, giderler Besmele'yi işitince. Onlar kaçarlardı giderler. Onun için dâimâ Besmele ile hareket etmek lâzım.

Sâliha bir hâtun varmış, Besmele'yi hiç dilinden düşürmezmiş. Kocası da itikâdı bozuk bir adammış, inanmazmış. Bir de kızarmış kadıncağıza her işde Besmele çekiyor diye. Bir gün gene sinirlenmiş, "Hanım, Şu Bismillah kelimesini ne za-

mana kadar okuyacaksın!" demiş. "Ben ölünceye kadar Rabbimin ismini, esmâsını anacağım" demiş kadın. "Peki bunun ne faydası var?" demiş adam. "Bu Besmele ile konulan nesne kaybolmaz, Allah bunu hıfzeder, bir zâyie uğramaz. Dâimâ Allah'ın esmâsını çekenler Allah'ın Rahmân, Rahîm isimlerini okuyanlar, dâimâ muzaffer olurlar, her işlerinde gâlibdirler". Böylece birçok faydasını saymış bu şekilde. Bizim şimdi burada saydığımız, deryâdan bir katre, şemsden bir hüzme, kâinâtdan bir zerre.

Adam içinden, "Ben sana bir iş yapayım da gör" demiş. "Peki öyleyse, al şu parayı sakla" demiş. İçinde altın var kesenin. Bir kese altın. Kadına vermiş. Kadın, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş almış, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş ambarın kapağını açmış, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş içerisine koymuş, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş kilitlemiş, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş anahtarı cebine koymuş. Gece adam kalkmış, birkaç gün sonra, anahtarı almış, gitmiş ambarı açmış, oradan parayı almış, kilitlemiş, gene anahtarı kadının cebine koymuş. Götürmüş altını, evin büyük bir sarnıcı varmış, sarnıcın içine parayı atmış.

Eskiden evlerde sarnıç vardı İstanbul'da. Kuyu vardı, sarnıç vardı. Şimdi mahrûm olduk kuyudan ve sarnıçlardan. Su da yok.

Sonra gelmiş, "Hanım, şu parayı versene lâzım oldu" demiş. Kadın "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş anahtarı kilide sokmuş, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş ambarın kapağını açmış, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş elini sokmuş, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş keseyi çıkarmış oradan, sular damlıyor şıkır şıkır. "Allah Allah! Fesûbhânallah" demiş, "ambara su nereden girdi" demiş kadın. "Buyurun" demiş keseyi uzatmış. Adam insâfa gelmiş, demiş ki, "Hanım, ben seni rezîl edecektim" demiş, Allah beni dünyâda rezîl etdi. Estağfirullahe'l-Azîm ve etûbu ileyh. Ben sana teslîm oldum şimdi" demiş adam. Allahu Teâlâ onun nifâkını, şikâkını tevhide ve ihlâsa çevirmiş, îmânını yakîne getirmiş. O hanımefendinin yüzünden.

Gene Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem, "Mirâc gecesi bir yere vardık" diyor, "Medîne ile Kudüs arasında bir yere vardık" diyor. "Bir yere götürdü beni Cebrâil aleyhisselâm". Birçok âyât u beyyinât gördü ya. "Orada misk gibi bir koku geliyordu" diyor. "Bu koku nereden geliyor diye Cebrâil'e sordum, bir kabir gösterdi Cebrâil aleyhisselâm, dedi Yâ Resûlallah, buradan geliyor. Bu kabirde kim yatıyor, hangi nebî yatıyor? Firavun'un hizmetçisi yatıyor o kabirde. Mâşite".

İsmi de Mâşite'ymiş kadının. Kadınmış. Mâşite. E peki niçin, hem de Firavun'un hizmetçisi, Firavun gibi mendebur herifin birisinin hizmetçisi, Allah niye bunun kabrini böyle yaptı?

Firavun'un kızını hamamda yıkarken, elinden tarak düşmüş yere. Hizmet eder-miş, Firavun'un kızını yıkıyormuş. Tarak düşmüş. Eğilmiş aşağı tarağı almak için, "Bismillâhirrahmânirrahîm" demiş, almış. Kız demiş ki, Firavun'un kızı, "Ne-dir o senin Rahmân, Rahîm dediğin" demiş. "Allah". "Mûsâ'nın Allah'ı mı? Yani Mûsâ'nın çağırdığı Allah mı? Benim babamdan başka ilâh var mı?" demiş. "Var tabîî. Senin babanı halk eden, semâvâtı ardı yaratan Allah var. İşte Mûsâ Nebî, seni beni halk eden, semâvâtı direksiz, kâfirleri yüreksiz yaratan Allah'a davet ediyor. İşte o Allah'ın ismiyle söyledim, Rahmân, Rahîm ismiyle". Demiş, "Mâşite sen bu itikâddan vazgeç" demiş, "iyi değil bu itikad". "Niye?". "Babam duyarsa seni çok fenâ yapar sonra. Babamdan başka ilâh olmaz Mısır'da" demiş, "Mı-sır'ın en büyük ilâhı babamdır".

"Ene rabbükümü'l-a'lâ" demiş Firavun Allahlığını ilân etmiş. Düşünmemiş menî-den geldim, sonra kokacağım diye. İlâhlığını ilân etmiş. Kaç sene? Seksen sene.

Hattâ Mûsâ aleyhisselâm Hazret-i Hârûn'a demiş ki, "Yâ Hârûn, sen duâ et ben âmîn diyeceğim, bu herifin kahrı için duâ edelim, bu Firavun için".

Firavun, Mısır pâdişahlarına derler. Osmanlının pâdişahına pâdişah diyorlar işte. Şimdi cumhurreis deniyor. İran'ın hükümdârına şâh denir. Rum'un hü-kümdârına Kayser tabîr edilir. Araplarınkine emîr derler. Hristiyanlarınkine kral derler filan böyle. Bu Firavun da Mısır'ın hâkim-i mutlakı. Türkdür aslen Firavun. Firavun Türkdür. Akseki'den gitmiş. Akseki var ya, oradan gitmiş.

Emin Işık Hoca, "Rum da olabilir" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Hayır, Türk, Türk, Türk. Türk'den başka kimse cesâret edemez "Ene rabbükü-mü'l-a'lâ" demeğe. En cesur Türklerdir Allah'a karşı. Oradan belli, cesur adam. "Ene rabbükümü'l-a'lâ" diyor bel!

Duâ etmiş Hazret-i Hârûn, Hazret-i Mûsâ âmîn demiş. Allah kabûl etmiş duâyı. Firavun'un kahrı için duâ etmişler. Kırk sene geçmiş aradan kahrolmuyor, gene herif oturuyor yerinde, hükümrânlığını yapıyor. Mûsâ Peygamber bir gün, asabî adam Mûsâ Peygamber, dedi, "Yâ Rabbi, duâ etdik, kırk seneden beri, bu herifi kahretmedin, oturuyor yerinde. Hem de sana karşı şirk koşuyor, ilâhlık davâsında". Demiş ki, "Yâ Mûsâ, duânızı kabûl etdim ama Firavun cömert" de-miş, "o cömertliği benim vereceğim belâyı def ediyor" demiş.

O kadar cömertmiş ki Firavun, onun için Allahu Teâlâ ismini Kurân'da zikrediyor. Nemrud'un ismi yok, Nemrud yok hiç Kurân'da. İbrâhim Peygamber'in hasmı olan. O gaddar ve tamahkâr. Allah zikretmiyor ismini. Cömertliğinden Firavun'un ismini zikrediyor.

"Cömert" demiş, "cömertliği benim belâma kalkan oluyor" demiş. Helâk olacağı vakit nekesliği tutmuş. Hattâ şehrin bütün halkına kapısı açılmış, herkes gelip yemek yemiş sarayında. Hattâ bir gün haber almış, bir adam karısına yemek pişirtmiş evinde gizli olarak, haber almış, çağırtmış. "Niye benim mutfağında pişen yemeği yemedin, evinde yemek pişirttin?" demiş. Demiştir ki, "Yâ Firavun", "Ey hükümdar" demiş yani, "Yâ Firavun" demek o. Şimdi makâm-ı tahkîrde kullanıyoruz biz. Halbuki hükümdar demek. Demiştir ki, "Yâ Firavun, benim karım köy kızı" demiş, "nohutlu yoğurt çorbası istiyor. Senin mutfağında yok, pişmiyor" demiş, "sende iyi âlâ yemekler pişiyor, köy yemeği bu" demiş, tarhana gibi yani, "sarayda pişmediği için evde pişirdik. Canı istiyor, karım hâmile" demiş. "Yaa öyle mi? Öyleyse onu da pişirsinler benim mutfağında, mâdem köylülerin canı istiyor" demiş.

Benim bu sene Amerika'da gördüğüm gibi. Bir de bakdım, Rusya'dan su, maden suyu. Ulan bunlar düşman Rusya'yla, bu maden suyu ne geziyor. Kafkasya'da çıkan bir maden suyu. Sordum Amerikalılara, "Nedir bu?". Dediler, "Kafkasya'dan geliyor". "Neden?". "Rusya'dan buraya ilticâ etmiş insanlar var, onların hastası olur, canı ister memleketinin suyunu, içsinler diye".

Birisi "Allah Allah" diyerek hayretini ifâde edince Efendi Hazretleri, "Evet. Allah Allah evet" buyurdular. Bunun üzerine Emin Işık Hoca, Amerika'yı kasdederek "Firavun" deyince, Efendi Hazretleri, "Firavun, evet" buyurdular ve sohbete şöyle devâm etdiler:

Bak şimdi. Milletini düşünüyor bak milletini! Kendine ilticâ etmiş olan halkın canının arzusunu isteğini yerine getiriyor, suyunu veriyor. "Çünkü oranın suyuna alışkındır o diyor, hasta olursa, o suyu içer, iyi olur" diyor. "Onun için getiriyorlar" dediler. Sordum.

Efendime söyleyeyim, nereden nereye geçtik yâhu. Nerede kaldık?

"Benim babamdan başka rab, ilâh var mı?". "Tabî var. Senin babanı, seni halk eden, beni halk eden ve bizi öldürecek olan". "Ama sen buna pişmân olursun". "Olmam" demiş, "ben sözümün eriyim, sözümde dururum, ben müslümanım, Lâilâheillallah Mûsâ Kelîmullah". "Baba" demiş, "bizim Mâşite var ya" demiş, "Mûsâ Nebî'ye inanmış, Mûsâ'nın Allah'ına ibâdet ediyor".

Çünkü o devirde, "Bi izzeti Firavun" diyorlar. Müslümanlar "Bismillahirrahmânirrahîm" dediği gibi onlar da o devirde bir iş yaparken, "Bi izzeti Firavun, bi izzeti Firavun" diyorlarmış. Öyle diyorlar.

Çağırtmış Firavun. Dedi, "Mâşite, sen Mûsâ'nın ilâhına mı ibâdet ediyorsun?". "Elbet". "Ya benim ilâhlığım?". "Sen ilâh değilsin. Sen menîden gelmiş bir

adamsın, su parçasından. Benim gibi. Ana rahminde kalmışsın, dokuz ay, hayız kanıyla yoğurulmuşsun, şimdi sen nasıl ilâh olursun?". "Gel bana î mân et sen, Mûsâ'nın rabbini inkâr et, senin bana hizmetin var" dedi. "Yok ben sana î mân etmem". "Peki öyleyse. Çağırın bunun kocasını" dedi, kocasını çağırttı. Kocasına dedi ki, "Bak, sen ne diyorsun? Senin karın bana î mân edinceye kadar ona azâb edeceğim" dedi "yani ezâ cefâ yapacağım" dedi. "Ben böyle ezâyâ cefâyâ tahammül edemem Yâ Firavun, ben sana inandım" dedi, "sen benim rabbimsin" dedi.

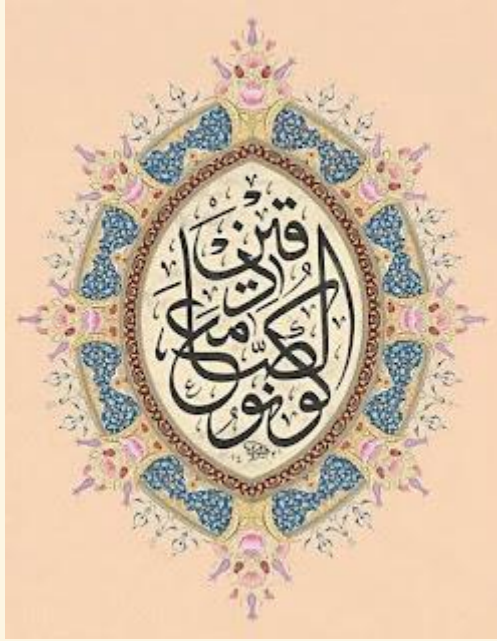
Cenâb-ı Hakk demiş ki Mûsâ Peygamber'e, ne dese beğenirsin, Allah'ın yaptığı işe bak sen şimdi, "Yâ Mûsâ, seksen sene ene rabbükümü'l-a'lâ dedi Firavun" demiş, "sen diyorsun ki kahretmedin mahretmedin". Cömert, orayı anlatacaktım. "Seksen sene ene rabbükümü'l-a'lâ dedi ama bir kere sübhâne rabbiye'l-a'lâ deseydi affederdim" demiş Cenâb-ı Allah. Bak şimdi Allah'ın işine. Hep bize soruyor. İşte "Vallahu azîzün züntikâm" filan, hep bize gösteriyor celâlini yani. Firavun seksen sene ene rabbükümü'l-a'lâ, bir kere sübhâne rabbiye'l-a'lâ derse hemen affedecekmiş. Bizi niye affetmesin. Biz seksen sene ibâdet ediyoruz, gene de hâlâ bizi dumanlıyor. Yok, zorla gireriz cennete, olmaz öyle şey. İmkânsız. Cennete zorla gireriz. Babamızdan kalmadır. Babamızın malı. Âdem baba bizim babamız değil mi? Babamızın malı, gireriz cennete, zorla.

Ermeni ölüyormuş, "Amân" demiş Ermeni, "ben hak dîni kabûl edeceğim, bana bir hoca getirin" demiş. Hoca getirmişler. "Amân söyle de islâm olayım ben". "Eşhedü", "Eşhedü", "En", "En" derken Bektâşî kapdığı gibi oradan minderi, Ermeni'nin ağzına tıkamış. Hoca, "Ulan çek çabuk onu oradan" deyince, "Yaaa!" demiş, "anamı ağlatdı namaz kıl, oruç tut diye, zekât ver, hac yap bilmem ne filan. Pezevenk yedi domuz etini, içdi şarabı, son nefesde 'Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah' deyip cennete gidecek. Girmesin pezevenk. Kapa ağzını, tıka pezevenğin ağzını".

Haydi bu kadar kâfî bugün. O Mâşite'nin kıssası başka akşam.

Fâtîha!

11 Haziran 1984

Bir türlü beyler toplanmıyormuş Osman Bey'in etrafına. O kadar zorlamışlar filan, beyler bir türlü toplanmıyor Osman Bey'in etrafına. Sık sık Şeyh Edebâlî Hazretlerini ziyârete gidermiş, Eskişehir'e. Atlamış ata, doğru Şeyh'e gitmiş, canı sıkın gitmiş. Gece epey oturmuş orada Efendi'yle sohbet etmişler.

*Ârif ile sohbet etmek la'l ü mercân incidir
Câhil ile sohbet etmek günde bin cân incidir*

Âriflerle bir adam sohbet ederse, la'l, mercân, inci olur o. Ama câhille konuşsan, laf bulamaz, bir söz söyler senin kalbini kırar filan. Onun için Allahu Teâlâ Kurân'da ne diyor, ¹⁷⁸ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ, câhillerden yüz çevirin" diyor. Bir işe yaramaz, echel. Haa, bir de Allah'dan gayrının câhili vardır, o ayrı. Onlar ârif-i billah kişilerdir, Allah'dan başka bir şey bilmez o, câhildir, Allah'ı bilir yalnız. Hani işte, Kur'ân'da var ya, ¹⁷⁹ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا, ¹⁸⁰ وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا. İşte o insân olan, oradaki, o Hakk'dan başkasını bilmez, Allah'ı bilir yalnız, Allah'dan gayrıya câhildir. Bilgili insanlarla konuşmak lâzım. Gene Allah Sûre-i Tövbe'de, ¹⁸⁰ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ, Allah'dan korkunuz ve sâdıklarla, dürüst kimselerle ahbâblık yapın, arkadaşlık yapın" diyor.

Adamın birisi yüz adam öldürmüş, katletmiş. Hadîs-i Şerîf'de var, Riyâzü's-Sâlihîn'de. Yüz kişiyi öldürmüş. Gelmiş bir kimseye. Bilgisi var ama irfânı

¹⁷⁸ Sure-i A'râf 199

¹⁷⁹ Sure-i Ahzâb 72

¹⁸⁰ Sure-i Tevbe 119

olmayan bir adama gelmiş. "Ben yüz kişiyi öldürdüm, Allah beni affeder mi?" demiş. "Etmez" deyince, yüz bir demiş onu da öldürmüş. Oradan başka bir zâta, ârif-i billah bir zâta gitmiş. "Yüz bir kişi öldürdüm" demiş, "Allah beni affeder mi?". "Eder" demiş, "Allahu Teâlâ günahları affeder. Denizlerin dalgası, şemsin hüzmesi, kürrenin zerrâtı kadar günahın olsa, Allah affeder" demiş. "Allah'ın affetmeyeceği günah yoktur. Yalnız tövbe istiğfâr etmeli, Cenâb-ı Hakk'a rücû etmeli, kötülerini terk etmeli, iyilerin içine dönmeli" demiş.

Şimdi burada antrparantez, bazı adam var, "Ben namaza başlayamıyorum" diyor, "kılamıyorum bir türlü" diyor. Bunun şartı vardır, kılmanın şartı. "İçkiyi terk edemiyorum" diyor. İçkiyi terk etmenin şartı vardır. "Kumarı bırakamıyorum" diyor. Kumarı bırakmanın şartı vardır. Evvelâ kumar arkadaşlarını bırakacaksın, kumarı bırakmak için. Kumar arkadaşını bırakmadan bir adam kumarı bırakamaz. Evvelâ arkadaşlarını terk edecek, kumar arkadaşlarını. O vakit bırakabilir kumarı. Kumar arkadaşlarını bırakmazsa kumarı bırakamaz. İçki arkadaşlarını bırakmazsa adam içkiyi bırakamaz. Evvelâ içki arkadaşlarını bırakacak, sonra içkiyi bırakır. Her şey böyledir.

Şimdi bu zât, gitdi, dedi, "Ben yüz bir kişiyi katlettim". Yüz kişi yâhud yüz bir kişi, aklımda öyle kalmış, hadîsde okudum ama, Cebrâil aleyhisselâm haber vermiş Peygamber'e. Yani kesretinden kinâye. "Yüz bir kişiyi öldürdüm, Allah beni affeder mi?", "Eder" dedi. "Sen kötü adam değilsin, seni günaha sokmaya sebep olan insanlar var" dedi. "Sen kötü insanlar içinde oturuyorsun" dedi.

Sen ne kadar dürüst adam olursan ol, komşun kötü olursa ne olacak, zorla senin başını belâyaya sokar. Adamı zorla yalan söyletiyorlar. Neden? Biliyorsun ki herif dolandırıcı, senin parayı vermeyecek. Para istiyor, "yok" diyorsun. Bak sena yalan söyletiyor adam. Neden? Kötü adam sana yalan söyletir. Kötü adam senin başını belâyaya sokar. Onun için dâimâ iyi insanların içerisine gideceksin.

Onun için "Evladım, sen oradan çık, bulunduğun mevkiden çık" diyor. "Sen kötü adam değilsin, senin etrafındakiler kötüdür, onlar senin başını belâyaya sokarlar, oradan çık, iyi insanların içine git, onlarla otur, ahablık yap" demiş.

Muamele de öyle olur. Meselâ bir adam esrar kullanmasa ama gitse esrarkeşlerin kahvesinde otursa, polis gelse bassa, onu da götürür beraberinde. Niye? "O da burada oturuyordu, demek ki o da kullanıyor" der. Sofuların kahvesine bir esrarkeş gelip otursa, ona da sofı muamelesi yaparlar, sofı muamelesi yaparlar. Demek ki cemaatle, nerede oturursan, onunla muamele görüyorsun. Bizim de işimiz oradan çıkıyor. Meselâ sürü gibi bizimki. İslah edemezse kendisini, sürü satıldığı vakitte, sürünün içerisinde uyuzu, gıcıklısı, topalı, keli hep birden satılır. İyi insanların içine gidersen, Allah onlara bağışlar seni yani onlarla

beraber cennete alır. Kötülerin yanına gitmeyeceksin. Kötüleri iyi etmek kudretine mâliksen, nefsine hâkimsen, gitdiğin zaman, "o kötü insanı ben iyi edebilirim" diyorsan, o vakit git onu ıslâh etmeye çalış, irşâd etmeye çalış. Yok, eğer onun hükmüne gireceksen, sakın oraya uğrama, iyiler içerisine git.

"Haydi oradan çık sen" demiş. Adam eşyâsını toplamış, çıkıp giderken, ölmüş, yolda ecel erişmiş ölmüş. Rahmet melekleri gelmişler. Azâb melekleri gelmişler. Azâb melekleri demişler ki, "Biz götürelim bu zâtı". Neden? "Bu adam yüz kişi öldürdü". Rahmet melekleri demişler ki, "Hayır, vermeyiz biz" demişler. "Neden?". "O tövbe etti, iyi insan olacaktı, iyi insanların içine gidiyordu ama ecel erişti. Vermeyiz" demişler. Aralarında ihtilaf çıkmış. Allah Cebrâil'i göndermiş. "Hakem olarak ben geldim Yâ Resûlallah "diyor Cebrâil aleyhisselâm. "Nedir aranızdaki ihtilaf?" demiş. Demişler ki, "Yâ Cebrâil bu adam kötü bir adamdı, yüz kişi öldürdü, öldü, biz bunu azâba götüreceğiz, cehenneme. Onun için götürmek istiyoruz". Öteki melekler diyorlar ki, "Hayır, o adam tövbe etti ve iyi adamların içine gidiyordu ama ömrü yetişmedi, yolda öldü. Onun için biz götüreceğiz". Allahu Teâlâ'nın emriyle Cebrâil aleyhisselâm buyurdu ki, "Ölçsünler yeri, iyilere yakınsa adam, cennete götürsünler, kötülere yakınsa, cehenneme götürsünler". Yeri ölçdüler, adam yeni çıkmış kötülerin içerisinden, kötülere yakın ama Allahu Teâlâ yeri tayy etti, onu iyilere yaklaştırdı yani, Cenâb-ı Hakk rahmetinden, cennet-i a'lâyâ koydu.

Onun için dâimâ iyi insanlarla konuşacaksınız, kendinize ahabâblar edineceksiniz.

Osman Bey de Şeyh Edebâlî Hazretlerini kendisine ahabâb edinmiş, onun nasihatlarına ihtiyâcı var, sıkıldı mı bazen, hemen Hazret-i Şeyh'in tekkesine, somasına gidiyor, atına atlıyor gidiyor Osman Bey. Bir gün gitmiş gene Şeyh'e oturmuşlar, sohbet etmişler, uzun uzadıya oturmuşlar, zikrullah yapılmış, namaz kılınmış, ibâdet edilmiş.

Müminler ne konuşurlar? Müminler ne konuşurlar, adam çekiştirirler, zamânımızın müminleri. Adam eti yiyorlar, adam çekiştiriyorlar. Eskiden öyle değilmiş. Eskiden Kurân okurlarmış, Allah'dan Peygamber'den bahsederlermiş, ibâdet ederlermiş, zikrederlermiş, namaz kılarlarmış, güzel şeyler, hadîsler, tefsîrler okurlarmış. İnsanları yüceltecek, yükseltecek, Allah'a kurbıyyete götürecek şeyler. Fî zamâninâ, câmi cemâati içine girdin mi, oturdun mu, hemen adam çekiştiriyor. "İmamın sakalı kısa", "Pantolon giyiyor, biraz bol şalvar giyse olmaz mı?", "Saçını uzatmış, canım hiç saç uzatılır mı", "Papaza benziyor herifin saçı, uzatmış" filan, "Usturayla kazıtmış kafasını, budiste benziyor", budistin kafası usturalı çünkü. Yani bir şey buluyor velhâsıl. Hele tekâüdler. Karı evden kovuyor

dışarıya. Kahveye gitse kahveci para isteyecek, câmiye geliyor, müezzinle imamla uğraşiyor, burada oturuyor. Yâhu istiğfar etsene, tövbe istiğfar et, gebe-receğini düşün, öleceğini. Gideceksin, yolculuk var. Yolculuk var yolculuk. Şarkı dinlediğin vakit, yolculuk şarkısını onu hatırla sen. Göbek havasına düşme de sen yolculuğu hatırla, yolculuk var yolculuk.

Osman Bey geliyor, Şeyh'le konuşuyorlar, güzel şeyler konuşuyorlar, Allah'ın kitâbından, şerîatdan, şerîatin tarîkatından, tarîkatın hakîkatından, hakîkatın marifetinden. Çünkü şerîatin şerîatı, şerîatin tarîkatı, şerîatin hakîkatı, şerîatin marifeti var. Tarîkatın şerîatı, tarîkatın tarîkatı, tarîkatın hakîkatı, tarîkatın marifeti var. Böyle şeyler konuşuyorlar. Allah kitap verdi ve hikmet verdi, hikmet konuşuyorlar.

Evet, konuşuyorlar, sonra geç kalınca, "Osman Bey gitme, bu akşam burada kal" demiş Hazret-i Şeyh, "Sana yatak yapsınlar". Hemen dervîşlerini çağırmış, "Lebbeyk Efendim", "Osman Bey burada kalacak benim odaya yatak yapın" demiş Hazret-i Şeyh. Yapmışlar yatağı. Osman Bey odaya girmiş, soyunmuş, tam yatacak, bir de ne görsün, duvarda Kurân-ı Kerîm asılı. Onu görünce Osman Bey, yatmamış. Nasıl yatar, Kurân-ı Kerîm'e ayağını uzatsın, uzatabilir mi?

Kurân okunduğu yerde konuşulur mu hiç? Bir adam Kurân-ı Kerîm'i dinlese, "nerdeydin?" deseler, "Allah'ı dinledim" dese, yemîn etse yemîninde yalancı değildir. Bir adam Kurân-ı Kerîm'i okusa, sorsalar ona deseler ki, "Ne yapıyordun?", "Allah'la konuştum" dese, yemîn etse, yalancı değildir, yani yemîninde hânis değildir. Kurân okunurken konuşuyor, "vır vır vır vır". Hele bir de Kurân okunurken kalkıyor, götünü çeviriyor, götünü döndürüyor, gidiyor. "ve kezzebe ve tevellâ". Ona benziyor. Kâfirler öyle yaparlardı, Peygamber Kurân okurken kılıcını çevirir giderlerdi. Ona benziyor. Kurân'da koca bir âyet-i kerîme, ¹⁸¹ وَمَنْ "قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا * أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى". Her kim ki bizim âyetlerimizden... Üç türlü âyet var. Âyât-ı âfâkiyye, âyât-ı enfüsiyye, âyât-ı elfâziyye. Canlı Kurân, Hazret-i Muhammed sallallahu aleyhi vesellem. "Her kim ki bizim kitâbımızdan yüz çevirirse, Hazret-i Muhammed aleyhis-selâmdan, ya Kurân'dan, kitâbımızdan yüz çevirirse, yâhud bakar da görmezse...

*Bir göz ki olmaya ibret anın nazarında
Ol düşmenidir sâhibinin baş üzerinde*

Bakıyor, görmüyor, ibretsiz göz. İ'râz etmiş zikrullahdan işte o göz. Göremiyor çünkü bakdığı vakitte.

¹⁸¹ Sure-i Tâ-Hâ 124

¹⁸²وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي, her kim ki bizim zikrimizden yüz çevirirse", Resûl-i Ekrem'den, dîn-i islâmdan, Kurân-ı Mübîn'den, Kurân okunurken Kurân'a sırtını dönerse, ¹⁸³فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا, biz onun geçimini dar ederiz, bereketini alırız elinden". Bereketsiz. Yiyemezsin, üç bin beş yüz lira pastırma, karşıdan bakarsın şimdi.

Ulan sen bir zaman, ulan diye kötü konuşuyorum, yapana söylüyorum o ulan kelimesini, bir zaman sen biliyorsun ya uyuzdun, uyuzdun, kel olmuşdun. Uyuz olmuşdun, şekersizlikden, ekmeksizlikden. Uyuzdun. Birçok adam iffetini ırzını satdı fırıncılara, ekmek için, kadınlar, çocuklar. Harb senelerinde. Biz yetişdik, biliyoruz onu. Sen şimdi ekmeği al dudağını, çatalını sil, kerata, sonra çöp tenekesini ekmek doldur. Öyle değil mi, yalan mı söylüyorum? Bakın islâm mahallelerine, islâm mahalleleri buraları. Şurdan Kumkapı'ya ininceye kadar elli okka ekmek toplarsın. Haydi mübalağa etdim, bir okka ekmek toplanır.

Ben geliyordum, askerdim, iki tayın vardı elimde. Orada kışlada yemedim, kırp-dım yani iktisad etdim. "Mâ 'âle men ıktisad", iktisada riâyet eden fakîr olmazmış, iktisad etdik, iki tayın topladım, geliyordum. Şurada Azak Sinemasına gelmeden biraz aşağısında, yaşlı bir Ermeni kadını çıkıdı, bıyıkları vardı, Ermeni kadınlarının bıyığı çıkar, saç ağarmış, dedi, "Zo asker ağa!" dedi bana. "Ne var?" dedim. İki kızım var, biri on sekiz biri yirmi yaşında, tayının birini ver, hangisiyle istersen yat" dedi bana. "Açız" dedi. Çıkardım tayının birini ona verdim. Birini de bizim Ömer Ağa'ya verdim. Ha şimdi sen unut bunları, ekmeğin bayatını yemiyormuş, bayat yiyemiyorlarmış, sokaklara atıyorlar ekmekleri, her taraf ekmek dolu. Hele bir tânesini gördüm, çatal siliyor böyle.

Yunanlılar Bursa'ya geldiği vakitte, ben küçükdüm, çocukdum ama biliyorum, ekmeklerle Yunan askeri top oynuyorlardı, tayınlarla. Malûm ya, müslümanlar, o vakit müslümanlar, o vakit müslümanlar, o vakit müslümanlar, ekmeğe hürmet ederlerdi. Ki Resûl-i Ekrem'in emri var: Ve kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve sellem, "Azzimû hubzeküm, ekmeğinize tazîm ediniz, ekmeğinize hürmet edin". Bunun manâsı var. Vazîfene, patronuna, çalışdığın yere, yediğin ekmeğe, âilene, karşılığı da var bunun, patron da işçisine, ince manâ var yani. Oynarlardı, tayına tekme vururlar, oradan oraya böyle top oynuyorlar tayınla Türklerin karşısında, müslümanların karşısında, Yunan askeri. Sonra tayına kışını siler, atar, müslümanlara karşı eziyet olsun diye. Sonra Allahu Teâlâ nusret selâmet verdi bizim ordumuza, onların çoğunu gebertdiler, bir kısmı da esir düşdü, getirdiler Bursa'ya Câmî-i Kebîr'in bahçesine koydular. İçinizde Bursa'lı varsa bilir.

¹⁸² Sure-i Tâ-Hâ 124

¹⁸³ Sure-i Tâ-Hâ 124

Koydular oraya, üstüste, elbise yok, aç bî-ilâç. Türkler de aç. Harbden çıkmış. Sırtlarında bir çuval, böyle eski çuval, onunla barınacaklar. O ekmekle oynayanlara, birisi bir parça ekmek atdı mı, kuru ekmeği içeriye, Câmî-i Kebîr'in bahçesine, beş yüz kişi birden hücûm ediyor, ekmeği almak için. Birbirlerini öldürüyorlar, bir parça ekmek için. Eee, o zamanlar hatırıma geliyor.

Ne demek bu, niye anlatıyorum bunu biliyor musun? Bir gün arayacaksın o ekmeği sonra. Evde de öyle, bayatlayan ekmeği yemiyor. Bayatlayan ekmek yenmez mi, bayat ekmek. O annelerimiz bizim bayatlayan ekmeği papara yapardı, çorbanın içine doğrardı, yağda kızartırdı, yedirirdi bize yani. Şimdi, "Olsun, bir tâne daha alalım". Ulan bir tâne daha niye alıyorsun, sen fukarâ milletsin be. Açsın. İşte söylüyorum sana.

Çıkardık verdik Ermeni karısına. Ermeni Allah'ın kulu değil mi? Allah Ermeni'yi de mahrûm etmiyor, müslüman Türkü de. Ne Kürd'ü ne İngiliz'i ne Amerikalı'yı, Allah hiç kimseyi mahrûm etmez. Sofra-yı ilâhiyye bu. Verdik kadına ekmeği orada. Sen şimdi bugünleri unuttun, sen bunları. Birçok insan da ırzını satdı, iffetini satdı. Ekmek için.

Biri gebermiş de suratı domuz olmuşdu. Ekmeğin içerisine kamış karıştırıyormuş, süpürge tohumlarını karıştırıyormuş, gebermiş, geberdikden sonra suratı domuz oldu. Kimse yıkayamadı hocalardan. Ben gitdim, bakdık, Hâfız Necâti ile berâber. Sonra, hastâne câmisinin imamı vardı Ahmed Efendi, Ahmed Efendi vardı, tatar imam, o gitdi yıkadı. Yüzüne bir çuval atdı, yüzü domuz olmuşdu herifin. Öyle yıkadı vücûdunu. Bir tâne daha öyle, tefeci, halka fâizle para veren bir pezevenk, o da geberdi, o da domuz oldu. Onu da gördüm ben, gözümle gördüm. Birçok şeyler gördüm hayâtımda. Yaa, dişleri buradan böyle çıkmışdı buraya kadar, böyle uzamış. Fâizle para veriyormuş. Bir tânesi de ekmeğin içerisine, onun içerisine kum atıyormuş, kamış doğruyormuş, ağır bassın diye. Yaa! Halkın ekmeğiyle oynuyorlarmış.

Şimdi biz gelelim dersimize, dönelim gerisi geriye.

Kurân-ı Kerîm. Rafda ekmek olsa, erişemese bir adam, Kurân'dan da başka bir şey olmasa, ne yapacak almak için ekmeği? Fetvâ sormuşlardır bu husûsda. O kadar mühim ekmek meselesi. Hem de insanda ne dîn kalır, ne îmân kalır, ne câmi kalır, ne Kurân kalır yani, ekmek meselesi bu. Onun için israftan kaçınınız. Allah israfı, müsrif kulları sevmez. En büyük israf da ömrünü Allah'sız geçirmektir. Ömrünü ibâdetsiz, tâatsız, zikirsiz geçirmektir, en büyük israf odur, ondan büyük israf olmaz. Bak ömrümüz geldi geçti. Haydi şimdi, geçen seneki Ramazan'ı almak geri getirmek için yüz milyar, beş yüz milyar, beş yüz katrilyon lira

versek getirebilir misin? Bir saatlik ömrünü bile alamazsın gerisin geriye, gitdi, bitdi, vele'd-dâllîn âmîn, tamam, halas.

Hemen Osman Bey'e "buyurun" demişler, almışlar içeri, Osman Bey içeri girmiş, bir de bakmış, duvarda Kurân-ı Kerîm var. Kurân-ı Kerîm bu. Kurân'a ayak uzatılır mı? Osman Bey yatmamış, Kurân'ın karşısında ayakda, böyle boynunu kesmiş, Allah'ın kitâbı karşısında böyle sabahlara kadar. Sabahleyin bir dervîş gelmiş, kapıyı vurmuş, "Tak, tak ,tak, namaza!". Allahuekber, Allaaaahuekber.

Müminler namaza kalkar. Allah davet ediyor sabahleyin. İsrâfil sûru üfürdü. İctimaya çağırıyor, kıyâmet gününe. Müminler sabah namazına kalkarlar. "Uyudum kaldım", o vakit mesele yok, Allah ziyâfet vermiştir sana. Ona sözümüz yok ama malak gibi bakarken böyle ortalık ışıtmış yatmak müslümana yakışır bir hâl değil.

"Haydi Efendi namaza!", "Peki geliyorum" demiş, Hazret hemen dışarı çıkmış. Dervîşân somada toplanmışlar, saf saf olmuşlar, melekler gibi bütün her taraf, herkesin boynu bükük, hepsinin kalbi Allah'a bağlı, perdeler çâk olmuş, vuslat olmuş hepsi namazda. Namaz kılıyorlar. Osman Bey de namaza uymuş. Namazdan sonra, sabah kahvaltısı. Müslümanlar öyle çok fazla yemezler. Bir parça bir şey yerler sabahleyin, çok yemezler. Kahvaltıyı etmişler, yatağı kaldırmaya bir dervîş gitmiş, yatak hiç bozulmamış, öyle olduğu gibi duruyor. Hemen gelmiş, Şeyh'in kulağına, "Efendi Hazretleri, Osman Bey hiç yatmamış yatağa, yatak olduğu gibi duruyor" demiş. "Yaa öyle mi?". Yemekden sonra demiş ki, "Osman Bey yatakda bir şey mi gördünüz, bir çirkinlik mi gördünüz?" demiş. Olur ya, bit görür, pire görür, bit görür, olur ya. "Yok" demiş, "ne münâsebet, "Burası cennet bahçelerinden bir bahçe, ilim meclisi burası, zikrullah meclisi olan yer, yataklarınız da tertemiz, tâhir, hem de mutahhir aynı zamanda, hem tâhir, hem mutahhir. Ama duvarda Kurân-ı Kerîm asılıydı. Allah'ın kitâbına karşı ben nasıl yatarım sırtüstü" demiş.

Antreparantez, Hazret-i Ömer'i câmide vurdular. Hazret-i Ömer'i, radiyallahu anh Hazretlerini vurdular. Fakat barsaklarına gitmedi bıçak da karnını yardı böyle. Fîruz vurdu. Dikdiler, dediler ki, "Yâ Emîre'l-müminîn, merâk etmeyin, bu yara geçer. Çünkü yalnız karnınız yarıldı barsaklarınıza bir zarar gelmedi. Kalkma, yatacaksın" dediler. Müezzin ezân okudu, "Allahu Ekber" deyince Hazret-i Ömer ayağa kalkdı ve dikiş bozuldu ve ölümüne yani şehâdetine sebep oldu. Dediler ki, "Yâ Ömer, niye kalkdın?", "Allah çağırıyor, davet ediyor, nasıl yatarım? Allah'ın davetine karşı ayağımı uzatabilir miyim?" dedi, kalkdı Ömer ibn Hattâb. Ben bunu bir yerde anlattım da adamın birisi, "Efendim, öyle şey olmaz, islâmda bu câiz değildir" demesin mi. Ulan şahsî meşreb o. Şahsî meşrebe kimse karışmaz. Malının kırkda birini zekât vermek farzdır, hepsini verirse

ne yaparsın herife? Allah Allah! Beş vakitte abdest alıyorsun. Beş vakitte gusül abdesti alırsa ne yapacaksın herife? Meşrebi olursa herifin. Meşreb meselesi bu. O Ömer o. Sen Ömer'le kendini bir tutamazsın ki. Biz gelelim dersimize.

Dedi, "Efendim Kurân-ı Kerîm duvarda asılıydı, ben Kurân-ı Kerîm'e karşı yatmam" dedi. "Uzanamam, yatmam. Onun için yatmadım". Şeyh Efendi, "Yaa öyle mi" dedi ve başka bir odaya bir yatak hazırladılar, "bu tarafa buyurun" dediler, "Burada biraz istirahat buyurun. Namazdan sonra biraz yatmak sünnetdir" dediler. Yatdı orada biraz. Bir rüyâ gördü Osman Bey. Ve oradan çıkıp Hacı Hünkâr'a gidecekti ziyârete, niyeti oydu. Oradan çıkıp Hacı Hünkâr Velî'ye gidiyordu ziyârete. Rûhü'l-Beyân sâhibinin beyânına göre. Bir rüya gördü, göğsünden bir ağaç çıkdı, yükseldi, yükseldi, yükseldi, taaa semâvâta dayandı. Sonra bir dal koyverdi şarka, bir dal koyverdi garba. Doğu, batı, şimâl, cenûb. O ağacın altına, rengârenk insanlar, şehirler, nehirler, denizler, köyler, kasabalar, kaleler girdi o ağacın altına. Böyle acâib bir rüyâ. Kalkdı, "Hayırdır inşaallah, ¹⁸⁴rabbi yessir velâ tu'assir rabbi temmim bi'l-hayr, ¹⁸⁵hayrun lenâ şerrun li a'dâenâ". Acîb bir rüyâ. Hemen Şeyh'e gitdi, dedi, "Efendi, şimdi yatdım ben bir manâ gördüm ama bu manâ boş değil".

Sabah namazını kıldıktan sonra, dinliyor musun, biraz tesbîh etmeli. Tevhîd, en ekal üç yüz tevhîd etmelidir. Estağfirullah, on bir istiğfâr. On bir salavât-ı şerîfe, salavâtla girilirse kabûl olur ibâdetler. Estağfirullah, on bir istiğfâr, on bir salavât-ı şerîfe, on bir tekbîr, üç yüz tevhîd, "Lâilâheillallah", sonra bir mikdar İsm-i Celâl, bir mikdar İsm-i Hû çekmeli, İsm-i Zât. Kırk üç dakîkayı geçdi mi, işrak namazı kılmak lâzım, sünnet-i Resûl'dür. Sonra arkasından iki rekat istihâre namazı kılıp istihâreye yatarız biz âşıkklar. Bakalım ne oldu, maneviyyâtımız ne âlemde, iç âlem diye her gün istihâre yaparlar âşıkklar, istihâre. Bu istihâre meselesi çok mühim. Ashâb-ı kirâm diyorlar ki, Buhârî'nin beyânına göre, "Resûl-i Ekrem'e âyetler nâzil olduğu vakitte, Peygamberimiz bize nasıl âyetleri talîm etdiyse, istihâreyi de öyle tarif etdi, talîm etdi" diyorlar ashâb-ı kirâm. O kadar mühim istihâre.

Herhalde istihâre etdi Osman Bey. Şeyh'e anlattı rüyâsını. "Böyle böyle böyle" gördüm dedi. "Aaaa Osman Bey sen bana emr-i mühim bir şey haber verdin. Ben bu rüyâyı tabîr ederim ama şartım var". Nedir o? "Kerîmemi, taht-ı nikâhınızıza alırsanız, rüyânın karşılığı o, öyle tabîr edeceğim". "Aman Efendim" dedi, "Sizin gibi bir zât-ı ekremin kerîme-i muhteremesine sâhib olmak dünyâ ve

¹⁸⁴ Rabbim kolaylaştır, zorlaştırma. Rabbim hayırla neticelendir.

¹⁸⁵ Bizim için iyi, düşmanlarımız için kötü olsun.

âhirete sâhib olmak gibi bir şeydir. ¹⁸⁶"Rabbenâ âtinâ fi'd-dünyâ hasene" sırrı zâhir olmuştur, hay hay" dedi. "Osman Bey, bir devlet kuracaksın, Kurân'a yaptığın hürmetden dolayı. Kurân'a yaptığın hürmetden dolayı bir devlet kuracaksın, şark, garb, şimâl, cenûb, Türkü, Arabı, Kürdü, Çerkes'i, Boşnak'ı, Yugoslav'ı, Bulgar'ı, Romen'i, Yunan'ı, hepsi senin devletinin altına girecek. İki deniz sana havuz gibi olacak. Dört kıtaya hükümrân olacaksın". Üç kıtaya mutlakâ, dört kıtaya da fermânı gidiyor. "Ya öyle mi!". "Haydi bakalım, Allah mübârek etsin dedi". O da Hanım Sultân'ı aldı. Hemen kendi dervîşlerini Osman Bey'in emrine verdi Hazret-i Şeyh. Oradan dışarı çıktı, bir alay zât hazırlanmış, hepsinin ellerinde kılıçları, duruyorlar dışarda. Acâib birtakım insanlar. Yaaa, bilindiği gibi değil öyle hâdisât, devletin kuruluşu. Ondan sonra ormanın içinden bir zât-ı ekrem çıktı, beyaz sakallı nûrânî bir zât, ormandan bir dal kesdi, o dalı getirdi, başından sarığını çıkardı, o dalın üzerine sarığını bayrak yaptı, "Al Osman bayrağın bu, askerin de bunlar" dedi. Ricâl-i gayb. Tabii. Yirmi altı vilâyeti zabt etti ve Devlet-i Osmâniyye kuruldu.

Şehîdlerimizin, gâzîlerimizin, vatanımıza ve dînimize hizmet eden zevâtın, hayrâtda bulunan ashâb-ı hayrâtın, âşikânın, garîblerin, yoksulların, mazlûmların rûhları için ve bu câmi-i şerîfin bânîsi Sultân Bayezid Hân'ın ve selâtîn-i âli Osmân'ın rûhları için, bu câmiden güzerân eden müezzînîn, kayyımîn, vâizîn ve bu câmiye birr ü ihsânda bulunan, bu câmide bir kerre Allah diyen, bir kerre secde eden Ümmet-i Muhammed'in rûhları için, Fâtîha!

Efendi Hazretleri sohbetin sonunda, "Bugün de böyle zuhûr etdi, daha anlatalım mı" buyurduktan sonra, cemaatden bir zât, "Bir gün önceki sohbetde yarım kalan Mâşite kıssasının devâmını ne zaman lutfedeceksiniz" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Bak sen dinlemişsin demek ki, yaşa! Başkaları söylemediler. Hep ben dinliyorum bakayım ne diyecekler diye, kimseden ses yok, hep atlatıyorlar beni, atlatıyorlar demek ki. Bak hep dün dinlediler burada, bakalım unutuyorlar mı unutmuyorlar mı, buradan girip buradan çıkıyor mu diye bekledim. Onun için anlatmadım.

Behlûl-i Dâna üç tâne kafa koymuş önüne, kuru kafa, insan kafası. Üç tâne de etiket koymuş, birer birer. On para etmez, beş kuruş, kıymetine nihâyet yok. Hârûn Reşîd gelmiş, dedi "Yâ Behlûl, bunların üçü de kurukafa, insan kafası, buna on para etmez diye yazmışsın, buna beş kuruş yazmışsın, buna da kıymet yetişmez diyorsun. Bunun sırr-ı hikmeti nedir?". "Göstereyim" demiş, almış o on

¹⁸⁶ "Rabbimiz bize dünyada hasene ver" meâlindeki bu duâda 'hasene'den maksad hayırlı bir eşdir denilmiştir.

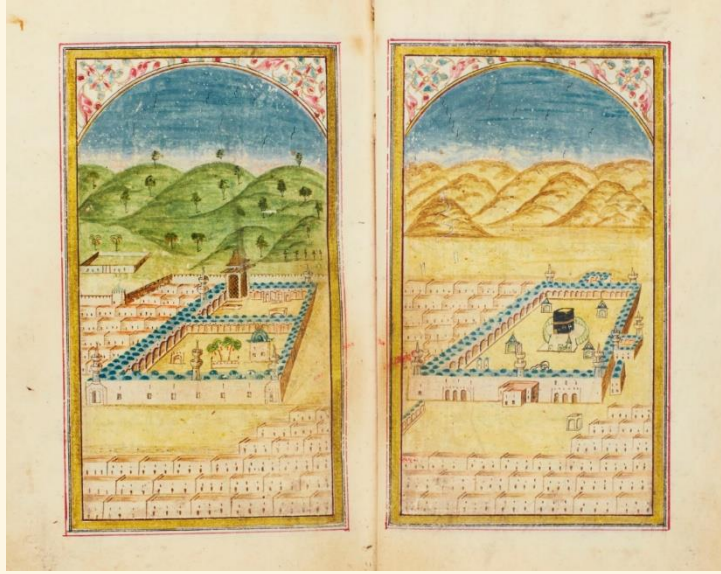
para etmeyen kafayı önüne koymuş, bir odun çıkarmış, ucu sivri, bir vurmuş kulağından, geri tepmiş. "Sağlığında laf bunun kulağına girmezdi" demiş. Onun için bu kafa on para etmez. Bak odun girmiyor kulağına. İkincisi beş kuruş, onu almış, bir vurmuş, sopa bir kulağından girmiş bir kulağından çıkmış. Demiştir ki, "Bak görüyorsun ya, bunun da sağlığında laf buradan girerdi buradan çıkardı". Ya üçüncüsü? Ona da vurmuş, sopa ortada kalmış. "Bu lafı alır, kafasına yerleştirir ve âmil olurdu ve ihlâs ile yapardı" demiştir.

Şimdi, ben dün akşam Mâşite meselesini yarıda bıraktım, bu akşam bakalım söyleyecekler mi diye, kimse söylemedi bana. Değil mi? Dün akşam beni dinleyenler yok mu burada? Demek ki buradan girip buradan çıkmış, demek ki biz bedâva konuşuyoruz burada, sizi eğlendiriyoruz. Bir daha konuşmayacağım sizinle, tamam.

Efendi Hazretlerinin bu sitemine o gün pek dikkat etmemişdim yani pek üstünde durmamışdım ama sonradan anladım ki bu sitemde çok büyük dersler varmış. Ne demiştir şâir :

*Bir yerde ki yok nağmeni takdîr edecek gûş
Tazyî'-i nefes eyleme tebdîl-i makâm et*

12 Haziran 1984

Mürşid-i Azîzim Muzaffer Efendi Hazretleri Bayezid Câmî-i Şerîfindeki sohbetine başlamadan evvel, Hâfız İsmâil Efendi sordu, dedi ki, "Efendicim, bu bulunmuş olduğumuz câminin bânîsi Bayezid Hazretleri, mihrâb Mekke'ye doğru tam isâbetli yapılp yapılmadığını merâk etmiş, mimarı Hayreddin Ağa demiş ki, şöyle bir bak. Bu mevzûyu zât-ı âlînizden dinlemek isterim" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Hazret-i Pâdişah söylemiş. Mimar Hayreddin Ağa'ya demiş, "Ayağıma bas" demiş, bastırmış, "bak kible burası" demiş, "işte böyle yapacaksın kibleyi, buraya" Bayezid-i Velî Hazretleri. Onun için velî demişler, velî. Bayezid-i Velî diyorlar işte. Yaaa, kerâmetini izhâr eyleyip Kâbe'yi gösterdi Hayreddin Ağa'ya. Onun için bütün İstanbul'un câmilerinin kiblesi buradan numûne alırlar, bu mihrâbdan.

Mescidlerin imâmı Akbıyık Câmisi'dir, mescidlerin imâmı. Kible de burası. İstanbul'un Kâbe'si, Kâbe'ye misâl, İstanbul'un Kâbe'si Fâtih'dir. Medîne'ye remzi, Eyüp Sultân'dır. Kerbelâ'ya muâdil, Koca Mustafa Paşa Sünbül Efendi Câmii'dir. Bunlar makâmlar.

İstanbul'da Hacerü'l-Esved bulunan câmiler. Köprülü Mehmed Paşa Câmii. Şurada bir câmi var, yine Mehmed Paşa, orası. Tersâne Câmii. Kânûnî Sultân Süleyman Câmii. Hep bunlarda Hacerü'l-Esved vardır. Sultân Ahmed Câmii. Sonra bir de efendime söyleyeyim, Silivri'deki İbrâhim Paşa Câmii. Bunlar da Hacerü'l-Esved olan câmiler.

Hâfız İsmâil Efendi yine sordu, "Hızır aleyhisselâm Ayasofya'da görünürmüş Efendicim" deyince, Efendi Hazretleri "Evet, Ayasofya'da görünür, Süleymaniye'de görünür, Sultânahmed'de görünür" buyurdular.

Efendi Hazretleri Hacerü'l-Esved hakkında malûmat vermek üzere buyurdular ki:

Hacerü'l-Esved'den kırmış Arabın birisi, getirmiş buraya. Pâdişah dövdürmüş o Arabı. Demişler ki, "Efendim, niçin dövdürdünüz, Hacerü'l-Esved'den parça getirdi". Demiş ki, "İltifat edersek, Hacerü'l-Esved kalmaz sonra" demiş, "parçalarlar getirirler buraya" demiş. Hacerü'l-Esved, kara taş.

Hâfız İsmâil Efendi, "Sorarlar ecnebîler, ne kadar büyüklükte diyorlar" deyince Efendi Hazretleri mübârek elleriyle göstererek buyurdular ki:

Şöyle bir şey, şu kadar. Etrâfına altın çerçeve çevirmişler. Oraya kafamı soktum, içeriye, öpdüm ben Hacerü'l-Esved'i. Nasîb oldu bize öpmek. Sonra gene benimle beraber bir hacı vardı, Nuri Baba, Evrengeli, İnebolu'nun Evrenge'sinden. Hemşehrileri atdı onu yolda, ben aldım onu. Hemşehrileri bırakıp kaçdılar. Evrengeliler hep kaçdılar, onu bıraktılar orada. Nüzûl isâbet etdi adama, ihtiyar adama. Doktor geldi, doktor da iyi bir adam, dinsiz. Çok iyi bir adam, dinsiz. "Bak hocaefendi" dedi bana.

İsmâil Efendi, "Dinsizlere iyi denir mi Efendiciğim" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Denir tabii. Çünkü erkekçe dinsizim diyor herif, mert adam. Müslüman gibi görünüp münâfık olacağına, o daha hayırlıdır. Onun için kâfire cehennem, münâfık esfel-i sâfilîn vardır. Sen kendin okuyorsun burada ya, ben senden dinliyorum. ¹⁸⁷ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا. Kendin okuyorsun ya, ben dinliyorum. Kâfir, dinsiz, "Ben dinsizim" diyor. Erkek adam o, mert adam. Şimdi meselâ Ebû Cehil mi efdaldır, meşhûr Ebû Cehil, Peygamber'in düşmanı, Ebû Cehil mi efdaldır, Übeyy ibn Selûl mü efdaldır? Ebû Cehil efdaldır. "İnanmıyorum" dedi, bitdi, erkekçe. "İnanıyorum" deyip de islâmların arasına girip de ortalığa fitne saçsaydı ne yapacaktık? Yaaa, münâfık fenâ.

Ne anlatıyorduk, yarıda kaldı. Hacerü'l-Esved meselesi. Şöyle şu kadar, ben başımı soktum oraya, gitdim öpdüm.

O Nuri Baba'yı bırakıp oraya kaçmışlar. Doktor da böyle dinsiz bir adamdı, alay ediyordu müslümanlarla. Onu gemiye doktor olarak koymuşlardı. "Yâhu siz Cide'ye gideceğinize Cide'ye gidin" diyordu, filan böyle takılıyor. Bana geldi dedi ki, "Bu adama nüzûl isâbet etdi, hemşehrileri bıraktı kaçdı müslümanlar bunu, ortada kaldı bu" dedi. Taş atan bizden attıran bizden değildir. Şartın bir tânesi o. "Bunu ya karaya çıkar bırak yâhud tayyareye bindir İstanbul'a gönder. Eğer

¹⁸⁷ Sure-i Nisâ 145

müslümansan, hakkıyla müslümansan. Benziyorsun biraz müslümana sen" dedi bana, o dinsiz adam. "Sen biraz müslümana benziyorsun" dedi, "bu adamı bindir tayyâreye Türkiye'ye gönder" dedi, "buna nüzûl isâbet etdi, iyi olmaz bu" dedi. "Eğer burada görürse doktorlar, Arap doktorları, bunda bulaşık hastalık var diye karantina yaparlar" dedi, "sizi hacca göndermezler" dedi. "Onun için bunu yap". "Peki, sen karışma, ben doktorların gözünü bağlarım, ben okumasını bilirim" dedim, "sen üzülme ondan yana". Gelen doktorların hepsinin gözünü bağladım, üfürdük filan. Sonra aldım yanıma o Nureddin Baba'yı sırtıma yükledim. Hemşehrim değil, bildiğim değil.

Onun da bastonu kırılmış, sapını tutuyor bastonun. "Aman bastonun sapı!" diyor, geberecek orada, hâlâ "Bastonun sapı!" diyor. Meğerse bastonun sapının içine altın dizmiş herif. Ne bileyim ben. Bastonun sapına, şemsiyenin sapına, o tutulan yerine altın doldurmuş, onu düşünüyormuş o. "Baba, bırak şu şemsiyeyi, ben sana bulurum". Sırtımda adam sırtımda. Tanıdığım değil, bildiğim değil. Bir de kaynanam var başımda, seksen yaşında. "Gel seni sırtıma alayım", "Ben sırta binmem, kucakda giderim" diyor kayınvâlîde bizim. Sırta alınmayı hakâret telakkî ediyor. Çatdım mı belâya! Bir de Bakırköy Müftüsü Ali Rıza Efendi, Allah rahmet eylesin, tanıdın değil mi, "Tut oğlum elinden oturacağım". Tutuyoruz, oturuyor. "Tut elimden kalkacağım". Tutuyoruz kaldırıyoruz yukarıya. O da benimle beraber. Bütün belâ benim başıma. Yirmi altı parça eşyâ. Ulan hacca mı gidiyorsun, alışverişe mi gidiyorsun, anlayamadık. Yirmi altı parça! Bavullar, davullar, bütün eşyâ hep benim başımda.

Neyse, götürdük o Nuri Baba'yı Mekke'ye. Mekke'ye götürdüm ben, bırakmadım orada. Hemşehrileri kaçdılar, Evrengeliler, İnebolulular. Efendime söyleyeyim, götürdüm oraya. "Nasıl Nuri Baba, dışarı çıkabiliyor musun?". "Çıkamıyorum" diyor, "Taş gibi oldu içim" diyor. "Peki ben sana ilaç bulayım". Gitdim, ilaç buldum ona, ilaç içirdim. O vakit benim elim ayağım tutardı, şimdiki gibi değildim. İlaç içirdim, neyse bir ferahladı bu. Sultân Mustafa gibi, ooooooh. "Aman şemsiyenin sapı!". "Ulan bırak şu şemsiyenin sapını". Bilmiyorum ben şemsiyenin sapında altın olduğunu, oraya saklamış, söylemiyor da bana. Ne olur ne olmaz diye, tanımıyor adam beni. Neyse, def-i hâcet etti, rahatladı. Yıkadım ben onu. Su dökdüm yıkadım.

Sonra Kâbe'ye götürdüm onu tavâf etdirdim. Hevdece bindirdim, öyle dolaşırdık, Kâbe'yi tavâf etdirdik, sa'y etdirdim filan. Haccı tamam, haccını yaptı. Sonra gene bıraktım Araplara onu, dedim, "Seni dolaşırsınlar, getirsinler" dedim, para verdim Araplara. Geldi, dedi, "Kâbe'yi dolaşırdılar, dolaşırdılar, bir çukurun içine kafamı sokdular" dedi, "böyle başımı içeri sokdular çıkardılar" dedi.

Anladım, Hacerü'l-Esved'i öpdürmüşler, onu söylüyor. "Çukurun içine kafamı sokdular çıkardılar" dedi. Anladık. Hacerü'l-Esved'i bilmiyor o.

Nuri Baba'nın eşyâlarını aldık. "Ben torun tosun sâhibiyim" dedi. Peki öyleyse, onlara hediye aldık, behiye aldık, hurma aldık, zenzem aldık, tesbih aldık, her şeyi aldım ona, getirdim İstanbul'a onu ben. Dedim ki ona, "Kâbe'yi görünce duâ et, kolunun iyi olması için, Arafat'ı görünce duâ et, Allah duâyı kabûl eder" dedim. Etdi bu duâ, Allah iyilik verdi. Nüzullü adam, sağ tarafı olduğu gibi felçli, iyi olmasın mı! İyi oldu. Ve İstanbul'a getirdim ben o adamcağızı. Medîne'ye götürdüm, Medîne'ye de götürdüm ziyârete, Resûl-i Ekrem'e. Götürdüm, getirdim, vapura bindirdim.

"Kaç senesinde oluyor efendim bu?" diye sorulunca, "Elli filandı gâliba" buyurdular, "950 senesinde".

Hacerü'l-Esved, şöyle bir taş. Kefere-i fecere, Avrupalılar, bizi Hacerü'l-Esved'e tapıyor zannediyorlar. Putperest zannediyorlar bizi hristiyanlar. O Hacerü'l-Esved'in manâsı başka. Orada Cenâb-ı Hakk enbiyâ aleyhimüsselâmdan Resûl-i Ekrem'e biât edeceklerine dâir ahd u peymân almış, o taşın üzerinde. Kudsiyeti orada o taşın. Sonra, o indirildiği vakitte, nûr içinde o, böyle parlıyor, nûrunun görüldüğü yerlere kadar orası mîkât olmuş. Nerede nûr göründü, orası mikât olmuş. Sonra insanlar elini, yüzünü süre süre süre süre, taşın üzerine böyle, günahdan kararmış, simsiyah olmuş, kararmış, simsiyah. Yaaa, günahdan kararmış, tabii, insanların günahından, herkes yüzünü süre süre. Parlıyormuş böyle. Semâvî bir taş o, Hacerü'l-Esved.

İsmâil Efendi sordu, "Efendicim, Topkapı Sarayında Hırka-i Saâdet'de Hacerü'l-Esved'in bir altın mahfazası var, yırtılmış" deyince, "Var işte o kadar. Gördüm, biliyorum onu" buyurdular. Aynı zât, "Çıkarırken çıkaramamışlar mı da yırtılmış o altın" diye sorunca, buyurdular ki, "Zora gelmiş. Araplar, basdılar Kâbe'yi, onun için bizimkiler altını onlara bırakmayalım diye, iyi Kâbe'yi söküp getirmedi-ler bizimkiler, onu koparmışlar, nasıl kopardıysa. Süngüyü takmış herif, tak diye almış getirmiş". "Ecnebi soruyor, niye yırtılmış burası diyor" deyince, buyurdular ki, "Biz yırtarız adamı diyeceksin sen, çok konuşma. Ağzına parmağı takıp caa-art".

Medîne-i Münevvere'yi soydular. Kaç defa! Resûl-i Ekrem'in Türbe-i Saâdetini. Ne hediyeler vardı ne behiyeler vardı orada, hepsini mahv etdiler.

Sarayı üç defa soydular, Osmanlı sarayını. Sultân Aziz zamanında iki defa soyuldu. Abdülhamid zamanında bir defa daha soydular, yağma içeride. Hattâ Kösem Vâlide'nin tesbihi, zümrüd tesbihini bir zâtın hareminin elinde görmüşler

filan. O vakitler, ittihâdçılar zamanında, ittihâdçılar zamanında, ittihâdçılar zamanında. Kaç defa sarayı soydular.

Kâbe'yi soydular. Ravza-i Mutahhara'da ne hediyeler ne behiyeler! Meselâ bir şebçerâğ var. Şimdi saklı o, bilmiyor kimse nerede olduğunu. Fahreddin Paşa Hazretleri müdâfaa etdi Medîne'yi, Medîne'de bulunan eşyâyı aldı, kaçıramadı a'râbîden, gömdü. Orada Medîne'nin civârında gömülü, ben biliyorum yerini. Araplar bana sordular, ben biliyorum, "Göster" dediler, "Gösterir miyim" dedim. Biz alalım Medîne'yi açdıracağım ben. Çocuğuma bildireceğim, çocuğumun çocuğu, çocuğumun çocuğunun çocuğu, bir gün Medîne'yi alacağız biz gene.

Orada bulunan hâfız efendilerden birisi "inşallah" deyince Efendi Hazretleri "Tabîî tabîî, Türkler alacaklar Medîne'yi, bir gün biz alacağız Medîne'yi" buyurdular. Aynı zât, "Onlara kalmayacak inşallah" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki, "Yok canım, Araplar da kardeşimiz bizim,"¹⁸⁸ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ' diyor Allah Kurân'da, sen okuyorsun ya bana burada, dinliyorum seni,¹⁸⁹ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ' diyor alt tarafında, 'Allah'dan kork' diyor be!".

Efendi Hazretleri sözlerine devâmla buyurdular ki:

O şebçerâğ pırıl pırıl yanıyor böyle. O bir cevher, gece yarısı bütün ışık saçıyor Medîne'nin etrâfına, elektrik lambası gibi. Resûl-i Ekrem'in minâresinin üstünde asılı. Onu da bizimkiler aldılar, kaldırdılar, yok. Gömülü orada. Buraya yalnız şamdanları kaçırıp getirebilmişler, Sultân Abdülmecid'in yaptırdığı şamdanlar var ki orada görüyorsun, Topkapı Sarayında, büyük, onların altında "Günahkâr Mecid" diye yazılıdır, şamdanların altında.

Şebçerâğ, gece aydınlığı demek. Öyle debdebeli söylendiğine bakma, Acem lisânı olduğu için "şebçeraaağ" filan, altı üstü gece aydınlığı demek yani Türkçe. Bizim Türkçe küçültüyor işi, Acem büyütüyor, "şebçeraaağ" filan böyle. Gece ışığı demek. Çeşm-i çerâğ, göz nûru demek o. Çeşm deyince çeşme anlama sen onu. Çeşm göz manâsına gelir Fârisî'de.

Şimdi gelemim. Topladılar onları gömdüler orada, Medîne'de gömülü. Ne buldularsa aldılar bütün. Sonra orada asılı olan elmasların, mücevherlerin defterini benden istediler Medîneliler. Bende vardı, ben verdim bir tânesini. Nasrullah Efendi'ye verdik. O da yolda parçalanmış. Otomobili parçalanmış, yani çarpışmış. Türkleri severdi o zât-ı muhterem. Hasan Nâsır vefât etdi yolda, trafikde ölmüş. Seyyid Habîb Bey, yani Ravza-i Mutahhara'nın âmiri ama tabii hizmetçisi diyoruz, o istemişti. Sonra gitdim sordum kendisine, dedi, "Gelmedi". Dedim,

¹⁸⁸ Sure-i Hucurât 10

¹⁸⁹ Sure-i Hucurât 10

"Hasan Nâsır'la gönderdim". "Hasan Nâsır trafikde öldü" dedi. "Mekke ile Medîne arasında paramparça oldu" dedi. Allah rahmet eylesin, gitdi.

Sonra bir tâne daha götürdüm ben, Hazret'e verdim, aldı. Nerede ne varsa içinde yazılı onun. Meselâ Peygamberimizin kandilinde günde on altı okka gül-yağı yanıyor, başka şey yakmıyorlar, zeytinyağı yakmıyor Türkler. Mis gibi koksun diye böyle gül yağı yakıyorlar. Zümrüdlerin bir kısmını getirmişler buraya, bir kısmını çaldılar. Anlatmak istemiyorum öyle şeyleri, siyâsî şeyler öyle şeyler, anlatmayayım.

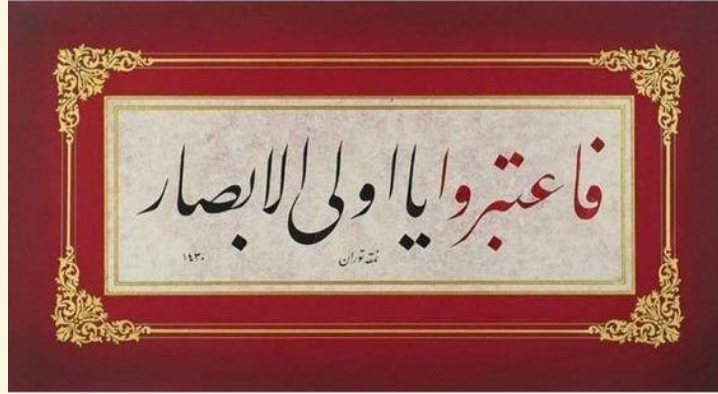
Yâhu Hazret kitâbın parasını da vermedi, bir hediye de vermedi. İki tâne kitap götürdük oraya, kendi kütüphânemden verdim yani şahsî kütüphânemden. Yani bana bir milyon lira verse vermem kitâbı. "Kıymetli eşyâları yerine koyacağız" dedi, aynı şeyleri. Hiç doğru dürüst teşekkür dahi etmedi, yalnız bir çay verdi elimize, "haydi güle güle Allah selâmet versin, çok teşekkür ederiz". Neyse.

Meselâ Şeyh Cemâl Efendi Mısır'dan bir kaftan göndermiş bana. Görmeğe değer bir şey. Şeyh Cemâl Efendi tanıyor beni. Bak, gönül sultânlığına bak. Öteki milyarder, hem kitâbı aldı götürdü, bizim kitap gitdi gürültüye, bir çayla bizi atlatdı. Bak, Şeyh Cemâl Efendi gönül sultânı, bana bir kaftan göndermiş, hiç olmazsa bugünkü parayla, Türkiye'nin parasıyla yarım milyon lira yapar o kaftan. Yaaa.

Hâfız Âsım Bey "Bu Şeyh Cemâl Efendi kim?" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Burhâniyye Tarîkinin reîsi Şeyh Cemâl Efendi. Mısır'da, Kâhire'de, Mescid-i Hüseyin'in karşısında tekkesi. Hayatda. Aynı benim meşrebimde. Bir defa görüşdük, tanışdık. Kâğıt paraların hepsi yeni, eski para kullanmıyor hiç. Aynı, tıpkı. Görüşsek, ahbâb olsak filan, denir ki birbirinden görmüş yapıyor. O da öyle benim gibi. Elinde çantası, hep yeni para, eski para yok. Mürîdlerini çağırdı, bizi arabasına bindirdi. "On yedi kişiyle geldik Mısır'a" dedi, "bir buçuk milyon mürîdim var benim" dedi. "Benim o kadar yok" dedim ben, "benim bir buçuk var" dedim ben. Bir buçuk olduysa iyi! Bir buçuk! "Sen bir buçuk milyon diyorsun, ben bir buçuk diyorum". Anladı ne demek istediğimi benim.

14 Haziran 1984

Sultân Murad Han, Fazlı Paşa'ya haber salmış demiş ki, "Ramazan geliyor, biraz bana para gönder" demiş. "Biliyorsunuz cedlerimiz" diyor, "Kâbetullah'a ve Medîne-i Münevvere'ye ve Halîlû'r-Rahmân'a büyük paralar gönderiyorlardı, oradaki bulunan fukarâ-i müslimîne yardım ediyorlar" diyor, "onun için bana da para lâzım şimdi Ramazan" diyor Fazlı Paşa'ya, "biraz bana para gönder" diyor. "Halîlû'r-Rahmân'a, Medîne-i Münevvere'ye, bir de Mekke-i Mükerrreme fukarâsına para dağıtacağım" diyor. "Biliyorsunuz cedlerimiz her sene bu parayı gönderirlerdi oraya" diyor. "Ama Fazlı" diyor "sakın rüşvet parası olmasın" diyor pâdişah Fazlı Paşa'ya. Fazlı Paşa da diyor ki pâdişaha, "Pâdişahım" diyor, "reâyâ çok zengin" diyor, "devletin hazînesi böyle tam takır kuru bakır olmaz" diyor. "E ne yapacağız?" diyor. "Ne yapacaksın" diyor, "birtakım vesîleler ihdâs ederek vergi toplayacaksın, hazîneyi dolduracaksın" diyor, "reâyâ çok zengin" diyor, "paralarının haddi hesaplarını bilmiyorlar" diyor, "halkın ileri gelenleri de zengin" diyor, "onlardan vesîlelerle vergi toplayacaksın" diyor. Hiii! Amân Yâ Rabbi! Sultân Murad, "Bre herif! Sen bana ne tavsiye ediyorsun böyle" diyor, "benim askerim, ilâ-yı kelimetullah için harb eden gâzî askerdir. Bize üç lokma ekmek helâldir" diyor, "askerime ben ancak bunları yedirebilirim" diyor, "birisi madenlerden aldığım vergi". Bak maden çıkıyormuş demek ki o devirde. Evet. "Madenlerden aldığım vergi, kâfirden aldığım haraç, üçüncüsü mâl-ı ganâim" diyor muhârebede, "ondan gayrı halkın vergi diye parasını alayım da haram yedireyim askerime, sonra askerim korkak mı olsun kâfir karşısında" diyor, "haram yiyen asker düşman karşısında sâbit-kadem olamaz" diyor, "sen bana nasıl tavsiye ediyorsun bu kötü şeyi" diyor, "asker yiyecek haram parayı, sonra düşmanın karşısında harb edemez. Benim askerim gâzî askerdir, ilâ-yı kelimetullah için harb eden askerdir" diyor. "Defol karşımdan! Yıkıl köpek! Azlettim seni" diyor, Fazlı Paşa'yı azlediyor. Âşıkpaşa Târihi, Sayfa 192. Yerini söylüyoruz. Yani indî konuşmadık. Âşıkpaşa Târihi, Sayfa 192. Orada yazılı, orada gördüm.

Gene Sultân Osman geliyormuş atın üstünde, bir adam çıkmış, demiş ki Sultân Osman'a, "Osman Bey, dur" demiş, "bu araziyi bana kirala, ben size vergi ödeyeyim, kira ödeyeyim ve burayı ben kira ile vereyim halka, pazar kurulsun burada" demiş, "pazar yeri yapalım burayı" demiş. "Ben bu yeri sizden kira ile tutayım, ben halka kira ile vereyim burasını, kiralayayım" demiş. Odabaşı usûlü yapıyorlar ya öyle. Amaaan! Sultân Osman kamçıyı bir kaldırmış, "Köpek!" demiş, "Çekil önümden, defol! Şimdi kamçımı yerine koyarım, kılıcımı alır seni iki parça ederim ortadan. Alçak herif! Benim milletimin alın teriyle, dökdüğü kan ile aldığı toprağı, araziyi kendi milletime kiraya mı vereceğim!" demiş. "Hayvan herif! Haramzâde köpek seni! Defol gözümün önünden! Benim milletim onu, alın teriyle, kan dökerek aldı kâfirden" demiş, "onu ben şimdi alıp da milletime kiraya mı vereceğim!"

Böyle düşünüyorlar, geri kafalı adamlar. Bu da aynı yerden, bunun sayfasını unuttum yalnız. Bu da Âşıkpaşa'da var. Yaaa, kabûl etmiyorlar.

Meselâ bizim Çarşı nasıl olmuştur? Bizim Çarşı Câmî'nin bahçesi. Burası kilise üzerine yapılmıştır.

Her câmî bir kilise üzerine yapılmıştır İstanbul'da. Kiliseyi yıkıp yapmadılar, harâb olmuşdu kiliseler, onların üzerine câmî yaptılar bizimkiler. Ve onları gömdüler yere. Altda kaldı. Meselâ Fâtih Câmisinin olduğu yer, Havariyyûn Kilisesi. Burada da bir kilise var, onun ismini bilmiyorum. Hâlâ bizim dükkânların altında, kazsınlar, burada mahzenler filan var yani bizim dükkânların altında burada. Süleymânîye Câmisinin yeri, Teodora Sarayı. Sultân Ahmed Câmisinin olduğu yer, Hipodrom'un yeri. Yaaa, böyle efendim birçok câmilere kiliselerin üzerine yaptılar. Neden? Hortlamasın kâfirin âsârı diye. Türk âsârını koydu üzerine. Hortlar sonra. Bu hortlamakdan ne çıkar biliyor musun?

İstanbul'a düşman girdi, İngilizler, sen İngilizler'in İstanbul'a girdiğini biliyor musun Âsım Bey? Fransızların, İngilizlerin, İtalyanların, Rumların. 10-12 kişi beraber dolaşırlardı buralarda. Burada Hindliler dururdu, Dişçi Mektebinde, Hindli askerler dururlardı. Şurada Beyaz Saray'ın olduğu yerde büyük bir konak vardı, orada İngilizler dururlardı, geçen sarıklı hocaefendilere İngiliz askerleri selâm verirdi böyle, lap selâma dururlardı hocalar. Dîn adamlarına hürmet ederlerdi öyle o şekilde.

Efendime söyleyeyim, bakdılar hangi milletin âsârı çoksa, biz kuvvetle İstanbul'u almadık gerisi geriye, hangi milletin âsârı çoksa o millete vermeye kalkıldı, onun için bu câmiler İstanbul'u kurtardı. Yani İstanbul'un tapusu câmilerimizdir, tekkelerimizdir, medreselerimizdir, sebillerimizdir. Türk âsârıdır yani. Bir şehir alındığı vakitte, o şehrin yalnız insanları müslüman olmaz, müslümanlar oraya gel-

mezler, sokakları, evleri, hâneler, çarşıları hep müslümanlaştırılır. Öyle yapılır. Şimdi ne yapıyorlar? Yıkıyorlar bizim müslüman âsârını, Türk âsârını, turist celbi diye. Numara o. Turist celbi davâsı, o bir perde. Yani nasıl balığı oltaya tutmak için iğnenin üzerine et sarıyorsun atıyorsun, balık geliyor eti alacağım diye, gırtlığına sarılıyor, onun gibi, ne yapıyorlar, turist celbi diye yapıyorlar şimdi zamanımızda. İki türlü. Birisi hâin, biri câhil. Câhiller âlet oluyorlar, hâinler bilerek yapıyorlar vazîfelerini. Efendime söyleyeyim, yarın düşman geldiği vakitte buraya, "Benim malım diyecek". Çünkü câmiyi yıkıyor, yerine kiliseyi çıkartıyor meydana. İkiye birde Türk şehirlerinin isimlerini Rum isimleri koydular. Burada Anadolu'da şimdi yeni yeni. Onlar yarın öbür gün hepsi ellerine sened çıkacak. Onlar hesâbı beş yüz sene ileri yaparlar, bizimkiler gibi değil, bizim gibi değildir onlar. Meselâ Trabzon metropoliti vardır, Konya metropoliti vardır. Orada gavur yok ki Konya'da metropolit ne gezecek, yani hristiyan yok Konya'da. Malatya metropoliti var. Orada hristiyan yok ki metropolitin ne işi var. Haaa, yarın hesâba oturulduğu vakitte, orada hristiyan nüfûsu olduğunu isbât edecekler. "Bak metropolitimiz vardı, maaş verdik" diyecekler, bordrolu gösterecekler.

Efes'i yapmışlar. Efes, Hazret-i Meryem'in bulunduğu yer. Oraya Hazret-i Meryem gelmedi, Îsâ da gelmedi oraya. Ama mâdem ki öyle diyorlar öyle olsun. Yâhu Meryem Ana kilisesi yapıyorsun da niye Meryem Ana câmisi yapmıyorsun. Biz Meryem Ana'ya hürmet ediyoruz, müslümanlar. Hazret-i Îsâ'ya îmân etmesek biz müslüman olmayız. Niye câmi yapmıyorsun oraya bir tâne? Bir de câmi yap oraya, Meryem Câmisi yap.

Birisi, "Îsâ Bey Câmisi var" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Îsâ Bey o, Îsâ aleyhisselâm câmisi değil. Bir de Molla Îsâ câmisi var, o da ayrı bir şey. Her ceviz toparlakdır, her toparlak ceviz değildir ki ayol. Oraya Efes'e, Efes'e. Bir câmi yapacaksın oraya, ismini Hazret-i Meryem Câmisi koyacaksın. Hristiyan gelip oraya ziyâret ettiği vakitte, oradaki bulunan Meryem'in bulunduğu yeri, câmiye de gelecek. "Haaa, bu da müslümanların Meryem'e yaptığı câmi" diyecek. Birçok bizim müslümanlar oraya gittiler, papaza okundular, hocaya okunursa yakalıyorlar. Papaza okundular, gittiler. İyi oluyor filan diye. Orada papazlar var.

Sonra, gitdim ben şey tarafına, Çanakkale'den aşağı doğru ne o, Ayvalık taraflarına, orada ne kadar ayazma varsa, hepsini ihyâ etmişler, meydana çıkarmışlar. Rumların ayazmalarını. Yarın öbür gün kâfir girdiği vakitte oraya, bir daha çıkmaz. Neden? Âsârı var orada. "Ben burada oturuyorum" diyecek, "işte bak ayazmam var burada" diyecek.

Meselâ İstanbul da öyle. Bir milletin baş şehri zabt olunmaz. Hukûk-ı düvel budur, o milletden bir tek ferd kalmayınca dek ölürse, kalmazsa hiç, o vakit baş şehri zabt olunur. O milletden bir tek ferd hayatda kalırsa o memleketin baş şehri zabt olunmaz. Düşman alamaz orasını. Alsa da bırakır. Hukuk-ı düvel budur. Şimdi meselâ İstanbul baş şehir değil, Ankara, İstanbul'a kâfir girsin, çıkaramayız bir daha İstanbul'dan gavuru. Ama İstanbul merkez-i hükûmet olsun, gavuru çıkarabilirsin. Çıkar. Türk milleti dünyâdan kalkarsa o vakit çıkmaz gavur buradan. Hukuk-ı düvelden bahsediyorum sana. Meselâ kâfir girse İstanbul'a çıkmaz. "Benim yerim" diyecek, "Ayasofya benim kilisem" diyecek. Orada duruyor Ayasofya. "Küçük Ayasofya da benim" diyecek. Fethiye Câmisi, şurada bir kilise câmisi var, yıkmışlar câmiyi, kiliseyi yapmışlar. Kaç tâne böyle kiliseler var, hepsini hazırlamışlar. Ama onlar üç yüz sene, beş yüz sene sonra için. Hepsi, ne kadar buraya gelen varsa, bizi görmeye gelmez onlar, laf aramızda kalsın, Bizans'ın âsârını görmeye geliyor, dîni zoruyla geliyor buraya. Bizim nasıl Mekke mukaddesse, Ayasofya onlar için öyle mukaddesdir. Avrupalı'nın buradan kes kanını, içinden İstanbul çıkar. Yunan'a vermeye râzıdır, Bulgar'a vermeye râzıdır, Türk'ün oturduğuna râzı değildir, katiyyen ve kâtibeten. İmkânsızdır. Yaaa.

Şimdi meselâ müslümanlar namaz kılsalar, öyle farzedelim, müslümanlar namaz kılsalar, müslümanlar, bu câmiler kâfi gelmez. Geçenlerde Amerika'dan yeni gelmişdim, hutbeye çıkmadım, dedim ki, "Belki yollarda filan bir yerde et yedik, domuz kızartmışlardır, üzerine bizim yediğimiz eti de koyarlar, karışabilir böyle şeyler" filan dedik, "vücûdumuzda böyle şey varken, Resûl-i Ekrem'in makâmına çıkmayalım" dedik o hafta, Allah bana cezâ verdi o vakit. "Sen mâdem ki makâm-ı Muhammediyeye çıkmadın, ben senin cezânı vereyim, gör" dedi. Bayezid Câmisine geldim, buraya, kunduralıkda namaz kıldım, kokular içerisinde, ayakkabılar içerisinde secde etdik oraya.

Efendime söyleyeyim, şimdi, câmi yetişmiyor burada, Cuma günleri. Daha kılmıyor halk namaz. Bir kısmı Cuma münâsebetiyle geliyorlar câmiye. Çınar'ın altı duruyor meselâ, hepsi olduğu gibi duruyorlar cuma günü. Onlar da bir gelseler. Onların kalbi temiz olduğundan dolayı gelmiyorlar. Onlar orada duruyorlar. Oruç da tutmuyorlar. Kalbleri temizmiş, ben sordum bir tânesine.

Sonra, ben abdest alıyordum orada, yanındaki kıza gösterdi delikanlı, pek hoşuma gitdi, çok hoşuma gitdi ama, dedi ki, "Bak" dedi kıza, "bu hayvan herif" dedi benim için, aynen böyle, "bu hayvan herif" dedi, "ayağını yıkamakla cennete gideceğini zannediyor" dedi. Bana duyuruyor. Kıza söyledi. "Oğlum, ben hayvan değilim, sensin hayvan" desem, suratıma bir kroşe çekecek herif, beni yıkar orada, döver. Genç adam, yumruklu. Sonra ben dedim, "Bak, dur evlâdım,

cevâbı bende. Cennete giderim gitmem ayrı davâ, ben ayağımı yıkıyorum, sen ondan da mahrûmsun" dedim. "Ben cennete giderim gitmem, ama ayağımı yıkıyorum ben yaz gününde şıkır şıkır böyle tertemiz, sen onu yıkamakdan da mahrûmsun" dedim, "yıkayamıyorsun" dedim. Durdu o da cevap veremedi gitdi. Çatsaydı ben de kroşe çıkaracaktım. Toparladım çünkü.

Efendi Hazretleri, ayakkabılarını alıp giden birisine seslendiler, "Erken daha, ne-reye gidiyorsun amca? Top patlamasına daha bir saatden fazla var" buyurdular.

Cemâatden birisi, daha önceki bir sohbetde yarım kalan mevzûyu hatırlatarak, "Hocam, Mâşite kalacak mı?" deyince Efendi Hazretleri, "Haa bak sen unutmadın iyi ki sen söyledin, unutmuyorsun" buyurdular. O zât zarâfet gösterip, "Hep unutmadılar da teeddüben söylemiyorlar hocam bunlar" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Yooook. Onlar dalga geçiyor benimle. Burada vakit geçiriyorlar onlar. Uyukluyor burada, böyle pinekliyor. Oruçlunun uykusu tesbîh dedik ya, onun için uyukluyor millet. Türk milleti gibi uyuyorlar hâlâ, uyanamadı bir türlü.

Evet efendim, sonra, haydi anlatalım bakalım, bitireyim, söyleyeyim o Mâşite meselesini.

İnsan gavur olmalı, ölürken "Lâilâheillallah" deyip cennete gitmeli. Affoluyor o vakit.

Bir zât, "Îmân nasîb olursa" deyince Efendi Hazretleri, "Niye olmasın. Niye olmasın. Allah irâde vermiş, son nefese kadar kabûl ediyor" buyurdular.

Ermeni demiş ki annesine, "Çabuk çağır anne hocayı" demiş, "ben müslüman olacağım" demiş ölürken. Genç çocuk. Estağfirullah. Yaşlı adam. Genç çocuk başka. Öyle de bir hikâye var ama onu sonra anlatacağım. Çağırmış annesi hocayı. Annesi diyorum yâhu, oooooo tamam oldu. Çağırmışlar hocayı. Hocanın yanında Bektâşî de gelmiş. "Hocaefendi ben müslüman olacağım" demiş. Ölüyor, ağzına su veriyorlar filan. Haydi, "Eşhedü", "eşhedü", "en", "en", "lâ ilâhe" derken hemen Bektâşî kapdığı gibi oradan yastığı Ermeninin ağzına tıkamış. "Ne yapıyorsun yâhu!". "Pezevenk" demiş, "içdi şarabı, yedi domuz etini, her boku yedi, şimdi son nefesde "Lâilâheillallah", cennete, tırrr. Benim anam ağladı" demiş, "oruç tut, namaz kıl, zekât ver, sokmam vallâhi cennete pezevengi. Tıka ağzını kerhanacının".

Bir de Ermeni karısının çocuğu, genç çocuk ölüyormuş. Dedi, "Anne, hoca çağır bana, müslüman olacağım" dedi. Çağırmışlar. "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" demiş hoca. O da demiş. Çocuk ölmüş. Şimdi madam ağlıyor,

annesi, madam. "Âh evlâdıııı! İlsâ'yı darıldı, Muhammed de şimdi bunu tanımaz. Daha yeni müslüman oldu. Ortada kaldı benim çocuğum".

Biz öyle olduk şimdi. Biz ona benziyoruz. İlsâ'yı darıldık, Muhammed'le de barışmadık, ortada kaldık. Allah selâmet vere.

Efendi Hazretleri bambaşka bir mevzuya geçerek, "Ayva reçeli yer misin, ayva reçeli? Tavsiye ederim, ayva reçeli yemenizi, iftarda. Mide için birebirdir" buyurdular. Hâfız Âsım Bey, "Kâbız derler" deyince, "Yok. Ayvada bir hassasiyet vardır, kabız adamı mülâyim yapar, mülâyim adamı normale çevirir. Ayvada öyle bir mübârek hassa vardır. İkincisi. Çocukları çirkin olan kişiler, karısına ayva yedirmelidir hâmile iken, çocuklar güzel olur" buyurdular.

Efendi Hazretleri Mâşite kıssasına dönerek buyurdular ki :

Sonra, Resûl-i Ekrem Efendimiz gidiyormuş da bir yerden bir koku, bir râyiha-i tayyibe zâhir olmuş, güzel bir koku, fevkalâde. Dedi, "Yâ Cebrâil, bu koku nedir?" diye sordu Cenâb-ı Peygamber Cebrâil aleyhisselâma. demiş ki, "Yâ Resûlallah, bu Firavun'un hizmetçisi olan Mâşite'nin kabri" demiş, "o kokar" demiş. "Cennet bahçesinden bir bahçe oldu o, orası kokuyor" demiş. "Ne oldu buna?". "Anlatayım" demiş Cebrâil aleyhisselâm.

Bu Mâşite Firavun'un kızını yıkıyormuş hamamda, kızlığını.

Asiye Vâlide'yle hiç Firavun yatmadı. Bir cinni Asiye Vâlide'nin şekline girerdi, Firavun'un koynuna girerdi. Firavun Asiye ile yatıyorum zannederdi. Asiye Vâlide, annemiz olacak bizim, ümmü'l-müminîn. Âhiretde Peygamberimizin âilesi olacak. Asiye Vâlide ile Hazret-i Meryem. Kulağında bulunsun. Resûl-i Ekrem'in âilesi olacak, ezvâc-ı tâhirâtdan.

Hattâ Cenâb-ı Fâtımetü'z-Zehrâ diyor ki, sırası gelmişken, "Annemin son demleriydi, Hatîcetü'l-Kübrâ hayrû'n-nisâ'nın son demleriydi, babam dedi ki diyor, 'Hatîce, Asiye ile Meryem'e selâm söyle' dedi diyor. Cenâb-ı Hatîce de gözünü açdı, o hengâmede, "Onlar benim kardeşlerim değil mi Yâ Resûlallah" demiş. "Hayır" demiş Cenâb-ı Peygamber, "onlar senin kardeşlerin değil, onlar senin ortakların" demiş. "Hiç babam böyle şey yapmazdı" diyor, "annem yüzünü ekşitdi ve öylece vefât etdi" diyor Hatîcetü'l-Kübrâ için, Cenâb-ı Fâtımetü'z-Zehrâ. "Sonra bir zaman geldi, ben Peygamber'e sordum onu, 'Babacağım, sen annemi hiç üzmezdin, böyle bir hâdisе oldu, bunun sebebi ne?' diye sordum, dedi ki, 'Hatîce'nin a'mâl-i hayriyyesi, defterleri bana arz olundu, her türlü ecr ü sevap içinde mevcûd, beni hiç kıskanmamış yalnız, o sevaptan mahrûm. Bu sırrı ona söyledim ki, kıskansın da o sevâba da nâil olsun diye' dedi" diyor.

Yaaa, karının kocasını, kocanın karısını kıskanması sevap, defter-i a'mâle kaydolunur. Kadın kocasını kıskanıyor diye kızmayacak koca, memnûn olacak. Aşkı, sevgisi olmasa kıskanır mı? Kıskanmaz. "Başımdan alsalar şu belâyı, hay Allah belâsını kaldırsın" der. Neyse biz gelelim dersimize.

O tellâke, Mâşite, kızı yıkıyormuş, Firavun'un kızlığını. Yıkarken, elinden tarak düşmüş yere. "Bismillahirrahmânirrahîm" diye almış. O devirde Besmele çekmiyorlar. "Bi izzeti Firavun" diye alıyorlar, Firavun'un ismini anarak alıyorlar. "Bi izzeti Firavun, bi izzeti Firavun", her yerde Firavun'un ismini anıyorlar, "bi izzeti Firavun" diye. Besmele gibi. "Bi izzeti Firavun, bi izzeti Firavun" diye böyle bu şekilde. "Nedir o, Bismillâhirrahmânirrahîm dedin" demiş hizmetçi kadına, Firavun'un kızı, kerîmesi. O da demiş ki, "Rabbi'l-âlemîn'in ismi" demiş. "E benim babamdan başka rab var mı?" demiş. "Tabii var" demiş. "Senin babanı halk eden, beni halk eden ve bizi öldürecek olan ve tekrar diriltecek olan o Rabbi'l-âlemîn'dir. Bu kâinâtı yokdan vâir eden O'dur. Rezzâkımız O'dur, Settârımız O'dur". "Ben öyle şey bilmiyorum" demiş, "ben bir şey biliyorum". "Nedir?". "Babam ilâhdır" demiş, "sen o tarağı bi izzeti Firavun diye al, yoksa ben sana bu sözü yalatırım sonra, pişmân ederim seni" demiş. "Hayır, ben senin tehdîdinden korkmuyorum" demiş. Gelmiş Firavun'a anlatmış meseleyi kızı. "Yaaa öyle mi!" demiş, "gâyetle cesur kuyruğunu dik tutuyor" demiş, kavmin içerisinde fitneye sebep olur bu kadın" demiş, "duyarlarsa bunu halk, senin kamçınlar, senin korkunla herkes başını eğiyor, bi izzeti Firavun diyor ama, bu kadın önder olur sonra, herkes başlarlar Mûsâ'nın ilâhına kulluk etmeye". "Peki öyleyse, çağirtayım" demiş, çağirtmış. "Mâşite buraya gelsin". Gelmiş. "Mâşite benden başka ilâh var mı?". "Var". "Kimdir o?". "Sen ilâh değilsin ki" demiş, "senin evvelin menî, âhirin cîfe bir adamsın sen, kokarsın öldükden sonra, bıraksalar kokarsın. Dünyâyâ gelmeden evvel de menî idin. Sonra Allah seni idrar yolundan ana rahmine aktardı, orada hayız kanıyla, kudret fırçasıyla yuğurdu, onun için senden ilâh olur mu!". "Yaaa öyle mi! Sen bu sözünden dön. Gel Mûsâ'nın ilâhını inkâr et, Allah'ını". "Yooook, Lâilâheillallah Mûsâ Kelîmullah" dedi kadın. "Seni çok fenâ yaparım ben" dedi, "çok fenâ, seni berbat ederim". "Ben senin yapacağın şeylerin hiçbirinden korkmuyorum, ben Allah'dan korkarım, senden korkmam" dedi, "Allah'dan korkan, kimseden korkmaz başka" dedi. "Yaaa öyle mi! Pekâlâ öyleyse bütün halkı toplayın buraya". Davullar vurdu, tellallar çağırdı, bütün halk toplandılar meydana. Getirdiler Mâşite'yi. Bir kazan kaynatdı Firavun. Böyle kaynar su, fokur fokur kaynıyor böyle. Büyük oğlunu aldı Mâşite'nin. Üç tâne çocuğu vardı kadıncağızın. Büyük oğlunu aldı, "Benim ilâhlığımı söyle, yoksa çocuğunu kazana atacağım" dedi. "Hayır korkmuyorum" dedi, "söylemiyorum. Lâilâheillallah Mûsâ Kelîmullah". Hop büyük çocuğunu kazanın içine atdı ve darmadağın

oldu çocuk. Estağfirullah, evvelâ kocasını çağırdı, kocasına söyledi, kocası dedi, "Ben senin ilâhlığını kabûl ediyorum, sen hak gerçek ilâhsın" dedi Firavun'a. O paçayı kurtardı. Akıllı adam o! Öteki deli! Yaşayacaksın, kurtuluyorsun işte, fenâ mı! Ortanca oğlunu da çağırdı, "Dön dîninden", "dönmem", onu da kazana atdı. O da parçalandı. Hemen dağılıyor hemen. Su öyle kaynamış, onun içerisine atıldı mı dağılıyor. "Gel Mâşite dön" dedi, "dönüyorum". "Peki öyleyse yatırın yere" dedi, yatırtı. Memedeki yavrusunu getirdi, dedi, "Bunun ağzına boğazlayın çocuğu, kesin çocuğu, ağzına boğazlayın annesinin". Mâşite'nin saçlarından çekdiler, çenesini açdılar, çocuğu getirdiler, fakat çocuk elini sokdu annesinin memesine, annesi meme verecek zannetdi, bilmiyor azâb olduğunu çocuk. Memelerini okşayınca Mâşite'nin, Mâşite şefkatlendi ve merhametlendi, dedi "Ben inkâr edeyim şimdi Cenâb-ı Hakk'ı ama zâhirde inkâr edeyim, hakikatde Allah'ı tasdîk edeyim" dedi. Efendime söyleyeyim, elini kaldırdı Mâşite, "durun" dedi. Der demez, o çocuk, feryâd etdi, "Aneeee! Sabret!" dedi, "o kaynayan su, kaynayan su değil o, o cennet-i a'lâ" dedi. "Sabret, gördüğün su değil. Azâb da yok onun içinde" dedi, "öyle görüyorsun". Onu da çocuğuyla beraber atdılar. Ondan evvel, kadın dedi ki, "Benim sana bu kadar hizmetim var, bizim hepimizi bir top-rağa göm, bir kabre göm" dedi Firavun'a. Firavun da, "Tutarım bu vasiyeti" dedi. Gömdüler. "İşte" dedi "o koku Mâşite'nin kabrinden gelen koku, cennet kokusu, orası cennet bahçelerinden bir bahçedir" dedi Hazret-İ Cebrâil aleyhisselâm, Hazret-i Peygamber'e bunu haber verdi. Mâşite'nin hikâyesi bu.

Yaaa, dîn-i islâm bedâva gelmedi ki. Zamanımızda biz bedava bulduk onu. Onun da kıymetini bilmiyoruz. Bedâva. Dîn-i islâmı bedâva bulduk biz. Beleşçe-cik böyle. Peygamber zamanında namaz kılmak yasak, sonradan serbestlemiş. O vakitte bizim yaptığımız işi yapsak bizim aleyhimizde âyetler nâzil olurdu. Yaaa! Üç hurmayla gazâyâ gidiyorlar, harbe gidiyorlar. Üç hurmayla! Silâh yok. Deve kemiğiyle. O ordu kuruluncaya kadar neler çekmişler! O Bilâl-i Habeşî'nin çektiği, Sümeyye'nin çektiği, Ammâr'ın çektiği, daha nice ashâb-ı kirâmın böyle. Ayaklarından birini bir deveye bağlıyorlar, diğer ayağını bir deveye bağlıyorlar, iki deveyi ayrı yerlere hay diyorlar, böyle çatır çatır ortasından koparıyor. Hepsi, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diye bağıyorlar, hepsi böyle.

Efendime söyleyeyim, daha düne kadar öyle. Rumeli de öyle. Aynı şey devâm etdi, aynısı. Allahu Teâlâ bize bu İstiklâl Muhârebesinde zafer verdi de kurtardık, yoksa git bak şeye, Yalova'yla ilgin var senin, git Çınarcık'a, hâlâ penezler çıkıyor. Câmiye doldurdular çoluğu çocuğu Yunanlılar, kadınları kızları, yakıverdiler. Hâlâ penezler çıkıyor yerden böyle kazdığın vakitte penez çıkar, köylülerin penezleri, boyunlarına takdıkları şeyler filan. Akköy'ü yakdılar, Akköy Câmisini, halk varken içerisinde. Hemen burada, İstanbul'un burnunun dibinde. Hele hele

Bulgaristan'da müslümanlara yapılan zulüm! Allah Allah Allah Allah! Allah Allah Allah Allah! Müslüman kadınların kışına şey sokuyorlar, sen bilmezsin ben anlatayım sana, hiç bilmediğin, hiç işitmediğin şeyler anlatacağım sana, ben çok şeyler bilirim, ceviz sokuyorlar müslüman kadınların kışına. Ceviz dolduruyorlar barsaklarına. Sonra kışına teneke bağlıyorlar kadının. Sonra burnuna enfiye çekdiriyorlar. Hapşırdıkça kışından ceviz fırlıyor, tangır tenekeye, böyle zevk yapıyorlar, müslüman kadınlarıyla.

Gene birleşmezsek, anlaşmazsak, tevhîdde buluşmazsak, islâmı terk edersek, böyle olacak sonumuz gene. Haber veriyorum ben şimdi size. "Bir zaman Efendi, Bayezid Câmisinde İkinci namazından sonra bizi bazen güldürür, bazen ağlatırdı" diye aklına gelecek. Gençlere söylüyorum ben. Söyleyecekler bir zaman. Beni rahmetle yâd edecekler.

Kadınların böyle göbeğiyle fercinin arasına bıçağı böyle sokuyor, oradan zinâ ediyor. Kadının fercine yapmıyor, müslüman karısının. Canlı çukur tabîr ediyorlar, göbeğiyle fercinin arasındaki buraya böyle kasaturayı böyle sokuyor, oraya, kadın bağıra bağıra oradan zinâ ediyor müslüman kadınıyla. Sonra işi bitdikden sonra, ölemiyor tabii, ölmüyor kadın, tepiniyor, tepiniyor. Sonra göğsüne böyle, süngüyle bir çekiyor aşağı doğru, bir de böyle çekiyor, haç çekiyor yani, yarıyor böyle, bir de arkasına, ondan sonra fırına, içeriye. Müslüman kadınlarının eti süte kokuyormuş, tereyağına kokuyormuş, kaymağa kokuyormuş. Ondan sonra akın akın getirip böyle, müslüman kadınlarını. Neden? Birliği bıraktık, tevhîdi bıraktık, ayrıldık, müslümanlığı bıraktık, birbirimize hürmeti bıraktık. O koca Rumeli, altı yüz senelik Rumeli elimizden çıktı. İstanbul'dan daha eskidir Rumeli. İstanbul 535 sene, Rumeli yedi yüz küsur senedir elimize geçeli. Üsküp Müsküp, o taraflar filan yani. Daha eski oraları. Evvelâ oraları aldık.

Bak, İstanbul'un kilidi neresidir bilir misin, İstanbul'un kilidi? Bilmezsin. Târihinden haberin yokdur. Selânik'dir. İstanbul'un kilidi, Selânik'dir. Selânik'i kâfir zabt ederse İstanbul'u alır. Kiliddir Selânik. Rumeli'nin kilidi neresidir, bilir misin? Belgrad'dır. Belgrad'ı alırsa Rumeli'yi alır. Bak Belgrad'ı aldılar evvelâ, Rumeli'yi aldılar. Selânik'i aldılar, sıra burada. (Cemaatden birkaç kişi, Allah muhâfaza deyince Efendi Hazretleri) "Allah muhâfaza"yla olmaz. Dînine, diline, an'anene, Türklüğüne, müslümanlığına, sâhib çıkacaksın.

Bak 12 Eylül'den evvel ne oldu burası? Şurada gelip oturmıyorduk, câmiye çıkmaz oldum ben, mescide, câmiye çıkamadık. Cesurdum ben, kahveye gelip oturuyordum, şurada Koska'da, Îsâ'nın kahvesine, "Efendi, burada oturma" diyorlardı bana. "Oğlum, ne olacak oturursam, yaşlı adamım ben". "Canım, yaşlısı kurusu yok bunun, kalk, oturma burada". Oturuyorduk işte, biliyordu ihvânım,

geliyordu oraya. Bir akşam bir geldim, benim oturduğum yeri taratmışlar maki-nayla, tırrrrrr. Ne cam kalmış, ne çerçeve. On dakîka evvel gelseymişim, ben gidiyordum orada. Ömrüm bitmemiş başka. Ama o hâle geldi memleketin içerisi. Cennet gibi olan vatanımızı altüst etdiler, zehirlediler bütün ümmet-i Muham-med'i, birbirine düşürdüler. Ne Allah, ne Peygamber, ne câmi, ne kilise, iki taraf birbirine girdi, efendime söyleyeyim, birçok hâneler, beş bin küsur hâne söndü. Hep onlar bizim çocuklarımız, Türk evladları. Vaktiyle "Lâilâheillallah Muham-medü'r-Resûlullah" kelime-i tayyibesi için hududlara gider, kâfirlerle gırtlak gırt-lağa çekişen gâzî çocukları onlar, gâzî evladları. Hazret-i Muhammed aleyhis-selâma hizmet eden kavmin çocuklarıydı onlar. Onlar dîn-i islâmın aleyhine geç-diler, câmiye gelenleri dövdüler, yolunu çevirdiler. Bir karıştır, babasını çağır, babası hoca yâhud babasının babası hoca yâhud şeyh yâhud hacı yâhud şehîd yâhud gâzî. Bak sorun bak. Çünkü dîn yok, diyânet yok, nâmus yok, edeb yok, terbiye yok, vatanını milletini bilmez, ne yaptığından haberi yokdur. O hâle ge-tirdiler Türkiye'yi, karmakarışık etdiler. Neyse bereket versin, 12 Eylül'de ordu işi eline aldı da şimdi burada câmide serbest Allah diyoruz. Şimdi kim bilir ne olurdu bize. Bizden sabun yaparlardı güzel, müslümanlardan. Tabii yaa. Ne ol-muş yani. Yaaa.

Alırlar, burayı da alırlar kâfirler. Vaktiyle sekiz yüz sene İspanya bizim elimiz-deydi, İspanya. Müslümanların elindeydi. Türk değildi, Araplardı ama müslü-mandı ya. Geldiler İspanya'yı birbirine düşürdüler evvelâ. Arap beylerini birbirine düşürdüler. Ondan sonra geldiler İspanya'ya hepsini kesdiler, kıtır kıtır. Hepsini kesdiler. Kaçanları bizim korsanlar kaçırdılar Afrika'ya, şimâlî Afrika'ya. Şeytan Reis, Barbaros Hayreddin Paşa, Turgut Reis, şunlar bunlar kaçırdılar. Şimdiki o Tunus'da, Cezâyir'de ve Magrib-i Aksâ'da bulunan Araplar, oradan kaçan Arap-lardır onlar, bizim kurtardığımız Araplardır. Hepsini kesdiler. Yahudileri kesdiler, müslümanları kesdiler. Ne câmi ne havra kaldı. Koca İberik Yarımadası, Koca İspanya, bizimdi, gitdi hepsi. Şimdi bir tâne müslüman yok. Var şimdi yeni yeni müslümanlar var. Yani bana tâbi olan müslümanlar var, müslüman etdiğim adamlar var. Ama onlar enfiye. Bir günlük iş onlar. Bir saatlik iş. Bir saatde öl-dürürler. Bir şey lâzım gelmez. Öyle bir şey olursa. Anladın mı? Böyle.

Onun için dîninize, diyânetinize, büyüklerinize, küçüklerinize saygılı, sevgili ola-caksınız. Dîninize hürmetkâr olacaksınız, dîninizi, târihinizi bileceksiniz, âbâ u ecdâdınızı tanıyacaksınız. Bekâsı böyle olur memleketin, bekâsı bununla kâim-dir. Kâfirin hiç zerre kadar merhameti yokdur. Kâfir geldiği vakitte, bu siyahmış, bu beyazmış, bu sünnîymiş, bu şîîymiş, alevîymiş, bu şîâyîmiş, bu şâfiîymiş, din-lemes öyle şey. Müslüman mısın, kabahatin müslüman olmandır. Keser adamı. Kabahat odur. Kabahatin Türk ve müslüman olmandır. O kadar. Kabahatin o,

başka bir kabahatin yok. Gavur da olsan gene keser seni. Kızıyor sana fenâ hâlde. Müfessirler demişler ki, ¹⁹⁰ "وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مَلَّتَهُمْ", böyle tefsîr etmiş müfessirler, "Kâfirler ve yahudiler, onların dînine tâbi oluncaya dek sizden râzı olmazlar" diye tefsîr etmişler ama yanlış o. Olsan dahi senden râzı olmazlar çıkar onun altından. Katiyyen. Yahudi de olsan, hıristiyan da olsan. Bak senelerdir onların kışını pohpohluyoruz, bak hep Yunan'ın tarafını tutuyorlar. Bak, kaç senedir onların tarafını tutuyorlar. Fransa meselesi oldu, biz Türkler Fransızları tutduk, Arapları tutmadık, Cezâyirîlileri tutmadık. Mısır meselesi oldu, biz İngilizleri tutduk, Arapları tutmadık. İsrâil davâsı oldu, biz İsrâil'i tutduk, Arapları tutmadık. Hep onların tarafını tutduk, bak ne yaptılar bize Kıbrıs meselesinde. Çünkü gavur, Rum gavurunu sana tercih eder. Bitdi o kadar. Numaradır o. Ehl-i salîb ve Kurân gizli muhârebe eder, gizli olarak. Sen kendine sâhib olacaksın. Gözüne giremezsin. İmkânı yok. Kışını kağıtla da silsen, karını birbirine takdim de etsen, katiyyen gözüne giremezsin. Olmaz.

Hâfız Âsım Bey, "Müslüman bildiğimiz milletler de Milletler Meclisi'nde aleyhimize karar verdiler" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Tabii verir. Sen öyle vermedin mi? Cezâyir meselesinde Fransız'ın lehine, Cezâyir'in aleyhine karar verdin. Hem de Cezâyir senin malındı. Arap yapınca senin gücüne gidiyor, başlıyorsun Araba küfretmeye. Sen yaptın ya ona evvelâ. Kazığı sen atdın. Sonra o müslüman milletlerin başındakiler de sana düşman olanı getiriyorlar oraya. Ben konuştum bir profesörle, "Geldiniz bizi istismar ettiniz". Bana söylüyor Mısır'da. İbrâhim Şebbuha. Arap. "Tüh Allah cezânı versin senin" dedim. Hem de beni dolaştırıyordu Mısır'da, Kâhire'yi dolaştırıyordu. "Ulan" dedim, "sen âlimsin be, hiç senin kafan yok mu herif! Kafan var ama beynin yok mu! Beynin var ama düşüncen yok mu! Düşüncen var hiç ilmin yok mu senin! Mısır'ı biz sizden mi aldık ulan" dedim. "Türkler Mısır'ı sizden mi aldı, Araplardan mı aldı? Çerkeslerden aldı, Kölemenlerden. Biz Yemen'i sizden mi aldık? Araplardan mı? Hayır. Kimden? Portekiz'den aldık. Irak'ı kimden aldık, sizden mi aldık? Acem'den aldık biz, sizden almadık ki Irak'ı. Sizi kurtardık". Bir Arap da sadrazam oluyordu. Pâdişah olamaz yalnız. Devletin reisi pâdişahdır o devirde. Ama sadrazam olabilirdi bir Arap". Böyle karıştırmışlar, "Türkler bizi istismar etti, ayakaltı olduk" filan filan. Hele Rumeli'de, Arnavudlar bizim aleyhimizde, müdhiş aleyhimizde bizim. "Türkler bizim kafamızı örttüyordu, Türkler bizi müslüman yaptı" diye böyle bizim aleyhimizde başdan aşağı. Evet, Arnavudlar. Enver Hoca. Arnavudlar kızar bana şimdi, Arnavudların aleyhinde bulundum diye. Burada bir kere söyledim de, bütün Arnavudlar bana düşman oldular,

¹⁹⁰ Sure-i Bakara 120

vuracaklardı beni. Yaaa. Hep Türklerin aleyhinde. "Başımızı Türkler örttürdü bize, namazı bize Türkler kıldırttırdı, bilmem ne filan" diye böyle. Kurân sokamıyorsun Arnavudluk'a, Kurân girmiyor. Bütün şeyleri devirdiler, türbeleri yıkdılar. Bektaşî türbelerini. İyi olmuş onlar ama bir taraftan fakat gel gelelim dînden, diyânetden çıkdılar dışarıya.

Onun için dînine, diyânetine, vatanına, milletine iyi bakacaksın, sâhib olacaksın, sâhib. Böyle başı bozuk, böyle olamaz. Olmaz o. ¹⁹¹"إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ". Bitdi. Bak şart koşuyor Allah. "İn" şartiyye orada. "Eğer Allah'ın dînine yardım ederseniz, Allah size yardım eder" diyor. Şartlar var böyle. ¹⁹²"فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ". Ne demek? "Beni zikrederseniz ben sizi zikrederim" diyor Hazret-i Allah. Sen bir şey yapmıyorsun. Sen sefâhatda, günahda, Allah'a karşı isyânda, inkârda, sonra Allah'dan yardım bekliyorsun sen. Bütün dîn-i islâmın her ahkâmını inkâr ediyor-sun, sonra Ramazan'da geldin fitre, zekât toplamağa kalkıyorsun. Niko'ya kâğıt gönderiyorlar, Niko'ya, fitreyle zekât ver diye. Gavur dedi, "Ulan ben müslüman değilim" dedi, "nereden çıkarıyorsunuz bunu". Dedim, "Ulan koy içine bir elli lira götür ver. Başın belâya girer sonra" dedim. Niko'ya zekât, fitre zarfı gönderiyorlar. Allah Allah!

¹⁹¹ Sure-i Muhammed 7

¹⁹² Sure-i Bakara 152

17 Haziran 1984

Bir adam geldi Resûl-i Ekrem'e sordu, "Mete's-sâa, sâat ne vakitdir, kıyâmet ne vakit kopar?". Sallallahu aleyhi vesellem hemen kalkmış, namaza durmuşlar. İki rekat namaz kılmış Efendimiz. Sonra dönmüş, "Eyne's-sâilü, soran nerede, sorucu? Soruyu soran nerede?" diye sormuş. O adam ayağa kalkmış. "Fe kâme'r-reculu" diyor, o adam ayağa kalktı. Dedi, "Yâ Resûlallah, benim" dedi "soruyu soran". demiş ki, "Kıyâmet bir emr-i mühimdir, olacağı muhakkak. Ama sen kıyâmetin vaktini öğrenip de ne yapacaksın? Sen kıyâmet için ne hazırladın?" demiş Cenâb-ı Peygamber. "Sen kıyâmet için ne hazırladın?" demiş. O emr-i mühimdir, mutlakâ olacak o, kıyâmet kopacak.

Malûm ya, doğduk öleceğiz, toplandık dağılacağız. Toplanmasaydık dağılmazdık. Doğmasaydık ölmezdik.

Cenâze gidiyormuş, adamın birisi sormuş giderken cenâze, meraklı adamlar vardır öyle, "Neden öldü, kim?" filan. "Filanca efendi" demişler. "Neden öldü, neden öldü?" demiş. Oradan birisi ârif bir adam demiş, "Doğduğundan öldü" demiş.

Cenâb-ı Hakk Celle ve Tekaddes Hazretleri Melekü'l-mevt'e kabz-ı ervâh emrini verince yani rûhları kabzetme emrini Melekü'l-mevt'e havâle edince, Melekü'l-mevt demiş ki, "Yâ Rabbi" demiş, "kullar kerih görürler beni" demiş. "Sevdiklerini alacağım, mamûr hâneleri harâb edeceğim".

*Servi boyları büküp eyler kemân
Hâk ile yeksân eder vermez amân*

Cenâb-ı Hakk buyurmuş ki "Ben hiç Yâ Melekü'l-mevt seni onların hatırına getirmem. Onlar hepsi bir illetden öldüklerini zannederler". İşte kanserden öldü,

ülserden öldü, karnı patladı öldü, kıcı çatladı öldü filan. "Bir derdi kendilerine gösterirler. Sana o derd perde olur" demiş. "Hiç senden bilmezler" demiş. "Melekü'l-mevt geldi aldı demezler demiş. O pek ender işte, bilenler biliyorlar. Sonra bazen de yüzü asık bir adamı gördüğü vakitte, "Yâhu suratı ne gibi herifin, Azrâil gibi suratı" diyor. Sen öyle bir şey deme sakın hâ! Allah muhâfaza buyursun. En sonunda onunla görüşeceksin yani. En sonunda o gelecek. Yaaa.

Hâfız İsmâil Efendi, "Efendicim, Azrâil ölürken bir insana îmânla gidiyorsa nasıl görünür?" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Anlatacağız yâhu! Hepsini söyleyeceğim ben, açdım mı söylerim sırayla böyle, sırayla gider konuşuruz. Allah'ın bana nasîb ettiği kadar, bildiğim kadar, yâhud söylettiği kadar söylerim ben. Benim tabîatım öyle, âdetim.

Şimdi, Azrâil aleyhisselâm insanların ameline göre gelir. Bir adam dünyâda nasıl yaşadıysa, îmân, islâm yâhud sefâhat, felâket, küfür, ona göre zâhir olur Melekü'l-mevt.

Meselâ bir hükümdar, ben sana güzel bir kıssa anlatayım bu husûsda, hükümdârın birisi gâyetle mütekebbir, zâlim, hâin milletine karşı, ibâdullaha kan kusdurmuş böyle. Bir gün ordusunun yanında gidiyor atın üzerinde, ordusu da arkadan geliyor. Böyle giderken, Melekü'l-mevt eski elbiseli olarak görünmüş ona. "Bir şey söyleyeceğim sana" demiş. Demiş, "Sen kimsin! Çekil önümden benim!" demiş, şimdi seni gadabımın ateşi yakmasın" demiş. "Sen bana bir şey yapamazsın. Görmüyor musun bak titriyorsun" demiş, "tüylerin diken diken oldu. Ben kimim biliyor musun? Ben Melekü'l-mevt'im, rûhları kabzededen zât benim işte". "Yaaa öyle mi. Amân bana müsâade et, ben saraya kadar gideyim de orada vasiyetimi yapayım, şöyle yapayım böyle yapayım filan filan". "Yooook, bu raya kadar emir" demiş ve rûhunu kabzetmiş onun.

Ama böyle hemen kısa değil. Üç yüz altmış melek gelir.¹⁹³ * وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ". Üç yüz altmış melek gelir, üç yüz altmış damarından kâfirin, her damarına bir dikenli tel sokarlar. Öyle anlatayım ben sana. Dikenli tel var ya, üç yüz altmış damarının hepsine tel sokarlar, sonra onu böyle kuvvetle çekerler. Rûhun çıkması onun gibidir kâfire.

Gene Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem buyurmuş, "Rûhun vücûddan ayrılması, üç yüz kılıç darbesi gibidir" demiş hadîs-i şerîfde. "E peki a'mâl-i sâliha icrâ edenlere?". Onlara tereyağdan kıl çeker gibi. E nasıl oluyor bu? İkisine de üç yüz kılıç. Mümine de üç yüz kılıç, kâfire de üç yüz kılıç. Ama mümin duymuyor, tereyağdan kıl çeker gibi, öteki duyuyor. Nasıl oluyor bu? Cenâb-ı

¹⁹³ Sure-i Nâzi'ât 1-2

Peygamber âlem-i cemâle gitdikden sonra manâda sormuşlar, ehlullahdan birisi. "Kurân'da buna işâret var mı?" demiş. "Var" demiş Hazret-i Peygamber, "Sûre-i Yûsuf'u okuyun, orada var" demiş. Vaktâ ki Mısır sosyetaşı işitdiler Züleyhâ'nın Yûsuf'a âşık olduğunu, başladılar kınamaya Züleyhâ'yı. "Aaa, kölesine vurulmuş, âşık olmuş, hiç yakışır mı bir sultâna!". Böyle dedikodu dedikodu, sonra Züleyhâ dedi, "Ben sizi çağırayım da siz görün bakalım ben kime âşık oldum". Bütün o kadınları topladı, çağırdı hânesine, büyük ziyâfet verdi. Bak alafranga yemek varmış o devirde, şimdi dedikleri gibi değil. "Çatal bıçak yok" diyorlar o devirde, var. Hepsine ayrı ayrı bıçak vermiş ellerine. Öyle diyor Kurân-ı Kerîm'de. Yaaa, hepsinin ellerine bıçaklar vermiş, çatalar, kaşıklar, tabaklar. Kurân'da da var, ¹⁹⁴ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعاً أَوْ أَشْتَاتاً. "İster ferden ferden yemek yersiniz, ister cemiyetle bir tabakdan hepiniz yersiniz" diyor Kurân-ı Kerîm'de, tabîî. Efendime söyleyeyim, kadınların önüne meyvaları koymuşlar. Altın saplı bıçaklar filan. Kadınlar meyva soyacaklar. "Yâ Yûsuf, gel" demiş Züleyhâ. Tabîî herkesin kulakları zâten kırışde, Züleyhâ'nın âşık olduğu köleyi görecekle. Der demez, Yûsuf aleyhisselâm kapıyı açmış bir girmiş böyle, kadınlar bir görmüşler Yûsuf'u, parmaklarını kesmişler, duymamışlar. ¹⁹⁵ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ diyorlar Kurân-ı Kerîm'de. "Mâ hâzâ beşer, bu insan değil bu, bu kerîm bir melek" diyor kadınlar. Parmaklarını kesmişler, acısını duymamışlar. Diyor ki Cenâb-ı Peygamber, "İşte Yûsuf'un güzelliğini görenler parmaklarını kesdiğini duymadığı gibi müminlere tecelliyât olur ölüm ânında".

Cennetdeki makâmını görür. Şeyhini görür. Mürşidini görür. Peygamber'i görür. Allah'ı görür. Derecâtı neyse, derecâtı, ona göre bir muâmele görür. Öyle bir güzellik ki o, vücûduna üç yüz kılıç değil üç yüz bin kılıç darbesi vursalar, vücûdunu çimdik çimdik koparsalar böyle vücûdunu duymaz. Meselâ Cenâb-ı Hakk'ın cemâlini gördüğümüz vakitte, matlab-ı a'lâ maksad-ı ra'nâ. Hep duâ ediyoruz ama burada âşık yok ki bizim Ümmet-i Muhammed'in içerisinde. Dün Fâtih Câmisinde ben dinliyorum Mevlid okunuyor böyle, öyle bir şey okudular ki hâfız efendiler, hâfızın bile okuduğundan haberi yok ama neyse ziyânı yok, halk mezar taşı gibi böyle. Ölmüş. Farkında değil. O Cenâb-ı Hakk'ın cemâlini görmek meselesi filan, onu der demez âşık olan rûhunu Allah'a teslîm eder. Onu gören adam öyle üç yüz bin kılıç vurulsa duymaz. Kâfir görmüyor bunu, görme-yince, bıçakla karşı karşıya geliyor, Azrâil'in kılıcıyla. Mümin görüyor, gördüğü vakitte, duymuyor bile hiç. Aaaa bir de bakıyor kendisi musallâ üzerinde yâhud kendisini yıkıyorlar. Mümine bir gül veriliyor kendisine, "Şunu kokla" diyorlar.

¹⁹⁴ Sure-i Nûr 61

¹⁹⁵ Sure-i Yûsuf 31

Melekü'l-mevt cennetden bir gül koparıyor, veriyor. "Kokla bunu" diyor. Bir de bakıyorsun, aaa kendini görüyor yıkanıyor teneşirin üzerinde, yâhud musallâda namazını kılıyorlar. Müminlerin hâli bu.

Kâfirler için öyle değil. ¹⁹⁶ "وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ" Gene bir yerde, ¹⁹⁷ "وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَنْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ" ¹⁹⁸ "الْحَرِيقِ". "Sen görsen kâfirlerin ölümünü" diyor Cenâb-ı Hakk, Resûl-i Ekrem'e hitâb, bize hitâb, "Onların yüzlerine arkalarına vurarak böyle rûhları kabz olunur" diyor. Ve onlara azâb-ı harîki, yakıcı azâbı tatdırırlar. Harîk yakıcı demek, yakıcı. Tahammül edilmiyor. Harîk demek o demek. Yangın manâsına geliyor ama tahammül edilmeyen bir şey. Allah diyor zâten kâfirlere, "İster sabredin ister sabretmeyin". "Yâ Rabbi" diyorlar, "biz sabredemeyeceğiz ateşe" diyorlar kâfirler, "ister sabredin ister sabretmeyin" diyor, "öyle olacak" diyor. Bitdi o kadar, mesele yok. O yok mu o "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah", o kurtarıyor adamı işte bundan.

Efendi Hazretleri, "Sonra?" deyince birileri "Nerede kaldık?" diyor zannıyla yarım kalan mevzûları hatırlatmaya kalkınca buyurdular ki:

Anlatacağız, geliyoruz canım. Ben unutmam öyle kolay kolay, dağıtırım toplarım sonra dersi. Cenâb-ı Hakk bana o kudreti vermiştir. Nasîbiniz neyse, onlar çıkar böyle konuşurken.

Kral hemen ne yaptı, dedi, "Gel dedi saraya". Onu anlatıyordum, kâfiri. "Saraya gel benimle" dedi kral. "Hayır! Burada alacağım". Ve oracıkda öldü. Tabîî askeri görmedi, "Kral öldü" dediler, götürdüler. O üç yüz darbeyi yedi. Götürdüler. Şimdi, kâfire böyle.

Mümine geliyor Melekü'l-mevt, pazar yerinde görüyor mümini. Pazara gitmiş mümin yâhud câmiye yâhud bir yere gitmiş filan. "Selâmün aleyküm". "Buyurun aleyküm selâm". "Ene Melekü'l-mevt, ben Melekü'l-mevt'im, Allahu Teâlâ selâm etdi, rûhunu kabzedeceğim ama istediğin vakitte".

İstediğin vakitte! ¹⁹⁸ "فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْذِنُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ" âyet-i kerîmesinde Ümmet-i Muhammed'e burada bir iltifat var. O umûmî kâide o. Okuduğum âyet-i kerîme.

"İstediğin vakitte rûhunu kabzedeceğiz. Allah öyle söyledi, selâm söyledi sana". O, "Amân ben onu bekliyordum" diyor o mümin, "gel, gel işini gör. Ama senden bir şey ricâ edeceğim". "Nedir?". "Ben namaza durayım. Müminin mirâcı

¹⁹⁶ Sure-i En'âm 93

¹⁹⁷ Sure-i Enfâl 50

¹⁹⁸ Sure-i A'râf 34

namazdır, namazda rûhumu kabzet benim". "Tabîî, elbet. Allah öyle dedi, ben sana tâbî olacağım". Koca Melekü'l-mevt mümine tâbî oluyor yani.

Kâfire muâmelesi böyle mümine böyle, müslümana, âşık-ı sâdika. Bir de âşıklar var, âşık-billah olanlar, Allahu Teâlâ'yı sevenler, Allah'ın sevdikleri zevât-ı âlî-kadr var. Sulehâ var, ubbâd var. Rûhlar nereye çıkıyor biliyor musun? Birinci kat semâya zâhidlerin rûhu, ikinci kat semâya âbidlerin rûhu, üçüncü kat semâya velîlerin rûhu, dördüncü kat semâya büyük velîlerin, kutubların rûhu, beşinci kat semâya nebîlerin rûhu, altıncı kat semâya resûllerin rûhu, yedinci kat semâya Cenâb-ı Peygamber'in makâmıdır. Makâm-ı İbrâhim, halîliyyet ve habîbiyyetdir. Kâfirlerin rûhu, onlara semâ açılmaz. Götürüyorlar, semâ açılmıyor, felek-i kamere gönderiyorlar, getirip toprağa, berzaha onu hapsediyorlar. Allah muhâfaza buyursun, çok korkunç.

Hazret-i Osman ibn Affân radiyallahu anh Hazretleri, kabir anıldığı vakitte, ağlarmış. Titrer, ağlarmış. Demişler ki birgün, "Yâ Emîre'l-müminîn, Yâ Zinnûreyn, mahşer anlatıldığı vakitte o kadar müteessir olmuyorsunuz da kabir anıldı mı çok müteessir oluyorsunuz" demişler Hazret-i Osman'a. Hazret-i Osman şu cevâbı vermiş, demiş ki, "Kabirde yalnızız" demiş, "mahşerde umûmî" demiş, "orada tevahhuş yok, kalabalık. Kâfir, mümin hepsi beraber. Ama kabirde ferdan ferdâ" demiş, "onun için tevahhuş ediyorum" demiş Hazret-i Osman ibn Affân Zinnûreyn.

Hazret-i Osman kim biliyor musun? Söyleyeyim sana bir parça, menâkıbından bir tânesini. Sahabeden biri diyor ki, ismini söylemeyeceğim, "Gelirken güzel bir kadın gördüm yolda" diyor, "bakdım kadına" diyor. Olur ya, insanlık hâli, isterse sahabe olsun. "Nazarım değdi" diyor. Bir daha bakarsan günah. İlk nazar günah olmaz. Hemen kafanı çevirmen lâzım. Eğer şehvetli bakıyorsan eğer. Bakdın gördün güzel, bir daha bakdın böyle, o vakit günahkâr olursun. Birincisinde günah yok. Çarpar çünkü o, rastgele o. İstek ve arzu yok, niyet yok. Fenâ nazarla bakmış. "Huzûr-ı Osmân'a geldim, Hazret-i Osman şöyle durdu". "Kalk sen yıkan da gel" demiş. Demiş, "Ben temizim Yâ Emîre'l-müminîn". Demiş, "Gözler zinâ eder, sen gözünle zinâ etmişsin, yıkan da gel huzûruma" demiş. "Oradan kalkdım gitdim yıkandım" diyor, "istiğfar etdim, tövbe etdim geldim" diyor. Hazret-i Osman ibn Affân, Zinnûreyn bu. İki nûr sâhibi. Niye iki nûr sâhibi diyorlar? Efendimiz'in iki kızını aldı. Hazret-i Ali bir kızını aldı ama en mühim kızını aldı Cenâb-ı Peygamber'in. Efendimiz'in sevdiği, çok seviyor Hazret-i Fâtîme'yi ve "Benim parçam" demiş, "Yâ Fâtîme, enti bid'atin minnî, sen benim parçamsın" demiş Cenâb-ı Fâtîme'ye. Ondandır zürriyyet-i Muhammedî geliyor. Hasan ve Hüseyin, hep o zürriyyetden gelmiş Âl-i Muhammed, seyyidler ve şürefâ.

"Sen bu soruyu sordun bana. Bu emr-i mühimm, olacak bu".

Hepimizin başına gelecek. Bu câmi doldu ve boşaldı, ben biliyorum bunu. Cuma namazında doldu boşaldı değil, terâvihde de değil, Bayram'da da değil. Bu câminin cemâati hepsi öldüler. İmâmından, vâizinden, müezzinine kadar. Tekrardan yeniden cemaat geldi buraya. Cemaat hepsi öldüler. Kaç defa boşaldı. Ben bu câmiye bundan kırk beş, kırk altı sene evvel burada müezzindim ben. Bu câmide kırk altı sene evvel müezzindim. Bak buralarda oturan insanlar vardı, ekâbir insanlar. Kimisi Mekke mollası, kimisi vâli mütekâidi. Burada otururlardı. Hepsi öldüler. Müezzinler öldü, imamlar öldü, vâizler öldü. Biraz konuşalım bak bu husûsda.

Hacı Hayrullah Efendi vaaz ederdi öldü. Hacı Necîb Efendi vaaz ederdi burada meşhûr Hacı Necîb Efendi, o. Meşhûr Sadreddîn Efendi vaaz ederdi, o. Besim Efendi vaaz ederdi, Abdülhakîm Efendi vaaz ederdi, Manisalı Mustafa Efendi vaaz ederdi. Sonra Rizeli Hacı Bilâlzâde Mustafa Âsım Efendi vaaz etmeye başladı. Hacı Cemâl Efendi vaaz ederdi. Buranın hatîbi Hâlid Bey idi. Sonra Akreboğlu Hâfız Osman Efendi geldi. Muammer Efendi vardı, babadan kalmaydı imâmeti, onu şuradaki Mimar Hayreddin Câmisine imam verdiler, oraya gitdi. Hep boşaldı bu câmi yani.

Dört yüz seksen altı minder vardı. Halkın oturması için değil, hâfızlar mukâbele okuyorlardı. Dört yüz seksen altı minder! Mindersiz okuyanlar da ayrı. Burada her cenâhda her ânda hâfızlar mukâbele okurdu. Sabahleyin saat onda başlardı mukâbele. İşte bu vakitler, bundan sonra Yeraltı Câmisi Hatîbi Hâfız Ali Efendi, mihrâbda okurdu. Bundan sonra gelirdi, kimse kalmazdı. Akşam ezanında, bir okka zeytin dağıtırdık burada biz, namaza kalanlara, şimdi kimse yok, oruç açması için. Şimdi kimse yok!

Dolup boşalıyor dünyâ. Yalnız câmi dolup boşalmadı, bütün dünyâ da boşaldı. 50 senesinden bu tarafa, hepimiz 50'ye yetişmiş insanlarız, ufak çocuklar müstesnâ. Bir düşünün bak, ahab u yârânınızdan ölenleri. Ne başvekil kaldı, ne reisicumhur kaldı, ne ordu kumandanı kaldı, giden gidene! Kimse önüne geçmiyor. Akın akın millet o tarafa doğru yürüyorlar.

Onun için, "Sen şimdi" diyor Cenâb-ı Peygamber, "kıyâmetin vaktini öğrenip ne yapacaksın? Sen kıyâmet için ne hazırladın?" diyor.

Bazı zavallı adamlar var, kendilerine mezar yapıyorlar. O ayrı, bir de var ki ârif-i billah insanlar olur, ölümü dâimâ gözünün önünde dursun diye kendi kabrini yapar, gider üzerinde oturur, tesbîh eder orada öyle. Meselâ benim mürşidim öyleydi. Kabrini yapırdı, üzerine her gün gider, gömülecek olduğu kabrin

üzerinde oturur, orada tevhîdini, İsm-i Celâl'ini, İsm-i Hû'sunu, diğer esmâ-i ilâhîyi orada çekerdi, onun üstünde çekerdi, kabrinin üzerinde çekerdi filan, ayrı. Bazı gâfil adamlar var, namazla ilgisi yok, abdestle yok, îmânla yok, dînle yok, hiçbir şey yok. Zavallı. Yanlış işi şu, ye, iç, sıç. Türkçe konuşayım ben seninle biraz. Hayatı bu zannediyor. Kendine mezar yapıyor.

Askerî kumandan anlattı. İyi dinle, kulağını benden yana ver! Bir askerî kumandan bana anlattı, dedi ki, "Hocaefendi" dedi, "bunu sen câmide anlat cemaate" dedi. "Şâhid oldum" dedi, yemîn etti. Bir albay. Adana'da bir zengin kendine mezar yaptırmış, elektrikli filan böyle, basıyormuşsun düğmeye kapı açılıyor-muş filan. Gâyetle mükellef içeride odalar. Burada da yapmışlar Zincirlikuyu Mezarlığında. Aşağı iniyorsun odalar var, tabutları çekiyorsun, böyle bölük bölük yerler filan. Yaptırmış herif mezarı, bir delik bile bırakmamış. demiş ki kumandana, bana anlatan kumandana, "Mezarımı yaptırdım, sana göstereceğim" demiş, "bak gör" demiş, "içine bir sinek dahi giremez" demiş, "öyle yaptırdım" demiş. Düğmeye bir basmış, kapılar açılmış. "İçeriye bir girdik" diyor, "ortada bir yılan" diyor "dikilmiş ayağa" diyor, "böyle domates sırtığı gibi" diyor, "tam ortasında" diyor, "simsiyah bir şey, dikilmiş orada, dikine" diyor. Yılan dikine kalkar, sırtık gibi böyle dikilir. Elif gibi yani böyle. Onu görünce adam, oraya düşmüş, tamam. Ağzı burun köpürmüş. Albay anlattı. Adana'da olmuş hâdis. Babacım, Allah'ın azâbından kendini nasıl kurtaracaksın. Sersem adam! Kabir yapmakla, elektrikli bilmem neyle filan nasıl kurtaracaksın kendini sersem adam!

Neyse, efendime söyleyeyim. Bazısı ahmak kendine kabir hazırlıyor. Kendini kabre hazırlasana! Kabir karanlıktır, nûr ister, elektrik yakmakla değil, mum yakmakla değil. "E mum yakıyorlar evliyâya?". Velîlere yakarlar mumu. Sen bakma o yazı filan yazıyorlar demirlerin üzerine, "Ölülere mum yanmaz" diye. Ölülere mum yanmaz, ölüye mum yaksak, babamıza yakardık, mezarlığa. O büyük velîlerin kabirlerine mum yakarlar, kandil yakarlar. Vakıflar yapmışlar, şeyhül-islâm fetvâ vermiş. Neden? Burada bir insan yatıyor, oradan geçerken bir Fâtiha oku bakayım. Halka önder olsun. "Bak ben de eğer sulehâdan bir zât olursam, bana da halk böyle Fâtiha okuyacak" diye halka önder olmak üzere mum yakarlar. Ona hakaret etmesinler, gece bir sarhoş gelir, işemesin duvarına diye mum yakarlar, kandil yakarlar. Sarhoş bile toparlanır. Yaaa oradan geçerken toparlanır. Efendime söyleyeyim, gâzîdir büyük fütûhâtlar yapmışdır, ona hürmet eder millet, riâyet gösterir. "Efendim, câiz değil bilmem ne". Sana bana göre câiz değil ama ona câiz.

Resûl-i Ekrem'in Hücre-i Saâdet'de Sultân Ahmed Hân'ın vakfı, Sultân Ahmed Câmisi var ya, onun sâhibinin vakfı, günde on altı okka gül yağı yanacak. On

altı okka gülyağı! Bir kilo gülyağının fiyatı bir milyon dört yüz elli bin lira. On altı okka Peygamber'in türbesinde yanacak. Resûl-i Ekrem O! "Efendim, israf değil mi?". Değil. Bana yaparlarsa israf, bana yaparlarsa israf.

Geçenlerde gördüm orada, bir koca taş böyle, koca taş, sarık marık filan, dedim hangi âlem bu, hangi sadrazam, hangi paşa gidip okuyayım şunun taşını, târihde yeri vardır. Atlayarak gitdim, okudum, Eğrikapı'da kasapmış adam. Allah rahmet eylesin. Gönlü istemiş, parayı vermiş yaptırmış ama sen o taşı kaldıramazsın yevm-i kıyâmetde. Nasıl kaldıracaksın onu mahşer günü. Ne lüzûm var sana o taş maş filan. Hevesi kalmış herifin yaptırmış. Ona câiz değil, israf ona o. Onu öyle yapdıracağına fukarâyâ ikrâm etsin. Ama büyük zevâta lâyıkdır, el-yakdır. Fetvâlar vermişler. Ahmak adamlar işte böyle îmândan bî-haber, namazdan bî-haber, abdestden bî-haber, zekâtdan bî-haber, hayvan gibi yer içer, kendine mezar hazırlamış, "Öyle süsletdik ki mezarı". Ama altı harâb, cehennem çukurlarından bir çukur. Allah muhâfaza buyursun. Üstü ne kadar süslü olursa olsun, altı cehennem çukuru. Üstün ne kadar harâb olursa olsun, içerisi cennet bahçesi. Îmânlı gideceksin, hazırlayacaksın kendini. O da burada olur. Ramazan'dan Ramazan'a oruç tutmakla, Ramazan'dan Ramazan'a namaz kılmakla olmaz. Ona da teşekkür ediyoruz ya. Ben Bayram'da gelene de teşekkür ediyorum. İnşâallah istikbâlde gelirler diye. Babacım, Allah'a muhtâc olduğun kadar Allah'a ibâdet et. Her ân muhtâcız Allahu Teâlâ Hazretlerine. Her ânda! Her nefesde! Allah gözümün nûrunu söndürse, kim bize nûr verecek! Ayağımızı donduruverse, bak geçen gün birisi hop diye iniverdi. Haydi bitdi işte, kol ayak filan bitdi. Ne paran para eder, ne malın para eder, hiç. Bitdi iş. Lap idrarın durdu, ne yapacaksın! Misâl bunlar yani başdan aşağı.

Allah'a muhtâc olduğun kadar Allah'a ibâdet et. Bak ben sana söyleyeyim. Unutma bu sözlerimi benim. Yâ Rabbi şâhid ol. Bizim bu son senemiz yani. Allah'a muhtâc olduğun kadar, Cenâb-ı Hakk'a ibâdet et. Ateşe dayanacağın kadar günah işle. Ne kadar tahammül ediyorsun ateşe, cehenneme, o kadar günah işle. Bol bol yap! Dayanacağın kadar ammâ! Git bu akşam elini koy bakalım sıcak şeyin üzerine bakalım ne kadar dayanacaksın. Kurân haber veriyor. Bitdi o kadar.

Birisi, "Sıcak çorba bile yenmiyor" deyince Efendi Hazretleri, "Yenir" buyurdular ve şu latîfeyi anlatdılar:

Hoca Nasreddin'in karısı almış ağzına çorbayı, sıcak çorbayı, haşlanmış, gözünden yaş akıyor. Sormuş hoca, "Ne oldu kadın, niye ağlıyorsun?" demiş. "Annem bu çorbayı severdi rahmetlik annem, aklıma o geldi" demiş, "merhûm annem". "Allah rahmet eylesin" demiş Hoca, o da almış bir kaşık. O da başlamış

ağlamaya. Kadın soruyor şimdi, "Hocaefendi, sen niye ağlıyorsun?". "Niye ağlamayayım, annen öldü, sen sağ kaldın ona ağlıyorum" demiş, "ulan haşlandık".

Neyse uzatmayalım işi. Ne hazırladın mahşer gününe? Kıyâmeti niye soruyorsun? Ölümünü öğrendin, ne hazırladın ölümüne, haydi bakalım. Ölecek miyiz? Soruyorum. Soruyorum be! E peki ne vakit? Belki bir sâat sonra, belki on dakîka sonra, belki yarın, belki on sene sonra, on beş sene sonra. Öleceğiz ama değil mi? Niye hazırlanmıyoruz? İnanmıyoruz ölüme. Ölenlere var, bize yok diyoruz. Bize hikâye geliyor. Hikâye geliyor. Nefsini inandıramıyorsun ölüme. Onlara var bize yok diyorsun sen. Gönül ise hiç ihtiyarlamıyor, hep genç ve dinç maşallah. Kurd gibi. İhtiyarlamış kurd gibi. Güzel bir şey görünce hemen böyle yapıyor. Kuzuyu gördü mü kurd, bir kıyâfet alır böyle. Güzeli gördü mü nefis, hemen böyle. Bir şey yok halbuki.

"Ne hazırladın?". O zât demiş ki Cenâb-ı Peygamber'e, "Yâ Resûlallah, vallahi benim, fazla fazla pek ibâdetim yok" demiş, "beş vakit namaz kılarım ben".

Daha ne yapacaktı. Bana gelip soruyorlar bazen, "Efendi, sen hacca gitdin değil mi?". "Gitdim". "O Vehhâbîler orada sünnet kılmıyorlarmış". Soran namaz kılsa, farz kılsa, canım yanmayacak. Soran farz kılsa. Kendi hiç namaz kılmıyor, duymuş, Vehhâbî sünnet kılmıyormuş, onu bana soruyor.

Koyun atlamış sudan, koyunun kuyruğu kalmış, keçi gülüyor buradan. "Niye gülüyorsun?" demişler. "Koyunun kıcı göründü" demiş. Hep keçinin kuyruğu havadadır, kıcı görünür. Aynı bizimki öyle. Sersem herif! Vehhâbî sünnet kılmıyor, ulan senin farz kıldığın var mı!

O zât diyor ki Cenâb-ı Peygamber'e, "Yâ Resûlallah, ben beş vakit namaz kılarım, sonra senede bir ay oruç tutarım, fazla tutmuyorum, nâfile oruçlarım yok".

Halbuki bir müslümanın nâfile oruç da tutması lâzım Ramazan'dan sonra. Ramazan'da tutanlar tutuyor, maşallah ne güzel. Bereketli ay. Ve Allah bir sabır, metânet veriyor Ramazan-ı Şerîf'de. Ve oruçdan zevk alıyoruz elhamdülillah. Şikâyetçi değiliz elhamdülillah. Şifâ verdi elhamdülillah, şifâ oldu. Şekerim 480'di benim Amerika'dayken, indiremediler bir türlü, o kadar ilaç yutduk bilmem ne yaptık filan, olmadı. Oruç tutdum, 160'a indi. 480, doktor uğraşdı, indiremedi. Oruç indirdi aşağı doğru. Şifâ.

"Yâ Resûlallah, benim öyle fazla namazım yok, beş vakit namaz kılarım".

Nâfile oruç da tutmalı. Meselâ Pazartesi perşembe günleri. Ramazan'dan hâriç zamanlarda. Senin kazâların vardır. Hem nâfile olur hem kazâ olur. Kazâları yapın. Namazları da öyle. Sakın hâ Ramazan'dan sonra namazı terk etmeyin, cemaate gelin. Ve kılın namazı. Sakın hâ sakın terk etmeyin namazı! Allah'a da

duâ edin, "Yâ Rabbi, bizi kabûl et huzûruna" deyin. Çünkü O kabûl ederse, gelebilirsin namaza. Kabûl etmezse, gelemesin. Sen ben gelmedim zannedersin, sen gelmedin değildir o, Allah içeri sokmaz adamı.

"Beş vakit namaz kılıyorum Yâ Resûlallah. İşte oruç tutarım. Zekâtımı veriyorum. Yâhud işte sadakamı veriyorum. Yapdığım ibâdet benim bu. Ama...". Şart var. Nedir o? "Allah'ı ve Resûlünü yani Allahu Teâlâ'yı ve seni çok severim Yâ Resûlallah" demiş. Onun üzerine Cenâb-ı Peygamber sallallahu aleyhi vesellem demiş ki, "Ey a'râbî...". İyi dinle, kulağını benden yana ver! "Ey a'râbî, kişi sevdiği ile beraberdir" demiş. Şimdi müjdeyi veriyoruz. Şöyle demiş, "El-mer'u me'a men ehabbe, kişi sevdiği ile beraberdir, ey a'râbî, sen de benimle berabersin" demiş. "Kişi sevdiğiyle beraberdir, sen de benimle berabersin". Sahabe diyor ki, "O güne kadar hep içimizde bir kurt, kafamızda bir istifham, Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem makâmıyla bizim makâmımız cennetde bir olur mu, o bizden ayrı düşecek, o âlî makâmlara çıkacak, biz dûn makâmında kalacağız diye düşünüyorduk, anladık ki Cenâb-ı Peygamber'le olmak için Resûl-i Ekrem'i sevmek lâzım. Biz de seviyoruz. Peygamber'le beraber olacağız. Bu bayramı yaptık" diyorlar. O müjdeyi verdik size.

Yeter mi? Haydi yeter.

Cemâatden birisi, "Hocam müsâade ederseniz bir şey sorabilir miyim?" deyince Efendi Hazretleri "Sor bakalım" buyurdular. O zât, "Bu Şeyh Bedreddin asıldı ya, idâm edildi ya, onun suçunun ne olduğunu duymadım" diye sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Komünizm gibi. Şeyh'den ziyâde Şeyh'in adamları vardı, Torlak Kemâl vardı, Börklüce Mustafa diye bir adam vardı. Bunlar ikisi Şeyh'i âlem yaptılar. Ekseri öyle olur, şeyhlerin başına gelen belâ, etrâfındaki adamlardan gelir. Şeyhi bayrak yaparlar, kendilerine onlar adam toplarlar. Bunların mezheblerine göre, ictihadlarına göre, Torlak Kemâl'le Börklüce Mustafa'nın ictihâdına göre, kadın hâriç olmak üzere emvâl-i müşterek kabûl ediyorlardı. Komünizmin prensibi yani. Ama Şeyh belki bundan bî-haberdi. Sonra Şeyh'e bunu gösterince, Şeyh dedi ki, "Mâdem öyledir, imzâyı ben edeyim" dedi, "getirin bana. Bunlar benim başımı yediler" dedi, kendi fetvâsını kendi verdi. Serez çarşısında asdılar Şeyh'i. Şeyh Bedreddin Simâvî. Simavna Kadısı Bedreddin. Kemikleri nerede baka-yım? Biliyor musun? Bilmiyorsun. Türbe'de yatıyor burada. Sultân Mahmûd Türbesi var ya, şurada Çemberlitaş'da, oraya getirdiler, onun kemiklerini oraya getirdiler. Haberin olsun. Serez'de idâm edildi. Rumeli'de, Bulgar'la Yunan'ın arasında bir yer. Kendi verdi fetvâsını. Gâyetle âlim, kâmil bir adam, fevkalâde. Şeyhlerin başına gelen felâket odur. Bazı adamlar şeyhleri kendilerine alem

yaparlar, etrafına adam toparlar filan filan böyle şeyhin başını belâyaya sokarlar devletle. Öyle olur. Torlak Kemal'le Börklüce Mustafa meselesi. Daha bir tâne daha vardı içlerinde, birisi daha. Onlar emvâl-i müşterek ve nisâ-i müştereki kabûl ediyorlardı, Şeyh kabûl etmedi. "Nisâ-i müşterek olmaz" dedi.

Efendi Hazretleri, "Evet, başka? Bu kadar mı? Oturalım mı? İftarı burada mı yapacağız? Saat ne kadar var şimdi?" diye sorunca, "Kırk beş dakîka var" diye cevap verilince, "Hâfızlar erken kesiyorlar mukâbeleyi" buyurdular ve sohbete şöyle devâm etdiler:

Eski devirde buradan çıktığın vakitte yollara, Fâtih'e gidinceye kadar elli yerde adamı çevirirlerdi yolda. Kibar kibar efendiler, böyle hakaretle değil, kibar kibar efendiler, "Efendim, lokma etmez miyiz, bu şerefi bize bahşetmez misiniz, buyurun efendim". İstanbul efendileri, kibar adamlar. "Buyurmaz mısınız lokmamıza. Bizi âbâd edeceksiniz. Buyurun" filan diyerek böyle iftara davet ederlerdi. Yemek yedikden sonra çıkarken dışarı para verirler. Öyle bedava yedirmezler yemeği. Şimdi fî zamâninâ ¹⁹⁹ zorla çağırıyorlar. Bir de diş kirası verirlerdi. Durumuna göre. Fukarâ ise üç mecdiye, iki mecdiye, iki altın, beş altın filan böyle verebilir. Eğer zenginse, zengin adamsa, zekât kabûl etmiyorsa, kıymetli bir tesbîh, ya bir yazma Delâilü'l-Hayrât, ya bir yazma Kurân-ı Kerîm hediye edilir filan böyle.

Sultân Abdülazîz cennetmekân, Zeynep Hanım çağırtmış Sultân Azîz'i iftara pâdişahı davet etmiş. Demiş ki, "Gelirim ama" demiş...

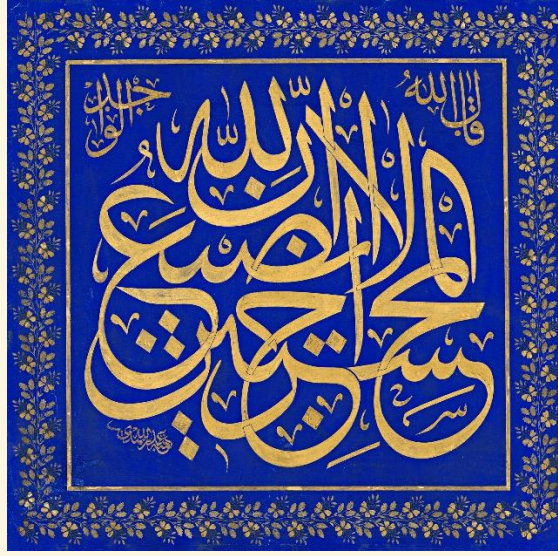
Abdülazîz Han büyük bir pâdişahdır. Ona yazık etdiler. Ve devlet onunla beraber yıkıldı. Koca Âl-i Osman devleti. Midhat Paşa ona ihânet edenler, Hüseyin Avni Paşa. Sonra efendime söyleyeyim Mütercim Rüşdü Paşa denilen pezevenk, o da işin içine dâhil. Pâdişahı öldürdüler. İntihar etdi diye çıkardılar ortaya filan. Büyük adamdı. Halkçı bir pâdişahdı, halkı seven. Onun zamanında, yetişenler söylüyor, târihde okuduk başka, bir de yetişenler, "Başına altın koy dolaş, kimse yan gözle bakmaz" diyor. Bilmem kaç senelik saltanatı zamanında bir adam öldürüldü diyorlar burada Kalfa Köyünde, İstanbul'da Kalfa Köyünde bir adam öldürüldü, Rum'du, bir Rum Rum'u öldürdü. Hiç adam öldürülmemiş, adam katli olmamış. O gün o Rum'u da öldürmüşler, katletmişler. O gece emir çıkmış, o gün öldürmüşler. Kalfa Köyünde burada. O kadar emînmiş. Hele Âlî Paşa idâre ettiği vakitte, başvekil o vakit, Âlî Paşa sadrazam, mühim bir adam, devlet adamı. Öyle sadrazam gelmedi Âl-i Osman'a yani. Âlî Paşa. Büyük Reşid Paşa burada yatıyor, o Sultân Mecid'in sadrazamı. Âlî Paşa, Abdülazîz'in sadrazamı.

¹⁹⁹ Zamanımızda.

Zeynep Hanım, Kâmil Paşa'nın âilesi. Zeynep Kâmil Hastahânesi var ya Üsküdar'da, onun sâhibi. Konak da burada, yandı, yerine üniversite yaptılar. Ben yetişdim konağı bilirim. Edebiyat Fakültesi o vakit koca bir konak vardı orada, oraya çağırılmışlar pâdişahı iftara. Gelmiş. demiş ki, haber salmış Zeynep Hanım'a, "İftarına gelirim ama dış kirası isterim" demiş, "dış kirasız gelmem" demiş. "Efendim, hepsi onun" demişler. Gelmiş. İftarı etdikden sonra ne kadar hulliyâtı varsa Zeynep Hanım'ın hepsini bir altın tepsi içine koymuş. Ne varsa. Ne cevherler. Üzerine de bir Kurân-ı Kerîm, yazma. Kurân-ı Kerîm'i de iki bin altına yazdırmış Kazasker Mustafa İzzet Efendi'ye. Yap hesâbını. Her altın otuz bin lira. Getirmişler sultânın önüne, "Buyurun efendim" demiş. Dış kirası. demiş, "Bu kâfi" demiş, Kurân-ı Kerîm'i almış pâdişah. Yalnız Kurân-ı Kerîm'i, gerisine dokunmamış.

Döne dolaşa o Kurân-ı Kerîm benim elime geldi. Döne dolaşa o Kur'an-ı Kerîm'i ben satın aldım. Kaça biliyor musun? Bu parayla dört bin liraya. Durdu, durdu, durdu, durdu, durdu, kimse almıyor, kimse almıyor hiç. Durdu, durdu, durdu, durdu, durdu, durdu elimde, en nihâyet dört bin liraya satdım. Kârsız. Biz bıkmışız öyle şeylerden. Yazma Kurân-ı Kerîm. "Kurtulamadık Allah cezâsını versin!" filan. Bıkmışız. "İıııııı". Hoca. "İyyyy". İğrenmişiz biz namazdan, câmiden, hocadan, imamdan, âlimden, şeyhden, hacıdan, hocadan, müslümandan, Kurân'dan. Şimdi şimdi neyse elhamdülillah bu 12 Eylül'den sonra, Allah râzı olsun, biraz toparladılar kafalarını mafalarını da, şimdi azıcık alıp bakıyorlar işte, müze yaptılar, bilmem ne yaptılar, topluyorlar şimdi, satdırmıyorlar, yasak. Şimdi yasak öyle şey. Götürüp devlete vereceksin, devlet parayı veriyor, kaç paraysa veriyor, alıp koyuyor oraya.

18 Haziran 1984

Bir fukarâ, bir müslümanın ticârethânesine gitmiş, yardım istemiş. Böyle mübârek bir geceymiş. Ramazan gibi, Muharrem gibi. Fakat müslüman, şiddetle kovmuş gelen fukarâyı kapısından. Hacı efendi, fenâ hâlde terslemiş fukarâyı. Ama adamı da bıktırmışlar yani hacının kapısına gide gele gide gele gide gele illallah dedirmişler, buraya kadar getirmişler. Fukarâyı kovmuş, ters cevap vermiş.

İnsan fukarâya bir şey vermese dahi, böyle bir şey olduğu vakitte, tatlı sözle savmak lâzım. "İnşâallah başka zaman veririm", "Allah versin", "Yanımda yok", "Başka gün inşâallah", "Allah'ın yardımı üstüne olsun" filan demek lâzım. Bazı adam da kovuyor fukarâyı. Doğru değil, doğru bir şey değil.

Şark tarafında bir yerde, Türkistan tarafında, bir kadıncağız, dilenciymiş, kapılara gidip dilenirmiş böyle sırayla. Ekseri ne yapıyorlar, "Allah versin" diyorlar kapıyı çalan fukarâya. Burada da öyle yapıyorlar, "Allah versin" diyorlar fukarâya. Böyle dilenirmiş, sonra ölmüş kadın. Götürmüşler bunu kabristana, melekler gelmiş, Hazret-i Münkereyn. "Ne getirdin?" diye sormuşlar. "Fesühânal-lah! Dünyâda müslümanların kapısına giderdim, dilenirdim. Vermeyip, Allah versin derlerdi, beni kapılarından kovarlardı Allah versin diye. Burada da şimdi Allah'ın kapısına geldik, onlar da bize bir şey vermiyorlar, ne getirdin diye soruyorlar. Bu nasıl işdir?" deyince melekler şaşırılmış. Hazret-i Allah demiş ki meleklerle, "Çekilin oradan" demiş, "bırakın onu kendi hâline". Ve o kadıncağız oradan paçayı kurtarmış.

Oradan çıkmış fukarâ ağlaya ağlaya. O tüccarın yanında da bir yahudi varmış, Mişon. Mişon, görmüş o manzarayı, ortaoyununu orada. Müslüman fukarâsını, müslüman hacısı kapısından kovduğunu, çağırmış yanına. Demiş, "Niye seni

kovdu hacı efendi?" demiş. "Ulan kel Yahudi, sen ne karışyorsun!" demiş fu-karâ. "O, müslüman, beni kovar da döver de, sana ne oluyor" demiş. "Yok, herhâlde yardım istedin, o biraz nekesdir, veremez" demiş, "böyle eli sıkıdır. Ben sana vereyim" demiş yahudi. "Ben senin paranı almam" demiş o müslüman. Demiş ki, "Sen benim paramı alma. Eline geçerse getirir bana verirsin. Geç-mezse helâl olsun" demiş. "İyilik değil mi, git işini gör" demiş, "bak bulamadın kaldın ortada" demiş.

Şimdi burada antrparantez, Hazret-i Abdullah el-Mübârek, Medîne-i Münevve-re'de Resûlullah'ı ziyâret etmiş, sallallahu aleyhi vesellemi, o gece rüyâda Resûlullah Efendimizi görmüş. Demiş ki Abdullah el-Mübârek'e Efendimiz, "Git" demiş, "Bağdad'da filanca sokakda filanca yerde Behram nâmında bir mecûsî var, ona benden selâm götür" demiş Cenâb-ı Peygamber. Sabahleyin kalkmış Abdullah el-Mübârek.

Rüyâ gerçek, hak, doğru. Çünkü hadîs-i şerîfde var, "men reânî fil-menâmi fe-kad reânî" yani "bir adam beni rüyâda görürse" diyor Peygamberimiz, "mutlakâ beni görmüşdür. Şeytan beni temsil edemez" diyor. Ama sakallı gördü, sakalsız gördü, bıyıklı gördü, bıyıksız gördü. Eğer Peygamber'i sünnet bakımından nok-san görürsek, o, rüyâyı görenin kendi noksanlığı. Çünkü Resûl-i Ekrem sallal-lahu aleyhi vesellem, mirât gibidir, mirât-ı mücellâdır, her bakan kendini görür onda.

Meselâ Peygamberimiz bir gün oturuyormuş, Ebû Cehil gelmiş, kâfir, Efendi-miz'e, "Yâ Muhammed", sallallahu aleyhi vesellem, "senden daha acı sözlü, ekşi yüzlü bir kimse görmedim ben" demiş. "Sadakte Yâ Ebâ Cehl, Yâ Ebe'l-Hakem, doğru söyledin" demiş. O gitmiş. Sonra seyyidinâ Ebûbekir Sıddîk, yâr-ı gâr-ı refîk gelmiş. Resûl-i Ekrem'in gârda arkadaşı olan Ebûbekir Sıddîk Hazretleri ki, birinci halîfesi, ilk îmân eden Peygamberimiz'e, o gelmiş, "Yâ Resûlallah, sen-den tatlı sözlü, senden güler yüzlü bir kimse görmedim" demiş. "Sadakte yâ Ebûbekir, doğru söyledin" demiş. İki zıd mütâlâa, ikisini de Peygamber tasdîk ettiği için orada bulunanlar sormuşlar, "Yâ Resûlallah, birisi sizi zem etdi tasdîk etdiniz, birisi sizi medh etdi yine tasdîk etdiniz. İki zıd mütâlâa, bunun sırr-ı hik-meti nedir?" demişler. Efendimiz demiş ki, "Ben bir ayna-yı mücellâyım yani par-lak bir aynayım, her bakan kendini bende görür. Ebûbekir bakdı bende kendisini gördü, Ebû Cehil bakdı kendini gördü bende" demiş.

Meselâ Firavun'a gönderilen Mûsâ Peygamber'in asâsı niye yılan oldu? Fil ola-bilirdi, kaplan, pars, arslan olabilirdi, niye yılan oldu? Demişler ki, asâ bir ayna idi, Firavun'un ameli yılandı, çünkü zâlimdi Firavun, kendi amelini gördü o mirâtda, yılan göründü.

Yine aynı husûsda, Peygamberimiz, sallallahu aleyhi vesellem, "Muhârebe zamanlarında" diyor, "düşmana eziyet cefâ yapmayın, böyle bi gayrı hak, çoluğa, çocuğa, kadınlara, hastalara, ihtiyarlara filan. Zîrâ yaptığınız zulümler tecessüm eder ve sizin önünüze çıkar ve mağlûb olursunuz" diyor, "sizi mağlûb eder" diyor. Geçdik, anlatdık.

Şimdi, Resûlullah sallallahu aleyhi veselleme sakalsız görse bir adam, bilsin ki, Resûl-i Ekrem'in ona o zuhûru, kendisinin sünnetdeki eksikliğini göstermektedir. Sünnete ittibâdaki eksikliğini gösteriyor, sakalsız gördü Peygamber'i çünkü. Sebebi budur.

Şimdi, Abdullah el-Mübârek, gördü Efendimiz sallallahu aleyhi veselleme ama Behram mecûsîye neden selâm göndersin Peygamber? Görülen rüyâ da hak ve gerçek. Abdullah el-Mübârek emri alınca oradan doğru Bağdad vilâyetine varmış. Bulmuş dedikleri yerde mecûsîyi. Kapısını çalmış, bir adam çıkmış dışarıya. "Ne istiyorsun?" demiş. Demiş ki, "Ben Medîne'den geliyorum, ismim Abdullah el-Mübârek. Resûl-i Ekrem, benim peygamberim sana selâm söyledi". "Aleykümselâm" demiş. "Sen ne dîndensin?" demiş Behram'a, "Ben mecûsîyim" demiş. Allah Allah fesühânallah! Peygamber mecûsîye nasıl selâm göndersin? Abdullah el-Mübârek tabii büyük velî, hemen kafayı işletmiş, düşündü, tefekkür etdi. "Ne gibi hayır işledin sen bakayım?" demiş. "Ne gibi hayır?". "Valla büyük kızımı kendim aldım" demiş, "küçük kızı da bizim oğlana verdim" demiş, "iki kardeş onlar evlendiler".

Yaaa, kendi kızıyla, anasıyla, babasıyla yatar kalkar filan böyle, mecûsî, âteşperest. Eğer Peygamber gelmeseydi biz de öyle yapardık. Bizi hayvanlıktan kurtaran peygamberlerdir, yoksa biz de kızımızı alırdık, anamızla yatardık filan, anamız oğluyla yatardı filan böyle, Allah muhâfaza buyursun, hayvan gibi olurduk. Bizi hayvanlıktan kurtaran peygamberlerdir. Bize helâlî harâmı bildirmişler, Allah'ın ahkâmını. Hattâ islâmda sût kardeşini bile alamazsın. Şimdi zamânımızda alıyorlar başka. Ama alınmaz, haramdır. ²⁰⁰ "حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ" "وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ". Sût kardeşini dahi alamazsın. Alınmaz, haramdır. "أَرْضَعْنَكُمْ" yok mu, "أَرْضَعْنَكُمْ" işte orada sût kardeş manâsına geliyor.

"Bununla olmaz" demiş, "bunun için Peygamber sana selâm göndermez. Sen ne gibi bir hayır işledin bakayım?". "Valla başka bir hayrım yok, benim dînimde, benim itikâdına göre en büyük hayır, insan kendi kızını almalı, iki kardeşi birbiriyle evlendirmeli" demiş. "Âdem zamânında iki kardeş birbiriyle evlenmiyor

²⁰⁰ Sure-i Nisâ 23

muydu?" demiş, "Yâ Abdullah el-Mübârek, biz de şimdi öyle devâm ediyoruz Âdem'in ahkâmıyla" filan demiş. "Değil" demiş, "onun için olmaz. O ahkâm kalkdı, değişdi şimdi. Şimdi vakt-i Muhammediyyetdir, bir suçdur bu" demiş, "kızınla yatmak, kendi evlâdını evlâdına vermek. Başka?". Demiş, "Bizim bir komşu var, müslüman, bunların babaları öldü, fukarâ bunlar" demiş.

Tam bu sırada dışarıdan bir ses gelince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Çan mı vuruyor? Ermeni kilisesi mi bu Rum kilisesi mi, bil bakayım. Ermeni kilisesi. "Dangalaklar" diye vuruyor. Eğer çanın sesi "Dangalaklar dangalaklar" diye vurursa Ermeni'dir. "Din bizim din bizim" diye vuruyorsa Rum'dur. Öyle anlayacaksın. "Dangalaklar dangalaklar". Manevî kısmı da var ama söylemeyeceğim onu. Manevî tesbîhâtı vardır çanın. "Yâ Kadîm, Yâ Kadîm, Yâ Kadîm" dermiş. Esmâsı o.

Aç kalmışlar, anneleri demiş ki büyük kıza, "Yâhu komşu mecûsî zengin bir adam, biraz ekmek isteyelim" demiş. Mecûsî de bunları dinliyormuş. İftar vakti yanaşmış. Büyük kız demiş ki anasına, "Anne, ölürüm ben, o Allah düşmanından ekmek istemem" demiş. "Açlıktan ölürüm, Allah düşmanından ekmek istemem". Öteki kızlar da kalkmışlar, "Hayır anne! Sen ne yapıyorsun!". "Canım, komşu da insandır, isteyelim". "Yok, biz mümin olmayana katiyyen el açamayız, boyun bükmeyiz, Allah bizim rızkımızı gönderir". "Böyle konuşunca, ben bunları mahcûb edeyim diye, güzel bir sofraya donatdım, götürdüm kapıyı çaldım, kendim verdim. Verince aldılar" demiş. "Hah" demiş Abdullah el-Mübârek, "şimdi buldu selâm yerini". "Yaaa öyle mi! Demek ki Ümmet-i Muhammed'e, böyle iyilik sûretinde eziyet cefâ etsen, bu da mı makbûle geçiyor. Halbuki ben onları mahcûb edeyim diye yaptım bu iyiliği" demiş. "Evet, o da geçer" demiş, "o da zâyî olmaz. Resûl-i Ekrem onu dahi korur, o işi". "Yaaa öyle mi! Biz ne duruyoruz. Selâmın ne olduğunu ben şimdi anladım. O selâm bana islâm oldu" demiş. "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh" demiş, islâm ile müşerref olmuş.

Şimdi, müslüman da yahudiye çıkmış, "Ulan kel yahudi, sen ne karışyorsun! Müslüman kardeşim beni kovduysa kovdu" demiş. "Yâhu ihtiyâcını gör, al harca, sona getirirsen getir, getirmezsene getirme. Ben yahudi oldumsa insanlıktan dışarı çıkmadım ya. Ben de Mûsâ diye bir peygamberi tanıyorum. Tevrat diye de elimde bir kitâbım var. Bak senin de ihtiyâcın var. Sen de insansın, ben de insanım. Al şu parayı, git ihtiyâcını gör" demiş müslümana. Öyle deyince, fukarâ ağlaya ağlaya o parayı orada almış. Ağlamış, "Cenâb-ı Hakk bunu senin önüne çıkarsın yevm-i kıyâmetde" demiş müslüman, ağlayarak.

O gece bizim hacı efendi bir rüyâ görmüş. Bir saray ammâ, diller tarif edemez, kalemler yazamaz, şâirler tahayyül edemez. Ne göz görmüş, ne kulak işitmiş, ne kalbler tahattura getirmiş. Bir tuğlası gümüşden, bir tuğlası altından, kapıların üzeri zümrüdlerle, yâkutlarla işlenmiş, toprağı miskden filan böyle bir şey. Üzerinde ismi Hacı İbrahim yazılı. Bu konak Allah tarafından Hacı İbrahim'indir, bu kasır diye söylüyor, üzerinde yazıyor. Yani o hacının ismi İbrahim'miş. Hemen hacı efendi içeri dalmak istemiş, önüne iki melek çıkmışlar, demişler ki, "Sen buraya giremezsin" demişler, o hacıya. "Neden yâhu, benim ismim yazılı" filan. Demişler ki, "Düne kadar senindi, sen dün kaybetdin bu konağı". "Ne oldu?". "Kapına senin bir fukarâ geldi, o fukarâyı sen kapıdan kovdun, beş lira için. Beş lira için kapıdan kovdun, şimdi bu konağı sen kaybetdin beş lira için". Hemen oradan silmişler, üzerine Salamon oğlu Mişon, yahudinin ismini yazmasınlar mı konağın üstüne!

Sabahleyin uyanmış hacı, tutuşmuş etekleri hacının. Koşa koşa doğru yahudiye. "Mişon merhabâ, sabah-ı şerîfler hayrolsun", "Hayrolsun" demiş Mişon. "Sen dün müslümanlardan birini beş lira verdin mi?". "Verdim". "Al sana beş lira". "Yok" demiş "hacı efendi, olur mu, o hayrı ben yaptım" demiş. "Al on lira". "Olmaz". "Elli". "Hayır". "Yüz". "Olmaz". "Bin. Beş lira verdin bin alacaksın. Sen ticâreti seversin" demiş yahudiye, "haydi al Mişon". "Yok" demiş. "On bin". "Hayır". "Elli bin". "Hayır. Yüz milyon versen, vermem" demiş yahudi. "Neden?". "Senin gördüğün köşkü ben de gördüm dün akşam" demiş "satar mıyım hiç" demiş. "Yooo vermem. Ben müslüman oldum elhamdülillah, onun üzerine o köşk bana yazıldı. Lâ ilâhe illallah Muhammedü'r-Resûlullah" demiş.

Sadakalar ve iyilikler Ramazân-ı Şerîf'de, kat kat ed'âf u mudâ'af olur. Oku bakayım, hâfız efendi sen oku. ²⁰¹ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ "201". فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ. Her sünbülede yüz aded varmış. Bire on, bire yetmiş, her bir tânesinde yüzer var, yedi yüze çıkartıyor yani yedi yüz başak. Allah dilerse daha ed'âf u mudâ'af kılıyor onu Ramazân'da, bindiriyor üstüne. Ehlini bulup vermek lâzımdır yalnız. Fukarâ-i müslimîni kapınızdan boş çevirmeyeceksiniz. Yok, olur ya, insanda olmayabilir, bir davâ değil.

Hazret-i Âişe, ümmü'l-müminîn radiyallahu anhâ vâlidemiz, Hazret-i Hümeyrâ, Efendimizin sevgili zevcesi, sevgili annemiz, Ebûbekir Hazretlerinin kızı, kerîme-i muhteremesi yemek yiyormuş, Ramazân değil, başka bir zamanda, bir fukarâ gelmiş, "Şey'enlillah Yâ Ümmü'l-müminîn" demiş. Yarım hurma, yarısını yemiş, yarısını vermiş, "Al" demiş yarısını. Demiş, "Yâ Âişe, bundan da sadaka mı olur?" demiş, "yarım hurmayı veriyorsun bana". "Sen Kurân'da görmedin mi

²⁰¹ Sure-i Bakara 261

âyet-i kerîmeyi, ²⁰² ”فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ، وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ”. Bu zerre kadar değil, kocaman şey, yarım hurma".

Çünkü sadaka belâyı ve kazâyı def ve ref eder, sevâbı ed'âf-ı mudâ'af kılar, insanı Allah'a tekarrüb etdirir, Huzûr'a vardırır iyilikler.

Bir köylücük, yemek yiyormuş, köylü kadın...

Bunu da şeyde gördüm, Üsküdar'da Mahmûd Azîz Hüdâyî Efendimiz var ya, veliyyullahdan bir zât-ı muhterem yukarıda, o zâtın kitabında gördüm. Onun kitabını okudum. Bendeniz kitapçyım, orada kitapsızlara kitap satıyorum. Kitapsızlar bana gelirler, kitap alırlar benden. Onun kitabında gördüm.

Köylü yemek yerken, fukarâ gelmiş, dedi, "Bana da versene" dedi. Bir lokma var" demiş, "bir lokma kaldı başka yok". "Olsun, açım ben çok" demiş fukarâ. Kadın vermiş, bir lokma. Yemiş bir lokma ekmeği fukarâ. "Allah önüne çıkarsın" demiş, çıkmış gitmiş.

Ertesi günü gelmişler, ekin biçiyorlarmış, bir ağacın altına salıncak yapmışlar. Çocukları varmış kundakda, o çocuğu kundağın içine koymuşlar. Adam ekini biçiyor, kadın arkasından demet yapıyor, kocasına yardım ediyor, böyle giderken bir de geri dönmüşler, bakmışlar bir kurd. Aç kurd gelmiş, kapdığı gibi çocuğu oradan, beşikden, yavruyu, çocuklarını, almış gitmiş. Haydi peşinden bunlar. Ana baba değil mi, evlad bu. Peşinden koşuyorlar, kovalıyorlar, derken biraz kovaladıktan sonra, karşılarında bir adam çıkmış, hemen kurdu yakalamış, kurdun ağzından çocuğu almış yere koymuş, kurdu almış bir vurmuş yere, kurdu öldürmüştü adam. Sonra demiş ki onlara, "Dünkü lokma vardı ya, hani dün fukarâya bir lokma vermişdin" demiş kadına, o lokma buna bedel oldu, çocuğunu al" demiş.

Gene bir hac kâfilesi gidiyormuş.

Bunu İstanbul Müftüsü Bekir Hâkî Efendi'ye anlattım ben, "Hocaefendi" dedim, "hocalar böyle şeylere pek inanmazlar ama sen inanır mısın?" dedim, "Ben inanırım" dedi bana. Allah rahmet eylesin. Sonra o da bana bir şey anlattı. O da yerini gösterdi, "Burhân-ı Kâtî'da var" dedi, "Fârisî lugâtda" dedi bana. Mukâbilinde o da bana anlattı.

Hac kâfilesi gidiyormuş, yolda giderken, kâfile durmuş. "Ne oldu?" filan. Demişler ki, "Görmüyor musun yâhu! Koca bir ejderhâ, minâre gibi bir yılan, yolu kesmiş". Bir zât demiş ki, "Bu hayvan ne kadar büyük olursa olsun, insanın önüne çıkmaz bu hayvan, kaçır. Bunun ya karnı aç ya susuz bu hayvan" demiş.

²⁰² Sure-i Zilzâl 7-8

Oradan süt sağmışlar, su filan, almış koymuşlar hayvanın olduğu tarafda bir yere, çekilmişler. Yılan gelmiş, oradan sütü suyu içmiş. Sonra yol vermiş bunlara. Kervana yol vermiş, geçmişler. Hacca gitmişler, haccetmişler, dönmüşler, gelmişler bir yere, gece konaklıyorlar. O yılanı süt veren adam, kervandan hâriç yerde yatmış.

Çünkü o vakit gece a'râbîler basıyorlarmış kervanları, hacıları basıyorlar, hacıları soyuyorlar, öldürüyorlar. Ve seviniyor a'râbî, soyuyor, öldürüyor, sonra seviyor, "Şimdi bunu ben öldürdüm, şehîd oldu" diyor, "yarın âhiretde bana şefâat eder, kurtarır beni" diyor.

Çok hacı öldürmüşler Arabistan'da. Şimdi gene öldürmeye çalışıyorlar ama şimdi başka türlü. Bu hacılar hiçbir türlü paçayı kurtaramaz. Herkes hacıya kazık atar. Ben gitdiğim için biliyorum. Nereye gidersen kazık yersin. Kimi kuru atıyor, kimi yağlı atıyor filan böyle hep. Mutlakâ hacı bir kazık yiyecek. Bunun de sebebi ne biliyor musun? İnsanların içinde hased ateşi vardır. Hacı da zengin olduğu için hacca gider. Onun netîcesidir o.

Orada yatmış o adam, zekî adammış o. Uyumuş. Sabahleyin kalkmış bakmış, ne kervan var ne bir şey, gitmişler. Kalmış orada tek başına. Atı da yok, kalmış yaya. Eyvâh! "Ben burada oturayım biraz, belki kervandan arkadaşlar beni ararlar, göremezler, geriye belki bir pişdar gönderirler filan, aratırlar beni. Çünkü ben gidersem, yolu kaybedeceğim, onlar da bulamaz beni, oturayım" demiş. Oturmuş, beklemiş. Bir saat, iki saat, güneş iyice çıkmış. Yok gelen giden. Ümîdini kesmiş. Bir de bakmış karşıdan bir hayvan geliyor, boş üstü, insan da yok, bir hayvan peydâ olmuş, bir beygir. Gelmiş, bunun yanına gelmiş, "Selâmün aleyküm" demiş, insan lisânıyla. "Ve aleyküm selâm".

Hoca efendiye onun için söyledim ya, müftüye, dedim, "bu hikâyeye inanır mısın?", "inanırım" dedi. "Atla benim sırtıma" demiş, "seni kervana yetiştireceğim" demiş. Atlamış hayvanın sırtına o adam ve süratle yola çıkmışlar. Demiş ki adam, "Allah aşkına sen nesin? Hayvansın sen insan gibi konuşuyorsun". Demiş ki, "Hacca giderken sen bir yılanı süt verdin ya", "Eee?", "işte o yaptığın iyiliği Allah benim şeklime koydu, beni sana gönderdi, burada kalmayasın, seni kervana yetiştireyim, belâdan kurtarayım diye". Ve yetiştirmiş kervana.

Ben bunu anlattım Bekir Hâkî Efendi'ye, İstanbul Müftüsüydü, Allah rahmet eylesin. "İnanır mısın hoca efendi, hoca efendiler böyle şeylere inanmazlar pek" dedim ben. Dedi ki bana, "İnanırım ben" dedi. O da bana mukâbilinde bir hikâye anlattı. Ben de onu anlatacağım şimdi, rûhuna Fâtiha okutacağım hocanın.

Nûşirevân-ı Âdil, kapısına bir zil yaptırmış. Şimdi bu, İstanbul Müftüsünün anlattığı hikâyeye bu. Bekir Hâkî Bey. Ben bunu anlattım ona, o da bana bunu anlattı. Yılan hikâyesi bu da. Kim gelirse, bilâ tevakkuf, gelip o zile asılıyor, çalıyor, kapıyı açıyorlar, doğru şâhın huzûruna çıkıyor ve derdini anlatıyor. Öyle kapıda memur filan yok, geleni durdurmuyorlar, bekletmiyorlar, gelen doğru şâhın huzûruna çıkıyor. Nûşirevân-ı Âdil ki peygamberimiz onun zamanında dünyâyâ geldi. Kapıya bir zil yaptırmış. Kim gelirse, bilâ tevakkuf, o zile asılıyor, çalıyor, kapıyı açıyorlar, doğru şâhın huzûruna çıkıyor, derdini anlatıyor. Öyle memûr falan durdurmuyor, bekletmiyorlar, doğru şâhın huzûruna çıkıyor. Öyle emretmiş, Nûşirevân-ı Âdil. Ki Peygamberimizi onun zamanında dünyâyâ geldi.

Bir gün kapı çalınmış, kapıyı açmışlar, koca bir yılan. İçeri sürüne sürüne gelmiş, Nûşirevân-ı Âdil'in önünde durmuş. Askerler süngülerini çıkarmışlar, "Bırakın" demiş, "Bu hayvan bu kapıyı çalamaz, bu nedir, bunda bir iş var" demiş. Uzakda durmuş böyle. Geliyor, başını yere sürüyor, sonra geri gidiyor filan. Anlamış, "Beni takîb edin" diyor. Şâh askerlerine emir vermiş, yılanın peşine düşmüşler. Bu kıssa, Burhân-ı Kâtî' diye bir lugat kitâbı var, Farsça, onda varmış. Hoca efendi yerini söyledi bana. Bende yerini söyledim ona, ben de nerede gördüğümü söyledim. Efendime söyleyeyim, gitmişler beraber, yılan önde, onlar arkada. Bir mağaraya gelmişler. Göstermiş yılan mağarayı. O mağara yılanınmış. Başka bir yılan gelmiş oraya, onun dışisini zabt etmiş, elinden eşini almış, bunu dışarı atmışlar. Bu pâdişaha şikâyet ediyor, âdil olduğu için. Devlet reîsi âdil olursa eğer bütün mahlûkât ona ilticâ eder. Hazret-i Ömer de öyle işte. Yaaa, kurd koyuna saldırmıyor, Hazret-i Ömer zamânında. Ne vakit kurd koyuna saldırmış, "Eyvah!" demişler çobanlar, "Mâte emîrû'l-müminîn" demişler, "Emîrû'l-müminîn bugün öldü" demişler. Öyle bilmişler yani Hazret-i Ömer'in öldüğünü. Sonra göstermiş. Gösterince, görmüşler zâten benziyor dışisi, öteki yılanı öldürmüşler, o ejderhâyı, dönmüş gelmişler. Birkaç gün sonra tekrar o yılan gelmiş, kapıyı çalmış, ağzında bir ot. Otlarla gelmiş, pâdişahın huzûruna otu koymuş ve geri çekilmiş kendisi. Böyle bir ot. Sultan derhal kavramış. "Alın o otu" demiş. Meğerse Nûşirevân-ı Âdil'in sık sık burnu kanarmış, doktorlar çâre bulamazlarmış. "O otu yakın bakayım" demiş, yakmışlar, dumanına durmuş, kanı kesilmiş. Şimdi, Burhân-ı Kâtî'da bu hikâyeyi anlattıktan sonra o otun ismini söylüyor-muş, "Burnu kanayanlar bu otu yakıp da dumanına durursa, burundan akan kanı keser" diyormuş. Bunu da müftü efendi bana anlattı, bu kıssayı. Rûhu için Fâtîha!

Öyle olmayacak şeyler oluyor ki, insan inanamıyor. Bazı olmayacak şeyler oluyor böyle, insanın akli, idrâki filan erişmiyor o işlere. Bazen öyle şeyler oluyor.

Akılla değil her şey. Bazı şeyler, bazı esrâr-ı ilâhî var böyle, kimse onun içinden çıkamıyor, çıkılmıyor içinden.

Dedem oturuyormuş tekkesinde, otururken bir adam gelmiş, "Selâmün aleyküm, Tanrı misâfiri" demiş. "Hoşgeldin" demiş, kalkmış ona dedem, bir oğlak kesmiş. Oğlak kesmiş, pişirmiş, kızartmış. Önüne koymuş, yesin diye. "Bu böyle yenmez" demiş. "Nasıl yenir?". "Bunun yanına şarap ister" demiş. Dedem de fenâ hâlde bozulmuş, "Sen o şarabı kendin ara bul" demiş. "Yok ben bulamam" demiş. "Şeyh efendi, bu işi sen yapacaksın". "Fesühânallah" filan. İbrâhim Peygamber'in bir kıssası var, oradan biliyor dedem. "Hem de eskisi olsun" demiş, "sen içmediğin için bilmezsin" demiş, "eskisi iyi olur" demiş, "Bulgar köylerine git bak" demiş. Dedem gitmiş, ata atlamış gitmiş. Bulmuş getirmiş. Utanıyor da bir taraftan Bulgarlardan, "Şeyh efendi itikâdı mı bozdu" diye filan. Bir de gelmiş eve, adam yok. O kızaran kuzu, tepsinin içinde dolaşüyor, "meee meee" diye. Yaaa! Bir de aşağı inmiş, pekmez küpleri ve yağ küpleri taşıyor böyle. Yere dökülmüyor ama. Taşıyor böyle. Meğerse Hızır aleyhisselâmmiş gelen, yaaa. Efendime söyleyeyim, öyle dermiş, "Taşsın dökülmesin" dermiş, "Artsın eksilmesin, taşsın dökülmesin" diye duâ edermiş böyle. Öyle rast gelmiş dedeme.

Gene bir gün Hazret-i Ahmed el-Bedevî'ye, o da hoşuma gidiyor, onu da anlatayım da öyle gidelim bâri, kalkalım, Ahmed el-Bedevî Hazretlerine birisi buğz etmiş, "Sen evliyâlıktan bahsediyorsun, cemâate gitmiyorsun, câmiye gitmiyorsun" derken Hazret-i Şeyh ona bir tokat atmış adama, adam bir dağ başında bulmuş kendini. Dağ başı. Sağa sola bakıyor, ne insan var ne cin var. Yalnız tâ karşıda gözün görebildiği yerde, ufukda, bir kubbe, câmi kubbesi gibi bir kubbe görünüyor. "Allah Allah! Burası neresi Yâ Rabbi?". Mısır'da oluyor hâdise, Tanta'da oluyor vukûât. Dolaşırken derken bir zât zuhûr etmiş. Büyük başlı, kolları uzun, iri kemikli böyle. "Selâmün aleyküm" demiş tokadı yiyen. "Aleykümselâm". "Yâhu neredeyiz biz, burası neresi?" demiş. "Sen ne arıyorsun burada? Nerelisin sen?". "Tanta'lıyım" demiş adam. "Eyvâh! Sen nasıl geldin buraya" demiş, "Tanta buraya altmış senelik yoldur" demiş. "Sen buraya nasıl geldin?" demiş. "Vallâ ben gelmedim" demiş "bizde bir Hazret var" demiş, "ben ona biraz çıkıştım" demiş, "sen evliyâlıktan bahsediyorsun, cemâate, câmiye gitmiyorsun diye, bana bir tokat atdı, kendimi burada buldum". "Kim o?" demiş. "Ahmed el-Bedevî". "Sen gidemezsin Tanta'ya, kaldın burada" demiş. "Yapma yâhu!". "Vallâhi kaldın" demiş, "gidemezsin, imkânsız. Git onu bul, elini ayağını öp". "Nerede bulayım, Tanta'da kaldı". "Yok" demiş, "şu kubbeyi görüyor musun, namaza oraya gelir" demiş, "karşiki câmiye. Git oraya, kendisini gör, eline ayağına kapan, seni Tanta'ya iâde etsin" demiş. Gitmiş oraya, İkinci namazına hazırlanıyorlarmış. Bu da hazırlanmış, namazı kılmış. "Ulan köftehor!" demiş, "Biz

18 Haziran 1984

cemaate gelmiyor muyuz zannediyorsun, biz cemâatle burada kılıyoruz" demiş. "İnadın seni buraya getirtmeme sebep oldu" demiş, "göresin diye" demiş. Sonra tövbe istiğfâr etmiş adam.

Öyle olmayacak şeyler oluyor bazen.

21 Haziran 1984

Sultânü'l-enbiyâ, burhânü'l-asfiyâ, habîb-i Hudâ, şefî-i rûz-i cezâ Hazretleri bir gün oturmuş mahzûn, mahzûn, mükedder, mahşerin şiddeti, kabrin vahşeti, cehennemnin nârı ve olacak hâdisâtı düşünerek müteessirmiş. Hakk Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri habîbinin mahzûn, mükedder olduğuna tahammül eder mi? Etmez. Hemen dört melâikeyi yani Cebrâil, Mikâil, İsrâfil ve Azrâil aleyhimüsselâmı Peygamber'e göndermiş. Dördü de gelmiş. "Yâ Resûlallah, neye üzüldüğünüzü biliyoruz. Ama sen kalbini hiç mahzûn kılma. Zîrâ yarın kıyâmet gününde, kıyâmetin şiddet ve dehşetinde, sana bir salavât-ı şerîfe veren ümmetinin kolundan ben tutacağım ve sıratı yıldırım gibi geçireceğim" demiş Cebrâil aleyhisselâm, "Onun için üzülmeme" demiş. Hazret-i Mikâil aleyhisselâm da, "Yâ Nebiyallah, hiç üzülmeme mahşer günü için, senin ümmetinden sana bir defa aşk ile salavât-ı şerîfe getiren bir kimsenin ben de kolundan tutacağım, onu mahşerin şiddet ve dehşetinden kurtarıp arşın gölgesine götüreceğim" demiş.

Bunlar müjde şimdi. Çünkü Ramazan'ın evveli rahmet, ortası mağfiret, âhiri müjde, ıtkun mine'n-nâr.

Üçüncüsü, İsrâfil aleyhisselâm demiş ki, "Yâ Nebiyallah, hiç mahzûn, mükedder olma, sana salavât-ı şerîfe veren ümmetini, nâr-ı cehennemden de ben kurtaracağım" demiş. En mühimi, Hazret-i Melekü'l-mevt gelmiş, "Yâ Resûlallah, aşk u şevk ile sana bir salavât-ı şerîfe veren müminin rûhunu ervâh-ı enbiyânın rûhu gibi kabzedeceğim" demiş Melekü'l-Mevt.

Onun için haydi bakalım şimdi Peygamber'e salavât okuyalım beraberce.

Allâhümme sallı ve sellim ve bârik 'alâ seyyidinâ Muhammedin ve 'alâ âlihî 'adede in'âmillâhî'l-kerîmi ve ifdâlihî. Allâhümme sallı ve sellim ve bârik 'alâ mürşidinâ Muhammedin ve 'alâ âlihî 'adede in'âmillâhî'l-kerîmi ve ifdâlihî.
Allâhümme sallı ve sellim ve bârik 'alâ şemsidduhâ Muhammedin ve 'alâ âlihî 'adede kemâillâhî ve kemâ yelîku bi kemâlihî. Allâhümme sallı ve sellim ve bârik 'alâ bedriddücâ Muhammedin ve 'alâ âlihî 'adede kemâillâhî ve kemâ

yelîku bi kemâlihî. Allâhümme salli ve sellim ve bârik 'alâ nûrülhüdâ Muhammedin ve 'alâ âlihî 'adede kemâlillâhi ve kemâ yelîku bi kemâlihî.

Allahümme salli 'alâ seyyidinâ Muhammedin mahtelefe'l-melevân ve te'âkabe'l-'asarân ve kerrera'l-cedîdân vestakbele'l-ferkadân ve belliğ rûhahû ve ervâha ehl-i beytihi minne't-tahiyyete ve's-salam ve bârik ve sellim 'aleyhi kesîran kesîran kesîrâ.

Bu salavât-ı şerîfeler, otuz beş bin salavât yerine kâimdir, bu okuduğum salavât-ı şerîfeler. Otuz beş bin defa salavât verirse bir adam. Bu salavâtı bir defa verirse, otuz beş bin salavât yerine kâimdir bu okuduğumuz.

Şimdi biraz salavât-ı şerîfe bahsinden bir şeyler konuşacağız, sonra gideriz yavaş yavaş.

Adamcağızın birisi Kâbetullah'ı tavâf ediyormuş, her tavâf etdikçe, Resûl-i Ekrem'e salavât okuyormuş. Halbuki tavâfın her şavtında duâlar ayrı ayrıdır. Allâme-i cihân olsan, önüne bir Arap çocuğu geçer senin, Kâbe'yi tavâf etdirir. Bunda da büyük işâret vardır, efendime söyleyim remz vardır, simge vardır, simge. Bunda bir simge vardır. Bayezid-i Bistâmî Hazretleri de bakıyormuş oradan. Bu adam delikanlı bir çocuk, hep salavât getiriyor, başka duâ okumuyor. Allahümme salli âlâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Allahümme salli âlâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Allahümme salli âlâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Tavâf bitmiş. Yedi şavt, bir tavâfdır. Çağırılmış Hazret-i Şeyh yanına. Bayezid-i Bistâmî Hazretleri, evliyâullahın en büyüklerinden. demiş, "Evlâdım, tavâfın her rûknünde bir duâsı vardır bunun, bunu bilmiyorsan sana öğreteyim ben. Sen her rûkünde salavât verdin" demiş. "Hayır efendim, bilirim" demiş. "Niye salavât veriyorsun?". "Başıma bir iş geldi, bu iş geldiğinden dolayı, ben ahd etdim, bundan böyle duâ etmeyeceğim, hep Resûl-i Ekrem'e salavât vereceğim" demiş. "Ne geldi başına?". "Biz Horasanlıyız" demiş, "bir kâfile kalkdı Horasan'dan, geldik Kûfe'ye" demiş "hacca geliyorduk, bir yerde babam öldü, babamın yüzü domuz oldu" demiş. Hacı efendinin, hacı namzedi. "Domuz oldu yüzü" demiş.

Hazret-i Peygamber'in ümmetine nesh yokdur ama, bazen olur böyle yüz senede, elli senede bir defa ibret olsun diye. Benî İsrâîl'de böyle kavmin hepsi domuz oluyordu birdenbire, hepsi birden maymun olabilirdi. Kurân-ı Kerîm'de var hâ! ²⁰³ "كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ", bak âyet-i kerîme. Ümmet-i Muhammed'e de böyle, elli senede, yüz senede, iki yüz senede bir defa nesh olur, ibret olsun diye.

²⁰³ Sure-i Bakara 65

"Babamın yüzü domuz oldu" diyor. "Başıma bir felâket geldi, kime söyleyim ben şimdi, babamın ölümüne mi yanayım, babamın bu şekilde bir musîbete uğradığına mı yanayım. Söylesem, târihe ibret olacağım. Herkes diyecek ki, bunun babasının yüzü domuz olduydu".

İnsanlar dünyâda yalnız yaşamıyorlar ki şerefleriyle yaşarlar. Meselâ sen kendini düşünmesen bile evlâdını düşüneceksin. Sen kötü bir adam olursan, senin çocuğun ne kadar iyi olursa olsun, derler ki, "Bu hırsızın çocuğu" derler. Bak, babasının yaptığı kötülük oğlunun üzerine damga olur. Piçin ne kabahati var? Piç kendi mi yaptı? Yok. Annesinin zânî olduğu, babasının zânî olduğu, çocuğa piç demekle gösteriliyor. Onun için babanın yaptığı, ananın yaptığı kötülükler çocukların yüzünü kara eder. Onun için ana baba olmak kolay iş değildir. Meselâ bazı sanatlar vardır, o sanatlardan insan çok para kazanır ama çocuğuna o damgayı vurdurursun sonra. Felâket olur o, rezâlet olur, kepâzelik olur. Çok para kazanırsın. Bazı işin maaşı azdır ama iffetli işdir o. Her yere gittiğin vakitte alnın böyle yukarıda gidersin, nereye gitsen. Onun için öyle ölçülmez, maaşın azlığı çokluğu, iffetle, şerefle ölçülür.

Efendime söyleyim, "O aralık" diyor, "düşündüm, başladım ağlamaya, düşünüyorum" diyor, "birdenbire çadırın kapısı açıldı, arkasına kadar, içeriye nûrlu bir zât girdi. Arkasından da nûrlu insanlar girdiler. Sûratle geldi ve babamın yatdığı yerin üzerinden örtüyü kaldırdı ve mübârek elleriyle babamın yüzünden böyle tuttu, tâ ayağına kadar böyle okşadı babamı. Ve babam eskisinden daha güzel oldu. Hemen ben kalkdım, ayaklarına kapandım o zâtın. 'Siz kimsiniz, bu ne büyük bir iltifât, büyük lutufdur, kimsiniz bana bildirin lütfen?'. 'Ben sizin peygamberinizim dedi. Her gün baban bana salavât-ı şerîfe okurdu, yüz salavât okurdu bana. Bugün melek geldi, salavâtı getirmede, bu kötü haberi getirdi. Babanın bir suçu vardı o suçdan dolayı Allah böyle yaptı. Fakat onun imdâdına, şefâatine yetişdim' dedi. Onun için ahd ü peymân eyledim, bundan böyle duâ etmeyeceğim, Resûl'e salavât getireceğim" dedi.

Bir kıssa daha.

Bir kadın geldi Hasenü'l-Basrî'ye. Dedi, "Yâ Hasenü'l-Basrî, kızım öldü görmek istiyorum, hiç bunun çâresi yok mu maneviyyâtta?" dedi.

Hasenü'l-Basrî bizim başımızdır. "Her kim bu tarîka girdi Hasenü'l-Basrî'ye irdi" diyor bak orada şiirde var. "Her seher okunur virdi Seyyid Yahyâ'dır pîrimiz". Şiirde. Bu Hasenü'l-Basrî meselesi çok mühim ama şimdi vakit dar olduğu için anlatmayacağım. Geçiyoruz öyle. Bu Hasenü'l-Basrî, ufaklığında Efendimiz'in evinde büyümüş. Hasenü'l-Basrî Hazretlerinin annesi, Ümmü Seleme'ye hizmet etmiş, Peygamberimizin âilesine, annemize yani. Hattâ Resûl-i Ekrem'in süt

bardağından süt içmiş Hasenü'l-Basrî küçükken. Hayru't-tâbiîn, tâbiînin hayırlısı. İki tâne var. Birisi Üveys el-Karanî, birisi Hasenü'l-Basrî.

"Yâ İmâm, kızım öldü, ciğerim yanıyor. Bir çâresi yok mu göreyim âhiret âlemin-den bir şey". "Hanım sen bu işi görme" demiş "iyi değil bu, doğru bir şey değil". "Yok ille sen bana bir çâre bul. Çünkü Kurân'da, ²⁰⁴"وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ", yaş kuru ne ararsan Kurân'da var. Evvel âhir bütün ilim Kurân'da. Ama sen bilmiyorsun, ben bilmiyorum, başka. Ama var Kurân-ı Kerîm'de. Efendime söyleyim, öyle deyince Hazret-i Şeyh demiş ki, "Sen Cumartesiye Pazara bağlayan gece şu sûre-i celîleyi yedi defa oku, şu kadar salavât-ı şerîfe oku, dünyâ kelâmı konuşma, Yatsıdan sonra yat. Hakk Teâlâ memûldür ki senin kızını sana göstere".

Fakat bazı şeyler var efendiler, insan onu bilmekten bilmemesi hayırlıdır. Bazen gaflet hayırlı olur. Meselâ şimdi kabirlerde olan hâdiseleri biz bilsek, hiç gülemeyiz bir daha dünyâda, bir taşı bir taşın üzerine koyamazsın. Haberimiz yok, kabirlerin üst tarafına bakıyoruz, çiçeklik, türbeler, güzel bağlık bahçelik filan devâm ediyor böyle. Altından haberimiz yok. Altından bir haber olsa felâket! Oooo, altdan biri bağıyor, "Ben doktordum derdime çâre bulamadım, birçok hastayı dolandırdım, şimdi burada hastalığı biz çekiyoruz" diyor, avaz avaz. Neler! Neler var, bağıran bağırana. Kimisi diyor, "Ben pâdişah idim, devletimi, milletimi adâletle idâre etmedim, şimdi sefîl ve rezîl oldum burada" diyor, ağlayıp duruyor, o taşın altında. Neler! Hepimiz oraya gideceğiz. Onun için herkes öyle şeyi kaldıramaz.

Ricâ etmiş kadın, Hazret-i Şeyh öğretti ona gönderdi. O gece yatmış, görmüş kızını. Görmüş ama fenâ. Kız kıvrım kıvrım kıvrıyor azâb-ı kabir içerisinde yani ateş olmuş kabir. Görünce kadın onu öyle, kalkmış ağlaya ağlaya Hazret-i Şeyh'e gelmiş ağlayarak, "Aman Şeyh Efendi, bir çâresi yok mu bunun, kızım benim azâbda". "Ben sana demedim mi görme diye. İyi değil görmen, doğru değil demedim mi ben sana". "Aman ben etdim sen etme".

Benim de başıma iş geldi böyle. Bir kumadan geldi askerliğimde, ben imamdım, hastahâne imamıydım. "Ölüyü açacağız" dedi, oğlu ölmüştü, açacaksın ölüyü" dedi bana. Ben dedim ki, "Ben açmam ölüyü". "Ben" dedi, "harb görmüş adamım" dedi, "binlerce ölü gördüm ben" dedi, "açacaksın, oğlumu göreceğim" dedi. "Doğru değil" dedim. Gitdi ordudan kâğıt getirdi bana. Açdık bu sefer adam aklını kaçırdı, oğlunu görünce. Üç saat içerisinde gözler patlamış, bir acâib bir şey olmuş cenâze. Ben de şaşırdım. "Sen bunu gömdükten sonra bekledin mi

²⁰⁴ Sure-i En'âm 59

benim oğlumu?" dedi. "Beklemedim" dedim. "Beklemen lâzımdı" dedi, "bunu diri gömmüşsünüz siz buraya" dedi. Dedim, "Beyefendi, on altı tâne doktor bunun hakkında rapor verdi, öldü diye" dedim. "Hattâ yıkamayın bunu dediler" dedim, "ben Allah'dan korkarak bunu ne yaptım, yıkatdırdım" dedim filan. "Sana ben bir kürek vururum, oğlunun yanına seni yatırırım buraya" dedim, "kimse yok bu dağ başında". Çünkü korkutayım da akli başına gelsin filan diye. Allah muhâfaza buyursun, azâb-ı ilâhîye mi dûçâr oldu ne oldu adamcağız. Felâket bir şey oldu, üç saat içerisinde. Gözler böyle patlamış. Bir acâib bir şey olmuş. Dişleri buradan böyle çıkmış. Bu diş buraya uzar mı buraya kadar böyle, öküz boynuzu gibi, buraya kadar böyle. Acâib bir şey, Allah muhâfaza buyursun. Efendime söyleyim, neyse, geçelim uzun hikâyeye. Onu anlatırsam top patlar burada.

"Şimdi ne yapacağız?". "Yapılacak iş şu. Kurân oku, rûhu için hayır hasenât yap".

Çünkü Allahu Teâlâ bunu Ümmet-i Muhammed'e bahşeylemiş, dirilerin yaptığı duâ ile ölülerin azâbı kalkar. Bu, Ümmet-i Muhammed'e verilmiş bu. Başka ümmetlerde yok, Benî İsrâil'de yok bu. Bizim duâmızla, dirilerin duâsıyla ölülerin azâbı kalkıyor.

"Duâ et, hayır hasenât yap, rûhu için". İki akşam sonra Hazret-i Şeyh görmüş. Bir kız, başında murassa bir taç, şâirler hayâle getiremez, lisânlar söyleyemez, kalemler yazamaz, böyle bir şey. Dedi, "Hangi peygamberin âilesisiniz?" dedi, ona sordu, "hangi peygamberin kızısiniz?" dedi. Dedi, "Ben peygamber kızı değilim. Peygamber âilesi de değilim". "Ya sen kimsin?". "Sana gelen bir kadın vardı ya", "Evet", "o kadının ben kızıyım". "E o kadının kızı azâbdıymış". "Azâbdıydık" dedi, "bir zât geldi buraya, kabristanın önünde durdu, Resûl-i Ekrem'e on defa salavât okudu. Allah o on salavât hürmetine, burada yatan beş yüz küsur kabir azâbı gören kimseler vardı, hepsinin azâbı nimeti tahvîl olundu".

Onun için şimdi, bunu niye anlatıyoruz, hikâyeye diye anlatmıyoruz. Sabahleyin kalktığı vakitte, mutlakâ hemen abdestini al, iki rekat namazını kıl, Ramazan'dan hâriç. Ramazan'a mahsûs değil müslümanlık. Güzel, bu da bir îmân alâmeti, hiç şübhe yok ama sakın hâ! Cenâb-ı Hakk'a muhtâc olduğun kadar Allah'a ibâdet edeceksin. Abdestini al, sabahleyin yüz defa "Lâilâheillallah" de. Her meşrû işine Besmele'yle başla, "Bismillahirrahmânirrahîm" de. Sonra Peygamberimize salât ü selâm oku. Gideceğin yer orası. Elli sene, kırk sene, altmış sene sonra, mal, mülk, dünyâ, hepsini bırakacaksın, tek başına gideceksin oraya, götürecekler, tıkacaklar içeriye. Onu düşün, o günü!

Şimdi, dinle bakayım, bir tâne daha anlatacağım. Ondan sonra gideceğiz. Sekizi on geçiyor, yirmi geçte biter, top da yolda patlar.

Adamın birisi, duâ edermiş, bir zavallı. Bir adam batmış, tüccar adam. Nâmuslu adam, tüccar, başına felâket gelmiş.

*Mala mülke mağrûr olma dime var mı ben gibi
Bir muhâlif rüzgâr eser savurur harman gibi*

Bir akşamda insan felâket olur. Zelîl azîz, azîz zelîl olur. Akşam başvekil, sabahleyin götürürler, takarlar kelepçeyi götürürler. Akşam başvekil. Akşam reîs cumhurdu, sabahleyin tabuta koyarlar, götürürler. Azrâil gelir götürür. Hiç güvenmek yok, Allah'dan başkasına.

Şimdi, o adamcağız, borçlu kalmış, nâmuslu adam. "Yâ Rabbi elimden mülkümü aldın, malımı da aldın, iyi güzel ama, borçlu kaldım ben, iffetli insanım ben, biliyorsun benim hâlimi Yâ Rabbi, ben nasıl çıkarım halkın huzûruna. Bana ihsân u inâyet buyur". Yüz altın borcu kalmış. Yüz altın lira. Bugünkü parayla kaç para yapıyor hesâbı yap. "Aman Yâ Rabbi yüz altın bana" diye yalvarıyor, yakarıyor filan. O gece bir rüyâ görüyor. Rüyâsında Cenâb-ı Peygamber'i görüyor, sallallahu aleyhi vesellem.

Efendim, bunu da söylemeden geçmeyeceğim. Kusura bakmayın, affedin beni. Peygamber'i sakallı gör, sakalsız gör filan, hep Peygamber'dir o. Senin noksanlığındır o, sakalsız görürsen Peygamber'i. Resûl-i Ekrem öyle buyurmuş, ve kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi vesellem, "men reânî fi'l-menâmi fekad reânî, beni gören beni görmüşdür" diyor Peygamber.

Şimdi, görmüş adam. Demiş, "Ne istiyorsun bakayım sen?" demiş. "Yâ Resûlallah yüz altına ihtiyâcım var, iffetliyim ben, çıkamam sokaklara. Ben felâket oldum, başıma iş geldi" filan. "Git Hekimoğlu Ali Paşa'ya".

Hekimoğlu Ali Paşa nerede bakayım? Câmisi var burada, sadrazam. Cerrahpaşa'da.

"Git Hekimoğlu Ali Paşa'ya, benden selâm götür kendisine, sana yüz altın ver-sin" demiş Efendimiz. "Yâ Resûlallah, ben bunu söylerim ama o beni yalanlar" demiş. "Yalanlarsa de ki" demiş, "bende bürhan var, şâhidim var, tanığım var, nedir, sen her akşam yüz salavât okurmuşsun Peygamber'e, dün akşam okumamışsın de, tanığım bu". "Peki öyleyse", gitmiş adam, girmiş huzûr-ı sadrazama. "Nedir, ne istiyorsun?" demiş. "Resûl-i Ekrem'in size selâmı var". "Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berekâtuh, evet?". "Bana yüz altın vereceksiniz". "Nee?". "Resûl-i Ekrem'in selâmı var size, yüz altın bana vereceksiniz". "Aleykümselam, güzel ama, Peygamber beni görmüyor da seni niye görüyor?" demiş. "Sana görünüyor, bana görünse, bin altın vereyim ben" demiş. Yaaa! Demiş, "Paşa Hazretleri, ben aynı şeyi Peygamber'e söyledim, Yâ Resûlallah

beni yalanlar bu zât dedim, o bana tanık verdi, şâhid verdi, işâret verdi". "Nedir o?". "Sen her gece Peygamber'e yüz salavât okurmuştun, dün akşam okumamışsın". "Neee!" dedi Paşa. Hakîkaten de öyle, tamam. "Bir daha söyle bakalım". "Resûl-i Ekrem'in sana selâmı var, bana yüz altın vereceksin". "Aleyküm-selam, bir daha söyle". "Peygamber'in selâmı var, bana yüz altın vereceksin". "Aleykümselam, bir daha söyle". "Resûl-i Ekrem'in selâmı var, yüz altın vereceksin". Yedi sekiz defa oldu böyle, adam alay ediyor zannetdi Paşa'yı. Alay ediyor zannetdi. "Paşa Hazretleri" dedi, "benimle alay etmeyin, ben fukarâyım, yaralıyım" dedi. "Yok evlâdım, seninle alay etmedim" dedi, "her selâmına yüz altın vereceğim ben sana" dedi, "her selâmına Resûlullah'ın". Dokuz yüz altın verdi kendisine, "Götür, borcunu öde" dedi. Eğer devâm etseydik, kaç selam verirsen, Peygamber'in selâmını, o kadar yüz altın verecekdin sana" dedi, "burada kesdin işi" dedi.

Lillahi'l-Fâtih!

22 Haziran 1984

Önümüzde, Salı günü akşamı yani Salı gününü Çarşamba'ya bağlayacak olan gece Kadir Gecesi. O husûsda birkaç söz söyleyeceğim size. İnşallah faydalı olacak, öyle zannediyorum.

Allahu Teâlâ Hazretleri ism-i azamını Kurân'da sakladı, Kurân-ı Kerîm'de...

Allah'ın esmâlarında ism-i azam olup, ism-i asgar yoktur, hepsi ism-i azamdır Allah'ın. Yalnız her şahsa âid bir ismi vardır, o isim o şahsın ism-i azamıdır. Meselâ Hazret-i Ali kerremallahu vecheh Resûl-i Ekrem'e sormuş, Yâ Resûlallah, bana ism-i azamı tarîf et". Efendimiz demiş ki, "Yâ Ali, Hayyü'l-Kayyûm'dur ism-i azam" demiş. Bugün kutbu'l-aktâbın da ezkârı Hayyu'l-Kayyûm'dur. Manâsını bilmeyince ancak harf sevâbı alabilirsin, harf sevâbı alırsın. Manâdan murâdım da Türkçesi değil, ondaki bulunan esrâr-ı ilâhîyi bilmek manâsına. Ümmü'l-müminîn Hazret-i Âişe, Peygamber'e sormuş, sallallahu aleyhi veselleme, annemiz, Ümmü'l-müminîn, demiş ki, "Yâ Resûlallah, ism-i azam hangi esmâdır?" demiş. Doksan dokuz esmâ var. Bin bir esmâ var ya. Doksan dokuz esmâ. Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem buyurmuşlar ki, "Yâ Âişe, Yâ Rab, Yâ Rab, Yâ Rab esmâsıdır" demiş. O da Hazret-i Âişe'nin esmâsıdır, ism-i azamıdır yani.

Onun için insanlar esmâ çekdikleri vakitte, yani seyr u sülûk esnâsında, esmâ çekdikleri vakitte, tâ ism-i azama tesâdüf edinceye dek ona ders veren götürür onu. İsm-i azamına erdi mi o vakit o adam vuslata erer. Yetmiş bin perdeyi yırtar. Allah ile kul arasında yetmiş bin perde vardır. Bir de perde iftar vaktinde yırtılır. Âşıklar cemâlullahı görmekle, gabîler yemeği görmekle, sofradaki bulunan yemeği, güzel yemekleri görmekle. Allah güzel yemeği görmekten bizi ayırmasın. Görmek de nimetmiş. Hocam benim Allah rahmet eylesin derdi ki, "Yâ Rabbi, bize güzel nimetleri uzakdan gösterme" derdi, biz gülerdik çocukken. Manâsını anlamıyorduk. Yaaa, görüyorsun da yiyemiyorsun, o da var işin içerisinde. Paran oluyor gene yiyemiyorsun, doktor müsâade etmiyor, sıhhatin

müsâade etmiyor. Görmek de bir nimet, hem de yüksek bir nimetdir görmek ni-meti. Yemese de bir adam görmeli.

Şimdi, ism-i azam Kurân-ı Kerîm'in içinde var. Herkesin ism-i azamı var. Onun için Cenâb-ı Hakk, gizledi o ism-i azamı Kurân'ın içerisine. Neden? Bütün Kurân-ı Kerîm'i okuyalar. Okumak için. Bu mukâbele nereden kaldı? Resûl-i Ekrem'e Cebrâil aleyhisselâm gelirdi, Ramazan'da Efendimiz Kurân'ı okur, Cebrâil din-lerdi Cenâb-ı Peygamber'i. Mukâbele ederlerdi yani. Sonra son senesinde, iki defa gelmiş, iki hatim indirmişler Efendimiz'le Cebrâil aleyhisselâm. Efendimiz diyor ki, sallallahu aleyhi vesellem, "Bu sene iki hatim indirdim, zannederim ki bu sene Refîk-i A'lâ'ya rücû var diyor yani "Allahu Teâlâ'ya vuslat var" diyor. Yani kendi ölümü, olumu senesi. Olumu senesi.

Âşıklar, ârifler ölmezler, olurlar. Hayvanlar ölür. Âşıklar ölmez.

*Biz âşıkız biz ölmeyiz çürüyüp toprak olmayız
Karanlıklarda kalmayız bize leyl ü nehâr olmaz
İşte bu sırr-ı Kurân'dır "küllü men aleyhâ fân"dır
İki kapılı bir hândır konan göçer karâr olmaz*

Hayvan ölür. Hayvanlar ölür. İnsan ölmezler. Hele insanlığını bilen insanlar hiç ölmezler. İnsanları bir zâhir insanlığı vardır, bir de bâtın insanlığı vardır. İşte bâtını da insan olursa bir adamın ölmez hiç. Ölmek yok. Hayvanlar ölür. Ne diyor bak Yûnus Emre de öyle söylüyor:

*Âşık öldü diye salâ verirler
Ölen hayvan imiş âşıklar ölmez*

Diyor Yûnus Emre de. O da öyle söylüyor, benim söylediğimi söylüyor. Neyse, ben onun söylediğini söylüyorum, o benim üstâdım.

Kurân'ı içinde Allah ism-i azamı gizledi. Leyle-i Kadir'i de 365 gecede bir gece olarak Allah gizledi, bütün sene içinde. "Efendim, Ramazan'ın yirmi yedisi Leyle-i Kadir icrâ ediyoruz?". Üç yerde, sûrenin içerisinde üç yerde "leyletü'l-kadr" var, her "leyletü'l-kadr" dokuz harf, üç kere dokuz yirmi yedi yapar, o harflere mukâbil bulmuşlar onu. Hurûflük değil! Öyle bulmuşlar. Bir takım evliyâullah demiş ki, ben hayâtımda, yetmiş sene zarfında, seksen sene zarfında, yüz sene zarfında, iki defa Leyle-i Kadir'e tesâdüf etdim hayâtımda, o da Ramazan'ın yirmi yedi-sinde" demiş. Öyle söyleyen zevât var. Buna binâen. Yoksa Leyle-i Kadir gizli.

Âşikâr olarak bilinen mübârek geceler, cuma gecesi, o akşam, cuma akşamları, bizim efâl ü harekâtımız Resûlullah'a bildirilir. "Ümmetin şu hâlde" derler. Sefih, namaz kılmıyor, oruç tutmuyor, zinâ ediyor, hırsızlık yapıyor filan bildirirler böyle, birer birer hepimizi. "Bu kadar milyonlarca müslüman var, nasıl bilir?".

Peygamber bilir. Bir baba evlâdını tanıdığı gibi, Resûlullah Efendimiz ümmetini tanır. Bir de pazartesi gecesi mübârek gece, o gece de bilinen gecelerdendir. Cuma seyyidü'l-eyyâmdır, günlerin efendisidir cuma günü. Müslümanların bayram günüdür. Hattâ bir adam her Cuma oruç tutsa câiz olmaz. Keraheti vardır. Bayramdır çünkü. Ama Ramazan'da böyle sırayla geliyor tutuyoruz. Yâhud bir kandil gününe tesâdüf ediyor Cuma, tutuyoruz ayrı. Her Cuma oruç tutuyor. Dikkat et konuştuğum söze! Bir de Receb ayının birinci akşamı, bilinen gecelerdendir, mühim gecelerden. Gene Şaban-ı Şerîf'in on beşinci gecesi mühim gecelerdendir. Bayram gecesi mühim gecelerdendir, Ramazan Bayramı gecesi. Kurban Bayramı gecesi mühim gecelerdendir. Gene, ²⁰⁵ "وَالْفَجْرِ وَلَيَالٍ عَشْرٍ", on gece yani Zilhicce'nin on gecesi, mühim gecelerdendir. Yine aynı zamanda Muharrem'in on gecesi mühim gecelerdendir. Bunlar bilinen günler.

Fakat Leyle-i Kadir gizli, Allah gizlemiş bunu. Neden? Çünkü Ümmet-i Muhammed, 365 gün ibâdet etsin diye, Cenâb-ı Allah böyle istiyor. "Efendim peki 365 gün ibâdetden sonra terk etsek ibâdeti?". Terkedemezsin ki. 365 gün Allahu Teâlâ'ya secde edersen, Allah seni secdeden men etmez bir daha, Allah'a sen hep secde edersin.

Bektâşi'ye demişler ki, "Kırk gün secde et, namazı terk edemezsin" demişler, o demiş ki, "üç gün terket, kıl da göreyim bakayım" demiş Bektâşi.

Ama bir sene Cenâb-ı Hakk'a secde ederse bir adam, namaza alışır o adam, ibâdetden zevk alır. 365 gün.

Gene söyleyelim. Cenâb-ı Hakk gene hangi ibâdeti içerisinde rızâsı var, onu gizlemiş. Neden? Bütün ibâdetleri kullarım yerine getirsinler için. Cenâb-ı Hakk hangi günahda gadabı var, onu gizlemiş. Bütün günahlardan kaçınınsınlar için. Cenâb-ı Hakk bütün insanlar içerisinde evliyâlarını, velîlerini gizlemiş, melekleri gizlemiş, Hızır'ı gizlemiş. Neden? Bütün insanlar birbirine hüsni-i teveccüh etsinler, birbirlerini itip kakmasınlar diye. Çünkü birisine hakâret edersen, meğerse o bir melek olabilir, ya Hızır aleyhisselâm olabilir, ya bir velî olur, Allah'ın dostu olur. Onu kırmak Allahu Teâlâ'yı kırmak demektir. Hattâ birçok insan vardır, kapısına Allah onun, efendime söyleyeyim, imtihan için melek gönderir, insan şeklinde, fukarâ şeklinde gönderir. Der ki, "Sen vaktiyle fakirdin, biz senin bitli olduğunu biliyoruz, ensende bit atıldığını, kılıcında da yama vardı, ayağında da takunyayla dolaşıyordun sen, ayakkabı yokdu ayağında. Sonra Allah seni zengin etdi şimdi, ben fakîrim bana yardım et der" ona. O da kapıdan kovar. "Mülkün tersine dönsün" der. Bir de bakarsın, lüp azîz adam zelîl olur. Milyonlar gitdi.

²⁰⁵ Sure-i Fecr 1-2

*Mâla mülke mağrûr olma dime var mı ben gibi
Bir muhâlif rûzgâr eser savurur harman gibi*

Hüüüp gitdi. Nasıl gitdi yâhu! Nasıl! Gider, gitdi. Gitdi, gider. Çırılçıplak kalırsın. Böyle. Onun için her mümin birbirine hüsn-i teveccüh etmeli. Hak hukûka riâyet etmek lâzım, hüsn-i teveccüh etmeli, birbirini kırmamalı, çekiştirmemeli, itip sünmemelidir, kakmamalıdır, herkes hakkına râzı olmalıdır, herkesin hakkına riâyet etmelidir. Allah böyle istiyor. Onun için gizlemiş Allah evliyâlarını. Haydi bir tâne söyleyelim de hikâye sonra geçelim dersimize.

Hızır aleyhisselâm hamama gitmiş. Gider ya. Bakmış ihtiyar bir adam kurnanın önünde oturmuş arkasına peşkir atmış böyle böyle sürtünüyor sırtını, sabunlamaya çalışıyor. Karşıda genç delikanlılar, oynaşıyorlar. Birbirlerine sabunlu sular atıyorlar filan. Durmuş Hızır aleyhisselâm, "Efendi Baba!" demiş," Buyur evlâd" demiş. "Sen gençliğinde, ihtiyarlara hiç hizmet etmedin mi?" demiş. "Niye soruyorsun bunu?". "Bak gençler orada oynaşıyorlar, eğer sen gençliğinde ihtiyarlara hizmet etseydin, gençler şimdi gelip sana hizmet ederlerdi".

Dün akşam söyledik ya, "men hadime hudime", kim hizmet ederse, hizmet olu-nur ona. Kim merhamet ederse, Allah ona merhamet eder. Kimin kapısını çalar-san senin de kapını çalarlar. Kapı çalmak manâsına değil, başka şey söylüyorum ben. Komşunun karısına bakarsan senin de karına bakarlar yani. O kapıdan bahsettim. Komşunun kızına yan gözle bakarsan senin kızına da bakarlar. Gö-züne, gönlüne sâhib olacaksın. İnsansın.

"Niye soruyorsun evlâdım?". "Bak gençler oynaşıyor demiş senin sırtını sabunlamıyorlar. Eğer sen gençliğinde ihtiyarlara hizmet etseydin, gençler sana şimdi hizmet ederlerdi". "Evlâdım biz gençliğimizde ihtiyarlara çokook hizmet etdik ama şimdiki gençler biraz hayırsız, afacan bunlar. Biz hizmet etdik ama" demiş, "şimdiki gençler biraz afacan" demiş, "haylaz, onun için bize hizmet etmiyorlar" demiş. "Yaaa öyle mi! Öyleyse ben senin sırtını sabunlayayım bakayım" demiş. Hızır aleyhisselâm gelmiş, ihtiyarın sırtını sabunlamış güzelcene. İhtiyar dönmüş demiş ki, "Bak görüyorsun ya, ben vaktiyle ihtiyarlara hizmet etmişdim, gençler sırtımı sabunlamadı ama Allah Hızır'ı gönderdi, seni gönderdi, arkamı sabunladın" demiş. Hiii, şaşırmış Hızır aleyhisselâm.

Bilemiyorsun ki kim olduğunu babacım. Anlatıyoruz. Kim olduğunu bilemiyorsun Hızır aleyhisselâmın. Belki burada oturuyordur şimdi. Haydi istersen haber vereyim, paçayı kurtaramaz burada. Eskiden Ayasofya Câmisine geliyormuş, Kadir Gecesi bulunurmuş orada. Birçok zaman tesâdüf etmişler Hızır aleyhisselâma Ayasofya'da. Yaaa!

Hattâ birisine demişler ki "Kırk gün git Ayasofya'ya, sabah namazına, orada Hızır'la karşılaşsın" demişler. İstersen göstereyim, tarif edeyim git bak. Adam kırk gün devâm etmiş. Kırkinci gün bir adam gelmiş demiş, "Yâhu ben seni kırk gündür burada görüyorum" demiş, "ne yapıyorsun sen burada?" demiş. "Valla dediler ki" demiş, "kırk gün Ayasofya'ya devam edersen, sabah namazına, Hızır'ı görürsün dediler. Ben de geldim gitdim, işte bu kırkinci gün" demiş, "bekliyorum bakalım Hızır'ı görecek" demiş. "Peki Hızır'ı görsen nereden tanırırsın?" demiş. "Tanımıyorum, bilmiyorum". "Ben sana tarîf edeyim" demiş, "boşuna oturma burada". Yerden çöpü almış, hasırın çöpünü, tuncun üzerine yazmış, "Hızır böyle samanı alır, samanla tunç üzerine yazı yazar" demiş. Yazmış, "Unutma sakın hâ! Haydi Allah'ısmarladık" demiş. "Güle güle efendim, güle güle". Ulan herif sonra düşünmüş bakmış "Aaa Hızır'dı o" demiş, arkasından koşmuş bakmış Hızır yok meydanda. Ayasofya'ya gelirmiş vaktiyle, Ayasofya'ya, Ayasofya Câmi-sine.

Sonra Ayasofya Camisinde cemaat olmadığından dolayı, kapadılar, müze yaptılar. Cemaat yok, etrâfı müslüman mahallesi olduğu hâlde Ayasofya'nın. Sabah namazında imamla müezzin iki kişi. Öğlende dört kişi. Müslüman memleketi burası. İslambol! Dört kişi öğlende. İmam, müezzin, kayyım. Cemaat yok. İkindide beş kişi. Akşam bir kişi, Akşam namazında. Yatsıda hiç kimse yok, imamla müezzin. Sonra kapadılar, "böyle olmasın" dediler, "hiç olmazsa müze yapalım, para toplarız" dediler, kapadılar. Bizim burası da öyle. Sabahleyin gel de bak. İmam, müezzin. İyi ki burayı kapamıyorlar, müze yapmıyorlar burasını.

Niye camilere gelmiyorsunuz, sabahları kalkmıyorsunuz? Neden? Ben buraya geleceğim haftaya bugün, söz. Bayram gecesi mayram gecesi geleceğim. Siz gelmezsiniz hiçbiriniz. Haydi! Yaaa! Camilerin kapanmaması için camilere gidiniz. İbâdet yapınız. Allah'a secde ediniz, rükû edin, kıyâm edin, kuûd edin ki Allah'ın sevdiği kullar olasınız yâhu! Vazîfemiz bizim bu, kulluk. Allah ne diyor Kurân'da, ²⁰⁶ "وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُون", "illâ li ya'rifûn", tefsîri. Manâsı, "Biz cinleri ve insanları halk etdik ki, beni bilip bana ibâdet edeler".

Allah'ı bilmeyince Allah'a ibâdet edemezsin. Allah'ı bilmiyoruz biz bir defa. Allah'ı biz "allah'ısmarladık" der gibi biliyoruz. Neyse. Allah kiminle bilinir bakayım? Allah'la bilinir. Allah Allah'la bilinir.

Haydi bakalım Peygamberimizin duâsını okuyalım:

*Sübhâneke mâ 'abednâke hakka 'ibâdetike yâ ma'bûd
Sübhâneke mâ 'arafnâke hakka ma'rifetike yâ ma'rûf*

*Sübhâneke mâ zekernâke hakka zikrike yâ mezkûr
Sübhâneke mâ şekernâke hakka şükrike yâ meşkûr
Fadlen minallah ve rıdvânâ*

Şimdi tekrardan tarif ediyorum, kulağını benden yana ver! Hiçbir hocaefendiden dinlemedin bunu sen, dinlemeyeceksin, dinlemezsin. Benden dinle bakayım şimdi. Bir konak farz ediyoruz. Misâl veriyorum, Kadir için misâl veriyorum size. Bir konak farz ediyoruz, bu konağın 365 odası var. Bu konağın bir odasında defîne var. Mücevherler, cevherler, cevherler, cevherler, elmaslar, elmaslar, pırlantalar, yâkutlar, mercanlar dolu, bir odasında böyle. Bu odayı bulmak istiyoruz. Bir adam geldi, oradan bir odanın kapısını açdı, ya oraya tesâdüf eder ya etmez, değil mi? Piyango gibi. Odalardan birini açdı böyle. Bu kim bu biliyor musun? Ramazan'da yalnız Leyle-i Kadir günü oruç tutup, gecesi namaz kılan kimse. Bir odayı açdı, ya tesâdüf eder, ya etmez. 365 odadan bir oda açıyor şimdi bu. Kim bu? Yalnız Kadir günü, Kadir günü diye câmiye geldi, namaz kıldı, oruç tuttu o gün filan. Bir zât da var, otuz odayı açıyor, istediği odalardan otuz odayı açıyor. Otuz odada ya tesâdüf eder ya etmez. Neden? 365 oda var. Bu kim bu? Ramazan'da oruç tutan müslümanlar. Otuz gün oruç tuttu, otuz gün ne yaptı, terâvih kıldı, namaz kıldı, zekât verdi, işte fitresini verdi filan, filan, filan, Kadir'i arıyor, Kadir'i arıyor. Otuz odayı açdı ayrı ayrı, ya tesâdüf eder ya etmez. Ama 365 odayı açan kimse ne yapar, mutlakâ o odayı bulacaktır. Öyleyse 365 gün bir adam ibâdet ederse Allahu Teâlâ Hazretlerine, mutlakâ Leyle-i Kadir'e erişir. Hiç kimse beni tekzîb edemez, konuştuğum sözleri. "Efendi, sen bunu işkembe-i kübrâdan söyledin" diyemez bana.

Şimdi gelelim. Peki Kadir'e erer de ne olur? Kadir Gecesine erdi, buldu Kadir Gecesini. Defîne be! Defîne, defîne! O defîne burada kalıyor, bu defîne öyle bir defîne ki seninle beraber gidiyor âhirete.

Meselâ tabut giderken, ölü var ya tabutun içinde, ölü koyuyoruz tabutun içine götürüyoruz sırtımızda, dostlarımızı, ona var, bize yok gibi taşıyor, ölü seslenir ve tabutun içi yüklüdür. Sen bilmezsin ve göremezsin onu. Gözünde perde olmayan görür. Gözünde ibret olursa bir adamın, birçok şey görür tabutun içerisinde. Olmazsa bir şey görmez. Benim gibi. İmam benim gibi imam olursa, görmez bir şey. Zâten bakıp da görmeyen göz ibretsiz gözdür, o göz kör olması lâzımdır. Çünkü o göz senin düşmanıdır. Sen düşmanını başının üstünde taşıyorsun. At o düşmanı, çıkar o düşmanı oradan.

*Bir göz ki olmaya ibret anın nazarında
Ol düşmanıdır sahibinin baş üzerinde*

*Bir kulak ki öğüt almaya her dinlediğinden
Akıt ana kurşunu hemen deliğinden*

Bir kulak öğüt almaya, vaaz almaya, nasîhat almaya her dinlediğinden, hiç kulak diye taşıma onu, belâ başına senin.

*Bir el ki olmaya hayr u hasenâtı
Verilmez ana cennet elinin derecâtı*

Sadakası yok, hayırlı bir iş yapmaz, bir yetîmi okşamamış, hiç insanlara bir menfaati yok.

*Bir ayak ki mescid yolunu bilmez
Kes onu öğrensin mescid kapısını as*

Hep fısk u fesadda, kes onu, taşıma düşmanını üzerinde. Düşman sana. Allah'a kasem ederim. Getir âyet-i kerîmeyi göstereyim yerini şimdi. Haydi aklıma da geldi bir tânesi. Bismillahirrahmânirrahîm. ²⁰⁷ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ. Kıyâmet gününde biz ağızları mühürleriz, elleri konuştururuz, ayakları şâhid tutarız. Neden? Yaptıklarınızdan. Gözümüz, kulağımız, kulağımız, burnumuz, ağzımız, ayağımız, elimiz aleyhimize şehâdet edecekler bizim. Bizim aleyhimize. Hattâ ikisi birbirine iftirâ edecekmiş. Rûh diyecek ki, "Yâ Rabbi vücûd olmazsa ben yapamazdım bu işleri, bu kötülükleri. Vücûd bana âlet oldu". Vücûd diyecekmiş ki, "Yâ Rabbi, rûh olmayınca ben nasıl iş yapabiliyordum?". Birbirlerine düşüyorlar işte rûh ile cesed. O vakit Cenâb-ı Hakk buyuracakmış ki, "Bir kör var, eli ayağı tutuyor, gözü kör. Bir de kötürüm var, gözü görüyor, eli ayağı tutmuyor. O kötürüm körün sırtına binse, beraber bir suç işleseler, hangisi cezâ yer?". İkisi de. Efendimiz bunu söylemiş, sallallahu aleyhi vesellem. Rûh, yalnız rûh, o kötürüm adam gibi, görüyor fakat bir şey yapamıyor. Cesed ise kör, vücûdu kuvvetli, gözü görmüyor. Sırt sırta binmişler. Bunu söylediği vakitte Efendimiz tebessüm buyurmuşlar, sallallahu aleyhi vesellem. Efendimiz kahkaha atmamış hiç, hayâtı boyunca, kahkaha atmamış. Gülmüşler, dördüncü dişi görünmüş buradan, Sultân-ı Enbiyâ Efendimiz'in. Sultân-ı Enbiyâ Efendimiz'in dördüncü dişi görünmüş, bunu anlatmış böyle tebessüm etmişler, dördüncü dişi görünmüş.

Şimdi gene söyleyelim. Cenâb-ı Allah Kurân'da ne diyor şimdi bakalım. ²⁰⁸ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ. "Leyle-i Kadir bin aydan efdaldır" diyor. İçinde Leyle-i Kadir olmayan bin aydan efdaldır. Bunun çok manâları var. Herkesin hafsalası kabûl

²⁰⁷ Sure-i Yâsîn 65

²⁰⁸ Sure-i Kadr 3

etmez benim vereceğim manâları. Ben sizin hafsalanız kabûl edecek gibi, tercüme Kurân'lar gibi manâ verip geçeceğim.

Bin ay seksen küsur sene. Bir adamın ömrü ne kadar verilmiş? Altmış üç senedir bir insanın ömrü. En fazla. "Niçin, neden, Efendi sen nereden söylüyorsun bunu?". Sultân-ı enbiyâ altmış üç yaşında göçmüş, peygamberlerin seyyidi Efendimiz. Hazret-i Ebûbekir altmış üç. Hazret-i Ömer altmış üç. Hazret-i Osman seksen altı. İmam-ı Ali altmış üç. Hazret-i Hasan altmış üç. Hazret-i Hüseyin öyle. Hani bir zât-ı muhterem vardı da çok yaşamışdı o, "Hocaefendi nasılsın?" diye sorardık. "Sormayın Allahını seversen, ne diye geliyor bana biliyor musun?". "Ne diye?". "Ulan pezevenk, hepsi öldüler sen mi kaldın" diye, bana öyle geliyor sorduğun vakitte nasılsın diye. Öyle derdi yani. Şimdi, insan çok yaşadığı vakitte, dostlarını kaybediyor. Onlar yaşamıyor ki beraber. Çocuğunu kaybediyorsun, Allah muhâfaza buyursun, ciğerparçan. Kızını kaybediyorsun. Karını kaybediyorsun. Haminneni, hemşîreni, sevgili arkadaşını, sırdaşını. Bunlar hep gidiyorlar akın akın.

Bugün söyledim câmide, otuz üç sene oldu, şu câmide cuma hutbesi okuyorum, şuradaki bulunan câmide. Maaşsız hâ, maaşı yok, maaşı Allah veriyor. Hem de öyle bir verdi ki elhamdülillah. Kitapları satdık kitapsızlara, kitapsızlara kitap satıyorum orada ya ben. Kaç defa doldu boşaldı câmi. Cemaat olarak değil, öldüler yani. Yani otuz üç senelik cemaat bir iki kişi kaldı, mâ halakallah bizim cemaat, fakat bir iki kişi var câmide. Diğerleri hep gitdiler. Ne tarafa biliyor musun? Edirnekapı'ya doğru. Giden gidene. Neden öldüler biliyor musun? Doğduklarından. Doğduğu için öldü, illeti o. Doğan ölüyor, gidiyor o taraf doğru. Allah îmandan, Kurân'dan ayırmasın.

Onun için tabut giderken, tabut, meyyit bağırlıyor. Kulağında pamuğu olmayan işitir, gaflet pamuğu. Meyyit şöyle bağırlır. Ya, "Kaddimûnî kaddimûnî, beni takdîm edin, yerime götürün" der. Veyâhud da "Eyne tezhebûne, beni nereye götürüyorsunuz!" der. Kâfirler, münâfıklar, azâb görecekler. Çünkü herkes kim olursa olsun, ölmeden evvel âhiretdeki yerini görür. Müminse cennetdeki yerini görecek. Herkesin makâmına göre. Kimisi cemâlullaha nâil olur, kimisi Resûl-i Ekrem'in iltifatına mazhar olur, kimisi pîrine, kimisi velîlere, kimi şehîdlere, kimi meleklerle. İşte meselâ Kurân'da, ²⁰⁹ "إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا". Melekler gelecekler, "Korkma, mahzûn olma mümin. Gitdiğin yerden korkma, bıraktıklarına da mahzûn olma. Bak şuraya bak bak, baksana.

İşte Resûl-i Ekrem sana âgûşunu açmış bekliyor seni. İşte sekiz cennetin kapısı açılmış sana bekliyor. Müjde!" derler.

Kâfire de gösteriyorlar gideceği yeri, o da cahîmi görüyor. Eyvaaah! Felâketin büyüğü! Başlıyor kaçmaya bu. Nereye kaçacaksın yatağın içinde? Eyne'l-mefer? Eyne tezhebûne? Nereye gidiyorsun? Eyne'l-mefer? Kaçıyor yatağın içinden ok gibi fırlıyor böyle. İmkânı yok. İmkânsız. Melekü'l-mevt bir kere yapışdı mı büyük pehlivandır hemen adamı tuşa getirir, sırtını yere. Hiç onun elinden kurtulan yokdur. Tâ kıyâmete kadar, bu kâinat bitinceye kadar, zî-rûh mahlûkât. En sonunda kendisinin rûhunu kabzedecek. Allah diyecek ki, "Yâ Melekü'l-mevt rûhunu kabzet bakalım" diyecek. "Bana da mı Yâ Rabbi", "Sana da". ²¹⁰ كُلُّ نَفْسٍ دَائِقَةُ الْمَوْتِ. Allah'dan başka kimse kalmayacak, herkes ölecek.

Müminse eğer o, yerini görüyor, gideceği yeri. Cenneti görüyor, melekleri görüyor, hûrileri görüyor, gılmanları görüyor filan, cennetin derecâtını görüyor, Peygamber'i görüyor, velîleri görüyor, şehîdleri görüyor filan, efendime söyleyeyim, istiyor gitmek yerine. Herkes yerini görüyor gitmeden evvel. Onun için mümin "Kaddimûnî" diyor, Arapçası. Türkçesi, "Beni yollarda oyalamayın, hemen yerime götürün, takdîm edin beni". Kâfirler ise, "eyne tezhebûne", "Aman beni nereye götürüyorsunuz! Götürmeyin yâhu! Allah aşkına yapmayın yâhu! Götürmeyin yâhu! Bırakın yâhu!" diye bağırıyor.

Nereye bırakacaksın, eve mi? En sevgili çocuğun seni üç gün koymaz evde, karın da koymaz. Atacak. Hem korkar, hem kokarsın. Felâketin büyüğü. Bir korku var bir de koku var. Sen öldükden sonra bir de lamba koyuyorlar, gelirse geriye diye ödü patlıyor. Üzerine koca taş kapatıyorlar, bir daha çıkmasın yerinden diye. Çünkü para onların eline geçecek. Para meselesi var ortada. Kemik meselesi var, kemik. Kemik, kemik! Yaaa, ben kaç defa öyle gitdim de biz hatim okuyoruz bir tarafta, mollalığım da hatim okuyoruz, o tarafta kavga var. Para senin benim diye gırtlak gırtlığa, içeri odada. Hiç ölenden ibret almamışlar, zavallılar.

Neyse efendim. Müminse "kaddimûnî", kâfirse, "eyne tezhebûne". Götürecekler. Kâfirler, üç şey üzerine kabirde dururlar. Ve âsîler.

Şimdi bak bir şey daha söyleyeceğim, darılmak gücenmek yok, kızmayın, kızmak yok. Oruç tutmayan müminlerin cezâsı nedir bilir misin? Ölümlükten susuz ölecekler. Bütün denizler tatlı su olsa, bütün nehirler, ona su verseler ağzına, susuz ölecektir, çeneyi öyle kapayacak. Cezâsı bu.

²¹⁰ Sure-i Ankebût 57

Mükâfâtı ne? Allah bildirmemiş, "ene üçzî bih" demiş, "mükâfâtı bana âid" demiş Allah, zât-ı ulûhiyyetine âid. Nedir bu? Söyledik ya, kul ile Allah arasında yetmiş bin perde var, iftar vaktinde yok perde merde. Allah perdeyi kaldırıyor, ref ediyor perdeyi iftar vaktinde. Ne istersen alırsın Allah'dan. Bitdi o kadar. Cennet mi istiyorsun, zât-ı ulûhiyyetini mi istiyorsun? Hangisini istiyorsun? Rızâsını mı istiyorsun? Râzı olursa sekiz cennet senin emrine verilir. Cennet istiyorsan cennete konulursun. Eğer Allah'ı râzı edersen, sekiz cennet senin emrine verilir. ²¹¹ "وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ", nefsin ne arzu ediyorsa onu bulacaksın orada, bulacaksın. Burada fukarâlık çektiğimize bakma, hepimiz sultanız ama, fakîrlik rüyâsı görüyoruz şimdi.

Şimdi kâfirlerle müminler şuna benziyorlar. Bir adam, serseri, iyi dinle, serseri köprü altında yatıyor. Bu kâfirin zengini şimdi. Ona benziyor teşbîhi. Rüyâsında otomobiller, Kadillaklar, bilmem işte en a'lâları, metresler, teresler, efendim yazlık yerdeki bulunan sayfiye, apartmanlar filan filan, gelirât, bankadaki paralar, banka defterleri, tahviller, altınlar, zümrüdler, gümüşler filan. Rüyâ görüyor adam. Rüyâsında bunları görüyormuş meğerse, rüyâymış bunlar. Geliyor bekçi, tekme atıyor, "Kalk ulan! Serseri herif!". Hepsi gitdi. Aynı bunun gibi, kâfirlerin zenginliği bu, fâsıkların zenginliği bu. Ölümüne kadar. Bekçi kaldırdığı gibi serseriye oradan, geliyor vuruyor Melekü'l-mevt, "Kalk! Haydi! Seni edepsiz herif seni! Rabbinin nimetini yedin Allah'a âsî oldun değil mi! Toprağın üstünde çok güldün değil mi! Dibinde çok ağlayacaksın şimdi! Haydi kalk bakalım!"

Müminlere öyle değil. Müminler de hepsi onlarınmış, fakat onlar, fakîrlik rüyâsı görüyorlar. Geçinmiyor, maaşı yetişmiyor, üüüüf felâket dünyâ hayâtı. Onu da geliyor uyandırıyorlar, "Kalksana hemşehrim" filan. Bir de uyanıyor bakıyor, saraydaymış meğerse. "Oooh elhamdülillah, yâhu gördüğüm benim rüyâymış". Müslümanlık bu. Onun için sen kâfirlerin malına mülküne göz dikme hiç. İmânın var mı Allah'a Muhammed'e? Bitdi. Yedi kat semâ yedi kat ard, hepsi altın olsa, kıymeti yok. İmân, ille imân! Allah bizi Allah'dan, Habîbi Muhammed'den ayırmasın.

²¹² "لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ". Leyle-i Kadir bin aydan efdaldir. Ne olurmuş o akşam? ²¹³ "تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ". O akşam Rûh ve melekler nâzil olurlarmış semâdan. Rûh. Rûh nedir? Müfessirler birçok şeyler söylemişler. Biz bir ikisini söyleyeceğiz. Rûh'dan murâd, Cebrâil aleyhisselâm. Rûh'dan murâd, bir melek var ismi Rûh. Cebrâil'den başka o. Bir Rûh var, gâyetle büyük bir melek. Hattâ

²¹¹ Sure-i Fussilet 31

²¹² Sure-i Kadr 3

²¹³ Sure-i Kadr 4

Efendimiz diyor ki "Ben Cebrâil'i gördüm, vahiy indirdikten sonra, ilk vahiyden sonra, bakdım, Cebrâil'in vücûdu şark ile garbı, doğuyla batıyı kapamışdı" diyor. Melek kıyâfetiyle gördü Peygamber. Ve koşarak Hatîce'nin evine geldi, "zemmilûnî zemmilûnî Yâ Hatîce, beni ört ört" dedi Efendimiz, sallallahu aleyhi vesellem. Hepiniz biliyorsunuz, dinlemişsinizdir. Öyle gördü. Cebrâil aleyhisselâm kendisinin büyüklüğünü böyle gördükten sonra demiş ki, "Yâ Rabb, benden büyük melek yaratdın mı?" demiş Allahu Teâlâ'ya. Allahu Sübhânehû ve Teâlâ buyurmuş ki, "Yâ Cebrâil, git filanca kat semâya, orada bir melek var, ona şu emrimi teblîğ et". "Gitdim oraya" diyor Cebrâil aleyhisselâm. "Bir melek" diyor, "ben onun yanında sivrisinek kadar kaldım, aldı beni kulağına sokdu" diyor, "Ne söylüyorsun" demiş, "anlamıyorum". Hakk Teâlâ'nın kudreti bu. O Rûh denen melek o. Yâhud Cebrâil aleyhisselâm. Yâhud Rûh-ı Îsâ, öyle diyen de var. Yâhud Rûh-ı Muhammed, sallallahu aleyhi vesellem. Rûh-ı Muhammed.

Efendimiz son nefesinde, âlem-i cemâle göçerken, demiş, "Yâ Rabbi, ümmetime hayâtımdayken selâm gönderirdin, selâmı teblîğ ederdim ümmetime. Ben âlem-i cemâle geliyorum şimdi, ümmetime selamı kim verecek?". "Habîbim Muhammed, sana Leyle-i Kadir'i verdim, senin ümmetine o akşam selâm-ı ilâhîmi teblîğ edecek Rûh, Rûh gelecek". Uzun bunlar, inşallah yarın akşam biraz daha konuşuruz. Tâ fecre kadar selâmet, dâimâ selâm-ı ilâhiyye, selâmet, selâm-ı ilâhî.

Müslümanlar, müminler, Leyle-i Kadir'e erişenler, annelerinden doğduğu gibi mafuvvdur, affolacak. Yalnız üç kişi varmış, üç zümre, üç güruh varmış, o üç güruh afdan istifâde edemiyor. Üç güruh. Bunların bir tânesi içkiciler. Gece gündüz içiyorlar, hiç böyle aldındıkları yok, Bayram'dı Ramazan'dı filan. İçkiye tövbe etmemişler hiç. Doldur doldur ver diyor, devam ediyorlar. Bir, müdminü'l-hamr. İkincisi, âku'l-vâlideyni, ebeveynine âsî olan çocuklar, evlâdlar. Yaşlanmış. Evlâddan murâdımız, sakalı var ama, babasına anasına âsî olmuş, onların hakkını hak etmemiş. Öyle ölmüşler gitmişler. Onlar da istifâde edemiyorlar Leyle-i Kadir'den, affından. Haaa şimdi ne yapacağız? "Efendi, biz hoca dinlemedik, câmiye gitmedik, bilmiyorduk, görmedik filan. Anama babama biraz âsî olmuşdum gençliğimde, onlar öldüler, biz hayâtdayız, ne yapalım?". O akşam hayır hasenât yaparsın rûhu için, su dağıtırsın.

Gündüzden! Ulan Ramazan günü su dağıtılır mı eşoğlueşek, hayvan herif! Oruçlu millet. Bu câminin kapısına koymuş suyu, vallahi ciddi söylüyorum. Burada, bu câmide hem de. Bu câminin yâhu! Ben burada vaaz ediyordum o vakit. Herif bağılıyor, "Sebîlullah sebiil". Ramazan günü, câminin kapısında., hiç görülmemiş bir şey. İrfansız kerata.

İftarda. Yâhud iyi suyu olmayan komşusuna iyi su getirmek, dağıtmak, onların rûhu için. Yâhud karpuz almak, kavun almak, bilmem işte üzüm almak, ekmek almak, bir hayır hasenât bir şey yapmak. (Birisi "Pastırma", deyince). Câiz. Yaaa, seven insan vardır, hasretinden yanar. Bir tâne versen, "Allah senden râzı olsun" der, mesele kalmaz. Antreparantez hikâye anlatacağım şimdi, bak gene geldi aklıma.

Bir zât varmış, hammalmış, yevmin cedîd, rızkın cedîd, kazanır yermiş. Tüccar değil, böyle çalışıyor. Ahd etmiş, haftada bir gün kazancını anasının babasının rûhu için dağıtacak. Bir gün kazanmamış, iş çıkmamış. Âlim bir adama gelmiş. Demiş, "Efendi, ben böyle ahd ü peymân etdim, fakat bugün ben para kazanamadım, ne yapayım?" demiş. Demiş ki, yazmış böyle, "Kavun karpuz kabuklarını al, onları doğra, eşeklere, dört ayaklı hayvanlara ver" demiş, "annenin babanın rûhu için". Mühim bir kitapda gördüm yani. O da yapmış bunu. O gece annesini babasını görmüş, demiş, "Evlâdım, sen hayvanlara karpuz kabuğunu ikrâm etdin, Allah bize cennetde karpuz gönderdi". Onun için sen bu kadarcık pastırmayla, canı isteyen, gözü yaşaran bir fukarânın ağzına bu kadar pastırma vermekle cenneti satın alırsın. Allah bahâ Allahı değildir, Allah bahâne Allahıdır. Affetmek için bahâne arar Cenâb-ı Hakk.

Lillahi'l-Fâtîha!

23 Haziran 1984

Üç sınıf kimse Kadir'den, söylemişdik dün akşam, Kadir'den istifâde edemez. Diğer müminlerin hepsini Allahu Teâlâ affeder. Kul hakkı müstesnâ yalnız. Kul hakkı mutlakâ kazâ edilmesi lâzım, yerine götürölüp. Yâhud çooooook ibâdet ve tâat ederek, Allahu Teâlâ Hazretlerinin pek kurbiyyetine vâsıl olmak lâzım ve hak sâhiblerini arayıp bulamamak ve böyle bu şekilde Cenâb-ı Hakk'a yaklaşmak, böyle olursa, o vakit Allah kendisi hazîne-i ilâhîsinden senin üzerindeki hakları kazâ eder. Ve illâ, hak sâhibi dururken onun hakkını vermemek, vermeden tövbe etmek filan, bunların hiç birisinin faydası yokdur. İlle hayvansa dahi hakkı verilecek, hayvanın dahi.

Hattâ İmâm-ı Şâfiî rahimehullah Seyyide Hâtun'a rüyâsında görünmüş, demiş ki, "Yâ Seyyide, git" demiş "filanca yerdeki serçelere biraz yem dağıt" demiş. "Zîrâ o serçelerin altında benim kitaplarım vardı, kirletiyorlardı yukarıdan, ben onların yuvalarını bozdurdum" demiş, "ondan dolayı burada muâheze oluyorum" demiş Hazret-i İmâm-ı Şâfiî ve o dediği yerdeki serçelere yem atdırmış Hazret-i Seyyide'ye. O kadar mühim yani hayvan hakkı meselesi. İnsan hakkı da böyle. Hele kâfir hakkı! Gene müslüman hakkında bir çâre var. Müslüman hakkında hak sâhibi müslümanın günahını Allah sana yükler, cehenneme seni koyar, kurtarırsın paçayı. Ama kâfir î mânâ sarılıyor. Yâhud meselâ namazını alır senin, orucunu alır, namazından orucundan verirler hak sâhibine. Ama kâfir senin î mânâna saldırıyor. Onun için müslümanlar ne demişler kâfirler için? Reâyâ tabîrini kullanmışlar. Reâyâ. Ne demek reâyâ? Hakkına riâyet edilen.

İki kimse var diyor Cenâb-ı Peygamber, bunlara eziyet cefâ edenlerin yarın yevm-i kıyâmetde ben onların hasmı olacağım diyor. Birisi, gayr-ı müslimlere eziyet eden, lüzûmsuz yere böyle, eziyet eden müslümanın yarın yevm-i kıyâmetde hasmı benim diyor Peygamber. Çünkü mahcûb ediyor Peygamber'i. Dînini mahcûb ediyor, müslümanları mahcûb diyor. Lüzûmsuz yere böyle, Hristiyan diye. İkincisi kadına. Ağızsız dilsiz kadıncağıza eziyet cefâ ediyor. İşte yarın yevm-i kıyâmetde Cenâb-ı Peygamber o kadının müdâfii olup, o kadına

eziyet edenin hasmı olacaktır yevm-i kıyâmetde. Bir de kâfire böyle bir gayr-ı hak malına zarar veriyor, fenâlık yapıyor ona böyle, onun yarın hasmı Cenâb-ı Peygamber.

Üçüncüsü. Gene Cenâb-ı Hakk Celle ve Tekaddes Hazretleri, diyor ki, "Benim Ümmet-i Muhammed içinde iki çeşit düşmanım vardır". Kulağını aç! Kulağından buradan girip buraya gitmesin. Defterinin kenarına kaydet, biz geldik gidiyoruz, güneş gurûba erdi, gidiyoruz. (Cemaatden birisi Allah gecinden versin deyince), Evet, Allah gecinden versin, gidiyoruz, öyle. İki zümre kimse, iki güruh var diyor Allahu Teâlâ, benim hasmım, düşmanımdır diyor. Birisi çalışdırıp hakkını vermeyen. Çalışdırıyor, hakkını vermiyor. Hattâ çalışdırdığı vakitte, işçisinin ya hammalının ya cemmalının teri daha soğumadan verecek hakkını. Bir gün sonraya bırakırsa olmaz. Neden? Yorgunluğu geçer, ne verirse râzı olur bir gün sonra işçi. Ama o gün çok çekmiş zavallı, verirse hakkını almaya kalkar yani. O gün verecek yani. Bazı açığöz müslümanlar öyle yapıyorlarmış, "Sen yarın gel bakalım" filan. Adam dinleniyor, sonra ertesi gün ne verirse râzı oluyor. Unutuyor yükünü. Hemen parayı verecek. Bak, iki güruh vardır diyor bunlar benim hasmımdır diyor. Bir tanesi çalışdırıp, iyi dinle! çalışdırıp hakkını vermeyen. Çalışdırıyor, hakkını vermiyor. İkincisi, yiyor bir şey karşıdan bakıyorlar, tatdırmıyor. Onlar benim düşmanımdır diyor Hazret-i Allah. Düşmanımdır diyor. Allah'ın düşmanı bunlar.

Resûl-i Ekrem'in hasımları kimler? Birisi, kadınlara eziyet cefâ eden, karısına filan. Bazı müslümanlar var öyle, oruç tutuyor kerata, eve gidiyor, biraz tuzu eksikmiş çorbanın, hemen kadının başına çorbanın kâsesini geçiriyor. Hepsi mümin olsa, oruç tutsa, namaz kılsa, Allah'a ne faydası var? Her yapan kendine yapar. Nefsin için yapıyorsun sen. Onun için kadınlara filan, onların haklarına hukuklarına dikkat edeceksin, çocuğun çocuğun hakkını koruyacaksınız. Gene böyle dışarıda kazandığı parayı dışarıda yiyor, kumarda, bilmem kahvede, meyhânede, kerhânede. "Ben kazanıyorum, ben yiyorum". Çoluğunu çocuğunu süründürüyor. Bunlar da hasmı Cenâb-ı Peygamber'in, yarın Peygamber bunlara hasım olacak yevm-i kıyâmetde. Kazandığın para kaç paraysa ancak üçde biri senin hakkındır. Allah diğerlerinin rızkını senin üzerine yazmıştır, onların hakkını götürüp vereceksin ellerine. Bitdi, o kadar.

Şimdi, üç zümre vardı, bunlar affa girmiyordu. Bir tânesi neydi, hangisiydi? İçki içenler. İçkiye tövbe etmemiş. Devâm ediyor içkiye. Haydi bakalım fıçıyı bitirebilecek mi? Evet, uğraşıyor fıçıyı bitireceğim diye. Bitmez o. Bak, efendiler! Akılımızı başımıza alalım, böyle çirkin alışkanlıklarımız varsa onların hepsini terk etmeli, Cenâb-ı Hakk'a yalvarmalı şimdi, böyle bu zamanda. "Ben terk etdim"

deme! "Yâ Rabbi, nefsimin mahkûmuyum, bana kudret u kuvvet ver, her şeye kâdir olan sensin, beni bundan vazgeçir yâ Rabbi" diyeceksin ve bundan vazgeçeceksin. Böyle bu şekilde. İçkiydi fıskıydı filan böyle şeyleri katiyyen ağzına koymayacaksın. Müslümanın ağzına yakışmaz. Bu "Lâilâheillallah" diyen yere necâset girmez. Haram yemeyeceksin. Bilmeyerek yemiş. İki şey var ki Ümmet-i Muhammed'e Allah affetmiş bunu. Bir tanesi, unutarak günah işlemek. Bilmeyerek günah işlemek yani. Bilmeyerek. Bu da tehlikelidir ya. Çünkü ilim farzdır. Öğrenmesi lâzım müslümanın. Yapdığı işi bilecek. Neyse. Nisyân ile gaflet, bunların ikisini Cenâb-ı Hakk affediyor. Meselâ bir adam oruçlu olduğunu unutup yese, orucu bozulmaz. Onun gibi yani filan. İçki yasak. Allah denilen dile, ağza necâset koymayacaksın. İçki necâsetdir. Bitdi, o kadar. Pislik yani içki. Allah öyle diyor Kurân'da. ²¹⁴ فَاجْتَنِبُوا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ. Necis diyor Cenâb-ı Hakk. Bitdi o kadar. Allah dediğin bu lisânına, diline nasıl pislik sürersin!

Hattâ bir sarhoş istifrağ etmiş, yıkılmış yere. İbrâhim Edhem Hazretleri geçiyor-muş, görmüş orada onu, hemen ağzını burnunu yıkamış o sarhoşun. Koskoca veliyyullah. Demişler ki, "Efendim, ne yapıyorsunuz, böyle bunun ağzını yıkıyorsunuz?". "Allah diyor o lisânıyla, ağzında içki kalmasın" demiş, "pislik kalmasın ağzında, onun için yıkıyorum" demiş. Yaaa! İbrâhim Edhem Hazretleri. Onun için müdmini'l-hamr yani içkiye devam eden kimseler Leyle-i Kadir'den istifâde edemez, affolmazlar, affa girmez onlar. Allah ilân etmiş, hepsini affedeceğim diyor ancak bunlara af yok.

İkincisi. Ana babaya âsî olanlar, âk olanlar. Hattâ, iyi dinle şimdi beni, kulağını benden yana ver, bir adam annesine yâhud babasına ismiyle çağırırsa, ki Avrupa'da yapıyorlar bunu, onların âdetleri o, kavimlerinin, ismiyle çağırırsa, meselâ ismi Hüseyin babasının, "Hüseyin Ağa!" dese, yaptığı amel habt olunur. İbâdetleri yani. "Babacığım" diyecek, böyle titreyecek karşısında. Doksan yaşında olsa, babası yüz on yaşında olsa, doksan yaşındaki evlad, babanın karşısında böyle duracak. "Babacığım" diyecek, titreyecek karşısında. Bitdi o kadar. "Anacığım" diyecek. "Ana" demek yok, "anacığım". Ayağını öpecek olursa eğer, üstünü öpmeyecek ayağının, altını öpecek. Çünkü Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem, "el-cennetü tahte akdâmü'l-ümmehât" buyurdu, "Cennât-ı âliyât annelerin ayağı altında" dedi. Üstünü öpersen cenneti öpmüş olmazsın. Altını öpersen cenneti öpeceksin. Bitdi mi? İki. Onlara ikrâm edeceksin.

Bazı beyinsizler var öyle, eve gitdiği vakitte selâm vermiyor. Neden? Anaya babaya selâm verilmezmiş. Ulan öyle şey olur mu! Ev boş dahi olsa selâm vereceksin eve. Evde kimse yok, "selâmün aleyküm" diyeceksin eve. Senin görme-

²¹⁴ Sure-i Mâide 90

diğın mahlûklar vardır evde. Sonra, "ve aleykümselâm" deyip içeri gireceksin. Ana babaya selâm verilir. Câmîye geldin, câmide insan var, namaz kılıyorlar, bağıarak vermezsin, yavaşçacık verirsin selâmı kendi kendine. Oturan cema-ate selâm verilir. Kimse yoksa câmide gene câmîye, "selâmün aleyküm" diye gireceksin. Çünkü sen görmezsin burada melekler gelir ibâdet yaparlar. Cinniler, cinni müslümanlar namaz kılarlar burada, gelirler buraya, sen görmezsin. Eğer başına lâm-ı tarîf koyarsan, "es-selâmü aleyküm"dür. Eğer başından lâm-ı tarîfi kaldırırsan "selâmün aleyküm"dür.

Şimdi size bir hikâye anlatıp burada bırakacağım. Yarın akşam anlatırız gene. Geç kalacağız çünkü. Bir saat var daha.

Bu Merkez Efendi Hazretleri var ya, Merkez Efendi. O Sultan Selim Câmisinde vaaz edermiş. Kimse dinlemezmiş kendisini. Bir ihtiyar varmış, otururmuş, uyurmuş, horlarmış. Vahdetde o. O da orada bağırap çağırıyor, kürsüye elini vuruyor filan, aldırđı yok. Müezzin de kızarmış. "Ulan" dermiş içinden, "Ulan herif, bana acımıyorsan kendine acı, kimse yok. Şu moruk burada hırılıyor, uyuyor. Sen orada bangır bangır bağıırıyorsun. Câmide bir ferd yok. Nedir yapığın senin. Her gün böyle". Karşıdan bakıyor müezzin, hırsından. Bazen süpürgeyi alıyor, süpürüyor, istiskal ediyor, tozutuyor ki çıksın diye hoca. Efendi aldırımıyor, devam ediyor derse.

Günlerde bir gün, demiş ki, "Dur Yâ Şeyh! Yâhu bana acımıyorsun, kendine acı. Bu câmide kimse yok, sen varsın bir de şu adam var burada. Bu burada uyur her gün, karısı bunu evden dışarı atıyor çünkü yaşlı adam bu. Gençliğinde öperdi, ısırırdı, şimdi, öksürüyor, osuruyor. Onun için kapı dışarıya atıyorlar. Câmîye geldi, sığınmış buraya bu, uyuyor. Sen burada bangır bangır bağıırıyorsun, kimse yok câminin içerisinde. Günah, yapma Allah'ını seversen. Yorulma buraya kadar, gelme. Ben de gideyim işimi gücümü göreyim. Dışarıda işim gücüm var. Senin yüzünden câmîyi bekliyorum" demiş. "Yook aman evlâdım" demiş, "sen ne söylüyorsun, câmi lebâleb mahlûkla dolu" demiş, "Allah'ın kullanıyla" demiş, "onlara ben vaaz ediyorum" demiş. Hemen müezzin makarayı koy-vermiş, gâliba demiş oynatdı. "Kim var Efendi?" demiş, "Sen varsın, ben varım, bir de bu herif var burada, uyuyor işte hâlâ bak, başını bile kaldırmıyor, duymuyor" demiş, "dalmış iyicene". "Yok" demiş, "câmi mâ halakallah mahlûkât-ı ilâhî ile dolu, hepsi de cezbeye gelmişler, ağlaşıyorlar baksana" demiş. Allah Allah fesübhânallah! "Bırak Allah'ını seversen Efendi" demiş, "Afyon mu yutdun, esrar mı çekdin?". "Yok" demiş, "sen yarın buraya gel, hüsn-i niyetle gel, abdestli gel, benim kürsünün önüne otur buraya" demiş, "ben sana göstereyim evladım" demiş. "Peki". "Söz?". "Söz". Ertesi günü gelmiş. "İşte geldim Efendim". "Otur"

demiş. Bir teveccüh etmiş Hazret müezzine, gözünden perde kalkmış müezzinin. Bir de ne görsün! Câmi mâ halakallah acâib mahlûklarla dolmuş.

Yaaa! Bazı cinler var, sığmaz buraya, kafası kubbe gibi. Bazısı küçük, bazısı büyük acîb şeyler var. Bu yer ile gök arasındaki mahlûkât-ı ilâhiyye dünyâ yüzündeki mahlûkdan çok çok fazladır. Onun için bak niye çıplak soyundurmuyorlar insanı? Allah görür her yeri. Donlu, pantolonlu Allah her şeyi görür. O mahlûklar görmesin diye setr, örtüyoruz, çıplak dolaşmıyoruz evlerde filan. Onun için dâimâ su dökerken filan Besmele çekmek lâzımdır. Gece yarısı sakın sıcak su dökmeyin. Mahlûkât-ı ilâhiyye çıkar gece de onun için. Bazı mahlûklar güneş gurûb edince onlar çıkar. Bazısı var güneş gurûb eder, onlar yatarlar uykuya. Böyle. Evinize Besmele'yle gireceksiniz dâimâ. Hattâ helâyâ bile. Helânın kapısına kadar gelip, "Bismillah" dedikten sonra açıp içeri girmek lâzım.

Bir nazar etmiş, bir de bakmış, Allaaah! Aman Yâ Rabbi! Nasıl ağlaşıyorlar, kafalarını duvarlara vuruyorlar böyle. Sonra böyle yapmış, müezzinin ensesine vurmuş. Bu kim biliyor musun? Merkez Efendi. Nerede Merkez Efendi? Mevlânâkapı hâricinde. Evliyâullahdan. Gidip ziyâret ediyor ya Ümmet-i Muhammed, işte o. "Müezzin Efendi" demiş, "sen bu makâma kırk senede erişmezdin ama inâdın seni bu makâma erışdirdi" demiş. "Gel gör bak şimdi, câmi dolu mu değil mi?".

Onun için câmiye geldiğin vakitte selâm vereceksin, eve gitdin mi selâm vereceksin, annene babana selâm vereceksin, müminlere selâm vereceksin yolda. Zamanımızda tanımıyoruz, hristiyan, müslüman, gayr-ı müslim filan, fakat müslüman kardeşini bildin mi, gördün mü mutlakâ, "selâmün aleyküm" demek lâzım. Ve karşılığında da daha böyle fazîletli selâm almak lâzım. "Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berekatuh". "Merhâbâ, merhâbâ, nasılsınız, iyi misiniz?" filan diye hatır sormak lâzımdır. Selâmın manâsı da şudur. "Ey mümin kardeşim, ben müslümanım, Allah'a inanıyorum, Allah'ı tevhîd ediyorum, O'nun habîbi Muhammed'e gönül verdim, sen de müminsin, sen de O'nun habîbi Muhammed'e gönül vermişsin, kitâbımız Kurân, âhirete inanıyoruz, selâmdan murâdım sana şu. Bir ihtiyâcın var mı? Senin ihtiyâcını görmeye hazırım" demektir o. Manâsı odur selâmın.

Nerede o müslümanlar! Nerede o müslümanlar! Şimdi olsa dahi vermiyor. Kemiği bacağının arasına sıkıştırmış, hırrrr, kimseye bir şey tatdırmıyor. Koymuş buraya kemiği, hırrrr. Mümin kendi yer yedirir, giyer giydirir. Mümin kardeşlerine şefkatlidir. Hattâ bütün mahlûkât-ı ilâhiyye şefkatli, merhametlidir. Kapısında ot olsa, otu bile sular. O da çünkü canlı. O da Allah diyor. Ağacı kesmek bir tarafa dursun, sular ağacı, sular. O da Allah diyor çünkü. Her şey, ne varsa kâinâtda

ağaç olsun, cemâdât olsun yani taşlar maşlar, onlara cemâdât denir Arapçada, cemâdât olsun, ağaç olsun, hayvanlar olsun, bütün bütün bütün mahlûkât-ı ilâhiyye hepsi Allah diyor. Hiçbir şey yok ki Allah'ı tesbih etmeyen, hepsi Allah'ı tesbîh ediyor. Nasıl kırarsın onun dalını malını filan. Yok yapamazsın öyle şey. Mümin böyle. Müminin elinden, dilinden hayır gelir. Öyle demiş Peygamber. Mümin kimdir? Elinden, dilinden hayır gelen, halka zararı olmayan. Müslüman demek o demektir.

Haydi bu akşam da sohbetimiz burada kalsın, yarın akşam gerisine devam ederiz. Sekize beş var, işte ancak. Biz de uzağa gideceğiz. Bu akşam yemek meselesi var. Yemek meselesi çok mühim. İftara çağırdı Albay.

Yâ Rabbi, bunlar hep, biz de içine dâhiliz, ben de dâhilim, hep kullarınız Yâ Rabbi, bizi kulluğundan kovma Yâ Rabbi. Bize en büyük şeref, en büyük sultanlık sana kul olmaktır Yâ Rabbi. Bundan daha büyük mevki mi olur? Bundan daha büyük bir mertebe mi olur?

Allah'a kul olmak iki cihâna sultân olmaktır. Görmüyor musun, Resûl-i Ekrem Efendimizin bile bir ismi kuldur. Yaaa! Nedir o? "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluh". "Abduhû ve resûluh", ne demek o? Allah'ın kulu ve resûlü. Allah'a kul olmak kadar yüksek bir makâm yoktur.

Allah bizi kulluğundan ayırmasın. Habîbinden hiç ayırmasın. Ölümün korkunç hâletinden bizi korusun. Ölümün şiddetinden, kabrin karanlığından ve vahşetinden, mahşerin şiddet ve dehşetinden. Ve mahşer günü enbiyâullah ve evliyâlar yanında, evliyâlar dediğim, evliyâ zâten velînin cemidir ama galat-ı meşhûrdur, bizi Cenâb-ı Hakk rezîl etmesin, günahlarımızı ortaya koyup da böyle.

Hele hele en mühimi, enbiyâullah ve evliyâullah bizim suçlarımızı görse dahi, onlar merhametlidir, örterler de, kâfirlere karşı rezîl olmak var orada. Kâfirlere, münâfıklara karşı. Hele cehenneme girenlere öyle diyeceklermiş, "Hani, ne farkımız kaldı? Namaz kıldınız, oruç tutdunuz, işiniz ne burada! Biz gavurduk girdik ama siz de geldiniz buraya, farkımız ne!" diyeceklermiş. Kâfire bunu dedirmeyeceksin. "Sen müslümandın, namaz kılıyordun, ben de gavurdum, ben münkir-dim, sen mümindin, ne işin var cehennemde. Bak sen de benimle cehenneme girdin" diyecek. Yâ Rabbi kâfire bunu dedirtme. Ve dünyada da kâfirleri ve düşmanları bize güldürme Yâ Rabbi. Şaşırtıp birbirimize düşürüp böyle, kâfirler hep güldüler bizim hâlimize.

Düşmanımız çok, dostumuz yok. Bir Allah var, onu da darılttık mı ne yapıyorsak duâlarımız pek kabûl olmuyor. Cenâb-ı Hakk'la barışalım da, Resûl-i Ekrem'le

filan inşâallah, iş yoluna girsin. Çünkü Peygamber'in âilesinin ismini pazarlarda satdırdık, Ayşe Kadın diye, Ayşe fasulyesi diye. Ayşe kelimesi, kudsî kelime. Resûl-i Ekrem'in sevgili âilesi, annemiz, ümmü'l-müminîn. Resûl-i Ekrem onun göğsünde Allah'a mülâkat etmiş. Onun ismini sokaklarda Ayşe Kadın fasulyesi diye satdırdık. Peygamber'in milliyetini köpeklerin ismine verdik, Arap Arap diye çağırttık. Birisi köpeğin ismin Türk diye koysa, Türk diye çağırırsa ne yaparız? Herifin kafasını patlatırım ben. Benim milliyetimle mi oynuyorsun sen diye. Çünkü benim milliyetim âlîdir ve necibdir. Yaa, Resûl-i Ekrem'in milliyetini öyle yaptık biz. Birçok şeyler böyle, bilmediğimiz hâlde, elimizin hamuruyla birçok şeylere karıştık, burnumuzu sokduk. Terbiyemizi bozduk. Vaktiyle Türk ordusu çıktığı vakitte İstanbul'dan üç aylık yoldan kâfirin gönlüne korku gelirdi. Vallâhi ve billâhi böyleydi.

Büyük Frederik'le Fransuva harb ediyorlarmış, Fransa'yla Almanya arasında. Esîr etdi Fransuva'yı Büyük Frederik, Almanlar. Kânûnî Sultan Süleyman zamanı. Fransuva'nın annesi Sultan Süleyman'a müracaat etdi. Dedi ki, "Oğlumu esîr etdi, bugün dünyanın en büyük pâdişahı sizsiniz, Hazret-i Muhammed'in halîfesiniz, oğlumu kurtar, sana dehâlet ediyorum" dedi. Sultan Süleyman buradan Büyük Frederik'e mektûb yazdı. "Kulağıma top sesleri geliyor, derhal Fransuva'yı memleketine iâde et, yoksa geliyorum" dedi. Hemen Büyük Frederik Fransuva'yı memleketine iâde etdi. Böyle olan bize, sonra bir papaz kafa tutdu Kıbrıs'da. Makaryos.

Neden? "(Cemaatden birisi Kara Fatma dedik böceklere, hamam böceğine Kara Fatma dedik deyince), Yaaa, Efendimizin sevgilisi kızının ismini böceklere verip, Kara Fatma diye. O Fâtımatü'z-Zehrâ ki kaç defa Huzûr-ı Risâlet'e girdiyse, Peygamber her seferinde ayağa kalkardı ona. Rahmeten-lil-âlemîn Efendimiz Hazretleri. Her seferinde! Ayağa kalkardı.

Bizim dostumuz olmaz. Çalışacağız. Özümüz doğru, sözümüz doğru olacak. Çalışacağız. Düşmana ser-fürû etmeyeceğiz, çalışacağız. Tembelliği bırakacağız. Pisliği, tembelliği, çirkinliği, ahlâksızlığı. Biz Avrupa'dan güzel şeyler beklerken, bizim Avrupalı olanlarımız hep Avrupa'dan kötü şeyler getirdiler buraya, bize. Kötü şeyler getirdiler. Bizim güzel âdetlerimizi atdık biz. Japonya kendi ananesini terk ederek yükselmedi. Japonya ananesini muhâfaza ederek kendisini yükseltirdi. Yazısını bile değiştirmede Japonya. Beş bin harfi var Japonların. Bir kolaylık yaptık oldu ama bir şeye benzemedi, çıkan kuluçka acâib çıktı. Bir kuluçka basdık, çıkan ne tavuk oldu bir şey. Hindinin altından ördek çıktı. Suyu doğru gitdi ördek. Hindi şaşırdı kaldı yukarıda. Sen hindinin altına ördek yumurtası koydun mu hiç? Koy bak. Çıkınca ördekler suya gidiyorlar, alışmış

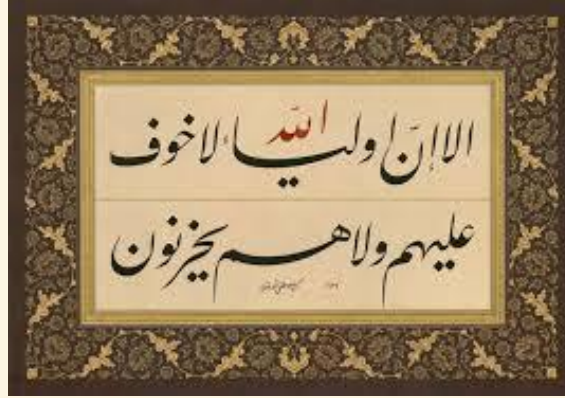
suya, hindi şaşırıyor ortada. Biz öyle olduk. Çocuklar bizim suya gitdiler, biz kaldık yukarıda. Acâib.

Aman kardeşlerim, evladlarım, bak Ramazân-ı Şerîf geldi gidiyor, aklımızı başımıza alalım. Ömür de geldi gidiyor. Onlar beş yüz sene istikbâli düşünerek hazırlık yapıyorlar. Biz yarını düşünmüyoruz. Bir baba iki türlü evi idâre eder. Kulağını benden yana ver! Sen kıyas yap, ne demek istediğimi. Bir var ki, bugün yiyelim içelim yarın ne olursa olsun. Bir baba var, hayır, hesaplı gidiyor, yarın çocuklarım elalemin bâzîsi olmasın, oğullarımın iffetine, kızlarımın ırzına ilişmesinler, alınları açık yaşasınlar diye yaşıyor. Böyle olacaksın. Yoksa bugün ne olursa olsun, yiyelim içelim yarın ne bok olursa olsun. Hepinize söylüyorum başdan aşağı. Evladlarınızı iyi terbiye edin, Dîn-i islâm ile. Bize islâmdan fayda gelmiştir. Yükselen zevâtı da zannetme şey olarak, Allah'a kasem ederim ki bizden çalmışlar, gitdim, içlerine girip çıkıyorum, bendeniz gidip geliyorum, birçok yerlerde temas ediyorum. Ve tamâmen evliyâullahın menâkıblarını almışlar kendilerine mâl etmişler adamlar. Onunla bizi eziyorlar. Bizde ne o var ne o var. Biz şeye dönmüşüz, ne o bakayım, nedir o, devekuşu. "Sen nesen?" diyorsun. "Deveyim" diyor. "Gel yük vuralım". "Kuşum" diyor. O vakit sen "Uç" diyorsun. "Deveyim ben" diyor. Böyle olmaz. Olmaz.

Vatanına, milletine, insâniyyete hâdim olacaksın. Bak İspanyollar vaktiyle yahudileri atdılar İspanya'dan. Engizisyon mahkemesi. Elli dört bin yahudiye bağrını açan senin ceddin. Neden? Çünkü insan onlar da. Aldık bağrımıza basdık burada. İstanbul'daki yahudiler, işte Kuledibi'nde, Balat'da, efendime söyleyeyim, Kuzguncuk'da, daha nerede vardı bakayım, Hasköy'de filan, o devrin yahudileri. Bu işte bu pâdişah aldı bu. Bu câminin sâhibi aldı. İkinci Bayezid aldı. İnsan onlar da. Niçin, neden? Yaaa! En büyük davâ o, insâniyyete hizmet. Ama kendini kaybetmeyeceksin. Kendini bulacaksın kendini. Kendini bul. Kendimizi bulamadık biz, arıyoruz hâlâ. Ara da dur. Bulamayacağım, ben de bulamayacağım kendimi. Yaşım yetmiş, yetmiş bir oldu, yaşım yetmiş bire gitdi, hâlâ kendimi bulamıyorum, hâlâ oyun peşindeyim ben. Kahvede kâğıt oynuyor, yetmiş yaşında adam! Genç adam oynar, aldırma. Günah mı? Günah ama karışmam ben öyle şeylere gençlerde. Gençler oynasınlar. Oynayacak zamanda oynasın da oynamayacak zamanda oynamasın o. İş orada. Yaaa! Ama yetmiş yaşında adam seçinin rengi bembeyaz olmuş, hâlâ kâğıt oynayacak, bilmem ne oynayacak. Haydi.

Fâtîha!

24 Haziran 1984

Yıldırım Han, Bursa'daki Ulu Câmiyi yaptırdığı zaman, açılış merâsiminde bulunup duâ etmesi için dâmâdı Emîr Sultân Hazretlerinden ricâda bulunmuş. Demiş ki Emîr Sultân Hazretleri, "Burada benden daha büyük adam var" demiş, "o dururken ben çıkamam kürsüye" demiş. "Su olduğu vakit teyemmüm bâtil olur" demiş. "Kimdir?". "Hamîdüddîn Aksarâyî Hazretleri" demiş. "O'na" demiş "isminde Fırıncı Baba derler". O zâta söylemişler, "Geleyim" demiş, gelmiş. Kürsüye çıkmış.

Evvelâ câmiyi dolaşmışlar Emir Velî ile Yıldırım Han. Emir Sultan Hazretleri bakmış câmiye, fevkalâde güzel olmuş câmi. Pâdişahım, câminin eksigi var" demiş. "Aman yaptırayım" demiş, "iyi ki söyledin" demiş, "resm-i küşaddan evvel". "Dört kapısına dört meyhâne yapdır" demiş, "şaraphâne, oralara". "Şeyh Efendi, öyle şey olur mu" demiş, "câminin kapısına meyhâne". Demiş ki, "Câmi, taşdan, tuğladan, çamurdan, öyle yapılmış bir nesnedir. Ve izâfîdir beytullah denilmesi".

Allahu Teâlâ Hazretlerinin evi deniyor, beytullah demek, o demek. İzâfeten ve oraya şeref vermek için. Halbuki beytullah kalbdır. Göğsü sığamayan Allah, semâvâta ve arda sığmayan Allah kalbe tecellî eder. "Sen" demiş, "çamurdan, kerpiçten, taşdan, tuğladan yapılan câminin kapısına meyhâne yapdırmayı lâyük görmezken, senin nazargâh-ı ilâhî olan kalbinin yanına buraya şarap koyuyorsun" demiş pâdişaha. İlk içki içen pâdişah.

Birisi, "Nereden hissetmiş efendim?" deyince Efendi Hazretleri "Canım şeyh efendilere perde olmaz" buyurdular ve sohbetlerine şöyle devâm etdiler:

Onun üzerine sultan, tövbe etmiş içki içmekden.

Sonra o gün işte Hazret gelmiş Hamîdüddîn Aksarâyî Hazretleri, çıkmış kürsüye. Sûre-i Fâtiha'yı, Kurân'ın yedi harf üzerine nâzil olduğunu, bir rivâyete göre yetmiş harf üzerine, yedi türlü Sûre-i Fâtiha'ya manâ vermiş. Herkes dinliyor böyle. Evvelâ bir manâ vermiş, herkes anlamış. Avâmmı, havâssı, ha-

vâssü'l-havâssı, âlimi, câhili herkes anlamış. Sonra arkadan bir manâ daha vermiş biraz ders görenler anlamışlar. Ötekiler anlamamış. Sonra bir manâ daha vermiş, o vakit âlimler anlamışlar Fâtîha'nın manâsını. Diğerleri anlamamış. Sonra bir daha manâ vermiş, ilimde rusûh bulanlar anlamışlar. Sonra bir manâ daha vermiş, Molla Fenârî Hazretleri direğin arkasındaymış, orada kendini göstermiyormuş, demiş ki, "Bu altıncı manâyı da" demiş, "direğin arkasında biri var, saklanıyor orada, o bilir" demiş. Bir manâ daha vermiş, yedinci manâyı, "Bunu da karadayı bilir" demiş. "Benden başka kimse anlamaz bunu".

Bunu görünce Molla Fenârî, âlim, fâdıl, kâmil adam, "Şeyh ne kadar esrâr-ı ilâhîye vâkıf bir adam" demiş, "böyle bir adam dururken, biz bu adamın elini ayağını tutalım ve bu esrâr-ı ilâhîden biz de öğrenelim" demiş Molla Fenârî. Arka yollardan, kendini göstermemek şartıyla, utanıyor çünkü şeyhülislâm kendisi, arka yollardan doğru Şeyh'in somasına, tekkesine gitmiş, zâviyesine gitmiş. Dervîşleri oturuyor Şeyh'in, o da aralarına girmiş o da oturmuş aralarına, hasırın üzerine.

Hazret-i Hamîdüddîn Aksarayî câmiden çıkmış, dört kapıdan. Dört tâne olmuş Hamîdüddîn Aksarayî. Her kapıda duran Şeyh'in elini öpmüşler. Sağ kapıdakiler diyorlar ki, "Bizim kapıdan çıktı". Sol kapıdakiler, "Hayır, bizim kapıdan çıktı, biz de elini öpdük" diyorlar. Ön kapıdakiler de öyle. Yaaa!

Kırka kadar bâliğ olur, kırk tâne olurlar. Onlara bûdelâ tabîr edilir, bûdelâ. Bizim bildiğimiz budala değil. Hani "budala herif" dersin, o değil. Bûdelâ demek, bedel bırakan demek. Hem burada böyle görünür, ders yapar, aynı adamı Mekke'de bulursun, orada oturmuş ders yapıyor filan. Bûdelâ, bedel bırakan demek. Bunlar kırk kişidir. Kırk tâne de olabilir bir veliyyullah. Yirmi ikisi erkek, on sekizi kadındır. Kadınlardan da vardır, kadınlardan.

Bizim erkekler bilmez, "Kadınlara câmiye gelmesin" diyor. Ulan nereye gitsin kadın, câmiye gelmesin de. Kerhâneye mi gitsin, meyhâneye mi! Nereye gitsin yani. Kocasını zâten dîn bilmiyor, diyânet bilmiyor, hiç olmazsa gelsin de o öğrensin bari. Geldiği vakitte, "Kardeşim" dersin, yüzüne bakmazsın, haramdır. "Başını ört" dersin. "Dersi dinle" dersin. "Geriye git" dersin filan. Terbiyeye davet edersin. Câmiden kimse kovulmaz.

Hristiyanı da kovmak câiz değildir. Bazıları kovuyorlar turistleri filan, câiz değildir katiyyen. Âyet-i kerîmeyi okusanız da birer birer bulsak da ben size tercüme etsem onu. Bak Sûre-i Tevbe'de. ²¹⁵"وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ". Müşriklerden, bak ehl-i kitap değil, müşriklerden birisi gelirse, Habîbim Muhammed, sallallahu aleyhi

vesellem, senden Kurân dinlemeye, bırak onu gelsin, otursun, Kurân dinlesin. Müşrik! Sonra giderken de yanına adam koy, müslümanların tecâvüzüne uğramasın. Müşrik olduğu için, vaktiyle müslümanlara eziyet cefâ etmiştir o. Eziyet cefâ gören de oradadır. Sonra onu dövmeye kalkar filan. Öyle olmasın, emîn olarak gitsin. Olmaz, Allahu Teâlâ müsâade etmez. Yaaa, böyle.

Efendime söyleyeyim, arka yollardan gitmiş Molla Fenârî. Görmesinler diye.

Tabii, kolay iş değil ki o, herkes gelip oraya otursun. Nefs bırakmıyor, kibirleniyor insan. Çok adam böyle kibrinden dolayı bu şekilde helâk olmuştur. Ezeceksin nefsin kafasını, hemen oturacaksın bulduğun vakitte rahle-i tadrîse. Demeyeceksin, "Ben âlimim" diye. Pâdişâh olsan, bir molla efendi seni okutabilir. Pâdişâh olsan! "Ben pâdişâhım, tart turt" demeyeceksin, dinleyeceksin.

Sonra efendim, dört kapıdan çıkmış Hazret-i Şeyh. Dört kapıdan. Bursalılar birbirlerine girmişler, "Hayır, bizim kapıdan çıkdı, ben öpdüm elini" diye. Diğer taraftakiler, "Vallahi, bizim kapıdan çıkdı". Sağ kapıdakiler "Bizden çıkdı" diyorlar. Arka kapıdakiler diyor ki, "Bizden çıkdı". Ötekiler, "Bizden çıkdı" filan.

Hazret-i Şeyh gitmiş zâviyesine, bakmış dervîşler oturmuşlar, Molla Fenârî de, sırtında libâs-ı fâhiresi yani resmî kıyâfeti rütbesiyle oturmuş, başında sarığı, üstünde yıldızları var o vakit, müftü'l-enâmın. Yıldızlı sarık sarıyorlar o zamanlar. "Ooooo, müftü efendi hazretleri, hoşgeldiniz!" "Hoşbuldum efendim". "Sebeb-i teşrîfiniz? Ne kadar hoşuma gitdi, dervîşlerimle oturmuşsun böyle tevâzuan, fakîrlerle beraber". Dervîş demek kapı eşiği demek, fakîr demek. "Onlarla oturmuşsun bu elbiseyle böyle". "Estağfirullah efendim, tabii otururuz" demiş. "Teşrîfinizin sebebi nedir?". "Efendim biz de ulûm-i Arabiyye okuduk, ulûm-i âliyye ve ulûm-i 'âliyye, fakat bu anlattığınız bu esrâr-ı rahmânî, bî-haberiz bunlardan biz. Onun için bunu tahsîle geldim size" demiş. "İyi güzel ama yapamazsın" demiş. "Efendim gayret ederiz yapmaya" demiş, "evet yapamayız ama gayret ederiz". Yaaa! "Yapamazsın" demiş. "Gayret ederiz" deyince. "Peki öyleyse, deneyelim bakalım, yapabilecek misin? Bizim eşeğe bin bu elbiseyle, elbiseni çıkarma sırtından, bin eşeğe, Bursa'yı bir dolaş böyle yukarıdan aşağı, sarayın önünden geçeceksin". Sen düşün şimdi, reisicumhuru eşeğe bindir, üstündeki kıyâfetle, eşeğin üstüne nasıl biner o! "Öyle dolaşacaksın" filan, "o vakit ben seni okutayım". "Yapamam efendim" demiş. "E ben sana demedim mi?". "Dediniz efendim". "Nefsime danışdım, kabûl etmiyor nefsim". "Peki öyleyse, mâdemki buraya geldin ve bize müracaat etdin ve tevâzuan dervîşlerimle beraber oturdun. O da bir tevâzu" demiş, "o kadarı da bir tevâzudur, bizimle beraber oturdun, bulundun, hasırların üzerinde, haydi git, bir Sûre-i Fâtiha tefsîri yaz" demiş Hazret. "Elin kalem tutuyor" demiş, "git bir Sûre-i Fâtiha tefsîri yaz" demiş.

O da çıkarmış cebinden bir torba, güzel bir atlas kese, içinde altınlar var. "Efendim, bunlarla dervîşlere bir şeyler alırsınız" demiş, "yiyecek, içecek alın tekkeye" demiş. "A dur bakayım, bu parayı sen geri al" demiş, "koy cebine götür parayı buradan, bizim dervîşler bu parayı yiyemezler". "Efendim, mâl-ı mîrî değil". Yani devlet parası değil diyor. "Babamdan kalan çiftlikden gelen para bu" demiş. Hazret zenginmiş demek ki. "Devlet parası değil bu para". "Biz yiyemeyiz bu parayı". "Canım efendim, söyledim, haydi devlet parası olsa, belki vazîfede kusûr etmiş oluruz, harâm olur bize".

Yaaa! Memûrsun, maaşı alıyorsun ama bakalım âhiretde ne çıkacak altından. Ooooo! Saçı bitmedik yetîmin hakkını soracaklar sana, işi atlatdınsa eğer. Âdilâne çalışdınsa, mesele yok, Hazret-i Ömer'in sancağı altında. Tüccar mısın? Terâzini doğru mu tutdun, kantarını iyi mi tartdın, karaborsa yapmadın mı, ibâdullah'a hizmet etdin mi, Hazret-i Ebâbekir'in sancağı altında toplanacaksın. Böyle herkesin yerleri var.

"Bakalım bir deneyelim" demiş, "mâdem helâl diyorsun, babamdan kalma diyor-sun, helâl diyorsun, deneyeyim şu parayı, ver bakalım". "Dervîş Mehmed, gel bakayım buraya, al şununla biraz arpa ve saman al getir bakayım" demiş, "deneyeyim bakayım, para helâl mi haram mı, deneyeceğiz". Dervîş gitmiş, almış, gelmiş, "Buyurun". "Çağır bizim karakaçanı". Eşegi getirtiyor, bindiği eşegi. "Getir bizim karakaçanı". Getirmişler. "Önüne koy bakalım yiyecek mi". Eşegin önüne koymuşlar, eşek koklamış, yememiş, dönmüş işemiş üzerine. Eşek, eşek! "Molla Efendi" demiş, "sen bize helâl diye bunu veriyorsun, bırak sen dervîşe yedirmeyi, bizim eşek bile yemiyor bunu. Üzerine işedi bir de. Yemedi, bir de döndü üzerine işedi" demiş. "Sen bu parayı al, cepceğizine koy, biz dervîşlere yediremeyiz bu parayı. Eşek bile yemiyor bu parayı".

İşte Molla Fenârî Hazretleri, sonra Hazret-i Şeyh'in bir nazarıyla bir tefsîr yazmış. Eh dişin sağlamsa oku. Arapça. Arabî yazmış. İki parmak kalınlığında bu kadar bir Fâtîha Tefsîri yazmış. Hazret-i Şeyh bir bakmış böyle, ona yazdırmış. Büyük veliyyullahdır. Kendisi bizim meşrebimizdendir. Efendisi de yani tefsîri yazdıran da yazan da bizim meşrebimizdendir. Bizim mezhebimizdendir, bizim meşrebimizdendir. Bizim mezhebimiz Hanefî Mezhebi, İmâm-ı Azam Mezhebi. Meşrebimiz de Seyyid Yahyâ Şîrvânî meşrebidir. Molla Fenârî Hazretleri. Güzel bir kitâbı vardır onun. Hazret'in çok kitapları var ya, bir de mantıktan kitâbı vardır, Fenârî. Fenârî kitâbı. Kavl-i Ahmed vardır arkasından, mantıktan. Evet.

Mantiğı da îcâd eden Şeytan'dır evvelâ. Mantiğın ilk mûcidi, Şeytan'dır. Allah'a karşı kıyas yaptı. ²¹⁶ "خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ" dedi Allahu Teâlâ'ya. "Beni ateşden halk etdin, onu topraktan halk etdin" dedi Allahu Teâlâ'ya. "Niye benim elimle yaptığım" diyor Cenâb-ı Hakk, ²¹⁷ "قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ" ²¹⁸ "أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي", elimle yaptığım Âdem'e secde etmedin?" dedi, "yaratdığım Âdem'e". Dedi, ²¹⁸ "وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ" ²¹⁹ "قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ" Onu topraktan halk etdin, beni ateşden. Ateş toprağa fâikdir Yâ Rabbi. Sana secde ederim ama Âdem'e secde etmem" dedi. ²¹⁹ "فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ", kapı dışarı kovuldu İblis.

Nerede kaldı dersimiz dün akşam? Konuşalım mı gidelim mi?

Birisi demesin mi, "Mantıken doğru mu oluyor yani Şeytan'ın dediği?" diye. Efendi Hazretleri, "Bilmiyorum doğru mu eğri mi. Şeytan öyle söyledi. Allah da böyle söyledi. Karışdırma öyle şeyleri" buyurdular.

"Dün akşam nerede kalmışdık?" suâlîne, birisi "Kadir Gecesinden kimler faydalanacak, kimler faydalanamayacak, içkiye tövbe etmeyenler faydalanamayacak diyordunuz" diye cevap verince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Onlar dünyâda faydalaniyor ya, içiyorlar işte. İçki içen hem Kadir'den faydalansın hem dünyâda faydalansın, olur mu öyle iki taraflı! Bir tarafı olmayacak. Ne diyor Cenâb-ı Hakk? "Ben bir gönülde iki korkuyu cem etmem" diyor. "Bir gönülde iki korkuyu cem etmem" diyor. Ne demek o? "Dünyâda kullarım benden korkarsa, âhiretde korkutmam" diyor. "Dünyâda korkmazlarsa orada korkuturum" diyor. Bir gönülde iki sevdâ olamaz. Deliler olur demişler. Onun için hem dünyâda kafayı çek hem âhirete cennete gir, olur mu öyle şey! Zavallı sofuların ne kabahati var, içmeyenlerin, fukarâların.

Onlar da başka türlü içiyorlar ama. İçki içen sarhoşlar üç saat sonra ayılırlar onlar, yâhud dört saat sonra. Parası gider, midesi bozulur, ağzı çiriş gibi olurmuş. Berbat bir şey oluyor sonra, felâket. Sofu hiç ayılmıyor, sofu. Sofununki ayılmaz. Tâ teneşire varıncaya kadar. Kafası teneşire vurdu mu, o vakit ayılır, o vakit uyanır. Kimi zühdüne mağrûr olur çünkü. "Benden başka müslüman yok" diyor böyle. Herkesi gavur görüyor. Doğru cehenneme! Evet! Herkesi gavur görüyor. Kendinden başka müslüman yok hiç. Ucub getirmiş, ibâdetine güveniyor, Allah'a güvenmiyor, ibâdet ve tâatına güveniyor. Yaaa! Çok fenâ. Çok fenâ.

²¹⁶ Sure-i Sâd 76

²¹⁷ Sure-i Sâd 75

²¹⁸ Sure-i Sâd 76

²¹⁹ Sure-i Sâd 77

Riyâ, gösteriş. Tavuk gibi. Tavuk bir yumurta yapıyor. Kaç para yumurtanın tânesi şimdi? Yirmi üç lira. Bütün mahalleyi ayağa kaldırıyor. Gıt gıt gıdaaak, gıt gıt gıdaaak diye. Yirmi üç lira için. Mürâî çünkü. Orada bir beygir yavru doğuruyor, Arap kısrağı, kaç yüz bin dolar? Hiç sesi çıkmaz. Yaaa! Orada bakıyorsun, dangada paldır da küldür gümbür dangır dungur dan dan pat pat, ne oluyor? Nal dövüyorlarmış. Kaç para tânesi? Yirmi kâğıt, yirmi beş kâğıt. Bakıyorsun orada böyle çıt çıt çıt pıt pıt pıt pıt pıt pıt pıt pıt pıt, kaç para? On milyon diyor, kuyumcu. Onun için riyâkârlığa lüzûm yok. Mürâî olmayacağız. Yapacağımız iş, Allah için olacak. Kullar şöyle demiş, böyle demiş hiçbirini umursamayacaksın. Kul sana iyi demiş, kötü demiş, hiç ilgilenmeyeceksin. Allah yanında sen neysen osun. Dâimâ Cenâb-ı Hakk'ın rızâsını kazanmaya çalışacaksın. Herkes sana kötü desin, ziyânı yok. Bitdi o kadar. Çok mühim, konuştuğumuz söz. İhlâs meselesi.

Çünkü riyâda, şirk-i hafî vardır. Gösterişde. Yaaa! Melekler yazarlar, onların vazîfeleri yazmaktır. ²²⁰"يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ * كِرَامًا كَاتِبِينَ". Onlar yazar mütemâdî sûretde. Cenâb-ı Hakk yevm-i kıyâmetde, alır a'mâl defterini böyle önüne koyar, namaz kılmış, yazılmış, "Riyâ var, atın bu tarafa, yaramaz. Halka kendini sofu göstermiş, ona halk sofu demişler, almış nasîbini, benden nasîb alamaz" der. Gitdi bu tarafa. "Zekâtını vermiş göstermiş ama etrâfa, riyâkârlık yapmış. Halk ona cömert demişler. Bugün benden bunun eciri yokdur, bugün bunun nasîbi yokdur". Allah için yapacaksın dâimâ. Daimâ! Her şeyi öyle.

Hazret-i Allah sormuş Mûsâ Peygamber'e, "Yâ Mûsâ, benim için ne yaptın?" demiş. İyi dinle! "Yâ Rabbi" demiş, "namaz kıldım". "Namazı sen kendin için kıldın" demiş, "benim için değil ki o". Neden? Kulluk vazîfen senin.

Bak âhiret var. Âhiret ebedîdir. Dünyâ fânîdir ve âhiretin tarlasıdır. Buradan elli sene kılacağın namaz, yirmi sene kılacağın namaz, otuz sene, elli sene, yetmiş sene kılacağın namazla, ebedî saadeti satın alıyorsun. Sen namaz kılmazsan Allah'a bir zararı yok. Kılarsan Allah'a bir faydası yok. Ancak kendi nefesine senin. Her yapan kendine yapar. Böyle olunca, sen kendin için kılıyorsun namazı. Allah bize o namazı farz etmese ne yaparız biz? Fil ayağı gibi ayağın bükülmez. Kıçını yıkamazsın. Yüzünü yıkamazsın. Abdest almazsın. Tahâret etmezsin. Hep bunlar nimet. Sen hiç abdest aldın mı sıcak günde, ne kadar güzel. Ne kadar tatlı bir şey. Allah diyor ki, "Nimetim" diyor Cenâb-ı Hakk, "Benim nimetim abdest almak" diyor. Ona ermişiz biz, Allah bu nimeti bize vermiş. Sonra, kış gününde abdest aldın mı, ne kadar güzel. Yaz günü alırsın, serinlersin. Kış günü alırsın, ısınırsın. Nimet-i uzmâ. Kâfirde bu yok. Bundan mahrûm kâfir. Beş vakit Allah

huzûruna çıkıyorsun, ictimâyâ çıkıyorsun. İctimâ, huzûrullah. ²²¹ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ diyorsun. Arapça biliyorsunuz değil mi, içinde var Arapça bilen, "Kef" muhâtabdır be! Karşındaki adama "Kef" denir, uzakda olursa, "He" zamîriyle hitâb edilir. Yaaa! Hakk'a hesap vermek beş vakit ve huzûrda olmak. Zevkli. Allah huzûruna çıkıyorsun. Allah'dan korkulur ama Cenâb-ı Hakk korkulacak bir şey değil. Korkunç değildir, güzeldir kendisi. Yarın inşaallah Cenâb-ı Allah bize cemâlini gösterecek, öyle elli bin sene baygın yatacaklar, vâlih ü hayrân u mest, ibâdullah. Öyle güzellik hiç görülmemiş bir şey.

"Ne yaptın benim için Yâ Mûsâ?" demiş. "Namaz kıldım". "Kendin için yaptın o işi" demiş, "kulluk vazîfendi senin". "Oruç tuttum". "Cehenneme kalkandı". "Zekât verdim". "Kimin malını kime verdin?" demiş.

Kimin malını kime veriyorsun? Zenginler Allah'ın vekilharcıdır, fukarâ Allah'ın ayâlidir. Vekilharç, kasa onda, emâneten durur. Maaşlı memûr gibidir zengin. Allah diyor ki, "Aç sana emâneten verdiğim kasayı, ayâlime ver" diyor. Kime veriyorsun? Allah'ın ayâline. Fukarâyâ verdiği zekât, Hakk'ın eline verilir.

Hattâ Cenâb-ı Mûsâ aleyhisselâma Allahu Teâlâ demiş ki, "Yâ Mûsâ! Sana ben hazînemi göstereyim mi?". "Göster Yâ Rabbi". Bir göstermiş. Kuru ekmek, ekşimiş yoğurt, kokmuş et, kızı delik pantolon, tabanı yok ayakkabı. "Yâ Rabbi, bunlar ne?" demiş. "Ben kullarıma yenisini veririm, onlar bana bunu verirler" demiş. Fukarâyâ veriyorsun ya! Fukarâyâ verince, Hakk'ın eline veriyorsun.

Efendime söyleyeyim, "Ne yaptın Yâ Mûsâ?". "Yâ Rabbi, namaz kıldım". "Kulluk vazîfeni yaptın". "Yâ Rabbi, zekât verdim". "Kimin malını kime verdin?". "Yâ Rabbi, oruç tuttum". "Cehenneme kalkandı". Hazret-i Mûsâ durmuş. "Yâ Rabbi, öğret de onu yapayım". "Benim için seveceksin, benim için yereceksin". Hubb-ı fillah, buğz-ı fillah. İki. İhlâs ile yapacaksın yaptığını. Hep ihlâs.

"Heleke'l-câhilûn", oku be, yok mu içinde Avâmil okuyan, Avâmil'den alalım, "Heleke'l-câhilûn ille'l-âlimûn". Bak şimdi dinle. Avâmil'den vaaz edebiliriz, Avâmil'den. Câhiller helâk oldu, âlimler kurtuldular. Âlimler helâk oldu, âmiller kurtuldular. "Heleke'l-âmilûn ille'l-muhlisûn". Âmiller helâk oldu, muhlisler, ihlâs sâhibleri kurtuldu. Bak gördün mü? Yine iş ihlâsda.

Haydi yeter bu kadar kâfi. Daha konuşalım mı? Evleri uzak olanlar vardır.

Bir zât, "Avâmil'den dem verdiniz, bir nebze de Fusûs'dan hiç olmazsa bahsetseniz" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

²²¹ Sure-i Fâtiha 5

Ben Fusûs'dan da bahsederim, Fütûhât'dan da bahsederim. Vakit dar, geç kalırsın sonra, ben burada iftara davetliyim, çağırdılar beni. Yakına gideceğim bu akşam. Davetliyim.

Hocaefendi ders verirken demiş ki, zındık kelimesini konuşuyorlarmış, zennü'd-dîn, dînde kadın demektir diyorlarmış. Zındık kelimesini konuşurken, mollanın biri oradan demiş ki, "Muhyiddîn ibn Arabî gibi değil mi hocaefendi?" demiş. "Haa evet" demiş. Misâlini onu göstermiş molla. Sonra akşama hocanın evine iftara gitmişler, oturmuşlar sofraya yemek yiyecekler, talebeler demişler ki hocaya, büyük veliyyullah, "Efendim, senin lokmanla biz iftarımızı açmayız". "Ne olacak?". "Zamânın imâmı kimdir?". Zamânın imâmını bilir misin? "Zamânın imâmı kimdir?" demişler, "yoksa orucumuzu açmayız" demişler. Hazret-i Şeyh demiş ki, "Muhyiddin ibn Arabî'dir" demiş. Demişler, "Efendim, zındık meselesinde o molla, ona zındık dedi, siz de evet dediniz". "Orası meclisi-i fukahâ idi" demiş, "burası meclis-i âşıkândır". Hazret-i Şeyh-i Ekber'i herkes kaldıramaz, onun anlayışını.

Muhyiddîn İbn Arabî Hazretleri, gelmiş, komşusunun kapısını çalmış. Kadın pencereden başını çıkarmış, "Ne istiyorsunuz?" demiş. "Komşuya söyle, hastaymış, ziyârete geldim, müsaade eder mi, yanına gireyim". Komşu da hiç sevmemiş Hazret-i Şeyh'i. Kadın demiş ki, "Şeyh Muhyiddîn geldi, seni görmek istiyor". "Onun burada işi yok" demiş, "git söyle ona, kiliseye gitsin o, kiliseye!". Kadın da gelmiş, "Kocam diyor ki, o kiliseye gitsin diyor" demiş. "Yaaa, öyle mi! Bizim komşu beni kötü bir yere göndermez, kiliseye gideyim" demiş, doğru kiliseye gitmiş. Oturmuş. Papaz efendi vaaz ediyor kilisede. Oturmuş başında sarığıyla Hazret, dinliyor papazı.

Hıristiyanlıkda, itiraz yokdur. Ne derse papaz, kabûl edeceksin. Bizim müslümanlıkda, bazen sorulabilir. Her şey sorulmaz ama bazen sorulur. Niçin böyle olmuş? Abdestin farzı niye dört olmuş? Yâhud teyemmüm neden şöyle olmuş? Yâhud efendim haccın farzı neden böyledir, umrenin ahkâmı neden böyledir diye sorabilirsin. Öğrenmek için. Onlarda sorulmaz.

Papaz bir yalan kıvırmış. Kıvırınca Hazret-i Şeyh demiş ki, "Sen yalan söylüyorsun" demiş papaza. "Yok" demiş. Hiç böyle şey gelmemiş başına papazın, böyle itiraz. "Hayır, ben yalan söylemiyorum" demiş, "niye yalan söyleyeyim". Hazret-i Îsâ dedi ki,²²² وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ, benden sonra Ahmed Nebî gelir diye tebşîrât yaptı. Sen diyorsun ki benden sonra peygamber gelmez dedi diye söylüyorsun Îsâ Peygamber için. Yalan söylüyorsun" demiş. "Hayır" demiş, "ben

²²² Sure-i Saff 6

doğru konuşuyorum" demiş papaz. "Hayır, yalan söylüyorsun", "Doğru konuşuyorum" derken, "Sor öyleyse Îsâ Peygamber'e hangimiz haklıyız" demiş Hazret-i Şeyh. Resmi gösteriyor. Papaz demiş ki, "O resim konuşmaz". "Konuşur" demiş, "bu İbrâhim Peygamber'in kırdığı put değil bu, konuşur. Îsâ Peygamber o. Konuş bakayım". "Konuşmaz". "Konuşur yâhu, sorsana!". Dönmüş, "Yâ Îsâ, ben mi doğru söylüyorum, Şeyh mi doğru söylüyor?". "Şeyh doğru söylüyor, sen yalan söylüyorsun. Senden ben berîyim" demiş Hazret-i Îsâ aleyhisselâm, papaza. "Senden berîyim". Yaaa! Papazın gözü açılmış faltaşı gibi böyle. Bütün hıristiyanlar ayağa kalkmışlar. Hâdise Kurtuba'da olmuş, İspanya'da. Yaaa! Gözleri böyle açılmış heriflerin, ne oluyor diye. "Ben" demiş, "benden sonra Hazret-i Muhammed gelecek diye haber verdim. Hem Cenâb-ı Hakk İncil'de bunu haber verdi, hem ben bizâtihi hadîsimle haber verdim, sen inkâr ediyorsun" demiş, "benim rızâmı almak istiyorsanız, kıyâmet gününde, Resûl-i Ekrem'e, Hazret-i Muhammed'e ittibâ edin. Çünkü ben de orada O'na ittibâ edeceğim" demiş, "haydi bakayım". "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhü ve resûluh" demişler. Oradan çıkmış Hazret, Şeyh Efendi önde, arkada papaz, onun arkasında cemaat gidiyorlar hep beraber, tam komşunun evinin önünden geçerken, seslenmiş Hazret, demiş, "Bak komşu beni kötü bir yere göndermedi, bunları hidâyete götürüyoruz" demiş. Haydi bakalım yürü, tamam.

Şam'da da öyle. Şam'da da yahudi çocuğuna bir nazar etmiş, yahudi delikanlısına, gence, hop Şeyh'in yanına gelmiş, babasının yanından. Babası, "Gelsene buraya" demiş. "Ne istiyorsun be herif!" demiş babasına, "benim babam bu" diyor, Şeyh'i gösteriyor. Aaa yahudi şaşırmış. "Ulan Mişon, gel buraya!" Mişon, "Yok, benim babam bu" diyor. Fesühânallah! Herif şaşırmış. Hazret-i Şeyh müdâhele etmiş, "Senin çocuğun Kurân okumasını bilir mi?" demiş. "Bilmez, biz müsevîyiz". "E peki, oku oğlum bakayım Sûre-i Feth'i". "Eûzübillahimineşşeytânirracîm. Bismillâhirrahmânirrahîm.²²³ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا". Okuyor Kurân-ı Kerîm'i. Aaaa! Şaşırmış tabii yahudi. "Peki senin çocuğun hâfız-ı Kurân mıdır?". "Yok biz yahudiyiz" filan. "Oku oğlum, Kurân'ın neresini istersen, aç Kurân-ı Kerîm'i, neresini açarsan okuyacak. Hâfız-ı Kurân". "Senin çocuğun muhaddis mi?". "Değil" diyor yahudi. "Peki oku oğlum vahiy bahsini". Tıkır tıkır "hadde-senâ, kâle haddesenâ" filan okuyor yukarıdan aşağı. Yahudinin ağzı açık kalmış. Elli kişi getirmiş mahkemeye. Şâhid, isbât. Hâkim de şaşırmış. Elli tâne yahudi şâhidlik yapıyor, bu onun çocuğu diyor. Çocuk diyor, "Hayır, benim babam bu" diyor, Hazret-i Şeyh'i gösteriyor. Hâfız-ı Kurân, muhaddis. Ondan sonra kadı efendi kovmuş yahudileri, "Çıkın dışarı" demiş. Yalancı şâhidler diye. Sonra

²²³ Sure-i Fetih 1

demiş ki Hazret-i şeyh, "Yok" demiş, "onun ocuęu ama" demiş, "bu benim ma-neviyyatda âlem-i ervâhda benim evlâdımdı, onun iin aldım" demiş, "yol evla-dım benim" demiş. Sonra hepsi müslüman olmuşlar yahudilerin.

Sana Fusûs'dan da anlatırım ben. Yaaa böyle. Haydi bakalım, yeter bu kadar bu akşam.

25 Haziran 1984

Üç sınıf kimse, Leyle-i Kadir'den istifâde edemez. Yani Leyle-i Kadir'de Ümmet-i Muhammed'in kâffesi affolur, günahlarından soyunurlar, eski elbiselerini çıkarırlar, günahsız yeni elbiselerini giyerler, beyaz elbiselerini. "Analarından doğduğu gibi olur" diyor Peygamberimiz. "men sâme ramadâne ihtisâben gufire lehû mâ tekaddeme min zenbih". Sevâbını Allah'dan ümîd ederek, bir kimse Ramazân-ı Şerîfi tutsa, geceleri kâim olsa, Allah onu Bayram sabahı anasından doğduğu gibi tertemiz eder. Gene aynı zamanda Leyle-i Kadir'i idrâk ederse, tertemiz olur, tâhir olur, hiç günâhı kalmaz. Kul hakları müstesnâdır.

Kul hakkına çok dikkat edeceksiniz. Hep söylerim ben, ölünceye kadar söyleyeceğim. Kul hakkına!

Hazret-i Îsâ aleyhisselâm gidiyormuş...

İyi dinle! Kulağını benden yana ver! Hikâye diye dinleme, ibret al!

Gidiyormuş, Hazret-i Allah Îsâ Peygamber'e emr ü fermân buyurdu, "Yâ Îsâ, o kabre duâ et, o kabri dirilteceğim o kabir sâhibiyle konuş" dedi. Hazret-i Îsâ aleyhisselâm bi iznillah ölüleri diriltirdi. O kabre Hazret-i Îsâ emir verdi, "kum bi iznillah" dedi, "Allah'ın izniyle kalk" dedi. Kabir şakk oldu, bir adam kalkdı kabirden. Başından toprakları silke silke böyle. "Buyur Yâ Nebiyallah, Hakk Teâlâ, bana fermân etdi ki Îsâ ne sorarsa, ona cevap ver" diye. "Ne iş yapardın dünyâda?". "Yevmin cedîd rızkın cedîd kazanan bir kişiydim. Yani sabahleyin işe çıkarım, çalışırım, akşama kazandığımı evime götürürüm". "Peki kabirdeki ahvâlin nasıldır?". "Kabirde azâb görmekdeyim". "Niçin, neden? Niçin kabir azâbına uğradın? Niçin kabir azâbına müstehak oldun".

Şimdi antreparantez, iyi dinle! Resûl-i Ekrem buyuruyor ki, üç şey kabir azâbını iltizâm etdirir, meydana getirir. Birisi idrardan kaçınmamak. Pislikden, necâsetden, idrardan kendini korumayan, istibrâ etmeyen, istincâsına dikkat etmeyen

kişiler kabir azâbına müstehak olurlar. Bir. Yine "âku'l-vâlideyni", ebeveynine karşı vazîfelerini yapmayan kişiler kabir azâbına dûçâr olurlar. Üç. İki cemiyet arasında laf götürüp getirenler, gammazlar, iki tarafı ayırmak için birbirinden, kabir azâbına müstehak olurlar. Diline sâhib ol! Râvîsi Ebû Hureyre. Bir de tekrar bir hadîs-i şerîf var, o hadîs-i şerîfde dördüncü bir mertebe sayıyor, kızdığı vakitte küfür eden kimse, kızdığı vakitte küfreden kimse, sebbeden kimse, o da kabir azâbına müstehak olurmuş. Daha nice kim bilir Allahu Teâlâ'nın böyle nice azâbları vardır, bilmiyoruz sebeblerini. Onun için ben sana daha kestirme yoldan söyleyeyim. Zerre kadar günah olsa ondan kaçın, zerre kadar sevap olsa ona koş. Zerre kadar iyiliğe koş, zerre kadar günahdan kaçın. En kolayı sana, kestirme yol.

Evet. "Ben rızkın cedîd yevmin cedîd kazanan bir insandım". "Şimdi nasıl kabirde rahatın?". "Rahatım yok. Azâba dûçâr oldum".

İyi dinle! Oyun diye dinleme! Hikâye diye de dinleme! İbret al ve öyle yap!

Söyleyen ölü. Soran Hazret-i İsâ. Emir veren Hazret-i Allah. Haber veren tefsîr-i şerîf. Bitdi o kadar.

"Peki niye kabir azâbına dûçâr oldun sen?". "Ben hammaldım, hammal. Günlerde bir gün odun taşıyordum, yemek yemişdim, yemiş olduğum yemek, dişimin kovuğuna gitmiş, çürük dişim vardı ağızımda. O odun sâhibinin haberi olmadan", kul hakkı! "bir kürdan çıkardım oradan, dişimi karıştırdım yere atdım. Ondan dolayı Allah beni kabir azâbına müstehak kıldı".

"Yâhu bir kürdandan ne olur?". Demeyeceksin ne olur diye. Allah zerreyi zerre diye arar. ²²⁴"فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ", zerre kadar hayır yapanlar, zerre kadar hayrın mükâfâtını görürler. ²²⁵"وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ", zerre kadar şer yapan da kötülük yapan da zerre kadar şerrin belâsını görecektir. Haber veriyoruz. Yâhud tövbe et.

Şimdi, bir iş yaptığın vakitte ister iyilik ister kemlik...

İyi dinle beni! Kulağını benden yana ver! Güneş gurûba eriyor. İftar vakti yanaşdı. Ondan bahsetmiyorum, ölümden bahsediyorum.

İster iyilik ister kötülük, manevî tarlaya tohum atmış gibidir o, hemen meyvesini vermez. Nasıl biz tarlaya tohum atığımız vakitte hemen meyve veriyor mu tohum? Ne bekliyor? Yağmur bekliyor filan. Üzerinden altı yedi ay geçiyor, kış geçiyor filan, sonra ne yapıyor, neşv ü nümâ buluyor, büyüyor yani veriyor.

²²⁴ Sure-i Zilzâl 7

²²⁵ Sure-i Zilzâl 8

Fenâlıklar da böyledir, iyilikler de böyledir. Tarlaya, manevî tarlaya atıyorsun tohumu, onun gibidir o. İyilik yaptığın vakitte, tohumu atdın manevî tarlaya, sonra gözyaşınla sula onu, "Aman yâ Rabbi, kabûl et, zâyî etme" diye yalvar Allah'a.

Bak oruç tutduk, bir aydan beri aç duruyoruz. Allah kabûl etdi mi etmedi mi bilmiyoruz ki. Hangimizin aklına geldi, "Yâ Rabbi, kabûl etdin mi benim orucumu" diye ağladık. Hangimiz ağladık, soruyorum haydi. İster kabûl etsin ister kabûl etmesin, öyle mi diyorsun. Senin orucuna Allah'ın ihtiyâcı yok. Ağlayacaksın, ağlayacaksın! "Yâ Rabbi, elhamdülillah bana orucu nasîb etdin, beni câmiye aldın". Bak nice insanlar var, câmiye gelemiyorlar, kapıdan içeriye. Onlara kızmıyorum ben, darılmıyorum da acıyorum. Câmiye gelemiyor adam, oruç tutamıyor. Niyeti var tutmaya, "Âh ben de tutsam" diyor, tutamıyor. "Ah namaz kılsam" diyor ama kılamıyor namazı. Bildiğin gibi değil hâdisât senin.

Öyleyse kıldığın namazın ve tuttuğun orucun kabûlü için Allah'a yalvar. Nihâyetinde iftar vaktinde, "Aç durdum Yâ Rabbi, kusurlar işledim yâ Rabbi, bu orucumu kabûl et benim" diye yalvar Allah'a. Ulan bir tânesi kabûl olsa kâfî sana. Bir tânesi kabûl olursa! Bir tânesi kabûl olursa bile kâfî, bırak otuzunu sen. Neden biliyor musun? Allah Hazret-i Dâvûd'a mîzânını gösterdi. Bir mîzân ki, Dâvûd Peygamber şaşırdı, bakdı mîzâna. Terâzi, mîzân dediğim, terâzî. Bildiğin bakkal terâzisi değil, sana anlatmak için konuşuyorum bunu. "Aman Yâ Rabbi" dedi, "bu mîzânın kefişi hangi hayır hasenâtla dolar?" dedi. Mîzânın gözü yani. Bir tarafa dünyâyı koysan, semâvâtı, ardı, alacak içerisi. Hakk buyurdu ki, "Öyle değil Yâ Dâvûd, men kâle lâilâheillallah ihlâsen hâlisen dahele'l-cenne, bir adam bir kerre lâilâheillallah derse ihlâs ile, o mîzânı doldurur" dedi. Dünyâyı ve ukbâyı dolduruyorsun mîzânın bir gözüne, semâvâtı, ardı, cenneti, cehennemi, hepsini berâber, bir göze bir "Lâilâheillallah" koyuyorsun, "Lâilâheillallah" ağır basıyor.

İşte onun için namaz, seksen sene namaz kılıyorsun, içinden bir namaz kabûl olsun, senin için kâfî. Bilmiyoruz. Bu kadar oruç tutduk. Bir tânesini Allah kabûl etsin, kâfî. İnşâallah hepsini kabûl etmiştir, o ayrı. Bir tânesini kabûl etse, kurtaracağız paçayı. Bitdi o kadar.

Aman kul hakkı! "Efendim bir kürdandan ne olacak?". Allah kürdanı kürdan diye arıyor. "Niye odun sâhibinin haberi yokken o kürdanı sen kullandın ve yere atdın! Ondandır ben kabir azâbına müstehak oldum Yâ İlsâ, kabrimde ateş görüyorum ben" diyor. Bitdi o kadar.

Aman kul hakkı! Aman kul hakkı! Bak sana haber vereyim.

Hazret-i İmâm-ı Şâfiî, kutbü'l-aktâbdandır kendisi, kutubdur ve Kureyşî'dir, büyük veliyyullahdır yani İmâm-ı Şâfiî. Ölürlen demiş ki, ölürlen, "Seyyide Hâtun namazımda bulunsun" demiş. Seyyide bir hâtun var, evlâd-ı Muhammed'den, seyyide. Hazret-i İmâm-ı Şâfiî Kureyşî, kadın da seyyide. Resûl-i Ekrem'in sülâlesinden yani seyyide. Demiş ki, "Aman Seyyide Hâtun ben öldüğüm vakitte benim namazımı kılsın" demiş. Ricâ etmiş kendisi. Yüz yirmi bin kişi bulunmuş cenâzede, İmâm-ı Şâfiî'nin namazında. Yüz yirmi bin! Nereden haber aldın diye sormuyorsun, saydılar mı acaba? Haber vereceğim şimdi, nereden aldık haberi. Görmüşler manâda İmâm-ı Şâfiî'yi, "Yâ İmâm, Allah sana ne muamele etdi?" demişler. "Seyyide Hâtun benim namazımı kıldığı için Allah beni affetti. Benim üzerime yüz yirmi bin kişi namaz kıldı, benim namazımı kıldıkları için de benim yüzümden Allah onları affetti" demiş.

Bir gece İmâm-ı Şâfiî, bu Seyyide Hâtun'a rüyâda görünmüş. "Yâ Seyyide, filanca köye git" demiş, "bir kadın var, o kadının ineğini çaldılar ve yalancı şâhid dinletdiler, ben kâdiydım, Mısır kâdisiydım" diyor. "Biliyordum inek kadının ama onlar yalancı şâhid dinlettikleri için mecbûr oldum ineği yalancılara, hırsıza vermeğe. Verdim. Şimdi mesûlüm ben" demiş. "Git o kadını bul, bir inek al ver o kadına benim nâmıma, Allah rızâsı için". "Gitdim" diyor Seyyide Hâtun, "kadını buldum, bir inek aldım kadına verdim, Hazret-i İmâm'ı öyle kurtardık hesaptan" diyor. İmâm-ı Şâfiî'yi!

Onun için zamanımızda, adamın aleyhinde konuşuyorsun, hak-hukûk meselesi bu. Gıybet ediyorsun, iftirâ ediyorsun, bilmediğin görmediği halde. Temiz giyinmiş, "Hımm, çalmışdır". Ne biliyorsun ulan! Kadın biraz temiz giyinmiş, "Gâliba fâhişe". Aaa! Bilmediğin adamın nâmûsu hakkında konuşursan, dünyâ ve âhiretde lanet ediyor Cenâb-ı Hakk, laneti var üzerine senin. Gözünü, dilini katiyyen sakın böyle şeylerden!

Bak bir şey daha söyleyeyim de sonra geçelim, konuşalım, sözümüze devâm edelim. Resûl-i Ekrem, sultân-ı enbiyâ...

Salavât getir! Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Necâtın onda, Resûl-i Ekrem'e salât getirmekte necâtın.

"Müflis kim?" demiş Cenâb-ı Peygamber, bir gün ashâbına, ashâb-ı kirâm hazarâtına, rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecmaîn. "Müflis kim?". "Men lâ dirheme velâ metâ' yâ Resûlallah, parası malı mülkü olmayan müflisdir" "Hayır, o dünyâ müflisi, ben size âhiret müflisinden bahsediyorum". "Allah ve Resûlü bilir".

İyi dinle şimdi, kulağını benden yana ver!

Bir adam yevm-i kıyâmetde, namazıyla, orucuyla, zekâtıyla, hacııyla gelir. Fakat ahlâkı dürüst değil, onu kırmış, onu dövmüş, onun malını gasb etmiş, onun iffeti hakkında konuşmuş. Hak sâhibleri de gelirler. Bu adamın yaptığı hayır hasenâtı Allah bunlara hak mukâbilinde verir. Yeterse ne a'lâ. Yetişmezse, hak sâhiblerinin günâhını alır, buna yükler. Sonra cehenneme yüzüstüne atılır. Bu adam iflâs eder. İbâdetlerinin karşılığında hiçbir şey alamaz çünkü hepsini başkalarına dağıttı.

Ekseriyâ namaz kılan müminlerde bu hâlleri görüyoruz ki müslümanlara hiç yakışmaz. Mücerred savm u salât u hacc ile iş bitmez, irfân gerektir, insânlık gerektir. Bunlar erkân-ı islâmdır. "Efendi, sen namaza kıymet vermiyor musun?". Ne demek namaza kıymet vermemek. Namazın ne olduğunu biliyor musun? Dînin direği. Allah Celle Hazretleri, Kurân-ı Kerîm'de seksen üç yerde namazdan bahsetmiştir. Aynı zamanda müminin mirâcı, dînin direği, Resûl-i Ekrem'in gözü nûru, "Es-salah kurratü aynî" buyuruyor. Ama bu namazı sen kaybedeceksin. Niye? Çünkü onun hakkını yedin, hakkını yediğin için o hak sâhibine senin namazını verirler. Yeterse ne a'lâ. Yetmezse onun günâhını alır sana yüklerler.

Aman kardeşlerim! Zaman seriyyü'l-zevâldir yani hemen gelip geçicidir. Dün biz çocukduk, mahallelerde oynuyorduk, sonra genç olduk, sonra dinç olduk, sonra ihtiyâr olduk, şimdi yürüyemiyoruz bile. Ben bu câmide müezzinlik yaptım, 1938 senesinden 48'e kadar. Ondan sonra başka câmiye imâm oldum gitdim. Şimdi bak yürüyemiyoruz. Bak, zor gelip gidiyoruz. Çizmeleri giydik, Edirnekapı'ya doğru döndük. Hepimiz böyle. Hemen geliyor. Pâdişah demez, kiral demez, reisicumhur demez, paşa demez, hacı demez, hoca demez, şeyh demez, doktor demez, yakaladı mı götürüyor. ²²⁶ "وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ". Demir kalelere girsen, burçlara çıksan, semâya, ecel seni bulacaktır.

Bunu niçin söylüyorum? Ramazan'dan sonra da böyle namazınıza abdestinize dikkat edin, ahlâkınızı düzeltin, son pişmanlık fayda vermez. Birçok insan şimdi kabristanlarda ellerini ısıyor ²²⁷ "وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ". Oku alt tarafını. ²²⁸ "يَا وَيْلَتَىٰ يَأْتِيَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا", filancayla niye arkadaşlık yaptım ben dünyâda" diyor, ellerini ısıyor kabirde. Yaaa! "Niye filancayla arkadaşlık yaptım" diyor. "Beni yoldan çıkardı" diyor. "Allah'ıma karşı beni isyân etdirdi" diyor. Ellerini ısıyor, sakallarını yoluyor şimdi kabirde. Üstlerinde çiçek ekili. Güzel süslemişler kabirlerini, elli bin liraya, yüz bin liraya, beş yüz bin liraya. Faydası yok altına! Günahdan harâb olmuş kabrin içerisi, yılan dolu içerisinde! Dünyâ yılanı değil, ondan bah-

²²⁶ Sure-i Nisâ 78

²²⁷ Sure-i Furkân 27

²²⁸ Sure-i Furkân 28

setmiyorum. Herkes yılanını buradan götürüyor. Ateş dolu! Fırındaki ateşden bahsetmiyorum, cehennem ateşi. Buradan götürüyorsun cehenneme ateşi.

Şimdi, üç gürûh Leyle-i Kadir'den istifâde edemez. Bir, "müdmîni'l-hamr", içki içenler, içki içiciler, sarhoşlar, içkiye tövbe etmeyenler.

"Efendim, bira var bira, alkolsüz bira". Boynun kopsun!". Ulan hangi pezevenk vermiş o fetvâyı. Mekke'de bira satılıyormuş. Haramdır, olmaz öyle şey. Cidde'de satıyorlarmış alkolsüz bira diye. Haramdır. İsmi bira üzerinde onun.

Şimdi bak bir şey söyleyeyim ben size, gelse bir adam deniz suyunun kenarına, sorsa bir adama, dese ki, fıkıhdan kâide, "Bu sudan içilir mi?" dese, o da dese ki, "İçilmez" dese, oradan abdest alamazsın. "Yâhu deniz". Alamazsın. "İçilmez" dedi çünkü. "İçilir ama tuzlu" diyecek, şartı öyle. Bazen suyun üzerine yazıyorlar, "Bu su içilmez" diye, abdest alınmaz o sudan, içilmeyen sudan. "İçilir ama tuzludur, içilir ama acıdır", içilir kâidesi konulacak.

Onun için bazı isimler işi berbad ederler. Bira olduğu için haramdır. Şarap diye koyarsan ismini içemezsin. Bitdi o kadar. İsterse seni sarhoş etmesin. O kadar. Niye ismini Niko koymuyorsun? Yanko? Mâdem isimde bir şey yok, koysana ismini Yanko koy bakalım, Yanko koy, Niko koy, Katina koy kızının ismini. Koy-muyorsun, neden? "E gavur bilirler". "İsimle gavur olmaz adam" der bilmeyen. Ama öyle değil işte. İş isimdedir. Bilmez onlar o inceliği. Akli ermez herifin. Olmaz.

"Müdmîni'l-hamr", içkiye devâm edenler afdan istifâde edemezler. Bak tekrar tekrar söylüyorum.

Burada işitdiğin burada kalmayacak. Vaktin geçsin, top patlasın yemek yiyim diye bekleme burada! İşitdiğini söyleyeceksin bildiklerine, ahabâblarına. Kavga gürültü, patırtı çatırtı.

"Efendim, bu kadar kötü mü, Allah affetmez mi?". Eder, dilerse. O'nun affetmeyeceği günah yokdur. Ama kânûn böyle, kânûn-i ilâhî. Dilerse affeder. Diyor ki, "Kadir'den istifâde edemez" diyor müdmîni'-hamr olanlar. İçki içen adam, içkiye tövbe etmeyen Kadir'den istifâde edemez diyor.

"İçki içmek bu kadar kötü mü?". Değil ama bak anlatayım sana, anlatayım yâhu. Bir müslümanı çağır, de ki, "Al sana on milyon vereceğim" de. "Ne olacak?", "gavur ol" de. "Allah'ı Peygamber'i inkâr et, al on milyon". Katiyyen kabûl etmez ve hakâretle bakar sana. Müslüman çünkü. İçkiyi içdi mi, ne yaptığını bilmez, bedâva gavur olur. Ana avrat, dîn îmân, mezheb nikâh, tamam gitdi. Haydi bir misâl vereyim.

Bir sofuyu Şeytan uğraşmış uğraşmış, bir zâhidi Şeytan uğraşmış uğraşmış, kandıramamış. Bir kocakarı demiş ki, "Yâ İblîs" demiş, ben o sofuyu yoldan çıkarırım" demiş. "Bana ne alırsın?" demiş. "Ne istersen alırım sana". "Bana bir çift pabuç alacaksın" demiş "pabuç, kırmızı pabuç, üzeri telli olacak" demiş. "Peki".

Bizim zavallı sofı başına takkeyi giymiş, eline tesbîhi almış giderken yolda bizim sofı, kadın "Âh evlâdım, tavukları dağıtdım içeri koyamıyorum, gözüm görmüyor" diye çıkmış ortaya. E tabii bizim sofı sevap meraklısı, "Haydi teyze ben yapayım" demiş, "kış kış kış kış kış kış kış", tavukları içeriye kışkırtmış. İçeriye girince, "Aaa, sen ağzı Kurân'lı göğsü îmânlı bir adama benziyorsun, yukarıda bir hasta var, şuna bir nefes et" demiş, "oku" demiş.

Okumak iyi de üflemek fenâdır. Kânun da öyle, okumak yasak değildir üflemek yasaktır.

Çıkmış yukarıya adam, çıkar çıkmaz kadın kapıyı sürmelemiş. "Ne yapıyorsun, niye sürmeliyorsun kapıyı?". Kocakarı demiş ki, "Bak buraya sofı!" demiş "ya bu kadınla yatacaksın ya bu içkiyi içeceksin. İkisinden birini tercîh et" demiş. Bir de çocuk var orada, kundakda, vıraklıyor. Inga da inga vırak da vırak. Çocuk sesi mecmuası. Demiş, "Teyze yapma, bak ben sana iyilik etdim, geldim içeriye hastanı okuyayım diye". "Sen bırak okumayı üflemeyi şimdi, bu kadınla yatacaksın" demiş, "kaymak gibi bir kadın bu" demiş, "bak görüyorsun ya. Allah günahları affeder, yat bakayım haydi". "Ben yatmam". "Peki öyleyse içkiyi iç". "İçmem". "Açarım pencereyi bağırırım, evime girdi, tecâvüze yeltendi kızıma diye, senin ananı bellerler, götürür öldürürler seni" demiş. O vakit şiddetli kânûn, o devrin kânûnları.

Eyvâh! Adam çıkacak rezâlete mi yansın, uğrayacağı cezâyı mı üzülsün, ne yapsın adamcağız. Düşünmüş, taşınmış, demiş ki, "Zinâ edersem daha ağır cezâsı, içki içeyim bâri" demiş. Çünkü zinâ eder etmez, bütün hayır hasenât gider. Çünkü îmân çıkar, gömlek gibi. Zinâ etdi mi îmân çıkar adamın sırtından, gömlek gibi çıkar. Yukarıda duruyor böyle, üstde bekliyor. İş bitdikden sonra tekrar gelir îmân. Görenler öyle görmüşler. "İçki içeyim bâri" demiş, "O hafifdir hiç olmazsa". İçkiyi içince, hemen kadına binmiş, deveye. Çünkü akıl gitdi.

Şimdi, meselâ İstanbul'u öyle farzet, bir gün herkes içse, öyle farzedelim, herkes içse ama kim varsa, hâkimi, avukatı, polisi, doktoru, hastası, imamı, müezzini herkes içse, öyle farzedelim, bombok olur. Mahkemede hâkimi dinlerken herkes karşılıklı göbek atar. Bitdi her şey.

İnsanın en kuvvetli uzvu neresidir? Aklı. Kanserlinin yanında yatarsın, ülserlinin yanında yatarsın, delinin yanında yatamazsın ki, ne yapacağı malûm değil. Haydi delininki belli gene. Manyak diyor, aşırı manyak, şu diyor, bu diyor. Sarhoşun ne bok yiyeceği malûm değil. Yaaa! Delinin gene biliyorlar deliliğinin derecesini doktorlar. Ama sarhoşun ne yapacağı malûm değil.

Efendime söyleyeyim, bizim sofı hemen deveye binmiş. Binince çocuğu ağlatmış kocakarı. Viyaaak diye ağlamaya başlamış çocuk. Çocuğun ağlamasından adamın keyfi kaçmış, çocuğa sinirlenmiş, bir yumruk vurmuş, çocuk ölmüş. Adam ayılınca akli başına gelmiş, bir de bakmış ki hem içki içmiş hem zinâ etmiş hem de insan öldürmüş. Yani üç büyük günâhı birden irtikâb etmiş. Halbuki Şeytan o kadar uğraşmış sofıyla, bir günâha bile sokamamış. Adam çıkmış oradan, mahvolmuş.

Şeytan gelmiş elinde pabuçla, koca bir sopa elinde, ucuna bağlamış pabuçları kocakarıya uzakdan vermiş böyle. O da korkuyor kocakarıdan, ne olur ne olmaz diye uzak duruyor. Demiş ki, "Ulan" demiş, "Şeytan oldum ben, herifi başdan çıkaramadım" demiş, "sen bir tâne değil, üç tâne günahı birden işletirdin. Allah cezânı kaldırmasın".

Allah ne diyor Kurân'da, Sûre-i Yûsuf'da, oku, ²²⁹"إِنَّ كَيْدَكَ عَظِيمٌ". Yaaa, kaç tâne tekîd var içerisinde. Onun için, ²³⁰Allahümme ecirna min şerri'n-nisâ. Âmîn de ulan! Allahümme ecirna min şerri'n-nisâ, Allahümme ecirna min fitneti'n-nisâ, Allahümme ecirna min belâi'n-nisâ. Yaaa, Allah muhâfaza etsin şerlerinden.

İyisi gâyetle güzeldir, sözümüz yok, anneler, cennet onların ayağı altında. Başlarında Cenâb-ı Fâtımetü'z-Zehra. Bir tarafında Hazret-i Hatîcete'l-Kübrâ, bir tarafında Hazret-i Âsiye, bir tarafında Hazret-i Meryem, bunlar büyük kadınlar. Ve ona muâdil kadınlar var. Ama iblîsi felâket, neûzübillah.

İnsanoğlu da öyle, bizim hakkımızda da öyle. ²³¹"أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلَّ هُمْ أَضَلُّ". "Habîbim, onlar, ke'l-enâmi, hayvanlar gibidir". Sonra, "belhüm edall, belki onlar hayvanlardan daha aşağıdır", bizim hakkımızda. Ama bu tarafda, ²³²"لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَن تَقْوِيمٍ". Yaaa! Yâhud, ²³³"وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ", biz benî âdemi mükerrem kıldık" diyor.

²²⁹ Sure-i Yûsuf 28

²³⁰ Allahım bizi kadınların şerrinden korusun. Allahım bizi kadınların fitnesinden korusun. Allahım bizi kadınların belâsından korusun.

²³¹ Sure-i A'râf 179

²³² Sure-i Tîn 4

²³³ Sure-i İsrâ 70

Kim ki Kurân'a uydu, kim ki Allah Resûlü'ne uydu, kim Kurân boyasıyla boyandı, kim nûr-ı Muhammed'i aldı, nûr-ı Ahmed'i, kim Hazret-i Muhammed'i kokladı, o yükseldi, insân-ı kâmil oldu o. Kim ki bunları bıraktı, sırt döndü bunlardan, de-rekeye yuvarlandılar, hayvandan daha aşağı, ednâ.

Şeytan pabuçu koydu sırtığın ucuna da karşıdan göndermiş, ne olur ne olmaz diye. Kocakarı "Elinle versene" demiş Şeytan'a. "Aman" demiş "sen beni emek-liye ayırdın" demiş Şeytan.

Bak ne diyor bir gün de. Bir kör varmış, iki gözü görmüyor, kör, demiş ki Hazret-i Mûsâ'ya, "Yâ Nebiyallah" demiş. İyi dinle! "Yâ Nebiyyallah, Allah'a söyle benim gözümü açsın. Benim gözümü kör edince, onun saltanatı yükselmiyor ki, bir şey olmuyor. Açsın benim gözümü". Hazret-i Allah'a arz etmiş Hazret-i Mûsâ. Demiş ki Hazret-i Allah, "Yâ Mûsâ, o kör kulun yanında bir kör daha var. Onun da iki gözü görmüyor. Komşu onlar, dib dibe oturuyorlar. Bazen kol kola girip dileni-yorlar beraber, mahalleye çıkıyorlar" demiş. Heyemolaya.

Efendime söyleyeyim, "Medîne'den gider oldum Kûfe'ye, gel gitme Yâ İmâm öl-dürürler seni yâ goygoy cânım".

"O komşusu körün bir gözü açılması için bana duâ etsin o, onun iki gözünü aç-acağım" demiş Hazret-i Allah. Gelmiş Hazret-i Mûsâ haber vermiş, "Senin bir kör komşun varmış, onun da gözleri körmüş". "Var" demiş, "bitişik komşum, dip dibe oturuyoruz. "Allah dedi ki, onun bir gözünün açılması için Cenâb-ı Hakk'a duâ edeceksin, Allah senin iki gözünü açacak". "Ne?" demiş, "bir daha söyle baka-yım". "O komşunun bir gözünün açılması için sen duâ edeceksin, Allah senin iki gözünü açacak" deyince, "Ne onun bir gözü açılsın ne benim iki gözüm açılsın" demiş. Kör kalmaya râzı, ille o görmesin demiş.

Şimdi Şeytan diyor ki "Bu bizden daha âdî" diyor Firavun'a. Şeytan öyle demiş Firavun'a. Firavun hamamda yıkanıyormuş da ben başından anlatmıyorum, üşeniyorum konuşmaya artık, yoruldu çenem, hamamda Firavun yıkanırken, ka-pıyı vurmuş Şeytan, tak tak böyle. Firavun, "Kimdir o?". Demiş, "Hem ilâhım diyorsun" demiş Firavuna'a, "hem de kapıyı kim çalıyor bilmiyorsun" demiş, "be-nim demiş". "Oooo hoşgeldin! Yâhu ne ben ilâhım ne sen şusun, busun. Bizden daha kötüsü var mı?" demiş de Şeytan'a, Şeytan bunu anlatmış işte. "Bu kör bizden daha kötü" demiş. "Ben Şeytan'ım, sen Firavun'sun, bizden daha kötü bu" demiş.

Hâsid, hasedçi. "Ne benim iki gözüm açılsın, ne onun bir gözü açılsın". Ne bende olsun ne onda. İkimiz de sürünelim karşılıklı. Allah cezânı kaldırsın. Tuh! Allah bu kötü huyu alsın kimde varsa. Bu bir hastalıktır bu, Allah kimseye

vermesin, bir ağacın içerisine ateş düşer, kurt düşer, nasıl böyle içinden yerse o ağacı o ateş ya kurt, bu hased illeti sâhibini böyle yer içerisinden. Gece uykuları yokdur, gözüne uyku girmez. Onun için her türlü denâati işler bu herif. Çünkü Allah ne diyor Kurân'da bak, ²³⁴ "قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا

﴿٥﴾ وَفَبِ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾". Hâsid hasedlendiği vakitte, onun şerrinden korkun, bana sığın, rabbü'l-felak'a sığın" diyor Allah. Her türlü denâati yapar Allah belâsını kaldırsın. Gözü körolasica seni! Seni hınzır seni! İblis!

Şimdi, evvelâ içkiyi bırakacağız. İçkiyi terketmek lâzım. Olmaz. Hem paranla kendini zehirliyorsun hem de kendi kendini rezil ediyorsun. Gördün ya bedâva yere bak ne iş başına geldi. Sorun bak, hâkimler varsa ahabâblarınız, benim var, mahkemelerdeki katil meselelerini. "Sarhoşdum, bilmeyerek asabîleşdim, bana şöyle söyledi, vurdum". Hep "sarhoşdum". Hiç "aklım başımdayken vurdum" diyen yok. Hep "sarhoşdum". Hep içki belâsı. Sonra da bitmiyor işi, çocuğu habennaka oluyor, habenneka olur çocuğu sarhoşun.

Haydi sana bir hikâye daha anlatayım. Bu Cuma namazında anlatmışdım gâlibâ cemâate ama size de söyleyeyim.

Tımarhâneye gitmiş pâdişah. İçkiye mübtelâyımış, hemen sertabîb önüne içki getirmiş. Masasını kurmuşlar hemen. Ne diyorlar ona? Çilingir sofrası. Koymuşlar. Oradan bir deli gelmiş, bir akıl hastası gelmiş karşıdan, güzel bir çocukcağız. Koymuşlar önüne çilingir sofrasını pâdişahın. Almış eline kadehi, bir de bakmış delinin biri karşısında, böyle bakıyor. Uzatmış pâdişah ona, "Al içsene" demiş. "Bir şey soracağım pâdişahım sana, sonra içerim içkiyi" demiş. "Sor bakayım, ne soracaksın". "Sen" demiş "içiyorsun benim gibi olmak için, ben içeceğim kimin gibi olmak için" demiş. Hiii! Bir söz ki! "Sen" demiş, "içiyorsun benim gibi olmak için, ben içersen kimin gibi olacağım" demiş. Sultan hemen dökmüş, tövbe istiğfâr etmiş ve Allahu Teâlâ'ya rücû etmiş. Allah'a dönmüş.

Gene sofunun birisi tımarhânenin önünden geçiyormuş, sertabîbe seslenmiş, "Sertabîb! Sizde masiyet illetine çâre var mı?" demiş. Doktor böyle durmuş, cevap verememiş. Oradan bir akıl hastası demiş ki, "Doktor, şu sofuya ben bir cevap vereyim mi?". "Ver bakayım". "Ey sofu! Cevâbı bende onun, çıkar defter kalemini. Tövbe kökünü, istiğfâr yaprağı ile karıştırır, kalb havanında, tevhîd tokmağıyla döversin, insâf eleğinden elersin, göz yaşıyla sularsın, aşk ateşinde pişirsin, kanâat kaşığı ile yersin, birebir gelir" demiş. Sofu da şaşırılmış. "Dîvânen bir söz çıkdı dîvâna sığmaz" demiş.

Ben bunu bu câmide anlatdım, dışarı çıkdım, birisi gelip elimi öpdü, "Efendim, bu tövbe kökü ile istiğfar yaprağı Mısır Çarşısında satılıyor mu?" diye sordu. Ulan Allah cezânı kaldırsın.

Gene biri geçiyormuş tımarhânenin önünden seslenmiş tımarhâneye doğru, "İçeride kaç tâne deli var?" diye bağırmış. Deli cevap vermiş, "Siz dışarıda kaç akıllısınız?" demiş.

İçki adamı deli eder. Delinin ne yapacağı malûm değildir. Delileri Allah sevmez. Onlar makâm-ı a'rafda kalırlar. Yani Allah hasta olarak halk etse bile, ibret olarak beşeriyyete, makâm-ı a'rafda kalır. Onun için paranla deli olmağa kalkma. İyi şey değildir. İçme! İçme! Ben sana bir içki tarif edeyim onu iç, hiç ayılmazsın, tâ cemâlullahı görünceye dek. İkinci sefer onunla bayılırsın. Aşk-ı ilâhî şarabını iç.

Ben meye tövbe etmezem ağyâr elinden içmezem

Kudret elinle sun bana dolu dolu peymâneler

Allah'ın kudret elinden isteyin, aşk-ı ilâhî isteyin. Onunla sarhoş ol babacığım, bırak öyle şeyleri, pis şeyleri, bırak öyle pis şeyleri.

Sigarayı da söndür, içme! Bak ben günde beş paket içiyordum sigara. Beş paket sigara içtim günde. Bir namaz kılarken içmezdim, bir Kurân-ı Kerîm okurken. Tefsîr okurken dahi içtim. Kitap yazarken, tefsîr okurken, dînî kitap okurken, bir taraftan yakar, bir taraftan söndürürdüm. Evin içi duman olur, bizim hanım, Bacı Sultan yani evin sâhibi, benim dumanımdan müteessir olur zavallı, ona da eziyet cefâ ediyordum. O içmiyor çünkü. İçmeyene çok eziyet cefâ olur sigara dumanı. Bırakın sigarayı da! Tövbeleri Allah kabûl ediyor şimdi. Ramazan'da ağzı oruçlu olanın duâsı kabûl olur. Kötü alışkanlıklarınız varsa tövbe edin, isteyin Allah'dan bunu. Onun için söylüyorum. Bağırıp çağırıyoruz ya, tövbe edin, Allah'dan isteyin, bırakın. Kötü alışkanlıkları bırakın, o kötü alışkanlıkları. Bırakın öyle şeyleri. İçmeyin yâhu, ne olacak yani. Güvenin Allahu Teâlâ'ya, Cenâb-ı Hakk sana yardım eder. Aaaa, nedir bu!

Fâtiha!

26 Haziran 1984

Mûsâ aleyhisselâm duâ etmiş, yâhud Hârûn duâ etmiş, Hârûn aleyhisselâm, Mûsâ Peygamber âmîn demiş, Firavun'un kahrı için duâ etmişler. Sonra Cebrâîl gelmiş haber vermiş, demiş ki, "Allahu Teâlâ duânızı kabûl etdi" demiş. Kırk sene geçmiş aradan, bir şey olmuyor Firavun'a. Kırk sene geçmiş aradan, Firavun'a bir şey olmuyor. Demiş Mûsâ Peygamber, "Yâ Rabbi, sen unutmakdan münezzehsin, biz bir duâ etdik, duâyı kabûl ettiğini söyledin, bu adam gene tepemizde duruyor" demiş. Demiş ki, "Yâ Mûsâ, Firavun cömert" demiş, "cömertliği onun üzerine gelecek olan belâyı def ediyor" demiş. Hattâ o kadar cömertmiş ki Firavun, bütün şehrin halkı onun mutfağından yemek yemiş. Sonra bir adam bir çorba yaptırmış, onu haber almış, çağırtmış adamı, "Sen niye benim mutfağımdan yemek yemedin de çorba yaptırdın" demiş. Adam da demiş ki, "Benim karım köy kızıdır" demiş, "yoğurtlu çorba istedi, yoğurtlu nohut çorbası, sarayda o pişmiyor" demiş, "fukarâ yemeği çünkü o" demiş, "o da hâmile" demiş, "mecbûr oldum onu yapmaya". "Yaa öyle mi, fukarânın yiyeceği nohutlu yoğurtlu çorba da yapsınlar" demiş, "ziyanı yok, yenmesin, hayvanlara verirler" demiş. Bu kadar cömertmiş. "Yâ Mûsâ, ondan tehîr oluyor azâbı" demiş.

Onun için ²³⁵"es-sadakatü terüddü'l-belâ ve tezîdü'l-umr"dur yani cömertlik belâlara karşı perde oluyor. Yaaa, çok enteresan bir şey. Ve Kurân-ı Kerîm'de Firavun'un ismi vardır, Nemrud'un ismi yoktur. Var mı Nemrud'un ismi Kurân'da? Gizlidir Nemrud'un ismi. Çünkü Firavun cömert olduğu için Allah hep zikrediyor ismini. Fakat Nemrud, tamahkârmış o, ismini zikretmedi, şeref vermedi Allah ona. Gadabla da olsa şeref vermektir, ismini zikretmek. Yaa. O tamahkârmış o.

²³⁵ Sadaka belayı def eder, ömrü uzatır.

Tamahkâr adamda iş yok. Ne diyor Peygamberimiz sallallahu aleyhi vesellem, "El-bahîlû lâ yedhulü'l-cennete velev kâne zâhiden, bahîl olan kimse yani tamahkâr olan kimse, zâhid de olsa cennete girmez" diyor, "en arka girecek" diyor.²³⁶ "Es-sahiyyü yedhulü'l-cennete velev kâne fâsıkan". "Fâsık da olsa sahî olan kimse, onun fıskını söylemeyin, örter onun cömertliği" diyor.

Leyle-i Kadir'de müminlerin hepsi affoluyor. Yalnız üç sınıf affolmuyor, afdan istifâde edemiyor. Üç sınıf kimse, Ümmet-i Muhammed'den. Birisi içkiye tövbe etmeyenler.

Tövbe nasıl olacak ama biliyor musun? Bir de var böyle, "tövbe estağfirullah" gene içiyor. O demek değil tövbe. Tövbe, terketmek. Tövbe-i nasûh ile tövbe etmek. Tövbe-i Nasûh diye bir hikâye var Mesnevî-i Şerîf'de.

Hamamda herif tellaklık yaparmış. Köseymiş adam, istifâde edermiş, kadınları falan tutarmış. Öyle adamlar vardır. Tramvayda yâhud otobüsün kalabalığında kadınların arasına giriyor. Kokudan istifâde edecek. Hayvan! Hasta. Bu da öyle hamamda kadınları yıkarmış. Bir gün, beş gün, on gün...

Haaa burada büyük ders var. Bir gün, beş gün, on gün, bir ay, iki ay, üç ay, beş ay, Allahu Teâlâ'nın bir sabrı vardır. Bir adam bir günah işler, vazgeçerse, tövbe eder, Allah onu kurtarır. Eğer ısrar ederse, Cenâb-ı Hakk örter örter onun günahını, duyulmaz duyulmaz, bir gün gelir duyulur, meydana çıkar o. Yaaa, imhâl eder, ihmâl etmez. Mutlaka bir gün önüne çıkarır günahını. Onun için iyi değil günah yapmak.

Bu da öyle, bir ay, iki ay, beş ay derken, bir gün pâdişahın âilesi gelmiş hamama. Derken, yüzük kaybolmuş. Pâdişahın karısının yüzüğü. "Aman yüzük kayboldu, kapayın hamamın kapılarını, arayın" demişler. Eyvaaah! Arayacaklar. E kadın kadını arıyor, ötesine berisine bakıyor. Bu köse herif. Düşün sen adamın vaziyetini. Rezîl olacak, öldürecekler. Nasıl ağlıyormuş, "Aman Yâ Rabbi! Tövbeler olsun, bir daha yaparsam dünyanın en alçak adamıyım. Yaparsam belâmı ver" filan diye ağlaya sızlaya duâ ediyor. Tam bir kimse kalmış ona, onda çıkmış yüzük. Kurtarmış paçayı. Kurtarmış, eve kaçmış. Gitmiş, bir daha gelmemiş hamama. Çok da güzel yıkıyormuş kadınları. Gelip çağırıyorlarmış evinden, "Nasuuuh! Yâhu niye gelmiyorsun hamama? Gel yıka". Çok para teklif ediyorlar. "Yâ Rabbi, imtihan etme beni" dermiş. "Aman Yâ Rabbi beni imtihan etme".

İşte bu şekilde olacak, böyle. Bir daha yapmayacak. Yani bir hayvanı sağdığımız vakitte, o sağılan sütü tekrar aynı memeden içeri verebilir miyiz? Veremeyiz. İşte tövbe böyle olacak. Ama böyle tövbe etdi de başına bir kazâ geldi. Olur,

²³⁶ Cömert kişi fasık da olsa cennete girer.

insanlık hâli bu. Kazâ-yı rahmânîdir, kaderinde varsa, çıkar onun önüne, önüne geçilmez onun. Ama böyle "Yan cebime koy" kelimesiyle değil, hakîkaten töv-bekâr olacak.

İçkiye tövbe etmeyenler, bunlar, afdan istifâde edemiyorlar. Zâten bir defa akıllı bir adam içki içmez. Dün akşam anlatdım ben burada, birçok şeyler söyledim. İçmez akıllı adam içki.

Pâdişah tımarhâneye gelmiş, biliyorlar pâdişahın içki içtiğini, önüne içki çıkar-mışlar. Sonra bir delikanlı bir çocuk gelmiş oraya, akıl hastası, karşıda durmuş. Sultan ona içkiyi vermiş, "al içsene" demiş. Demiştir ki, "Pâdişahım, sana bir soru soracağım, sonra içeceğim" demiş. "Sor bakayım ne soracaksın?". "Sen içiyor-sun benim gibi olmak için, ben içeceğim kimin gibi olmak için?" demiş. Sultan bardağı kırmış, anlamış, irşâd edildi.

İnsan parasıyla deli dîvâne olur mu! Hep belâlar, kazâlar, hapsihânelerde çürü-yen insanlar, hepsi içki yüzünden olur böyle şeyler. İnsanın başına kötü şeyler de gelir, insanın iffetiyle ırzıyla oynarlar, yaşına başına da bakmazlar. Çünkü o da deli oluyor, o da deli oluyor. Delilerin hastalıklarının derecâtını bilir herkes, ama sarhoşun ne yapacağı malûm değildir. Sarhoşun ne yapacağı malûm değil.

Deli sarhoşdan korkmuş. Burada Dökümcüler Hamamına gitmiş yeniçeri, kafayı çekmiş. İçeri girmiş. Hamamcı karşısına çıkmış, elini ovuşturuyor filan. "Ne oldu ne var ulan?" demiş. "Ağam hiç içeri girme" demiş. "Niye?". İçeri bir deli kaçdı çıkaramıyoruz deliyi, sabahdan beri içeride". "Haydi lan, o deliyse ben zır deliyim be, çekil oradan!". Soyunmuş. "Ver oradan bir ustura sen bana". Ustura almış. Dan dun gümbür paldır filan hamamın kapılarını açar, içeri girer, bakar, hama-mın göbek taşında bir adam, izbandut gibi, sakalları çalı süpürgesi gibi, böyle durmuş, böyle bakıyor. Bir nara atmış yeniçeri, "Gel lan buraya" demiş, bir tokat, Osmanlı tokadı, duvara çarpmış deli. Kalkmış, "Al şu usturayı tıraş et bakayım kolumun altını" demiş. Tıt tır tır tır korkudan. Bir de buradan çıkarmış, "Bunu da tıraş et". Bir de kışına tekme, "Al bu usturayı, götür hamamcıya ver, dışarı çık-dığım vakitte seni görmeyeyim dışarıda" demiş. Paldır küldür kapılar açılıyor, hamamcı bakıyor ne oluyor diye. Çıka çıka deli çıkmış elinde usturayla. "Eyvâh!" demiş, "herif gitdi içeride". Gelmiş deli yavaşcacık hamamcıya, "Al şu usturayı sakla" demiş, "içeride deli var" demiş. Sarhoşdan kormuş deli.

İnsan parasıyla deli olur mu! O sinemalarda filan görüyorsunuz, Avrupalılar içki içmiyorlar. Bak ben Avrupa'ya gidiyorum geliyorum, görüyorum. İçki yok Avru-pa'da. Sigarada yok pek fazla. Şeker de yemiyorlar. O içtikleri hep onların meyva suları başdan aşağı. Portakal suyu, kızılıçık suyu, üzüm suyu, bilmem ne suyu, hep meyva suyu, içki değil. Pek ender içenleri. O da azıcık alıyorlar. Bizim

gibi fıçıyı devirmiyor, küpü devirmiyor bizim gibi. Bizimki dibini bulacak uğraş-
yor, dibini bulmaya.

Şimdi birçok adam var, ibâdet yaptı, Ramazan'da filan, Bayram günü içer, bu-
gün tesbîh elinde câmidedir, Bayram günü İkinci vakti karakoldadır. Tabii, tabii,
aynen böyle. Karakola götürürler onu paldır küldür. Sakın hâ öyle şey yapma!
Onun için diyor ki Efendimiz, "İçkiye tövbe etmeyenler, Leyle-i Kadir'den istifâde
edemezler". Yani onlar affolmaz. Bir.

İkincisi, âku'l-vâlideyni, anaya babaya âsî olanlar, ebeveynine karşı âsî olanlar,
onlar da istifâde edemezler. Onlar da affolmaz. Mutlaka analarına babalarına
gidecekler, onların gönlünü alacaklar, barışacaklar, onlara ikrâm edecekler,
ihsân edecekler, öyle. Kaç defadır söylüyorum. Anneni ismiyle çağıramazsın,
câiz değildir. Babanı ismiyle çağıramazsın. Şaka dahi yapamazsın ismini çağı-
rarak. "Anneciğim", "Babacığim" diyeceksin. Affedersiniz, affedersiniz, hıristi-
yan olsa kiliseye götürmezsin, hem de "götürmem" diyemezsin, kaçarsın gider-
sin, kiliseye gitdiyse, sırtına yüklenip eve getireceksin. Fâhişe ise eğer, kerha-
neye götürmezsin, kerhaneden sırtına alıp eve getireceksin anneni. Bak ne ko-
nuşuyorum ne konuşuyorum! Ne söylüyorum!

Annenin ayağının altını öpeceksin, üstünü değil. Altında cennât-ı âliyât, öyle di-
yor Peygamber. "El-cennetü tahte akdâmi'l-ümmehât", "cennet anaların ayağı
altında" diyor. Allah'a isyân emirlerini verirse dinlemezsin, Allah'a isyânda kula
itâat olmaz, dinlemezsin fakat kaçarsın oradan, "yapmayacağım" da demezsin,
kaçarsın oradan, tevilli konuşursun. O kadar mühim!

Sahabeden Alkame diye bir zât var, ensârdan. İsmi Alkame. Bu zât ölüm yata-
ğına başını koymuş, sahabe yâhu ensâr! bir türlü "Lâilâheillallah" diyemiyor. Dili
tutulmuş, çenesi kilitlenmiş, "Lâilâheillallah" diyemiyor. Efendimize haber ver-
mişler, Efendimiz gelmiş, bakmış, "Alkame nedir hâlin senin?" demiş. "Yâ
Resûlallah, tevhîd edemiyorum" demiş, "tevhîd etmeye niyet etdim mi ateşden
bir dağ kaldırıyorlar üzerime, sanki onu benim üzerime devirecekler" demiş. Fe-
sübhânallah! Çağırmış Cenâb-ı Peygamber âilesini, "Alkame evde namaz kıl-
maz mıydı?". Bazı adam dışarıda gösteriş yapar namaz kılar, evde kılmaz. İn-
sanların iç âlemi evde belli olur, âilesi bilir öyle şeyleri. "Namaz kılmaz mıydı
evde?". "Kıldır Yâ Resûlallah". "Kurân okumaz mıydı?". "Okurdu Yâ Resûlul-
lah". "Tesbîh?". "Ederdi Yâ Resûlallah". Şu, şu, şu, filan. "Peki annesini çağır
bakayım" demiş. Annesini çağırmışlar. "Yoksa dargın mısın evlâdına?" demiş.
Başlamış kadın ağlamaya, "Evet Yâ Resûlallah dargınım" demiş. "Neden?".
"Âilesini benden ziyâde dinliyordu" demiş. "Benim sözüme kıymet vermiyordu,
âilesinin sözüne daha çok kıymet veriyordu" Eyvaaah! "Hakkını helâl et" demiş.

"Edemem" demiş, "kalbim kırık ona" demiş, "hakkımı helâl edemiyorum" demiş. "Ben onu dokuz ay on gün karnımda büyüttüm, iki sene kucağımda taşıdım, uykularımı terketdim geceleri, sekiz sene de omuzumda taşıdım" demiş, "bu yaşa geldi hâlâ ben onunla meşgûl oluyorum" demiş, "o bana bu şekilde muâmele yaptı, ben ondan bunu beklemiyordum". "Öyle mi, peki öyleyse, odun getirin" demiş Cenâb-ı Peygamber, "odun getirin yakacağım Alkame'yi" demiş. "Getirin odunu haydi!". Demiş, "Yâ Resûlallah, ben dayanamam, tahammül edemem, evlâdım benim". "Dünyâ ateşinde yanmasına tahammül edemiyorsun, sen bundan râzı olmazsan, Allah bunu nâra atacak. Cehennem ateşi dünyâ ateşinden çok şiddetlidir" demiş. Onun üzerine kadın, "Hakkım helâl olsun" deyince hemen Alkame'nin dili açılmış, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" diyerek rûhunu teslîm etmiş.

Gene Resûl-i Ekrem sallallahu aleyhi vesellem, minbere çıkmışlar. Birinci basamağa çıkmış, "Âmîn" demiş. İkinci basamağa çıkmış, gene "Âmîn" demiş. Sonra üçüncü basamağa çıkmış, gene "Âmîn" demiş. Sonra oturmuş Efendimiz minberde. Sonra Enes ibn Mâlik, sahabeden, kalkmış ayağa...

Bu Enes ibn Mâlik kim biliyor musun? Yoruldum duâda, yoruldum da onun için biraz güç konuşuyorum. Cenâb-ı Peygamber Medîne-i Münevvere'ye teşrîf ettikleri vakitte, herkes Peygamber'e hediye getirmiş, kimi hurma getirmiş, kimi şu, kimi bu. Peygamber zekât alamaz, fitre de almaz, sadaka alamaz Peygamber. Seyyidler de alamazlar, şerîfler de alamazlar, haramdır onlara. Hediye alırlar. Herkes bir şey getiriyor, bir kadın bir çocuk getirmiş Huzûr-ı Saâdet'e, demiş, "Yâ Resûlallah, zenginler birçok şeyler getirip size hediye etdiler" demiş, "ben fakîrim, hiçbir şeyim yok ama ömrümün semeresi, hayâtımın semeresi, evlâdım Enes'imi size veriyorum Yâ Resûlallah" demiş, "çocuğum sizin olsun, sizin hizmetinize baksın" demiş. Enes ibn Mâlik işte o. Sonra Efendimizin yanında kalmış Enes ibn Mâlik. Bilmem kaç sene diyor, "On üç sene Cenâb-ı Peygamber'le kaldım, vazîfeyi yaptım yapamadım, bir gün Peygamber'in bana bağırdığını ya niçin yapmadın dediğini işitmedim" diyor Enes ibn Mâlik. Anla Cenâb-ı Peygamber'in ahlâk-ı hamîdesini.

O ayağa kalkmış, demiş, "Yâ Resûlallah, birinci basamağa basdınız, âmîn dediniz. İkinci basamağa çıkdınız, âmîn dediniz. Sonra üçüncü basamağa çıkıp âmîn dediniz ve oturdunuz. Bu âmînlerin manâsı nedir?". Resûl-i Ekrem buyurmuş ki, sallallahu aleyhi vesellem, "Ben birinci basamağa basdığım vakitte Cebrâil bana geldi, Allah'dan selâm getirdi, 'Yâ Resûlallah senin ümmetinden bir kimse, senin ismini işitir de sana salavât okumazsa, o adam nâra girdi, hakîr oldu, zelîl oldu. Allah onu oradan kurtarsın' dedi, ben de âmîn dedim" diyor.

Resûl-i Ekrem'in ismini işitdin mi salavât okuyacaksın. Salavât ne demek? "Al-lahümme salli 'alâ seyyidinâ Muhammedin ve 'alâ âli Muhammed". Oku be! Zarar etmezsin.

"Cebrâil bana geldi dedi ki, 'Yâ Resûlallah, senin ismini bir kimse işitdi de sana salavât okumadı mı o adam, o adam zelîl oldu, rezîl oldu, burnu yere sürtüldü, nâra girdi. Allah onu oradan kurtarsın' dedi, ben de âmîn dedim".

"İkinci basamakda, iyi dinle!, ikinci basamakda Cebrâil bana geldi dedi ki, 'Yâ Resûlallah, senin ümmetinden bir kimse, Ramazân-ı Şerîf'i idrâk eder, Ramazân ayına yetişir de, kendisini Allah'a affettiremezse, o adam zelîl oldu, nâra girdi, Allah onu oradan kurtarsın' dedi, ben de âmîn dedim".

"Üçüncü basamakda, Cebrâil bana geldi dedi ki, 'Yâ Resûlallah, senin ümmetinden bir kimse, annesine yâhud babasına yâhud annesinin babasının hayâtına yetişir de, onlara ihsân, ikrâm edip de cennete gidemezse, yâhud onların bedduâsını alırsa, o kimse cehenneme gitdi, zelîl oldu o kimse, Allah onu oradan kurtarsın' dedi, ben de âmîn dedim" diyor Peygamberimiz, sallallahu aleyhi ve sellem.

Yaaa, Ramazân-ı Şerîf'de bir adam kendisini affettiremezse, yazık o adama, yazık! Bayramı niye yapıyoruz? Bayramı niye yapıyoruz, bayramı? Ramazân gitdi diye bayram yapmıyoruz ki. "Oh elhamdülillah, Ramazân'dan kurtulduk" diye bayram yapmıyoruz. Niye bayram yapıyoruz Ramazân'dan sonra? Affolduk diye bayram yapıyoruz. Yoksa, "Elhamdülillah Ramazân gitdi, çok şükür, karnımızı doyuracağız" diye değil, onun için bayram yapmıyoruz. Bayram günü müminler, tertemiz, annelerinden doğduğu gibi tertemiz olurlar. Ramazân temizler, tathîr eder.

Kadir de böyle. Fakat Kadir, geçen gün burada size anlattım, geçen gün söyledim, birkaç günden beri Kadir'den bahsediyorum akşam sohbetinde, Kadir gizli. Allah gizlemiş Kadir'i. Bunu, bu akşamı, Ümmet-i Muhammed'in kâffesi karar vermişler, 27'de Kadir Gecesini icrâ ediyorlar. O da, Sûre-i Innâ Enzelnâ'da, ²³⁷ "لَيْلَةُ الْقَدْرِ" üç yerde var, her birisi dokuz harf, üç kere dokuz ne yapar, yirmi yedi, onun üzerine yirmi yedisinde yapmışlar. Yoksa, ömrünün her akşamını Kadir bileceksin. Allah'a ibâdet edeceksin. Allah'a ibâdet etmeyenler zarar etdiler, helâk oldular, mahvoldular, perîşân oldular. Yakın bir zamanda bizleri, sizi ve bizi, tek başımıza bir çukura götürecekler, çukura. Kabir diyorlar ona. Herkesi. Allah'dan başka herkes ölecek. Ne melek kalır ne felek kalır ne dümbelek kalır.

Herkes ölecek. Herkes. Şeytan da ölecek. Yalnız Allah Celle Celâluhû Hazretleri.

Kabre girdiğin vakitte, sorular var orada. Orada iş başlar. Hani bazı adam var ya, ahmak, "Öldü de kurtuldu" diyor. Ne kurtulması be! Aptal! Ne kurtulması! Burada Allahu Teâlâ ²³⁸ "فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ" demiş. Burada dünyâ yüzünde, "ister gavur ol ister müslüman" demiş. Peygamber göndermiş, kitap göndermiş, akıl fikir vermiş, "ister mümin ol ister gavur ol" demiş. Orada öyle yok. Orada bitdi iş. Orada irâde-i cüziyyeye dâir bir şey yok hiç. Elini ayağını bağlarlar adamın, zincirsiz, ipsiz. Zincirsiz, mincirsiz elini ayağını bağlıyorlar adamın. Bitdi o kadar. Burada, buraya gelersen, burada kurtuluyorsun bir mikdar, sözde. ²³⁹ "أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى". İnsan başıboş mu bırakıldı? Ne hayâtında, ne ölürken, ne kabirde, ne mahşerde. Başıboş değilsin.

Onun için ibâdet ve tâat. Haramdan kaçınacaksın. Haram yemeyeceksin. Alın terinle kazandığını yiyeceksin. Alın terinle kazandığını fukarâya yedireceksin. Alın terinle kazandığını giyeceksin. Rüşvetdi müşvetdi, hırsızlıkdı, terâzide eksik tartmakdı, ölçekde eksik vermekdi, bunların nihâyeti, âkıbeti, âh vâhdir, saç ve sakalı yolmakdır, elleri ısırmağdır, tırnaklarını sökmekdir. Senin kabristandan haberin yok hiç. Ooooo kabristandan, bazı kabirlerden böyle ateş çıkıyor. Bildiğin ateş değil, mangalda yanan ateş. O ateş istifâdelidir. Çünkü onun celâli gelirse yakar adamı, cemâli gelirse insanın ihtiyâcı vardır ona. Cehennem ateşi simsiyahdır, zifirdir.

İbn Arabî diyor ki, İbn Arabî Hazretleri, Muhyiddîn İbn Arabî Hazretleri, kaddese sırrah. Ervâh-ı evliyâullah için el-Fâtîha! "Kabristana gitdim bakdım diyor bir delikanlı çocuk ağlıyor diyor kabrin başında" diyor Hazret-i Muhyiddîn İbn Arabî. "Ağlıyor delikanlı kabrin başında" diyor. "Bir de bakdım kabre, kabrin içerisinde katran akıyor, katran. Cehennem çukurlarından bir çukur olmuş kabir" diyor. "Okumuş olduğum yetmiş bin tevhîd vardı diyor, bağışlamamışdım kimseye, yetmiş bin tevhîd hazır duruyordu diyor, merhamet etdim kabir sahibine" diyor.

Elbet, müminlerde merhamet bulunur. Çünkü kâinâta rahmet olarak gönderilen Hazret-i Muhammed'in ümmetiyiz biz. Bizde merhamet bulunur.

"Derhal merhamete geldim, ne yaptım, o yetmiş bin tevhîdi, o kabir sâhibine gönderdim. Bir de bakdım, kabir başka bir âlem oldu, cennet bahçesinden bir bahçe oldu. O delikanlı da başladı gülmeye" diyor. "Meğerse çocuk kabri görüyormuş" diyor. "Gitdim yanına, söylemedim" diyor, "Oğlum dedim, burada kim

²³⁸ Sure-i Kehf 29

²³⁹ Sure-i Kiyâme 36

yatıyor diye sordum, annem yatıyor dedi" diyor. "Az evvel ağlıyordun, şimdi güldün, neden dedim" diyor. "Hiç" demiş. "Söyle doğrusunu oğlum, ben de öğreneyim" demiş. Demiştir ki, "Az evvel annem azâbdaydı, şimdi Cenâb-ı Hakk'ın rahmeti erişti, kabir cennet bahçesinden bir bahçe oldu" demiş. "Anladım ki çocuk müşâhede sâhibi" diyor, "kabirleri görüyor" diyor.

Kerâmetin birinci mertebesi, kabirlere vâkıf olmaktır. En son kerâmet de kalbleri okur, kalb okur.

Onun için yetmiş bin tevhi'd çekmeli insan. Hayâtında kabrine göndermeli. Ama ağzı tevhi'dde gönlü başka yerde olmamalı, münâfık olur adam sonra. Yani yetmiş bin tevhi'd çekerse bir adam. Ve bütün büyüklerimizin vasiyetnâmelerinde var, Molla Hüsrev'in, Kemalpaşazâde'nin, Müftî's-sekaleyn Hazretlerinin, Ebusuûd Efendi'nin hepsinin vasiyetnâmelerinde var. "Lâilâheillallah", yetmiş bin aded, öldüğümüz vakit çeksinler diyorlar, vasiyet etmişler böyle.

Gene Sûre-i Mülk'ü okumak lâzım. Her akşam. Hâfızlara ne mutlu, bilenlere. Bilmeyenler de öğrenmeli.

Gene Kâdı Beydâvî Tefsîri sâhibi diyor ki, "Ben öldüm diye ben kabre götürmüşler" diyor, "kan tutmuş" diyor, "bir de uyandım kabrin içerisinde, bakdım mezarın içindeyim" diyor. "Örtmüşler üzerimi gitmişler" diyor. "Başladım bağırmaya" diyor, "Cankurtaran yok muuuu! Yetişin imdâda yâhu biz ölmedik" filan. "Derken komşu kabirden tak tak vurdular" diyor, "Aaa gel beni kurtar". "Ben kurtaramam" demiş. "E kimsin sen?". "Komşu kabirdenim" demiş, "hiç bağırma şimdi, gece şimdi, gelen geçen yok. Bağırırsan sesin kısılır, sabahleyin duyuramazsın sonra" demiş, "Sen sabreyle, ben sana haber veririm gündüz oldu mu". "Kendimi topladım, sordum" diyor, "nereden biliyorsun gündüz olduğunu kabirde, karanlık yerde?". "Ben dünyâdayken Sûre-i Mülk okurdum, gece oldu mu Allah benim kabrimi iki nûr gönderiyor, gündüz oldu mu bir nûr kalıyor. Ondan biliyorum" demiş. "Bir müddet sonra" diyor, "bakdım diyor kabri açıyorlar. Kabir açıldı. Ben ölmüş gibi yaptım" diyor. Meğerse kefen soyucularmış, nebbaşlar. Nebbaş derler kefen soyucuya Araplar. Kefen soyucular gelmiş.

"Efendi o devirde varmış". Şimdi de var. Şimdi de kefen soyanlar var, aramızda kalsın laf. Bir de bu zamanımızdaki kefen soyucular, bir de ölünün abdestini bozuyorlar. Ulan Allah'dan korkmaz mısın be! Soyuyor be ölüyü be! Günah be! Fukarâ zâten millet. Allah'dan kork! Merhametli ol yâhu! Azıcık şefkatli ol yâhu! Ulan cehennem var ulan! Allah cezânı versin! Fesühânallah.

"Açdılar kabri, açar açmaz benim kefenime sarıldı herif, ben kolunu tutuverdim" diyor, aaaaa dedi, adam bayıldı korkudan, tokatladım" diyor, "kalk, ben ölü

değilim, diriyim ben. Sana kefen de vereceğim, para da vereceğim, git benim evimden elbise getir bana" demiş. "Çünkü böyle çıksam" diyor "herkes millet birbirine karışacak ortalık" diyor. Ondan sonra, "gitdi bana evden elbise getirdi, ben ona kefenimi verdim, para da verdim kendisine" diyor, "giyindim ve içeride kabirde ahd etdim" diyor, "eğer ölmeden buradan kurtulursam bir tefsîr yazacağım, Tebâreke'nin fazîletini orada bildireceğim dedim" diyor.

Onun için akşamları Sûre-i Mülk okumayı ihmâl etmeyin. Onun için Kurân okumasını öğrenin ve Sûre-i Mülk okuyun akşamları, Akşam Yatsı arasında. Bir adam Sûre-i Vâkıa'yı okursa Akşam Yatsı arasında fakîr olmaz. Fukarâlık kalmaz onun için. Fakîr olmaz. Allah ikrâm eder ona. Ama azmamalı! Çünkü ben çok adam gördüm öyle. Ben kaç senelik adamım, bakma sen böyle genç göründüğüme, dört çiçekli delikanlı görünüyorum. Elli sene evvel ben müezzindim bu câmide, elli sene evvel. Yaaa.

Kurân-ı Kerîm'i öğrenin, okuyun Kurân-ı Kerîm'i. Ahd edin okuyun Kurân-ı Kerîm'i. Bu âlemde okumayanlara öteki âlemde okutacaklar Kurân-ı Kerîm'i, zorla, cebren kabirde.

Bir kadın geldi. Çok enteresan emîn ol ki çok acâib bir şey. Dükkanım benim burada biliyorsunuz kitapçılık yapıyorum, kitapsızlara kitap satıyorum ben burada. Kitapsızlar geliyor bana kitap alıyorlar burada. Bir kadın geldi, yaşlı bir kocakarı, geldi bana dedi ki, "Şimdi ben Beşiktaş'dan geliyorum" dedi. Enteresan bir şey çok. "Millet Barbaros Hayreddin Paşa'nın türbesine kışını çevirmiş, heykeline karşı dönmüşler, türbeye karşı arkaları dönük, yüzleri heykeline dönük" dedi. Kabotaj bayramı varmış. Haberim yok benim bir şeyden, o kadın söylüyor bana. Yüzleri Barbaros Hayreddin Paşa'nın heykeline doğru dönük, konuşma yapıyorlar orada, hepsinin arkası türbeye dönmüş. Hazret'in cesed-i mübârekine arkasını dönmüş millet. "Fakat Paşa kabrin içerisinde beyaz bir atlasdan sedire oturmuş" dedi, "böyle acâib acâib taaccüble bakıyor oradaki halka" dedi o kadın bana. Ben dedim ki, bazı böyle kadınlar geliyor bana, hayalde kalmış, hayal görüyorlar, gelip bana söylüyorlar. Dedim "Bu kadın hayal gördü gâlibâ". Nereden görecektir kabrin içinde kim oturuyor, ne yapıyor diye, olacak iş değil. Aklıma öyle geldi benim, "hayal gördü gâlibâ bu kadıncağız" dedim. Hayalperest dedik biz. Çünkü bazı adam geliyor, bağılıyor câmide, "Allaaaaah" filan, soruyorsun "Ne oldu?", "Melek indi hutbeden aşağı" diyor. "Elinde bir kılıç vardı, aşağı doğru indi" filan. Belki melek indi ama ne işi var kılıçla çıksın oraya yâhu. Neyse. Böyle hayal görüyorlar bazı. Ben de hayalli kadın zannetdim onu. Gitdi. Kitaplar aldım, bir kitap elime rast geldi, yazma, el yazısıyla. Açdım, Kâşîfü'l-Umûr Esrârü'l-Kubûr. Kâşîfü'l-Umûr Esrârü'l-Kubûr, kitabın ismi, yazma.

Onu okudum. Aaaa! Kadının söylediği içinde yazıyor kitabın. İmkânı yok kadın o kitabı bilip de okuyup da gelsin bana söylesin öyle şeyi. Arapça kitap. Kadın Arapça bilmiyor. Türk kadını bizim. Diyor ki, "Beyaz atlas üzerinde otururlar böyle" diyor, yan oturmuş, "böyle oturacaklar" diyor. Aynen be yâhu, kadının söylediği aynen. Hayret etdim, kadın meğerse veliyye imiş, ne bileyim ben kadının veliyye olduğunu. Ne bilelim kadının veliyye olduğunu. Ben hayal görmüş diye kadına hiç kıymet vermedim. Aynen burada olan hâdise. Yaaa. Öyle kadınlar var, öyle erkek kadınlar var.

Hâfız Âsım Bey, "Şeytan affa mazhar olur mu" diye bir soru sorunca Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Sen şeytânî misin yâhu? Neme lazım. Allah düşman olarak onu tanı demiş, düşman bil demiş biz de Allah nâmına düşmanlık yapıyoruz Şeytan'a. Şeytan bana fenâlık yapmadı ki iyilik yaptı bana. Şeytan bana birkaç defa iyilik yaptı. Meselâ ben muhrimdim Hicaz'da rüyâma girdi yıkanmak iktizâ etdi. Neûzübillah eğer ayıkken bir şey yapsan, hac bâtil olur be! Ama Allah demiş ki, ²⁴⁰ عَدُوِّي, ²⁴¹ فَأَنجِدُوهُ عَدُوًّا, benim adüvvüm, düşmanımdır, sizin düşmanınız olacak, onu düşman ittihaz edin demiş Allahu Teâlâ. Biz de onun emrine imtisâlen düşman biliyoruz. Yoksa ben ne karışacağım ister affetsin ister affetmesin. Ne cehennem Şeytan doldurur ne Şeytan'ı cehennemden çıkarırsan cehennem boşalır.

Hani hep bizim müslümanların yaptığı iş, geliyor bazıları bana gelip soruyor, "Efendi, hristiyanlar, yahudiler cennete girecek mi girmeyecekler mi?". Hiçbir hristiyan bir yahudi gidip papazına hahamına bu müslümanlar cennete girer mi girmez mi diye soran yok hiç. Bizimkiler ille sokmaya çalışıyorlar cennete. Ulan orası eşek ahır mı! Allah cezânı kaldırsın, cennet eşek ahır mı! Cennete evvelimimde bir kelime lâzım, o kelime olmayınca, yer yarılrsa kimse giremez cennete. ²⁴² حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ. Bitdi o kadar. Semâ açılmaz, öyle diyor Kurân'da Allahu Teâlâ. "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah".

Eğer işitmediyse Peygamber'i, sallallahu aleyhi vesellemi, Hazret-i Muhammed'i, işitmediyse bir adam, bir adam Hazret-i Peygamber'i işitmediyse, "Lâilâheillallah" ona kâfi gelir. Ama yalnız mücerred kelimeyle değil. Bu güneşi yaradan vardır, bu semâyı kaldıran vardır, ardı döşeyen vardır diye bilecek böyle. Hani zamanımızdaki birçok delikanlılar var görüyoruz, "Niye Allah var?", "Ne bileyim ben annem Allah var dedi, ben de Allah var diyorum". Öyle

²⁴⁰ Sure-i Mümteherine 1

²⁴¹ Sure-i Fâtır 6

²⁴² Sure-i A'râf 40

değil. O mukallid olur o. Onun îmânı sahîh olmaz, bazı imamlara göre. Îmân tahkîk olacak, hiç Kurân'ı işitmemiş, Peygamber'i de duymamış, bir adada büyüdü adam, kalkdı dedi, "Ulan bu güneş çıkıyor, bu kendi kendine çıkmaz bu imkânı yok. Akşam oldu mu gurûb ediyor, sabah oldu mu çıkıyor filan. Bu semâ böyle, gökyüzündeki bu yıldızlar bu şekilde, bu parlak şeyler, kendi kendine olmaz bu. Bunu yapan bir kuvvet var" dedi mi, o îmânlıdır o. Allah'ı buldu demektir. Çünkü Allah Allah'la bilinir. Kul Allah'ı bilemez. Allah Allah'la bilinir. Resûl-i Ekrem öyle söylüyor, Hazret-i Ebûbekir de öyle söylüyor, "Ben Allah'ı Allah'la bildim" diyor. ²⁴³"Sübhâneke mâ arafnâke hakka marifetike yâ ma'rûf".

Şimdi, Hazret-i Peygamber'in ismini işitdiyse bir adam, onu reddetdiyse eğer, inanmadıysa, o çatlasa ortasından giremez cennete. Gitdi. İsterse en büyük papaz olsun, en büyük râhib olsun. İlle, son nefesde olsun hiç olmazsa, "Muhammedü'r-Resûlullah" hakdır dedi mi, mesele kalmaz, tamam kurtardı paçayı. Şartı o.

Hâfız Âsım Bey, "Yani yalnız muvahhid olmak kâfi gelmiyor?" diye sorunca, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

İşitdiyse Peygamber'i, işitdiyse. Allah yemîn etmiş, kasem etmiş, istersen açayım göstereyim burada duruyor. Açayım mı hadîsi? Haydi tercümesini yapayım, kafamda tercümesi. "Ben Allah'ım benden başka ilâh yok. Birim, şerîkim, nazîrim yok. İlâh yok başka, Allah'ım ben". Bitdi o kadar. "Muhammed benim sevgilimdir ve resûlümdür. Kim benim kazâma teslîm olur, belâma sabreder, nime-time şükrederse, onu ben siddîklar defterine kaydeder, siddîklarla haşrederim. Kazâma teslîm olmadı, nimetime de şükretmedi, belâma da sabretmedi, öyleyse benden başka Allah arasın kendine" diyor Cenâb-ı Hakk. Hadîs burada, cebimde duruyor hadîs-i şerîf. İlle Peygamber'e îmân edecek, şartı o.

Resûl-i Ekrem'in zamanındaki Peygamber'e inanmayan papazlar hepsi Allah'a inanıyorlardı onlar, Allah'ı seviyorlardı. ²⁴⁴"وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ" diyorlar bak-sana, "Rahmân bir şey indirmedir" diyorlar. Rahmân kim? Allah. Yani Allah'a inanıyorlar ama hiçbirine fayda vermedi. Allah Kurân'da ne ilân etdi? ²⁴⁵"قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ" söyle onlara, kullarıma, eğer beni seviyorlarsa sana tâbi olsunlar". Bitdi o kadar. Sonra gene ilân ediyor Allah, ²⁴⁶"مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ", kim ki Resûlullah'a itâat etdi, Allah'a itâat etdi". ²⁴⁷"إِنَّ الَّذِينَ يُتَابِعُونَكَ إِنَّمَا يُتَابِعُونَ اللَّهَ", kim

²⁴³ Ey marûf olan Allah, biz seni hakkıyla bilemedik.

²⁴⁴ Sure-i Yâsîn 15

²⁴⁵ Sure-i Âl-i İmrân 31

²⁴⁶ Sure-i Nisâ 80

²⁴⁷ Sure-i Fetih 10

Peygamber'e bîat etdi, Allah'a bîat_etdi". Kim Resûlullah'a ihânet etdi, Allah'a ihânet etdi. Kim Resûlullah'ı sevdi, Allah'ı sevdi. Böyle. Resûl-i Ekrem meselesi mühim. Çünkü Allah'ı herkes kabûl eder. İster kabûl etsin ister kabûl etmesin. Yok demesi bile Allah'ı tasdîkdir. Olmayan bir şeye yok denmez. İnkârı ikrârdır Allahu Teâlâ'nın. İki nefiyden bir isbat çıkar. Kâideye göre. Yok yok, var çıkar.

Ama Resûl-i Ekrem, beşerî cinsdendir, insan cinsindendir, onun şânına şerefine hâlel gelir. İş O'nda, Peygamber'de. Allah'ın Rahmân ve Rahîm sıfatını nerede görüyorsun sen? Allah'ın Rahmân ve Rahîm sıfatı. Bismillahirrahmânirrahîm, okuyoruz ismini böyle dilimizle. Peki bu sıfatları nerede görüyorsun bakayım? Kimde görüyorsun Rahmân, Rahîm sıfatını? Hazret-i Muhammed'de. Ne diyor? ²⁴⁸ "وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ". O rahmet ne demek biliyor musun? Yılanın yavrusuna olan şefkati, merhameti o rahmetin cüzüdür. Domuzun yavrusuna olan şefkati, merhameti o rahmetin cüzüdür. İnsanın insana olan merhameti, o rahmetin cüzüdür. Öyle şey mi olur. O Resûl-i Ekrem'dendir, Hazret-i Peygamber'den. Allah bizi ondan ayırmasın. Ona kim bakdıysa, Peygamber'e, hepsi göremediler. Bazıları dediler ki, "Ebû Tâlib'in yetîmi" dediler, onlar hepsi cehenneme gitdi. "Sokakda dolaşıyor" dediler, "yemek yiyor, kadınlarıyla yatıp kalkıyor bizim gibi" dediler, cehenneme gitdi hepsi. Kim Resûl-i Ekrem'e resûl gözüyle bakdı o âlî oldu, yükseldi, ehl-i cennet oldu. Resûl, Allah'ın resûlü o, sevgilisi o. Mahbûb-i Kibriyâ, Allah'ın sevgilisi. Sebeb-i hilkat-i âlem. Bu kâinâtın sebebi o, Hazret-i Peygamber.

Efendi Hazretleri, "Kaç oldu saat, sekiz olmuş. Ne kadar kaldı şimdi?" diye sorunca, "daha kırk beş dakîkadan fazla var efendicim" dedik. O arada birisi, "Hocam bir tâne daha vardı gâlibâ, iki tâne söylediniz" deyince, Efendi Hazretleri "onu da anlatalım" buyurdular ve dediler ki:

Üçüncü, söz götürüp getirenler, bir de üç günden ziyâde konuşmayanlar birbirleriyle. Mümin kardeşine kinlenmiş, konuşmuyor. "men lehû kînün leyse lehû dînün", kimin kalbinde kîn varsa, o kalbde dîn olmaz. Bir millet kînle yaşayabilir ama kendi dîn kardeşlerine değil, kâfire karşı. Hudûd boyundan sonradır o iş. Hem de her zaman değil, harb zamanında. Şimdi en büyük düşmanımız buraya gelsin, meselâ kimdir en büyük düşmanımız bizim, en büyük düşmanımız, bizi bu hâle getiren Ruslardır, İngilizlerdir, Fransızlardır, ananemize Fransızlar düşmandır, dînimize İngilizler, milliyetimize Ruslar. Çünkü doksan milyon Türk var Rusya'da. Üç millet. Dînimize İngilizler düşmandır, ananemize Fransızlar düşmandır, milliyetimize Ruslar düşmandır. Şimdi buraya bir Rus gelse, iltifat etmekle mükellefsin sen şimdi. Yol göstereceksin, acıkırsa ekmek vereceksin,

²⁴⁸ Sure-i Enbiya 107

îcâb ederse yardım edeceksin. Nerede? Muhârebe meydanında, o vakit. Çıkdın mı muhârebe meydanına, iki devlet harb açar, o vakit vuruşursun, körü körüne, kimin kimi öldürdüğü zâten belli olmuyor. Bitdi o kadar.

Görmedin mi İmâm-ı Ali kerremallahu veche'yi, muhârebe meydanında, Esedul-lahi'l-Gâlib Ali ibn Ebî Tâlib Hazretleri, tam düşmanı yatırdı kesecek, düşmanını, "tuh" dedi Hazret-i Ali'nin yüzüne tükürünce Hazret-i Ali ayağa kalkdı, kılıcını beline sokdu. "Kalk" dedi "haydi". Şaşırdı adam da. Hazret-i Ali bıraktı muhârebeyi. "Kalk" dedi, "haydi kalk". Dedi, "Yâ Ali, sen beni öldürecekdin" dedi, "ben sana tükürdüm yüzüne, niye beni bıraktın". "Ben seni Allah için öldürecekdim oğlum" dedi, "yüzüme tükürünce nefsim galebe çaldı, öldürürsem nefsim için öldüreceğim, kâtil olacağım" dedi, "onun için affetdim seni, haydi git, kalk git" dedi. "Sana kılıç vuracağıma nefsim kılıç vurdum" dedi, "affetdim seni, haydi kalk". Adam müslüman oldu. Yaaa, onun için kimseye fenâlık yapamazsın.

27 Haziran 1984

Resûl-i Ekrem yâhud peygamberlerden birisi, iki kitapda gördüm ayrı ayrı, birisi Cenâb-ı Peygamber'e isnâd ediyor, bir tânesi Benî İsrâil peygamberlerinden bir tânesine. İkisi de bizim peygamberimiz sayılır.

Bir delikanlıyı evlendirmiş, nikah kıymış, nikâhını, demiş ki, "Bu çocuk bu akşam ölecek" demiş peygamber, "dâmad" demiş. Sabahleyin câmiye çıkagelmiş çocuk, mescide, bir şeyi yok. Herkes peygamberin yüzüne bakıyorlar, bir de çocuğun yüzüne bakıyorlar filan. Sonra Peygamberimiz demiş ki...

İki isnâd var, Resûl-i Ekrem'e de söylüyorlar, başka peygambere de, ikisi de bizim peygamberimiz.

Demiş ki, "Yatağı kaldırdın mı oğlum?" demiş. "Kaldırmadım" demiş. "Ben gelmeyince yatağı kaldırma" demiş Cenâb-ı Peygamber. Oradan gelmişler, ashâbı toplamış getirmiş. Yastığı kaldırmış, yılan. Akra cinsinden bir yılan. O yılan, kel olurmuş kafası, Arabistan'da, vurdu mu öldürürmüş adamı, zehirlermiş. Vâdî-i Fâtîme'de bulunurmuş. Öyle bir yılan, bükülmüş orada yatıyor, yastığın altında, dâmadın. Sonra Efendimiz sallallahu aleyhi vesellem sormuş o çocuğa, "Sen ne gibi bir hayır yaptın bakayım bu akşam?" demiş. "Yâ Resûlallah ben bir hayır yapmadım. İşte gece geldik, iki rekat namaz kıldık, hanımla zifaf olduk, yatdık" demiş. "Başka?". Arabistan'da süt koyarlarmış evlenenlerin odasına, süt.

Biz de öyle yapalım, süt iyi olur. Bu bizim milletin kafasında akıl yok. Bak nereden nereye geçiyorum ben. Seyyâlât-ı fikriyyem yok yani. Kahveye gidiyor, "ver oradan bir koka kola". Ulan süt iç be ahmak herif! Ne işin var senin, bilmem efendim elvan içecekmiş, koka kola içecekmiş filan. Süt var, gâyetle güzel. Süt-den hayırlı bir şey yokdur hiç. Hani öyle derler ki, rivâyet ederler, rivâyetdir ama Cenâb-ı Hakk'a demiş ki peygamberin birisi, "Yiyip içseydin, yarattığın nesnelerden ne yer ne içerdin?" demiş. "Balla süt demiş" Cenâb-ı Hakk. Bütün beşerin, bütün mahlûkât-ı ilâhînin mevâddı süt yâhu! İçmiyorlar yâhu. Gidiyor oraya, "Ver oradan bir koka kola". Midesi bozuluyor. İçerisinde ne bok olduğu malûm değil ne koydukları. Bir de yeni şey çıkmış şimdi, bira. Alkolsüz bira. Kendisi

müslüman ama ismi Niko. Müslüman kendi, ismi Niko. Bira dendi mi içilmez o. Gazoz niye içiyorsun, süt iç. Süt içeceksin.

Birisi "Mekke'de içiyorlar, Kâbe-i Muazzama'nın karşısında" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Câiz değil, haramdır, haramdır. Vaktiyle de içdiler Ebû Cehiller filan, şarap içiyorlardı. Sonra âyetler geldi, şarabın haram olduğu ilân edildi, içki öyle kaldırıldı.

Aynı zât "Fetvâ vermişler efendim, ben de münâkaşa etdim nasıl olur diye, al şeriat fetvâsı, konuşma dediler" deyince, Efendi Hazretleri, "Öyle fetvâ onun başına patlasın, keratanın" buyurdular. Birisi, "Alkolsüz bira ithal ediyorlar Japonya'dan" deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Anladık. Alkolsüz şarap da var, onu da ithal etsinler Almanya'dan. Getirdiler bana şarap, "içmem ben" dedim, ²⁴⁹"wine, schwein, nine" dedim ben Almanca. Vezinli kâfiyeli. Neden? "wine, schwein, nine, ich bin Muhammedan, ben Muhammedîyim" dedim, "ben içmem" dedim. Dediler ki, "Mâdem ki wine içmiyorsun, alkolsüz şarap getirelim sana" dediler, "hani sizin sıra gibi" dediler bana. "İçmem" dedim, "çünkü ismi üzerine şarap diyor üzerinde". Şer-âb, şer-âb, kötü su demek. Su demek âb, şer-âb, kötü su demek. Allah muhâfaza buyursun, içilmez. Fetvâ veren pezevenk Allah mı bu! Allah içmeyin diyor. Kendi içmiş mi pezevenk? Kendi içmez, içmemişdir kendisi. Fetvâ veren içmez. Anlamaz ki içmekden. İçmek için de ağzının tadını bilmesi lâzım herifin. Ne anlayacak o hayvan. Ona sen şarabı şerbet diye içirirsin. Çünkü "taalleümü's-şerri lâ li's-şerri", şerri talîm edeceksin, şerre düşmemek için, şer yapmak için değil. Herife, sofuya burada, Mustafa Bey burada mı, Mustafa Bey, bizim sofu Mustafa, babasına, hacı efendiye herife bir milyon lira versen bir katre bir şey içiremezsin, bunun babasına içirmesinler mi içkiyi! Doldurup verdiler, hacı efendi, "Bismillahirrahmânirrahîm", elini başına koydu, başı açıldı eliyle kapadı, Bismillah deyip lup içti. Zemzem suyu gibi.

Hacı gelmiş de Hicaz'dan, ziyârete gidiyorlarmış iki Arnavud, bir tânesi İstanbullu, bir yeni gelmiş daha Enver Hoca'nın memleketinde. "Bak" demiş, "gidiyoruz oraya, hacdan geldi adam" demiş, "zemzem verirler" demiş, "zemzemi ayakda içeceksin. Anladın mı?". "Peki anladım". "Peki". Gitmişler, çay koymuş herif, zemzem vermemiş, evvelâ çay koymuş. Arnavud zemzem diye kapdığı gibi çayı, kaynak çayı, ayağa kalkmış, kıbleye karşı ayaküstü elini başına koymuş, bir dikişde içince, fenâ hâlde haşlanmış, "Bre ne kadar sıcak bre,

²⁴⁹ Şarap, domuz yok!

soğumamış daha Allah Allah. Kaynamış, daha hâlâ soğumamış, oradan buraya gelmiş". Çayı içmiş herif zemzem diye, ağzı burnu haşlanmış.

Süt koyuyorlarmış evlenenlerin odasına. Sünnet-i Resûl'dür hem de. Efendimiz sütü çok severdi, Cenâb-ı Peygamber. Süt için, tavsiye ediyorum, süt için. Şimdi değil, Ramazan şimdi, iftardan sonra. Şimdi kalkar hocaefendi süt iç dedi diye gider süt içer. Kafası işlemiyor.

Dedik ki yaşlı adama oruç müsaadesi vardır dedik. Çok yaşlı adama, tutamazsa eğer. Seksen yaşına varmış adam, yetmiş beş seksen yaşına, vaktiyle tutmuş orucunu ama, şimdi artık tutamıyor, dayanamıyor filan. Herif sen câmide benden bu haberi alır almaz doğru sen git kahveye, "Yap bir kahve oradan bana", yak bir sigara orada, oturmuş. "Ne oldu?". "Hocaefendi, Muzaffer Hoca, içeride fetvâ verdi, ben seksen yaşındayım, içebilirim şimdi". "Ulan senin gibiler için değil, senin ensen kilise direği gibi" dedim, "senin için değil". Dayanamazsa, dayanamazsa, dayanamayacak, bayılıyor, ediyor filan böyle bu şekilde. Hep ters anlıyorlar.

Süt. İftardan sonra yâhud Ramazan'dan hâriç zamanda kahveye gitdiniz, süt isteyin kahvecilerden. Su yerine süt isteyin yâhud gazoz yerine filan böyle. Süt için.

Birisi, "Îcâd mı çıkartıyorsun derler" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Îcâd çıkartıyorum, ben îcâd çıkartıyorum. Dırıltı yaparsa, "Kaç para kahve parası?", "yirmi lira", "al paranı, bir süt getir bana", yirmi lira verirsin bir süt içersin, bitdi gitdi o kadar.

Sonra efendime söyleyeyim, demiş, "Yâ Resûlallah süt koymuşlardı, kapı çalındı, bir fukarâ geldi, ben sütü fukarâya verdim" demiş. Ashâba dönmüş demiş ki, "Bak dinleyin şimdi". Yılan demiş ki, "Niye geldin buraya" demiş. Yılan, lisâna gelmiş.

"Efendim yılan konuşur mu?". Her şey konuşur. Allah dili konuşdurursa, eli konuşdurur. Eli konuşduran Allah, ayağı konuşdurur. İnsanı konuşduran, hayvanı konuşdurur. Görmüyor musun papağan da konuşuyor. Diyeceksin ki sen, "Papağan, sözü insan olur ama özü insan olmaz, konuştuğu sözün manâsını bilmez". Biz de çok şey konuşuyoruz, manâsını bilmeden. Papağandan farkımız yok. Bir çoklarımız da düşünüyoruz hindi gibi. Feylesof olamadık, hindi olduk, düşünüyoruz fazlaca.

"Niye geldin buraya?". "İlhâm olundu ki bu adamı ben vurup öldürecektim. Fakat bu gece sabaha kadar burada dolaşdım, etrâfıma bir kale çevrildi benim, kaleyi deşip dışarı çıkamadım. Kaleyi deşip dışarı çıkamadım, sade dolaşdım.

Sonra yorulдум, uyudum". "Gördünüz mü? İşte o fukarâya vermiş olduğun süt, sâile vermiş olduğun süt, ne oldu, senin sebeb-i necâtın oldu. Belâya kale oldu yani.

Sâili reddetme. Hele bu günlerde. Mutlakâ sadakâtınızı, fitrenizi fukâra-i müs-limîne, evvelâ yakınlarınıza.

Hâfız Âsım Bey, "Fitreler belli oldu mu" deyince, Efendi Hazretleri belli oldu" buyurdular. "Ne kadarmış" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

En aşağı 150 lira, 160 lira, 150 elli lira. Yukarı doğru artık alabildiğine git. 150 bin lira, beni dinlersen sen. O Karamanlı bakkalın hesâbı gibi verme fitreyi, çıkar bir beş bin lirayı ver. De ki, "Beyti'de bir yemek yiyorum" de, beş bin lirayı fu-karâya ver fitre diye. Bırak Maraşlı Aşçı'da yemek yemeyi. Orada da zâten bin liradan aşağı çıkılmıyor. Bin lira alıyorlar, bin beş yüz lira alıyorlar, Maraşlı Aş-çı'da. Ne olduğu malûm değil.

Geçen gün bana dediler ki, "Sen lahmacun yeme Efendi" dediler. "Niye?" dedim. Ben severim lahmacunu. "Kedileri soyup kedileri lahmacun yapıyorlarmış" dedi-ler. "İyi, daha iyi" dedim ben, "hoplarınız kedi gibi oradan oraya". İnsan ne yerse, onun ahlâkını alır. Kedi gibi oluruz yırtıcı böyle, parçalayıcı. Köpek gibi olursak havlarız, böyle har har har. Zâten harlıyoruz, çok köpek eti yedik gâlibâ. Hep havlıyoruz birbirimize. Hele aramıza kemik atmasınlar, dünyâ malı. Büyüklere bile, okumuşlar, profesörler, fakülte bitirenler bile, ortaya kemik atıldı mı, har har har har, birbirlerini ısıyorlar başdan aşağı. Kemik meselesi. İki ayaklı kelmeler. Kelb deyip geçme.

Abdülehad-i Nûrî Efendimiz Hazretleri, Ayasofya'dan vaaz ediyormuş. İşte diyor ya, "Nûrî bugün imâm oldu uyan gelsin bu meydâne" diyor ilâhide.

*Semâdan sırr-ı tevhîdi duyan gelsin bu meydâna
Derûn içre bugün Allah diyen gelsin bu meydâna*

Ayasofya'da vaaz ediyormuş Hazret. Zamânı gelmiş Ayasofya'da,

*Semâdan sırr-ı tevhîdi duyan gelsin bu meydâna
Derûn içre bugün Allah diyen gelsin bu meydâna*

*Gönül maksûdunu buldu cihân envâr ile doldu
Bugün Nûrî imâm oldu uyan gelsin bu meydâna*

demiş, bütün Ayasofya'nın kandilleri, o vakit böyle elektrikli kandil değil, zeytin-yağlı, hepsi yanmış başdan aşağı. Hazret-i Şeyh'in kutbiyyetini ilân etmişler, imâm olduğunu.

Öyle eskiden birer birer yakıyorlardı kandilleri böyle bunları. Burada bir kavgâ olmuşdu, kandil yağî meselesinden. Müezzinler birbirlerine girmişler, her taraf yağ içinde kaldı câminin iççerisi.

En a'lâ yerleri vakfetmişler bize babalarımız, câmilere gelecek olan, kandillere. Kötü yağ vakfetmemişler. İis yapar kubbeye filan diye. En iyi yağ. Onun için zeytinyağıyla, câmilere verilen kandil yağlarıyla güzel zeytinyağlı bakla yapılırdı, dolma, efendime söyleyeyim pilâki.

Şimdi, o vakit zeytinyağıyla yanıyor kandiller, Hazret-i Şeyh, "Bugün Nûrî imâm oldu uyan gelsin bu meydâna" diye bir bağırmiş, bütün kandiller şıp yanmışlar birdenbire. Kutbiyyetini ilân etmiş.

Kelb deyince, köpek deyince aklıma geldi. Birisi gelmiş demiş ki, "Şeyh Efendi" demiş, "yarın akşam bizim eve teşrîf eder misiniz iftara?" demiş. "Evlâdım, ben ihtiyarım, gelemem". "Allah aşkına" demiş, "bekliyoruz, evimize şeref bahşedeceksiniz Efendi Hazretleri" demiş, "ne şeref bizim için" filan. "Nerede?". "Akbiyık, Çıkmaz sokak, 13 numara". Ertesi günü Şeyh Efendi, ihtiyar adam, inmiş aşığıya bulmuş Çıkmaz sokak, 13 numarayı. Tak tak kapıyı çalmış, adam kapıyı açmış, "Kimi istiyorsun?" "Evlâdım, Akbiyık, Çıkmaz sokak, 13 numara burası mı, iftar için geldim". "Yanlış geldiniz, burası değil o" demiş, tırak yüzüne kapıyı kapamış. Kalmış adam orada, top patlamış, Şeyh Baba orada çeşmeden biraz su içmiş. Oradan yavaş yavaş, su kuvvetiyle, iki su bir ekmeğin yerini tutar diye, biraz Terkos biraz üzerine iyi su, Ayasofya'ya çıkmış. O gece Ayasofya'da terâvihi kılmış. Oradan da Eyüp'e gidecek Hazret-i Şeyh.

Ertesi günü, adam gelmiş, o adam. "Şeyh Efendi, dün akşam bekledik yâhu, yatsıya kadar sofrada çoluk çocuk, ayıpdır yâhu! Yapma Allah'ını seversen. Koskoca bir şeyh efendi söz verip gelmesin. Ben çoluk çocuğa yemek yedirmedim siz geleceksiniz diye sofrada bekletdirdim". "Allah Allah! Ayol ben dün akşam geldim, acaba yanlış kapı mı çaldım". "Bilmem, bize gelmedin, uğramadın". "Fesühânallah! Bu akşam geleyim öyleyse. Neresi?", "Çıkmaz sokak, 13 numara, yaz". Ertesi gün yine gitmiş, tak tak kapıyı vurmuş, kapıyı açmış adam, "Ne istiyorsun?", "İftara geldik", "Yanlış kapı" demiş, trak kapıyı yüzüne. Haydi Efendi yine yukarıya, biraz su oradan içmiş, Terkos suyu ekmek yerine, iyi su yerine Karakulak, oradan Ayasofya'ya. Neyse orada yatsıyı terâvihle kılmış aç karnına.

Bulgar'a girmiş orada, Bulgar vardı, işkembeci Bulgar, Ayasofya'nın karşısında, işkembe çorbası yapardı. Kadir Gecesi oraya giderdik işkembe çorbası içmeye. Çünkü Kadir Gecesi Ayasofya'da yapılırdı eskiden. Herkes oraya giderdi, Ayasofya'ya. Gece oradan çıktık mı Bulgar'ın dükkanına. Bulgar zavallı senelerce

orada işkembe satdı, boklu işkembe. Mut ne mut. Arnavud var mı içinizde Arnavud? Yok. Mut ne mut yani bombok. Sonra dükkanlar yıkıldı, istimlâk oldu. Altından iki küp altın çıkmasın mı? Üstünde boklu işkembe satıyordu herif sene-lerce. Dükkân yıkılınca iki küp altın. Hem de bildiğin gibi değil küp.

Kel kazana kör yiye. Sen sakla sakla paraları çıkarma, say akşamları. ²⁵⁰ "وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ * الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ". Say bakalım birer ikişer. Görürsün sen, bak kimler yiyecek paraları. Kızına bırakırsın, dâmad yer. Karına bırakırsın, öteki koca yer. Oğluna bırakırsan, gelin yer. Bir yiyecek, biri yiyecek, kurtaramazsın. Onun için sen ye Hacı Niyâzi paraları.

Şimdi efendime söyleyeyim, üçüncü akşam gelmiş gene, "Efendi! Senin irfânına hiç yakışdıramadım ben, yâhu insan bekletir mi, iki akşamdır sizi bekliyoruz, ne günahımız var yâhu". "Fesübhânallah! Oğlum geldim ben, herhalde yanlış kapı çalıyorum, yoksa aşağıda kiracı mı var, o mu açıyor kapıyı". "Ben görmedim sizi". "Peki". Üçüncü akşam, Hazret-i Şeyh gene inmiş aşağı, kapıyı çalmış. "Ne istiyorsun be herif!" demiş. "İftara geldik". "Ne iftarı, ne beleşçizsiniz be!" demiş, "üç akşamdır seni şu kapıdan sepetliyorum" demiş, "gene geliyorsun buraya" demiş, "hoca milleti değil misiniz. Herifin tarlasına manda girmiş, bir de hoca, herif bağıırıyormuş, mandayı bırakın hocayı çıkarın diye, tevekkeli değil" demiş. Aptal sen de! Halbuki bahçıvanın karısının başı açkılmış, ondan hocayı çıkartıyorlar. Mandadan kaçılmaz ya, insandan kaçılır.

Şimdi, "Peki evladım" demiş, "eyvallah, haydi Allah'a ısmarladık" dönmüş gerisi geriye ama gücüne gitmiş Şeyh'in. Arkasından adam koşmuş, "Aman Efendim", eteklerini öpmüş, ayaklarına kapanmış, "Efendi, bir talebenin hocayı imtihan etmesi ayıptır, kul Allah'ı imtihan edemez, ümmet Peygamber'i imtihan edemez, ben bu denâati irtikâb etdim ama maksadım sizin kemâlinizi bildirmek, güzel ahlâkınızı göstermekdi, ne olur beni affedin" demiş.

Bir yahudi gelmiş kapıyı çalmış. "Efendi bir şey soracağım" demiş, "aşağı iner misin". İnmiş aşağı Hazret-i Şeyh. "Buyurun". "Unutdum" demiş "sen gelinceye kadar". Ramazan günü. "Unutdum" demiş. "Peki aklına geldiği vakitte gel". Haydi yukarıya. On dakika sonra gelmiş yahudi, "aklıma geldi, in aşağı". Hazret-i Şeyh aşağı, "unutdum", yukarı. Yedi sefer Hazret-i Şeyh'i indirmiş, Yedinci seferinde demiş ki, "Efendi, unutmadım, gel bakayım. Şurada hayvanlar var, köpekler var karşıda, bak gördün mü, sığır da var, onların tüyü mü efdal, sizin sakalınız mı?" demiş. Hayvanların tüyü mü efdal sizin sakalınız mı?". Demiş ki, "Hazret-i Allah'a îmân etmedimse, Resûl-i Ekrem'e gönül vermedimse, şerât-ı

²⁵⁰ Sure-i Hümeze 1-2

garra-i Ahmediyye ile mütehallik olmadımsa, elbet ki hayvanların tüyleri benim sakalımdan efdaldır. Ama ben Allah'a inandım, Peygamber'e gönül verdim, şer'at-ı garra-i Ahmediyyeye boyun verdim, elbet ki benim sakalım hayvanın kılından efdaldır evladım" demiş. Hiç kızmamış. Yahudi bu tavra karşı dayanamamış islâm ile müşerref olmuş. "Efendi, ben seninle alay etmeye geldim, sen beni kalbimden vurdun" demiş, "Lâilâheillallah Muhammedü'r-Resûlullah" demiş islâm ile müşerref olmuş

Fâtîha!

29 Haziran 1984

Yâ Rabbi. Okunan aşr-ı şerîfleri, Kurân-ı Mübîn'i ve salavât-ı şerîfeleri dergâh-ı mecd-i ulûhiyyetinde "fe tekabbelehâ rabbuhâ bi kabûlin hasen" sırrına mazhar eyle. Hâsıl olan ecr ü sevâbı, evvelen ve bizzât, hâce-i kâinât, hulâsa-i mevcûdât, Fahr-i risâlet Efendimiz Hazretlerinin ravza-yı ıtırnâk-i Muhammediyelerine hediye etmek cür'etinde bulunduk. Rabbim sen îsâl eyleyüp, Seyyidü'l-Enâm'ı cümlemizden hoşnûd ve râzı, âlem-i dünyâda ziyâretine, âlem-i manâda gül cemâlinin müşâhededesine, âlem-i âhiretde şefâat-i uzmâsına bizleri nâil eyle yâ Rabbi. Resûl-i Ekrem Efendimizden Hazret-i İbrâhîm'e kadar giden Âl-i İbrâhîm'in de rûhlarını haberdâr eyle yâ Rabbi.

Hâssaten ebeveyn-i Resûlullah, Cenâb-ı Hazret-i Abdullah ve Cenâb-ı Hazret-i Âmine radiyallahu anhümâ Efendilerimizin rûhlarına vâsıl eyle yâ Rabbi. Ve cemî enbiyâ aleyhimüsselâmın dahî rûhlarına vâsıl eyle yâ Rabbi. Hâssaten Hamse-i Âl-i Abâ, Aşere-i Pür-vefâ, Ashâb-ı Soffe, Ashâb-ı Bedr, Ashâb-ı Uhud, Ashâb-ı Hendek ve Şühedâ-yı Kerbelâ ve sâir ashâb u ensâr, tâbiîn, tebe-i tâbiîn, ecille-i dîn-i mübîn, eimme-i isnâaşer, on dört ma'sûm-i pâk, eimme-i erbaa, bâhusûs hayru't-tâbiîn Üveys el-Karanî, reîsü't-tâbiîn Hasen el-Basrî, Habîb-i Acemî, Dâvûd-i Tâî, Ma'rûf-i Kerhî, Süreyr-i Sakatî, Cüneyd-i Bağdâdî, kutbü'l-aktâb bâzullahi'l-eşheb Cenab-ı Abdülkâdir, Seyyidinâ Ahmed el-Bedevî, Ahmed er-Rifâî, İbrâhîm el-Düssûkî, Hasen eş-Şâzelî, Sadeddîn el-Cibâvî, Ebu Medyen el-Mağribî, Muhyiddîn İbn Arabî, Mevlânâ Celâleddîn Rûmî, Hacı Hünkâr Velî, Muhammed Bahâeddîn Nakşibendî, Şeyh Şabân-ı Velî, İbrâhîm Gülşenî, Hacı Bayrâm Velî, Sünbül Sinân Velî, Azîz Mahmûd Hüdâyî, Seyyid Yahyâ Şirvânî, Pîr Muhammed Molla Erzincânî, Seyyid Ömer el-Halvetî ve cemî turuk-i şettâ-yı seniyye-i halvetiyyândan ve sâir turuk-i aliyyeden güzerrân eden meşâyih-i azîzân, fukarâ-yı dervîşân, âşıkân, nâşidan, sancakdarân, bâcıyân, ashâb-ı birr ü ihsânın rûhlarına vâsıl eyle yâ Rabbi.

Hâssaten, ulemâ-yı Osmâniyyenin ve ulemâ-yı islâmiyyenin rûhlarını haberdâr eyle yâ Rabbi. Huffâz-ı kirâmın rûhlarını haberdâr eyle yâ Rabbi. Hattâtîn, sarfiyyûn, nahfiyyûn ve cemî müctehîdînin dahî rûhlarını haberdâr eyle yâ Rabbi.

Bu beldenin fâtihi Ebu'l-Feth ve'l-megâzî Sultân Muhammed Hân aleyhi rahmeti ve'l-gufrân ve feth için cânlarını kânlarını esirgemeyen şehîdlerin ve gâzîlerin rûhlarını da haberdâr eyle yâ Rabbi. Hassaten, bu câmi-i lâmînin bânîsi Bayezid-i Sânî Hân'ın ve bu câmiden güzerân eden meşâyih-i azîzân, fukarâ-yı dervîşân ve bilcümle eimme, hutebâ, müezzinîn, kayyûmîn, vâizîn, ferrâşîn ve bu kubbe altında bir kerre Allah diyen ve zât-ı ulûhiyyetine secde eden bilcümle ehl-i tevhîdin rûhlarını haberdâr eyle yâ Rabbi.

Bizler de onların hâli ile hâllendikde sekerât-ı mevtimizi âsân, son kelâmımızı Kelime-i Tevhîd ve Kurân-ı Mecîd eyle yâ Rabbi. Âkıbetimizi hayr eyle yâ Rabbi. El-vedâ el-firâk diyen Ramazân-ı mağfiret-nişânı cümlemize şefî eyle, şikâyetinden eyle yâ Rabbi. Hulûlü ile müşerref olduğumuz ıyd-i saîd-i mübâreki cümlemiz hakkında müteyemmin ü mübârek eyle yâ Rabbi. Duâlarımız kabûl eyle yâ Rabbi. Fâtîha!

Bu akşam ehemmi-i mühim gecelerden bir gecedir. Bilmezler bizim müslümanlar. Kadir Gecesi bilir, Bayram gecesi bilmez. Birçok ahmak herif vardır, bu akşam gider içki içer, Bayram gecesi, Ramazan bitdi diye.

Halbuki Hazret-i Hasen, Hazret-i Hasen...Haaa Hasen deyince aklıma bir şey geldi, bir hikâye.

Benim bir hocam vardı, Allah rahmet eylesin, Alasonyalıydı kendisi. Ondan da ders okudum ben, Alasonyalı Cemal Efendi'den. Ondan da ders okudum ben. O vakit Alasonya bizde, Yunanistan filan. Düne kadar bizdeydi, altmış sene evveline kadar. Hürriyetçiler kaybetdiler hepsini. İttihad Terrakkîciler filan. Tâ Kânûnî Sultan Süleyman zamânından Sultan Abdülhamid Hân zamanına kadar arazilerimiz yüzde on eksilmişdi. Kânûnî zamanındaki arazimiz, Sultan Hamid zamanına kadar yüzde on eksilmişdi. Batum'da bizdeydi, Romanya'da bizdeydi, Kuveyt de bizdeydi, Mûsul da bizdeydi, Libya da bizdeydi, Fas, Tunus, Cezayir de bizdeydi, Mısır da bizdeydi, Cezîretü'l-Arab da bizdeydi, her taraf bizdeydi. Altmış yetmiş sene evveline kadar. O İttihadçılar yok mu o hürriyetçi İttihadçılar, gözü kör olasıca, Rumeli'den hürriyeti buraya getirdiler de Rumeli'de hürriyet kalmadı, gitdi, gavurun eline geçdi.

Hocam diyor ki, "O vakit Selânik'e iniyoruz" diyor. "Buradan vapurla Selânik'e gidiyoruz" diyor, Selânik.

Selânik İstanbul'un anahtarıdır. İstanbul'u fethetmek isteyen evvelâ Selânik'i alır, sonra İstanbul'u alır arkasından. Unutma bunu, kafaya koy. Rumeli'nin anahtarı Belgrad'dır. Vaktiyle babalarımız "Kâfir Belgrad'a giremez" diyorlarmış. "Belgrad'a gavur gelemmez" diyorlarmış babalarımız. Belgrad'ı alınca kâfir,

Rumeli'yi aldılar. Çünkü anahtarı orası, kilidi orası. İstanbul'un kilidi de Selânik'dir. Zâten hazırlandı. Merkez-i hükûmet Ankara olmak münâsebetiyle buraya gavur girerse çıkmaz bir daha. Hukûk-i düvele göre bir milletin başşehri zabt olunmaz, o milletten isterse bir ferd hayatda kalsın. Tek bir ferd hayatda kaldı mı, tek Türk dünyada kalsa, dünyâ yüzünde bir Türk, o memleketin başşehri zabt olunmaz. Ankara'yı alamazlar. Ama buradan gitdik şimdi biz, çıkdık buradan, başşehri Ankara'ya götürdük, buraya gavur girerse çıkmaz. O vakit gavur buradan çıkdı, biz gavuru çıkarmadık, burası başşehir diye çıkdılar İstanbul'dan. Câmiler filan kurtardı İstanbul'u. Tapu çünkü, tapusu. Hangi milletin âsârı çok diye bakdılar bizim câmleri filan gördüler, buradan öyle çıkdılar.

"Selânik'e iniyoruz vapurla" diyor, "vapurla Selânik", şimdi bu Yunan'da, Selânik. O vakit Türklerdeydi Selânik. Atatürk de Selânik'li. Evi var Atatürk'ün Selânik'de. Gitdim ben ziyâret etdim. Selânik'e gitdim ben. Sonra Kavala'ya da gitdim. Kavala'ya gitdim, Mehmed Ali Paşa'nın evini ziyâret etdim. Bir de kahve içdim, yarıda kaldı kahve. Kahvenin yarısını içdim yarısı kaldı orada. Hâlâ aklım orada, Kavala'da.

Birisi, "Niye Efendim" deyince Efendi Hazretleri, "Anlatayım. Hem laf bende çok, hem vakit de geçsin zâten" buyurdular ve o hâtırasını şöyle anlatdılar:

Dediler ki yarım saat burada duracağız dediler, mola vereceğiz, kahve için filan dediler. Peki dedik biz, durduk Kavala'da. Otel'e girdik, yap bir kahve. Aman ne güzel bir kahve. Bizim kahvecilerin kahvesine benzemiyor. Bizimkiler içine karbonat karışdırıyorlar mutlaka. Ulan kör olasıncı karışdırma şu boku, ne karışdırıyorsun içine.

Köpeğe demişler ki, "bok yeme!" demişler. Arslan demiş ki, çağırmış köpeği, "bok yeme!" demiş, "Ayıpdır, utanmaz herif!" demiş. Köpek, "Peki, yemiyim" demiş. Giderken dönmüş, "Bir şey sorabilir miyim?", "Nedir o?", "Temiz taşın üzerine yaparlarsa gene yemiyim mi?" demiş. Yapacak ille, bir bok yiyecek ille. Yapma ulan, sokma şunu içerisine.

Güzel bir kahve yapmış adamlar. Meselâ ben turist olsam Yunanistan'a giderim, Türkiye'ye gelmem. Helâsı yok buranın. İşeyecek yer yok. Orada öyle değil. Yunanistan'a giderim. Meselâ kahveye gidip oturuyorsun değil mi Yunanistan'da, hemen kahveci geliyor, elinde suyla geliyor, su getiriyor evvelâ, sonra "Ne içeceksiniz?" diyor. Evvelâ su geliyor. Bizim burada su dedin mi herifin suratı asılıyor böyle, zurna asılıyor böyle, su istedin diye. Yaa, gidiyorsun, ama nereye gidersen git, hangi kahveye gidersen git, gitdin oturdun mu su geliyor evvelâ, buz gibi su. Sonra kahve diyorsun yâhud çay istiyorsun. Evvelâ su getirirler, evvelâ su. Bizim burada su yok. Su vermez. Çünkü Yezid var burada. Hazret-i

Hüseyin düşmanı var, Yezid vermez suyu, vermez. Hâin oğlu hâin. Köpek. Hacı bile öyle. "Kiracının suyunu kesdim" diyor, "çıksın diye pezevenk dışarı". Yezid'e bak. Ulan su kesilir mi! Hacı efendiymiş bu, hac yapmış. Kör olasıca seni.

*Deve hacı olmaz gitmek ile Mekke'ye
Eşek dervîş olmaz taş çekmekle tekkeye*

Taş çekmiş eşek dervîş olur mu tekkeye? Olmaz. O da Mekke'ye deve gibi gitmiş gelmiş. Ne olacak o adam olmadıktan sonra. Yazık paralar gitdi bedavaya, yazık oldu paralara adam olmadıktan sonra. Dört yüz bin lira. Evet taşı toprağı ziyaret etdi geldi adam olmadan.

"Selânik'e" diyor, "iniyorduk, oradan bir Hasan Ağa var" diyor.

Hocaefendi'nin babası zenginmiş, Hocaefendi'yi husûsî olarak dîn adamı olarak yetiştirmiş. Para kazansın, ekmek yesin oradan diye yetiştirmemiş, "Oğlum dîn adamı yetişsin, yarın yevm-i kıyâmetde benim kafama taş koysunlar" demiş. Çünkü hâfız-ı Kurân olanların babalarının başına bir taş koyacaklar yevm-i kıyâmetde. Böyle o sahrâ-yı mahşeri ışıldatacak böyle o Kurân'ın nûru. Okutmuş oğlunu, hâssaten, husûsî olarak yetiştirmiş, bizim gibi hıyar yetiştirmemiş, adam yetiştirmiş. Yaaa, şimdi öyle olduk maalesef. Ekmek yedirdiğimiz adama sözümüz geçmiyor. Âlim yetiştirmiş oğlunu. Husûsî olarak okutuyor. Şimdi bizimki, "Para kazansın doktor olsun, para kazansın". Demiyor ki, "Bir doktor yetiştireyim de fukarâya bedava baksın". Diyen yok görmedim hiç ben. Pezevengin milyonları var, hâlâ doymadı kör olasıcanın gözü, toprak doldurasıca. Çocuğu doktor yetiştireyim, "Oğlum, hakkımı helâl etmem sana, fukarâ-yı müslimîne, bütün fukarâya bedava bakacaksın, ölünceye kadar. Hattâ sana para bırakıyorum bak buraya, ilacı olmayanlara da benim bıraktığım paradan ilaç parası vereceksin". Görmedim bir adam yâhu! Yok. Fukarâyı kazıkla, hastayı dürt, ölüyü becer, abdestini boz, kefenini çal, böyle. Allah sonunu hayretsin, geliyor belâ! Göreceksiniz bak. Yazıyorum buraya, göreceksiniz. Yakında, geliyor.

Şimdi efendime söyleyeyim, "oraya Selânik'e geliyoruz" diyor, "Hasan Ağa geliyor atla" diyor, "eşkiyâ gibi bir adam. Yolda Yunan eşkiyası var" diyor.

Rumlar cesur adamlardır. Bildiğiniz gibi değil. Yunanlılar cesur adamlardır. Burada bir adam çıkdı işgalde, bilir Âsım Bey, neydi o, Hiristantos, kaç tane polisi yedi bizim. Ödö patlıyordu bizim polislerin, delik arıyorlardı kaçmaya, Hiristantos geliyor diye. Sonra gene bizim kahraman polisler öldürdüler Hiristantos'u, vurdular evinde basdılar filan. Anlatırız onu da antreparantez.

"O geliyor" diyor, "kahraman bir adam" diyor, "beni götürüp getiriyor Alasonya'ya" diyor. "O kadar 'Hasan Ağa! canım namaz kılsana sen müslüman insan-

sın, bak anan baban müslüman, namaz kıl' dediysem de, 'Bırak be molla efendi, a be molla bırak, benim kalbim temiz. Neymiş o yatıp kalkmak, başını yere koyup, kışını kaldır yukarı doğru. Onunla adam adam olmaz, kalbim temiz benim. Kalbim temiz, kalbim temiz'. Bir türlü herife namaz kıldırıamadım" diyor. "Bir akşam gelirken yolda, bir papazın evinde kaldık" diyor. "Papazın evinde misâfir kaldık" diyor. "Papaz bizi karşıladı. Ben abdest aldım namaza durdum. Papaz şimdi konuşuyor Hasan Ağa'yla" diyor. Demiş "Niye sen namaz kılmıyorsun?" demiş papaz Hasan Ağa'ya. "Kalbim temiz" demiz. "İsmin ne senin?" demiş. "Hasan" demiş. "Haaa" demiş papaz, "namaz kılmadıktan sonra ha sen ha ben" demiş papaz. "Aramızda bir fark yok ki" demiş, "ben de kılmıyorum, ben papazım, ben hıristiyanım kılmıyorum, sen de kılmıyorsun, ne fark var aramızda. İsmi de Hasan, ha sen ha ben". "Sabahleyin kalktım" diyor, "Hasan Ağa kolları sıvamış abdest alıyor" diyor ve "namaza başladı" diyor. "Benim sözüm tesir etmedi, papazın vaazı tesir etti" diyor, "Hasan Ağa namaza başladı" diyor.

Nerede kaldı dersimiz?

Gitdik oraya yarım saat dediler, indik aşağı. İki yudum kahve içtik. Aman ne güzel bir kahve. Mis gibi. Babasıyla, kulakları çınlasın, Muzaffer Bey'le beraber. Otobüsün içinde de bir o Türk var, ikimiz Türk'üz, bir Türk daha var, üç Türk varız otobüsde. Geri kalan hepsi Rumlar, buranın Rumları filan. Yolda da kavga çıktı aramızda, bir Rum'la, madamla. Ben merhamet etdim madamı aldırırım arabaya. Evvelâ rezerve yapıyorlar arabaları, otobüsün sâhibi de benim arkadaşım, bana hürmeti var, gelmiş oraya bir madam, bir kokana, "Aman beni de alın" filan dedi. Dedim ki ona, "Yer varsa koy bu fukarâyı buraya, ihtiyar, gelmiş". Zâlîme yardım etdim, o hıyâneti aldım içeriye koydum. Yunanistan'a geçer geçmez hemen benim yerime gelip oturdu. "Madam kalk oradan" dedim ben. "Hey bre kalkmacayım" dedi, "burası Türkiye değil şimdi" filan dedi. Vay köpoğlu! Ulan ben oturdum onu, arabaya soktum. "Bana bak madam" dedim "Kokana! Sen bak dinle bakayım beni". Babalarımıza rahmet olsun, bak ne güzel isim bulmuşlar, kokuyor karı zâten leş gibi. Bok kokuyor kerata. "Ulan kokana! Dinle beni! Ben Türkiye'de kuzudan daha yumuşak bir adamım. Fakat burada ben seni oradan kaldıracığım. Bak bunu kulağına küpe koy. Ama karakol, ama mahkeme, kalkacaksın buradan". Bütün Rumlar ayağa kalkdılar, "Efendim, burada yer var, gelin burada oturun". "Olmaz! Bu kalkacak bu. Davâmız oturmak değil, bu kalkacak buradan". Kaldırdılar. Tongolos mongolos gitdi, aldılar götürdüler.

Kahveden üç yudum içtik, "Otobüs gidiyor, kalkın" dediler. "Ne oldu?". "Selânik yolu virajlı" dediler, "gece karanlığa kalırsak kaza filan olur, gidelim" dediler. Kahve kaldı orada. Hâlâ aklım orada. Duruyor mu acaba o kahve? Böyle güzel

bir kahve. Bizim burada öyle kahve yok, bizim buralarda. Bizimki içine ya nohut karıştıracak, mutlaka karbonat karıştırdıyor, köpüklü olsun diye. İstemem köpüklü ulan, karışdırma şunu.

Hazret-i Hasan Efendimiz diyor ki, "Senede dört akşam var, dört gece var" diyor. Müslümanlar bunu bilmezler, hocaefendiler söylememişlerdir. İki Bayram arasındaki nikahı söylüyorlar da bunu söylemiyorlar. Receb ayının birinci akşamı. Kandil yanıyor, ilk Cuma gecesi, ayrı, Leyle-i Regâib, o ayrı. Birinci akşamı Receb'in. Receb ayı şehrullah çünkü, Allah'ın ayı Receb ayı. Şaban da şehri Resûlullah. Ramazan da bizim ayımız. Bu, tevhîd-i efâl, tevhîd-i sıfat, tevhîd-i zât üzerine kurulmuştur, tertîb öyledir. Receb ayının birinci akşamı. Berat Kandili, on beş Şaban. Ne oldu? İki. Bayram Gecesi bu akşam. Üç. Bir de Kurban Bayramı Gecesi. Dört.

Çünkü o Kurban Bayramı Gecesinde mesele var, o on gün içinde. ²⁵¹ وَالْفَجْرِ * وَلَيَالٍ ²⁵² عَشْرٍ. Ne demek o ²⁵² عَشْرٍ? "On geceye yemîn ederim" diyor, Allah yemîn ediyor on geceye. Mühim o çok. On gece. Zilhicce'nin on gecesi. O geceler çok mühim geceler. Ama biz burada bilmiyoruz. Unutmuşuz biz burada. Araplar birtakım şeyleri unutmuşlar orada. Biz burada bazı şeyleri unutmuşuz. Elhamdülillah kendimizi de unutduk. Meselâ Receb ayı olduğu vakitte, eskiden Kâbetullah'ı açarlar Araplar. Kâbe'yi gülsuyuyla yıkarlar ve açık bırakırlar Kâbe'nin içe-risini. Âdâb-ı Kâbe. Derler ki, "Bu ay şehrullah, burası beytullah, bunlar da ibâdullah, Allah'ın kullarını Allah'ın evinden men etmeyiz Allah'ın ayında" derler, bırakırlarmış eskiden. Şimdi kapatıyorlar, kapanıyor. Kilitliyorlar, tamam. Mevlid Kandili, hiç katiyyen koymuyorlar. Mevlid-i Nebî. Dünyâda Mevlid-i Nebî kadar ehemmiyetli bir gece yoktur. Kadir'den daha yücedir, yüksektir Kadir'den. Kadir, Kurân-ı Mübîn'in nüzûl ettiği gecedir. Mevlid-i Nebî, Resûl-i Ekrem olmasa ne Kurân nâzil olur, ne semâ olur, ne ard olur yâhu! Canlı Kurân Peygamberimiz. Kim söylüyor bu sözü? Benim sözüm değil ki. Ümmü'l-Müminîn Hazret-i Âişe söylüyor. demişler, "Anne" demişler, Cenâb-ı Hazret-i Âişe'ye, "Bize Peygamber'i tarîf et" demişler. "O" demiş, "canlı Kurân idi" demiş. "Kurân'ı okuyun, işte Peygamber o" demiş, "canlısı" demiş. Mevlid-i Nebî'yi biz bilmiyoruz burada. Vaktiyle kırk gün yapıyorlar, donanma yapıyor bütün âlem-i islâmîde. Kırk gün! Yemekler, ikrâmlar, yetîmleri giydirmeler. Nasıl biz bayrama hazırlanıyorsak, ki şimdiki hiçbir şey değil, kırk gün böyle meclisler kuruluyor, mevlidler okunuyor, Kurân'lar okunuyor, yemekler yediriliyor, elbiseler giydiriliyor filan, bayram yapılıyor. Kırk gün. Efendimizin doğduğu ay. Rebîulevvel. 22 Nisan, 12 Rebîulevvel.

²⁵¹ Sure-i Fecr 1-2

²⁵² Sure-i Fecr 2

Receb ayının birinci akşamı, bir. Şaban'ın on beşinci gecesi, Leyle-i Berat, iki. Bayram Gecesi bu gece, üç. Kurban Bayramı gecesi, dört. "Bu dört gecede" diyor Hazret-i Ali, Efendimiz'den rivâyet ediyor, "semâdan rahmet-i ilâhî böyle yağar. Hiçbir ferd kalmaz ki, bu geceye hürmet edenlerden, rahmet-i ilâhîden istifâde etmesin". İmâm-ı Ali söylüyor, Efendimiz'den. İmâm-ı Ali'den Hazret-i Hasan rivâyet ediyor, İmâm-ı Ali Hazret-i Peygamber'den işittim diyor.

Şimdi, Bayram namazından evvel fitreleri vermeli. Bak efdaliyyetine bak. Hazret-i Osman fitre vermiş, unutmuş Bayram namazından sonra vermiş fitreyi. Sonra Efendimiz'e gelmiş demiş ki, "Yâ Resûlallah ben ne olduysa unutturuldum, fitreyi Bayram namazından sonra verdim" demiş, "Oldu mu benim fitrem?". "Oldu yâ Osman ama" demiş, "şu fazîletini kaybetdin" demiş. "Bayram namazından sonra verdiğin fitreyle beraber bir de köle âzâd etseydin ancak Bayram namazından evvelki vermiş olduğun fitrenin sevâbına nâil olurdu" demiş. O kadar mühim Ramazan meselesi. Onun için diyor ki Cenâb-ı Peygamber, "Semâvât ve ard ağlar" diyor. "Ümmet-i Muhammed bilselerdi, bütün gündüzlerin ve gecelerin Ramazan olmasını Allah'dan temennî ederlerdi" diyor hadîs-i şerîfde. Çünkü duâlar müstecâb nefesler tesbîh, günahlar mağfûr, mâ-sebakdaki günahları da temizlemiş, tertemiz, mis gibi.

Yarın sabahleyin kalkdığımız vakitte yapacağımız işler. Gusûl abdesti almak lâzım. Su bulursan eğer, olmadı teyemmüm edersiniz. İki darb bir niyet, teyemmüm.

Efendi Hazretleri bu sözleriyle o günlerde İstanbul'da yaşanan su sıkıntısına işâret etmişlerdi. Dinleyenlerden birisi, "İstanbul'da teyemmüm olur mu? Deniz var" deyince Efendi Hazretleri "Olur, su yok. Deniz uzak, yürüyemezsin ki. Ben meselâ cadde kadar yerde olsa ben gidemem denize, yürüyemiyorum ben meselâ. Teyemmüm edilir, edersin, niye edemeyesin?" buyurdular ve sohbetlerine şöyle devâm etdiler:

Gusûl abdesti almak lâzım güzel. Sonra câmiye gelirken tatlı yemek lâzım. Baklava, bal, tatlı bir şey. Zekâyâ keskinlik verirmiş ve sünnet-i müekkede. Resûl-i Ekrem Efendimiz mutlakâ böyle yaparmış. Zâten ondan kinâyâ Şeker Bayramı diyorlar. Peygamber zamanında şeker yok ki. Eğer öyle olsaydı, Peygamber zamanında Bal Bayramı olurdu, İydü'l-Asal. Asal Arapça bal demek. Bir de basal var, o soğan. Asalla basal arasında fark var, biri soğan biri bal.

Türk demiş Araba, "Biraz soğan versene" demiş. Arap demiş ki, "Basal". Yani Arap zannetmiş ki bunun ismi nedir diye soruyor Türk. Türk soğan almak istiyor, Arap anlamadı, nedir bunun ismi diye soruyor zannetmiş, Arap demiş ki "Basal" demiş. Basal deyince Türk de anlamış ki çık da tezgâhın üstüne al diyor. Basdığı

gibi paldır küldür hepsi aşağı devrilmiş. Haydi gırtlak gırtlığa karakola. "Ne oldu?". "Ben yarım okka soğan ver dedim, Arap dedi ki bana basal. Ben basdım tezgâha yıkıldı soğanlar aşağı doğru, bu da gırtlakladı beni buraya geldik". Araba sormuşlar. "Bu nedir diye sordu bana. Ben basal dedim" demiş. "Haa anlaşıldı" demişler barışdırmışlar.

Şimdi, sabahleyin câmiye gelirken, tatlı yemek lâzım. Ondan kinâye. Öyle Şeker Bayramı, Kamış Bayramı, Gül Bayramı, Hamursuz Bayramı onlarda olur. Bizde Ramazan Bayramı, İydü'l-Fıtr, Yardım Bayramı, Fıtra Bayramı. Müslümanlar birbirlerine yardım edecekler, Yardım Bayramı. Bir gün. Orucu birinci gün tutamazsın haramdır, ikinci, üçüncü gün oruca başlanabilir yeniden. Çünkü senede beş gün oruç tutmak haramdır. Birisi Ramazan Bayramının birinci günü, dört gün de Kurban Bayramı, beş gün oruç haramdır. Ramazan Bayramı üç gün değildir. Duymasın büyükler, bir güne indirirler aşağı doğru. Üç gündür, yetişmiyor çünkü. Yetişmez ziyâretler miyâretler onun için üç güne çıkarmışlar. Bir de namaz meselesi. Yağmur yağarsa namaz ikinci gün kılınır. İkinci gün kılınmazsa üçüncü gün kılınır, câizdir. Ben bizim câmide öyle yaptım.

Sabahleyin Bayram namazında vaaz ediyorum ben, adamın birisi çıkarmış bana saat gösteriyor. Ben de bizim saati çıkardım ona gösterdim. Birbirimize saat gösteriyoruz, nümâyîş yapıyoruz, gösteri. Ben sordum, "Ne marka seninki?". "Şimendifer". "Benimki Mavado". "Kaça aldın sen?". "Yâhu" dedi "vakit geliyor". "Ne vakti bu? Ahir zaman mı, ne vakti bu, ecel vakti mi?". "Yok kardeşim, Bayram namazı vakti". "Ben sizi bulamıyorum ki hergün burada". "Ne olacak?". "Öğlene kadar anlatacağım" dedim. Yaaa, öğlene kadar. "Bakdık vakit geçti, zevâl vakti girdi, yarın gelirsiniz yarın kıldırırım. Çünkü câizdir. Ben fıkıh bilirim, fıkıh okudum. Yarın da gene lafa daldık öğlen geçti, üçüncü gün gelirsiniz, gene kıldırırız". Dedim, "Allah müstehakını versin be! Senede bir gün geliyorsun, kalkıyorsun hocaya vakit öğretmeye". Vakıttı geldi, bir saat sonra da namaz kılınır, iki saat sonra da kılınır. Hattâ bana müsaade olsa, Müftü Efendi Tayyar Altıkulaç Bey'le samîmî olsam yani ahabbâ olsam, gidip gelebilsem eskisi gibi, gidip söyleyeceğim. Bayram günü ilân etsin, saat on birde Bayram namazı kılınacak diye. Herkes yatsın, tıraşını olsun, hamamını yapsın, uyusun muyusun, kalkıp sonra camiye on birde gelsin, Bayram namazını kılınsın gitsin. Herif sabah namazında geliyor Bayram namazı diye, erkenden geliyor, hiç uyumamış, hamamdan çıkmış. Bekle Allah bekle bitmez. Bekle Allah bekle bitmez. Bayram namazı zannediyor o sabah namazını. Ayakları kopuyor herifin, hiç dizüstüne oturmamış fukarâ. Hoca oradan bangır bangır bağırıyor uyumasınlar diye. Patırtı gürültü yapıyor, gümbürtü, çünkü uyursa abdesti bozulacak. Ben öyle diyordum kürsüye çıkıp, "Sen benim vaazımdan bir şey anlamazsın hemşerim, ben de sana bir şey

anlatamam zâten. Şimdi abdestin bozulmasın diye, çünkü konuşmazsam yellenirsin uyurken, onun için bağıriyorum, uyumayasın diye". Ne lüzum var ona. Amerika'da öyle yapmışlar. İlân ediyorlar radyolardan, saat dokuzda Bayram namazı diye, herkes saat dokuzda câmiye geliyor, yâhud onda, Bayram namazını kılıp çıkıp gidiyorlar. O gün de açarsın sabah namazına, sabah namazına gelen gelir. Dört beş kişi gelir kırlarlar, dört beş kişi. Fazla yok. Yeter o kadar. Çok bile. Ondan sonra Bayram namazına saat onda millet dolar buraya üstüste, kıldırırsın gider millet. Neden eziyet cefâ ediyorlar, günahdır. Câizdir. Güneşin tulûundan kırk üç dakîka sonra Bayram namazı kılınır. Yarım saat sonra kılınmaz, kırk üç dakîka. Bir saat sonra kılınır, iki saat sonra kılınır, üç saat sonra kılınır, dört saat sonra kılınır. Tâ öğle namazına yarım saat kalıncaya kadar kılınır, zevâl vaktine kadar. Halka ne eziyet cefâ ediyorsunuz.

Zâten sünnet diyen var Bayram namazına, vâcib diyen var. Birisi bana dedi ki, "Vâcib mi sünnet mi?" dedi bana sordu. Diyânet riyâsetine düşdük biz burada, bu kürsünün üzerinde. Ben dedim ki, "Vâcibdir mezheb-i Hanefî'de" dedim, İmâm Efendi kalkdı beni tekzîb etdi burada, "Şâfiî mezhebinde sünnet diyen de vardır" diye. Sonra yazdılar ben haklı çıkdım. O benden daha yüksek olduğu için, "Böyle ihtilâflı şeylerle uğraşmayın ibâdullahın karşısında" diye kâğıt geldi Diyânet'den. Yaaa, "ihtilafa düşürmeyin milleti" dediler. Biri sünnet biri vâcib derken, kavga çıkacakdı az kalsın. Biri geldi bana, "Sünnet mi vâcib mi?" diye sordu. "Oğlum Mezheb-i Şâfiî'de sünnet, Mezheb-i Hanefî'de vâcib". "Öyleyse ben farzı kılmıyorum sünneti niye kılalım" dedi. "Güle güle" dedim ben. Allah razı olsun, bir kişilik yer açıldı, rahat eder bir kişi, rahat oturur câmide, üstüste namaz kılacağına, gitsin. Öbürü de "Ben kılacağım" dedi. "E kıl, sen de kıl, sünnet. Farzı kılmıyorsun diye sünneti de terk edip gavur mu olacaksın" dedim ona da. "Farzı kılmazsan kılmıyorsun, hiç olmazsa sünneti terk edip de gavur olma" dedim "gel kıl sünneti", o da sünneti kıldı, tamam, mesele kalmadı, anlaşıyoruz.

Çağırılmış Mahmûd-ı Gaznevî Firdevsî'yi, "Gel bakayım buraya, şu kitâbı yazacaksın" demiş. "Yazmam" demiş. Şâir bu dinler mi pâdişahı. Dinlemez, sanatkâr adam. Sanatkâr bu dinler mi pâdişahı. Dinlemez, sanatkâr adam. "Yazdırırım ben sana o kitâbı" dedi. "Yazmam" dedi. "Yazdırırım inad etme" dedi. "Yazmam" dedi. "Götürün, atın hapsihâneye". Doğru zindana götördüler atdılar. Mahmûd-ı Gaznevî de büyük evliyâullahdandır kendisi, haber vereyim sana, büyük velîdir. Atdılar zindana. İnsan ne yapar zindanda?

Birisi "ibâdet eder" deyince, Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Tabii, başka ne bok yiyecek. İçki yok ki içsin, yemek yok ki, yesin, meyhâne yok ki dolaşsın, tabîî ibâdet yapacak öyle yerde. Halbuki ibâdeti her yerde yapmalı

insan. Hürken de yapmalı. Çıkarmış hoca cebinden Kurân-ı Kerîm'i okuyor. Karşıda bir adam ağlıyor. "Ühü ühü ühü". Allah Allah. Hocaya dokunmuş onun ağlaması. "Sadakallahü'l-Azîm" deyip kapamış kitâbı, o da ağlamayı kesmiş. Demiş, "Evlâdım, gâliba manâ-yı Kurâniyyeye âşinâsınız, okuduğum Kurân size tesîr etdi, ağlıyorsunuz". "Ben ona ağlamıyorum" demiş. "Niye ağlıyorsun?". "Benim bir keçim vardı, sen Kurân okuduğun vakitte sakalın oynuyor böyle, benim keçimi hatırlatıyor, ben ona ağlıyorum" demesin mi! "Hay Allah cezânı versin! Söyleyin pâdişaha yazacağım istediği kitâbı" demiş. Kitabın ismi neydi? Şehnâme'yi. "Yazacağım" demiş, "çıkartın, beni bu ahmak herifin yanında oturtmayın, çıkartın yazacağım" demiş.

Mahmûd-ı Gaznevî dolaşıyormuş, yanında sadrazamı, sivil giyinmişler, dolaşıyorlar. Eskiden pâdişahlar sivil giyinirler halkın içine girerlermiş, bakalım halk ne diyor bizim hakkımızda, aleyhimizde ne konuşuyorlar, ne yapıyorlar, halk memnûn mu bizden değil mi diye.

Sultan İbrahim bile demiş, "Yâ Rabbi, şimdi ben tahta oturuyorum, şu benim dudağımdan çıkacak olan bir sözle, binlerce insanın mahvına sebep olabilirim ben, milletimle benim aramı hoşnûd et, onları benden, beni onlardan râzı kıl yâ Rabbi" demiş Sultân İbrahim.

Birisi "Deli İbrahim" diyorlar ya deyince Efendi Hazretleri buyurdular ki:

Ne Deli İbrahim'i. Ona deli diyenlerin Allah belâsını versin. Kim biliyor musun o pezevenk? Abdurrahim Efendi vardır, hoca, şeyhülislam. Deyyûs, düzü. Kara Ali bile onu boğmak istemedi de, Kara Ali, cellâd, "Bre kelb, boğ!" deyip kafasına asâyla vurdu. "Bre ben sadrazam boğdum, paşa boğduk, çocuk boğduk ama padişah, halîfe boğmadım" dedi. "Bre kelb, haydi" dedi, vurdu kafasına. Sultan İbrâhim de zavallı, çakşırları aşağı düşmüş, bir elinde çocuk bir elinde Kurân-ı Kerîm, "Bre müfsid hoca! Hangi âyete istinâden beni öldürürsünüz, Allah'dan korkmaz mısınız! Ne yaptım ben, ne suçum var?" diyor. "Göster Kurân'daki hangi âyet" diyor. Öğle boğdular adamı, bağırta bağırta. Allah bu milletin iki yakasını biraraya getirmedi işte böyle oldu. Yıkıldı Âl-i Osman, ağlasın bütün cihân.

Gidiyorlarmış beraber. Sivil giyinip dolaşırlarmış, halkı öğrenmek için.

Bir gün Sultan Mahmud Leblebici kıyâfetiyle gelmiş buraya, Bayezid'e, imâretin önüne. Orada bir eskici varmış. Onun yanına gelmiş oturmuş. Biliyor musun, eskiden leblebicilerin elinde bir elek vardı, omuzunda bir kıl torba, "Leblebüüü", filan, Çankırılı, Çorum'dan değil, Çankırı'nın Karapazarından. Oraya koymuş leblebileri. Öteki çalışıyor, eskici. Leblebici pâdişah ama. "Hemşerim nasılsın

bakalım, ekmek paranı kazanıyor musun?". Çok şükür, elhamdülillah" filan. "Sultan Selim Efendimiz zamanı mı iyi, merhûm cennetmekân, Sultan Mahmud Efendimiz zamanı mı iyi, ne dersin?" filan demiş. Eskiciye soruyor. Eskici demiş ki, "Hem Sultan Selim'in anasını, hem Sultan Mahmud'un anasını" demiş. "Neden?" demiş pâdişah. "Yâhu banane be" demiş eskici, "o inmiş, o çıkmış tahta, bana ne. Ben Sultan Selim zamanında da eskiciydim, şimdi de eskiciyim, yarın da eskiciyim. Bana ne, bana ne soruyorsun! Onlara sor sen, tahta çıkanlara. Sonra demiş ki padişah yazmış "Halkdan dinlemeli insan" diyor, "halkı dinlemeli" diyor. Bir şey yapmamış ona. İltifat etmiş, "Ben Sultan Mahmud'um" demiş, parayı koymuş oraya, torbayı böyle.

Lillahi'l-Fâtîha!

Uyan artık gafletden
Çağla gözlerim çağla
Ne zevk aldın mihnetden
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Ömrün geçdi hevâya
İrmedi hiç safâya
Esîr oldun sivâya
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Gel mescide hâneden
Harâb u mestâneden
Gülmedin aceb neden
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Çok çekdin mekkâreden
Yıllar geçdi âreden
Geçmedin ak kâreden
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Bağlar sarardı soldu
Bülbüller ötmez oldu
Gözlerin görmez oldu
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Sonsuz yollar göründü
Servi kâmet büküldü
İnci dişler söküldü
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Nefsine esîr oldun
Günâh ile yoruldun
Ağyârdan zarar gördün
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Günâh gelmez hesâba
Tahammül yok azâba
Uğrar isen gazâba
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Mamûrlar olur harâb
Cân u dil bulur türâb
Varlığın olur serâb
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

Aşkî uyan gafletden
Düşürürler devletden
Dûr olursun ni'metden
Çağla gözlerim çağla
Yâş yerine kân ağla
Hayırlı bir amel yok
Yâs u kâreler bağla

*Es-Seyyid Eş-Şeyh
Muzafferüddîn Aşkiyyü'l-Cerrâhî*